

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ
พ.ศ.๒๕๕๘
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘
แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

คำนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตระหนักถึงการใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเสถียรภาพของบุคคลในการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ อันเป็นสิ่งที่สามารถกระทำภายใต้กรอบแห่งรัฐธรรมนูญ จึงให้ความสำคัญในการดูแล การชุมนุมสาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยแก่ผู้เข้าร่วมชุมนุม ตลอดจนสุขอนามัยหรือความสะอาด ของประชาชน อีกทั้งยังคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดี โดยรวมด้วย

ปัจจุบันมีวิวัฒนาการของรูปแบบการชุมนุม ในการเชิญชวน หรือรวมกลุ่มนัดหมาย มีการแสดงออก ที่แตกต่างไปจากเดิม กลุ่มที่เคลื่อนไหวมักมีผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง บางกรณีอาจเกี่ยวข้องกับหรือเชื่อมโยง กับกลุ่มหรือองค์กรภายนอกประเทศ จึงต้องปรับกลยุทธ์ วิธีการในการแก้ไขปัญหามา จึงจัดให้มีการปรับปรุง คู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ขึ้น โดยเพิ่มเติมในส่วนสำคัญของหลักการสำคัญ ว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ ซึ่งเกี่ยวกับการใช้กำลังตามกฎหมายและรูปแบบการใช้กำลังตามมาตรฐานสากล แนวทางการสืบสวนสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ หลังเกิดเหตุ วิธีการสืบค้นข้อมูลโดยขอด้วยกฎหมาย เพื่อเป็นพยานหลักฐานทางคดี รวมทั้งขอหาความผิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนแนวคำพิพากษา คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของศาล และระเบียบคำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่านที่ร่วมกันจัดทำคู่มือฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้นำคู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓) ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

คำนิยม

การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ เป็นภารกิจสำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่จะต้องคำนึงถึงเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ปราศจากอาวุธ อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

ดังนั้น จึงจะต้องมีความเข้าใจหลักกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย แนวทางคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาล ตลอดจนมีแนวทางการสืบสวนสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานที่มีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ การดำเนินการหรือการปฏิบัติการทางยุทธวิธีใด ๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องกระทำอยู่ภายใต้หลักความจำเป็น เหมาะสม และได้สัดส่วนกับสถานการณ์ ซึ่งคู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓) นี้ได้รวบรวมหลักกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัยระเบียบ คำสั่ง ที่เป็นปัจจุบัน ตลอดจนแนวทางการสืบสวนสอบสวน ที่ได้มีการระดมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ จากการอบรมสัมมนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ต่อไป

พลตำรวจเอก

(สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข)

รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ได้นิยามคำว่า การชุมนุมสาธารณะไว้คือ การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะ เพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็น ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่ แต่ในปัจจุบัน บริบทของการชุมนุม การเคลื่อนไหวทางการเมือง มีวิธีการที่แตกต่างไปจากอดีต ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถติดตามข่าวสารในรูปแบบเดิมได้ กล่าวคือมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก, ทวิตเตอร์ และ ไลน์ ในการให้ข่าวสาร เชิญชวน นัดหมาย และปลุกระดม ซึ่งเป็นวิธีการระดมมวลชนได้อย่างรวดเร็ว จึงต้องมีการปรับวิธีการสืบสวนหาข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าว อีกทั้งกลุ่มคนที่ออกมาเคลื่อนไหวในปัจจุบัน คือ เยาวชนกลุ่มคนรุ่นใหม่ ทำให้แนวคิด วิธีการในการแสดงออก แตกต่างไปจากมวลชนเดิม วิธีการของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติต่อกลุ่มผู้ชุมนุมจึงจะต้องใช้ความละเอียดอ่อน ละเอียดละม่อม เน้นการทำความเข้าใจกับกลุ่มมวลชนให้มากยิ่งขึ้น

พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และ พลตำรวจเอก สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามหลักของกฎหมายและหลักสากล จึงมอบหมายให้ พลตำรวจโท ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นหัวหน้าคณะทำงาน พิจารณาปรับปรุงและจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓) ขึ้น โดยคู่มือฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิธีการสืบสวนสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน ตั้งแต่ยังไม่มีเหตุการณ์บ่งชี้การชุมนุม จนถึงวันที่มีการชุมนุม ตลอดจนการดำเนินการหลังจากการชุมนุมประกอบกับนำประสบการณ์ของผู้บังคับบัญชาในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมที่ผ่านมา รวมทั้งเพิ่มเติมหลักกฎหมายและระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม และข้าราชการตำรวจ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและปรับใช้กับสถานการณ์การชุมนุมที่เผชิญได้อย่างเหมาะสม บรรลุผลตามภารกิจ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑	พระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการประชุมสภาฯ และอนุบัญญัติ	
๑.๑	พระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘	๑
๑.๒	แผนการดูแลการประชุมสภาฯ (ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘)	๑๑
	บทที่ ๑ หลักการดูแลการประชุมสภาฯ	๑๗
	บทที่ ๒ นโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	๑๙
	บทที่ ๓ กรอบยุทธศาสตร์ และมาตรการดูแลการประชุมสภาฯ	๒๓
	บทที่ ๔ บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแล การประชุมสภาฯ	๒๗
	บทที่ ๕ ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการประชุมสภาฯ	๓๕
	บทที่ ๖ การใช้กำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์ และอาวุธ	๔๑
๑.๓	ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียง ที่ใช้ในการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘	๔๓
๑.๔	ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการประชุมสภาฯ	๔๔
๑.๕	หนังสือแจ้งการประชุมสภาฯ	๔๖
๑.๖	ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการประชุมสภาฯ	๔๘
ส่วนที่ ๒	คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)	
	บทที่ ๑ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๘	๕๓
	บทที่ ๒ การแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๗
	๒.๑ ผู้แจ้ง ผู้รับแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๗
	๒.๒ การแจ้งการประชุมสภาฯ	๕๗
	๒.๓ หน้าที่ของผู้รับแจ้ง	๕๙
	๒.๔ การขอผ่อนผันการแจ้งการประชุมสภาฯ	๖๐
	๒.๕ การแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุม แผนภูมิ การแจ้งการประชุมสภาฯ	๖๑

บทที่ ๓	การคุ้มครองความสะอาดของประชาชน	
	และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๖๓
๓.๑	เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๖๓
๓.๒	อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๖๓
๓.๓	การประชาสัมพันธ์	๖๕
๓.๔	การชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย	๖๖
๓.๕	การประกาศพื้นที่ควบคุม	๖๗
๓.๖	การดำเนินการให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ	๖๘
๓.๗	การชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรง และเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง	๖๘
	แผนภูมิ การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย	๗๐
	แผนภูมิ การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรง และเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง	๗๑
บทที่ ๔	การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ	๗๓
๔.๑	การบริหารจัดการในการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ	๗๓
๔.๒	การบริหารจัดการในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๗๔
บทที่ ๕	การสืบสวนสอบสวน	๗๕
๕.๑	การสืบสวนก่อนเกิดเหตุหรือในภาวะปกติซึ่งยังไม่มีกำหนดวันชุมนุม	๗๕
๕.๒	การสืบสวนช่วงมีการกำหนดนัดวันชุมนุมจนถึงขณะเกิดเหตุการณ์ชุมนุม	๗๖
๕.๓	การสืบสวนหลังเกิดเหตุ	๗๘
๕.๔	การแต่งตั้งพนักงานสอบสวน	๗๙
๕.๕	สถานที่สำหรับใช้ในการสอบสวนโดยเฉพาะ	๗๙
๕.๖	การรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ	๘๐
๕.๗	การสืบสวนติดตามจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหา ตามหมายจับของศาล	๘๑
๕.๘	การจับกุมและควบคุมตัว	๘๑
๕.๙	สถานที่ควบคุมตัวกรณีเป็นการควบคุมตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๘๓
๕.๑๐	การสรุปสำนวนการสอบสวนและการทำความเห็นทางคดี	๘๔
๕.๑๑	การคุ้มครองพยานและการสืบพยานไฉ่ฉ่องหน้า	๘๔
๕.๑๒	การติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี	๘๕
	แผนภูมิ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ	๘๖
	แผนภูมิ การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย	๘๗

	แผนภูมิ การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง	๘๘
	๕.๑๓ แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายสืบสวนในความผิดตาม พ.ร.บ. การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘	๘๙
	๕.๑๔ แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายสืบสวนในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา	๙๔
	๕.๒๐ แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายสืบสวนในความผิดตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอื่น ๆ	๑๐๐
	๕.๒๑ แหล่งของพยานหลักฐานที่ชอบตามกฎหมาย	๑๐๔
บทที่ ๖	หลักการสำคัญในการชุมนุมสาธารณะ	๑๒๑
	๖.๑ หลักการว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ	๑๒๑
	๖.๒ หลักการใช้กำลัง	๑๒๒
	๖.๓ แนวคำพิพากษาศาล	๑๒๓
	๖.๔ ถอดบทเรียน	๑๔๔
บทที่ ๗	การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะด้านอื่น ๆ	๑๔๗
	- การบริหารการข่าว	๑๔๗
	- การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน	๑๔๙
	- การประเมินด้านการข่าว	๑๕๑
	- การเก็บพยานหลักฐานจากสื่อโซเชียลมีเดีย	๑๕๒
	- แนวทางการปฏิบัติกรณีการชุมนุมเคลื่อนไหวกองการเมือง	๑๕๗
	- การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุม (CCOC)	๑๕๙
	- กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน	๑๖๒
	- เทคโนโลยีสำหรับงานสืบสวน	๑๖๖
	- การติดต่อสื่อสารในภารกิจควบคุมฝูงชน	๑๖๗
	- แผนการรักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย	๑๗๐
	- หลักพื้นฐานการควบคุมฝูงชน	๑๗๓
	- รูปแบบการใช้กำลังต่อผู้ชุมนุมในแต่ละระดับความรุนแรงของสถานการณ์การชุมนุม	๑๙๓
	ตัวอย่างหนังสือ ประกาศ คำสั่ง	๑๙๗

หน้า

ภาคผนวก

๒๑๑

ผนวก ก	คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๕๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การมอบหมายการประกาศห้ามการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘	๒๑๓
ผนวก ข	หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและ ข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๒๑๗
ผนวก ค	หลักสูตรตามมติ ก.ตร.ที่กฎหมายกำหนดในลักษณะบังคับให้มีการฝึกอบรม	๒๒๙
ผนวก ง	แผนภูมิ สรุปสาระสำคัญ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘	๒๓๙
ผนวก จ	แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๒๔๓

ส่วนที่ ๑

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

และอนุบัญญัติ

พระราชบัญญัติ
การประชุมสภา
พ.ศ. ๒๕๕๘^{*}

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการประชุมสภาฯ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประชุมสภาฯ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การประชุมสภาฯ ดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี

(๒) การประชุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น

(๓) การประชุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่นเพื่อประโยชน์ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น

(๔) การชุมนุมภายในสถานศึกษา

(๕) การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ

(๖) การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

^{*} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๖๓ ก (๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘) หน้า ๑๙-๒๙.

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การประชุมสาธารณะ” หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถ ร่วมการประชุมนั้นได้ ไม่ว่าการประชุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณ ประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของแต่เป็นผู้ครอบครองหรือ ใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหลวงตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

“ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความ รวมถึงทางรถรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

“ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึงผู้ประสงค์ จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาเข้าร่วมการประชุมสาธารณะโดยแสดงออกหรือ มีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

“ผู้ชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการประชุมสาธารณะไม่ว่าจะเข้าร่วม การชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือการนัดของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้รับแจ้ง” หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมในระหว่างการประชุมสาธารณะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิ และเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

มาตรา ๗ การจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมีหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรจากพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชานิเวศน์ พระตำหนักหรือจากที่ ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ จะกระทำมิได้

การจัดการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีการจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น

ศาลตามวรรคสองหมายความว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหารและศาลอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาล

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกินห้าสิบลเมตร รอบสถานที่ตามวรรคสอง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงจำนวนของผู้เข้าร่วมชุมนุมและพฤติการณ์ในการชุมนุมด้วย

มาตรา ๘ การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ
- (๓) โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน
- (๔) สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ การจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๙ นี้ไม่กระทบต่อเสรีภาพของประชาชนที่จะจัดการชุมนุมสาธารณะในที่สาธารณะอื่น

มิให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ มาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุม ไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุม เป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคสอง ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

กรณีผู้แจ้งการชุมนุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งตามวรรคสามให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้น และให้ผู้รับอุทธรณ์วินิจฉัยและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง คำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นให้เป็นที่สุด

ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้งดการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๒ ให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณีก่อนเริ่มการชุมนุม

ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การแจ้งตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ให้ผู้รับคำขอผ่อนผันตามวรรคหนึ่งมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่รับคำขอ

มาตรา ๑๓ ให้ผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๑ และผู้รับคำขอผ่อนผันตามมาตรา ๑๒ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔ การชุมนุมสาธารณะที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖ หรือไม่แจ้งการชุมนุมตามมาตรา ๑๐ หรือที่ผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้รับแจ้งหรือที่ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามการชุมนุมตามมาตรา ๑๑ หรือที่จัดขึ้นหลังจากที่ผู้ยื่นคำขอได้รับหนังสือแจ้งว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะผ่อนผันกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ ให้ถือว่าเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(๒) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๓) แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๔) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒)

(๕) ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๖) ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น

๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

(๓) ไม่ใช่เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร

(๒) ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี

(๓) ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งทีอาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่

(๔) ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติ ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น

(๕) ไม่ทำให้อันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ

(๖) ไม่ใช่กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น

(๗) ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๘) ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๙) ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น

มาตรา ๑๘ ผู้ชุมนุมต้องเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการชุมนุมได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้ง

หากผู้จัดการชุมนุมประสงค์จะจัดให้มีการชุมนุมต่อไป ให้แจ้งขอขยายระยะเวลาการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔

การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน

และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๙ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้น เพื่อทราบ

การประชุมสภาสาธารณะที่ต่อเนื่องหลายพื้นที่ ให้ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการตำรวจซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ การชุมนุม แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เห็นสมควร ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอาจแต่งตั้งข้าราชการตำรวจอื่นเป็นเจ้าพนักงานเพิ่ม หรือแทนเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาสาธารณะตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการประชุมสภาสาธารณะและการรักษา ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาสาธารณะมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนาจความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม
- (๒) รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ซึ่งอยู่ใน บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม
- (๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม
- (๔) อำนาจความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณ ใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด
- (๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ภายในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตาม เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับ เส้นทางจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนหรือการดูแล การชุมนุมสาธารณะ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาสาธารณะร้องขอ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะดำเนินการตามคำร้องขอภายในขอบอำนาจ หน้าที่ของผู้นั้น

เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการประชุม สาธารณะต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การประชุมสภาสาธารณะและต้อง แต่งเครื่องแบบเพื่อแสดงตน และอาจใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนได้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ก่อน ระหว่าง และภายหลังการประชุมสภาสาธารณะ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางจราจรหรือระบบการขนส่ง สาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีผู้จัดการ ชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือ มาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสภาสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีการประชุมสภาสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือไม่เลิกการประชุมภายใน ระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการประชุมภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (๒) กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการประชุมสภาสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการประชุมสภาสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะนั้น ในระหว่างรอคำสั่งศาลให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองความสงบของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ

แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคสอง ต้องกำหนดให้เจ้าพนักงานหลักเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอที่จำเป็น

การดำเนินการของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา นี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้อื่นซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการชุมนุมสาธารณะนั้นที่จะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม

มาตรา ๒๒ เมื่อได้รับคำขอให้มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นเป็นการด่วน

ในการพิจารณา หากความปรากฏต่อศาลว่ามีผู้ชุมนุมซึ่งไม่ปฏิบัติตามประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลมีคำสั่งโดยออกคำสั่งบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

คำสั่งศาลตามวรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา นี้ไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและบริเวณของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานครผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะได้

มาตรา ๒๔ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒) คั่น ยึด อาัยต หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๓) กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑

(๔) มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมให้หน้าความในมาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อพิจารณาภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ที่มีคำสั่งคำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๕ ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ควบคุมสถานการณ์ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมหรือจัดการชุมนุมระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุมตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๑ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งทำให้ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบการสื่อสารหรือโทรคมนาคม ระบบผลิตหรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือประปา หรือระบบสาธารณสุขใดใดใช้การไม่ได้ไม่จะเป็นการชั่วคราวหรือถาวร ผู้จัดการชุมนุมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

มาตรา ๓๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๒๓ ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุม สถานการณ์ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้ควบคุม สถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้พาอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธนั้นติดตัวหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าอาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน ผู้กระทำ ความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ บรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุม สาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือที่ไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งรับเสียทั้งสิ้น ไม่ว่า จะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ ทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบ กระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจน สุขอนามัยของประชาชนหรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิ และเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘
(ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ประเทศไทยได้ภาคยานุวัติ (Accession) เข้าร่วมเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๙ และมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ ซึ่งมีสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยมีการคุ้มครองเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก (Freedom of Expression) และสิทธิที่จะชุมนุมอย่างสันติ การรวมกันเป็นสมาคม พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ การรับรองว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ ๒๑ ได้กล่าวถึงสิทธิในการชุมนุมโดยสงบ (The Right of Peaceful Assembly) ย่อมได้รับการรับรอง การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายและเพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ (National Security) หรือความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) ความสงบเรียบร้อย (Public Order) การสาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชน (Protection of Public Health or Morals) หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น (Protection of the Rights and Freedoms of Others) ประเทศไทยจึงถือตามกติการะหว่างประเทศดังกล่าว และให้ความสำคัญกับการชุมนุมโดยสงบภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่จะต้องมุ่งคุ้มครองทั้งผู้ชุมนุมสาธารณะและสาธารณะทั่วไปไปพร้อม ๆ กัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ตามมาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ “ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้”

ด้วยเหตุที่ สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะได้รับการรับรองไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๐ ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นต้นมา สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ จึงเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ นี้ด้วย

๑๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

หลักการและเหตุผลพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น โดยที่พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะได้กำหนดขอบเขตของการชุมนุมสาธารณะ สถานที่ห้ามการชุมนุม การแจ้งและวิธีการแจ้งการชุมนุม หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม การดูแลการชุมนุม และบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

บทที่ ๑

หลักการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๑.๑ การชุมนุมสาธารณะ

สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิด การรวมกลุ่มกันหรือสมาคมกัน ตลอดจน การชุมนุมโดยสงบ เป็นสิทธิเสรีภาพที่พลเมืองสามารถกระทำได้โดยสิทธิในการชุมนุมนั้นหาได้เป็นสิทธิเด็ดขาด (Absolute Right) ที่ผู้ชุมนุมจะทำอะไรก็ได้ดังที่ผู้ชุมนุมในหลายกรณีมักยกขึ้นกล่าวอ้างแต่อย่างใดไม่ แต่สิทธิในการชุมนุมเป็นสิทธิสัมพัทธ์ (Relative Right) ที่สามารถจำกัดได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงของชาติ (National Security) ความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (Public Order) การคุ้มครองสาธารณสุขหรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน (Protection of Public Health or Morals) หรือความสะดวกของประชาชน ที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนคุ้มครองไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น (Protection of the Rights and Freedoms of Others) ภายใต้สังคมประชาธิปไตย

ดังนั้น การรักษาผลประโยชน์แห่งรัฐ และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพดังกล่าว จำเป็นต้องกำหนด วิธีการ หน้าที่ หลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อบริหารจัดการการชุมนุมให้เป็นไปอย่างสงบ เกิดผลกระทบต่อประชาชน ทั้งผู้ที่จะดำเนินการชุมนุมสาธารณะ และสาธารณชนให้น้อยที่สุด จึงเป็นที่มาของการตราพระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมไว้ แต่การชุมนุม นั้น จะต้องเป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ไม่ล่วงล้ำหรือละเมิดสิทธิของผู้อื่น การชุมนุมที่ขอบด้วย กฎหมายจะต้องเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และไม่เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชน ที่จะใช้ที่สาธารณะ ซึ่งมีได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุม (non-participant) เว้นแต่กรณี เพื่อรักษาความสงบ เรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก ส่วนกรณีการชุมนุมที่เกินขอบเขตสิทธิเสรีภาพของการชุมนุมตามที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมาย อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพหรือเกิดการขัดขวาง เกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะเป็นการชุมนุมที่มีขอบด้วยกฎหมาย

๑.๒ กรอบแนวคิด

กรอบการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะ ดังที่จะกล่าวต่อไป จะตั้งอยู่ในพื้นฐานที่ว่า “ประชาชนย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจาก อาวุธ” เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัย อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ชุมนุม และดูแล ควบคุม การชุมนุมให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม มีหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยง ปฏิบัติตามคำแนะนำ เงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการ เกิดเหตุร้าย และมีให้เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น ตลอดจนจนเกิดผลกระทบต่อประชาชนอื่นน้อยที่สุด” ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการชุมนุม และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ จักต้องมีทักษะ

ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์ เพื่อไม่ให้เกิดการยั่วยุ อันจะเป็นการส่งผลให้การชุมนุมมีแนวโน้มไปสู่ความรุนแรงได้ โดยมีกรอบแนวคิดในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อผู้ชุมนุมจะต้องสอดคล้องกับหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรมเป็นไปตามหลักการต่าง ๆ ดังนี้

๑.๒.๑ หลักแห่งประสิทธิภาพและหลักความเหมาะสม กล่าวคือ องค์กรของรัฐฝ่ายปกครองจะต้องใช้วิจรรย์ญาณเลือกออกคำสั่งหรือมาตรการทางกฎหมายที่สามารถจะดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์

๑.๒.๒ หลักแห่งความจำเป็น กล่าวคือ องค์กรของรัฐจะต้องพิจารณาว่าในบรรดาคำสั่งหรือมาตรการหลาย ๆ ประการซึ่งล้วนแล้วแต่สามารถดำเนินการให้ความมุ่งหมายของกฎหมายที่ให้อำนาจสำเร็จลุล่วงไปได้ทั้งสิ้นนั้น มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุด แต่ยังคงมีประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามที่กฎหมายให้อำนาจ

๑.๒.๓ หลักแห่งความได้สัดส่วน กล่าวคือ องค์กรของรัฐต้องพิจารณาความสมดุลระหว่างความเสียหายอันจะเกิดขึ้นกับประชาชนกับประโยชน์อันสังคมจะพึงได้รับจากการปฏิบัติในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่จะต้องเลือกดำเนินการที่เมื่อลงมือปฏิบัติการแล้ว จะยังให้เกิดประโยชน์แก่มหาชนมากที่สุดและเกิดความเสียหายแก่ประชาชนน้อยที่สุด แต่ยังคงเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้สถานการณ์นั้น โดยอาจใช้วิธีการหรือมาตรการที่เหมาะสมแตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์แห่งความร้ายแรงหรือความจำเป็นในสถานการณ์นั้น ๆ

๑.๒.๔ หลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยอำเภอใจและไม่เป็นธรรม กล่าวคือ ด้วยเหตุที่สิทธิในความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิดังกล่าวจึงผูกพันองค์กรของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกัน ด้วยวิธีการที่เหมือนกัน จะปฏิบัติให้แตกต่างกันโดยอำเภอใจมิได้ และถ้ามีสาระสำคัญที่แตกต่างกัน จะพิจารณาให้เหมือนกันโดยอำเภอใจมิได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น การกำหนดมาตรการใด ๆ จึงจะต้องพิจารณาหลักการห้ามเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ศาสนา เผ่าพันธุ์ หรือความแตกต่างกันด้านอื่น ๆ รวมถึงความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน

๑.๓ ขอบเขต

การชุมนุมสาธารณะ คือ การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าจะการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่ เว้นแต่ การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธี และงานรัฐพิธี การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่น เพื่อประโยชน์ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น การชุมนุมภายในสถานศึกษา การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะการชุมนุมนั้นจะมีผู้จัดให้มีการชุมนุม หรือการชุมนุมที่ไม่มีผู้จัดการชุมนุมแต่การรวมตัวชุมนุมนั้นเกิดขึ้นเองด้วย

บทที่ ๒

นโยบาย วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๒.๑ นโยบาย

ส่งเสริมและดูแลการชุมนุมสาธารณะตามสิทธิ เสรีภาพ โดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และส่งผลกระทบต่อประชาชนน้อยที่สุด ยังคงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะอาดของประชาชน ที่จะใช้ที่สาธารณะ และสิทธิ เสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่สามารถ บังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ วิสัยทัศน์

บริหารจัดการดูแลการชุมนุมสาธารณะของประเทศได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับหลักนิติรัฐ นิติธรรม หลักประชาธิปไตย หลักการสากล สามารถบริหารจัดการและแก้ไขสถานการณ์ได้รอบคอบเหมาะสม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของประชาชน

๒.๓ วัตถุประสงค์

๒.๓.๑ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานต่าง ๆ เข้าใจหลักสิทธิและเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานของการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเข้าใจหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายบัญญัติ และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ ตลอดจนแนวทางการใช้ กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับเจ้าหน้าที่ เพื่อดูแลและรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ ในการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือให้อยู่ภายใต้ขอบเขตของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะ อันเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย ได้รับการดูแลเกี่ยวกับ ความสงบเรียบร้อย ให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือน สิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

๒.๓.๒ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตั้งแต่ในภาวะปกติจนถึงสถานการณ์ที่รุนแรงจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือของเจ้าหน้าที่สามารถใช้ตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ เพื่อบรรลุนิติภารกิจและเป็นการประกันว่าการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือดังกล่าวได้มีการใช้อย่างเหมาะสม

๒.๓.๓ เพื่อให้ หน่วยงาน ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ต่อการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ตามแผนนี้ให้เป็นไปตามหลักของความจำเป็น อย่างสมเหตุสมผลและอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๔ เพื่อให้หน่วยงาน ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องแผนนี้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาของตน นอกจากนี้กำลังพลที่จะปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจนี้ ต้องได้รับการฝึกฝนให้มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะใช้กำลัง มาตรการ และอุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อการรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ เพื่อบรรลุมารกิจดังกล่าว

๒.๔ เป้าหมาย

๒.๔.๑ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการดูแลการชุมนุมสาธารณะในทุกขั้นตอนการปฏิบัติ

๒.๔.๒ มีความพร้อมด้านทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วยงบประมาณ บุคลากร ยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ และอาวุธ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๒.๔.๓ ประชาชนมีจิตสำนึกและมีความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นให้กระทบน้อยที่สุด

๒.๔.๔ เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนรับทราบบทบาท หน้าที่ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ชุมนุมและประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

๒.๕ นิยามศัพท์

๒.๕.๑ การชุมนุมสาธารณะ หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

๒.๕.๒ ที่สาธารณะ หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน หรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของ แต่เป็นผู้ครอบครองหรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

๒.๕.๓ ผู้จัดการชุมนุม หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ เช่น ผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุม ตลอดจนผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดหมายให้ผู้อื่นมาเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะ โดยแสดงออก หรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

๒.๕.๔ ผู้ชุมนุม หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะไม่ว่าจะเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือนัดหมายของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

๒.๕.๕ ผู้รับแจ้ง หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ หรือบุคคลอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๕.๖ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ

๒.๕.๗ ผู้ควบคุมสถานการณ์ หมายถึง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล ตามแต่กรณี

๒.๕.๘ พื้นที่ควบคุม หมายถึง อาณาบริเวณที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะประกาศกำหนดเพื่อให้ผู้ชุมนุมออกจากอาณาบริเวณและห้ามบุคคลใดเข้าไปในอาณาบริเวณดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๕.๙ ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System : ICS) หมายความว่าถึง แนวทางการจัดการเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องภัย หรือการจัดงานขนาดใหญ่ที่มีคนมารวมกันเป็นจำนวนมาก ทุกประเภท เช่น การชุมนุมเรียกร้อง หรือการจัดแสดงดนตรีหรือกีฬา อย่างมีมาตรฐานในพื้นที่เกิดเหตุ ตั้งแต่เหตุฉุกเฉินขนาดเล็ก ไปจนถึงเหตุฉุกเฉินที่มีความซับซ้อน โดยผู้ปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้ภายใต้การบัญชาการรวมศูนย์ โดยปกติมีการจัดโครงสร้างระบบเพื่อการปฏิบัติงานใน ๕ สายงานหลัก คือ ส่วนบัญชาการ ส่วนปฏิบัติการ ส่วนแผนงาน ส่วนสนับสนุน และส่วนธุรการ - การเงิน ซึ่งมีความยืดหยุ่นในการปรับลดหรือขยายส่วนงานที่อาจจำเป็น ตามลักษณะของเหตุการณ์

๒.๕.๑๐ ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) หมายความว่าถึง ที่ตั้งขององค์กรหลักในการจัดการดูแล รักษา ความสงบเรียบร้อย การแก้ไขสถานการณ์หรือคลี่คลายสถานการณ์ ภัยคุกคาม เหตุวิฤติ หรือปัญหาที่เผชิญอยู่ในพื้นที่การชุมนุมหรือพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑๑ ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) หมายความว่าถึง ศูนย์ปฏิบัติการที่ตั้งอยู่ใกล้ สถานที่ชุมนุม เพื่อความสะดวกในการควบคุมสั่งการ หรือดูแลความสงบเรียบร้อยการชุมนุม

๒.๕.๑๒ เครื่องมือควบคุมฝูงชน หมายความว่าถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้ใช้ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย การบังคับใช้กฎหมาย หรือการจัดระเบียบการชุมนุม สาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๕.๑๓ การใช้กำลัง หมายความว่าถึง การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือการบังคับใช้กฎหมาย ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม ทั้งในเชิงการใช้กำลังทางกายภาพ และหรือการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ที่ต้องใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนประกอบด้วย

๒.๕.๑๔ หลักการใช้กำลัง หมายความว่าถึง แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ใน “การใช้กำลัง” ในการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือการบังคับใช้กฎหมาย ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม ให้ถูกต้องตามกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน พอสมควรแก่เหตุ สังคมยอมรับได้

บทที่ ๓

กรอบยุทธศาสตร์ และมาตรการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๓.๑ ยุทธศาสตร์การดูแลการชุมนุมสาธารณะ

การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ค้ำครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยกำหนดยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเตรียมความพร้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเผชิญเหตุ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการและการคลี่คลายสถานการณ์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การฟื้นฟู เยียวยา ภายหลังสถานการณ์

๓.๑.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดผลกระทบ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับระบบการบริหารจัดการชุมนุมให้มีประสิทธิภาพ อันเป็นการป้องกันและลดผลกระทบต่อประชาชนให้น้อยที่สุด ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการเตรียมการรองรับการชุมนุมสาธารณะ

(๑) เป้าประสงค์

- (๑.๑) ป้องกันและลดผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะ
- (๑.๒) ลดความเสี่ยงของประชาชนจากเหตุการณ์รุนแรง

(๒) มาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบ

- (๒.๑) การจัดทำแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะทุกระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ถึงระดับท้องถิ่น
- (๒.๒) หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมสถานที่สำหรับรองรับการชุมนุมสาธารณะ
- (๒.๓) การฝึกอบรม ประชุม ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ บุคลากรและประชาชน ให้ทราบถึงสิทธิและเสรีภาพของการชุมนุมสาธารณะตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย
- (๒.๔) การเตรียมบุคลากรให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์

การชุมนุมสาธารณะ

- (๒.๕) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในสิทธิและเสรีภาพของการชุมนุมตามครรลองประชาธิปไตย

๓.๑.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเตรียมความพร้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับระบบการบริหารจัดการการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้มีขีดความสามารถในการเผชิญเหตุการณ์การชุมนุมสาธารณะไว้ล่วงหน้า ก่อนเกิดเหตุ เป็นการเตรียมความพร้อม และแนวทางการปฏิบัติในการรับมือการชุมนุมสาธารณะที่จะเกิดขึ้น เพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน และลดความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในการชุมนุม

(๑) เป้าประสงค์

สร้างความพร้อมเพื่อบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักการสากล

- (๒) มาตรการในการเตรียมความพร้อม
  - (๒.๑) การพัฒนาระบบการแจ้งการชุมนุมให้มีความครบถ้วน สมบูรณ์และรวดเร็ว
  - (๒.๒) การพัฒนาศักยภาพของระบบการสื่อสาร การประสานงานระหว่างหน่วยงาน
  - (๒.๓) การฝึกซ้อมแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
  - (๒.๔) การเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
  - (๒.๕) การจัดระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความพร้อม ทันต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ

๓.๑.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเผชิญเหตุ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีระบบการเผชิญเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับหน่วยงานต่างๆ และบูรณาการบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ ได้อย่างตามแผนการปฏิบัติ

- (๑) เป้าประสงค์
  - การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะและการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันบริหารจัดการได้ตามบทบาทและหน้าที่
- (๒) มาตรการในการเผชิญเหตุ
  - (๒.๑) การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์หรือศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ทุกระดับ
  - (๒.๒) การเชื่อมโยงระบบติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน
  - (๒.๓) การสนธิกำลัง และบูรณาการบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ระหว่างหน่วยงาน
  - (๒.๔) การประชาสัมพันธ์โดยมีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจัดทำข่าวชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสาธารณะ

๓.๑.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการและการคลี่คลายสถานการณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการบริหารจัดการและคลี่คลายสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับหน่วยงานต่างๆ และบูรณาการบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ ได้อย่างตามแผนการปฏิบัติ ลดการปะทะ สูญเสียในการคลี่คลายการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย

- (๑) เป้าประสงค์
  - การบริหารจัดการและการคลี่คลายการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมายเป็นไปอย่างมีระบบ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันบริหารจัดการได้ตามบทบาทและหน้าที่
- (๒) มาตรการในการบริหารจัดการและการคลี่คลายสถานการณ์
  - (๒.๑) การจัดตั้งศูนย์ควบคุมสถานการณ์หรือศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.)
  - (๒.๒) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมาย
  - (๒.๓) การปฏิบัติในการคลี่คลายสถานการณ์ตามกฎหมาย และใช้วิธีการที่หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเท่าที่จำเป็น

๒๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

(๒.๔) การประชาสัมพันธ์โดยมีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ และจัดทำข่าว
ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสาธารณะ

(๒.๕) การจัดตั้งศูนย์รักษาพยาบาล ตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาภายหลัง
การคลี่คลายสถานการณ์

๓.๑.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การฟื้นฟู เยียวยา ภายหลังสถานการณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาทุกข์
ขั้นต้น ตลอดจนรักษาพยาบาล ฟื้นฟู เยียวยาภายหลังการคลี่คลายสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) ผู้ได้รับผลกระทบได้รับการช่วยเหลือทางกายภาพและทางกฎหมายได้
อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักสิทธิมนุษยชน

(๑.๒) มีการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่าง
ครบถ้วนสมบูรณ์

(๑.๓) ประชาชน หรือหน่วยงานต่างๆ สามารถใช้ที่สาธารณะได้ตามปกติโดยเร็ว

(๒) มาตรการในการฟื้นฟู เยียวยา ภายหลังสถานการณ์

(๒.๑) การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ

(๒.๒) การฟื้นฟูสถานที่ ทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายตั้งแต่ระดับประเทศ

จังหวัด และท้องถิ่น

(๒.๓) การรักษาสถานที่เกิดเหตุ ตลอดจนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานได้

อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

(๒.๔) การชี้แจง ประชาสัมพันธ์ การควบคุมสถานการณ์และการคลี่คลาย

สถานการณ์

(๒.๕) การได้รับสินไหมทดแทน ค่าเสียหาย ตามกฎหมาย

๓.๒ มาตรการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

เพื่อให้การดูแลการชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เจ้าหน้าที่อาจพิจารณาให้มี
มาตรการใดมาตรการหนึ่ง หรือหลายมาตรการประกอบกัน เพื่อรักษาความปลอดภัยการชุมนุมสาธารณะได้
ดังนี้

๓.๒.๑ การประชาสัมพันธ์ แนะนำการปฏิบัติในการชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๒ การตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะ

๓.๒.๓ การจัดเจ้าหน้าที่ตรวจตราบริเวณสถานที่ชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๔ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้นบริเวณรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๕ การกำหนดเงื่อนไขหรือคำสั่ง เพื่ออำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย
การบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญ ตลอดจนการจัดการจราจรและการขนส่ง

บทที่ ๔

บทบาท หน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติภายใต้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และสามารถร้องขอหรือสั่งการตามแต่กรณี เพื่อให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการตามภายในขอบอำนาจหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงานนั้น โดยกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑ ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วยหลัก

รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ วางแผน และเตรียมการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ แก้ไขปัญหา แล้วรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) ทันทที โดยดำเนินการด้วยการใช้ระบบศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) และระบบบัญชาการเหตุการณ์

๔.๑.๑ หัวหน้าสถานีตำรวจนครบาล เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม หากเป็นการชุมนุมในพื้นที่สถานีตำรวจแห่งนั้น

๔.๑.๒ ผู้บังคับการตำรวจนครบาลท้องที่ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องระหว่างสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบ

๔.๑.๓ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อมีการชุมนุมในพื้นที่ระหว่างกองบังคับการตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบ

แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร หน่วยงานของรัฐด้านสาธารณูปโภค การขนส่งมวลชน เช่น การประปานครหลวง การไฟฟ้านครหลวง การขนส่งมวลชน เพื่อประสานการปฏิบัติ หรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมายให้หน่วยงานนั้นดำเนินการ หรือบังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ

ติดตามสถานการณ์และสั่งการในการแก้ไขปัญหาต่อไป โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก หากเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

หน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมประชาสัมพันธ์ เตรียมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เมื่อได้รับการร้องขอ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ พร้อมรายการสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุนตามร้องขอ

๔.๒ นอกเขตกรุงเทพมหานครให้ ตำรวจภูธรจังหวัด เป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติงานตามแผน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ

ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ วางแผน รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ แก้ไขปัญหา โดยดำเนินการด้วยการใช้ระบบ

ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) และระบบบัญชาการเหตุการณ์ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบในราชการจังหวัด และอำเภอตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ และเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้เลิก การชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ แต่ละฉบับอย่างสอดคล้องกัน

๔.๒.๑ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม หากเป็นการชุมนุมในพื้นที่ สถานีตำรวจแห่งนั้น

๔.๒.๒ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุม สาธารณะต่อเนื่องระหว่างสถานีตำรวจภูธรที่รับผิดชอบ

๔.๒.๓ ผู้บัญชาการตำรวจพื้นที่ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะ ต่อเนื่องระหว่างกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดที่รับผิดชอบ

เมื่อได้ปรึกษากับผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หน่วยงานของรัฐด้านสาธารณสุข โภค การขนส่งมวลชน เช่น การประปา การไฟฟ้า การขนส่งมวลชน เพื่อประสานการปฏิบัติ หรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมายให้หน่วยงานนั้น ดำเนินการหรือบังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ โดยเบื้องต้นให้ประสาน ช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) พร้อมรายการ และสมรรถนะสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุนตามร้องขอ

ติดตามสถานการณ์และสั่งการในการแก้ไขปัญหา โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก หากเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตำรวจภูธรภาคและสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ต่อไป

หน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด สำนักงานจังหวัด ปกครองจังหวัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์กรบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ หน่วยงานของกระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข กระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมประชาสัมพันธ์ ในพื้นที่ เตรียมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เมื่อมีการร้องขอ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำ ที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) พร้อมรายการและสมรรถนะสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุน ตามร้องขอ

ตำรวจภูธรภาค ๑-๙ และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ภ.๑-๙ และ ศชต.) เป็นหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติของตำรวจภูธรจังหวัดหรือจังหวัด เมื่อได้รับการร้องขอ โดยพิจารณาสั่งการ ในอำนาจหน้าที่ พร้อมทั้งรายงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผ่าน ศปก.ตร. เพื่อรับทราบหรือเพื่อพิจารณา สั่งการสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาหรือแต่งตั้งเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมเพิ่มหรือแทนหัวหน้าสถานีตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคตามกรณี

๔.๓ บทบาท หน้าที่ และแนวปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
<p>(๑) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ</p> 	<p>ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ และเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการประสาน ร้องขอ สั่งการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนภารกิจดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามแต่กรณี</p> <p>(๑.๑) จัดทำแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑.๒) แนะนำให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะแก่หน่วยงานของรัฐ และภาคส่วนต่างๆ</p> <p>(๑.๓) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ทบทวนแผนการปฏิบัติ ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑.๔) บังคับใช้กฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา</p>
<p>(๒) สำนักนายกรัฐมนตรี</p> 	<p>(๒.๑) จัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๒.๒) สนับสนุนด้านการข่าวกรองและให้คำแนะนำด้านการรักษาความปลอดภัย</p> <p>(๒.๓) บริหารจัดการการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสาร ตลอดจนเตรียมการประกาศคำสั่งเจ้าพนักงานที่จำเป็น ตามที่กฎหมายนี้บัญญัติได้ตลอดเวลา</p> <p>(๒.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๓) กระทรวงมหาดไทย</p> 	<p>(๓.๑) สั่งการ และประสานงานให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๓.๒) ประสานการปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๓.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
<p>(๔) กระทรวงกลาโหม</p> 	<p>(๔.๑) สนับสนุนภารกิจของรัฐในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (๔.๒) พิจารณาสับสนุนกำลังพล อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ ตามที่เห็นสมควร เมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานต่างๆ (๔.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๕) กระทรวงการคลัง</p> 	<p>(๕.๑) กำหนดมาตรการด้านการเงินและการคลังที่สนับสนุนภารกิจ การดูแลการชุมนุมสาธารณะ (๕.๒) กำหนดข้อกฎหมายระเบียบที่ใช้ในการช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟู การดูแลการชุมนุมสาธารณะ (๕.๓) กำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับระเบียบเงินตราของราชการ (กรมบัญชีกลาง) เพื่อสนับสนุนภารกิจ (๕.๔) จัดเจ้าหน้าที่ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุม สาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับ การร้องขอ</p>
<p>(๖) กระทรวงการต่างประเทศ</p> 	<p>(๖.๑) ประสานกับหน่วยงานราชการของต่างประเทศ และองค์การ ระหว่างประเทศ ในการดำเนินงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ชี้แจง และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุม สาธารณะกับหน่วยงานต่างประเทศ รวมทั้งสถานทูต ต่างประเทศประจำประเทศไทย เพื่อดำเนินการตามอำนาจ หน้าที่ (๖.๓) จัดเจ้าหน้าที่ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุม สาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับ การร้องขอ</p>
<p>(๗) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา</p> 	<p>(๗.๑) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้ความรู้ด้านความปลอดภัย เส้นทาง การเดินทาง แก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบกิจการ ท่องเที่ยว (๗.๒) กำหนดแผน มาตรการ ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญให้มี ความปลอดภัย (๗.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและ สนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
<p>(๘) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> 	<p>(๘.๑) วางแผนและฟื้นฟูด้านสังคมและจิตใจให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๘.๒) สนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์</p> <p>(๘.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๙) กระทรวงคมนาคม</p> 	<p>(๙.๑) จัดทำแผนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๙.๒) สนับสนุนข้อมูล เส้นทางสัญจร เส้นทางเลี่ยง เพื่อสนับสนุนภารกิจ</p> <p>(๙.๓) ให้การสนับสนุนงานด้านการจราจรในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๙.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๐) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร</p> 	<p>(๑๐.๑) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบสื่อสาร และโทรคมนาคม ตลอดจนให้บริการฐานข้อมูลด้านสารสนเทศการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนภารกิจ</p> <p>(๑๐.๒) สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสื่อสาร และสนับสนุนกำลังพล เพื่อบริการการติดต่อสื่อสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว</p> <p>(๑๐.๓) การดำเนินการตามกฎหมายในการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>(๑๐.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

*ปัจจุบัน คือ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (เปลี่ยนแปลงเมื่อ พ.ศ.๒๕๕๙)

หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
<p>(๑๑) กระทรวงยุติธรรม</p> 	<p>(๑๑.๑) จัดเตรียมแผนการปฏิบัติรองรับการชุมนุมสาธารณะให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๑.๒) สนับสนุนข้อมูลทางกฎหมายในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๑.๓) จัดทำแผน ขั้นตอน ระยะเวลาการปฏิบัติเกี่ยวกับคำสั่งเลิกการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๑.๔) ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมภายใต้กรอบกฎหมาย ตลอดจนการเรียกร้องและการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย</p> <p>(๑๑.๕) จัดเจ้าหน้าที่ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๒) กระทรวงสาธารณสุข</p> 	<p>(๑๒.๑) จัดทำแผนรองรับการปฏิบัติ การจัดตั้งศูนย์พยาบาลในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๒.๒) จัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์ทางการแพทย์ สนับสนุนการปฏิบัติ</p> <p>(๑๒.๓) จัดเตรียมการแพทย์ฉุกเฉิน การช่วยเหลือ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๒.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๓) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> 	<p>ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ</p> <p>(๑๓.๑) จัดทำ ปรับปรุง แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะในส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๑๓.๒) ประสานสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการดูแลการชุมนุมสาธารณะเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๓.๓) ประสานงานหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพื้นที่เพื่อแก้ไข และฟื้นฟูการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๓.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
<p>(๑๔) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน</p> 	<p>(๑๔.๑) สนับสนุนงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินแก่ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(๑๔.๒) สนับสนุนหน่วยงานในการจัดการข้อมูล ผู้บาดเจ็บ หรือ เสียชีวิต</p> <p>(๑๔.๓) สนับสนุนให้มีระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน และพัฒนาระบบ สื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการ ปฏิบัติการฉุกเฉิน</p> <p>(๑๔.๔) ประสานงาน ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการฉุกเฉิน</p> <p>(๑๔.๕) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสาน และสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๕) กรุงเทพมหานคร</p> 	<p>(๑๕.๑) พิจารณาจัดสถานที่รองรับการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๕.๒) สนับสนุนกำลังพล อุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดูแลการชุมนุม สาธารณะ</p> <p>(๑๕.๓) จัดการสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกตามที่ตั้ง หน่วยงานต่างๆ ร้องขอ</p> <p>(๑๕.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสาน และสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๖) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น</p> 	<p>(๑๖.๑) จัดทำแผนหรือแนวทาง เพื่อรองรับการดูแลการชุมนุม สาธารณะ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๑๖.๒) พิจารณา ประสานงาน สถานที่เพื่อส่งเสริมการชุมนุม สาธารณะ</p> <p>(๑๖.๓) ประสานงาน และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแล การชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๖.๔) พิจารณา ส่งเสริม สนับสนุน จัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับ การชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๖.๕) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสาน และสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
<p>(๑๗) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ</p> <p>กสทช. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ</p>	<p>(๑๗.๑) ควบคุม กำกับ ดูแลการใช้คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ เพื่อสนับสนุนหรือปฏิบัติตามการดูแลการชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๑๗.๒) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๘) จังหวัด</p>	<p>(๑๘.๑) พิจารณาจัดทำแผนรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๘.๒) สั่งการ และประสานงานหน่วยงานในบังคับให้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๑๘.๓) พิจารณาจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามความเหมาะสม</p> <p>(๑๘.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๑๙) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	<p>(๑๙.๑) พิจารณาจัดทำแผนรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๑๙.๒) สั่งการ และประสานงานหน่วยงานในบังคับให้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ</p> <p>(๑๙.๓) พิจารณาจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามความเหมาะสม</p> <p>(๑๙.๔) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>
<p>(๒๐) องค์กรเอกชน มูลนิธิ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นๆ</p>	<p>(๒๐.๑) สนับสนุนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่ต่างๆ ตามที่ได้รับการร้องขอ</p> <p>(๒๐.๒) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>(๒๐.๓) จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ</p>

บทที่ ๕

ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะ แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๕.๑ ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ (ก่อนการชุมนุมสาธารณะหรือเมื่อรับทราบการรับแจ้งการชุมนุม) การปฏิบัติในขั้นนี้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่การยกระดับหรือปรับ ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ทุกระดับ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และใช้เป็นหน่วยขับเคลื่อนแผน ดังนี้

๕.๑.๑ ดำเนินการด้านการข่าว วางแผนรวบรวมข่าวสาร รวบรวมข่าวสารพื้นฐาน และขยายข่ายงานข่าว ประสานงานข่าวกับหน่วยงานข่าวต่างๆ โดยเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ และ ศปก. ทุกระดับ จะต้องสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามกฎหมาย หรือการจัดชุมนุมสาธารณะที่อาจยังไม่ได้มีการแจ้งและรายงานข่าว ในกรณีได้รับทราบข่าวหรือมีเบาะแส สิ่งบอเหตุว่าจะมีการจัดการชุมนุมสาธารณะ หรือมีการประกาศว่าจะมีการชุมนุมสาธารณะไว้ล่วงหน้าให้ ศปก. ทุกระดับเป็นหน่วยรับผิดชอบดำเนินการ

๕.๑.๒ สืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแกนนำ ผู้สนับสนุน เครือข่าย ผู้จัดการชุมนุม ให้ทราบแบบการชุมนุมสาธารณะ จำนวนผู้ชุมนุมสาธารณะ สถานที่ที่จะเดินขบวน พฤติการณ์ แผนประทุษกรรมที่เคยเกิดแนวโน้มสถานการณ์

๕.๑.๓ เจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะ เป็นผู้รับผิดชอบในการเตรียมการโดยจัดตั้งและใช้ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) เพื่อเตรียมการควบคุมอำนวยความสะดวกการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะดังกล่าว แล้วแจ้งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่จะมีการชุมนุมสาธารณะ หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือของเอกชนในท้องที่นั้นเพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนและเตรียมการในส่วนเกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ของหน่วย

๕.๑.๔ รายงานเหตุการณ์เบื้องต้นให้ ศปก. ของหน่วยเหนือหรือหน่วยบังคับบัญชาแล้วรายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) ในฐานะหน่วยปฏิบัติหลัก ว่าเป็นกรณีที่จะเกิดการชุมนุมสาธารณะด้วยเงื่อนไขหรือข้อเรียกร้องใด จะชุมนุมสาธารณะเมื่อใด แล้วให้ประสานงานกับศูนย์แก้ไขปัญหามหาการชุมนุมสาธารณะของจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการชุมนุมสาธารณะนั้น

๕.๑.๕ แจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติในความรับผิดชอบ และแจ้งประสานหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติหรือหน่วยงานของรัฐที่อาจต้องร้องขอให้สนับสนุน

๕.๑.๖ แจ้งให้หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ ให้จัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมแต่ละช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

๕.๑.๗ ติดต่อประสาน เจรจาต่อรอง และจัดเจ้าหน้าที่ประสานกับผู้แจ้งการชุมนุม แกนนำหรือผู้จัดการชุมนุมสาธารณะ

๕.๑.๘ ประเมินภัยคุกคาม จัดการวิเคราะห์ความเสี่ยง ประชุมเพื่อแสวงข้อตกลงใจทางยุทธวิธีเบื้องต้น แล้วจัดทำแผนหรือคำสั่งปฏิบัติการดูแลความสงบการชุมนุมสาธารณะ โดยให้สอดคล้องกับระเบียบคำสั่ง และแผนที่เกี่ยวข้องส่ง ศปก. หน่วยเหนือ

๕.๑.๙ เตรียมการตามขั้นตอนมาตรการทางกฎหมาย การใช้กำลัง เช่น การสืบสวน การร้องขอต่อศาล การปิดหมายศาล การประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุม การประกาศคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือของผู้ควบคุมสถานการณ์ การทำสำนวนการสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานกลุ่มที่เตรียมการจะก่อเหตุร้ายในการชุมนุมสาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๔๖ เป็นต้น และดำเนินการเพื่อให้สามารถขอออกหมายจับ เพื่อสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย เช่น เตรียมการสะสมสิ่งกีดขวาง เพื่อปิดการจราจร หรือเตรียมการวางเพลิง หรือจะก่อเหตุจู่โจม หรือขัดขวางในระหว่างการชุมนุมอื่นๆ เป็นต้น

๕.๑.๑๐ เตรียมสิ่งอุปกรณ์สิ่งกีดขวางหรืออำนวยความสะดวกแก่สาธารณะ เช่น อุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกการจราจร อุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ เป็นต้น รวมทั้ง จัดทำแผนการจราจร จัดการเส้นทางจราจร เส้นทางสำรอง ประกาศเจ้าพนักงานจราจร ทำป้ายประกาศหรือประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชนหลีกเลี่ยงเส้นทาง

๕.๑.๑๑ เตรียมพื้นที่การชุมนุมสาธารณะให้ปลอดภัยและหรือสะดวกต่อการใช้พื้นที่ของบุคคลทั่วไป รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) จุดรวมพล ค่ายพัก จุดส่งกำลังบำรุง จุดบริการต่างๆ

๕.๑.๑๒ ประกาศมาตรการทางกฎหมาย ให้แก่สาธารณชนและผู้เข้าร่วมชุมนุมสาธารณะ และแกนนำได้รับทราบ

๕.๑.๑๓ จัดระเบียบสื่อมวลชน (รับลงทะเบียน ออกเครื่องหมายหรือบัตรแสดงตัวแก่สื่อมวลชน) เพื่อความปลอดภัยและการจัดระเบียบในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนในพื้นที่เกี่ยวข้องการชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยเฉพาะเกี่ยวกับความปลอดภัยของสื่อมวลชน

๕.๑.๑๔ ดำเนินการด้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทุกรูปแบบ และเตรียมปฏิบัติการด้านการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยา ปฏิบัติการข่าวสาร โดยอาศัยสื่อประชาสัมพันธ์ทุกประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสังคมออนไลน์

๕.๑.๑๕ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ชุมนุมสาธารณะ เพื่อควบคุมสั่งการ รวมทั้งกำหนดตัวผู้รับผิดชอบในการควบคุม อำนวยการและสั่งการในแต่ละพื้นที่แต่ละขั้นตอน

๕.๒ ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นการเผชิญเหตุ (ขณะชุมนุมสาธารณะ) เมื่อมีสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ ดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และปฏิบัติดังนี้

๕.๒.๑ ให้ตำรวจท้องที่เข้ารักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณที่ชุมนุมและบริเวณใกล้เคียงด้วยการแยกพื้นที่ชุมนุมออกจากพื้นที่ทั่วไป ตั้งจุดตรวจจุดสกัดตรวจค้นอาวุธ สิ่งผิดกฎหมายรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะ ตั้งจุดตรวจการณ์จากจุดสูงชม

๕.๒.๒ รักษาความปลอดภัยสถานที่และบุคคลสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายที่อยู่ใกล้สถานที่ชุมนุม พร้อมทั้งจัดการจราจรบริเวณที่ชุมนุมและพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อให้การชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสาธารณชนน้อยที่สุด

๕.๒.๓ ใช้ศูนย์ปฏิบัติการทุกระดับติดตาม ควบคุม และสั่งการการรักษาความสงบ และแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน โดยให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ชุมนุมหรือใกล้เคียง

๕.๒.๔ ชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะให้ทราบถึงขอบเขตของการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยการชุมนุมสาธารณะจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือละเมิดต่อกฎหมาย รวมทั้งต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายในการชุมนุม

๕.๒.๕ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นของผู้ชุมนุม จัดผู้แทนมารับทราบข้อเท็จจริง เจรจา โกล่เกลี่ย หรือ แก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ และให้รายงานให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

๕.๒.๖ ดำรงการเจรจากับผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจให้ปฏิบัติ ตามกฎหมาย หรือเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ตลอดเวลา

๕.๒.๗ เร่งดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อบังคับใช้กฎหมาย ทำสำนวนการสืบสวนสอบสวน โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเตรียมการจะก่อเหตุร้าย

๕.๒.๘ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ และแจ้งฝ่ายปกครอง หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน ของรัฐและเอกชน ช่วยทำการประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการข่าวสาร และใช้มวลชนของฝ่ายเราสนับสนุน การข่าวและการป้องกันและรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะทุกรูปแบบ

๕.๒.๙ ดำเนินการป้องกันเหตุแทรกซ้อนหรือการก่อเหตุร้ายในพื้นที่ชุมนุมและพื้นที่ใกล้เคียง โดยให้หน่วยตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบจัดกำลังเข้าป้องกัน ระงับยับยั้ง บังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ ที่กำหนดและภายใต้หลักการใช้กำลัง

๕.๓ ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นตอนการใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์

๕.๓.๑ การใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์

กรณีศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยได้มีการปิดประกาศคำสั่งศาล ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้ผู้ชุมนุมทราบแล้ว ในกรณีที่ผู้ชุมนุม ไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งของศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๓.๑.๑ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการดังนี้

- ๑) รายงานให้ศาลทราบ
- ๒) ประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและบริเวณ

ปริมาตรเป็นพื้นที่ควบคุม

๓) ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนด และห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

๔) รายงานเหตุการณ์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) เพื่อทราบ และรายงานรัฐมนตรีที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อทราบ

๕.๓.๑.๒ ผู้ควบคุมสถานการณ์ ดำเนินการดังนี้

๑) เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมแล้ว หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

สาธารณสุข ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า ให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม โดยดำเนินการทางยุทธวิธีจากเบาไปหาหนัก (ถ้ากระทำได้) ทั้งนี้ ต้องทำความเข้าใจด้วยการประกาศ สั่งด้วยวาจาและดำเนินการจับ คั่น ยึด आयัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณสุขนั้น ตามความจำเป็น ได้สัดส่วนกับความรุนแรงของการกระทำ และพอสมควรแก่เหตุ

๒) การดำเนินการให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ หรือมีความจำเป็น เพื่อให้เลิกการชุมนุม หรือการจับกุม หรือป้องกันอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ให้พิจารณาใช้กำลังตามหลักการใช้กำลัง ทั้งนี้จะต้องใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอเท่าที่จำเป็น

๕.๓.๑.๓ เมื่อรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจประกาศบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ เพื่อรักษาความสงบแล้ว เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณสุขหรือผู้ควบคุมสถานการณ์ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยรับผิดชอบหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามที่กฎหมายความมั่นคงเฉพาะนั้นกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการสอบสวน จับกุมผู้กระทำความผิด การดำเนินคดี เว้นแต่มีการสั่งการมอบหมายเป็นอย่างอื่น

๕.๓.๒ การใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์ในกรณีเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณสุขและการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใดๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณสุขมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมหยุดการกระทำนั้น ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๘ และดำเนินการดังนี้

๕.๓.๒.๑ เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้กำลังชุดควบคุมฝูงชน หรือหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละระดับ ในการแก้ไขสถานการณ์ ให้รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) ทราบทันที และในกรณีจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานครให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย

๕.๓.๒.๒ เมื่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณสุขสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองแล้ว หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณสุขดำเนินการตามข้อ ๕.๓.๑.๑ ๒), ๓), ๔) และข้อ ๕.๓.๑.๓ และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการตามข้อ ๕.๓.๑.๒ และข้อ ๕.๓.๑.๓

๕.๓.๓ กรณีที่ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศของผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณสุข ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๘ และอยู่ระหว่างการร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณสุข หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชน หรือคุ้มครองการชุมนุมสาธารณสุข ให้ผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณสุขกระทำการที่จำเป็น ตามแนวทาง/แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณสุข โดยดำเนินการทางยุทธวิธีจากเบาไปหาหนัก ตามความจำเป็น และเป็นไปตามสัดส่วนตามหลักการใช้กำลังที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณสุขนี้

๕.๔ ขั้นตอนที่ ๔ ขั้นการฟื้นฟู (หลังการชุมนุมสาธารณะ)

เมื่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะคลี่คลายคืนสู่สภาวะปกติหรือยุติการชุมนุมแล้ว ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการ ดังนี้

๕.๔.๑ จัดส่งผู้บาดเจ็บ ฟื้นฟู เยียวยา และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิหรือที่เกี่ยวข้อง

๕.๔.๒ สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณะ ฟื้นฟูสถานที่หรือทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายจากการชุมนุมตามอำนาจหน้าที่

๕.๔.๓ บังคับใช้กฎหมาย รวบรวมพยานหลักฐาน สอบสวนสอบสวน จับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด

๕.๔.๔ ร้องขอให้หน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ร่วมปฏิบัติการ สนับสนุน หรือดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตนในเหตุชุมนุมสาธารณะ ให้ส่งข้อมูล พยานหลักฐาน เช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด ภาพถ่าย เพื่อเป็นหลักฐานทางคดี หรือสรุปทเรียนต่อไป

๕.๔.๕ จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปผลการปฏิบัติเพื่อการจัดทำรายงานภายหลังการปฏิบัติ สรุปบทเรียนจากการปฏิบัติงาน รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) ตลอดจนดำเนินการชี้แจงประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแก่สาธารณชน

บทที่ ๖

การใช้กำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์ และอาวุธ

เจ้าหน้าที่ต้องพยายามใช้การเจรจาต่อรองหรือปฏิบัติการใดๆ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ หากไม่เป็นผล และเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมีการใช้กำลังเข้าแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่ใช่การป้องกันภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง สามารถดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ให้เป็นไปตามสมควรแก่เหตุ และยุทธวิธีการใช้กำลัง ตามความจำเป็นของสถานการณ์ตามหลักสัดส่วน โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีการพร้อมกันให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ เจ้าหน้าที่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธจนถึงที่สุด หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ให้ใช้กำลังเพียงเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์

การใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธ ต้องใช้เมื่อมีเหตุจำเป็นและเหมาะสมกับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยในเบื้องต้นให้ใช้การเจรจา และหลีกเลี่ยงการใช้กำลังเท่าที่จะสามารถกระทำได้ แต่จะต้องไม่กระทบต่อความปลอดภัยของสาธารณชนและเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุม

การใช้อาวุธต้องใช้เพื่อป้องกันตนเองหรือบุคคลอื่นให้พ้นจากภัยอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต หรือร่างกาย หรือเพื่อระงับยับยั้งเหตุความรุนแรงให้สงบ หรือเพื่อจับกุมผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย หรือผู้ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน หรือเพื่อป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวหลบหนี

การจะใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธเพื่อยุติการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อใดนั้น ย่อมไม่ตัดสิทธิของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันสิทธิของตนเองหรือผู้อื่นเพื่อให้พ้นจากภัยอันตราย อันเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายที่ใกล้จะถึง โดยได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

๖.๑ หลักการใช้กำลัง

การดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ควบคุมสถานการณ์ หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดูแลการชุมนุมสาธารณะพิจารณาในการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือในการรักษาความสงบ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนี้

ใช้กำลังตามความจำเป็นของสถานการณ์ โดยให้ใช้กำลังน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเพื่อบรรเทาภารกิจ ก่อนการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ให้ใช้การเจรจากับผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมและแจ้งเตือนก่อน หากสามารถกระทำได้และไม่เกิดอันตรายต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ให้ใช้วิธีการเตือนตามความเหมาะสมกับการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือ ตามสถานการณ์

การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อบังคับให้ผู้ชุมนุมหรือบุคคลอื่นๆ ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ หรือการใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือในกรณีที่มีการฝ่าฝืนคำสั่ง เช่น การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อตรวจค้น จับกุม ให้ใช้กำลังได้ตามแนวทางดังนี้

เตือนด้วยวาจาว่าการฝ่าฝืนดังกล่าวผิดกฎหมายให้หยุดการกระทำ หากไม่หยุดให้แสดงท่าทางพร้อมใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ

หากยังคงฝ่าฝืนให้ใช้กำลังเพื่อกักตัวหรือทำการจับกุมได้ แต่ทั้งนี้ระดับของกำลังที่ใช้ต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การปฏิบัติต่อผู้หญิง เด็ก และคนชรา จะต้องเพิ่มความระมัดระวังและปฏิบัติให้มีความเหมาะสมกับสถานภาพ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนที่ไม่ทำให้เสียภาพพจน์ในการปฏิบัติการ

การใช้กำลังเจ้าหน้าที่หลัก หรือเจ้าหน้าที่ที่ร่วมปฏิบัติการ เข้ายุติการชุมนุมให้อยู่ในอำนาจของผู้บังคับบัญชาในพื้นที่ที่ได้รับคำสั่งให้รับผิดชอบในการรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะคือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์

ในกรณีฉุกเฉิน จำเป็น เร่งด่วน ซึ่งเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้า การใช้กำลัง มาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือป้องกันตนเองหรือทรัพย์สินของทางราชการ ป้องกันการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือปกป้องชีวิตผู้อื่นจากอันตรายที่ใกล้จะถึงสามารถกระทำได้ตามความจำเป็นแต่ต้องพอสมควรแก่เหตุ

๖.๒ การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ควบคุมฝูงชน

การใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางดังนี้ การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ควบคุมฝูงชน ต้องใช้ตามความจำเป็นได้สัดส่วนและเหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อให้บรรลุภารกิจหรือป้องกันตนเองหรือกลุ่มบุคคล หรือทรัพย์สิน

ต้องเตือนผู้ชุมนุมหรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวก่อนว่าจะใช้กำลังเข้ายุติการชุมนุม

การใช้กระบอง ให้ใช้ในกรณีผลักดันกลุ่มคนออกจากพื้นที่โดยเมื่อจำเป็นต้องใช้กระบองต้องเตือนก่อน เว้นแต่สถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย และให้ใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อการบรรลุภารกิจ หากจำเป็นให้ทำการตี แต่ต้องไม่ตีที่บริเวณอวัยวะสำคัญซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือทำให้พิการ

การยิงกระสุนยาง ให้ยิงต่อเป้าหมายที่กระทำการหรือมีท่าทีคุกคามต่อชีวิตบุคคลอื่น รวมทั้งต้องกำหนดเป้าหมายโดยชัดเจน ไม่ยิงโดยไม่แยกแยะหรือไม่เลือกเป้าหมาย ไม่ใช้การยิงอัตโนมัติ จะต้องเลี้ยงยิงให้กระสุนยางกระทบส่วนล่างของร่างกายของผู้ที่เป็นเป้าหมาย

การใช้น้ำฉีด ให้ใช้ในกรณีการเข้ายุติการชุมนุม หรือระงับยับยั้งป้องกันเหตุ โดยใช้แรงดันน้ำเท่าที่จำเป็นในการสลายฝูงชน และระมัดระวังอย่าฉีดน้ำไปยังบริเวณอวัยวะที่บอบบาง เช่น ดวงตา เป็นต้น

การใช้สารควบคุมการจราจรในการยุติการชุมนุม หรือระงับยับยั้งป้องกันเหตุ สามารถกระทำได้ แต่ต้องมีการเตือนก่อนการใช้และให้ใช้ในระดับความเข้มข้นที่เหมาะสม

การใช้แก๊สน้ำตาให้ระมัดระวัง หลีกเลี่ยงการขว้างไปโดนตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ระมัดระวังอันตรายที่จะเกิดแก่กลุ่มคนที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุม ห้ามใช้อาวุธหรืออุปกรณ์ที่มีอำนาจการทำลายสูง เช่น เครื่องยิงลูกระเบิด เอ็ม ๗๙ ในการยิงลูกระเบิดสังหาร ระเบิดเพลิง อาวุธปืนกล ในภารกิจการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ

๖.๓ การใช้อาวุธ

กรณีที่มีเหตุแทรกซ้อน มีการนำหรือใช้อาวุธร้ายแรงในสถานที่ชุมนุมสาธารณะ หรือมีการกระทำความผิดที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน อันเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพอย่างร้ายแรง ซึ่งมีใช้การชุมนุมตามปกติ ให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้อาวุธ เพื่อระงับ ยับยั้ง และปราบปรามการกระทำความผิดนั้นได้ ภายใต้กรอบของกฎหมายพอสมควรกับเหตุร้ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น นอกเหนือจากการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามที่กฎหมายกำหนด

ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เรื่อง กำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการชุมนุมสาธารณะ
พ.ศ.๒๕๕๘^๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการชุมนุมสาธารณะ เพื่อไม่ให้
เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้นับถือนับและไม่ใช่เป็นการรบกวนหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ระดับเสียงทั่วไป” หมายความว่า ระดับเสียงที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องขยายเสียงในการชุมนุม
สาธารณะ

“ค่าระดับเสียงสูงสุด” หมายความว่า ค่าระดับเสียงสูงสุดที่เกิดขึ้นในขณะหนึ่ง ระหว่างการตรวจวัด
ระดับเสียงของเครื่องขยายเสียงที่ใช้ในการชุมนุมสาธารณะ โดยมีหน่วยเป็นเดซิเบลเอ หรือ dB(A)

ข้อ ๒ ห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียงเกินกำหนดระดับเสียงทั่วไปไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าระดับเสียงสูงสุด ไม่เกิน ๑๑๕ เดซิเบลเอ

(๒) ค่าระดับเสียงเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๗๐ เดซิเบลเอ

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียงในการชุมนุมสาธารณะอันเป็นการรบกวนผู้อื่น โดยให้กำหนด
ระดับเสียงรบกวนเท่ากับ ๑๐ เดซิเบลเอ

ข้อ ๔ วิธีการตรวจวัดระดับเสียงสูงสุด ระดับเสียงเฉลี่ย และระดับเสียงรบกวนที่เกิดจากการใช้
เครื่องขยายเสียงในการชุมนุมสาธารณะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ข้อ ๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘

พลตำรวจเอก สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๓๖ ง (๒ ตุลาคม ๒๕๕๘) หน้า ๒๔.

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ^๒

โดยที่การจัดการชุมนุมสาธารณะไม่ต้องมีการขออนุญาต แต่ต้องแจ้งการชุมนุมสาธารณะนั้นต่อผู้รับแจ้ง ตามกฎหมาย จึงสมควรกำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะให้เกิดความสะดวกแก่ผู้แจ้ง และเป็นข้อมูลแก่ผู้รับแจ้ง เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือคุ้มครอง ความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของผู้อื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐ วรรคสาม และมาตรา ๑๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“การแจ้ง” หมายความว่า การแจ้งความประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งผู้รับแจ้งแต่งตั้งหรือมอบหมายให้รับผิดชอบ ในการรับหรือส่งหนังสือ หรือดำเนินการเกี่ยวกับการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะของหน่วยงาน

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้รับแจ้งซึ่งเป็น หัวหน้าสถานี ตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะตามแบบท้ายประกาศนี้ ก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง กรณีประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะในท้องที่ของสถานีตำรวจต่าง ๆ เกินกว่าหนึ่งท้องที่ ซึ่งมีเขตต่อเนื่องกัน ให้แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดก็ได้

ข้อ ๓ ภายใต้บังคับของข้อ ๒ การแจ้งให้ดำเนินการโดยวิธีหนึ่งวิธีใด ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง

(๒) แจ้งทางโทรสาร

(๓) แจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๔ การแจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง ให้ผู้แจ้งยื่นหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการของผู้รับแจ้ง ทั้งนี้ ในการแจ้งโดยตรงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เมื่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้รับเอกสารครบถ้วนแล้ว ให้ถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งแล้ว

ข้อ ๕ การแจ้งทางโทรสาร ให้ส่งหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะไปยังหมายเลขโทรสารของที่ทำ การของผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วให้ส่งต้นฉบับของหนังสือแจ้ง การชุมนุมสาธารณะไปยังผู้รับแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับโดยพลัน

เมื่อได้ส่งหนังสือทางโทรสารแล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลขที่กำหนดไว้ ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

^๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๗๙ ง (๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘) หน้า ๔-๕.

การส่งตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งที่ทำการของผู้รับแจ้งได้รับเอกสารตามโทรสารครบถ้วน

ข้อ ๖ การแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้ส่งหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะไปยังที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของที่ทำการผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยสามารถแสดงหรืออ้างอิง หรือเข้าถึงเพื่อนำกลับมาใช้ในภายหลังและยังคงความครบถ้วนของข้อความในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งสามารถระบุตัวผู้ส่งได้

เมื่อได้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลขที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว

ในกรณีมีข้อสงสัย ผู้รับแจ้งอาจสั่งให้ผู้แจ้งส่งต้นฉบับหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะแล้ว ให้รีบนำเสนอผู้รับแจ้งเพื่อพิจารณาโดยเร็ว ในกรณีที่เป็นการแจ้งโดยวิธีตามข้อ ๓ (๒) และ (๓) และพนักงานเจ้าหน้าที่มีข้อสงสัยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดต่อไปยังผู้แจ้ง ตามข้อมูลทีระบุไว้ในหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะเพื่อตรวจสอบตัวผู้แจ้งและความถูกต้องของหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะด้วย

ข้อ ๘ เมื่อผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการประชุมสาธารณะแล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องแล้วส่งสรุปสาระสำคัญในการประชุมสาธารณะให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้งและอาจมีคำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลการประชุมสาธารณะเพื่อให้ผู้แจ้งปฏิบัติหรือแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดด้วยก็ได้

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่สามารถแจ้งการประชุมได้ทันกำหนดเวลาตามข้อ ๒ ผู้แจ้งอาจขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวก่อนเริ่มการประชุม โดยยื่นคำขอผ่อนผันพร้อมแบบแจ้งการประชุมสาธารณะท้ายประกาศนี้โดยตรง ในกรุงเทพมหานครให้ยื่นคำขอต่อผู้บังคับการตำรวจนครบาลผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอต่อผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติวางระเบียบหรือคำสั่งกำหนดหลักเกณฑ์และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๑๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๘

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ด้านหน้า

หนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ทำที่ .....
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
เรียน หัวหน้าสถานีตำรวจ ...../ผู้รับแจ้ง

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว .....เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□
ชื่อหน่วยงานหรือองค์กร .....
ที่อยู่ .....

หมายเลขโทรศัพท์ ..... หมายเลขโทรสาร ..... จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) .....
ขอแจ้งความประสงค์เพื่อจัดการชุมนุมสาธารณะ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการชุมนุม .....
.....
.....

๒. ลักษณะการชุมนุมสาธารณะ
 กรณีไม่มีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายสถานที่ชุมนุม
จำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมโดยประมาณ ..... คน
ที่อยู่ของสถานที่ชุมนุม .....
ระยะเวลาการชุมนุม ..... วัน เริ่มการชุมนุมตั้งแต่เวลา ..... ของวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
ถึงเวลา ..... ของวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

กรณีมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายสถานที่ชุมนุม
จำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมโดยประมาณ ..... คน
วันและเวลารวมตัว ..... จุดเริ่มต้นของการเคลื่อนขบวนชุมนุม .....
เริ่มขบวนในเวลา ..... ของวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
รายละเอียดเส้นทาง (รวมจุดพัก) .....

๓. รายละเอียดที่เป็นประโยชน์สำหรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
การใช้นานพาหนะ ประเภท ..... จำนวน .....
การใช้เครื่องขยายเสียง ขนาดกำลังไฟฟ้า.....วัตต์ จำนวน.....ตัว ลำโพงขนาด.....วัตต์ จำนวน.....ตัว
การใช้สิ่งอื่นๆ .....

๔. รายชื่อผู้ประสานงาน
(๑) ชื่อ - นามสกุล ..... เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□
หมายเลขโทรศัพท์ ..... หมายเลขโทรสาร ..... จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) .....
(๒) ชื่อ - นามสกุล ..... เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□
หมายเลขโทรศัพท์ ..... หมายเลขโทรสาร ..... จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) .....
ข้าพเจ้ารับทราบรายละเอียดตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว และขอรับรองว่า
ข้อมูลข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ
ลงชื่อ .....
(.....)

๔๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๕. รายละเอียดเพิ่มเติม .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการชุมนุมสาธารณะ^๓

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดเครื่องมือควบคุมฝูงชน เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือคุ้มครองความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด และมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมาย ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย อาจเลือกใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) หมวกปราบจลาจล หรือหมวกกันกระสุนพร้อมกระบังหน้า
- (๒) โล่ใส หรือโล่กันกระสุน
- (๓) ชุดป้องกันสะเก็ด ตลอดจน สนับแข้ง สนับเข่า สนับศอก อุปกรณ์ป้องกันสะเก็ดบริเวณลำตัว แขนและขา
- (๔) กระบองยาง หรืออุปกรณ์ใช้ตี (Baton)
- (๕) สายรัดบังคับ (สายล็อกข้อมือ) หรือกุญแจมือ
- (๖) หน้ากากป้องกันแก๊สพิษ พร้อมหม้อกรองแก๊สพิษและไมโครโฟน
- (๗) แก๊สน้ำตาชนิดสเปรย์ สกัดจากพืชธรรมชาติ
- (๘) เสื้อเกราะอ่อนป้องกันกระสุน
- (๙) เครื่องขยายเสียงพร้อมไมโครโฟน ขนาดเล็ก
- (๑๐) อุปกรณ์ส่งคลื่นเสียงรบกวนพิเศษระยะไกลชนิดพกพา
- (๑๑) เครื่องเสียงและระบบป้องกันอันตรายรถสังการ
- (๑๒) เครื่องยิงแก๊สน้ำตาชนิดใช้แล้วทิ้ง
- (๑๓) เครื่องฉีดแก๊สแบบสะพาย
- (๑๔) ชุดปืนยิงแก๊สน้ำตาพร้อมอุปกรณ์
- (๑๕) แก๊สน้ำตาชนิดเผาไหม้
- (๑๖) แก๊สน้ำตาสำหรับผสมน้ำ
- (๑๗) ลูกขว้างแบบควัน
- (๑๘) ลูกขว้างแบบแสง - เสียง
- (๑๙) ลูกขว้างแก๊สน้ำตา ชนิด OC

^๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๗๙ ง (๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘) หน้า ๖-๗.

- (๒๐) ลูกขว้างแก๊สน้ำตา ชนิด CS
  - (๒๑) ฤงลมบอกทิศทาง
  - (๒๒) เครื่องฉีดน้ำแรงดันสูง และสีผสมน้ำ
  - (๒๓) อาวุธปืนลูกซอง สำหรับยิงกระสุนยางหรือแก๊สน้ำตา
  - (๒๔) อุปกรณ์ช็อตไฟฟ้า (Taser)
  - (๒๕) ปืนยิงตาข่าย
  - (๒๖) รถฉีดน้ำแรงดันสูง หรือรถดับเพลิง
  - (๒๗) เครื่องกีดขวางการผ่านของรถ
  - (๒๘) อุปกรณ์ตรวจหาอาวุธบุคคล
  - (๒๙) อุปกรณ์ตรวจหาอาวุธยานพาหนะ
  - (๓๐) แผงกั้นเหล็ก
  - (๓๑) กรวยยาง
  - (๓๒) แท่นปูน หรืออุปกรณ์สำหรับป้องกันสถานที่
  - (๓๓) ลวดทึบเพลงแถบหนาม
  - (๓๔) ฤงมือหนัง
  - (๓๕) รถเข็นยกแท่นปูน
  - (๓๖) ยานพาหนะสำหรับเจ้าหน้าที่และการลำเลียงเครื่องมือ
  - (๓๗) รถควบคุมฝูงชน (Riot Truck) ขนาด ๖ ล้อ
  - (๓๘) รถควบคุมฝูงชน (Riot Truck) ขนาด ๑๐ ล้อ
  - (๓๙) รถที่ทำการทางยุทธวิธี
  - (๔๐) รถบรรทุกน้ำ
  - (๔๑) รถส่องสว่าง
  - (๔๒) อุปกรณ์ส่งคลื่นเสียงรบกวนพิเศษระยะไกล ขนาดกลาง
  - (๔๓) อุปกรณ์ส่งคลื่นเสียงรบกวนพิเศษระยะไกล ขนาดใหญ่
  - (๔๔) ชุดเครื่องเสียงความดังสูง พร้อมอุปกรณ์กำเนิดพลังงาน
  - (๔๕) โคมไฟส่องสว่างฉุกเฉิน
  - (๔๖) อุปกรณ์ถ่ายภาพทั้งภาพนิ่งและเคลื่อนไหว
  - (๔๗) เครื่องบันทึกเสียง
  - (๔๘) เครื่องมือวัดระดับเสียง
- ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๘

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒

คู่มือการปฏิบัติงาน

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

บทที่ ๑

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น โดยที่พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ได้กำหนดขอบเขตของการชุมนุมสาธารณะ สถานที่ห้ามการชุมนุม การแจ้งและวิธีการแจ้งการชุมนุม หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม การดูแลการชุมนุม และบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน โดยมีสาระสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดการชุมนุมสาธารณะที่ไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่นเพื่อประโยชน์ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น การชุมนุมภายในสถานศึกษา การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ และการชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา ๓)

๒. กำหนดนิยามคำว่า “การชุมนุมสาธารณะ” หมายถึงการชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดหลักทั่วไปในการชุมนุมสาธารณะ กล่าวคือ การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมในระหว่างการชุมนุมสาธารณะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย (มาตรา ๖)

๔. กำหนดสถานที่ที่ต้องห้ามมิให้จัดการชุมนุมสาธารณะ ได้แก่ รัยะรัศมี ๑๕๐ เมตรจากสถานที่สำคัญ (พระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินิเวศน์ พระตำหนัก หรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ) จะกระทำมิได้

กำหนดสถานที่ห้ามจัดการชุมนุมภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล ศาล และการชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ เช่น สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ เป็นต้น (มาตรา ๗ และมาตรา ๘)

อย่างไรก็ดี เพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงได้ให้อำนาจผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกิน ๕๐ เมตรจากรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาลและศาลได้ (เป็นการประกาศชั่วคราวตามแต่กรณี)

โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๑๕๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่องการมอบหมายการประกาศห้ามการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๗ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มอบหมายให้ **ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และรองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล** ที่**ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล**มอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมสาธารณะ ตามนัยมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ผนวก ก)

๕. กำหนดให้มีการส่งเสริมการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุม โดยให้หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ โดยมีให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะมาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดไว้ดังกล่าว (มาตรา ๙)

๖. กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะทุกกรณี ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง โดยให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุม และให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะด้วย

โดยการแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย (มาตรา ๑๐) (แจ้งโดยตรง แจ้งทางโทรสาร และแจ้งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์)

เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง กรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

กรณีที่ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณี ก่อนเริ่มการชุมนุม โดยให้ผู้รับคำขอผ่อนผันมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาที่ยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุม ได้แก่ ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียง

๕๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น ไม่ใช่เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้า ที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด (มาตรา ๑๕)

และกำหนดหน้าที่ของผู้ชุมนุม (ซึ่งหมายความรวมถึงผู้จัดการชุมนุมด้วย) ได้แก่ ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุม หรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งนี้อาจนำมาใช้ได้ อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่ ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตราย ต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ ไม่ใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุม หรือผู้อื่น ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม สาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงาน ดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๑๖)

๘. กำหนดการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ เช่น ให้หัวหน้า สถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ แจ้งหรือร้องขอพนักงาน ฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้นเพื่อทราบ และเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแล การชุมนุมสาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยมีอำนาจหน้าที่ อำนาจ ความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม รักษาความปลอดภัยหรือ อำนาจความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม อำนาจความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะ ในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด กำหนด เงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ภายในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตาม และอาจมีคำสั่ง ให้ปิดหรือปรับเส้นทางจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน หรือการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๑๙) โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุม และช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะ (มาตรา ๒๐)

๙. กรณีการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมแก้ไขหรือ เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนดตามแต่กรณี หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้เจ้าพนักงาน ดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดเพื่อมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยในระหว่าง ที่รอคำสั่งศาลเจ้าพนักงานมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางตามกฎหมาย (มาตรา ๒๑) และอาจใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนตามที่กำหนดไว้ได้เพียงเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ การดำเนินการของเจ้าพนักงาน ไม่ตัดสิทธิ์ของผู้อื่นซึ่งได้ใช้สิทธิทางศาล

เมื่อได้รับคำขอให้มีการสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นเป็นการด่วนหากความปรากฏต่อศาลว่ามีผู้ชุมนุมซึ่งไม่ปฏิบัติตามประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลมีคำสั่งโดยออกคำสั่งบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด โดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๑ นี้ไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริมาตรของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยเมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจจับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ค้น ยึดอายัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม

กรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น และดำเนินการตามแผนหรือแนวทางที่กำหนดได้ทันที (มาตรา ๒๕)

๑๐. กำหนดโทษกรณีต่าง ๆ อาทิ ผู้จัดการชุมนุมสาธารณะมิได้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๒๘) ผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ (มาตรา ๓๐ และ ๓๑) ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๓๒) และบรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือที่ไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๓๕)

บทที่ ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

๒.๑ ผู้แจ้ง ผู้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

๒.๑.๑ ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ มีหน้าที่แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง (มาตรา ๑๐) โดยให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมนั้นด้วย (มาตรา ๑๐ วรรคสอง) โดยที่ผู้แจ้งจะเป็นผู้ใดคนหนึ่งตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นผู้แจ้งเพียงผู้เดียว ก็ถือได้ว่าแจ้งการชุมนุมสาธารณะนั้น ๆ แล้ว (เพื่อไม่ให้เกิดภาระต่อผู้แจ้ง และลดปัญหาการแจ้งซ้ำซ้อน)

โดยผู้ประสงค์จะแจ้งการชุมนุมสาธารณะสามารถตรวจสอบแบบฟอร์มการแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ได้ที่ www.demonstration.police.go.th ตามประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดหมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ประกาศ ณ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ (และอาจมีแก้ไขเพิ่มเติมตามการกำหนดอำนาจหน้าที่ส่วนราชการ)

๒.๑.๒ ผู้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ กำหนดผู้รับแจ้งการชุมนุมไว้ ๒ ประเภท คือ ๑) หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ๒) บุคคลอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ผู้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ กฎหมายกำหนดให้เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่นั้น ซึ่งเป็นการกำหนดให้เป็นอำนาจเฉพาะตัว หัวหน้าสถานีไม่สามารถมอบหมายให้ผู้ใดกระทำการพิจารณาในเรื่องการรับแจ้งแทนได้ เว้นแต่ตำแหน่งหัวหน้าสถานีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้รักษาราชการดำเนินการพิจารณาแทนในฐานะตำแหน่งหัวหน้าสถานีได้

๒.๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๑๐ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้ง โดยผู้รับแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้หมายถึงหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ หรือบุคคลอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ดังนั้น ในเบื้องต้นจึงเป็นหน้าที่ของหัวหน้าสถานีตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ในฐานะผู้รับแจ้ง

วิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะเป็นไปตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการชุมนุม เช่น ชื่อ และรายละเอียดผู้แจ้ง วัตถุประสงค์ วัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุม ลักษณะการชุมนุม รายชื่อผู้ประสานงาน เป็นต้น โดยทำเป็นหนังสือต่อผู้รับแจ้งตามแบบทำายประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง กรณีผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะในท้องที่

ต่าง ๆ เกินกว่าหนึ่งห้องที่ซึ่งการประชุมนั้นต่อเนื่องกัน ให้แจ้งการประชุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งในห้องที่ได้ห้องที่หนึ่งก็ได้

วิธีการแจ้งการประชุมสาธารณะมี ๓ วิธี ดังต่อไปนี้

- (๑) แจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง
- (๒) แจ้งทางโทรสาร
- (๓) แจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

๒.๒.๑ การแจ้งโดยตรงต่อผู้รับแจ้ง

ผู้แจ้งสามารถยื่นหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะตามแบบทำยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการประชุมสาธารณะโดยตรงต่อหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการประชุมสาธารณะ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการรับหรือส่งหนังสือ หรือดำเนินการรับแจ้งการประชุมสาธารณะของหน่วยงานได้ ณ ที่ทำการของหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการประชุมสาธารณะนั้น

๒.๒.๒ การแจ้งทางโทรสาร

ผู้แจ้งต้องส่งหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะตามแบบทำยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการประชุมสาธารณะ ไปยังหมายเลขโทรสารของที่ทำการของผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และต้องส่งต้นฉบับของหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะไปยังผู้รับแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับโดยพลัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบ

เมื่อได้ส่งหนังสือทางโทรสารแล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลขที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งนี้ถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งที่ทำการของผู้รับแจ้งได้รับเอกสารตามโทรสารครบถ้วน

๒.๒.๓ การแจ้งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ผู้แจ้งต้องส่งหนังสือแจ้งการประชุมสาธารณะตามแบบทำยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการประชุมสาธารณะ ไปยังที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของที่ทำการผู้รับแจ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเมื่อได้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ผู้แจ้งโทรศัพท์แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมายเลขที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง การแจ้งการประชุมสาธารณะทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะถือว่าผู้รับแจ้งได้รับแจ้งต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว

๒.๒.๔ การประชุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่

กรณีที่มีการประชุมต่อเนื่องหลายพื้นที่ ซึ่งผู้แจ้งอาจแจ้งการประชุมต่อหัวหน้าสถานีได้ในหลายห้องที่ ผู้แจ้งอาจแจ้งการประชุมต่อหัวหน้าสถานีที่รับผิดชอบพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดก็ได้ เมื่อได้แจ้งการประชุมต่อหัวหน้าสถานีพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าสถานีที่ได้รับการแจ้งนั้นประสานงานไปยังหัวหน้าสถานีรับผิดชอบพื้นที่อื่น ๆ ที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกับการประชุมนั้น เพื่อรับทราบรายละเอียดการประชุมสาธารณะนั้น ๆ และพิจารณาตามมาตรา ๑๑ ตลอดจนให้ผู้รับแจ้งรายงาน ผบก. หรือ ผบช. แล้วแต่กรณีโดยด่วนด้วย

๒.๒.๕ การรับแจ้ง

ไม่ว่าจะมีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะด้วยวิธีใด ให้ หน.สน./สภ. จัดเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบและรับเอกสารที่ได้ถูกส่งมาตามวิธีต่าง ๆ โดยเมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ประทับตรารับหนังสือลงทะเบียนรับหนังสือในหนังสือรับ ตามระเบียบงานสารบรรณ แล้วให้รีบดำเนินการเสนอ หน.สน./สภ. โดยด่วน เพื่อให้ หน.สน./สภ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง หากเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ให้ หน.สน./สภ. ประสาน หน.สน./สภ.พื้นที่ต่อเนื่อง และรายงานให้ ผบก. หรือ ผบช. ทราบตามแต่กรณี

๒.๓ หน้าที่ของผู้รับแจ้ง

๒.๓.๑ การสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะให้กับผู้แจ้งการชุมนุม

เมื่อผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะแล้ว ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง โดยในเบื้องต้นสรุปสาระสำคัญควรมีเนื้อหาประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ ๑) รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ วัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุม ๒) หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

สาเหตุที่ต้องแจ้งหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะแก่ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ เนื่องจากพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะกำหนดให้ “ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่าผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และ “ผู้ชุมนุม” หมายความว่าผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ของการเป็นผู้ชุมนุมที่ดี ดังนั้น จึงเป็นการสมควรที่ผู้รับแจ้งจะได้แจ้งให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมได้ทราบถึงหน้าที่ของตนในฐานะผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม เพื่อเป็นการแนะนำและเตือนไม่ให้มีการฝ่าฝืนหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว (แบบ ๒-๑)

๒.๓.๒ การพิจารณาหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

กรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ซึ่งห้ามการชุมนุมสาธารณะในรัศมี ๑๕๐ เมตร จากพระบรมมหาราชวัง พระราชวังวังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินีเวศน์ พระตำหนัก หรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ หน.สน./สภ.จึงควรจัดทำแผนที่ทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบและทราบล่วงหน้าถึงรัศมีที่กฎหมายกำหนดห้ามการชุมนุมสาธารณะไว้ และเพื่อให้เกิดความแน่นอนชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย

หรือกรณีขัดต่อมาตรา ๘ ซึ่งห้ามการชุมนุมสาธารณะที่เป็นการกีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการสถานที่ของสถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ หรือสถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด (แบบ ๒-๒)

หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง ทั้งนี้ คำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะและคำสั่งห้ามชุมนุมสาธารณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ผู้รับแจ้งจึงต้องแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือตามคำแนะนำของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่ ๑/๒๕๔๐ ตามนัยของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ทั้งนี้ ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ผู้แจ้งการชุมนุมต้องงดการชุมนุมสาธารณะ (แบบ ๒-๓)

๒.๔ การขอผ่อนผันการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมก่อนเริ่มการชุมนุมสาธารณะไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง ได้ตามมาตรา ๑๐ หากประสงค์จะจัดการชุมนุมอันเป็นการเร่งด่วนก็สามารถขอผ่อนผันกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้โดยการแจ้งการชุมนุมตามแบบแจ้งการชุมนุมสาธารณะทำยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ พร้อมกับมีคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ ต่อผู้บังคับการตำรวจนครบาลผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณีก่อนเริ่มการชุมนุม ทั้งนี้ การขอผ่อนผันจะต้องแจ้งหนังสือโดยตรงต่อผู้มีอำนาจพิจารณาเท่านั้น (ผู้บังคับการตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่) ผู้ขอผ่อนผันไม่สามารถยื่นขอผ่อนผันทางโทรสารหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยให้ยื่นหนังสือแจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันต่อผู้รับคำขอผ่อนผันหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการของผู้รับคำขอผ่อนผัน

เมื่อผู้รับคำขอผ่อนผันได้รับหนังสือขอผ่อนผันระยะเวลาจากผู้แจ้งแล้ว ให้พิจารณาว่าสมควรผ่อนผันหรือไม่ โดยมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ผ่อนผันเป็นหนังสือ พร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาที่ยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ (แบบ ๒-๔)

การอุทธรณ์คำสั่งผู้รับคำขอผ่อนผันสามารถอุทธรณ์ได้ตามวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ก็คือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น (ผู้บัญชาการที่รับผิดชอบพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ)

๒.๕ การแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุม

๒.๕.๑ กรณีแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุม

กรณีที่มีการแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมในหนังสือแจ้งการชุมนุมแล้ว ให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่ได้รับการแจ้ง ตรวจสอบและพิจารณาดำเนินการว่าขัดกับกฎหมายใดหรือไม่ ตลอดจนกำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามได้ (ดูตัวอย่างการกำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งตามแบบ ๓-๑)

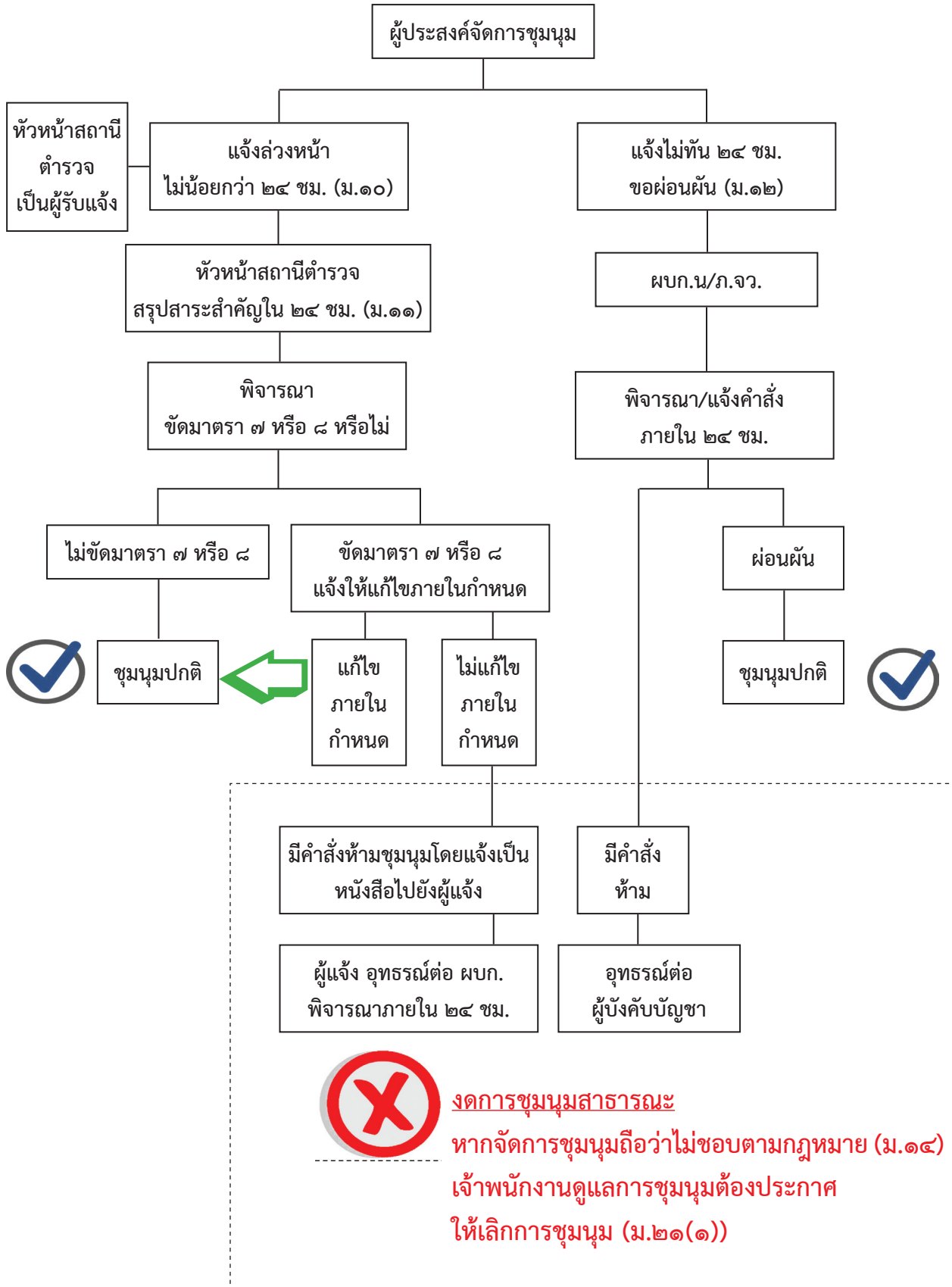
๒.๕.๒ กรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมีได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย

กรณีที่มีได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย ผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น แต่ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการแจ้งการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ชุมนุมเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๖๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

แผนภูมิ
การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

บทที่ ๓

การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๓.๑ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หมายถึง หน.สน./สภ. แห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ กรณีการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ ให้ ผบก. หรือ ผบช. ตามพื้นที่รับผิดชอบ แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

คำว่าชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ คือ การชุมนุมสาธารณะ ณ ที่ตั้งหลายท้องที่ติดต่อกัน หรือการชุมนุมสาธารณะที่แจ้งว่ามีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่ ดังนั้น การเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย เพื่อผ่านหรือไปยังหลายท้องที่ต่อเนื่องกัน จึงเป็นอำนาจของ ผบก. หรือ ผบช. ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ แล้วแต่กรณี

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะจึงแจ้งต่อ หน.สน./สภ. ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นผู้รับแจ้งได้ เมื่อผู้รับแจ้งได้รับการแจ้งพิจารณาแล้วไม่ขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ จักต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่หรือไม่ หากเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องหลายพื้นที่ หรือมีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายหลายพื้นที่ ผู้รับแจ้งอาจแจ้งหรือประสาน หน.สน./สภ. พื้นที่ต่อเนื่อง ผบก. ผบช. หรือ ผบ.ตร. ตามแต่กรณี เพื่อให้รับทราบถึงการชุมนุมสาธารณะและปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามกรณีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้

๓.๒ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๑ แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้น เพื่อทราบ โดยประสานงานในรายละเอียดการชุมนุมสาธารณะ ภารกิจที่อาจได้รับมอบหมาย กำลังพล อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น

๓.๒.๒ การอำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย บรรเทาเหตุ การชุมนุมสาธารณะ

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม

(๒) รักษาความปลอดภัย อำนวยความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม

(๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม

(๔) อำนวยความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุม

และบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

(๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุม ต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ กำหนดเงื่อนไขหรือคำสั่ง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑)-(๔) เพื่อประโยชน์ต่อการคุ้มครองความสงบของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ยกตัวอย่างการกำหนดเงื่อนไขหรือคำสั่งต่าง ๆ (ผนวก ๓-๑)

๓.๒.๓ การสั่งปิดหรือปรับเส้นทางจราจร

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับเส้นทางจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชนหรือการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

โดยปกติแล้วอำนาจในการปิดหรือปรับเส้นทางจราจรจะเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจร ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ แต่กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจเฉพาะกับเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการบริหารจัดการจราจรให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มผู้ชุมนุมมีจำนวนมากส่งผลให้ช่องทางการจราจรไม่สามารถเดินรถได้หนึ่งช่องทาง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปรับการจราจรเป็นการเดินรถทางเดียว หรือปิดเส้นทางจราจรแล้วบังคับให้ไปใช้เส้นทางหลีกเลี่ยงอื่นได้ (ผนวก ๓-๒)

๓.๒.๔ การร้องขอเจ้าพนักงานอื่น

ในกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะดำเนินการตามคำร้องขอภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้นั้น เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะที่สามารถร้องขอพนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ โดยมีได้เป็นการร้องขอให้เจ้าพนักงานดังกล่าวนั้นกระทำการนอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ แต่เป็นการร้องขอภายในขอบอำนาจหน้าที่ของพนักงานนั้น ๆ ซึ่งตามปกติเจ้าหน้าที่ดังกล่าวย่อมต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และกระทำการตามกฎหมายอยู่แล้ว แต่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติว่าหากเป็นการกระทำภายใต้อำนาจหน้าที่ เจ้าพนักงานดังกล่าวนั้นต้องกระทำเพื่อให้การรักษาความสงบเรียบร้อย การคุ้มครองความสงบของประชาชนเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือในการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ

๓.๒.๕ คุณสมบัติของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมาย

กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมาย ให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ และต้องแต่งเครื่องแบบเพื่อแสดงตน เพื่อให้เจ้าพนักงานดังกล่าวไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการยั่วยุ หรืออาจก่อให้เกิดการกระทบกระทั่งระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ชุมนุม โดยเจ้าพนักงานที่จะต้องผ่าน

๖๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

การฝึกอบรม หมายถึง เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับผู้ชุมนุมโดยตรง เพราะเจตนาารมณ์ของกฎหมาย ต้องการการบริหารจัดการ โดยกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติระหว่างเจ้าหน้าที่ ประชาชนและกลุ่มผู้ชุมนุมในพื้นที่ การชุมนุมสาธารณะ ทั้งนี้ หลักสูตรการฝึกอบรมอาจเป็นไปตามที่ ตร.กำหนด

โดยข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ คือ กองร้อย ควบคุมฝูงชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่ง ก.ตร. ได้มีหนังสือ ที่ ๐๐๑๒.๑๒/๓๖๗ ลง ๑๑ ต.ค. ๖๒ แจ้งมติ ก.ตร.ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อ ๒๗ ก.ย. ๖๒ เห็นชอบบัญชีรายชื่อหลักสูตรการฝึกอบรมต่าง ๆ จำนวน ๙๕ หลักสูตร ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ต้องนำเสนอ ก.ตร. โดยเห็นชอบหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงาน ดูแลการชุมนุมสาธารณะ และหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ และหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๑(มค)/๓๕๐ ลง ๑๗ พ.ค. ๖๒ ให้หน่วยดำเนินการฝึกอบรมฯ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุม สาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามที่ ตร. กำหนดและตามเห็นชอบ ก.ตร. ข้อ ๒.๒ และมีการมอบประกาศนียบัตรรับรองฯ บันทึกข้อมูลผู้ผ่านการฝึกฯในสมุดประวัติ (ก.พ.๗) จัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมฯ ให้ถูกต้องครบถ้วน สอดคล้องกับอนุมัติหลักการ ตร. ลง ๑๖ ต.ค. ๖๑ ท้ายหนังสือ บข.ศ. ที่ ๐๐๓๔.๒๓/๒๔๖๗ ลง ๒๘ ก.ย. ๖๑ เห็นชอบร่างหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแล การชุมนุมสาธารณะ จำนวน ๑ หลักสูตร (จำนวน ๑๘ ชั่วโมง) และหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ จำนวน ๑ หลักสูตร (จำนวน ๒๘ ชั่วโมง)

ทั้งนี้ ข้าราชการตำรวจผู้ผ่านการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และโครงการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติการชุมนุม สาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นมา รวมทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตร นักเรียนนายสิบ และหลักสูตรช่วยยศขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๙ เป็นต้นมา ให้ถือว่าเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร การฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ นี้แล้ว (ผนวก ข)

การใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ปัจจุบัน (๒๕๕๘) มีการกำหนดไว้ จำนวนทั้งสิ้น ๔๘ ชนิดเครื่องมือ ยกตัวอย่างเช่น หมวกปราบจลาจล โล่ใส กระบองยาง แก๊สน้ำตาชนิดสเปรย์ สกัดจากพืชธรรมชาติ เป็นต้น

๓.๓ การประชาสัมพันธ์

เมื่อได้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ให้ผู้รับแจ้ง หรือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประสาน กองสารนิเทศ (ตร.) และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ จัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์ทั้ง ก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ โดยให้แนบรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการชุมนุมสาธารณะนั้น ให้หน่วยงานดังกล่าวทราบด้วย เพื่อประโยชน์ในการจัดการประชาสัมพันธ์ (มาตรา ๒๐)

ให้กองสารนิเทศดำเนินการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางสื่อสาร และให้ประสานหน่วยงาน ประชาสัมพันธ์ของรัฐ หรือสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงรายละเอียดสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุม และช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะ ตลอดจนช่องทางร้องเรียน การแจ้งความดำเนินคดีต่าง ๆ ด้วย

๓.๔ การชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย

กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ กรณีการชุมนุมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด การประกาศให้เลิกการชุมนุมด้วยวิธีใด ๆ ดังนี้

๑) ประกาศเลิกการชุมนุมด้วยวาจา หรืออาจใช้เครื่องขยายเสียงที่มีระดับเสียงตามความเหมาะสม โดยอาจใช้ถ้อยคำได้ความเหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น

“ตามที่นาย ... ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (ถ้ามี) โดยจัดการชุมนุมสาธารณะบริเวณ ... นั้นปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมได้มีพฤติการณ์ .... อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา .... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี) กระผม (ยศ-ชื่อ-สกุล-ตำแหน่ง) ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ จึงขอประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม ภายในเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ... หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป”

ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งนั้นร้องขอและการร้องขอได้กระทำโดยมีเหตุผลอันสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ

๒) ประกาศเลิกการชุมนุมโดยมีหนังสือปิดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณสถานที่หรือกรณีจำเป็นอาจปิดไว้บริเวณปริมาตรการชุมนุมสาธารณะนั้นได้ (แบบ ๓-๓)

๓) ป้ายประกาศเลิกการชุมนุม ขนาดตามความเหมาะสม

๓.๔.๒ กรณีการชุมนุมฝ่าฝืนกฎหมาย

กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรณีเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ชอบด้วยกฎหมายมาแต่ต้น ต่อมาภายหลังมีการฝ่าฝืนตามมาตรา ๒๑ (๒) จึงสมควรที่จะประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวก่อน โดยให้ประกาศด้วยวิธีใด ๆ ดังนี้

๑) ประกาศแก้ไขการชุมนุมด้วยวาจา หรืออาจใช้เครื่องขยายเสียงที่มีระดับเสียงตามความเหมาะสม โดยอาจใช้ถ้อยคำได้ความเหมาะสม ดังนี้

“ตามที่นาย ... ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (ถ้ามี) โดยจัดการชุมนุมสาธารณะ บริเวณ ... นั้นปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมได้มีพฤติการณ์ .... อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา .... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี) กระผม (ยศ-ชื่อ-สกุล-ตำแหน่ง) ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ จึงขอประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขการชุมนุม ดังนี้

- ให้ผู้ชุมนุมที่อยู่ในระยะรัศมี ๑๕๐ เมตร จากพระบรมมหาราชวัง ออกจากบริเวณดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่

- ให้ผู้ชุมนุมที่กีดขวางถนนโดยรอบสนามหลวง ย้ายมาชุมนุมบริเวณสถานที่ด้านในสนามหลวง

ทั้งนี้ ให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะที่ผิดกฎหมายภายในเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ... หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะดำเนินการตามกฎหมายต่อไป”

ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งนั้นร้องขอและการร้องขอได้กระทำโดยมีเหตุผลอันสมควรภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งต้องยืนยันคำสั่งนั้นเป็นหนังสือ

๒) ประกาศแก้ไขการชุมนุมโดยมีหนังสือปิดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณสถานที่หรือกรณีจำเป็นอาจปิดไว้บริเวณปริมาตรของการชุมนุมสาธารณะนั้นได้ (แบบ ๓-๔)

๓) ป้ายประกาศแก้ไขการชุมนุม ขนาดตามความเหมาะสม

๓.๔.๓ การร้องขอต่อศาล

เมื่อพ้นระยะเวลาให้เลิกการชุมนุม หรือระยะเวลาการแก้ไขการชุมนุมที่ฝ่าฝืนกฎหมายแล้ว หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยให้จัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

๑) คำร้องขอ (ตามแบบที่ศาลกำหนด) (แบบ ๓-๕)

๒) เอกสาร หลักฐาน ที่ปรากฏการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี

๓) เอกสาร หลักฐานการประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกหรือแก้ไขการชุมนุมสาธารณะ

๔) เอกสาร หลักฐานที่แสดงว่าผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศในข้อ ๓)

๓.๔.๔ การกระทำที่จำเป็นตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ในระหว่างรอคำสั่งศาลตาม ๓.๔.๓ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ พิจารณาดำเนินการตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะได้ความจำเป็น เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองความสงบของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ

แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่เมื่ออาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอที่จำเป็น

๓.๕ การประกาศพื้นที่ควบคุม

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และปริมาตรของพื้นที่นั้นสมควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม (แบบ ๓-๖) และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ (มาตรา ๒๓)

เมื่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะได้ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมแล้วให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล

- ๑) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล กรณีในเขตกรุงเทพมหานคร
- ๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีในจังหวัดอื่น
- ๓) ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบ

๓.๖ การดำเนินการให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ “ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า” และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
- (๒) คั้น ยัด อายัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น
- (๓) กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑
- (๔) มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม ยกตัวอย่างเช่น การห้ามใช้เครื่องขยายเสียง ห้ามโฆษณา เผยแพร่ ชักชวนผู้ชุมนุม ห้ามบรรทุกอาวุธหรือวัตถุอันตรายต่างๆ เป็นต้น (แบบ ๓-๗)

๓.๗ การชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง

ในกรณีการชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เป็นกรณีที่เร่งด่วนจึงจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการยุติการชุมนุมนั้นได้ โดยไม่ต้องร้องขอต่อศาล เพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะไว้ และปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน จึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการสั่งยุติการชุมนุมและดำเนินการต่างๆ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยปฏิบัติดังนี้

๓.๗.๑ การสั่งให้ยุติการกระทำ

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ มีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น โดยการประกาศให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำดังกล่าว การประกาศอาจดำเนินการได้ดังนี้

- ๑) ประกาศยุติการชุมนุมด้วยวาจา หรืออาจใช้เครื่องขยายเสียงที่มีระดับเสียงตามความเหมาะสม โดยอาจใช้ถ้อยคำได้ความเหมาะสม ยกตัวอย่างเช่น

“ตามที่นาย ... ผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (ถ้ามี) โดยจัดการชุมนุมสาธารณะ บริเวณ ... นั้น ปรากฏว่ามีผู้ชุมนุมได้มีพฤติกรรม .... อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา .... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่น ๆ ถ้ามี) อันมีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่น กระผม (ยศ-ชื่อ-สกุล-ตำแหน่ง) ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ จึงขอประกาศให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุม บริเวณ ... ภายในเวลา ๑๘.๐๐ น. ของวันที่ ... หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะดำเนินการตามกฎหมายขั้นเด็ดขาดต่อไป”

กรณีนี้กฎหมายกำหนดผู้ชุมนุมที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นโดยเฉพาะ

๒) ประกาศยุติการชุมนุมโดยมีหนังสือปิดไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณสถานที่ชุมนุมหรือกรณีจำเป็นอาจปิดไว้บริเวณบริเวณพริมณฑลการชุมนุมสาธารณะนั้นได้

๓) ป้ายประกาศยุติการชุมนุม ขนาดตามความเหมาะสม (แบบ ๓-๘)

๓.๗.๒ การประกาศพื้นที่ควบคุม

หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและพริมณฑลของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุมและประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

และให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งรายละเอียดตามข้อ ๓.๕ (มาตรา ๒๓)

๓.๗.๓ การดำเนินการเพื่อให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

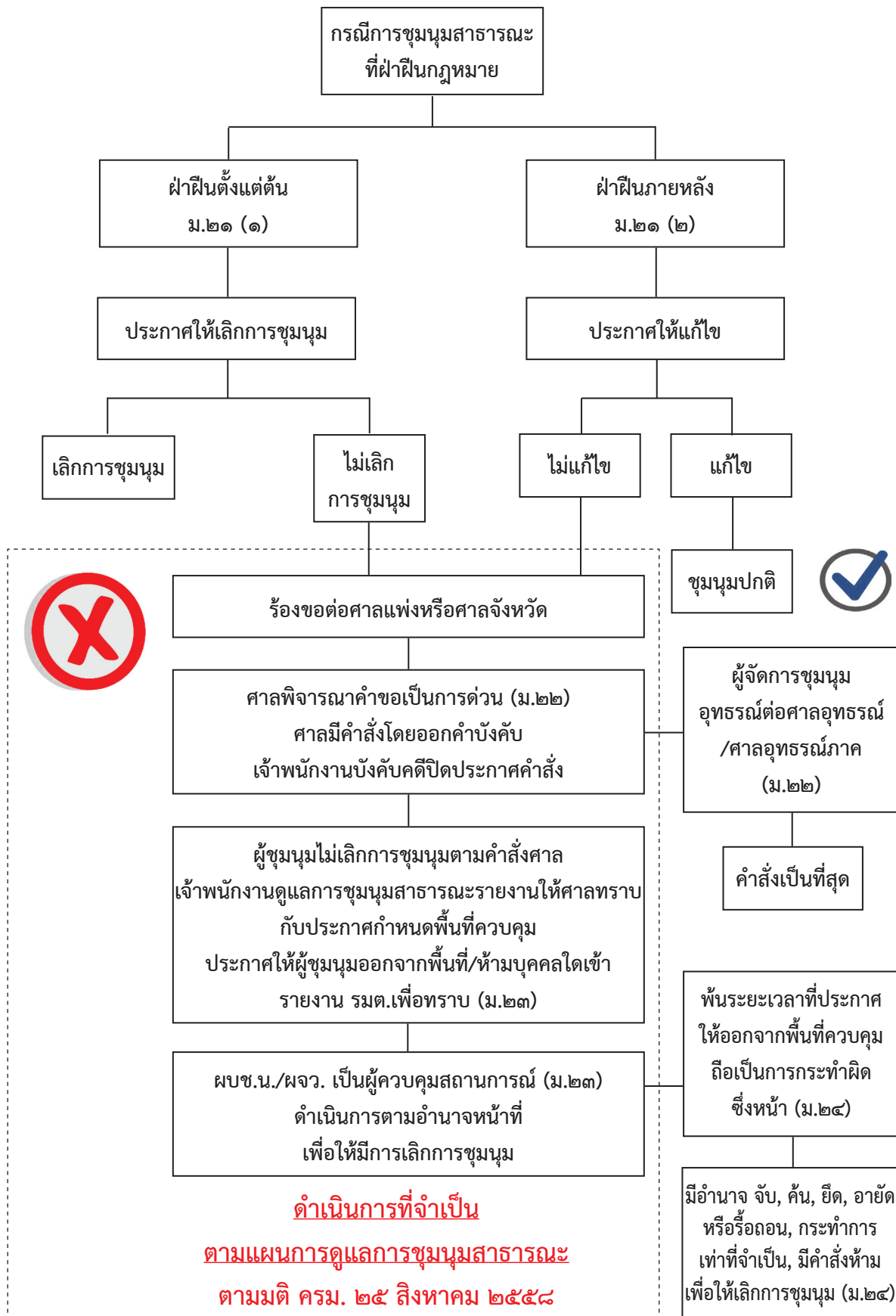
เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ ดำเนินการตามข้อ ๓.๖ (มาตรา ๒๔)

ทั้งนี้ ในทุก ๆ ขั้นตอนการปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเก็บรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในทางสืบสวน สอบสวน การดำเนินการทางคดี และพยานหลักฐานในชั้นการพิจารณาของศาลได้

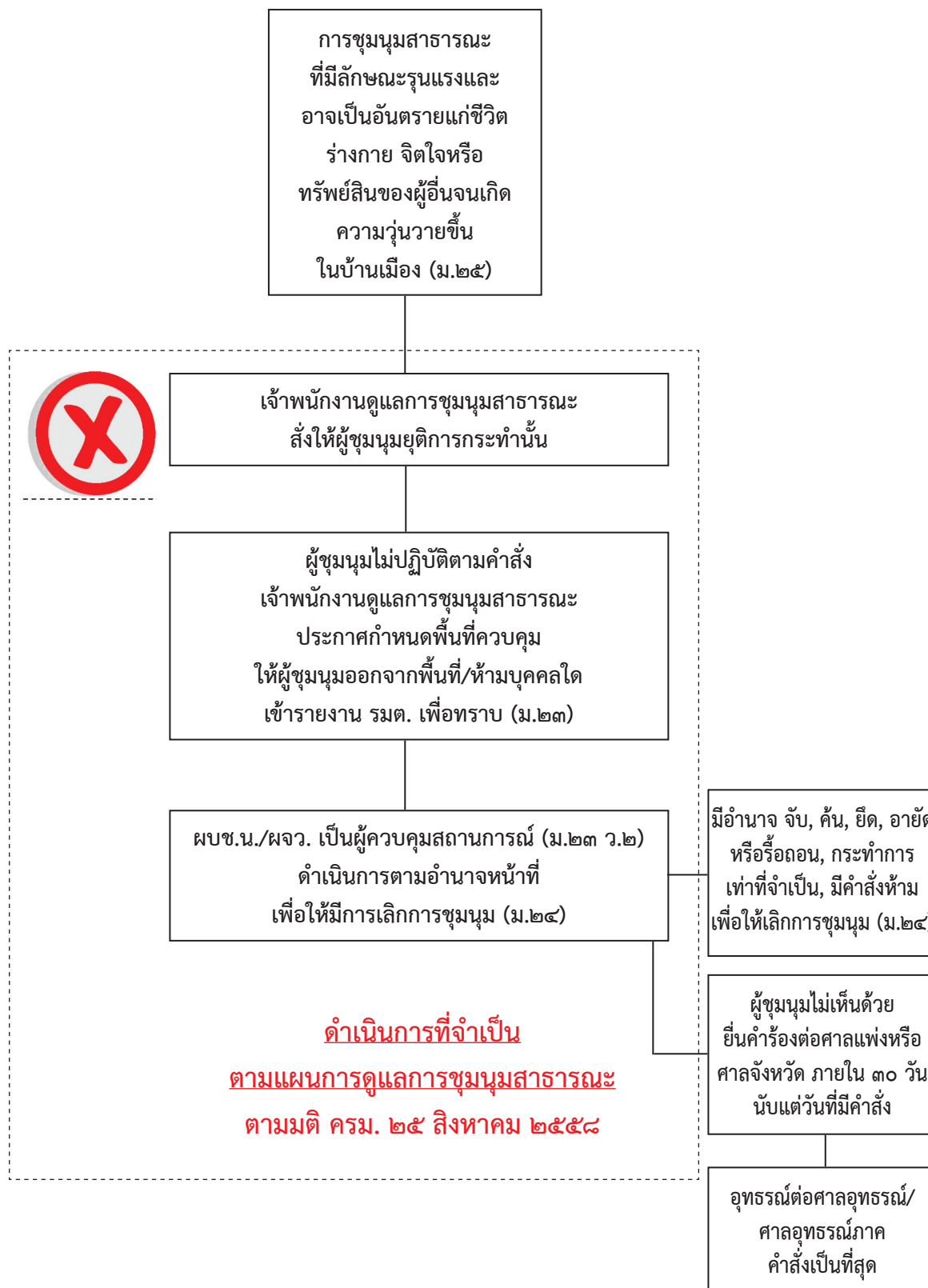
แผนภูมิ
การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย

แผนภูมิ

การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง

บทที่ ๔ การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน และรวดเร็ว จึงกำหนดการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ ดังนี้

๔.๑ การบริหารจัดการในการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

๔.๑.๑ ให้ทุก สน./สภ. บก. หรือ บช. จัดระบบการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะสามารถตรวจสอบ และรับแจ้งได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยจัดเจ้าหน้าที่รับ-ส่ง ประสานงานการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ และประทับตรา รับหนังสือ ลงทะเบียนรับหนังสือในหนังสือรับตามระเบียบงานสารบรรณ แล้วให้รีบดำเนินการเสนอ สน./สภ. โดยด่วน เพื่อให้ สน./สภ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง หากเป็นการชุมนุมสาธารณะ ต่อเนื่องหลายพื้นที่ให้ สน./สภ. รายงานให้ ผบก. หรือ ผบช. ทราบตามแต่กรณี

๔.๑.๒ ให้ทุก สน./สภ. จัดทำแผนที่สถานที่ห้ามการชุมนุมในระยะ ๑๕๐ เมตร ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และอาจประกาศไว้ในบริเวณที่แลเห็นได้ง่ายของ สน./สภ. พร้อมแผนที่โดยสังเขป โดยอาจประสานงานเจ้าหน้าที่โยธาในพื้นที่ร่วมกันทำการวัดระยะตามภูมิศาสตร์ให้ชัดเจนได้

๔.๑.๓ เมื่อผู้รับแจ้ง (สน./สภ.) ได้รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะให้พิจารณาดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ พิจารณาจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ตามความเหมาะสมแล้วรายงานการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะผ่าน ศปก.ทุกระดับ โดยให้ ศปก.ตร. ติดตาม ควบคุม สั่งการการรักษาความสงบและแก้ไขปัญหา ตามขั้นตอน กรณีใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของ ผบ.ตร. ในการประกาศ หรือแต่งตั้งเจ้าพนักงานอื่น เพิ่มหรือแทน ให้หน่วยส่งเรื่องผ่าน ศปก.ตร. เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติตามขั้นตอนต่อไป

๔.๑.๔ ประสานหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นของผู้ชุมนุม จัดผู้แทนมารับทราบข้อเท็จจริง เจรจา ไกล่เกลี่ย หรือแก้ไขปัญหา เบื้องต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ และในต่างจังหวัดให้รายงานให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ เพื่อเข้ามาแก้ไข เยียวยา รับข้อเรียกร้องต่าง ๆ ตลอดจนประสานการปฏิบัติหน่วยงาน ต่าง ๆ เพื่อรองรับการชุมนุมสาธารณะ อาทิเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงสาธารณสุข กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงคมนาคม สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน กรุงเทพมหานคร จังหวัด อำเภอ ตำบล ตามแต่กรณี โดยอาจพิจารณาให้จัดเจ้าหน้าที่ พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ ประจำ ศปก.สน. เพื่อประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม และเตรียมความพร้อมในการออกคำสั่ง บรรจุ แต่งตั้ง เจ้าพนักงานในการช่วยเหลือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของ ตร. หรือเจ้าหน้าที่ สนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ

๔.๑.๕ ประสานงานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ กรมประชาสัมพันธ์ และกองสารนิเทศ เพื่อจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การชุมนุมสาธารณะ แนะนำ การปฏิบัติต่าง ๆ ตลอดจนเส้นทางจราจร เส้นทางหลีกเลี่ยงหรือเส้นทางแนะนำ เป็นต้น

๔.๑.๖ ให้ทุกหน่วยตรวจสอบและเตรียมความพร้อมของกำลังพล อาวุธ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ให้เป็นปัจจุบัน สามารถใช้งานได้ และเข้าแก้ไขสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะต่าง ๆ ได้ เมื่อได้รับการสั่งการ ตลอดจนตรวจสอบการปฏิบัติการต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ด้วย

๔.๑.๗ ให้ทุกหน่วยเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเอกสารหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องทางกฎหมายและคดี เพื่อประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๑.๘ รายละเอียดการบริหารจัดการ ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม บทที่ ๕ ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ) ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ตามมติ ครม. เมื่อ ๒๕ ส.ค. ๕๘)

๔.๑.๙ การบริหารจัดการการชุมนุมตามกฎหมายเฉพาะ เช่น พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๘ พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ การหาเสียงเลือกตั้งในระหว่างที่มีการประกาศให้มีการเลือกตั้ง โดยเจ้าหน้าที่อาจปรับใช้แผนการปฏิบัติหรือการบริหารจัดการ การชุมนุมเฉพาะที่เป็นไปตามอำนาจ หน้าที่ และไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามนัยมาตรา ๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๔.๒ การบริหารจัดการในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๔.๒.๑ ให้ ศปก.สน. รายงานรายละเอียดของการชุมนุมสาธารณะ สถานการณ์ด้านการข่าว และเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้ ศปก.ตร. ทราบ (ผ่าน ศปก.ทุกระดับ) ดังนี้

- ๑) หน.สน./สภ. กรณีการชุมนุมภายในพื้นที่สถานีตำรวจที่รับผิดชอบ
- ๒) ผบก. กรณีการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่สถานีตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบ
- ๓) ผบช. กรณีการชุมนุมต่อเนื่องหลายพื้นที่กองบังคับการในพื้นที่รับผิดชอบ
- ๔) ข้าราชการตำรวจอื่นในกรณีที่ ผบ.ตร. แต่งตั้ง ให้เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ตามนัยมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะพิจารณาบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ อำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย บรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย กรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะข้างต้น มีการกำหนดเงื่อนไข หรือคำสั่ง หรือปิด/ปรับเส้นทางการจราจรใด ๆ ให้ ศปก.สน.รายงาน ศปก.ตร. (ผ่าน ศปก. ทุกระดับ) ทราบและประสานให้มีการประชาสัมพันธ์ สถานที่จัดการชุมนุมสาธารณะ ตลอดจนเส้นทางการจราจร เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

๔.๒.๒ ประสานงานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐ กรมประชาสัมพันธ์ และกองสารนิเทศ เพื่อจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การชุมนุมสาธารณะ แนะนำการปฏิบัติต่าง ๆ เส้นทางการจราจร เส้นทางหลีกเลี่ยงหรือเส้นทางแนะนำ เป็นต้น

๔.๒.๓ พิจารณาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งศูนย์รักษาพยาบาล เพื่อช่วยเหลือ ปฐมพยาบาล ผู้ชุมนุม ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่

๔.๒.๔ เตรียมความพร้อมของเครื่องมือควบคุมฝูงชน การเบิกจ่าย การเบิกยืม เพื่อรองรับการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไป

๔.๒.๕ จัดเตรียมพนักงานสอบสวน การเก็บรวบรวมพยานหลักฐานจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยประสานการปฏิบัติต่าง ๆ ไว้เบื้องต้น เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติ ตลอดจนการเชื่อมต่อสัญญาณภาพ เสียง หรืออื่น ๆ เพื่อประกอบสำนวนคดี

๔.๒.๖ หากมีความจำเป็นต้องมีการใช้กำลังนอกเหนือจากกำลังพลของ สน./สภ. ให้พิจารณาขอสนับสนุนกำลังจาก บก. บช. หรือ ตร. ตามลำดับ โดยประสานการปฏิบัติผ่าน ศปก. แต่ละระดับ

๔.๒.๗ รายละเอียดการบริหารจัดการ ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม บทที่ ๕ ขั้นตอนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นการเผชิญเหตุ ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นการใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์ และขั้นตอนที่ ๔ ขั้นการฟื้นฟู) ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (ตามมติ ครม. เมื่อ ๒๕ ส.ค. ๕๘)

บทที่ ๕ การสืบสวนสอบสวน

การสืบสวนสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะตามคู่มือฉบับนี้ เป็นการนำหลักกฎหมาย ประกอบกับการถอดบทเรียนจากการสืบสวนสอบสวนคดีการชุมนุมสาธารณะก่อนหน้านี้มาปรับปรุง เพื่อทำความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวน เมื่อเกิดกรณีมีการชุมนุมสาธารณะ เกิดขึ้นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวนควรที่จะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลของพระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

การสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน

การสืบสวนหาข่าวจะต้องมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง แต่อาจแบ่งเป็นช่วงก่อนเกิดเหตุ หรือในภาวะปกติซึ่งยังไม่มีกำหนดวันชุมนุม ช่วงมีการกำหนดวันชุมนุมจนถึงเกิดเหตุการณ์ชุมนุม และหลังเกิดเหตุการณ์ชุมนุมแล้ว ดังนี้

๕.๑ การสืบสวนก่อนเกิดเหตุหรือในภาวะปกติซึ่งยังไม่มีกำหนดวันชุมนุม

การสืบสวนหาข่าวและการประเมินสถานการณ์ เป็นหัวใจสำคัญต่อการปฏิบัติการทางยุทธการในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะการข่าวของสันติบาล จะต้องหาข่าว ข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้มาสรุป ประเมินและทำการวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มชุมนุมให้เห็นภาพของ “การชุมนุมสาธารณะ” โดยให้ทราบถึง “ผู้จัดการชุมนุม” ขนาดและประมาณจำนวนของ “ผู้ชุมนุม” ผู้ชุมนุมมาจากที่ใดบ้าง มาตรการและวิธีการ ที่ผู้ชุมนุมจะนำมาใช้ในการกดดันและการเคลื่อนไหวมีอะไรบ้าง จะเริ่มใช้เมื่อใด ที่ใด และยุทธศาสตร์สำคัญ ของผู้ชุมนุมมีอะไรบ้าง ระยะเวลาของการชุมนุม การสนับสนุนในเรื่องอาหาร อุปกรณ์เครื่องใช้มาจากที่ใด โดยวิธีใด มีการจัดระบบอย่างไร ผู้อยู่เบื้องหลังในการสนับสนุนเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ การตอบรับของประชาชน และแนวร่วมที่จะเข้าชุมนุม ตลอดจนเครือข่ายต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ร่วมชุมนุม และสถานการณ์ความรุนแรงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะใช้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ การวางแผน การปรับยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะสั่งการหน่วยปฏิบัติให้เตรียมพร้อมในการที่จะรับสถานการณ์ ดังกล่าวได้ถูกต้องและสามารถที่จะกำหนดการใช้มาตรการต่าง ๆ ในการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น หากงานการข่าวและการประเมินสถานการณ์จากข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากข่าวคลาดเคลื่อนหรือผิดพลาด ย่อมส่งผลกระทบต่อมาตรการและยุทธวิธีต่าง ๆ ที่จะนำแผนมาปรับใช้กับผู้ชุมนุมเพื่อให้ได้ผลอาจทำให้ภารกิจ ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ แต่ถ้าข้อมูลฝ่ายข่าวครบถ้วนถูกต้องแม่นยำก็ถือเป็นกลไกสำคัญในการปฏิบัติ ภารกิจเพื่อนำมาปรับใช้ดำเนินคดีกับผู้ชุมนุมก็สามารถนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้ให้ถูกต้องกับสถานการณ์ นั้นได้อย่างเหมาะสมเช่นกัน

๕.๑.๑ การเตรียมข้อมูลกลุ่มบุคคลที่จะทำการชุมนุม

ในภาวะปกติฝ่ายสืบสวน หรือฝ่ายข่าว จะต้องมีการจัดทำข้อมูลของกลุ่มบุคคลที่มีแนวโน้ม จะมีการเคลื่อนไหวในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในทางการเมืองไว้ โดยจัดกลุ่มว่าผู้ใดจะมีแนวโน้มเป็นแกนนำ

ใครเป็นกลุ่มเครือข่าย ใครเป็นกลุ่มผู้สนับสนุน เป็นแนวร่วม และคาดว่าจะมาร่วมกิจกรรมด้วย ประเมินขีดความสามารถในการเคลื่อนไหว ทั้งจำนวนคน การดำเนินกิจกรรม ความรุนแรง ยานพาหนะ อุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการชุมนุม วิเคราะห์สถานที่ที่จะใช้ทำกิจกรรมชุมนุม จุดอ่อน จุดแข็ง ของกลุ่มต่าง ๆ

๕.๑.๒ ตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางสื่อโซเชียลมีเดีย

เป็นการนำเอาข้อมูลของกลุ่มคนตามข้อ ๕.๑.๑ มาติดตามความเคลื่อนไหวจากสื่อโซเชียลมีเดียทุกชนิด เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ ซึ่งจะทำให้เห็นแนวความคิด วัตถุประสงค์ของการเคลื่อนไหว ความนิยม ความคิดเห็นคล้อยตามการนำเสนอของกลุ่มเป็นอย่างไร เพื่อประเมินว่าหากมีการนัดหมายชุมนุมหรือทำกิจกรรมจะมีมวลชนมาร่วมด้วยหรือไม่เพียงใด และต้องติดตามความเคลื่อนไหวการโพสต์เชิญชวน การนัดหมายทำกิจกรรมโดยตลอดเพื่อจะได้ทราบกำหนดนัด สถานที่การชุมนุม วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

๕.๒ การสืบสวนช่วงมีการกำหนดนัดวันชุมนุมจนถึงขณะเกิดเหตุการณ์ชุมนุม

สิ่งสำคัญที่ต้องกำชับกับผู้ปฏิบัติโดยเฉพาะฝ่ายสืบสวนที่ลงไปเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในพื้นที่ ต้องคำนึงถึงห่วงโซ่การครอบครองพยาน คือ ต้องมีอำนาจและหน้าที่ในการสืบสวน แสวงหาข้อเท็จจริง ฉะนั้นเมื่อทราบกำหนดนัด ก่อนเริ่มการปฏิบัติต้องออกแผน คำสั่ง ผนวกคำสั่งการประกอบคำสั่งแบ่งมอบพื้นที่และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน ตลอดจนกำหนดตัวบุคคลที่จะต้องจัดการทำรายงานการสืบสวน และให้การเป็นพยานต่อพนักงานสอบสวนด้วย

๕.๒.๑ การออกแผน/คำสั่ง มอบหมายหน้าที่ฝ่ายสืบสวนรับผิดชอบเมื่อทราบกำหนด

เมื่อปรากฏว่ามีการกำหนดนัดชุมนุม ให้ออกคำสั่งมอบหมายภารกิจให้ฝ่ายสืบสวน แบ่งมอบพื้นที่ และหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน เช่น มีหน้าที่ติดตามบุคคลสำคัญ แกนนำ กลุ่มเครือข่าย ผู้สนับสนุน สะกดรอยติดตามทั้งขามา-ขากลับ รายงานความเคลื่อนไหว เก็บพยานหลักฐาน ติดตามความเคลื่อนไหวทางสื่อโซเชียลมีเดีย การรายงานข่าวสารจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ชุดปฏิบัติการถ่ายภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว บันทึกเสียงปราศรัย ชุดเก็บรวบรวมพยานเอกสาร หรือหลักฐานอื่น ชุดปฏิบัติในการ LIVE ภาพสด ใช้ FACEBOOK LIVE เกาะติดสถานการณ์การชุมนุมอย่างต่อเนื่อง และให้พิจารณาด้วยว่าสามารถสืบค้นภายหลังได้หรือไม่ หากไม่ได้ต้องมีชุดปฏิบัติที่รับผิดชอบการบันทึกเทปไว้ด้วย

การตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์สืบสวนสอบสวน Command And Control Operations Center (CCOC) เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาใช้เป็นศูนย์อำนวยการสั่งการ เป็นที่ประสานข้อมูลการปฏิบัติทั้งสนับสนุน ผู้ปฏิบัติในพื้นที่ และรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ กำหนดตัวบุคคลที่จะจัดทำข้อมูลเพื่อจะได้รายงานผู้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้อง และต้องจัดให้มีฝ่ายกฎหมายวิเคราะห์การกระทำความผิด การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เพื่อสนับสนุนข้อมูลแก่ผู้บังคับบัญชาด้วย

กำหนดเครือข่ายการรายงานสถานการณ์เฉพาะกิจ เช่น กลุ่มไลน์ Free Youth ให้ทุกชุดปฏิบัติการในพื้นที่ กำหนดวงรอบการรายงานสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทุกช่วงเวลา เช่น ถ้าเหตุการณ์ปกติ รายงานทุก ๓๐ นาที หากมีการยกระดับสถานการณ์อาจเร่งขึ้นเป็น ๑๕ นาที หรือ ๕ นาที หากมีสถานการณ์สำคัญฉุกเฉิน ให้รายงานทันที พร้อมรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับรายงานจากส่วนต่าง ๆ จัดทำกระดานสถานการณ์

ก่อนเริ่มปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จะต้องมีการเรียกประชุมซักซ้อมแผนการปฏิบัติตามพื้นที่และหน้าที่ความรับผิดชอบ ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ กล้องถ่ายภาพนิ่ง

ภาพเคลื่อนไหว อุปกรณ์บันทึกเสียง ยานพาหนะที่ใช้ในการสะกดรอยติดตาม ว่าเครื่องมืออุปกรณ์ดังกล่าว เพียงพอและมีความเหมาะสมกับภารกิจหรือไม่

ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ

ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมชุมชน “วิ่งไล่ลุง”
เมื่อวันที่ ๑๒ ม.ค. ๖๓ ณ สวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ)

ตัวอย่างการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมชุมชน อ่านประกาศคณะราษฎร
เมื่อวันที่ ๒๔ มิ.ย. ๖๓ บริเวณสกายวอล์ค แยกปทุมวัน

๕.๒.๒ การปฏิบัติของฝ่ายสืบสวนในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในวันที่มีการชุมนุม

จากการถอดบทเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลจากการถ่ายภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากผู้บันทึกภาพยังไม่ทราบชื่อเป้าหมายในขณะนั้น ให้ถ่ายภาพหลาย ๆ มุมให้ชัดเจน รวมถึงเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย รองเท้า นาฬิกา เป็นต้น เพื่อสามารถนำมาใช้ยืนยันตัวบุคคลในภายหลัง และก่อนนำส่งข้อมูลให้พนักงานสอบสวน ฝ่ายข่าว จะต้องแลกเปลี่ยนตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องตรงกันเสียก่อน

การสืบสวนติดตามตัวบุคคลที่เป็นแกนนำที่จะเดินทางมายังสถานที่ชุมนุม และการเดินทางกลับ ต้องได้ข้อมูลยานพาหนะ มาอย่างไร กับใคร กลับอย่างไร กับใคร ไปยังสถานที่ใด ไปพบกับผู้ใดอีกหรือไม่ หลังการชุมนุม

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อสืบสวนถึงกลุ่มผู้สนับสนุน เช่น คนจัดทำป้าย เสื้อ เวที เครื่องเสียง ยานพาหนะที่ใช้ชน และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการชุมนุม

การรายงานไปยัง CCOC จะต้องรายงานทุกระยะตามที่ได้กำหนดนัดหมายไว้ และต้องดำรงการติดต่อสื่อสารได้ตลอดเวลา

๕.๓ การสืบสวนหลังเกิดเหตุ

๕.๓.๑ การเตรียมข้อมูลเพื่อรวบรวมเป็นพยานหลักฐาน

ลำดับเหตุการณ์ของการชุมนุม (TIMELINE) รวบรวมภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว (บรรยากาศ การชุมนุม ภาพแกนนำ/บุคคลสำคัญ, จุดสังเกตในพื้นที่) บันทึกเสียง ข้อความจากป้ายที่ชูแสดงในที่ชุมนุม ตลอดจนจดคำพูด ข้อความที่เข้าข่ายเป็นความผิดตามกฎหมาย

๕.๓.๒ การรายงานผู้บังคับบัญชา

จัดทำรายงานการสืบสวน พร้อมแนบพยานหลักฐาน การถอดเทป แผ่น CD บันทึกภาพ/เสียง ลงนามในรายงานสืบสวน พร้อมระบุตัวเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนที่จะให้การเป็นพยานในคดี แล้วเสนอรายงานการสืบสวนต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น (โดยประทับ “ลับมาก”) เพื่อให้พนักงานสอบสวนนำเข้าสู่สำนวนการสอบสวน

ปัญหาอุปสรรคที่เคยประสบจากการรายงานข้อมูลของฝ่ายสืบสวน ได้แก่ เมื่อต้องการหาตัวเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ ไม่ทราบว่าจะต้องเรียกตัวผู้ใดมาสอบสวนเป็นพยาน เพราะคำสั่งไม่ชัดเจน หรือไม่มีแผนรองรับไว้

การยืนยันตัวบุคคลของตำรวจฝ่ายสืบสวนในพื้นที่จากต่างหน่วยกัน เช่น สืบสวนพื้นที่สืบสวน บก. หรือสันติบาล ยืนยันตัวบุคคลไม่ตรงกันจากภาพของบุคคลคนเดียวกัน ฉะนั้นในการบันทึกภาพต้องให้เห็นหน้า ตำหนิ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายอื่นให้ชัดเจน เพื่อพิสูจน์ตัวบุคคลได้

การถอดเทปต้องเน้นย้ำการจัดทำเอกสารการถอดเทป ดังนี้

- ในการถอดเทป ต้องถอดทุกคำพูดตั้งแต่ต้นจนจบ
- หากมีการสลับกันพูด ให้ขึ้นย่อหน้าใหม่ว่าใครเป็นคนพูด จนกระทั่งคนดังกล่าวพูดจบ และสลับมาคนเดิมพูดก็ให้ขึ้นย่อหน้าใหม่อีกครั้งโดยระบุก่อนว่าใครพูด
- กรณีที่ยังไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่กล่าวคำปราศรัยได้ ให้ระบุเครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า เพื่อยืนยันตัวบุคคลไว้ก่อน เมื่อสามารถระบุยืนยันตัวบุคคลได้ภายหลังว่าเป็นใคร ให้มาระบุเพิ่มเติมในคำให้การพยานของผู้ถอดเทป
- หากมีการร้องเพลง ให้ถอดเนื้อร้องเพลงด้วย

๕.๔ การแต่งตั้งพนักงานสอบสวน

ผู้บังคับบัญชาจะต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพนักงานสอบสวนในท้องที่สามารถดำเนินการสอบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หากเห็นว่าเกินกำลังและขีดความสามารถที่พนักงานสอบสวนท้องที่จะดำเนินการได้เอง ก็ให้รีบดำเนินการแต่งตั้งพนักงานสอบสวนระดับ กองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวนดำเนินคดี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งพนักงานสืบสวนสอบสวนขึ้นรับผิดชอบคดีดังกล่าว ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีเบื้องต้น เรียกประชุมคณะพนักงานสืบสวนสอบสวน รวมถึงพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ ชุดสืบสวน เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางสืบสวนสอบสวนกำหนดประเด็นการสอบสวน ข้อกล่าวหา แบ่งกลุ่มพยานหลักฐาน กำหนดวิธีการติดตามพยานมาสอบปากคำ การประสานงานหน่วยที่เกี่ยวข้อง แบ่งมอบภารกิจให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติ กำหนดระยะเวลาการปฏิบัติ ส่งของกลางไปตรวจพิสูจน์และติดตามผลมาประกอบสำนวน จัดทำแผนผังคดีประกอบด้วยพฤติการณ์แห่งคดี วันเวลาสถานที่เกิดเหตุ ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัย วัตถุประสงค์หรือของกลาง ความเชื่อมโยงของคดีหรือเหตุอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนผังสถานที่เกิดเหตุ ภาพถ่ายของเหตุการณ์ที่สำคัญ สถานที่เกี่ยวเนื่อง พร้อมทั้งมอบหมายพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบถือสำนวนการสอบสวนและเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่สำนวน นอกจากนี้ควรที่จะกำหนดตัวบุคคลที่มีความรอบรู้และเหมาะสม ทำหน้าที่เสมือนเป็นเลขานุการคดีนั้น และเป็นผู้ที่รู้ข้อมูลรายละเอียดทั้งหมดในคดี เพื่อให้ข้อมูลต่อคณะทำงานในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำคดีดังกล่าวด้วย และควรมีการแยกพยานหลักฐานออกเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มพยานบุคคล ภาพถ่าย ผลการตรวจ เอกสารอื่น ๆ เป็นต้น

๕.๕ สถานที่สำหรับใช้ในการสอบสวนโดยเฉพาะ

สถานที่สำหรับใช้ในการสอบสวนคดีสำคัญหรือมีการสอบสวนบุคคลจำนวนมากควรจะหาสถานที่ไว้โดยเฉพาะ เช่น ห้องประชุมของ กองบังคับการ/ตำรวจภูธรจังหวัด หรือ กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค เป็นที่บัญชาการในการสอบสวนคดี หรือหัวหน้าพนักงานสืบสวนสอบสวนอาจกำหนดสถานที่ใดสถานที่หนึ่งเพื่อความเหมาะสมในการสอบสวน ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่มีการสอบสวนคดีดังกล่าวเพื่อความสะดวกในการสอบสวนปากคำพยาน และจะต้องไม่ให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะนักข่าวที่จะไปหาข้อมูลในทางคดีมาเสนอข่าวอันเป็นการเปิดเผยรายละเอียดของคดี และควรกำชับพนักงานสืบสวนสอบสวนไม่ให้ข่าวโดยเด็ดขาด การให้ข่าวให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพนักงานสืบสวนสอบสวนเท่านั้น ดังนั้นหน้าประตูจึงควรปิดข้อความ “ลับเฉพาะ” และต้องไม่ให้คนภายนอกเห็นความเคลื่อนไหวจากประตูด้านหน้าจึงควรปิดทึบไว้ นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำรูปถ่าย หรือภาพถ่ายของแกนนำสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีให้ปรากฏเพื่อความสะดวกในการสอบสวนปากคำพยานบุคคลเมื่อมีการอ้างถึงหรือพูดถึงบุคคลดังกล่าว เพื่อให้พนักงานสอบสวนร่วมสอบสวนได้นึกภาพถึงบุคคลที่ถูกกล่าวถึงและให้พยานดูว่าเป็นคนเดียวกันกับที่ให้การไว้หรือไม่ อย่างไร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการสอบสวน พร้อมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องปริ้นเตอร์ ที่มีความเร็ว กระดาษถ่ายเอกสาร และอุปกรณ์ในการทำงานทุกอย่างไว้ให้พร้อมในการทำงาน

๕.๖ การรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ

แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมามีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๕.๖.๑ ในเขตพื้นที่ที่มี “การชุมนุมสาธารณะ” เกิดขึ้นจะต้องเตรียมพร้อมในเรื่องการบันทึกเทป คำปราศรัย มีการจัดทำภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวของการชุมนุมสาธารณะต่าง ๆ และให้จัดตั้งงบประมาณจัดซื้อ อุปกรณ์และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะในแผนการจ่ายงบประมาณด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้เพียงพอ และควรมีการสำรวจเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้ให้พร้อมสำหรับภารกิจดังกล่าว พร้อมทั้งให้จัดเจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้ความชำนาญในการจัดเก็บ รวบรวม ข้อมูลบันทึกเทป คำปราศรัย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวของการชุมนุมสาธารณะไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง ในกรณีที่มีการชุมนุมฝ่าฝืน พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อาจดำเนินการจับกุมในขณะที่กระทำความผิดซึ่งหน้าได้ เพราะอาจเกิดความวุ่นวายหรือการจลาจลขึ้นนั้น ให้จัดเจ้าหน้าที่ผู้มีทักษะ ความชำนาญในการบันทึกเทปคำปราศรัย และถ่ายภาพดังกล่าวไว้เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการดำเนินคดี และไม่ควรถือเปลี่ยนหน้าที่แต่ให้มอบหมายภารกิจเป็นการเฉพาะตัว เมื่อมีการบันทึกเทปคำปราศรัยไว้แล้ว หากในภายหลังปรากฏว่าคำปราศรัยของแกนนำผู้ชุมนุม มีการกระทำที่เข้าองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ให้นำข้อมูลดังกล่าวขึ้นมาเป็นพยานหลักฐานในการสอบสวนดำเนินคดีกับบุคคลนั้น

๕.๖.๒ ขอหลักฐานภาพถ่ายเหตุการณ์สำคัญการชุมนุมสาธารณะหรือเหตุการณ์การกระทำผิดของผู้ชุมนุมตลอดถึงบุคคลอื่นที่ร่วมกระทำความผิดในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่แพร่ภาพมาเป็นหลักฐานเพื่อให้ทราบว่าแกนนำและผู้ที่เกี่ยวข้องกระทำความผิดเป็นผู้ใดบ้าง เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการร้องขอต่อศาลเพื่อออกหมายจับและติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีโดยเร็ว

๕.๖.๓ จัดชุดทำงานเพื่อถอดเทปคำปราศรัยของผู้ชุมนุมให้ได้ผลคำปราศรัยโดยเร็วแล้วส่งผลการถอดเทปให้ชุดวิเคราะห์คำปราศรัยที่แต่งตั้งขึ้นโดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทางกฎหมายร่วมกันวิเคราะห์ว่าคำปราศรัยดังกล่าวเข้าข่ายเป็นความผิดฐานใด ตามกฎหมายใด เพื่อนำไปสู่การรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวตามฐานความผิดที่กระทำความผิดต่อไป ในส่วนของ กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค อาจต้องตั้งคณะทำงานสำหรับถอดเทปคำปราศรัยของกลุ่มผู้ชุมนุมขึ้น เพื่อถอดเทปคำปราศรัยดังกล่าวให้เสร็จสิ้นโดยเร็วเพราะในทางปฏิบัติที่ผ่านมามีบุคคลที่ถูกพาดพิงถึง มักต้องการหลักฐานคำปราศรัยจากการถอดเทปดังกล่าว จึงขอให้ระมัดระวังในกรณีที่มีการปราศรัยของผู้ชุมนุมที่พาดพิงถึงบุคคลสำคัญหรือผู้บังคับบัญชา ระดับต่างๆ ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หากมีการชุมนุมสาธารณะอย่างต่อเนื่องติดต่อกันหลายวัน ให้จัดชุดเจ้าหน้าที่ถอดเทปคำปราศรัยโดยผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ในจำนวนที่เพียงพอ และให้จัดระบบให้ชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่คนใดถอดเทปในช่วงเวลาใด วันที่เท่าไร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ถอดเทปคำปราศรัยจะต้องถูกสอบปากคำเป็นพยานประกอบคดีในคดีนั้น นอกจากนี้ให้ฝ่ายสืบสวนไปทำการตรวจสอบ (ควรมีการตรวจสอบทางทะเบียนราษฎรด้วย) ชื่อ นามสกุล และจัดหารูปถ่ายทั้งปัจจุบัน และตามบัตรประจำตัวประชาชนของแกนนำผู้ชุมนุม หรือผู้ที่ปราศรัยมาจัดทำไว้ที่บอร์ดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ชุดถอดเทปคำปราศรัยได้ทราบว่าชื่อ นามสกุล และผู้ที่ปราศรัยคือผู้ใด ชื่อนามสกุลใด

๕.๖.๔ เมื่อได้จัดทำบันทึกเทปคำปราศรัยและภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวของการชุมนุมสาธารณะไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งทำบันทึกถอดเทปคำปราศรัยแล้ว ให้พิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวของผู้ชุมนุมสาธารณะเข้าข่ายเป็นความผิดอาญาฐานใด

๕.๖.๕ กรณีที่ผู้ควบคุมกำลังนำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไปทำการผลิตเปลี่ยนกำลังพลชุดเดิมที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการชุมนุม แต่ในระหว่างที่เดินทางนำกำลังไปสลับเปลี่ยนได้ถูกผู้ชุมนุมเข้าขัดขวาง หรือใช้รถยนต์จอดขวางเส้นทางการไปปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีกำลังเพียงพอและสามารถผลักดันให้ผู้ชุมนุมยอมถอยและอยู่ในวิสัยที่สามารถจับกุมผู้ที่ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ให้จับกุมดำเนินคดีทันที เว้นแต่กรณีอยู่ในวิสัยที่ไม่อาจดำเนินการขัดขวางหรือเกรงว่าหากเข้าจับกุมแล้วจะเกิดความวุ่นวายหรือการจลาจลขึ้นได้ หลังเหตุการณ์ผ่านพ้นไปให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่าผู้ที่ควบคุมกำลังจะต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกราย มิให้ปล่อยให้เหตุการณ์กระทำความผิดดังกล่าวผ่านพ้นไปโดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งที่พบการกระทำความผิด

๕.๖.๖ การรวบรวมพยานหลักฐาน ก่อนจะมีการออกหมายเรียก หรือยื่นคำร้องขอหมายจับต่อศาล ให้มีการประชุมคณะพนักงานสอบสวนเพื่อสรุปพยานหลักฐานในคดี ว่าผู้กระทำความผิดแต่ละรายมีพยานหลักฐานใดยืนยันการกระทำความผิดแล้วบ้าง เพียงพอหรือไม่ เช่น รายงานการสืบสวนของฝ่ายสืบสวน พยานบุคคลทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ พยานบุคคลอื่น คำถอดเทปปราศรัย แผ่นซีดีบันทึกภาพ บันทึกเสียง พยานเอกสาร พยานวัตถุ ตลอดจนพยานหลักฐานอื่น และมีความเห็นร่วมกันว่าเป็นความผิดฐานใด

๕.๖.๗ จะต้องเตรียมกำหนดรูปแบบการนำเสนอสรุปพยานหลักฐานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ โดยคำนึงถึงวิธีการนำเสนอให้ผู้บังคับบัญชาเข้าใจได้ง่าย โดยง่าย เช่น กำหนดรูปแบบเป็นตาราง

๕.๗ การสืบสวนติดตามจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามหมายจับของศาล

เมื่อมีการแต่งตั้งพนักงานสืบสวนในคดีสำคัญในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค โดยระดมเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่มีขีดความสามารถ ทักษะและความชำนาญโดยเฉพาะในด้านการสืบสวน หาข่าว การติดตามแหล่งที่พักพิงของผู้กระทำความผิดโดยการประสานงานในด้านการข่าวกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามหมายจับของศาลในแต่ละคดีมาดำเนินคดีให้ได้โดยเร็ว โดยกระทำในลักษณะเชิงรุกอย่างจริงจังและต่อเนื่องควบคู่ไปกับการประเมินสถานการณ์ บรรยากาศ ความตึงเครียดฝ่ายผู้ชุมนุมพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ผลการจับกุมให้ทราบทางสื่อต่าง ๆ หรือผ่านทางโฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อแถลงผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ทราบทุกระยะอย่างเป็นรูปธรรม

๕.๘ การจับกุมและควบคุมตัว

เมื่อปรากฏจากการสอบสวนว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดอาญา และเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา พนักงานสอบสวนดำเนินการร้องขอต่อศาลออกหมายจับและดำเนินการจับกุมตัวมาดำเนินคดีหรือรับมอบตัวผู้ต้องหาในกรณีผู้ต้องหาเข้ามามอบตัว ในขั้นตอนนี้จะต้องมีการวางแผนประสานหน่วยกำลัง เพื่อจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมผู้ต้องหา ยานพาหนะ กำลังพลในการนำตัวผู้ต้องหาเดินทางไปยังสถานที่ควบคุมหรือไปศาล เพราะอาจเกิดเหตุซึ่งตัวผู้ต้องหา หรือเหตุร้ายอื่นขึ้นได้ สำหรับสถานที่ควบคุมต้องพิจารณาตามความเหมาะสมกับสถานการณ์โดยกรณีดังกล่าวมีกำหนดไว้ตามประมวลตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๖ บทที่ ๒ ข้อ ๑๓๙ ว่าการควบคุมผู้จับไว้ที่สถานตำรวจนั้น ตามปกติให้ควบคุมไว้ในห้องควบคุม หากผู้ต้องหาถูกควบคุมมีมากไม่สามารถจะนำตัวเข้าควบคุมในห้องควบคุมได้ทั้งหมด หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น เช่น ผู้ต้องหาหญิง และไม่มีห้องควบคุมที่จัดไว้โดยเฉพาะ เป็นต้น ให้นายตำรวจผู้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบ

ในสถานีตำรวจแห่งนั้น จัดสถานที่ควบคุมขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะคราวได้ ฉะนั้นในกรณีมีการจับกุม ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบ หากเห็นว่าจะควบคุมตัวผู้นั้นไว้ที่สถานีตำรวจเป็นการไม่ปลอดภัย ก็สามารถนำไปควบคุมในสถานที่อื่นที่เห็นว่าจะมีความปลอดภัยได้ โดยให้เป็นดุลยพินิจของหัวหน้าพนักงานสอบสวน

ถอดบทเรียนแนวคิดในการจับกุม ให้คำนึงถึงสิ่งดังต่อไปนี้

๑. ในชุดปฏิบัติการจับกุม ให้มีตำรวจในเครื่องแบบ หากผู้ถูกจับเป็นหญิงต้องใช้ตำรวจหญิง ร่วมทำการจับกุม โดยให้ตำรวจหญิงเป็นผู้ค้นตัวผู้ถูกจับกุม

๒. ในชุดจับกุมให้มอบหมายคนรับผิดชอบแสดงและอ่านหมายจับ แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับ ณ จุดจับกุม ในระหว่างนั้น ให้จัดผู้รับผิดชอบบันทึกวิดีโอ ขณะทำการจับกุมโดยตลอด เพื่อให้เป็นหลักฐานว่า การจับกุมปฏิบัติไปโดยชอบ แล้วรีบไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่จับกุม เว้นแต่สามารถ นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น หากในระหว่างการจับกุมมีการขัดขืน การใช้ ยุทธวิธีในการจับกุมให้เป็นไปด้วยความละมุนละม่อม หากจำเป็นต้องใช้เครื่องพันธนาการ ต้องพิจารณาตาม ความเหมาะสม เช่น อาจใช้สายรัดข้อนิ้วแทนกุญแจมือ ใช้หลักยุทธวิธีในการจับกุมกรณีหากขัดขืน เข้าคู่สองนาย สอดแขน ยกตัวลอย หรือสีนาย ยกขาทั้งสองข้างด้วยท่านอน

๓. ในการจับกุมหากมีการขัดขืนก็ให้ออกคำสั่งผู้ต้องหา หยุดการขัดขืน โดยแจ้งให้ทราบว่า อาจเป็นการขัดคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่ หากมีการต่อสู้ ขัดขวาง การจับกุม จะต้องแจ้ง ข้อหาต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานด้วย

๔. ให้มีการตรวจร่างกายผู้ต้องหาด้วยทุกครั้งขณะส่งมอบตัวต่อพนักงานสอบสวน เพื่อป้องกันการ ถูกกล่าวหาว่า มีการทำร้ายร่างกายขณะที่มีการจับกุมและควบคุม

๕. ต้องซักซ้อม เตรียมความพร้อมของพนักงานสอบสวนในการรับตัว ลงบันทึกประจำวัน แจ้งสิทธิตามกฎหมาย จัดพนักงานสอบสวนให้เพียงพอต่อการสอบปากคำผู้ต้องหา พิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อตรวจสอบ ประวัติ จัดทำคำร้องขอฝากขังและเร่งรัดนำตัวไปศาลโดยด่วน เพื่อหลีกเลี่ยงมวลชนมาปิดล้อมที่ทำการ เพื่อกดดันให้ปล่อยตัวผู้ต้องหา

๖. ผู้บังคับบัญชาจักต้องจัดเตรียมกำลังตำรวจควบคุมฝูงชนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ ณ ที่ทำการ ของพนักงานสอบสวนข้างต้นด้วย

๗. ให้จัดทีมสืบสวนเส้นทางการเงิน โดยร่วมกับ บก.ปอศ. ด้วย

**๕.๙ สถานที่ควบคุมตัวกรณีเป็นการควบคุมตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**

๕.๙.๑ การควบคุมตัวผู้ถูกจับ มีกำหนดไว้ตามประมวลระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๖ การควบคุมตัว บทที่ ๒ การควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ที่สถานีตำรวจ ข้อ ๑๓๙ วรรคแรก กำหนดว่า การควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ที่สถานีตำรวจนั้น ตามปกติให้ควบคุมไว้ในห้องควบคุม และวรรคสอง กำหนดว่า หากผู้ต้องหาถูกควบคุมมีมากไม่สามารถจะนำตัวเข้าควบคุมในห้องควบคุมได้ทั้งหมด หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น เช่น ผู้ต้องหาเป็นหญิง และไม่มีห้องควบคุมซึ่งจัดไว้โดยเฉพาะเป็นต้น ให้นายตำรวจที่เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในสถานีตำรวจแห่งนั้น จัดสถานที่ควบคุมขึ้นเป็นพิเศษเป็นการเฉพาะคราวได้ เห็นว่าการควบคุมผู้ถูกจับในอำนาจของพนักงานสอบสวนก่อนนำตัวผู้ต้องหาไปผัดฟ้องฝากขังต่อศาล ตามระเบียบกำหนดให้ควบคุมไว้ในห้องควบคุมสถานีตำรวจ แต่หากมีความจำเป็นไม่สามารถนำตัวเข้าควบคุมในห้องควบคุมได้ ก็ให้นายตำรวจที่เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบจัดสถานที่ควบคุมขึ้นเป็นพิเศษเป็นการเฉพาะคราวได้ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อาจกำหนดให้กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๑ เป็นที่ควบคุมผู้ถูกจับในกรณีการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มผู้ชุมนุม ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็นตลอดจนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วย

๕.๙.๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๙/๑ วรรคแรก บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา เมื่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายขังร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควรศาลจะสั่งให้ขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในสถานที่อื่นตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอ หรือตามที่ศาลเห็นควรนอกจากเรือนจำก็ได้ โดยให้อยู่ในความควบคุมของผู้ร้องขอ หรือเจ้าพนักงานที่ศาลกำหนด ในการนี้ศาลจะกำหนดระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรก็ได้” และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ออกกฎกระทรวง กำหนดสถานที่อื่นที่ใช้ในการขัง จำคุก หรือควบคุมตัวผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด พ.ศ.๒๕๕๒ โดยกำหนดให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวงยุติธรรมที่จะกำหนดให้สถานที่ใดเป็นสถานที่ขัง ซึ่งจะต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ด้วย ในกรณีที่จะขอให้กำหนดสถานที่ขังตามกฎหมายกระทรวงข้างต้นจะต้องมีหนังสือถึงปลัดกระทรวงยุติธรรมเพื่อขอให้ประกาศสถานที่ขัง โดยจะต้องมีรายละเอียดประกอบการพิจารณาได้แก่ แผนที่แสดงอาณาเขตสถานที่ขัง และบัญชีรายชื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมพิเศษเพื่อปฏิบัติหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหา ซึ่งอาจจะกำหนดให้ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๑ เป็นสถานที่ขัง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๙/๑ ก็ได้ โดยให้ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๑ จัดทำแผนที่แสดงอาณาเขตสถานที่ขัง พร้อมจัดทำบัญชีรายชื่อข้าราชการตำรวจที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมพิเศษ เสนอมายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะได้ประมวลเรื่องแจ้งให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาประกาศเป็นสถานที่ขังต่อไป

๕.๙.๓ กรณีผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่ได้มีการออกหมายจับ เมื่อได้มีการแจ้งข้อหาแล้ว แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะออกหมายขังผู้ต้องหาได้ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายขังโดยทันที แต่ถ้าขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการกรณีเช่นนี้ให้นำมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับแก่การพิจารณาออกหมายขังโดยอนุโลม หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวน

มีอำนาจจับผู้ต้องหาได้ โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะจับผู้ต้องหาได้โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้

๕.๑๐ การสรุปสำนวนการสอบสวนและการทำความเห็นทางคดี

ให้คำนึงถึงอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวน การดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน ควรต้องควบคุมและเร่งรัดติดตามผลการสอบสวนดำเนินคดีดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเป็นกรณีพิเศษ ไม่ควรปล่อยให้คดีดังกล่าวเนิ่นนานหรือล่าช้าโดยใช่เหตุ ดังนั้นจะต้องรีบเร่งรัดสอบสวนคดีดังกล่าวให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว ก่อนที่จะมีการสรุปสำนวนการสอบสวน จะต้องมีการประชุมของคณะพนักงานสอบสวนทุกนาย เพื่อให้มีความเห็นทางคดี และจัดทำบันทึกการประชุมไว้เป็นหลักฐาน ในส่วนการเสนอสำนวนการสอบสวนให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นทางคดีให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๑๑ การคุ้มครองพยานและการสืบพยานไฉ่ลวงหน้า

การขอการคุ้มครองพยานนั้น เป็นกรณีที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากมีความเกี่ยวพันกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในทางคดี จึงเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องให้ความคุ้มครองพยาน ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานนั้นให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๕๖

นอกจากนี้ ในส่วนของการสืบพยานไฉ่ลวงหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น มีกรณีที่เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวนอยู่ ๔ กรณี คือ

๕.๑๑.๑ การสืบพยานไฉ่ลวงหน้าก่อนฟ้องคดีต่อศาลตามมาตรา ๒๓๗ ทวิ ซึ่งเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือเป็นบุคคลมีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากศาลที่พิจารณาคดี หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการยุ่งเหยิงกับพยานไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันเป็นการยากแก่การนำพยานนั้นมาสืบในภายหน้า พนักงานสอบสวนอาจร้องขอต่อพนักงานอัยการให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสืบพยานไฉ่ลวงหน้าก่อนฟ้องคดีก็ได้

๕.๑๑.๒ การสืบพยานไฉ่ลวงหน้าหลังฟ้องคดีต่อศาล แต่ก่อนถึงกำหนดวันนัดสืบพยานตามมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคสอง ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอ ศาลจะมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญในคดีไฉ่ลวงหน้าก่อนถึงกำหนดวันนัดสืบพยานก็ได้

๕.๑๑.๓ การสืบพยานไฉ่ลวงหน้าหลังฟ้องคดี แต่ก่อนถึงกำหนดวันสืบพยาน ตามมาตรา ๕๕/๑ ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าศาลมีคำสั่งให้ออกหมายเรียกพยานโจทก์ โดยมีได้กำหนดวิธีการส่งไว้ให้พนักงานอัยการมีหน้าที่ดำเนินการให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เป็นผู้จัดส่งหมายเรียกแก่พยานและติดตามพยานโจทก์มาศาลตามกำหนดนัดแล้วแจ้งผลการส่งหมายเรียกไปยังศาลและพนักงานอัยการโดยเร็ว หากปรากฏว่าพยานโจทก์มีเหตุขัดข้องไม่อาจมาศาลได้หรือเกรงว่าจะเป็นการยากที่จะนำพยานนั้นมาสืบตามที่ศาลนัดไว้ ก็ให้พนักงานอัยการขอให้ศาลสืบพยานนั้นไฉ่ลวงหน้าตามมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคสอง

๕.๑๑.๔ การสืบพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ไฉ่ลวงหน้าก่อนฟ้องคดี มาตรา ๒๔๔/๑ วรรคสาม ในกรณีที่พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่อาจทำให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้

๘๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

โดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานอื่นอีก หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากมีการเนินซ้ำกว่าจะนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อันสำคัญมาสืบในภายหลัง พยานหลักฐานนั้นจะสูญหายไปหรือยากแก่การตรวจพิสูจน์ เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอหรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสองได้ทันทีโดยไม่ต้องรอให้ถึงกำหนดวันสืบพยานตามปกติ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๗ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

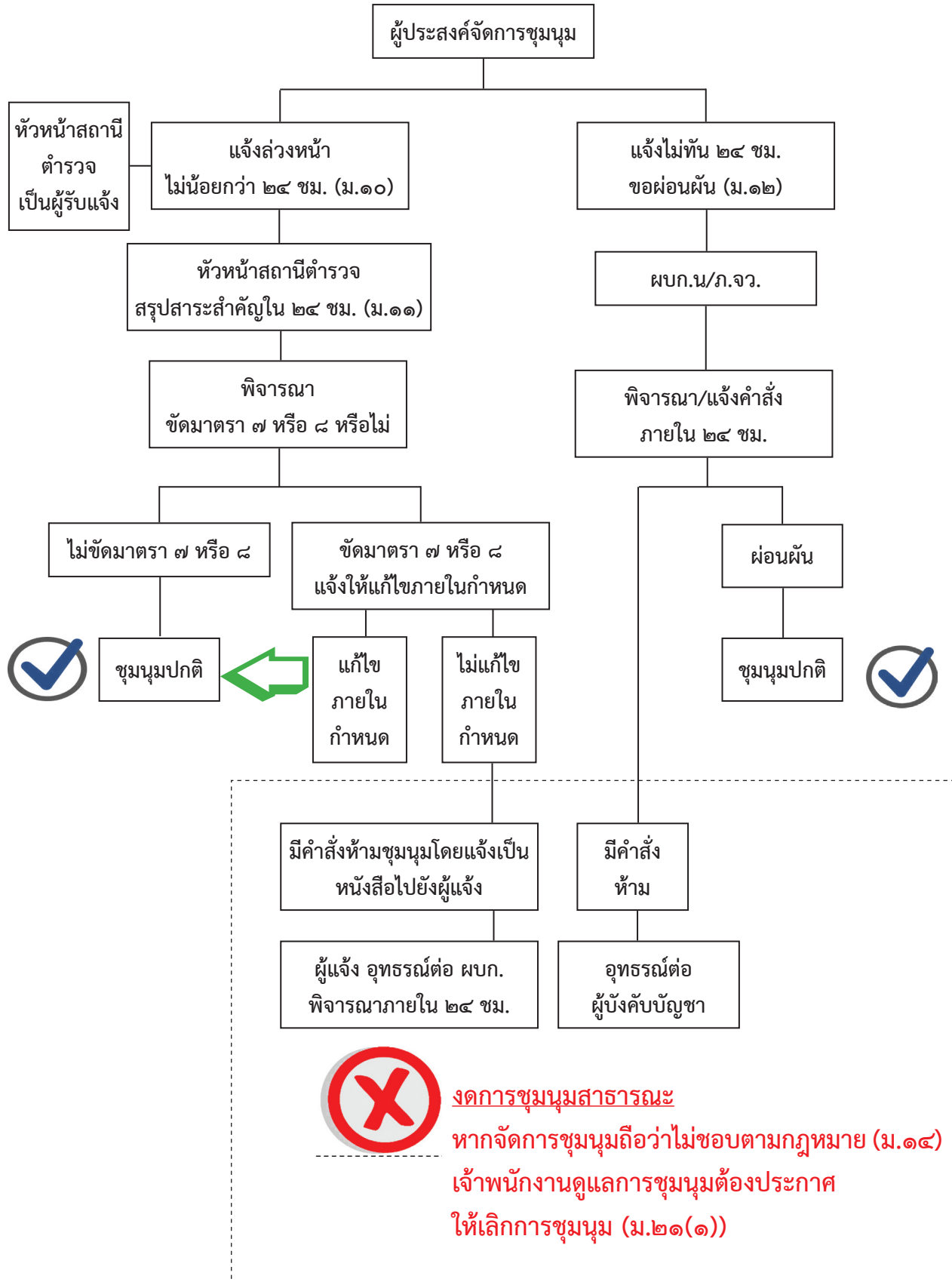
ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นช่องทางที่เปิดกว้างมากขึ้นในการนำตัวพยานไปเบิกความต่อศาล ประกอบการดำเนินคดี

๕.๑๒ การติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี

เมื่อส่งสำนวนให้พนักงานอัยการแล้ว ให้แต่งตั้งหรือมอบหมายพนักงานสอบสวนนายใดนายหนึ่งเป็นการเฉพาะ ให้มีหน้าที่ประสานงานกับพนักงานอัยการเพื่อติดตามผลการสั่งคดีชั้นพนักงานอัยการ กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องก็ต้องติดตามผลการพิจารณาคดีในชั้นศาล เพื่อทราบวันนัดสืบพยานและติดตามพยานไปเบิกความต่อศาล หากมีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินคดีให้รายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อแก้ไขให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

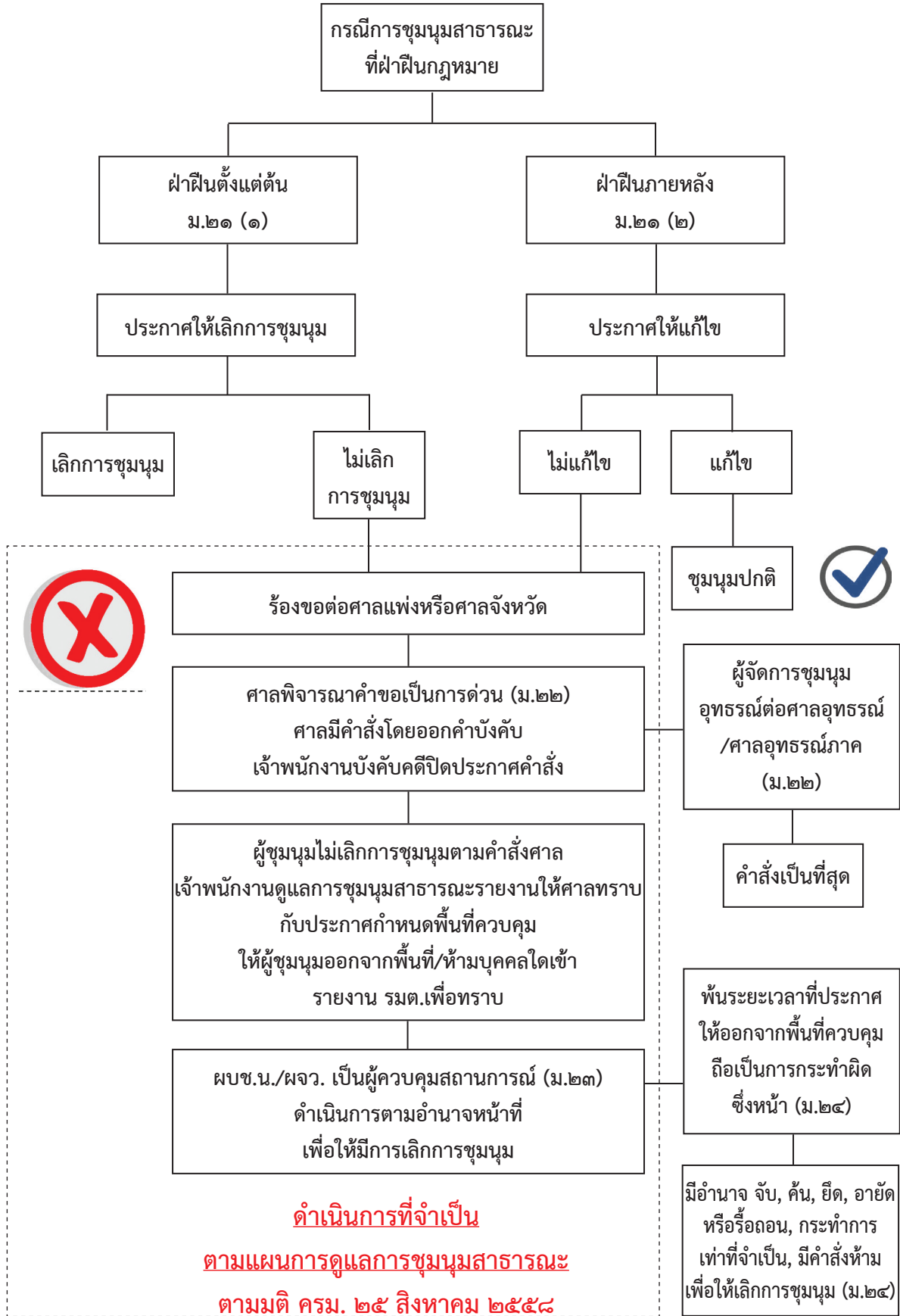

แผนภูมิ
การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

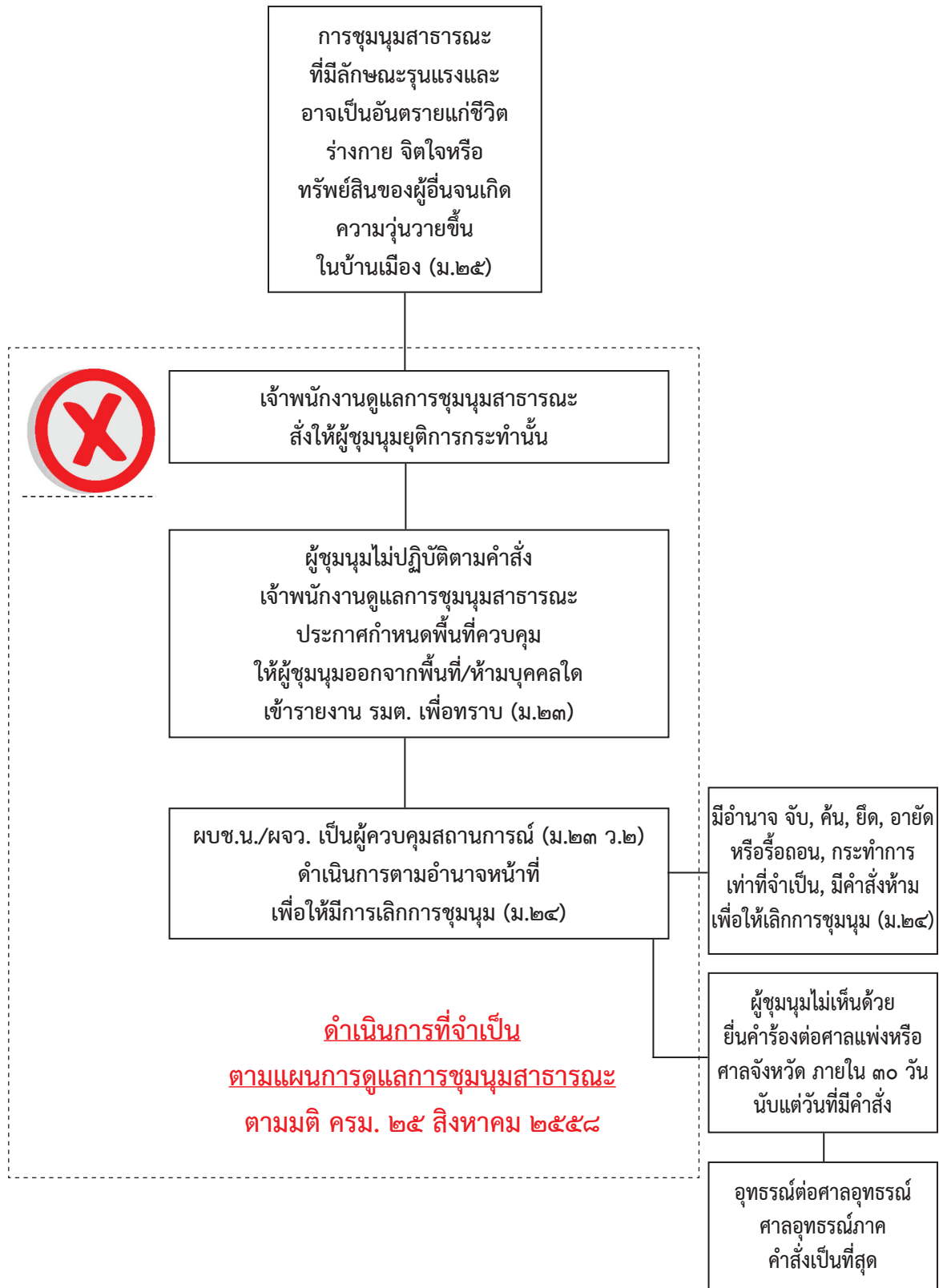

แผนภูมิ
การดูแลการประชุมสาธารณะที่ละเมิดกฎหมาย

แผนภูมิ

การดูแลการชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง

แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายสืบสวนในความผิดตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๑.	จัดการชุมนุมสาธารณะในสถานที่ ต้องห้ามตามมาตรา ๗ (จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๗))	๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถ ระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร ๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อ ผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้ ๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม ๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัยในระยะใกล้ ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกล ประกอบกัน	๑. ภาพถ่ายสถานที่ที่ต้องห้ามตาม กฎหมาย ต้องถ่ายให้เห็นสัญลักษณ์ ของสถานที่นั้นอย่างชัดเจน ให้ปรากฏทั้งระยะใกล้ ระยะไกล ให้เห็นระยะห่างจากสถานที่จัด ชุมนุมอย่างชัดเจน ว่าอยู่ในรัศมี ๑๕๐ เมตร ๒. กำหนดจุด ขอบเขตของสถานที่ ชุมนุม ที่ใกล้กับสถานที่ต้องห้าม มากที่สุด เพื่อให้พนักงานสอบสวน ใช้เป็นจุดอ้างอิงในการตรวจสอบ ที่เกิดเหตุ
๒.	ชุมนุมสาธารณะในลักษณะกีดขวาง ทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ตามมาตรา ๘ (จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๗))	๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อม การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ ความเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร ๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/ สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร	๑. ภาพถ่ายผู้จัดการชุมนุมและ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ให้ปรากฏ บริเวณที่ชุมนุมทางเข้าออกของ สถานที่ที่ผู้ชุมนุมกีดขวาง โดยให้ ปรากฏชื่อสถานที่ให้ชัดเจน ๒. ถ่ายภาพหรือรวบรวมข้อมูล บุคคลที่ได้รับความเดือดร้อนจาก การปิดทางเข้าออกสถานที่ดังกล่าว
๓.	จัดการชุมนุมสาธารณะโดยไม่แจ้ง การชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่ม การชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง (มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง) (ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘))	๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย ๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้ ๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบ ฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบ ความผิดหรือไม่	๑. ภาพถ่ายผู้จัดการชุมนุมและ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ให้ปรากฏ บริเวณที่ชุมนุม ๒. ประสานผู้รับแจ้งเพื่อขอหลักฐาน การแจ้งการชุมนุม

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๔.	ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ แต่ไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายใน กำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ และไม่แจ้ง การชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนด เวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจ ผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดใน จังหวัดอื่นแล้วแต่กรณี ก่อนเริ่มการ ชุมนุม (มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง) (ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘))	๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถ ระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร ๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อ ผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้ ๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม ๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้ เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกล ประกอบกัน ๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อม การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ ความเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร	๑. ภาพถ่ายผู้จัดการชุมนุมและ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ให้ปรากฏ บริเวณที่ชุมนุม ๒. ประสานผู้รับแจ้งเพื่อขอหลักฐาน การแจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอ ผ่อนผัน
๕.	เป็นผู้จัดการชุมนุมแต่ไม่ได้แจ้งล่วงหน้า ต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่ รับผิดชอบดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น ว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย ผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย การชุมนุม (มาตรา ๑๓) (ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘))	๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/ สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร ๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย ๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้ ๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบ ฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบ ความผิดหรือไม่	๑. ภาพถ่ายการเดินขบวน หรือ เคลื่อนย้ายการชุมนุม ๒. ตรวจสอบกับหัวหน้าสถานี ตำรวจในท้องที่ที่มีการชุมนุม เพื่อทราบว่ามีการแจ้งว่าจะมี การเดินขบวนหรือเคลื่อนย้าย การชุมนุมล่วงหน้าหรือไม่
๖.	เป็นผู้ชุมนุมแต่ไม่เลิกการชุมนุม สาธารณะภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการ ชุมนุมได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้ง (มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง) (ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๒๘))	๑. หลักฐานการแจ้งการชุมนุม ที่ผู้จัดการชุมนุมแจ้งถึงเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดการชุมนุม ๒. ภาพถ่ายผู้ชุมนุมที่ไม่เลิกการ ชุมนุมตามกำหนด โดยเห็นใบหน้า ชัดเจน หรือสืบทราบได้ว่าเป็นผู้ใด	
๗.	ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุม หรือจัดการ ชุมนุมระหว่าคำสั่งห้ามชุมนุมตาม มาตรา ๑๑ (จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๙))		

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๘.	เป็นผู้จัดการชุมนุมแต่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือ เป็นผู้ชุมนุม แต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือ (๒) (มาตรา ๓๐) (ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๓๐))	๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุมต้องสามารถ ระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร	
๙.	เป็นผู้จัดการชุมนุมแต่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือ เป็นผู้ชุมนุมแต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) (มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง) เป็นผู้จัดการชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือเป็นผู้ชุมนุมแต่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) และทำให้ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบการสื่อสารหรือโทรคมนาคม ระบบผลิตหรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือ ประปาหรือระบบสาธารณสุขภาคอื่นใด ใช้การไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราว หรือถาวร (มาตรา ๓๑ วรรคสอง) ผู้จัดการชุมนุมต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง) (จำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกิน สองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๑ วรรคสอง))	๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อ ผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้ ๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม ๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้ เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกล ประกอบกัน ๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อม การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถ สืบทราบได้ว่าเป็นใคร ๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/ สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร ๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย ๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้ ๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบ ฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบ ความผิดหรือไม่	

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๑๐.	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๒๓ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๒ แต่อยู่ภายในสถานที่ชุมนุม (มาตรา ๓๒) (จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท)	๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถ ระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร ๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อ ผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้ ๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม ๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้ เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกล	๑. หลักฐานการประกาศหรือ คำสั่งของเจ้าพนักงานดูแล การชุมนุม เช่น ภาพเคลื่อนไหวของ ผู้ประกาศหรือเอกสารที่เป็นประกาศ หรือคำสั่ง (ถ้ามี) ๒. ภาพถ่ายเหตุการณ์ที่มีการ ฝ่าฝืนประกาศหรือคำสั่งของ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม
๑๑.	ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุม สถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย จากผู้ควบคุมสถานการณ์ ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ (มาตรา ๓๓) (จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ)	๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อม การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ ความเป็นใครหรือให้สามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร ๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/ สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร ๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย ๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้ ๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบ ฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบ ความผิดหรือไม่	๑. หลักฐานคำสั่งศาลให้มีการเลิก การชุมนุมสาธารณะซึ่งได้มีการ กำหนดผู้ควบคุมสถานการณ์ไว้ ๒. หลักฐานการประกาศหรือ คำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์ ที่ประกาศตามคำสั่งศาล ให้เลิก การชุมนุม เช่น ภาพเคลื่อนไหวของ ผู้ประกาศ ๓. ภาพถ่ายเหตุการณ์ที่มีการ ฝ่าฝืนประกาศหรือคำสั่งของ ผู้ควบคุมสถานการณ์

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๑๒.	ไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์หรือได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ.การประชุมสาธารณะฯ พาอาวุธเข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธนั้นติดตัวหรือไม่ ถ้าอาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน วัตถุระเบิดหรือวัตถุอื่นใด อันมีสภาพคล้ายคลึงกัน (มาตรา ๓๔) (จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ)	<p>๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อม</p>	<p>๑. ภาพถ่ายบุคคลที่เข้าไปในสถานที่ชุมนุมโดยมีอาวุธปืน วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นใด อันมีสภาพคล้ายคลึงกัน เข้าไปในที่ชุมนุม โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ควบคุมสถานการณ์</p> <p>๒. ภาพถ่าย หรือภาพเคลื่อนไหวของบุคคลตามข้อ ๑ ต้องปรากฏใบหน้าอย่างชัดเจน และสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๓. ภาพถ่ายอาวุธตามข้อ ๑ ต้องมีความชัดเจน จนสามารถยืนยันได้ว่าอาวุธดังกล่าวเป็นอาวุธ ต้องห้ามตามกฎหมาย</p>
๑๓.	บรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล (ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๓๕))	<p>การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้ายเป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการประชุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	ภาพถ่ายบรรดาทรัพย์สินที่แสดงให้ศาลเห็นได้ว่ามีการนำมาใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะ

แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายสืบสวนในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๑.	หมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปี ถึงสิบห้าปี (มาตรา ๑๑๒)	๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร ๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้	๑. พิสูจน์ทราบตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวการร่วม, ผู้ใช้, ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด
๒.	ใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อ (๑) ล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ (๒) ล้มล้างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร หรืออำนาจตุลาการแห่งรัฐธรรมนูญหรือให้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้ หรือ (๓) แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองในส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งราชอาณาจักร ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต (มาตรา ๑๑๓)	๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม ๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน ๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร ๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร	๑. พิสูจน์ทราบตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวการร่วม, ผู้ใช้, ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด
๓.	สะสมกำลังพล หรืออาวุธเตรียมการอื่นใดหรือสมคบกัน เพื่อเป็นกบฏ หรือกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นส่วนของแผนการ เพื่อเป็นกบฏ หรือยุยงราษฎรให้เป็นกบฏหรือรู้ว่ามีผู้จะเป็นกบฏแล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปี ถึงสิบห้าปี (มาตรา ๑๑๔)	๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย ๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้ ๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่	๑. ภาพถ่ายกลุ่มกองกำลังพลหรืออาวุธ ที่ผู้กระทำความผิดเตรียมไว้ให้ชัดเจน ๒. หลักฐานการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิด

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๔.	<p>กระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต</p> <p>(๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจหรือใช้กำลังประทุษร้าย</p> <p>(๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ</p> <p>(๓) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี (มาตรา ๑๑๖)</p>	<p>๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อมการรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้</p>	<p>๑. รายงานการสืบสวนบุคคลที่มีการยุ้ง เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร ในทุกช่องทางของการสื่อสารระหว่างบุคคล</p> <p>๒. รวบรวมข้อความ หรือพฤติกรรมที่สื่อความหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจหรือใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือเพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน</p>
๕.	<p>เป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการ และมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ที่กระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท เป็นหัวหน้า ผู้จัดการหรือผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ที่กระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (มาตรา ๒๐๙)</p>	<p>ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้ายเป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	<p>๑. หลักฐานการนัดประชุมตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงแรม ที่พักอาศัย ส่วนตัว เพื่อใช้ประกอบหลักฐานอื่นในการดำเนินคดี</p> <p>๒. ตรวจสอบหาสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายประจำกลุ่ม ที่กลุ่มใช้ในการปกปิดมิให้บุคคลทั่วไปทราบ</p>

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๖.	<p>สมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐาน...(อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๒) และความผิดนั้นมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นช่องโหว่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าเป็นการสมคบเพื่อกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท (มาตรา ๒๑๐)</p>	<p>๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย</p>	<p>๑. ทำรายงานสืบสวนถึงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด ซึ่งมีการสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย</p>
๗.	<p>มั่วสุมกัน ตั้งแต่ สิบ คน ขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ บรรดาผู้ที่กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้าหรือเป็นผู้มีหน้าที่สั่งการในการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๑๕)</p>	<p>การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้ายเป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	<p>๑. รายงานการสืบสวนพฤติการณ์การมั่วสุมซึ่งมีการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง</p> <p>๒. ภาพถ่าย หรือภาพเคลื่อนไหว พฤติการณ์การมั่วสุมซึ่งมีการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง</p>

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๘.	เมื่อเจ้าพนักงานสั่งผู้ที่มั่วสุ่ม เพื่อกระทำความผิด ตามมาตรา ๒๑๕ ให้เลิกไป ผู้ใดไม่เลิก ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๑๖)	๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถ ระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร ๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อ ผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้	๑. หลักฐานการรวมตัวของผู้ที่คิด จะกระทำความผิด แต่ยังมีได้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๑๕ ๒. หลักฐานคำสั่งของเจ้าพนักงาน ไม่ว่าด้วยวาจา หรือเอกสาร
๙.	ร่วมกันทำให้เสียหาย ทำลาย ซึ่งทรัพย์สิน ที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ (มาตรา ๓๖๐, ๘๓)	๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม ๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้ เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกล ประกอบกัน	๑. ภาพถ่ายบรรดาทรัพย์สินที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งได้รับความเสียหาย ๒. ภาพถ่าย หรือภาพเคลื่อนไหว บุคคลผู้กระทำความผิด
๑๐.	ร่วมกันกีดขวางทางสาธารณะ จนอาจ เป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือ ความสะดวกในการจราจร โดยวาง หรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือโดยกระทำ ด้วยประการอื่นใด (มาตรา ๓๘๕, ๘๓)	๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อม การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร	๑. ภาพถ่ายวัตถุ หรือสิ่งของที่ เป็นวัตถุที่ใช้ในการกระทำความผิด
๑๑.	โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป ให้กระทำความผิด และความผิดนั้น มีกำหนดโทษไม่ต่ำกว่าหกเดือน ผู้นั้นต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษ ที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ถ้าได้มีการกระทำความผิดเพราะ เหตุที่ได้มีการโฆษณาหรือประกาศ ตามความในวรรคแรก ผู้โฆษณาหรือ ประกาศต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ (มาตรา ๘๕)	๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/ สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร ๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย ๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้ ๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบ ฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบ ความผิดหรือไม่	๑. ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหว ของผู้ที่ประกาศหรือโฆษณาให้ ผู้อื่นกระทำความผิด

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๑๒.	<p>ใช้กำลังประทุษร้ายเจ้าพนักงานขณะปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลการประชุมสาธารณะ ต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ของการกระทำและผลของการกระทำในความผิดดังต่อไปนี้</p> <p>๑. ทำร้ายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ (มาตรา ๓๙๑)</p> <p>๒. ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ (มาตรา ๒๙๕)</p> <p>๓. ทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่จนเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานผู้ถูกทำร้ายรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ (มาตรา ๒๙๖)</p> <p>๔. ทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่จนเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานผู้ถูกกระทำเกิดอันตรายสาหัส (มาตรา ๒๙๘)</p>	<p>๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อมการรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้ายเป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มาผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการประชุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	<p>๑. หลักฐานเพื่อยืนยันให้ผู้กระทำความผิดทราบว่าผู้ถูกทำร้ายเป็นเจ้าพนักงาน เช่น การแต่งกายเป็นเจ้าพนักงาน หรือการแสดงตัวพร้อมเอกสารยืนยันว่าเป็นเจ้าพนักงาน</p> <p>๒. รวมภาพถ่ายจากสื่อสารมวลชน ทุกแขนงหรือภาพจากกล้องวงจรปิด บริเวณที่เกิดเหตุเพื่อพิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิด</p>
๑๓.	<p>ดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ (มาตรา ๑๓๖, ๓๙๑, ๓๙๓, ๓๙๗)</p>	<p>๑๐. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๑๑. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๑๒. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๑๓. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๑๔. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อมการรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๑๕. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้ายเป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๑๖. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๑๗. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มาผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๑๘. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการประชุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	<p>๑. หลักฐานเพื่อยืนยันให้ผู้กระทำความผิดทราบว่าผู้ถูกกระทำเป็นเจ้าพนักงาน เช่น การแต่งกายเป็นเจ้าพนักงาน หรือการแสดงตัวพร้อมเอกสารยืนยันว่าเป็นเจ้าพนักงาน</p> <p>๒. เทปบันทึกเสียง พร้อมรายงานการถอดเทปที่ได้รับการรับรองแล้ว</p>
๑๔.	<p>ต่อสู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา ๑๓๘) หรือเหตุฉกรรจ์ตาม ๑๔๐</p>	<p>๑๐. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๑๑. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๑๒. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๑๓. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๑๔. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อมการรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๑๕. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้ายเป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๑๖. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๑๗. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มาผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๑๘. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการประชุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	<p>๑. หลักฐานเพื่อยืนยันให้ผู้กระทำความผิดทราบว่าผู้ถูกทำร้ายเป็นเจ้าพนักงาน เช่น การแต่งกายเป็นเจ้าพนักงาน หรือการแสดงตัวพร้อมเอกสารยืนยันว่าเป็นเจ้าพนักงาน</p> <p>๒. รวมภาพถ่ายจากสื่อสารมวลชน ทุกแขนงหรือภาพจากกล้องวงจรปิด บริเวณที่เกิดเหตุเพื่อพิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิด</p>

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๑๕.	กระทำด้วยประการใด ๆ ใ้ของ โสโครกเประอะเปื้อนหรือน้ำจะ เประอะเปื้อนตัวบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือ แก้งทำให้ของโสโครกเป็นที่เดือดร้อน รำคาญ (มาตรา ๓๘๙) หรือกระทำ ให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อน รำคาญ (มาตรา ๓๙๗)	—” —	๑. ภาพถ่ายวัตถุ หรือสิ่งของที่ เป็นวัตถุที่ใช้ในการกระทำผิด ๒. ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวที่ สามารถระบุตัวบุคคล หรือสืบ ทราบตัวผู้กระทำผิดได้
๑๖.	เจ้าพนักงานถามชื่อหรือที่อยู่ เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมาย ไม่ยอม บอกหรือแก้งบอกชื่อหรือที่อยู่ อันเป็นเท็จ (มาตรา ๓๖๗) และเป็น ผู้ถือบัตรประชาชนไม่อาจแสดง บัตรหรือใบรับหรือใบแทนใบรับ เมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ (ความผิดตาม พ.ร.บ.บัตรประจำตัว ประชาชน มาตรา ๑๗)		๑. เจ้าพนักงานผู้ขอ และพยาน ข้างเคียงเป็นผู้ยืนยัน

แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายสืบสวนในความผิดตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอื่น ๆ

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๑.	<p>ร่วมกันจัดให้มีกิจกรรมซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากในลักษณะมั่วสุมกัน หรือมีโอกาสดูดสูบบุหรี่กันได้ง่าย, ชุมนุม ทำกิจกรรมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ ในสถานที่แออัด หรือกระทำการดังกล่าวอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือในลักษณะที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโรค, กระทำการหรือดำเนินการใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคแพร่ระบาดออกไป ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ</p> <p>(ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๑) ข้อ ๕ ลง ๒๕ มี.ค. ๖๓ และ (ฉบับที่ ๕) ข้อ ๒ (๒) ลง ๑ พ.ค. ๖๓, ประกาศหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคง เรื่อง ห้ามชุมนุม การทำกิจกรรมการมั่วสุม ลง ๓ เม.ย. ๖๓ และ พ.ร.บ.ควบคุมโรคติดต่อฯ มาตรา ๓๔ (๖), ๕๑)</p>	<p>๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อมการรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	<p>๑. ภาพถ่ายซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ชุมนุมได้รวมตัวกันโดยไม่มีมาตรการป้องกันการติดเชื้อหรือแพร่ระบาดของเชื้อโรค</p>

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๒.	<p>ชุมนุม ทำกิจกรรมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ ในสถานที่แออัด หรือกระทำการดังกล่าวอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือในลักษณะที่เสี่ยงต่อการแพร่เชื้อโรค, กระทำการหรือดำเนินการใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคแพร่ระบาดออกไป ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ</p> <p>(ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๑) ข้อ ๕ ลง ๒๕ มี.ค. ๖๓ และ (ฉบับที่ ๕) ข้อ ๒ (๒) ลง ๑ ก.พ. ๖๓, ประกาศหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคง เรื่อง ห้ามชุมนุม การทำกิจกรรมการมั่วสุม ลง ๓ เม.ย. ๖๓ และพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๔ (๖), ๕๑)</p>	<p>๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้</p> <p>๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม</p> <p>๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกลประกอบกัน</p> <p>๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อมการรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ความว่าเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบได้ว่าเป็นใคร</p> <p>๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร</p> <p>๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม</p>	<p>๑. พิสูจน์ทราบตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวการร่วม, ผู้ใช้, ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด</p>
๓.	<p>นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๔ (๓))</p>	<p>เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย</p> <p>๘. สื่อสิ่งของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้</p> <p>๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบความผิดหรือไม่</p>	<p>๑. หลักฐานข้อความที่ปรากฏในสื่อออนไลน์</p> <p>๒. ข้อมูลหลักฐานแสดงตัวตนของผู้ใช้สื่อออนไลน์ในการกระทำความผิด</p>

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๔.	ร่วมกันวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใด สิ่งหนึ่ง หรือกระทำด้วยประการ ใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวาง การจราจร (พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔)	๑. ภาพถ่ายและภาพเคลื่อนไหวให้ ปรากฏรูปหน้าผู้จัดการชุมนุม และ ผู้ชุมนุมในสถานที่ที่ชุมนุม ต้องสามารถ ระบุได้ว่าเป็นใคร หรือสามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร ๒. ชื่อของผู้จัดการชุมนุม และรายชื่อ ผู้ชุมนุมเท่าที่ดำเนินการได้	ภาพถ่ายยืนยันตัวบุคคล หรือ กลุ่มบุคคล ที่นำสิ่งของดังกล่าว มาใช้ในการกระทำความผิด
๕.	ร่วมกันตั้ง วาง หรือกองวัตถุใด ๆ บนถนน (พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๑๙)	๓. ภาพถ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ยานพาหนะที่นำมาใช้ในการชุมนุม ๔. ภาพถ่ายผู้ปราศรัย ในระยะใกล้ให้ เห็นหน้าโดยชัดเจน และในระยะไกล ประกอบกัน	ภาพถ่ายยืนยันตัวบุคคล หรือกลุ่ม บุคคล ที่นำสิ่งของดังกล่าวมาใช้ในการ กระทำความผิด
๖.	ร่วมกันใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลัง ไฟฟ้าโดยไม่ได้รับอนุญาต (พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ.๒๕๔๓ มาตรา ๔)	๕. ข้อมูลการบันทึกเทปคำปราศรัย และการถอดเทปคำปราศรัย พร้อม การรับรองการถอดเทปคำปราศรัย การบันทึกภาพและเสียงจะต้องให้ได้ ความเป็นใคร หรือให้สามารถสืบทราบ ได้ว่าเป็นใคร	๑. ภาพถ่ายเครื่องขยายเสียง ๒. หลักฐานการวัดระดับความดัง ของเสียง ๓. ภาพเคลื่อนไหวการใช้เครื่อง ขยายเสียง
๗.	การเรียไรในถนนหลวงหรือในที่ สาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาต (พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พ.ศ.๒๕๘๗ มาตรา ๘, ๑๗)	๖. ภาพถ่ายป้าย/สัญลักษณ์ของผู้ชุมนุม ให้ปรากฏตัวหนังสือ ข้อความบนป้าย/ สัญลักษณ์อย่างชัดเจน ข้อความในป้าย เป็นข้อความอะไร สื่อความหมายถึงใคร	๑. ภาพถ่ายบุคคลที่เรียไร และ บุคคลที่บริจาค ขณะรับบริจาค ๒. ตรวจสอบจากผู้มีอำนาจออก ใบอนุญาต ว่าได้มีการอนุญาตให้ มีการเรียไรหรือไม่
๘.	ร่วมกันฉายภาพยนตร์ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ พิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (พระราชบัญญัติภาพยนตร์และ วีดิทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๕)	๗. เอกสารที่มีการแจกในการชุมนุม เอกสารที่แจกจ่ายในการปราศรัย ๘. สีเสื้อของผู้ชุมนุม หมวกของผู้ชุมนุม และอุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์อย่างอื่น (ถ้ามี) จนสามารถสืบสวนถึงแหล่งที่มา ผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายได้ ๙. ภาพถ่ายฉากหลัง ภาพที่ประกอบ ฉากการชุมนุม ว่าสื่อความหมายถึงอะไร มีเนื้อหาไปทางใด เข้าองค์ประกอบ ความผิดหรือไม่	๑. หลักฐานภาพถ่ายเครื่องฉาย ภาพยนตร์ หรือภาพเคลื่อนไหว ให้ปรากฏถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการ ทำความผิดให้ชัดเจน ๒. ภาพถ่ายเนื้อความของภาพยนตร์ ที่เป็นความผิดโดยชัดแจ้ง ๓. หลักฐานยืนยันภาพที่ปรากฏ เกิดขึ้นจากเครื่องฉายฯ และบุคคล ที่ควบคุมเครื่องฉาย

ลำดับ	ผู้กระทำความผิด และลักษณะความผิด	พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนสอบสวน ควรพิจารณาเก็บรวบรวม	หมายเหตุ
๙.	ร่วมกันสร้างภาพยนตร์ในลักษณะ ที่เป็นการบ่อนทำลาย ชัดต่อ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน หรืออาจกระทบ กระเทือนต่อความมั่นคง และเกียรติภูมิ ของประเทศไทย (พระราชบัญญัติภาพยนตร์และ วีดิทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๓)	—” —	๑. สืบสวนขยายผลจากผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๕ เพื่อให้ทราบถึง บุคคลที่สร้างภาพยนตร์ ๒. หลักฐานเนื้อหาของภาพยนตร์ ในส่วนที่บ่งบอกถึงการบ่อนทำลาย หรือชัดต่อความสงบ ศีลธรรม อันดีของประชาชน หรือกระทบ ต่อความมั่นคง
๑๐.	การเฝ้านำรูปภาพบุคคลหรือวัตถุ ที่เป็นสัญลักษณ์แทนบุคคลใด มาเผาทำลายในที่ชุมนุมสาธารณะ โดยทำให้เกิดสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะ (พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๑(๑), ๕๔)		พิสูจน์ทราบตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวการร่วม, ผู้ใช้, ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคล ทั่วไปให้กระทำความผิด

แหล่งของพยานหลักฐานที่ขอตามกฎหมาย

หัวข้อ	วิธีการที่จะได้ข้อมูลโดยขอตามกฎหมาย
๑. ข้อมูลทะเบียนราษฎร์	การรวบรวมพยานหลักฐานต้องกระทำเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการคุ้มครองและจัดการข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ.๒๕๖๑ และเป็นการสืบสวนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของผู้ประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม.๒ (๑๐) โดยผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูล โดยสามารถตรวจสอบคัดสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากช่องทางออนไลน์เครือข่าย ตร. ซึ่งทำ MOU ไว้กับ มท. ผ่านระบบ CRIME/POLIS แต่ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๒, ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.๒๕๖๓ และหนังสือกำกับแนวทางการเข้าถึงสืบค้นข้อมูลทะเบียนราษฎร์ฯ ของ สง.จตช. ที่ ๐๐๐๑(จตช)/๐๑๓๖ ลง ๗ ก.พ. ๒๕๖๓ โดยจัดทำบันทึกรายงานขอเข้าถึงสืบค้นข้อมูลทะเบียนราษฎร์ จากฐานข้อมูลทะเบียนกลางสำนักงานทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้าหน่วยเป็นผู้ให้ความเห็นชอบทุกครั้ง และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒. สถานภาพครอบครัว	การรวบรวมพยานหลักฐานสามารถตรวจสอบคัดสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากช่องทางออนไลน์ การปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑.
๓. ประวัติหมายจับ	การรวบรวมพยานหลักฐานสามารถตรวจสอบคัดสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แหล่ง ส่วนแรกหมายจับที่ ตร. เป็นผู้ออก ผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูล สามารถตรวจสอบได้จากระบบ CRIME/POLIS และคัดสำเนาได้จากระบบออนไลน์ และทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอคัดสำเนาหมายจับได้จากกองทะเบียนประวัติอาชญากร ส่วนที่สอง หน่วยงานราชการอื่นๆ ผู้ซึ่งมีอำนาจออกหมายจับ ได้แก่ ศาลซึ่งสามารถตรวจสอบเบื้องต้นได้จากระบบออนไลน์ DXC หรือระบบงานฐานข้อมูลหมายจับ (AWIS) ของศาล โดยสามารถทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอคัดสำเนาหมายจับได้จากศาลผู้ออกหมายจับนั้นๆ และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๔. ประวัติอาชญากรรม	การรวบรวมพยานหลักฐานข้อมูลสามารถตรวจสอบคัดสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารซึ่งประวัติอาชญากรรมที่ ตร. เป็นจัดเก็บ ผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลสามารถตรวจสอบได้จากระบบ CRIME/POLIS คัดสำเนาได้จากระบบออนไลน์ และทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอคัดสำเนาหมายจับได้จากกองทะเบียนประวัติอาชญากร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๕. ข้อมูลผลคดีของศาล	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคัดสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แหล่ง ส่วนแรกผลคดีเบื้องต้นที่บันทึกไว้ภายในหน่วยงาน ตร. ผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูล ตรวจสอบได้จากระบบ CRIME/POLIS และคัดสำเนาได้จากระบบออนไลน์ ส่วนที่สอง ผลคดีของศาลโดยละเอียดสามารถทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานประสานขอคัดสำเนาคำพิพากษาคดีนั้นจากศาลที่รับผิดชอบคดีนั้น ๆ หรือสืบค้นได้จากระบบออนไลน์ของศาล และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา

๑๐๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

หัวข้อ	วิธีการที่จะได้ข้อมูลโดยชอบ ตามกฎหมาย
๖. สถานที่ทำงาน ประกันสังคม	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แหล่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้นจากระบบออนไลน์ CRIME ส่วนที่สอง จัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอทราบรายละเอียดสถานที่ทำงานหรือประวัติประกันสังคมจาก สำนักงานประกันสังคมกลาง หรือพื้นที่รับผิดชอบ และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๗. ประกันชีวิต	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๘. การรักษาพยาบาล โรงพยาบาล หลักประกันสุขภาพ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แหล่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักประกันสุขภาพจากระบบออนไลน์ CRIME ส่วนที่สอง สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากหน่วยงาน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๙. ข้อมูลการเสียภาษีสรรพากร	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก หน่วยงาน กรมสรรพากร โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๑๐. ข้อมูลทรัพย์สิน อสังหาริมทรัพย์	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก หน่วยงาน กรมที่ดิน โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๑๑. ข้อมูลแผนที่ GIS ไฟฟ้า ประปา, กทม., Google Map และ Google Street View	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ระบบแผนที่ออนไลน์ของการไฟฟ้านครหลวง ส่วนแผนที่หน่วยงานอื่น ๆ ต้องจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๑๒. การใช้บริการ Delivery สั่งอาหาร ส่งพัสดุ จัดส่งสินค้า	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก บริษัทเอกชนที่รับผิดชอบ โดยต้องจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๑๓. ข้อมูลทะเบียนพาณิชย์	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แหล่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้นและคดีสำเนาเอกสารได้จากระบบออนไลน์ CRIME ส่วนที่สอง ประสาน กรมธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา

หัวข้อ	วิธีการที่จะได้ข้อมูลโดยชอบ ตามกฎหมาย
๑๔. ข้อมูลการเลือกตั้ง	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงาน ขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอ ผู้บังคับบัญชา
๑๕. อาวุธปืน โรงแรม สถานบริการ โรงรับจำนำ ตาม พ.ร.บ.อื่นๆ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง และ สำนักการสอบสวนและนิติการ โดยจัดทำ หนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๑๖. การครอบครองรถ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แห่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้นและ คดีสำเนาเอกสารได้จากระบบออนไลน์ CRIME/POLIS ส่วนที่สอง ประสาน กรมการขนส่งทางบก หรือสำนักงานขนส่งพื้นที่รับผิดชอบ โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงาน ขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอ ผู้บังคับบัญชา
๑๗. ใบอนุญาตขับขี่	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แห่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้นและ คดีสำเนาเอกสารได้จากระบบออนไลน์ CRIME/POLIS ส่วนที่สอง ประสาน กรมการขนส่งทางบก หรือสำนักงานขนส่งพื้นที่รับผิดชอบ โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงาน ขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอ ผู้บังคับบัญชา
๑๘. ข้อมูลใบสั่งจราจร	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้ จาก ๒ แห่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้น และคดีสำเนาเอกสารได้จากระบบออนไลน์ CRIME/POLIS ส่วนที่สอง ประสาน สน./สภ. หน่วยพื้นที่รับผิดชอบ โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือ ตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๑๙. ประกันภัยรถ ประกันวินาศภัย	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) หรือบริษัทผู้รับประกันภัยรถ หรือประกันวินาศภัยโดยตรง ซึ่งสามารถจัดทำหนังสือ ลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และ จัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๐. บริษัทไฟแนนซ์ สินเชื่อ เครดิตบูโร	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก หน่วยงาน บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ - National Credit Bureau (เครดิตบูโร), บริษัท ไฟแนนซ์ สินเชื่อ โดยตรง ซึ่งสามารถจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือ ตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา

๑๐๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

หัวข้อ	วิธีการที่จะได้ข้อมูลโดยชอบ ตามกฎหมาย
๒๑. ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) หรือ บริษัทผู้รับประกันภัยรถ หรือประกันวินาศภัยโดยตรง ซึ่งสามารถจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๒. ประวัติซ่อมบำรุง ศูนย์บริการรถ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากบริษัท หรือศูนย์บริการรถที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง ซึ่งสามารถจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๓. หนังสือเดินทาง การผ่านเข้าออกด่าน จุดตรวจฯ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แห่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้น และคดีสำเนาเอกสารได้จากระบบออนไลน์ PIBICS และ PISCES ระบบออนไลน์ของ สตม. ส่วนที่สอง ประสาน ด่านตรวจคนเข้าเมือง พื้นที่รับผิดชอบ โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๔. ข้อมูลการเดินทาง	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากบริษัท หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งสามารถจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๕. ด้าน จุดสกัด License Plate	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จาก ๒ แห่ง ส่วนแรกผู้สืบค้นต้องมีรหัสผ่านอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตรวจสอบเบื้องต้น และคดีสำเนาเอกสารได้จากระบบออนไลน์ license Plate บก.สกัดกั้นฯ บข.ปส. ส่วนที่สอง ประสาน ด่านตรวจ พื้นที่รับผิดชอบ โดยจัดทำหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยงานขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลและคดีสำเนาเอกสาร และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๖. ข้อมูลโทรศัพท์มือถือ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ โดยจัดทำหนังสือหมายเรียกเอกสารจากผู้ให้บริการ และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๗. ข้อมูลโทรศัพท์บ้าน	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์ โดยจัดทำหนังสือหมายเรียกเอกสารจากผู้ให้บริการ และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๒๘. บัตรเครดิต เดบิต สมาชิกร้านค้า บัตรสินเชื่อต่าง ๆ	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคดีสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากบริษัทผู้ให้บริการสินเชื่อ บัตรเครดิต โดยจัดทำหนังสือหมายเรียกเอกสารจากบริษัทผู้ให้บริการสินเชื่อ เครดิต และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา

หัวข้อ	วิธีการที่จะได้ข้อมูลโดยชอบ ตามกฎหมาย
๒๙. ข้อมูลทางการเงิน	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคัดสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากธนาคารหรือบริษัท บัตรเครดิต โดยจัดทำหนังสือหมายเรียกเอกสารจากธนาคารหรือบริษัทบัตรเครดิต และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา
๓๐. ข้อมูล Social	การรวบรวมพยานหลักฐาน สามารถตรวจสอบคัดสำเนาเอกสารเป็นพยานเอกสารได้จากบริษัทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ISP หรือบริษัทเจ้าของ Social นั้นได้ ได้แก่ facebook, line เป็นต้น โดยจัดทำหนังสือหมายเรียกเอกสารถึงบริษัทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ISP หรือบริษัทเจ้าของ Social นั้นได้ ได้แก่ facebook, line เป็นต้น และจัดทำรายงานการสืบสวนเสนอผู้บังคับบัญชา

ตัวอย่าง

(คำร้อง)

ขอหมายคำสั่งอนุญาต

ที่...../๒๕.....

รับคำร้อง

ศาล.....

เรียกสอบ

วันที่ ..... เดือน ..... พุทธศักราช.....

.....ผู้พิพากษา

ความอาญา

พนักงานสอบสวน.....(โดย.....)

ผู้ร้อง

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

อายุ.....ปี อาชีพ..... สถานที่ทำงาน .....

แขวง / ตำบล.....เขต / อำเภอ.....จังหวัด.....

หมายเลขโทรศัพท์.....ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ ตามประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓
ตอนพิเศษ ๒๗๒ ง ลง ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ขอยื่นคำร้องขอออกหมายคำสั่งอนุญาตต่อศาลดังมีข้อความที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. ด้วยปรากฏจากการสืบสวน/สอบสวนของ...(อ้างพฤติการณ์อันเป็นเหตุในการยื่นคำร้อง)

.....
.....
.....
.....

มีพฤติการณ์ที่เป็นเหตุแห่งการออกหมายคำสั่ง คือ เนื่องจากการกระทำผิดในคดีนี้ เกิดขึ้นในระบบ อินเทอร์เน็ต ผ่านเว็บไซต์ Youtube, Facebook และแอปพลิเคชัน Line การตรวจค้นผู้ต้องหาตามหมายจับ และบุคคลเป้าหมายที่จะเข้าตรวจค้นพร้อมกันในทุกจุด นั้น เจ้าพนักงานตำรวจมีความจำเป็นต้องทำการตรวจยึด โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ มาตรวจสอบหาความเชื่อมโยงของขบวนการ และเส้นทางการเงินเพื่อจะใช้ในการประกอบสำนวนการสอบสวน ต่อไป

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๙ จึงมายื่นคำร้องต่อศาลอาญา (ซึ่งมีเขตอำนาจ) เพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคล หรือส่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสของข้อมูลคอมพิวเตอร์, ทำการถอดรหัสลับหรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว, ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์, ตรวจสอบและเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ของบุคคลใดอันเป็นหลักฐาน หรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ มาตรา ๑๘ (๔), (๕), (๖) และ (๗) ที่.....(สถานที่ผู้ร้อง และรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการตามคำร้อง).....เป็นผู้ดำเนินการ

๒. ขอได้โปรดออกหมายคำสั่งอนุญาตให้แก่.....(ผู้ร้อง).....(ตำแหน่ง)..... (ตัวอย่าง : ...ซึ่งเป็นหัวหน้าชุด และพวก เพื่อดำเนินการในการถอดรหัสลับ, ทำสำเนาข้อมูล ตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ในโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่นที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งได้จากการตรวจค้นบุคคลตามหมายจับ และกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการซื้อ-ขายอาวุธปืนที่ดัดแปลงจากสิ่งเทียมอาวุธปืน BB GUN และ Blank GUN ในชื่อกลุ่ม “บันไร GUNFC” ปรากฏตาม url: <https://www.youtube.com/channel/UCZlp8DbcupWqGOovrwFUFKA> หรือกลุ่ม “บันไร GUN” ตาม ID LINE :gap-2525 หรือ <https://line.me/R/ti/g/PFvV-FwNKx> ที่กองบังคับการปราบปราม ถนนพหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และที่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ต่อไป...)

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด

(ลงชื่อ) ผู้ร้อง
 (.....)
 .....(ตำแหน่ง).....

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

๑๑๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ตัวอย่าง

(๒๑)

คำให้การพยาน

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่...../๒๕.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ความอาญา

{ .....
-
-
.....

โจทก์

ผู้ร้อง

จำเลย

ข้าพเจ้าพยานได้ปฏิญาณหรือสาบานตนแล้วขอให้การว่า

๑. ข้าพเจ้าชื่อ.....
๒. เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .... อายุ.....ปี
๓. ตำแหน่งหรืออาชีพ.....
๔. ตั้งบ้านเรือนอยู่.....โทร.....
๕. เกี่ยวพันกับคู่ความ.....เป็นผู้ร้อง.....

และขอให้การต่อไปว่า

ข้อ ๑. ด้วย (ตัวอย่าง : .....เจ้าพนักงานตำรวจกองบังคับการปราบปราม ได้ทำการสืบสวนทราบว่า มีผู้ใช้งานในเว็บไซต์ Youtube ชื่อบัญชี “บันไร GUN (กรุงเทพฯบ้านนอก)” มีการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ด้วยการลงคลิปวิดีโอ รีวิวขายอาวุธปืนดัดแปลงจากสิ่งเทียมอาวุธปืน BB GUN และ Blank GUN ผ่านทาง เว็บไซต์ Youtube ชื่อช่อง “บันไรgun Fc” โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า “บันไร GUN FC ” ปรากฏตาม url: <https://www.youtube.com/channel/UCZlp8DbcupWqGOovrwFUFKA> มีผู้ติดตามจำนวนมาก โดยระหว่าง

การรีวิว จะมีข้อความแสดงวิธีการติดต่อกับกลุ่ม “บันไร GUN” ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ID LINE : gap-2525 เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้ามาติดต่อซื้อขายอาวุธปืน เจ้าพนักงานตำรวจจึงให้สายลับติดต่อกับกลุ่ม “บันไร GUN” ตาม ID LINE :gap-2525 ปรากฏว่าเป็นไลน์ชื่อว่า “กรุงเทพ บ้านนอก” ซึ่งทราบภายหลังคือนายปริญญา เอี่ยมละมัย และได้เชิญ “ไลน์” ของสายลับเข้ากลุ่มไลน์ที่ชื่อว่า “กลุ่มบันไร gun 7 FC” (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น “7 ไก่จ๋า มาแล้ว”) ซึ่งเป็นกลุ่มปิด โดยภายในกลุ่มจะมีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่อง การขายอาวุธปืน ราคา และการรีวิวอาวุธปืนที่จำหน่ายและจัดส่งให้ลูกค้าที่ซื้อไปแล้ว โดยมี Admin ใช้ชื่อว่า “หนุ่ม คุง” ทราบภายหลังคือนายพัฒนา การะเกตุ จะเข้ามาตรวจสอบประวัติของสมาชิกใหม่เพื่อเป็นการ คัดกรองคนเข้ามาในกลุ่ม จากนั้น นายพัฒนาฯ หรือ “หนุ่มคุง” ได้โพสต์ข้อความในกลุ่มไลน์ ชื่อ “บันไร gun7 FC” ประกาศขายอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน.....)

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๘ จึงมายื่นคำร้องต่อศาลอาญา (ซึ่งมีเขตอำนาจ) เพื่อให้มีคำสั่งอนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

- ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคล หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว
- ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์
- ตรวจสอบและเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใดอันเป็นหลักฐาน หรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ มาตรา ๑๘ (๔), (๕), (๖) และ (๗) ที่ (.....ที่ทำการของผู้ร้อง.....) ต่อไป

ในการดำเนินการครั้งนี้มี .....(ระบุชื่อผู้ร้อง และชื่อเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการตามคำร้องทุกคน).....เป็นผู้ดำเนินการ

จึงขอให้ศาลได้โปรดออกหมายคำสั่งอนุญาตให้แก่ ว่าที่ .....(ชื่อผู้ร้อง).....ผู้ร้อง ซึ่งเป็นหัวหน้าชุด กับพวก เพื่อดำเนินการ.....(ตัวอย่าง : .....ถอดรหัสลับ, ทำสำเนาข้อมูล ตรวจสอบและเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ในโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่นที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งได้จากการตรวจค้นบุคคลตามหมายจับ และกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการซื้อ-ขายอาวุธปืนที่ดัดแปลงจากสิ่งเทียมอาวุธปืน BB GUN และ Blank GUN ในชื่อกลุ่ม “บันไร GUN FC” ปรากฏตาม url: <https://www.youtube.com/channel/UCZlp8DbcupWqGOovrwFUFKA> หรือกลุ่ม “บันไร GUN” ตาม ID LINE :gap-2525 หรือ <https://line.me/R/ti/g/PFvW-FwNKx> ที่กองบังคับการปราบปราม ถนนพหลโยธิน แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และที่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ต่อไป.....)

ขอให้ศาลออกหมายคำสั่ง / อ่านแล้ว
ผู้พิพากษา
พยาน/ผู้ร้อง

ตัวอย่าง

รายงาน
กระบวนการ
พิจารณา

ศาล.....

สำหรับศาลใช้

คำร้องเลขที่...../๒๕.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ความอาญา

.....ผู้ร้อง

ผู้พิพากษาออกนั่งพิจารณาคดีนี้ เวลา.....นาฬิกา

วันนี้.....(ผู้ร้อง).....ตำแหน่ง.....ในฐานะเป็น
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ ได้ยื่น
คำร้องขอให้ศาลออกหมายคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูล
จราจรคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์, ตรวจสอบและเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูล
จราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็น
หลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๘ (๔), (๕), (๖), (๗) และ มาตรา ๑๙

สอบพยานผู้ร้องซึ่งเบิกความประกอบพยานหลักฐานที่แนบมาพร้อมคำร้อง จำนวน ๑ ปาก

คดีเสร็จสิ้นการไต่สวน ให้รอฟังคำสั่ง/อ่านแล้ว

.....ผู้พิพากษา

/บันทึก/อ่าน

ว่าที่ พันตำรวจเอก.....ผู้ร้อง

คำสั่ง

พิเคราะห์พยานหลักฐานของผู้ร้องแล้ว เห็นว่า.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กรณีมีเหตุอันสมควรที่จะออกหมายคำสั่ง ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐ อนุญาตให้ออกหมายคำสั่งตามขอ โดยให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๑๘ (๔), (๕), (๖), (๗) .....(ตัวอย่าง : .....ระหว่างวันที่ ๑๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๒ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๙ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา.....) หรือติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จสิ้นการดำเนินการ และให้ส่งบันทึกการดำเนินการ ต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมง

ให้ถ่ายสำเนา.....เพื่อเก็บไว้กับคำร้องและสำเนาหมาย

ได้อ่านคำสั่งให้ผู้ร้องฟังโดยชอบแล้ว /อ่านแล้ว

.....ผู้พิพากษา / บันทึก/อ่าน

.....ผู้ร้อง

๑๑๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ตัวอย่าง

สำหรับศาลใช้

คำสั่งอนุญาต

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่...../๒๕.....

ศาล.....

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

ความอาญา

.....ผู้ร้อง

หมายถึง.....(ผู้ร้อง).....(ตำแหน่ง)...../

พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ (ตามประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙)

ด้วยศาลเห็นมีเหตุสมควรอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐ .....(ตัวอย่าง : .....กับอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่นที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งได้จากการตรวจค้นบุคคลตามหมายจับ และกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการซื้อ-ขายอาวุธปืนที่ดัดแปลงจากสิ่งเทียมอาวุธปืน BB GUN และ Blank GUN ในชื่อกลุ่ม “บันไร GUN FC” ในเว็บไซต์ youtube หรือกลุ่ม “บันไร GUN” ตาม ID LINE : gap-2525 หรือกลุ่ม “บันไร gun 7 FC” ณ กองบังคับการปราบปราม แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และที่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร.....)..... เพื่อ

ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันเชื่อได้ว่าได้มีการกระทำความผิด

สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น

จึงอนุญาตให้.....(ผู้ร้อง).....(ตำแหน่ง)..... / พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และพวก ลงมือดำเนินการ...(ตัวอย่าง : .....นับแต่เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๑๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๙ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา.....) ติดต่อกันไปจนกว่า จะเสร็จสิ้นการดำเนินการ

เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการ มายังศาลภายใน ๔๘ ชั่วโมงนับแต่ลงมือดำเนินการ ตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๒

.....ผู้พิพากษา

บันทึก

วันที่ .....เดือน.....พุทธศักราช.....

เจ้าพนักงานผู้จัดการตามคำสั่ง ได้แจ้งข้อความในคำสั่งให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทราบ และได้ส่งคำสั่งให้ตรวจ
ดูแล้ว

.....เจ้าพนักงานผู้จัดการตามคำสั่งอนุญาต
(.....)

ข้าพเจ้าผู้มีชื่อข้างทำยนี้ ได้รับทราบข้อความในคำสั่ง และได้ตรวจดูคำสั่งแล้ว

.....เจ้าของบ้าน/ผู้ดูแล
(.....)

ตัวอย่างการเขียนแผ่น CD สำหรับส่งให้พนักงานสอบสวน

ตัวอย่างแบบฟอร์มการถอดเทปคำปราศรัย

ตัวอย่าง

ถอดเทปคำปราศรัยกลุ่มผู้ชุมนุม

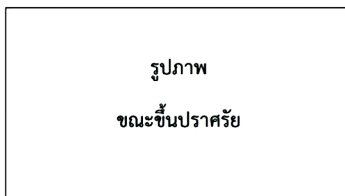
กิจกรรม.....เมื่อวันที่.....

สถานที่.....

ผู้ปราศรัย.....

ตั้งแต่เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

ผู้ถอดเทป.....ตำแหน่ง.....

รูปภาพ

ขณะขึ้นปราศรัย

เริ่มเวลา.....น.

คำปราศรัย.....(ข้อความที่ปราศรัย).....

.....

.....

จบคำปราศรัยเวลา.....น.

(ลงชื่อ).....ผู้ถอดเทป

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ

- ในการถอดเทป ต้องถอดทุกคำพูด ตั้งแต่ต้นจนจบ
- หากมีการสลับกันพูด ให้ช้ชื่อย่อหน้าใหม่ว่าใครเป็นคนพูด จนกระทั่งคนดังกล่าวพูดจบ แล้วสลับมาคนเดิมพูดก็ให้ช้ชื่อย่อหน้าใหม่อีกครั้ง โดยระบุก่อนว่าใครพูด
- กรณีที่ยังไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่กล่าวคำปราศรัยได้ ให้ระบุเครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า เพื่อยืนยันตัวบุคคลไว้ก่อน เมื่อสามารถระบุยืนยันตัวบุคคลได้ภายหลัง ว่าเป็นใคร ให้มาระบุเพิ่มเติมในคำให้การพยานของผู้ถอดเทป
- หากมีการร้องเพลง ให้ถอดเนื้อร้องเพลงด้วย

ตารางแสดงพยานหลักฐาน

ลำดับ	ชื่อผู้ถูกกล่าวหา (กลุ่มแกนนำ) (กลุ่มเครือข่ายเชื่อมโยง) (กลุ่มผู้สนับสนุน)	ภาพถ่าย ตามทะเบียนราษฎร	ภาพในที่เกิดเหตุ	พยานหลักฐาน/ คำปราศรัย	พยานหลักฐานที่ใช้ยืนยัน	หมายเหตุ
					๑. รายงานการสืบสวน ๒. CD บันทึกคำปราศรัย ๓. คำถอดเทปคำปราศรัย ๔. พยานบุคคลที่ยืนยัน ๕. รูปในที่เกิดเหตุ (ภาพนิ่ง, ภาพเคลื่อนไหว) ๖. พยาน เอกสาร พยานวัตถุ ๗. พยานหลักฐานอื่นๆ	

๑๒๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

บทที่ ๖

หลักการสำคัญในการชุมนุมสาธารณะ

๖.๑ หลักการว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

๖.๑.๑ ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ มีการเสนอต่อรัฐบาลเป็นระยะเวลายาวนาน นับตั้งแต่ครั้งเมื่อคราว ครม. ได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ ลงมติเห็นควรมีกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ โดยให้ สคก. รับผิดชอบพิจารณาร่างกฎหมายในเรื่องนี้ร่วมกับกรมตำรวจ (ในสมัยนั้น) โดยให้ถือตามหลักการตามกฎหมายอังกฤษ และได้มีการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวเรื่อยมา จนกระทั่งเกิดความชัดเจนในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ (สมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) โดย ตร. มีการเสนอกฎหมายดังกล่าวไปถึงขั้นการพิจารณาของวุฒิสภา แต่เนื่องจากการยุบสภาเกิดขึ้นเสียก่อน ร่างกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะดังกล่าวจึงตกไป

ต่อมา ตร. ได้เสนอร่าง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. .... ต่อ ครม. (สมัยรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา) และได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ อนุมัติหลักการร่างกฎหมาย และให้ส่ง สคก. ตรวจสอบพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดย สนช. ได้ลงมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๘ วันศุกร์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เห็นสมควรให้ร่าง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ ประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ ๑๒๓ เล่ม ๖๓ ก วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อบังคับใช้กฎหมายต่อไป

๖.๑.๒ กติการะหว่างประเทศ

ประเทศไทยได้ภาคยานุวัติ (Accession) เข้าร่วมเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๓๙ และมีผลบังคับใช้วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๐ ซึ่งมีสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยมีการคุ้มครองเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออก (Freedom of Expression) และสิทธิที่จะชุมนุมอย่างสันติ การรวมกันเป็นสมาคม พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ การรับรองว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ ๒๑ ได้กล่าวถึง สิทธิในการชุมนุมโดยสงบ (The Right of Peaceful Assembly) ย่อมได้รับการรับรอง การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทำมิได้นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายและเพียงพอที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ (National Security) หรือความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) ความสงบเรียบร้อย (Public Order) การสาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชน (Protection of Public Health or Morals) หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น (Protection of the Rights and Freedoms of Others) ประเทศไทยจึงถือตามกติการะหว่างประเทศดังกล่าว และให้ความสำคัญกับการชุมนุมโดยสงบภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่จะต้องมุ่งคุ้มครองทั้งผู้ชุมนุมสาธารณะและสาธารณชนทั่วไปไปพร้อม ๆ กัน

๖.๑.๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การประชุมสมัชชาประชาชนได้มีพัฒนาการมาตั้งแต่อดีตจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ ว่า ภายในบังคับแห่งบทกฎหมายบุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ ในร่างกาย เคหสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การโฆษณา การศึกษาอบรม การประชุมโดยเปิดเผย การตั้งสมาคม การอาชีพ และฉบับพุทธศักราช ๒๔๘๙ มาตรา ๑๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย เคหสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การศึกษาอบรม การชุมนุมสาธารณะ การตั้งสมาคมฯ และฉบับพุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำได้อีกแต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการประชุมชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม ในระหว่างที่มีพระบรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึก และได้รับรองการประชุมชุมนุมสาธารณะไว้อย่างต่อเนื่อง ความชัดเจนจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และ ฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๐ ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นต้นมา สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และหากพิจารณาตามมาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จะเห็นว่าเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะยังคงได้รับการรับรองไว้ อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญของประเทศไทยมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน

๖.๒ หลักการใช้กำลัง

เจ้าหน้าที่ต้องพยายามใช้การเจรจาต่อรองหรือปฏิบัติการใด ๆ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ หากไม่ เป็นผลและเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องมีการใช้กำลังเข้าแก้ไขสถานการณ์ที่ไม่ใช่การป้องกันภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง สามารถดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามสมควรแก่เหตุ และยุทธวิธีการใช้กำลังตามความจำเป็น ของสถานการณ์ตามหลักสัดส่วน โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีพร้อมกันให้สอดคล้องเหมาะสม กับสถานการณ์ เจ้าหน้าที่ต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธจนถึงที่สุด หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ให้ใช้กำลังเพียงเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์

การใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธ ต้องใช้เมื่อมีเหตุจำเป็นและเหมาะสมกับความรุนแรง ของสถานการณ์ โดยในเบื้องต้นให้ใช้การเจรจา และหลีกเลี่ยงการใช้กำลังเท่าที่จะสามารถกระทำได้ แต่จะต้อง ไม่กระทบต่อความปลอดภัยของสาธารณชนและเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ในการชุมนุม

การใช้อาวุธต้องใช้เพื่อป้องกันตนเองหรือบุคคลอื่นให้พ้นจากภัยอันตรายร้ายแรงต่อชีวิต หรือร่างกาย หรือเพื่อระงับยับยั้งเหตุความรุนแรงให้สงบ หรือเพื่อจับกุมผู้ที่กระทำผิดกฎหมายหรือผู้ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน หรือเพื่อป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวหลบหนี

การจะใช้กำลัง เครื่องมือควบคุมฝูงชนหรืออาวุธเพื่อยุติการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อใดนั้น ย่อมไม่ตัดสิทธิของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันสิทธิของตนเองหรือผู้อื่นเพื่อให้พ้นจากภัยอันตรายอันเกิดจาก การประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายที่ใกล้จะถึง โดยได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

หลักการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ในการชุมนุมดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องเป็นไปตามหลักการใช้กำลัง และอาวุธพื้นฐานโดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๓๓ (Basic Principle on the Use of

๑๒๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

Force and Firearms by Law Enforcement Officials, adopted by the Eighth United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Havana, Cuba, 1990) อันเป็นหลักทั่วไปในการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๖.๓ แนวคำพิพากษาศาล

๖.๓.๑ การชุมนุมที่ชอบด้วยกฎหมาย

การชุมนุมที่ชอบด้วยกฎหมายจะต้องเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย โดยที่การใช้สิทธิของบุคคลต้องกระทำโดยสุจริต ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี และจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้ เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงเป็นกฎหมายที่วางแนวทาง หลักเกณฑ์ การใช้สิทธิการชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชนหรือความสะอาดของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

๖.๓.๒ การชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ เป็นการชุมนุมที่เกินขอบเขตเสรีภาพของการชุมนุมตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมาย อันเป็นการล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชน กระทบกระเทือนการที่จะใช้ที่สาธารณะเกินสมควร หรือการชุมนุมที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

การชุมนุมสาธารณะที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ยกตัวอย่างเช่น การชุมนุมที่ปิดล้อมทางเข้าออก สถานที่ราชการ มีการใช้วัตถุอันตราย ยางรถยนต์ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง กีดขวางถนน อันมีลักษณะทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ หรือการชุมนุมที่มีการปิดกั้นถนน ทางหลวง ทางสาธารณะ เป็นต้น

๖.๓.๓ คำวินิจฉัย คำพิพากษาศาลต่างประเทศ

๑) คำพิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (14 may 1958, 1BvR233,341/81)

“เสรีภาพในความคิดเห็นนั้น เป็นเสรีภาพที่ขาดเสียไม่ได้ในสังคมระบอบประชาธิปไตย เพราะมันก่อให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายซึ่งนำไปสู่การถกเถียงด้วยสติปัญญา เพื่อใช้แก้ปัญหาอันเป็นหัวใจสำคัญของระบอบประชาธิปไตย”

๒) คำพิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (14 may 1958, 1BvR233,341/81)

“เสรีภาพในการชุมนุม ที่ไม่ต้องแจ้งเตือน หรือ ต้องขออนุญาต” โดยวินิจฉัยว่า “กรณีที่มีการชุมนุมมีผลโดยตรงต่อความมั่นคง หรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เจ้าหน้าที่ก็สามารถออกคำสั่งในการห้ามหรือยุติการชุมนุมได้ ซึ่งต้องเป็นมาตรการสุดท้ายแล้วเท่านั้น ตามหลักความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) โดยประเมินจากข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่มองเห็นได้ที่เป็นรูปธรรม”

ในประเทศเยอรมนี มีกรณีน่าสนใจเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้แฝงตัวเข้าไปปะปนอยู่กับกลุ่มผู้ชุมนุมโดยที่มีได้แต่งเครื่องแบบและมีได้แสดงตนให้ผู้ผู้นำในการชุมนุมทราบ ซึ่งในการชุมนุมดังกล่าวได้จัดให้มีการแสดงละครรวมทั้งแจกใบปลิวให้กลุ่มผู้ชุมนุมทราบว่า ส่วนหนึ่งของการแสดงจะมีตัวละครที่เป็นทหารจะใช้อาวุธปลอมเข้าร่วมในการแสดงด้วย เมื่อเจ้าหน้าที่ทราบเรื่องจึงได้สั่งห้ามการแสดงชุดดังกล่าวทันที เพราะเห็นว่าขัดต่อพระราชบัญญัติอาวุธและพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ผู้ชุมนุมไม่เห็นด้วยจึงฟ้องศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

เรื่องนี้ศาลปกครองแห่งเมืองคาสเซิล ประเทศเยอรมนี ได้วินิจฉัยว่า การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้แสดงตนให้ผู้ผู้นำการชุมนุมทราบก่อนถือเป็นการขัดต่อกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ส่วนประเด็นการแสดงละครนั้นถือเป็นการแสดงออกทางด้านการเมืองอย่างหนึ่ง การตีความเสรีภาพในการชุมนุมในกรณีดังกล่าวต้องพิจารณาประกอบกับเสรีภาพทางด้านการศิลปะด้วย เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญประเทศเยอรมนี ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วว่าเสรีภาพทางด้านการศิลปะหมายถึงความรวมถึงการแสดงละคร การแสดงละครทางด้านการเมืองบนท้องถนนด้วย อีกทั้ง ผู้ชุมนุมยังแสดงให้เห็นชัดเจนถึงการแสดงออกทางการเมือง โดยได้มีการแจกใบปลิวให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการแสดงดังกล่าว คำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ห้ามมิให้มีการแสดงละครนั้น จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful)

๓) แนวคำพิพากษาศาลสูงสุด (Supreme court) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญอย่างสูงยิ่งต่อการคุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุมโดยศาลสูงสุดได้อธิบายไว้ในคดีหนึ่งว่า “สิทธิในการชุมนุมและการร้องทุกข์เป็นรากฐานของระบบการปกครองของสหรัฐ ความคิดในการปกครองโดยมีรูปเป็นสาธารณรัฐนั้นหมายถึงสิทธิของพลเมืองที่จะพบกันอย่างสงบเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะและที่จะร้องทุกข์เพื่อให้มีการแก้ไขความทุกข์ร้อน” (United States V. Cruikshank, 92, U.S. 542, 552, 1876)

คำพิพากษาศาลสูงสุดแห่งสหรัฐอเมริกา การที่ผู้ชุมนุมไปยึดทางเดินสาธารณะไว้ นั้น “มลรัฐมีอำนาจไม่น้อยไปกว่าเจ้าของทรัพย์สินเอกชนที่จะรักษาทรัพย์สินภายใต้การควบคุมของตนเพื่อเอาไว้ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ... ข้อโต้แย้งที่ว่าผู้ที่ต้องการโฆษณาประท้วงหรือความคิดเห็นมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จะทำเช่นนั้นได้ทุกเวลา ทุกวิธี ทุกสถานที่ที่เป็นสมมติฐานที่ขาดเหตุผล” (Adderley V. Florida, 385 U.S. 39, 47-48, 1996)

๖.๓.๔ คำวินิจฉัย คำพิพากษาศาล ก่อนการบังคับใช้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๑) คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๑/๒๕๕๔

วินิจฉัยกรณี ร่างพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา ๒๐ ที่บัญญัติว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕” โดยในมาตรา ๔๖/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดชุมนุมกันในเขตทางหลวงในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร หรืออาจเป็นอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือผู้ใช้ทางหลวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง หรือเป็นการเดินแถว ขบวนแห่ หรือชุมนุมกันตามประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือเป็นกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรืออยู่ในเขตที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๔ การที่กำหนดให้การชุมนุมในเขตทางหลวงต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการทางหลวงนั้น เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธเกินความจำเป็นและกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ร่างพระราชบัญญัติในมาตราดังกล่าว จึงเป็นอันตกไป

๑๒๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๒) คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๐-๑๑/๒๕๕๓

กรณีพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๑๑ (๑) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๖๓ หรือไม่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในชีวิตและร่างกาย มาตรา ๓๔ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองบุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และมาตรา ๖๓ เป็นบทบัญญัติในการรับรองเสรีภาพในการชุมนุม

สำหรับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการบริหารสถานการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันจนอาจกระทบต่อเอกภาพและบูรณภาพแห่งอาณาเขต รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะ และการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับความเสียหาย โดยมาตรา ๙ (๒) บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น โดยห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยง ให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย และมาตรา ๑๑ (๑) บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุน หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรงนั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรีออกข้อกำหนดตามมาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๑๑ (๑) นั้น เป็นมาตรการหรือเครื่องมือที่สำคัญของฝ่ายบริหาร เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงหรือเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงโดยเร็ว อีกทั้งในการปฏิบัติตามมาตรา ๙ (๒) ได้กำหนดเงื่อนไขไว้คือ จะต้องกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ ส่วนมาตรา ๑๑ (๑) เป็นเพียงขั้นตอนในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุน หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น เพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง อีกทั้ง การจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยก็มีใช่เป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจของพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง อันเป็นการให้ศาลยุติธรรมตรวจสอบการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่อีกชั้นหนึ่ง มิใช่เป็นการปฏิบัติต่อบุคคลเสมือน

เป็นผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๑๑ (๑) แม้ว่าเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แต่การใช้อำนาจดังกล่าวต้องกระทำเท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงโดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือระงับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนโดยรวม จึงมีลักษณะเป็นบทบัญญัติที่อยู่ในขอบเขตตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ มิได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ อีกทั้งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๑๑ (๑) **ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๖๓**

๓) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๙๔๖/๒๕๕๕

แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง จะบัญญัติให้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธก็ตาม แต่ก็ได้หมายความว่าประชาชนจะสามารถใช้เสรีภาพของตนโดยปราศจากขอบเขตหรือไปละเมิดต่อสิทธิของประชาชนผู้อื่นด้วย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องไม่ใช่เสรีภาพดังกล่าวถึงขั้นเป็นการละเมิดหรือกระทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง การที่จำเลยกับพวกใช้ไหล่ทางของถนน อันเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเป็นที่ตั้งเต็นท์ รวมทั้งวางสิ่งของต่างๆ ไว้บริเวณไหล่ทางของถนนเป็นเวลาเกือบสามเดือน จึงไม่ใช่เป็นการใช้ประโยชน์จากที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยชอบ เป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อกฎหมายในลักษณะกีดขวางหรืออาจเป็นอันตรายแก่ยานพาหนะ การกระทำของจำเลยกับพวกจึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๘ มาตรา ๗๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓

๔) คำพิพากษาศาลจังหวัดเชียงราย คดีหมายเลขดำที่ ๒๑๒๗/๒๕๕๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๑๐๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

คดีระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดเชียงราย โจทก์ นาย.....นาย.....และ นาย.....จำเลย รวม ๓ คน โดยจำเลยกับพวกที่หลบหนีไปร่วมกันใช้รถยนต์มาจอดและจำเลยลงไปปิดกั้นกีดขวางทางเดินรถบนถนนพหลโยธิน (สายเชียงราย-แม่สาย) บริเวณด่านตรวจแม่จัน อ.แม่จัน จ.เชียงราย ซึ่งเป็นทางหลวงแผ่นดินทั้งสองฝั่งช่องทางเดินรถ เป็นเหตุให้ประชาชนไม่สามารถใช้ทางหลวงแผ่นดินดังกล่าวสัญจรไปมาได้และโดยการปิดกั้นทางเดินรถที่มีสภาพเป็นอันตรายแก่ยานพาหนะและประชาชนผู้ใช้ทางหลวงแผ่นดิน ตลอดจนเป็นการปิดกั้นทางหลวงหรือกระทำด้วยประการใดๆ บนทางหลวงในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล โดยไม่ได้รับอนุญาตตามสมควรหรือจำเป็นเร่งด่วนตามกฎหมาย พิพากษาว่าจำเลยทั้ง ๓ มีความผิดตาม พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ และ พ.ร.บ.ทางหลวง เป็นการกระทำความผิดกฎหมายหลายบท ให้ลงบทหนักที่สุด จึงพิพากษาจำคุกคนละ ๔ เดือน ปรับคนละ ๒,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้กักขังแทนค่าปรับ

๕) คำพิพากษาศาลจังหวัดลำพูน คดีหมายเลขดำที่ ๗๖/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๐/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

คดีระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดลำพูน โจทก์ นาย.....นาย.....และ นาย.....ฯลฯ จำเลย รวม ๑๕ คน โดยจำเลยกับพวกร่วมกันกระทำความผิดต่อความมั่นคงในราชอาณาจักร ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน โดยร่วมกันตั้ง ๑๐ คนขึ้นไป ชุมนุมประท้วง ก่อให้เกิดการวุ่นวาย มีจำเลยที่ ๑ - ๕ เป็นหัวหน้าและผู้มีหน้าที่สั่งการ ทำให้ปรากฏแก่ประชาชนทั่วไป โดยการป่าวประกาศโฆษณาและชักจูงประชาชน

๑๒๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ให้ดำเนินการนำรถยนต์มาชุมนุมประท้วงโดยการปิดกั้นกีดขวางทางเดินรถบนถนนสายเชียงใหม่ - ลำปาง อันเป็นทางสาธารณะ ทางหลวงแผ่นดิน เพื่อให้ประชาชนและรถยนต์อื่นผ่านไปมาได้ เป็นเหตุให้ประชาชนไม่สามารถใช้ทางหลวงแผ่นดินดังกล่าวสัญจรไปมาได้และโดยการปิดกั้นทางเดินรถที่มีสภาพเป็นอันตรายแก่ยานพาหนะและประชาชนผู้ใช้ทางหลวงแผ่นดิน ตลอดจนเป็นการปิดกั้นทางหลวงหรือกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางหลวงในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล โดยไม่ได้รับอนุญาตตามสมควรหรือจำเป็นเร่งด่วนตามกฎหมาย เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา ซึ่งมีใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญและมีใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริตเพื่อให้ประชาชนกระทำการล่วงละเมิดต่อกฎหมายแผ่นดิน พิพากษาว่าจำเลยทั้งหมดมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ม.๑๑๖, ม.๒๑๕ กระทำผิดหลายกรรมหลายความผิด ให้ลงโทษเรียงกระทง

จึงพิพากษาจำคุกจำเลยทั้งหมด ตาม ป.อาญา ม.๑๑๖ คนละ ๑ ปี ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ - ๕ ฐานมั่วสุมฯ โดยเป็นหัวหน้าและผู้สั่งการ อีกคนละ ๑ ปี และจำคุกจำเลยที่ ๖ - ๑๕ ฐานมั่วสุมฯ จำคุกคนละ ๔ เดือน รวมจำคุกจำเลยที่ ๑ - ๕ คนละ ๒ ปี จำเลยที่ ๖ - ๑๕ คนละ ๑ ปี ๔ เดือน จำเลยทั้ง ๑๕ ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่กระบวนพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยที่ ๑ - ๕ เพียง คนละ ๑ ปี จำคุกจำเลยที่ ๖ - ๑๕ คนละ ๘ เดือน ศาลพิเคราะห์ว่า การที่จำเลยทั้ง ๑๕ คนใช้รถยนต์ปิดถนนสาธารณะซึ่งเป็นทางคมนาคมหลักซึ่งประชาชนทั่วไปจำเป็นต้องใช้สัญจรไปมาจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของชาติและสังคมโดยรวม ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน การกระทำของจำเลยทั้งหมดเป็นการกระทำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดต่อเศรษฐกิจและประชาชนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องด้วย กรณีนี้ถือเป็นภัยร้ายแรง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสงบสุขในบ้านเมืองและไม่ให้ประชาชนอื่นถือเอาเป็นเยี่ยงอย่างจึงไม่มีเหตุที่จะให้รอการลงโทษจำเลยทั้ง ๑๕ คน ให้รีบรถยนต์ของกลาง

๖) คำพิพากษาศาลจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ.๒๕๕๓

(๒๒ มี.ค. ๒๕๕๓) ที่ศาลจังหวัดพล อำเภอกุดรัง จังหวัดขอนแก่น ได้มีการอ่านคำพิพากษาคดีความกรณีกุุ่มผู้ชุมนุมจังหวัดขอนแก่น รวมตัวปิดถนนบริเวณสี่แยกโรงพยาบาลพล เพื่อตรวจค้นรถโดยสารทุกคันที่ต้องสงสัยว่า จะนำทหารในสังกัดพื้นที่ภาคอีสานเข้าสลายการชุมนุมคนเสื้อแดงที่สี่แยกราชประสงค์ จนส่งผลกระทบต่อจราจรบนถนนมิตรภาพเป็นอย่างมาก เหตุเกิดเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ โดยพนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลย คือ นายชูไทย ล้นทม ในฐานะผู้ชุมนุมตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ทำให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง มีความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ วรรค ๓ ๒๑๖,๓๐๙ วรรค ๒ พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ มาตรา ๗๒ ประกอบด้วย มาตรา ๘๓ เป็นความผิดหลายกรรมพิพากษาให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๑ ศาลพิพากษาคัดสินจำคุก ๒ ปี แต่จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ในการพิจารณาให้ลดโทษกึ่งหนึ่งจำคุก ๑๒ เดือน ซึ่งจากการพิเคราะห์รายงานการสืบเสาะและพินิจแล้ว ไม่มีเหตุเพียงพออันจะนำมาประกอบการใช้ดุลพินิจรอการลงโทษให้แก่จำเลย

๗) ศาลจังหวัดอุบลราชธานี (พิพากษาคดีผู้ชุมนุม ปี พ.ศ.๒๕๕๓)

ศาลจังหวัดอุบลราชธานีได้มีคำพิพากษาคดีผู้ต้องขัง ๒๑ คน ในคดีเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สลายการชุมนุมของคนเสื้อแดง และเหตุการณ์ที่เผาศาลากลางอุบลฯ เมื่อวันที่ ๑๙ พ.ค. ๕๓ และเหตุการณ์เผาศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี โดยเรื่องที่ศาลได้วิเคราะห์ มี ๓ ประเด็น คือ

๑. ร่วมกันวางเพลิง มีอาวุธไว้ในครอบครอง และฝ่าฝืน พ.ร.ก.ฉุกเฉินหรือไม่
๒. มีการยุยงส่งเสริมหรือไม่
๓. จำเลยที่ ๑ ร่วมกันก่อการร้ายหรือไม่

ซึ่งศาลได้ตัดสินแล้วยกฟ้องจำเลยจำนวน ๙ คน ส่วนผู้ต้องหาที่เหลือมีโทษจำคุกแตกต่างกันไป โดยโทษที่ร้ายแรงที่สุดคือมีโทษจำคุกตลอดชีวิตจำนวน ๔ คน แต่ได้มีการลดโทษให้เหลือจำนวน ๓๓ ปี ๔ เดือน เนื่องจากให้การเป็นประโยชน์ในชั้นศาล

๘) คดีหมายเลขดำที่ อ.๑๘๑๘/๒๕๕๖ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๐๔/๒๕๕๗ (สลายการชุมนุม คัดค้านท่อก๊าซที่ อ.หาดใหญ่ จว.สงขลา)

ศาลจังหวัดสงขลา (วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๕ ที่ห้องพิจารณาคดี ๒๐๔ นายวินัย หนูโตนั่งบัลลังก์ผู้พิพากษา) ตามคดีหมายเลขดำที่ อ.๑๘๑๘/๒๕๕๖ เลขแดงที่ ๑๘๐๔/๒๕๕๗ ที่นายสักกรียา หมดหวังเอียด กับพวกรวม ๒๕ คน เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง ผบ.ตร. กับพวกรวม ๓๘ คน ฐานความผิดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติงานและละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบฯ จากเหตุสลายการชุมนุมกลุ่มคัดค้านท่อก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ บริเวณสะพานจตุติ - บูลงส์ อูทิศ ทางเข้าโรงแรม เจ.บี. หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยโครงการท่อส่งก๊าซ โรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย เป็นแผนสาธารณูปโภคด้านพลังงานขั้นพื้นฐานรองรับ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปีนัง - สงขลา ที่เรียกกันว่า แลนด์บริดจ์ปีนัง - สงขลา โดยจำเลยและพวก สั่งการห้ามไม่ให้ชาวบ้านเดินทางยื่นหนังสือต่อเข้าพบนายทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น เพื่อให้ทบวงการดำเนินโครงการท่อส่งก๊าซโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย ซึ่งมาประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร ที่โรงแรม เจ.บี.หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และจำเลยทั้ง ๒ ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สลายการชุมนุม ซึ่งทราบจากพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เชื่อได้ว่า จำเลยทั้ง ๒ ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สกัดการเดินทางของชาวบ้าน โดยการตั้งด่านของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ ๔ แยกอำเภอหนองม่อม จังหวัดสงขลา อีกทั้งมีการเฝ้าผู้ต้องขังจุดขวางไว้กลางถนน เพื่อสกัดรถยนต์ของชาวบ้านในวันดังกล่าว

ทั้งนี้ มี พนักงานอัยการจังหวัดสงขลา เป็นโจทก์ยื่นฟ้องชาวบ้านและองค์กรนักศึกษา รวม ๑๒ คน ในข้อหา “ร่วมกันทำร้ายเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำตามหน้าที่จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย, พกพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน ทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร, ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ร่วมกันต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยมีอาวุธ และร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป, ร่วมกันทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์, มั่วสุมกันกระทำให้เกิดการรบกวนวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองโดยมีอาวุธ โดยผู้กระทำความผิด เป็นหัวหน้าหรือเป็นผู้ที่มีหน้าที่สั่งการในการกระทำความผิดนั้น, ไม่เลิกมั่วสุมตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้” ซึ่งศาลจังหวัดสงขลาพิพากษายกฟ้องจำเลยทั้ง ๑๒ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ แต่ทางพนักงานอัยการจังหวัดสงขลา ได้ยื่นอุทธรณ์คดี

คำพิพากษาเห็นว่า ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธ” วรรคสองบัญญัติว่า “การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ ในกรณีการชุมนุมสาธารณะ เพื่อคุ้มครองความสงบของประชาชนที่จะใช้สาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศกฎอัยการศึก มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์

๑๒๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีและมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน” กฎหมายบัญญัติมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐ และชุมชนในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ ในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อม ที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติ”

จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวบุคคลทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิต การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน อันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย เป็นโครงการพลังงานขนาดใหญ่มีผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น จำเลย ทั้งสิบสองและผู้ชุมนุมคัดค้านโครงการดังกล่าวย่อมมีสิทธิแสดงความคิดเห็นและมีเสรีภาพในการชุมนุมคัดค้าน โครงการอย่างสงบและปราศจากอาวุธได้ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ อีกทั้ง ประจักษ์พยานฝ่ายโจทก์ต่างเบิกความแตกต่างกันทุกเหตุการณ์ การชุมนุมเป็นการชุมนุมอย่างสงบ มิได้ มีเจตนาเพื่อขัดขวางการประชุมคณะรัฐมนตรีประชุมนอกสถานที่ หรือต้องการก่อการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง แต่เจ้าพนักงานตำรวจเข้าสลายการชุมนุมจึงเป็นเหตุให้เกิดชุมนุมวุ่นวายขึ้น มิใช่ผู้ชุมนุมเป็นฝ่ายก่อ

โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้กำหนดให้เส้นทางบริเวณรอบโรงแรม เจบี เป็นพื้นที่รักษาความปลอดภัย โดยได้ตั้งแผงเหล็กและเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตั้งแถวปิดกั้นไว้บริเวณสะพานจตุ-บุญส่ง อยู่ห่างจากโรงแรม เจบี ประมาณ ๓๕๐ เมตร ผู้ฟ้องคดีจึงหยุดรถอยู่ที่หน้าแผงเหล็กและมีการเจรจาขอเคลื่อนเข้าไปยังสวนหย่อม ใกล้อาคารจอดรถโรงแรม เจบี ระหว่างที่รออยู่นั้นเวลาประมาณ ๒๑.๐๐ น. ตำรวจได้สลายการชุมนุมและ จับกุมผู้ชุมนุมบางคน จึงเกิดการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมและตำรวจ ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ ได้รับความเจ็บ ศาลได้นำแผ่นบันทึกภาพและเสียง (แผ่นวีซีดี) พยานวัตถุซึ่งได้บันทึกภาพเหตุการณ์ที่ผู้ฟ้องคดีและ ผู้ชุมนุมเดินทางมาถึงที่เกิดเหตุ กระทั่งถูกเจ้าหน้าที่สลายการชุมนุมมาเปิดเผยดูแล้ว ภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏ ต่อศาล เป็นเช่นเดียวกับข้อเท็จจริงจากการสรุปเหตุการณ์ที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับฝ่ายใดจัดทำขึ้นว่า ก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเดินอ้อมแผงเหล็กเข้าไป สลายการชุมนุมนั้น กลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนกำลังทำพิธีละหมาด บางส่วนก็ยืนกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปโดยไม่ปรากฏว่า กระทำการใด หรือมีพฤติการณ์ใดแสดงให้เห็นว่าจะใช้ความรุนแรง ทั้งไม่ปรากฏว่าตำรวจได้ประกาศหรือแจ้ง ข้อความว่ากลุ่มผู้ชุมนุมกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด จากภาพเหตุการณ์และข้อเท็จจริงข้างต้นเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑-๒๔ ได้ร่วมชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การผลักดันให้สลายการชุมนุม อันเป็นการกระทำ ทางปกครองที่จำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ กับ กลุ่มผู้ชุมนุม ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญดังที่วินิจฉัยไว้ข้างต้น จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อเสรีภาพในการชุมนุม ด้วยการใช้อำนาจตามกฎหมาย ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ ได้รับความเสียหายโดยไม่อาจอยู่ชุมนุม ต่อไปเพื่อรอรอขึ้นหนังสือเสนอข้อเรียกร้องต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีที่จะมาประชุมคณะรัฐมนตรี (นอกสถานที่) ที่โรงแรม เจ.บี. หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๕

มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี ที่ ๑ ถึงที่ ๒๔ หรือไม่เพียงไร เห็นว่า เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธรัฐธรรมนูญได้บัญญัติ รับรองไว้ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งอยู่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดี ที่ ๒๔ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดจึงต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึง ผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ ซึ่งแม้ว่าผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ จะไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าการไม่อาจใช้เสรีภาพใน

การประชุมด้วยการประชุมต่อไปได้ทำให้เกิดความเสียหายคิดเป็นเงินตามที่ฟ้องก็ตาม ในทางกฎหมายปกครอง มิได้บัญญัติไว้เกี่ยวกับการวินิจฉัยเรื่องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด จึงต้องนำหลักกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติไว้ว่าค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้ โดยสถานใดและเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรและความร้ายแรงแห่งละเมิด มาใช้ในการวินิจฉัยค่าเสียหาย ในคดีนี้ การชุมนุมของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ กับกลุ่มผู้ชุมนุมเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติรับรองไว้ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจำกัด เสรีภาพในการชุมนุมดังกล่าว ด้วยการสลายการชุมนุมโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามที่ได้อ้างมาข้างต้น จึงถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิดที่มีความร้ายแรง เนื่องจากการกระทำไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เห็นสมควรกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ เจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ เป็นเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนเจ้าหน้าที่ที่อยู่สังกัด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ปรากฏว่ามีส่วนร่วมในการกระทำละเมิดกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ด้วย จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายกับผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๑ พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๒๔ เป็นเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น โดยให้ชำระภายในกำหนด เวลา ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีคำพิพากษา

๔) ศาลแพ่งสั่งชดใช้กรณีละเมิดกรณีชุมนุมสนามบินท่าอากาศยานสุวรรณภูมิฯ

วันที่ ๒๕ มีนาคม เวลา ๑๐.๐๐ น. ที่ห้องพิจารณาคดี ๖๐๓ ศาลแพ่ง ถนนรัชดาภิเษก ศาลออกนั่งบัลลังก์อ่านคำพิพากษาคดีที่บริษัท การท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) หรือ ทอท. เป็นโจทก์ฟ้อง พล.ต.จำลอง ศรีเมือง แกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) กับพวกที่เป็นแกนนำร่วม รวม ๑๓ คน เรื่องละเมิดเรียกค่าเสียหายจากการฟ้องขับไล่ออกจากพื้นที่การประชุมบริเวณท่าอากาศยาน สุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง เมื่อเดือน พ.ย. ๕๑ ศาลวิเคราะห์แล้วเห็นว่า จำเลยทั้ง ๑๓ คน กระทำผิดจริง ฐานละเมิดนำกลุ่มประชาชนเข้าไปชุมนุม ทำให้ท่าอากาศยานทั้ง ๒ แห่งของโจทก์ไม่สามารถเปิดบริการขึ้นลงได้ สร้างความเสียหายทั้งกายภาพและทางพาณิชย์ พิพากษาให้จำเลยทั้ง ๑๓ ร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายต่อโจทก์ เป็นเงินรวม ๕๒๒ ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับจากวันที่ ๓ ธ.ค. ๕๑ ที่จำเลยนำกลุ่มผู้ชุมนุม ออกจากท่าอากาศยานทั้ง ๒ แห่ง และให้จำเลยร่วมกันชดใช้ค่าฤชาทายความแก่โจทก์เป็นเงิน ๘ หมื่นบาท

๑๐) คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๔๒/๒๕๖๐

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบเป็นประชาชนผู้มีสิทธิ หน้าที่ตามกฎหมายได้เข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองโดยสงบและปราศจากอาวุธตามสิทธิที่ได้รับการรับรองตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายร่วมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเพื่อคัดค้านการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เนื่องจากทราบจากสื่อมวลชนหลายแขนงว่ารัฐบาลในขณะนั้นจะ ดำเนินการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาใช้เป็นหลักในการแก้ไข ทั้งที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันผ่านการลงมติของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศแล้ว โดยเหตุแห่งการฟ้องคดีดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ ขณะผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบร่วมชุมนุม อยู่บริเวณรอบรัฐสภา ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑ สำนักนาย ก รัฐมนตรี ที่ ๒) ได้ดำเนินการสลายการชุมนุมโดยใช้แก๊สน้ำตา วัตถุระเบิด อาวุธสงคราม และอาวุธอื่น ๆ ยิ่งใส่ กลุ่มผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง ทั้งบริเวณรอบรัฐสภา ลานพระบรมรูปทรงม้า กองบัญชาการตำรวจนครบาล และ บริเวณใกล้เคียงต่อเนื่องจนถึงเวลา ๒๒.๓๐ นาฬิกา เป็นเหตุให้ประชาชนบางรายเสียชีวิต และประชาชนจำนวนมาก

๑๓๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

รวมถึงผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบได้รับความเสียหายแก่ร่างกายและทรัพย์สินเนื่องจากการสลายการชุมนุมดังกล่าว อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ได้แจ้งข้อกล่าวหาตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีได้แจ้งเตือนประชาชนผู้ชุมนุมตามหลักสากลในเรื่องขั้นตอนด้วยการเจรจาต่อรองโดยไม่ใช้อาวุธ ซึ่งต้องใช้น้ำและแก๊สน้ำตาในการสลายการชุมนุมตามขั้นตอนจากเขาไปหาหนักตามลำดับ รวมทั้งวิธีการในการสลายการชุมนุม ซึ่งต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่ถูกต้องตามหลักสากลแต่อย่างใด โดยเฉพาะการยิงแก๊สน้ำตาที่ต้องคำนึงถึงวิธีการปฏิบัติและวิธีการยิงซึ่งต้องห่างจากผู้ชุมนุมพอสมควร และมีวิถีโค้ง เพราะตัววัตถุระเบิดจากแก๊สน้ำตามีอำนาจจากแรงอัดแรงดันในการทำลายวัตถุสูง เป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมบางรายแขนขาขาดและมีบาดแผลต้องเรียกค่าเสียหายในการรักษาพยาบาล ค่าสูญเสียความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมถึงการสูญเสียที่ไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ กรณีจึงเป็นการกระทำทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นการกระทำเกินกว่าเหตุมีผลเป็นการละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธของผู้ชุมนุมและผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบ และขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน มิได้บริหารบ้านเมืองตามหลักนิติธรรม อีกทั้ง กรณีนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีมติชี้มูลความผิดคดีอาญา กรณีการกล่าวหานายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี และพวก ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่เหล่านั้นอยู่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่ละรายตามที่ศาลได้กำหนด พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินสำหรับผู้ฟ้องคดีทั้งสองร้อยห้าสิบแต่ละราย นับแต่วันฟ้องจนถึงวันชำระเสร็จ และคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือตามส่วนของการชนะคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่ละราย

เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการกระทำของผู้ชุมนุมเป็นการกระทำเพื่อขัดขวางมิให้นายกรัฐมนตรีนำคณะรัฐมนตรีเข้าแถลงนโยบายต่อรัฐสภา มิใช่การก่ออาชญากรรมโดยแท้ จึงไม่อาจปฏิบัติต่อผู้ชุมนุมทั้งหมดด้วยวิธีการเดียวกับการจับกุมผู้กระทำความผิดอาญาได้ แต่หากการชุมนุมเป็นไปโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ทำให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัว ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองย่อมมีอำนาจหน้าที่ระงับยับยั้งได้ แต่ทั้งนี้ การปฏิบัติต่อผู้ชุมนุมก็ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนวิธีการที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น ไม่ว่าจะการชุมนุมจะเป็นไปโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองย่อมไม่อาจปฏิบัติต่อผู้ชุมนุมโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนวิธีการที่เหมาะสมได้ ส่วนที่อ้างคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๐๕/๒๕๕๑ นั้น ปรากฏตามคำสั่งดังกล่าวว่าเป็นคดีที่ผู้ชุมนุมบางรายยื่นฟ้องนายกรัฐมนตรี ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเหตุการณ์เดียวกับคดีนี้ ขอให้ยุติการใช้อาวุธต่อผู้ชุมนุมและมีคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการคุ้มครองชั่วคราว ขอให้ห้ามกระทำการดังกล่าวในระหว่างพิจารณาคดี ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า การชุมนุมหน้ารัฐสภามีใช้การชุมนุมโดยสงบอันจะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ แต่การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสลายการชุมนุมต้องกระทำเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมมีลำดับขั้นตอนตามหลักสากล เมื่อการสลายการชุมนุมมีประชาชนเสียชีวิตหนึ่งรายและได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก โดยประชาชนที่เข้าร่วมชุมนุมจำนวนมากไม่ได้รับการแจ้งเตือน จึงมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองให้ หากจะกระทำการใดๆ ต่อผู้เข้าร่วมชุมนุมต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึง

ความเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนตามหลักสากล อันเป็นกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นได้วินิจฉัยว่าการสลายการชุมนุมไม่เป็นไปตามขั้นตอนและไม่เหมาะสม จึงมีคำสั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องมีใช้วินิจฉัยว่าเมื่อเป็นการชุมนุมที่ไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแล้วสามารถสลายการชุมนุมโดยวิธีการที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายระเบียบ และขั้นตอนวิธีการที่เหมาะสมได้ และเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการกระทำของผู้ชุมนุมเป็นการกระทำเพื่อขัดขวางมิให้นายกรัฐมนตรีนำคณะรัฐมนตรีเข้าแถลงนโยบายต่อรัฐสภา อันเป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หากการชุมนุมเป็นไปโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยผู้ชุมนุมบางส่วนปิดล้อมประตูรัฐสภาเพื่อไม่ให้รัฐบาลแถลงนโยบายมีการใช้รั้วลวดหนาม ยางรถยนต์ขวางกั้นถนน ซึ่งทำให้ผู้อื่นเกิดความเกรงกลัว ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยอมมีอำนาจหน้าที่ระงับยับยั้งได้ แต่ไม่ว่าการชุมนุมจะเป็นไปโดยสงบที่จะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ย่อมต้องปฏิบัติต่อผู้ชุมนุมตามขั้นตอนและวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งถึงแม้การให้ถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีและพยานบางรายที่ยืนยันการกระทำที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้ร่วมชุมนุมที่เป็นผู้ได้รับความเสียหายในคดีนี้ ซึ่งต้องรับฟังการให้ถ้อยคำของบุคคลดังกล่าวด้วยความระมัดระวัง แต่ก็มีกลุ่มสื่อมวลชนและเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ซึ่งมีใช้ผู้มีส่วนได้เสียในการชุมนุมและมีใช้ฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้ถ้อยคำสอดคล้องต้องกันกับผู้ฟ้องคดีและพยานที่เป็นผู้ร่วมชุมนุม อีกทั้งพยานทั้งหมดได้ให้ถ้อยคำต่อคณะอนุกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันเวลาใกล้เคียงกับวันเกิดเหตุที่ยังจดจำเหตุการณ์ได้ จึงฟังได้ว่าเป็นการให้ถ้อยคำตามความเป็นจริงไม่มีการเสริมแต่งข้อเท็จจริงใด ๆ และยังมีการให้ถ้อยคำของกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมายืนยันถึงความไม่เหมาะสมในวิธีการสลายการชุมนุมและการใช้แก๊สน้ำตาอีกด้วย พยานหลักฐานดังกล่าวจึงมีน้ำหนักมั่นคงให้รับฟังได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มีข้อบกพร่องในขั้นตอนการเตรียมการหารถดับเพลิงมาใช้ในการสลายการชุมนุมและมีข้อบกพร่องในวิธีการยิงแก๊สน้ำตาโดยยิงในแนวตรงขนานกับพื้น ซึ่งไม่เป็นไปตามวิธีการที่ถูกต้องที่ต้องยิงเป็นวิถีโค้ง ประกอบกับแก๊สน้ำตาที่นำมาใช้เป็นแก๊สน้ำตาที่ซื้อมาเป็นเวลานานจึงมีประสิทธิภาพต่ำ จึงต้องใช้แก๊สน้ำตาจำนวนมากเกินกว่าที่จะใช้โดยปกติทั่วไป ทำให้เกิดการปั่นป่วนซุลมุน และผู้ชุมนุมได้รับอันตราย ทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้ชุมนุมมากเกินกว่าผลตามปกติที่เกิดจากการใช้แก๊สน้ำตาที่มีประสิทธิภาพดีและยิงโดยวิธีการที่ถูกต้อง และยังคงส่งผลเสียหายไปถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ที่มาช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งไม่ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติจะรู้ถึงข้อบกพร่องของขั้นตอนในการเตรียมการหารถดับเพลิงมาใช้กับผู้ชุมนุมก่อนการใช้แก๊สน้ำตา และข้อบกพร่องในประสิทธิภาพของแก๊สน้ำตาที่ทำให้ต้องยิงแก๊สน้ำตาเป็นจำนวนมากหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อข้อบกพร่องดังกล่าวส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีและผู้ร้องสอดแต่ละรายอันเป็นสิทธิตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะเกิดกรณีพิพาท จึงเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย สิทธิและเสรีภาพ จึงเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิด จึงต้องรับผิดชอบผู้ได้รับความเสียหายตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

๑๓๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น ถึงแม้นายกรัฐมนตรีจะเป็นหัวหน้ารัฐบาลที่มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่ง และการกระทำละเมิดดังกล่าวจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากมติคณะรัฐมนตรีที่ให้มีการประชุมแถลงนโยบายที่รัฐสภา แต่มติดังกล่าวก็เป็นไปตามปกติเพื่อให้การแถลงนโยบายของรัฐบาลดำเนินการไปได้เท่านั้น โดยปรากฏตามเอกสารมติคณะรัฐมนตรีว่า ประธานรัฐสภาได้มีหนังสือนัดประชุมแล้ว หากมีเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยและเป็นอุปสรรคต่อการประชุม หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สมควรติดตามสถานการณ์และเตรียมการเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา หากจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงกำหนดนัดหรือสถานที่ประชุมทางรัฐสภาคงต้องปรึกษาหารือกันแล้วแจ้งคณะรัฐมนตรีทราบ และมีมติมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีติดตามตรวจสอบสถานการณ์และกำกับดูแลการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยประสานสั่งการผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีจึงไม่ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการสลายการชุมนุมแต่อย่างใด การกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการสลายการชุมนุมเพื่อเปิดทางให้มีการประชุมแถลงนโยบายจึงอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่มีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและมีระเบียบกฎหมายกำหนดขั้นตอนวิธีการปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ อีกทั้งเมื่อเริ่มมีการประชุมแล้วและเกิดเหตุความเสียหาย ย่อมเป็นอำนาจของประธานรัฐสภาที่จะสั่งให้ปิดประชุมเพื่อยุติเหตุการณ์หรือไม่ มิใช่อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อเริ่มการประชุมแล้วมีสมาชิกรัฐสภาขอให้ยุติการแถลงนโยบายเนื่องจากมีประชาชนปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ประธานรัฐสภาไม่ได้ดำเนินการ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่ได้กระทำละเมิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจะต้องรับผิดชอบต่อผู้ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด

การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดี หรือให้ดำเนินการอื่นใดนั้น โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด หากผู้ฟ้องคดีและผู้ร้องสอดรายใดได้รับเงินทดแทนเยียวยา ความเสียหายจากหน่วยงานของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ ไปแล้วเพียงใด ให้คงมีสิทธิรับค่าทดแทนความเสียหายเท่าที่เหลือตามคำพิพากษาเพียงนั้น และหากภายในสองปีนับแต่มีคำพิพากษาผู้ฟ้องคดี ผู้ร้องสอด รายใดยังคงต้องรักษาอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลจากการกระทำละเมิด ศาลยังสงวนสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษาในส่วนนี้เพิ่มเติมได้อีกนั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วยบางส่วน

พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีบางรายตามที่ศาลกำหนด พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ในต้นเงินตามที่ผู้ฟ้องคดีและผู้ร้องสอดแต่ละรายจะได้รับนับแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ จนกว่าจะชำระเสร็จ ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คืบค่าธรรมเนียมศาลให้ผู้ฟ้องคดีและผู้ร้องสอดที่ไม่ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนแห่งการชนะคดี นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น คืบค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามส่วนของการชนะคดีในชั้นอุทธรณ์ และคืบค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ทั้งหมดแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ซึ่งในคดีการยุติการชุมนุมมีการนำข้อเท็จจริงดังกล่าวไปฟ้องร้องต่อศาลฎีกาคืออาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะได้กล่าวในข้อ ๑๑)

๑๑) ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (๒ สิงหาคม ๒๕๖๐)

ได้มีคำพิพากษายกฟ้อง นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี พร้อมกับพวกอีก ๓ คนในคดี สลายการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตร เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งไม่ปรากฏข้อเท็จจริง สั่งการ

ให้เจ้าหน้าที่ใช้กำลังกับกลุ่มผู้ชุมนุมพันธมิตร โดยศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นัดฟังคำพิพากษาคดีสลายการชุมนุมพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ คดี ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ คดีนี้ อัยการสูงสุด ยื่นสำนวนฟ้อง ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ป.ป.ช. สรุป ข้อกล่าวหาจำเลย ๔ คน ด้วยฐานความผิดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จำเลยที่ ๑ ถึง ๔ ในคดีปฏิบัติ หน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และ พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต ปี ๒๕๔๒ ประกอบไปด้วย นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรี, พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ อดีตรองนายกรัฐมนตรี, พล.ต.อ.พัชรวาท วงษ์สุวรรณ อดีตรัฐมนตรีว่าการตำรวจแห่งชาติ และ พล.ต.ท.สุชาติ เหมือนแก้ว อดีตรัฐมนตรีว่าการตำรวจนครบาล ตามฐานความผิดในข้อกล่าวหาว่า อ้างอิงจากเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ ซึ่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้มีผู้เสียชีวิต ๒ คน และมีผู้บาดเจ็บ รวม ๔๗๑ คน ทั้งนี้ นายสมชายได้ใช้สิทธิ์แถลงปิดคดีด้วยวาจา เพียงคนเดียว ขณะที่จำเลยอีก ๓ คน ได้ส่ง คำแถลงปิดคดีเป็นลายลักษณ์อักษร

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า เหตุการณ์ในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ จำเลยทั้ง ๔ ร่วมกัน ทำการให้มีการเปิดทางเข้ารัฐสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีเข้าไปแถลงนโยบายต่อรัฐสภาอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญ การที่ผู้ชุมนุมปิดล้อมรัฐสภา โดยปิดล้อมประตูเข้าออกไว้ทุกด้าน ถือว่าเป็นการขัดขวาง การปฏิบัติหน้าที่และไม่ได้เป็นการชุมนุมที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจได้ปฏิบัติ ตามขั้นตอนของแผนรักษาความสงบกรกฎ ๔๘ โดยใช้มาตรการควบคุมฝูงชนจากเขาไปหาหนักแล้ว เท่าที่ จะทำได้ในสถานการณ์ขณะนั้น พยานหลักฐาน โจทก์รับฟังไม่ได้ว่าจำเลยทั้ง ๔ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ สำหรับ เหตุการณ์ในช่วงบ่ายและช่วงค่ำ โจทก์ร้องขอให้ลงโทษเฉพาะจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๓ และจำเลยที่ ๔ เนื่องจาก ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่สองได้ลาออกจากตำแหน่งไปหลังจากเกิดเหตุการณ์ในช่วงเช้า การที่กลุ่มผู้ชุมนุม ได้กลับมาปิดล้อมรัฐสภาเป็นเหตุให้คณะรัฐมนตรี สมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่รัฐสภา ไม่สามารถออกจากรัฐสภาได้ มีการปลุกระดมผู้ชุมนุมและจะบุกเข้าไปข้างในรัฐสภา จึงไม่ใช่เป็นการชุมนุมโดยสงบ และเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ ตำรวจจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อเปิดทางช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในรัฐสภา

โดยเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนกรกฎ ๔๘ จึงจำเป็นต้องใช้แก๊สน้ำตา เพื่อช่วยเหลือซึ่งพยานโจทก์และพยานจำเลยทั้ง ๔ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญแก๊สน้ำตาก็ยังมีความเห็นที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับผลอันเกิดจากการใช้แก๊สน้ำตา แม้จะมีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต แต่อยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น เป็นการยากสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะทราบว่าเป็นเหตุให้ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต

๑๒) คำวินิจฉัย ป.ป.ช. (๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘)

ที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีคำร้องขอให้ถอดถอนและคำกล่าวหานายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และพลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก กับพวก ปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ สั่งใช้กำลังทหาร ตำรวจ และข้าราชการพลเรือน เข้าสลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วม ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก โดยเรื่องนี้จากการไต่สวนปรากฏข้อเท็จจริงว่า ขณะเกิดเหตุที่มีการสั่งใช้กำลังทหารพร้อมอาวุธปืนติดตัว เข้าขอคืนพื้นที่จากกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ในระหว่าง วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ ถึงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ จนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บนั้น อยู่ในระหว่างการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาของศาลว่า การชุมนุมของกลุ่ม นปช. มิใช่การชุมนุมโดยสงบตามรัฐธรรมนูญ และมีบุคคลที่มีอาวุธปืนปะปนอยู่ในกลุ่ม

๑๓๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ผู้ชุมนุม นปช. จึงมีเหตุจำเป็นที่ ศอฉ. ต้องใช้มาตรการขอพื้นที่คืน เพื่อให้เกิดความสงบสุขในบ้านเมือง โดยมีคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำอาวุธติดตัว หากมีความจำเป็นสามารถนำมาใช้เพื่อระงับยับยั้งได้ไปตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์เฉพาะหน้า หรือป้องกันตนเองได้ อันเป็นไปตามหลักสากล ตามนัยคำพิพากษาศาลแพ่งในคดีหมายเลขดำที่ ๑๔๓๓/๒๕๕๓ อย่างไรก็ตาม แม้คำสั่งที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำอาวุธติดตัว เพื่อป้องกันตนเองได้จะเป็นไปตามหลักสากลก็ตาม แต่ก็ยังเป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่ต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการใช้อาวุธปืนตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นตามความจำเป็น และพอสมควรแก่เหตุ อันเป็นภาระที่หนักและยากอย่างยิ่งในการปฏิบัติ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่อาจหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบดังกล่าวได้ หากภายหลังสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีการใช้อาวุธปืนโดยไม่สุจริต เลือกปฏิบัติ และเกินสมควรแก่เหตุหรือเกินกว่ากรณีจำเป็นจนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ อันเป็นความรับผิดชอบเฉพาะตัว เช่นเดียวกับนายทหารระดับผู้บังคับบัญชาในพื้นที่ จะต้องรับผิดชอบในกรณีที่สามารถพิสูจน์ได้ว่า รู้ว่าเจ้าหน้าที่ที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของตนได้ใช้หรืออยู่ระหว่างใช้กำลังบังคับและอาวุธปืนโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายแล้วไม่ดำเนินการยับยั้งป้องกัน และรายงานเหตุดังกล่าว ซึ่งคดีการเสียชีวิตและบาดเจ็บของประชาชนในเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. เมื่อปี ๒๕๕๓ ในเหตุการณ์เดียวกันนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับดำเนินการเป็นคดีพิเศษด้วย จึงมีมติให้ส่งเรื่องการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ทหารที่เป็นผู้กระทำ ให้เกิดการเสียชีวิตและบาดเจ็บดังกล่าว รวมถึงนายทหารระดับผู้บังคับบัญชาในพื้นที่ ซึ่งมีใช้บุคคลตามมาตรา ๖๖ ให้กรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๘๘/๒

สำหรับประเด็นการกล่าวหานายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ และพลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา กับพวก กรณีละเว้นไม่สั่งระงับ ยับยั้ง ทบทวนวิธีการ หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้กำลังทหารนั้น จากการไต่สวนปรากฏข้อเท็จจริงว่า ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์การขอคืนพื้นที่ชุมนุมเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ จนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บแล้ว ศอฉ. ได้ทบทวนปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ โดยไม่ใช้กำลังเจ้าหน้าที่เข้าผลักดันผู้ชุมนุมอีกต่อไป แต่ใช้มาตรการตั้งด่านตรวจ หรือจุดสกัด ปิดล้อมวงนอกไว้โดยรอบ เพื่อให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุมไปเอง โดยการปฏิบัติในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เป็นการตั้งด่านอยู่กับที่ทุกแห่ง แต่ในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ได้เคลื่อนกำลังเข้าไปควบคุมพื้นที่บริเวณสวนลุมพินี โดยไม่ได้มีการผลักดันต่อผู้ชุมนุมที่แยกราชประสงค์โดยตรง แต่เป็นการกดดันต่อกองกำลังติดอาวุธที่ยึดสวนลุมพินีอยู่ ซึ่งการปฏิบัติในการกระชับพื้นที่สวนลุมพินี ในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยประกาศให้ผู้ชุมนุมออกไปจากพื้นที่ก่อน หลังจากประกาศแล้วเจ้าหน้าที่จึงเข้าไป ดังนั้น ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวน ยังรับฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาทั้งสาม กับพวก ได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายกับประชาชนผู้บริสุทธิ์ หรือเป็นผู้ก่อหรือใช้ให้มีการฆ่าผู้อื่น โดยเจตนาเล็งเห็นผลแต่อย่างใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติให้ข้อกล่าวหาตกไปเช่นกัน

๑๓) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๓๘ - ๒๐๔๑/๒๕๒๗ ป. และ จ. จำเลยทั้งสองเป็นผู้มีส่วนริเริ่มชักชวนนักศึกษา นักเรียน และประชาชนให้มาชุมนุมกัน ณ สนามหน้าเมืองที่เกิดเหตุมาแต่ต้นและร่วมกล่าวโจมตีขับไล่ผู้ว่าราชการจังหวัดตลอดจนมีส่วนในการจัดตั้งหน่วยฟันเฟืองขึ้นจากผู้มาร่วมชุมนุม จนคนเหล่านี้รวมตัวกันเป็นจำนวนหลายพันคน ก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง และขว้างปาและวางเพลิงเผาजनผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนี้ การกระทำของจำเลยทั้งสองตลอดจนนักศึกษา นักเรียน และประชาชนดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือ

กระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อให้เกิดความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักรอีกสถานหนึ่งด้วย (ป.อ. ๑๑๖ และ ๒๑๕)

๑๔) คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๗๓/๒๕๕๔ การที่ชาวบ้านร่วมชุมนุมและเดินขบวนกันเพราะไม่พอใจที่ทางราชการมีมติให้จัดตั้งกิ่งอำเภอในท้องที่อื่น ที่ไม่ใช่ตำบลนาทมโดยมีชาวบ้านร่วมกันกว่า ๒๐๐ คน ไม่ปรากฏว่ามีการร่วมกันวางแผนหรือคบคิดกระทำการในสิ่งผิดกฎหมาย ไม่มีผู้ใดมีอาวุธ จึงต้องถือว่าเป็นการชุมนุมที่เริ่มต้นด้วยความสงบปราศจากอาวุธ อันเป็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน โดยชอบที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับให้การรับรองตลอดมา การกระทำความผิดมาเกิดขึ้นในภายหลัง ต้องถือว่าเป็นเจตนาของผู้กระทำความผิดของแต่ละคนแต่ละกลุ่มจะถือเอาเป็นเจตนาร่วมของผู้เข้าชุมนุมทุกคนไม่ได้ ลำพังแต่จำเลยเป็นผู้ร่วมอยู่ในกลุ่มชาวบ้าน ๒ กลุ่ม ที่มีคนร้ายบางคนกระทำความผิดก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง หรือพฤติการณ์อันใดที่แสดงการขัดขวางมิให้ ศ. กับพวกนำรถดับเพลิงเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุเผาสะพาน ยังไม่อาจถือได้ว่าจำเลยเป็นตัวการร่วมกระทำความผิดกับคนร้าย ตาม ป.อ. มาตรา ๘๓ กรณีต้องถือว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๕ ที่ ๗ และที่ ๙ มีเสรีภาพในการชุมนุมดังกล่าวตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้

๑๕) คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๘๙/๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ ร่วมอยู่ในกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงตั้งแต่สิบคนขึ้นไปและเป็นผู้จุดไฟเผาทรัพย์สินของผู้อื่นอันเป็นการเข้าร่วมมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไปและกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองโดยมีอาวุธ การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๑๕ วรรคสอง ๒๑๗ และ ๓๕๘ ต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจได้ประกาศผ่านเครื่องกระจายเสียงว่าไม่ให้กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงกระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นการสั่งให้เลิกมั่วสุมในการก่อเหตุวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองภายหลังจากที่ จำเลยที่ ๑ ได้มั่วสุมและกระทำการก่อความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองแล้ว จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๑๖ ที่มุ่งประสังค์ลงโทษผู้ที่ขัดขืนคำสั่งของเจ้าพนักงานอันเป็นการกระทำที่ยังไม่ถึงขั้นความผิดสำเร็จตาม ป.อ. มาตรา ๒๑๕

การวางเพลิงเผาทรัพย์สินและทำให้เสียทรัพย์สิน เป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดฐานร่วมกันมั่วสุมตั้งแต่สิบคนขึ้นไปกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองจึงเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

๑๖) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๙๔๖/๒๕๕๕ ข้อเท็จจริงในคดีรับฟังได้เป็นที่ยุติว่า ระหว่างวันที่ ๑๕ มีนาคม ถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ เวลากลางวันและกลางคืนติดต่อกัน จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกได้ติดตั้งทางเดินที่พื้กาศัย วางโต๊ะ เก้าอี้ เสื่อ และเครื่องครัวที่บริเวณไหล่ทางข้างถนนเพชรเกษม ขาล่องด้านทิศตะวันออก ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๒๑๘ ถึง ๒๑๙ เป็นระยะทางยาวประมาณ ๓๐ เมตร อันเป็นเขตทางหลวงในลักษณะกีดขวางหรืออาจเป็นอันตรายแก่ยานพาหนะตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ประการแรกว่า เหตุที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกกระทำการดังกล่าวเนื่องจากจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ต้องการคัดค้านการที่รัฐบาลจะดำเนินการแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยให้เป็นบริษัทมหาชน จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกจึงต้องการเดินเท้าจากกรุงเทพมหานครเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายฎีการ้องทุกข์ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน แต่เนื่องจากเจ้าพนักงานตำรวจตั้งกำลังสกัดที่ค่ายนเรศวรมิให้จำเลยที่ ๑

๑๓๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกเดินทางต่อไป จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกจึงต้องกางเต็นท์และวางสิ่งของต่าง ๆ บนไหล่ทางเพื่อรอเดินทางต่อไป การกระทำของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ จึงไม่เป็นความผิดเพราะเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือไม่

เห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งซึ่งใช้บังคับขณะเกิดเหตุจะบัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธก็ตาม แต่ก็มีได้หมายความว่าประชาชนจะสามารถใช้เสรีภาพของตนโดยปราศจากขอบเขตหรือไปละเมิดต่อสิทธิของประชาชนผู้อื่นด้วย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องไม่ใช่เสรีภาพดังกล่าวถึงขั้นเป็นการละเมิดหรือกระทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง เพราะกฎหมายที่ตราออกมาใช้บังคับต่อประชาชนทุกคนย่อมมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดระเบียบและรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้น การอ้างว่า มีเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแต่มีการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย จะถือว่าเป็นการชุมนุมโดยสงบ หาได้ไม่ การที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกใช้ไหล่ทางของถนนเพชรเกษมอันเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเป็นที่ตั้งเต็นท์รวมทั้งวางสิ่งของต่าง ๆ จึงเป็นการกีดขวางและอาจเป็นอันตรายแก่บุคคลหรือยานพาหนะที่สัญจรไปมาในทางหลวงแล้ว จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกจะอ้างว่าไม่มีเจตนาเนื่องจากถูกเจ้าพนักงานตำรวจขัดขวางมิให้เดินทางต่อไปหาได้ไม่เพราะจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ย่อมเล็งเห็นผลจากการกระทำของจำเลยว่าการตั้งสิ่งของเหล่านั้นกีดขวางและอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลและยานพาหนะที่สัญจรไปมาบนทางหลวงได้ เมื่อจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกกระทำไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการทางหลวง การกระทำของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ จึงเป็นความผิดตามฟ้อง

ส่วนปัญหาที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ฎีกาว่า ไหล่ทางของถนนเพชรเกษมเป็นเขตทางหลวง ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จึงเป็นทรัพย์สินที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ มีสิทธิที่จะใช้ประโยชน์ในไหล่ทางดังกล่าวได้นั้น เห็นว่า แม้ไหล่ทางถนนเพชรเกษมจะเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ก็ตาม แต่การใช้ประโยชน์ของประชาชนย่อมต้องกระทำไปตามปกติวิสัย เช่น ใช้สัญจรไปมาอย่างบุคคลทั่วไปก็สามารถกระทำได้ แต่การที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ กับพวกกางเต็นท์และวางสิ่งของไว้บริเวณไหล่ทางของถนนตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๗ เป็นเวลาเกือบสามเดือน จึงไม่ใช่เป็นการใช้ประโยชน์จากที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยชอบดังที่จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ อ้างมา ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ วินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ เป็นความผิดตามฟ้องโจทก์นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยฎีกาของจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๔ ฟังไม่ขึ้น

๖.๓.๕ คำวินิจฉัย คำพิพากษา ภายหลัง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ บังคับใช้

๑) ศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๔/๒๕๖๑

คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดี เป็นผู้จัดการชุมนุม และผู้ฟ้องคดีที่ ๒-๔ เป็นร่วมผู้ชุมนุมในนามเครือข่ายประชาชน People Go Network ได้ร่วมจัดกิจกรรม We Walk เดินมิตรภาพ ระยะทาง ๔๕๐ กิโลเมตร จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เพื่อมุ่งสู่จังหวัดขอนแก่น เพื่อยืนยันสิทธิของประชาชน และได้แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้ง (ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์) โดยผู้แจ้งสรุปสาระสำคัญในการจัดการชุมนุม ดังนี้ ๑) ต้องขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงตามกฎหมาย ๒) การเดินขบวนอาจส่งผลกระทบต่อจราจร

กีดขวางทางเข้า - ออก รับกววนประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างๆ จึงแนะนำให้ผู้ชุมนุมเดินทางโดยใช้ยานพาหนะ และ ๓) การชุมนุมอาจมีลักษณะเป็นการชุมนุมหรือมั่วสุมทางการเมืองซึ่งขัดต่อคำสั่ง หน.คสช. ที่ ๓/๒๕๕๘ ลง ๑ เม.ย. ๕๘ โดยให้ผู้จัดการชุมนุมไปขออนุญาต หน.คสช. ตามกฎหมาย

วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐ น. ผู้ชุมนุมประมาณ ๑๐๐ คน ได้เดินทางออกจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต กลับพบเจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ ๒๐๐ คน ยืนเรียงแถวหน้ากระดาน ปิดกั้นไม่ให้ผู้ชุมนุมเดินทางออกฯ ส่วนผู้ชุมนุมที่เดินทางออกโดยใช้ประตูอื่นจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจติดตาม ถ่ายภาพ ตรวจบัตรประชาชน ตรวจค้นรถ ควบคุมตัวผู้ชุมนุมบางรายโดยอ้างว่าไม่ใช่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และปฏิเสธไม่ให้หน่วยความร่วมรับฟัง และเจรจากดดันมิให้เจ้าของสถานที่อนุญาตให้ผู้ชุมนุมเข้าพักในช่วงเวลากลางคืน

ศาลวินิจฉัยแล้ว การกระทำของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว น่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย จึงสมควรที่จะมีคำสั่งกำหนดวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา ดังนี้

(๑) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งการให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและเจ้าหน้าที่ตำรวจยุติการดำเนินการใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นการปิดกั้น ขัดขวาง การใช้เสรีภาพการชุมนุม และให้อำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยต่อผู้ฟ้องคดีและผู้ชุมนุมตามแผนกิจกรรมเดินมิตรภาพ

(๒) แม้หนังสือ สภ.คลองหลวง กรณีสรุปสาระสำคัญของการชุมนุม มิใช่คำสั่งแก้ไขการชุมนุม และมีคำสั่งห้ามการชุมนุม แต่เป็นคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมหรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลการชุมนุมตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ (๕) แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ อันมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

และดำเนินการใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและการดูแลการชุมนุมสาธารณะและการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จนกว่าจะสิ้นสุดการชุมนุม แต่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร่วมชุมนุมกระทำการใดอันเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือเจ้าพนักงานตำรวจในบังคับบัญชา ก็ชอบที่จะพิจารณากำหนดเงื่อนไข หรือมีคำสั่งหรือประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม หรือแก้ไข หรือร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม หรือดำเนินการอื่นใดตามอำนาจหน้าที่ เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะหรือกฎหมายอื่นได้

ซึ่งต่อมาศาลปกครองกลาง ได้มีคำวินิจฉัย พิพากษาคัดสินคดีตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๔/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๕๘/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ สรุปใจความสำคัญ ดังนี้

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ บัญญัติให้การชุมนุมสาธารณะเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล ในการที่จะดำเนินการชุมนุมสาธารณะได้ โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจัดการชุมนุมสาธารณะก่อน จึงวินิจฉัยพิพากษาคดี ดังนี้

(๑) แม้หนังสือ สภ.คลองหลวง กรณีสรุปสาระสำคัญของการชุมนุม มิใช่คำสั่งแก้ไขการชุมนุม และมีคำสั่งห้ามการชุมนุม แต่เป็นคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมหรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลการชุมนุมตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ (๕) แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ อันมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ประกอบกับ ข้อกล่าวอ้างที่ ดร. อังว่าไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากมีลักษณะเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ

๑๓๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๕๒ และในกรณีดังกล่าวไม่ปรากฏว่า เจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่งเป็นข้าราชการทหารซึ่งมียศตั้งแต่ ร้อยตรี เรือตรี หรือเรืออากาศตรี ขึ้นไป ซึ่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามคำสั่ง หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ และในประเด็นพิพาทแห่งคดี ก็มีได้เป็นการโต้แย้งว่าการกระทำของเจ้าพนักงานรักษาความสงบเรียบร้อยกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

(๒) ตามนัยมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๕๒ นั้น ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่ง ที่ คร.๓๓/๒๕๖๑ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ที่มีคำสั่งกำหนดมาตรการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา โดยให้ ผบ.ตร. สั่งการผู้อยู่ในบังคับบัญชา มิให้กระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นการปิดกั้น ชัดขวาง ในการใช้เสรีภาพการชุมนุมของผู้ฟ้องคดีและผู้ชุมนุม แต่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร่วมชุมนุมกระทำการใดอันเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือเจ้าพนักงานตำรวจในบังคับบัญชา ก็ชอบที่จะพิจารณากำหนดเงื่อนไข หรือมีคำสั่ง หรือประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม หรือแก้ไข หรือร้องขอต่อศาล ให้มีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม หรือดำเนินการอื่นใดตามอำนาจหน้าที่ เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะหรือกฎหมายอื่นได้

(๓) กรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปิดกั้นการใช้เสรีภาพในการชุมนุม มีการรบกวนผู้ชุมนุมโดยการติดตามถ่ายรูป ถ่ายรูปบัตรประชาชน ถ่ายภาพเคลื่อนไหว ตรวจสอบรถเสียบียงของผู้ชุมนุม ควบคุมตัวบุคคลโดยปฏิเสธมิให้ทนายความเข้าร่วมกระบวนการ และเจรจากดดันมิให้เจ้าของสถานที่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีและผู้ชุมนุมเข้าพักในช่วงเวลากลางคืน อันเป็นการโต้แย้งถึงการกระทำของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง นั้น ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่ง ที่ คร.๓๓/๒๕๖๑ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่งกำหนดมาตรการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาฯ แล้ว จนถึงวันสิ้นสุดการชุมนุม และไม่ปรากฏว่าผู้ชุมนุมฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมฯ แต่อย่างใด หรือผู้ถูกฟ้องคดี (ตร.) ก็มีได้ดำเนินการใดอันมีลักษณะเป็นการปิดกั้น ชัดขวาง ในการใช้เสรีภาพการชุมนุมผู้ฟ้องคดีและผู้ชุมนุมฯ แต่อย่างใด ดังนั้น จึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ - ๗ ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดได้ดำเนินการใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการชุมนุม เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยมีได้กระทำการตรวจค้น ปิดกั้น ชัดขวางการชุมนุม อันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีฯ จะต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิ้นแต่อย่างใด

๒) ศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๕๖/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๙๒๕/๒๕๖๑ (สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม)

กรณีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย

กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะโดยเดินขบวนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ถึงบริเวณหน้าทำเนียบรัฐบาล ในวันที่ ๒๑ และ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เนื่องในวาระครบรอบการรัฐประหารโดยคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ๔ ปี ในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาล

ขณะสงคราม โดยมีรายละเอียดสถานที่จัดการชุมนุมบริเวณด้านหน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และพักค้างคืน การเดินทางในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ช่วงเวลา ๐๗.๐๐ น. จากสถานที่ชุมนุมไปยังทำเนียบรัฐบาล โดยขอใช้ช่องทางการจราจร ๑ ช่องทางการจราจร โดยใช้เส้นทางถนนราชดำเนินกลางและถนนราชดำเนินนอก ข้ามสะพานมัฆวานรังสรรค์ ไปยังประตูทำเนียบรัฐบาล

โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม บก.น.๑ บข.น.) มีหนังสือที่ ตช ๐๐๐๑๕ (บก.น.๑)๑๐/๑๕๓๖ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ขอให้ผู้ฟ้องคดีและผู้ร่วมชุมนุม ทำการชุมนุมในพื้นที่ที่กำหนดไว้ คือ บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ฯ และจะประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมารับเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าว ณ บริเวณสถานที่ชุมนุม

ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ยืนยันกำหนดการจัดกิจกรรม การชุมนุมดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือที่ ตช ๐๐๐๑๕(บก.น.๑)๑๐/๒๖๑๒ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติดังนี้ (๑) ห้ามมิให้จัดการชุมนุม ทางการเมือง อันจะเป็นการขัดคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ (๒) ห้ามมิให้เคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมในลักษณะที่ขัดต่อมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (๓) การโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าจะต้องได้รับอนุญาต จากเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายก่อน

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องเป็นการละเมิดเสรีภาพ ในการชุมนุมอย่างร้ายแรง จนกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิ เสรีภาพ ซึ่งเป็นการกระทำทางปกครอง ตลอดจนถึงคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญในฉบับปัจจุบันจึงไม่อาจ ให้คุณค่าเทียบเท่าหรือบังคับใช้อย่างขัดต่อสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญได้ และผู้ฟ้องคดีไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม ขั้นตอนในการอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ผู้ฟ้องคดีพบว่า มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ติดตามสมาชิกกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างน้อย ๑๖ ราย ไปยังบ้านพัก ที่ทำงาน ถ่ายภาพ สอบถาม ข้อมูลส่วนตัว มีการเข้าค้นบ้านโดยปราศจากเหตุอันควร และยึดเครื่องเสียงของกลุ่มผู้ชุมนุม จึงขอให้ศาล มีคำสั่งดังนี้ (๑) ให้สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ยกเลิกเงื่อนไขตามหนังสือ สรุปรการชุมนุมสาธารณะ และให้สามารถเดินทางจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ฯ ไปยังทำเนียบรัฐบาลได้จนกว่าจะสิ้นสุดการชุมนุมฯ (๒) ให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ในสังกัด ชดใช้ค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดเสรีภาพการชุมนุม ตามฟ้องจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท พร้อมกับคำฟ้องขอให้ศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา และ ขอไต่สวนฉุกเฉิน โดยขอให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม)

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสาร พิจารณ์แล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๙ พระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๙ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือ มีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายฯ (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎฯ ซึ่งตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ผู้ใดได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรืออาจเดือดร้อน หรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ฯ ตามมาตรา ๙ และการแก้ไข หรือบรรเทาความเดือดร้อน หรือความเสียหาย หรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนด ในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งในวรรคสองของมาตราดังกล่าวกำหนดไว้ว่า “ในกรณีที่มี

๑๔๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

กฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อน หรือความเสียหายในเรื่องนั้นจะกระทำได้ ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการ ภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด”

ซึ่งในพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อได้รับแจ้งแล้วให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญฯ ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง และในวรรคสอง บัญญัติว่ากรณีที่ได้รับแจ้ง เห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้ง การชุมนุมสาธารณะแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด และวรรคสาม บัญญัติว่า หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามฯ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมฯ และในวรรคสี่ บัญญัติว่า “กรณีผู้แจ้งการชุมนุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่ง ตามวรรคสาม ให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้นฯ”

ในคดีนี้ ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งหนังสือของสถานีตำรวจนครบาล ชนะสงคราม แต่อย่างไร (เทียบเคียงการดำเนินการและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑ พ.ร.บ.การชุมนุม สาธารณะฯ) จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองและขอให้ชดใช้ค่าเสียหายได้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ จึงไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี ทั้งสองไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เมื่อศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอให้ศาลกำหนดวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษาของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง แต่อย่างไร

๓) คำวินิจฉัยศาลแพ่ง คดีหมายเลขดำที่ ชส๑/๒๕๖๑ (กรณี สน.นางเลิ้ง ขอให้ศาลมีคำสั่ง ให้เลิกการชุมนุม)

สว.(สอบสวน) สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง (๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑) กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น. ผู้จัดการชุมนุมได้ยื่นหนังสือ แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง โดยมีวัตถุประสงค์คัดค้านการให้สัมปทาน ปิโตรเลียม ติดตามทวงถามข้อเสนอที่ยื่นต่อรัฐบาล หยุด พ.ร.บ.รัฐวิสาหกิจ คืนท่อก๊าซ โดยกำหนดลักษณะ การชุมนุมสาธารณะ ไม่มีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายสถานที่ชุมนุม ผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ ๕๐ คน สถานที่จัดการชุมนุมบริเวณทางเท้าหน้าอนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ถนนพระราม ๕ กทม.ฯ โดยผู้กำกับสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ได้รับหนังสือแจ้งจากผู้จัดการชุมนุมแล้วและกำหนดเงื่อนไขใน การชุมนุมสาธารณะดังกล่าว รายละเอียดดังต่อไปนี้ (๑) ตามมาตรา ๗ วรรคสี่ กำหนดห้ามการชุมนุมในรัศมี ไม่เกิน ๕๐ เมตร รอบทำเนียบรัฐบาล (๒) การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้า-ออก หรือรบกวนปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ ที่ทำการหน่วยงานของรัฐ โดยเห็นควรให้ย้ายสถานที่ชุมนุมไปอยู่บริเวณทางเท้า ริมคลองผดุงกรุงเกษม ฝั่งหน้าวัดโสมนัส แขวงวัดโสมนัส กทม.ฯ (๒) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ได้ออกประกาศ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่องให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ โดยให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะดังนี้ ให้ผู้ชุมนุมที่ กีดขวางทางเดินเท้าหน้าอนุสาวรีย์ฯ ย้ายมาชุมนุมบริเวณทางเท้าริมคลองผดุงกรุงเกษมฯ แต่ปรากฏว่าเมื่อถึง เวลาที่กำหนดตามประกาศฯ ผู้ชุมนุมไม่ได้ออกไปจากสถานที่ชุมนุมดังกล่าวแต่อย่างไร การกระทำของผู้ชุมนุม เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๑๖ (๑) จึงขอให้ ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและบ้านเมืองต่อไป

ศาลแพ่งวินิจฉัย กรณี สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมแก้ไข การชุมนุมแล้ว ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม จึงขอศาลให้มีคำสั่งเลิกการชุมนุมนั้น “ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า การชุมนุมดังกล่าวเป็นไปโดยสงบภายใต้ขอบเขต และไม่ได้เกิดการขัดขวางเกินสมควรแก่ประชาชนที่จะใช้ทาง สาธารณะจึงยกคำร้องของสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง”

๔) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๘๑๖/๒๕๖๒ (คำพิพากษา ศาลแขวงดุสิตที่ อ.๑๑๐๗/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๓๖๙/๒๕๕๙ ลง ๒๒ ธ.ค. ๕๙)

เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ จำเลยโพสต์เฟซบุ๊กเชิญชวนบุคคลอื่นให้เข้าร่วมชุมนุมที่ บริเวณลานด้านล่างวัดทอริ์พอยท์ แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ต่อมาเวลาประมาณ ๑๘.๐๐ น. จำเลยกับพวกรวม ๑๔ คน เข้าร่วมชุมนุมที่บริเวณดังกล่าว โดยไม่แจ้งการชุมนุมต่อผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาล พญาไท ซึ่งเป็นหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุม ก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง และ ไม่มีการยื่นคำขอผ่อนผันพร้อมยื่นแบบแจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๑ ก่อนเริ่ม การชุมนุม สารวัตรสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลพญาไทกับพวกไปตรวจสอบการชุมนุมดังกล่าว สอบถามจำเลยว่า มีการแจ้งการชุมนุมแล้วหรือไม่ จำเลยตอบว่ายังไม่ได้แจ้งตำรวจ จึงเชิญตัวจำเลยไปที่สถานีตำรวจนครบาล พญาไท แล้วทำบันทึกการจับกุม แจ้งข้อกล่าวหาว่า “จัดการชุมนุมในที่สาธารณะโดยไม่แจ้งการชุมนุมต่อ ผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง จำเลยให้การปฏิเสธ

ประเด็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัย คือ จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ซึ่งศาลได้วินิจฉัยว่า จำเลยนัดหมายบุคคลอื่นให้เข้าร่วมชุมนุมผ่านทางเฟซบุ๊ก บริเวณที่จำเลยจัดการชุมนุมเป็นที่สาธารณะ ที่กรุงเทพมหานครดูแลอยู่ และพื้นที่ดังกล่าวมีประชาชนสัญจรไปมาได้ จึงถือเป็นพื้นที่สาธารณะตามนิยาม ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

จำเลยประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะเพื่อแสดงสัญลักษณ์ไม่เห็นด้วยกับการกระทำ ของเจ้าหน้าที่ทหาร โดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป จำเลยซึ่งประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะย่อมมีหน้าที่ ที่จะต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลพญาไท ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง หากจำเลยไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวจำเลยก็ต้องแจ้ง การชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจนครบาล ๑ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่ ที่จำเลยจัดการชุมนุมขึ้น ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง

จำเลยยังถูกดำเนินคดีในลักษณะเดียวกันนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เท่ากับว่าคดีนี้เป็นการกระทำผิด ในลักษณะเดียวกันเป็นคดีที่สองในช่วงเวลาไม่ห่างกันมากนัก ตามพฤติการณ์น่าจะเชื่อว่า จำเลยทราบข้อกฎหมาย เป็นอย่างดีว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร หากจำเลยประสงค์จะจัดการชุมนุมขึ้น ขณะจำเลยถูกจับกุมจำเลยก็ไม่ได้ แสดงหลักฐานว่าได้แจ้งการชุมนุมแล้ว

จำเลยได้ให้การยอมรับกับเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมในทันทีว่าจำเลยยังไม่ได้แจ้ง การชุมนุม ประกอบกับกฎหมายดังกล่าวก็มิได้มีวัตถุประสงค์ในการห้ามการชุมนุม อีกทั้งตามประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะก็กำหนดวิธีการแจ้งไว้หลายประการ วิธีการ ดังกล่าวนั้นสามารถกระทำได้โดยสะดวก มิได้เป็นการยากเกินสมควรที่จำเลยจะกระทำ

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๑๐, ๑๒, ๒๘ ลงโทษปรับ ๑,๐๐๐ บาท หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา

๑๔๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๒๙, ๓๐ ศาลมิได้พิพากษาลงโทษจำคุก จึงไม่อาจนับโทษต่อได้ คำขอนับโทษต่อให้ยก กรณีที่จำเลยฎีกาว่าการจับกุมดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายก็เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินคดีต่อเจ้าพนักงานด้วยการร้องทุกข์ตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

อย่างไรก็ตาม การจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามกฎหมายฉบับนี้ ยังมีความเห็นเป็น

๒ แนวทางคือ

ความเห็นแรก เห็นว่าการชุมนุมสาธารณะ เป็นสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายเฉพาะที่มีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับสิทธิเสรีภาพดังกล่าว อันเป็นลักษณะของกฎหมายเฉพาะที่กำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการชุมนุมสาธารณะไว้เป็นการเฉพาะ

ดังนั้น เมื่อมีการฝ่าฝืนความในมาตรา ๗, ๘ และ ๑๐ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งเป็นโทษทางอาญา ถึงแม้จะไม่มีปรากฏว่ามีบทบัญญัติกฎหมายใดที่กำหนดห้าม การดำเนินการทางอาญาและทางปกครองควบคู่กันไป ดังนั้น เจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะดำเนินคดีอาญากับผู้ฝ่าฝืนได้ ซึ่งการกระทำผิดดังกล่าวอาจถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าที่จะจับกุมดำเนินคดีในทางอาญาได้

แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาความไม่สอดคล้องกันของคำพิพากษาศาล (ศาลอาญา หรือ ศาลปกครอง) เจ้าหน้าที่อาจรอให้ล่วงพ้นระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งหรือระยะเวลาฟ้องคดีต่อศาลปกครองเสียก่อน หากไม่มีการอุทธรณ์คำสั่งหรือฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่ง และคำสั่งเป็นที่สุดแล้ว จึงดำเนินคดีอาญาต่อผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งต่อไป หรือหากมีการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ก็อาจรอผลของคดีปกครองก่อนที่จะดำเนินคดีอาญาต่อผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปก็ได้ แต่ทั้งนี้ จะต้องระมัดระวังมิให้คดีอาญาขาดอายุความด้วย ตามนัยบันทึกคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองควบคู่ไปกับการดำเนินคดีอาญากับผู้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้อำนวยการทางหลวงตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ (เรื่องเสร็จที่ ๒๖๐/๒๕๕๔) จึงมีความเห็นว่า ควรจะต้องดำเนินการตามกฎหมายในทางปกครองและปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ - ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ตามแต่กรณี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และเกรงว่าคำพิพากษาของศาลอาญาหรือศาลปกครองอาจไม่สอดคล้องกัน และอาจมีกรณีที่ศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่งและผู้ถูกลงโทษอาจนำผลของคดีปกครองมาฟ้องเจ้าหน้าที่ในทางอาญาได้

ความเห็นที่สอง เห็นว่า กฎหมายฉบับนี้เป็นพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญา โดยมีบทกำหนดโทษไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น เมื่อมีการฝ่าฝืนก็ต้องดำเนินคดีอาญากับบุคคลนั้น และในการดำเนินคดีอาญา ก็ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาประกอบกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.๒๔๗๗ มาตรา ๓ วรรคสอง กล่าวคือ มีการจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สรุป แนวคำวินิจฉัยคำพิพากษาศาลต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ เป็นเสรีภาพที่กฎหมายในระดับรัฐธรรมนูญรับรองและคุ้มครองไว้ การวินิจฉัยแนวทางของศาลจึงให้ความสำคัญและคุ้มครองการชุมนุมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กรณีที่ศาลเห็นว่าเป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การปิดกั้นถนนเส้นทางต่าง ๆ การปิดล้อมสถานที่ราชการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดำเนินการตามหลักกฎหมาย แผนการปฏิบัติ และตรวจสอบการปฏิบัติ ความจำเป็น เหมาะสม และได้สัดส่วนในการปฏิบัติ

๒.๔ ถอดบทเรียน

จากการชุมนุมสาธารณะที่ผ่านมา มีบทเรียนจากการชุมนุมต่าง ๆ มากมาย สามารถสรุปแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการดูแลการชุมนุมสาธารณะและสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมได้ ดังนี้

๒.๔.๑ ระบบการข่าว

๑) หน่วยงานด้านการข่าว จะต้องหาข่าวในเชิงลึก หรือข่าวที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับใช้วางแผนเชิงรุก หากแต่ข่าวสารดังกล่าวมักจะเป็นที่รับรู้เฉพาะในส่วนของงานการข่าว และผู้บังคับบัญชาในระดับสูงเท่านั้น ไม่มีการกระจายข่าวสารลงมาให้สามารถใช้ประโยชน์สำหรับการวางแผน หรือบริหารเหตุการณ์เลย

๒) ข่าวสารจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว และแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ยังคงเป็นพื้นฐานด้านการข่าวที่มีความจำเป็นสำหรับการวางแผน และการตกลงใจของผู้บังคับบัญชา แม้ในหลาย ๆ กรณีอาจจะตรงกับข่าวเปิดจากสื่อสารมวลชน แต่ก็เป็นการตอกย้ำรับรองค่าความน่าเชื่อถือของข่าวได้

๓) ข่าวในเชิงลึก แม้จะมีข้อจำกัดในด้านการรักษาความลับ แต่ก็น่าจะนำมากระจายให้มากกว่าเดิม โดยจำกัดระดับผู้เข้าถึงข่าวตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ควรจะให้ผู้ทำหน้าที่ในการวางแผน หรือจัดทำข้อพิจารณาสำหรับการตกลงใจของผู้บังคับบัญชาได้รับรู้ข่าวเชิงลึกนั้นด้วย

๔) การดำเนินการด้านการข่าวให้ดำเนินการตั้งแต่ภาวะปกติและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดการประชุม วิเคราะห์สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้

๕) การดำเนินการด้านการข่าวควรมีการรายงานให้ ศปก.ตร. ทราบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ครบถ้วนและชัดเจน เพื่อรองรับการปฏิบัติในทุก ๆ ขั้นตอน

๒.๔.๒ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)

๑) จะต้องเป็นเครื่องมือของผู้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการงานสำคัญต่าง ๆ เช่น งานการประชุมระดับนานาชาติ งานกีฬาระดับนานาชาติ งานพระราชพิธีสำคัญ และงานในภาวะวิกฤตต่าง ๆ เช่น งานช่วยเหลือผู้ประสบภัย งานวินาศภัย การก่อความไม่สงบ การก่อการร้ายสากล และงานการควบคุมฝูงชนขนาดใหญ่ ลักษณะงานสำคัญหรืองานในภาวะวิกฤตจะเป็นงานที่ไม่เกิดขึ้นเป็นประจำ มีสภาพความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา งานดังกล่าวไม่มีหน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง หรืองานนั้นมีความสำคัญ และปัญหาเกินขีดความสามารถที่หน่วยปกติจะรับผิดชอบได้ และงานนั้นจำเป็นต้องบูรณาการ หรือสนธิกำลังจากหลาย ๆ หน่วยงานเข้าร่วมปฏิบัติ

๒) จัดตั้งคณะทำงานบริหารเหตุการณ์ในภาวะวิกฤตของ ตร. โดยคณะทำงานชุดนี้ต้องจัดลักษณะเป็นหน่วยเฉพาะกิจ มีการมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาในระดับ ตร. เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ จากการปฏิบัติงานในภาวะวิกฤตจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่โดยตรงในงานนั้น ๆ ก็ได้ โดยมีหน้าที่หลักในการสนับสนุน การปฏิบัติแก่ ศปก.ตร. ทั้งในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การพิจารณาหนทางปฏิบัติ การวางแผน การประสานงาน และการบริหารเหตุการณ์อื่น ๆ คณะทำงานชุดนี้จะเปรียบเสมือน “ฝ่ายอำนวยการ” ของ ผบ.ตร. ในการบริหารเหตุการณ์ในภาวะวิกฤต

๑๔๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๖.๔.๓ การฝึกควบคุมฝูงชน

- ๑) รูปแบบการฝึกในระดับพื้นฐาน ยังคงใช้รูปแบบการฝึกที่ ตร.กำหนด
- ๒) การฝึกทบทวน หรือการฝึกตามแผนเผชิญเหตุ ควรจำแนกกำลังพลเข้ารับการฝึกเป็น

๒ ส่วน คือ

ส่วนแรก ทำการฝึกจากประสบการณ์การใช้กำลังในการควบคุมฝูงชนจริง ซึ่งส่วนใหญ่ภารกิจของ ตร. คือ การรักษาความปลอดภัยสถานที่ การตั้งจุดตรวจจุดสกัด การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ การชุมนุม การอำนวยความสะดวกด้านการจราจรโดยรอบพื้นที่การชุมนุม การกำหนดเส้นทางเคลื่อนไหวก่อให้เกิดความวุ่นวาย การใช้อุปกรณ์ประจำกาย การปิดล้อมพื้นที่ เป็นต้น

ส่วนที่สอง ทำการฝึกกำลังพลสำหรับภารกิจที่อาจกระทบกระทั่งกับผู้ชุมนุม เช่น การปฏิบัติเข้ากักตันทัน ปะทะหรือยุติการชุมนุม ควรเป็นกำลังอีกส่วนหนึ่งที่ได้รับการฝึกเพื่อปฏิบัติในกรณีเป็นการเฉพาะ

๓) ควรจัดให้มีวงรอบในการฝึกทบทวนในภาวะปกติอย่างเป็นระบบ และที่สำคัญทุกครั้งที่จะต้องออกปฏิบัติภารกิจในสถานการณ์จริง กำลังพลทุกคนจะต้องได้รับ “การฝึกเร่งด่วน” ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะการเข้ายุติการชุมนุม การใช้อุปกรณ์พิเศษหรืออาวุธ

๖.๔.๔ การบริหารจัดการกำลังพล

๑) การรักษายอดกำลังพล การจัดทำบัญชีรายชื่อกำลังพลทุกนายที่เข้าร่วมในการปฏิบัติภารกิจ มาตรการในการควบคุม กำกับ ดูแลกำลังพลให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒) การขึ้นควบคุมทางยุทธการ เป็นการจัดระบบของการบังคับบัญชารูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้กับกำลังพลขนาดใหญ่ แต่ต้องทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ให้ชัดเจน มีการจัดโครงสร้างการจัดเฉพาะกิจ พร้อมทั้งกำหนดสายการบังคับบัญชา การกำหนดช่องทางการสื่อสารในหลาย ๆ ช่องทาง หน่วยขึ้นควบคุมทางยุทธการ ชุดนายตำรวจติดต่อก่อน หรือประสานงาน การประชุม หรือชี้แจงทำความเข้าใจ ซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน

๓) การแบ่งมอบภารกิจ ควรใช้การแบ่งมอบเป็นพื้นที่ และการแบ่งมอบเป็นภารกิจควบคู่กันไป

๔) การส่งกำลังบำรุง ไม่ควรผลักภาระทั้งหมดให้หน่วยควบคุมฯ เป็นผู้รับผิดชอบ การใดหน่วยขึ้นควบคุมฯ สามารถดำเนินการอันเป็นการลดภาระหน่วยควบคุมฯ ได้ ก็ควรจะดำเนินการเอง ในการบริหารจัดการปริมาณกำลังพลขนาดใหญ่ ตร. ควรเข้าไปสนับสนุน เพื่อลดภาระหน่วยปฏิบัติ และจัดให้อยู่ในตำบลที่ตั้งมิดชิดจากสายตาคลคลภายนอกพอสมควร มีที่สำหรับพักผ่อนในลักษณะที่เป็นระเบียบเรียบร้อย และจัดให้มีนายตำรวจประสานงานด้านการส่งกำลังบำรุงเป็นการเฉพาะ

๕) การปรับปรุงยุทธวิธีอุปกรณ์ในการควบคุมฝูงชน โดยพิจารณาปรับปรุงด้านคุณภาพของอุปกรณ์ในการป้องกันตัว การเพิ่มประสิทธิภาพอุปกรณ์เสริมการปฏิบัติ อุปกรณ์พิเศษ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

๖) การปฏิบัติการด้านประชาสัมพันธ์ พบว่าการเคลื่อนไหวก่อให้เกิดความวุ่นวายของฝูงชนมีการใช้สื่อสารมวลชนเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติการทางจิตวิทยา การโฆษณาชวนเชื่อ และการปลุกกระแสมวลชนเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติการทางจิตวิทยา การโฆษณาชวนเชื่อ และการปลุกกระแสมวลชนเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติการทางจิตวิทยา การโฆษณาชวนเชื่อ และการปลุกกระแสมวลชนเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติการทางจิตวิทยา การโฆษณาชวนเชื่อ และการปลุกกระแสมวลชนเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์

จำแนกการประชาสัมพันธ์ออกเป็นสองระดับ คือ ในระดับภาพรวม และ ระดับพื้นที่ โดยทั้งสองระดับควรมีคณะทำงานเป็นการเฉพาะเพื่อการวางแผนด้านการใช้สื่อ และการดำเนินมาตรการในการประชาสัมพันธ์ หัวข้อในการประชาสัมพันธ์ระดับภาพรวม และระดับพื้นที่ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจแตกต่างกันบ้างในกรณี เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน และควรจัดให้มีการฝึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤตของ ตร.

๗) การปฏิบัติการด้านกฎหมาย หน้าที่หลักของฝ่ายกฎหมายนอกจากจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้บังคับบัญชาในแง่ตัวบทกฎหมายแล้ว ควรวางมาตรการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน และพฤติกรรมต่าง ๆ สำหรับการดำเนินคดี และต้องชี้แจง สร้างความมั่นใจกับ ผบ.เหตุการณ์ และกำลังพลตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

๘) การดำเนินการด้านขวัญและกำลังใจ จะต้องมีการดำเนินการทั้งในระดับผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด และผู้บังคับบัญชาระดับสูงในพื้นที่

๙) การจัดตั้งกองกำลังสำหรับภารกิจควบคุมฝูงชน โดยเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจะไม่ใช้การระดมกำลังตำรวจประจำท้องที่ปกติมาประกอบกำลังเป็นชุดควบคุมฝูงชน ทำให้ประชาชนในพื้นที่ยังได้รับการดูแล รักษาความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินตามปกติ และยิ่งไปกว่านั้นการจัดตั้งกองกำลังขึ้นมาเป็นการเฉพาะจะทำให้สามารถฝึก และเตรียมระบบของกองกำลังที่จัดขึ้นมาได้อย่างเต็มที่ และมีลักษณะเป็น “มืออาชีพ” มากกว่าที่ผ่านมา

๖.๔.๕ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑) การปฏิบัติงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ควรใช้ “ผู้บัญชาการเหตุการณ์” เพียงคนเดียว ต่อเนื่องจนกว่าเหตุการณ์จะยุติลง ระบบการสั่งการบังคับบัญชาจะต้องเป็นไปตามระบบ ขึ้นตอน และวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อมิให้กำลังพลในส่วนต่าง ๆ เกิดความสับสนในแนวทางปฏิบัติหรือข้อสั่งการต่าง ๆ

๒) ควรมีการฝึกอบรม “นักเจรจาต่อรอง” ในสถานการณ์ควบคุมฝูงชนโดยเฉพาะ

๓) จำเป็นจะต้องมีการทบทวนระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ระหว่างเจ้าพนักงานตำรวจ ฝ่ายปกครอง หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ

๔) จำเป็นจะต้องมีการทบทวน เพื่อสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับข้อกฎหมายรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ

๕) การนำระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System) มาใช้ในการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะ โดยบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ระดมทรัพยากร บุคลากร เพื่อให้การบริหารจัดการได้ทุกภาคส่วนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ ๗

การบริหารจัดการการประชุมสาธารณะด้านอื่น ๆ

จากการประชุมสาธารณะในอดีตที่ผ่านมา มีบทเรียนจากการประชุมต่าง ๆ มากมาย แม้กระทั่งปัจจุบัน ก็มีการชุมนุมในทางการเมืองเป็นระยะ ๆ ผู้บังคับบัญชาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เห็นความสำคัญในการดูแลการประชุมและการรักษาความสงบเรียบร้อย จึงได้อนุมัติให้มีการจัดการสัมมนาโครงการสัมมนาเพิ่มประสิทธิภาพแก่ข้าราชการตำรวจด้านการสืบสวนและรักษาความสงบเรียบร้อยของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระดับ รองผู้บัญชาการ-รองผู้บังคับการ จำนวน ๑๒๑ นาย เมื่อวันที่ ๓-๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมแมนดาริน กรุงเทพมหานคร โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สัมมนา เพื่อสามารถนำองค์ความรู้จากวิทยากร และความรู้จากการแลกเปลี่ยนของผู้เข้าร่วมสัมมนาด้วยตนเอง ไปเป็นแนวทางในการบริหารการข่าวและการสืบสวนเพื่อดูแลการประชุมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

การบริหารการข่าว

๑. พล.ต.อ.สุวัฒน์ แจ้งยอดสุข รอง ผบ.ตร.(มค)

ได้บรรยายถ่ายทอดให้ความรู้การบริหารจัดการในด้านการสืบสวน การข่าว และการดูแลการประชุมสาธารณะให้เกิดความสงบเรียบร้อย ทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ มีการนำวิทยากรสมัยใหม่ ได้แก่ เทคโนโลยีการสื่อสาร สื่อสังคมออนไลน์ มาประยุกต์ผสมผสานกับการสืบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานการข่าวได้อย่างเป็นระบบ และได้ให้คำแนะนำสั่งการแก่ผู้ร่วมสัมมนา ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์ จะต้องสืบสวน หาข่าวให้ทราบว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร มีวัตถุประสงค์อะไร ด้านการข่าวความมั่นคง สันติบาลจะมีข้อมูล และกระจายตามสถานีตำรวจ จึงให้รองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดที่รับผิดชอบงานความมั่นคง จัดตั้งทีมงานด้านความมั่นคงของรัฐชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จำนวน ๖-๗ นาย รวบรวมเก็บข้อมูลการข่าวด้านความมั่นคงของจังหวัด จัดทำแฟ้มสถานการณ์ โดยทำเป็นหมวดหมู่ สถานการณ์ในอดีต ถอดบทเรียนที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๓)

๑.๒ ความเป็นมา ทำไม มาจากไหน ก่อนหน้า เหตุผล ที่กระทำ เพื่อจะได้ทราบว่าความเคลื่อนไหวแต่ละเหตุการณ์มีความเป็นมาอย่างไร

๑.๒.๑ Organization Chart แพลนผังตัวบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑.๒.๒ แนวร่วม เช่น อาจารย์ นักการเมือง นายทุน Youtuber ต้องสืบสวนหาข่าวจากแหล่งข่าว จากสื่อ Social Media ให้ทราบถึงความเชื่อมโยง

๑.๒.๓ ผู้สนับสนุน ด้านทุน(เงิน) สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านความคิด กลุ่มมวลชน

๑.๓ การประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว จากสถานการณ์และความเป็นมา วิเคราะห์ภัยคุกคาม ชัดความสามารถของฝ่ายตรงข้าม เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่ขั้นตอนการวางแผนต่อไป

๑.๔ IPB (Intelligence Preparation of the Battlefield) เป็นกระบวนการในวิเคราะห์ภัยคุกคาม วิเคราะห์สภาพแวดล้อมพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เพื่อประมาณการข่าวว่าสภาพสถานที่นั้น ๆ ช่วยสนับสนุนเป็นประโยชน์หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างไร ได้แก่ เส้นทางเข้าออก สิ่งอำนวยความสะดวก ประชากร ขนาดของพื้นที่ เป็นต้น

๑.๕ แผนยุทธการ แผนปฏิบัติการ ยุทธวิธี อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องมือสื่อสาร โดรน แผนเผชิญเหตุ แผนสำรอง การจัดทำแผน การใช้ยุทธวิธี การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ ตรงเป้าหมาย ตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ การประเมินด้านการข่าว ประเมินขีดความสามารถ ประเมินสภาพพื้นที่ในสถานการณ์นั้น ๆ (IPB)

๑.๖ ข้อกำหนด ทีมสอบสวน ต้องมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ โดยพิจารณาจากข้อมูลสถานการณ์ ความเป็นมา การประเมินด้านการข่าว การประเมิน IPB เช่น ผู้ชุมนุมปิดถนนจะใช้แผนหรือกฎหมายใดในการดำเนินการ การสืบสวนหาข่าว เช่น การสอบถามบุคคลจะต้องคำนึงถึงเพศ อายุ ภูมิภาค การศึกษา บทบาททางสังคม ครอบครัว โดยจะต้องคำนึงถึงผลที่จะตามมา ควรมอบหมายผู้เจรจาที่มีวาทะศิลป์ในการเจรจา มีสติปัญญาในการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับกลุ่มที่จะเจรจาด้วย การตั้งทีมสอบสวนต้องเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ ต้องมีการตั้ง บก.ควบคุมและการรายงานโดยใช้เจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงานมาอยู่ใน บก.ควบคุม เช่น นครบาล สันติบาล สื่อสาร กทม. เป็นต้น ภายใน บก.ควบคุม จะต้องมีการประสานสถานการณ์ เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ภาพ เสียง ข้อมูล การติดต่อสื่อสาร การรายงานผ่านแอปพลิเคชัน Line วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์ มี Timeline ในการรายงานเหตุการณ์ ใช้เทคโนโลยี เช่น สื่อ Social Media, แอปพลิเคชัน Line ในการรายงานจากสถานที่เหตุการณ์มาสู่ บก.ควบคุม บก.ควบคุมรวบรวมวิเคราะห์ข่าวที่เหมือนกันให้เป็นข่าวเดียวให้ถูกต้องทั้งเหตุการณ์และเวลา ถ้าเหตุการณ์ยืดเยื้ออาจรายงานทุก ๆ ๓๐ นาที หากเห็นว่าเหตุการณ์จะจบเร็วอาจกำหนดให้รายงานทุก ๕-๑๐ นาที การรายงานที่เป็นภาพถ่ายต้องระบุว่าเหตุเกิดเมื่อใด (ถ่ายเวลาใด) ใคร (มีเครื่องหมายชี้ เช่น ลูกศร) ทำอะไร ที่ไหน ผลเป็นอย่างไร การสืบสวนหาข่าวในพื้นที่ ต้องใช้คนที่มีความรู้ มีความสามารถในการเก็บรวบรวมหลักฐานในรูปแบบต่าง ๆ มีความรู้ด้านกฎหมาย และหากไม่สามารถตัดสินใจได้ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน

๒. พล.ต.ท.ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์ ผู้ช่วย ผบ.ตร.(มค ๒)

ได้บรรยายและแนะนำสั่งการให้แก่ผู้ร่วมสัมมนา ในเรื่อง การบูรณาการร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๒.๑ การตั้งทีมงานด้านความมั่นคงระดับกองบัญชาการ/ตำรวจภูธรภาค, กองบังคับการ และตำรวจภูธรจังหวัด

๒.๑.๑ ใช้หน่วย บก.สส.บช.น./ภ. และ กก.สส.บก.น./ภ.จว. เป็นหน่วยหลัก ประกอบกำลังกับหน่วยงานในพื้นที่ โดย สน./สภ. ต้องเป็นทีมงานที่มีคุณภาพ ไม่จำเป็นต้องใช้คนมาก แบ่งทีมงานกว้าง ๆ เป็น ๒ ทีม ได้แก่

- ทีมติดตามความเคลื่อนไหวทางโซเชียล
- ทีมติดตามข้อมูลภาคพื้นดิน

๒.๑.๒ แสวงหาภาคีเครือข่ายที่สำคัญ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการข่าว ได้แก่

- (๑) สันติบาลพื้นที่
- (๒) กอ.รมน.จว. หรือหน่วยทหาร
- (๓) ฝ่ายปกครอง
- (๔) เครือข่ายภาคประชาชน
- (๕) ผู้นำทางธรรมชาติ
- (๖) สถานศึกษา โรงเรียน มหาวิทยาลัย
- (๗) กลุ่มอาชีพต่าง ๆ
- (๘) ทีมงานมั่นคงของสถานีตำรวจ

๒.๑.๓ คุณลักษณะของชุดทีมงานด้านความมั่นคง (รอง ผบ.ก.น./ภ.จว. คัดเลือก)

- (๑) มีทัศนคติที่ดี
- (๒) มีความเป็นตำรวจอาชีพ
- (๓) ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด
- (๔) มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน
- (๕) รักษาความลับได้เป็นอย่างดี

๒.๒ การทำงานด้านความมั่นคงของ บช./ภ. และ บก./ภ.จว.

๒.๒.๑ ต้องมีการประชุมโต๊ะข่าวทุกเดือน โดย ผบ.ก. เป็นประธานการประชุม โดยให้แยกออกจากการประชุมประชาคมข่าวที่มี ผอ.กอ.รมน. เป็นประธาน ออกต่างหากจากวาระหนึ่ง หากพื้นที่ใดอยู่ห่างไกล ให้ใช้ระบบ Conference แต่พึงระมัดระวังความลับของข้อมูลการประชุม ในส่วนของ บช./ภ. ต้องมีการประชุมโต๊ะข่าวความมั่นคงของ บช./ภ. โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ และ บก./ภ.จว. ในสังกัด

๒.๒.๒ การทำงานด้านความมั่นคง ชุดข่าวความมั่นคงของ บก./ภ.จว. จะต้องประสานใกล้ชิดกับสันติบาลในพื้นที่ เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานของทั้งสองหน่วยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๓ การทำงานความมั่นคงในปัจจุบันมีการสร้างเครือข่ายหลอกลวงชาวบ้านมากยิ่งขึ้น เช่น เครือข่ายปฏิรูปไทสยาม หรือสหพันธรัฐ ควรปรับทัศนคติให้กับผู้ร่วมขบวนการที่เป็นเหยื่อ รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับกลุ่มแกนนำ หากมีการรวมตัวของกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ให้พยายามพูดคุยกับทางสถาบันศึกษา

๒.๒.๔ หากมีการรวมกลุ่มผู้ชุมนุมเดินทางจากต่างจังหวัดเข้ามากรุงเทพมหานคร จะต้องจัดชุดความมั่นคงเดินทางมากรุงเทพมหานคร เพื่อหาข่าวความมั่นคง

๒.๓ เมื่อมีเหตุการณ์ชุมนุมในพื้นที่รับผิดชอบ ต้องเตรียมความพร้อมของ ศปก.ภ.จว. เพื่อให้เป็นศูนย์ประสานงานต่าง ๆ โดยจะต้องมีทีมงานที่สำคัญ ประกอบด้วย

๒.๓.๑ ทีมตรวจสอบความเคลื่อนไหวทางสื่อสังคมออนไลน์

๒.๓.๒ ทีมสืบสวนความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม ทีมพิสูจน์ทราบตัวบุคคลและการทำรายงานการสืบสวน

๒.๓.๓ ทีมรวบรวมพยานหลักฐาน ฝ่ายสอบสวน/ทีมกฎหมาย

๒.๓.๔ ทีมรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

การประเมินด้านการข่าว

๓. พล.ต.ต.มณฑล บัวจิบ ผบก.ส.๑ และคณะ

ได้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการข่าว ในหัวข้อ สถานการณ์ ความเป็นมา เครือข่าย การสนับสนุน แนวร่วม เป้าหมาย การประเมินด้านการข่าว ขีดความสามารถฝ่ายตรงข้าม การปฏิบัติ การบูรณาการร่วมกัน ระหว่างสันติบาลและหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ การปฏิบัติงานด้านการข่าว ดังนี้

๓.๑ สถานการณ์หรือเหตุการณ์ แบ่งเป็น ๒ ประเภท

๓.๑.๑ สถานการณ์โดยทั่วไป จะเป็นสถานการณ์ทั่วไปทางการเมือง ความเคลื่อนไหวของกลุ่มมวลชน แนวโน้มสถานการณ์

๓.๑.๒ สถานการณ์เฉพาะ จะแบ่งเป็น

- รูปแบบการเคลื่อนไหว เช่น การสร้างกระแสใน Social การชักจูงผ่าน Social การเปลี่ยนรูปแบบการเคลื่อนไหว การลดบทบาทของแกนนำ การสร้างจุดเด่นในการเคลื่อนไหว การนำข้อบกพร่องของรัฐบาลมาตอกย้ำ

- วิธีการเคลื่อนไหว เช่น แพลตฟอร์ม กลุ่มเล็กใช้เวลาสั้น ๆ

- เมื่อแนวร่วมมีมากพอ แกนนำรวมตัวกันได้ กระแสประชาชนตอบรับ สถานการณ์โควิดสงบ มีการสนับสนุนจากฝ่ายเห็นต่างรัฐบาลมากพอ จะยกระดับการชุมนุมต่อต้านรัฐบาล

- ความเป็นมาของการชุมนุม มาจากที่ไหน มีวัตถุประสงค์อะไรจากกลุ่มต่าง ๆ หรือคณะบุคคล เครือข่าย แนวร่วมมีใครบ้าง โดยดูความเชื่อมโยงจากการสืบสวนจากโซเชียลมีเดีย ผู้สนับสนุนด้านการเงิน ด้านความคิด เป็นใครกลุ่มใด เป็นการสืบสวนเพื่อทราบถึงเป้าหมาย

๓.๒ การสืบสวนความเป็นมา เพื่อทราบถึง Organization Chart ผู้สนับสนุน เครือข่ายแนวร่วม และเป้าหมาย จะใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การซักถาม การสะกดรอย การสังเกต/สำรวจจากแหล่งข่าว เทคโนโลยี / Social Media การแทรกซึม จากสายลับ

๓.๓ การประเมินด้านการข่าว จะช่วยให้สามารถกำหนดแผน ยุทธวิธี ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีช่องทางในการประเมินการข่าวจากข้อมูลดังต่อไปนี้ แกนนำ มวลชน ฮาร์ดคอร์ ผู้สนับสนุนมือที่สาม สังเกตจาก เสบียง/ยานพาหนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม ขีดความสามารถฝ่ายตรงข้าม สามารถประเมินจากจำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุม ยอดกดถูกใจ หรือคอมเมนต์ การแชร์ ทวิตเตอร์ แฟนเพจ ไลน์ ยูทูบ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการชุมนุม เช่น เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ เครื่องเสียง เครื่องปั่นไฟ ป้ายโฆษณาต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์วันต่อวัน เพื่อหาแนวโน้มของการชุมนุม

๓.๔ การบูรณาการร่วมกันระหว่างสันติบาลและหน่วยงานในพื้นที่ สันติบาลในฐานะหน่วยงานด้านการข่าวความมั่นคงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะทำงานแบบบูรณาการแลกเปลี่ยนข้อมูลการข่าวระหว่างหน่วยงานการข่าวทั้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยราชการอื่น ๆ ได้แก่ ตำรวจภูธรสำนักข่าวกรอง ฝ่ายปกครอง กอ.รมน. ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ การข่าวทหาร โดยมีลักษณะการปฏิบัติร่วมด้านการข่าว ดังนี้

- การพิสูจน์ทราบเป้าหมาย
- การรวบรวมพยานหลักฐาน
- การปฏิบัติตามหลักจิตวิทยา/มวลชนสัมพันธ์
- การใช้มาตรการตามกรอบกฎหมาย
- สืบสวน จับกุม ดำเนินคดี
- ติดตามพฤติกรรม / หาข่าวเครือข่าย

หลักการทำงานการข่าวเบื้องต้น ต้องตอบคำถามให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม โดยแบ่งการข่าว ได้ ๓ ประเภท ได้แก่ ข่าวกรองแห่งชาติ ข่าวกรองทหาร ข่าวกรองอื่น

การเก็บพยานหลักฐานจากสื่อโซเชียลมีเดีย

๔. พล.ต.ต.ไพบุลย์ น้อยหุ่น ผบก.ปอท.

ได้บรรยายในหัวข้อการเก็บพยานหลักฐานจากสื่อโซเชียลมีเดีย ที่น่าสนใจดังนี้

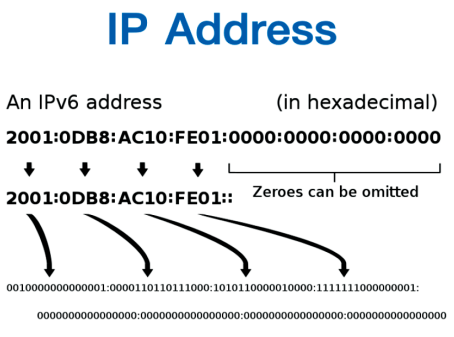
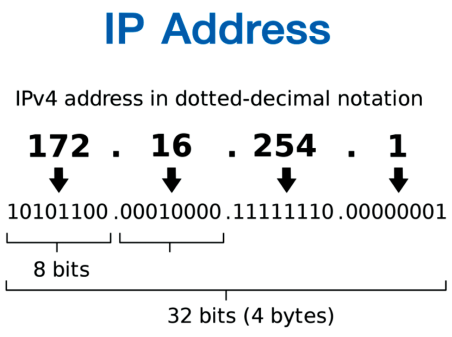
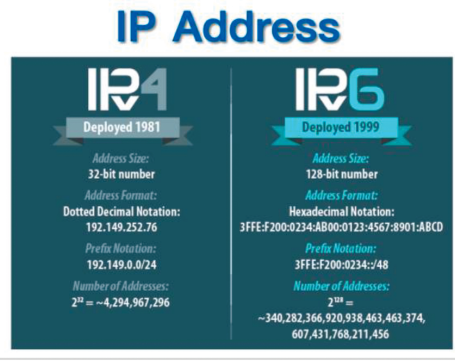
IP Address คืออะไร

ย่อมาจากคำเต็มว่า Internet Protocol Address คือ หมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ละเครื่องในระบบเครือข่ายที่ใช้โปรโตคอลแบบ TCP/IP ถ้าเปรียบเทียบก็คือบ้านเลขที่ของเรานั้นเอง ในระบบเครือข่ายจำเป็นจะต้องมีหมายเลข IP กำหนดไว้ให้กับคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ต้องการ IP ทั้งนี้เวลาที่มีการโอนย้ายข้อมูล หรือส่งงานใด ๆ จะสามารถทราบตำแหน่งของเครื่องที่เราต้องการส่งข้อมูลไป จะได้ไม่ผิดพลาดเวลาส่งข้อมูล

ปัจจุบัน มีการใช้งานอยู่ ๒ Class คือ IPv๔ และ IPv๖ ซึ่ง

IPv๔ ประกอบด้วยตัวเลข ๔ ชุด มีเครื่องหมายจุดคั่นระหว่างชุด เช่น ๑๙๒.๑๖๘.๑๐๐.๑ หรือ ๑๗๒.๑๖.๑๐.๑ เป็นต้น

IPv๖ ประกอบด้วยตัวเลขฐาน ๑๖ จำนวน ๘ กลุ่มเขียนคั่นด้วยเครื่องหมาย “:” เช่น ๓fee:๐๘๕b:@f1f:๐:๐:๐:a๙:๑๒๓๔ หรือ fec๐:๐:๐:๐:๒๐๐:๓cff:fec๖:๑๗๒๔ เป็นต้น

Domain Name

ชื่อโดเมน (Domain Name) หมายถึง ชื่อที่ถูกเรียกแทนการเรียกเป็นหมายเลข IP Address เนื่องจากการจดจำหมายเลข IP นั้นยุ่งยาก จึงนำชื่อที่เป็นตัวอักษรมาใช้แทน ซึ่งมักจะเป็นชื่อที่สื่อความหมายถึงหน่วยงานหรือเจ้าของเว็บไซต์นั้น ๆ ดังนั้น ระบบจึงมีการติดตั้งโปรแกรมและเครื่อง ที่ทำหน้าที่เป็นตัว Lookup หรือดัชนี ในการเปิดดูบัญชีหมายเลข จากชื่อที่เป็นตัวอักษร หรือเรียกว่า Domain Name โดยที่เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่นี้เรียกว่า Domain Name Server หรือ Domain Server

๑๕๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

โดยที่เจ้าของเว็บไซต์จะทำการจดทะเบียนเว็บไซต์กับผู้ให้บริการจดทะเบียนเว็บไซต์ โดยมีข้อมูลประกอบด้วย ชื่อ อีเมล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ ซึ่งเจ้าของเว็บไซต์อาจจดทะเบียนใช้บริการ CDN (Content Delivery Network) เพื่อให้ผู้เข้าถึงเว็บไซต์ได้รวดเร็ว และปกป้องจากการโจมตีเว็บไซต์

WHOIS Record

คือข้อมูลที่แสดงรายละเอียดของเจ้าของชื่อโดเมน หรือ Domain Contact. ข้อมูลทั้งหมดนี้ จะเป็นข้อมูลแบบ Public ที่ใคร ๆ ก็สามารถค้นหาได้ และในบางกรณีที่มีการติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เชื่อมต่อระบบชำระเงินกับธนาคาร ธนาคารอาจใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการยืนยันความเป็นเจ้าของโดเมนด้วย

วิธีการตรวจสอบเบื้องต้นการเข้าถึงบัญชีใช้งานเฟซบุ๊ก

๑. ประเภทของเฟซบุ๊ก
  - เฟซบุ๊กบุคคล Profile page
  - เฟซบุ๊กแฟนเพจ Fan page
  - เฟซบุ๊กกลุ่ม Group page
    - ✓ กลุ่มเปิด
    - ✓ กลุ่มปิด
    - ✓ กลุ่มลับ

๒. บัญชีผู้ใช้งาน (User Account)

- ๒.๑ ชื่อเฟซบุ๊ก
- ๒.๒ URL / Username
- ๒.๓ รูปภาพ Profile

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่สิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้คือ Facebook ID

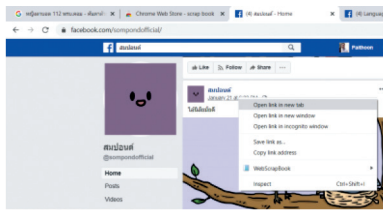

๕. แนวทางการเก็บข้อมูลการโพสต์ที่ผิดกฎหมาย

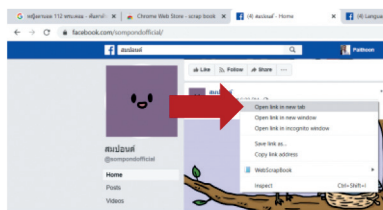

๕.๑ การเก็บเนื้อหาโพสต์ แชร์ หรือคอมเมนต์ เก็บด้วยวิธีการ Screen Capture, Save File, Take a Picture or Video, Print to Printer

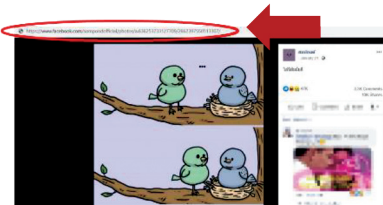
๕.๒ การเก็บ URL ของโพสต์
- คลิกขวาที่เวลาของโพสต์

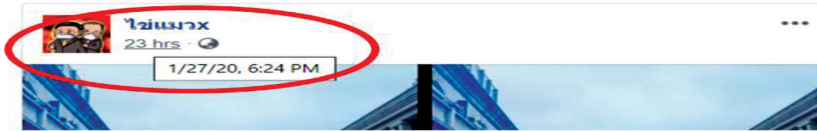
เลือก “เปิดแท็บใหม่” หรือ “Open link in new tab”

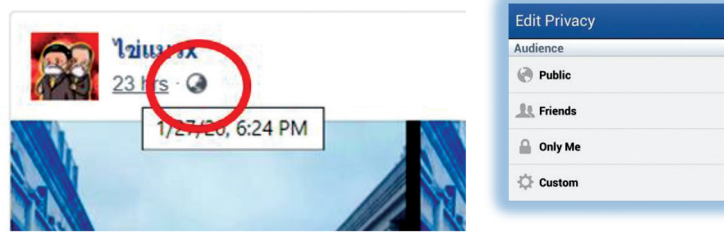
ทำการ “คัดลอก” URL ของโพสต์

๕.๓ การทำให้โพสต์แสดงวันเวลาที่ทำการโพสต์
นำมาสีไปวางไว้ที่ “เวลา” ของโพสต์ จะปรากฏวัน เวลา

๕.๔ การตั้งค่าความเป็นส่วนตัวของโพสต์นั้น
สัญลักษณ์ หลังข้อมูลแสดงเวลาโพสต์

๕.๕ พยานแวดล้อม เช่น คนคอมเมนต์ คนกดแสดงความรู้สึก ฯลฯ

แนวทางการปฏิบัติการชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างขวาง

๕. พล.ต.ต.สันติ ชัยนิรมัย ผบก.บก.สส.บช.น.

ได้บรรยายในหัวข้อแนวทางการปฏิบัติการชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างขวาง โดยเน้นการสืบสวนหาข่าวกลุ่มต่าง ๆ ในทางการเมือง ดังต่อไปนี้

๕.๑ ความเป็นมา (Research) จากตัวอย่างการชุมนุมทางการเมืองในปัจจุบัน

๕.๑.๑ การติดตามความเคลื่อนไหวทางโซเชียล

๑. กลุ่มแกนนำทางจิตวิญญาณ (ต่างประเทศ)

๒. กลุ่มแกนนำในประเทศ (ระดับผู้ปฏิบัติ)

๓. กลุ่มแนวร่วม (ขยายความ)

๕.๑.๒ สถานิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนท.) เริ่มดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ มีมวลชนจากเครือข่ายนักศึกษาสถาบันต่าง ๆ สนับสนุน

๕.๑.๓ กลุ่มเยาวชนปลดแอก (Free Youth)

๕.๑.๔ คณะกรรมการเพื่อรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน (ศรช.) มีมวลชนเครือข่ายภาควิชาการ นิสิตนักศึกษา ภาคประชาชน สนับสนุน

๕.๑.๕ เครือข่ายนักเรียน นิสิต นักศึกษาเคียงข้างประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (คนป.)

๕.๑.๖ ศูนย์ทนายความสิทธิมนุษยชน

๕.๒ สถานการณ์ สืบสวนหาข่าวจากกลุ่มผู้สนับสนุน ว่ามีการจัดกิจกรรมทางการเมืองแบบต่อเนื่อง ในหลายพื้นที่ จากกรุงเทพมหานครไปสู่ต่างจังหวัด โดยจะต้องมีการประเมินสถานการณ์เพื่อที่จะทราบแนวโน้มของสถานการณ์

๕.๓ การประเมินด้านการข่าว

๕.๓.๑ ดำเนินการด้านการข่าว วางแผนรวบรวมข่าวสาร รวบรวมข่าวสารพื้นฐาน และขยายข่ายงานข่าว

๕.๓.๒ ประสานงานข่าวกับหน่วยงานข่าวต่าง ๆ

๕.๓.๓ สืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแกนนำ ผู้สนับสนุน เครือข่าย ผู้จัดการชุมนุม ให้ทราบรูปแบบการชุมนุม จำนวนผู้ชุมนุม สถานที่จัดการชุมนุม สถานที่ที่จะมีการเดินขบวน แผนประทุษกรรมที่เคยเกิด แนวโน้มสถานการณ์

๕.๔ ชีตความสามารถของฝ่ายตรงข้าม วิธีการประเมินจำนวนผู้ชุมนุมได้จากยอดกด Like, ยอด Comment, ยอด Share, ผู้ติดตาม Twitter, ยอดการจำหน่ายสินค้าของกลุ่มผู้ชุมนุม, ยอดบริจาค, และประเมินขีดความสามารถในการชุมนุมจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการชุมนุม เวที เครื่องเสียง ป้ายไวรัล โพสต์เตอร์ ป้ายข้อความต่าง ๆ

๕.๔.๑ นำข้อมูลการข่าวที่ได้จากการสืบสวนมาวิเคราะห์วันต่อวัน

๕.๔.๒ เมื่อประเมินจำนวนคน อุปกรณ์ ศักยภาพของกลุ่มผู้ชุมนุม จะสามารถประเมินได้ว่าการชุมนุมจะพัฒนาเหตุการณ์ได้หรือไม่ เช่น จะยึดถือหรือไม่ จะมีการทำลายทรัพย์สินหรือไม่ จะมีการบุกยึดสถานที่ราชการหรือไม่ จะมีการปิดถนนหรือไม่

๕.๕ ข้อมูลพื้นที่ (IPB)

๕.๕.๑ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อฝ่ายเรา เช่น ทางเข้าออกหลายทาง จุดที่ยากต่อการควบคุม จุดที่แสงสว่างน้อยทำให้ยากต่อการสร้างสถานการณ์ของมือที่สาม มุมอับ ลับสายตา จุดที่ไม่มี CCTV เป็นต้น

๕.๕.๒ สิ่งที่สนับสนุนฝ่ายเรา ได้แก่ สามารถตั้งอุปกรณ์ควบคุมฝูงชนได้ เช่น แผงเหล็ก รถฉีดน้ำ L-RAD อาคารสูงข่มง่ายต่อการสังเกตการณ์ จุดที่มีกล้อง CCTV

๕.๕.๓ เส้นทางเข้าออกพื้นที่ชุมนุม ต้องพิจารณาถึง จำนวนช่องทางเข้าออก ความยากง่าย ในการเข้าออก การจำกัดช่องทางเข้าออก การตั้งจุดคัดกรอง

๕.๕.๔ สภาพสังคมโดยรอบของพื้นที่ชุมนุม เป็นผลดีหรืออุปสรรคต่อเจ้าหน้าที่อย่างไร

๕.๖ แผนยุทธการ กำลังพล การฝึก

- ๑) ดำเนินการด้านการข่าว วางแผนรวบรวมข่าวสาร รวบรวมข่าวสารพื้นฐาน
- ๒) สืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแกนนำ ผู้สนับสนุน เครือข่าย ผู้จัดการชุมนุม
- ๓) เตรียมการจัดตั้งและใช้ที่ทำการส่วนหน้า (ทก.สน.) เพื่อเตรียมการควบคุมอำนวยความสะดวก
- ๔) รายงานเหตุการณ์เบื้องต้นให้ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ของหน่วยเหนือทราบ
- ๕) แจ้งเตือนหน่วยปฏิบัติและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติทราบ
- ๖) แจ้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของ ตร.และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐให้จัด

หรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะ

- ๗) ติดต่อประสาน เจริญต่อรอง และจัดเจ้าหน้าที่ประสานกับผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ
- ๘) ประเมินภัยคุกคาม วิเคราะห์ความเสี่ยง
- ๙) เตรียมการตามขั้นตอนของกฎหมาย การใช้กำลัง
- ๑๐) เตรียมอุปกรณ์สิ่งกีดขวางหรืออำนวยความสะดวก
- ๑๑) เตรียมพื้นที่การชุมนุมให้ปลอดภัย สะดวกต่อการใช้พื้นที่ของบุคคลทั่วไป
- ๑๒) การวางกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ การวางแผงเหล็กเพื่ออำนวยความสะดวกการจราจร
- ๑๓) ประกาศมาตรการทางกฎหมายให้ผู้ชุมนุมและผู้จัดทราบ
- ๑๔) จัดระเบียบสื่อมวลชน
- ๑๕) ดำเนินการด้านมวลชนสัมพันธ์
- ๑๖) จัดตั้ง ศปก.สน. ในพื้นที่ชุมนุมเพื่อควบคุมสั่งการ

๕.๗ แผนเผชิญเหตุ ยุทธวิธี แผนสำรอง ต้องจัดทำแผนเผชิญเหตุในกรณีเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ

ได้แก่

- ๑) กรณีกลุ่มผู้ชุมนุมมีการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์
- ๒) การช่วยเหลือประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ กรณีที่ถูกกลุ่มผู้ชุมนุมทำร้ายร่างกายหรือ

จับกุมตัว

- ๓) กรณีเกิดอุบัติเหตุทำให้ผู้ชุมนุมหรือประชาชนได้รับบาดเจ็บ

การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุม (CCOC)

๖. พ.ต.อ.นพศิลป์ พูลสวัสดิ์ รอง ผบก.สส.บช.น.

วิทยาการผู้มีความเชี่ยวชาญด้านงานสืบสวนของนครบาล

ได้บรรยายในหัวข้อ ส่วนบังคับบัญชา บก.ควบคุมและการควบคุม สั่งการ มีรายละเอียดน่าสนใจดังต่อไปนี้

๖.๑ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุม (CCOC) มีดังนี้

๑) ศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุม Command and Control Operations Center (CCOC) ระดับ บช.น./ภ., ระดับ บก./ภ.จว. และ ระดับ สน./สภ.

๒) โดยมี รอง ผบช., รอง ผบก.ฯ และ รอง ผกก.ฯ สภ.หรือ สน. เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุม (CCOC) หรือผู้ที่ผู้บังคับบัญชาพิจารณาตามความเหมาะสม

๖.๒ เครื่องมือและอุปกรณ์

๑) เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการใช้งานฐานข้อมูลอย่างน้อย ๕ เครื่อง พร้อมด้วย Server จัดเก็บข้อมูล ๑ เครื่อง หรือตามความสามารถในการจัดหา

๒) เครื่องคอมพิวเตอร์ในการเชื่อมต่อข้อมูลกับระบบ POLIS และระบบ AMI ของกรมการปกครอง เพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูล หรือตามความสามารถในการจัดหา

๓) เครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อวง Lan และทุกเครื่องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วเพื่อตรวจสอบข้อมูล หรือตามความสามารถในการจัดหา

๔) โปรเจคเตอร์ ๕ เครื่อง พร้อมจอขนาด ๑๒๐ นิ้ว ๕ จอ เชื่อมต่อผ่านเครื่อง Matrix ในการจัดการนำภาพจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่อง DVD หรืออุปกรณ์อื่น ๆ นำฉายขึ้นจอหรือสลับจอในการ Presentation ได้อย่างเป็นระบบ หรือตามความสามารถในการจัดหา

๕) คอมพิวเตอร์ความเร็วสูง ในการใช้งานข้อมูล I๒ และการใช้ติดตามเครื่อง GPS ซึ่งติดตั้งไว้กับยานพาหนะเป้าหมาย รวมทั้งใช้ในการตรวจสอบวงจรปิดของ กทม. ด้วย หรือตามความสามารถในการจัดหา

๖.๓ กำลังพลผู้ปฏิบัติงาน

ศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุม (CCOC) บก.สส.บช.น. ประกอบด้วยกำลังพลดังนี้

(๑) ส่วนบังคับบัญชา ประกอบด้วย

ก. รอง ผบช., รอง ผบก., รอง ผกก.ฯ สภ. หรือ สน. เป็น หัวหน้าศูนย์ฯ

ข. และผู้ที่ หัวหน้าศูนย์ฯ คัดเลือกให้เป็น รองหัวหน้าศูนย์ฯ โดยสิ่งที่ หน.ศูนย์ฯ

ต้องรับทราบและดำเนินการ มีดังนี้

๑) ความเป็นมา

๒) สถานการณ์

๓) การประเมินด้านการข่าว

๔) ชีตความสามารถของฝ่ายตรงข้าม

๕) ข้อมูล IPB

- ๖) แผนยุทธการ กำลังพล และการฝึก
- ๗) แผนเผชิญเหตุ ยุทธวิธีและแผนสำรอง
- ๘) ข้อกฎหมาย, พนักงานสอบสวน
- ๙) การส่งกำลังบำรุง
- ๑๐) การติดต่อสื่อสาร
- ๑๑) การรายงาน
- ๑๒) การประชาสัมพันธ์และบริหารสื่อมวลชน

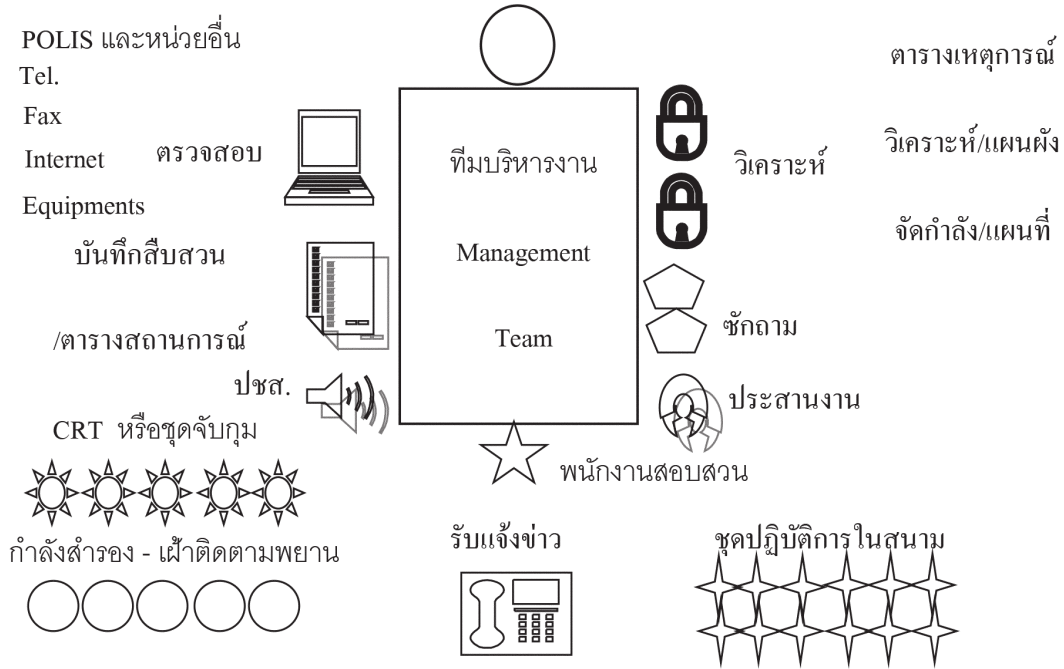
- (๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าว
- (๓) เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผน
- (๔) เจ้าหน้าที่ฝ่ายยุทธการและการควบคุมกำลัง
- (๕) เจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยการและส่งกำลังบำรุง
- (๖) เจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่อสาร
- (๗) เจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมการรับรายงานผ่านช่องทาง line
- (๘) เจ้าหน้าที่ฝ่ายติดตามสถานการณ์และฝ่ายบันทึกตารางเหตุการณ์
- (๙) เจ้าหน้าที่ฝ่ายตรวจสอบข้อมูลประวัติบุคคลและยานพาหนะ
- (๑๐) เจ้าหน้าที่ฝ่ายติดตามความเคลื่อนไหว Social, Face book, twitter, press, tv, news, Face book live, YouTube live

- (๑๑) เจ้าหน้าที่กล้องวงจรปิด cctv พื้นที่การชุมนุม
- (๑๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนควบคุมการ live สด และอัดเทปคำปราศรัยในพื้นที่ชุมนุม
- (๑๓) เจ้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายสืบสวนหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ
- (๑๔) เจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย (พนักงานสอบสวน)
- (๑๕) เจ้าหน้าที่ฝ่ายถอดเทปคำปราศรัยประกอบสำนวนการสืบสวนสอบสวน
- (๑๖) เจ้าหน้าที่ฝ่ายประสานงานและแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน

๖.๔ โครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการสั่งการและควบคุมการสืบสวนคดีอาชญากรรม

[Command and Control Operations Center (CCOC) for Criminal Investigation]

ผู้อำนวยการสืบสวน

๖.๕ ระบบการทำงานของ CCOC

ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าการสืบสวนคดีและทีมบริหารงานสืบสวน จะเป็น ผู้ควบคุมสั่งการ สนับสนุน แก้ไข ช่วยเหลือ ตรวจสอบข้อมูลการปฏิบัติทุกเรื่องให้กับชุดปฏิบัติ ส่วนชุดปฏิบัติจะมีการเตรียมและตรวจสอบข้อมูลก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ตามรายการที่ต้องตรวจสอบ (checklist) โดยใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ CCOC ซึ่งได้เชื่อมต่อข้อมูลกับหน่วยงานภายในและภายนอกไว้แล้ว วางแผน ซักซ้อม แล้วออกปฏิบัติสรุปผลการปฏิบัติ ถ่ายภาพนิ่งหรือวิดีโอระหว่างปฏิบัติหน้าที่เพื่อรวบรวมหลักฐานและเพื่อทำรายงานนำเสนอ (presentation) เขียนรายงานการสืบสวนอย่างเป็นระบบตามความเป็นจริงตลอดจนการเก็บข้อมูลต่อเนื่องให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้องและสิทธิมนุษยชน CCOC และผู้ปฏิบัติจะทำงานด้วยกัน (two-way communication)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

๗. พ.ต.อ.อรรถพล อนุสิทธิ์ รอง ผบก.สส.บข.น.

ได้บรรยายในหัวข้อ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พนักงานสอบสวนและการสอบสวน การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องพึงระลึกเสมอในการรวบรวมพยานหลักฐานของฝ่ายสืบสวนสอบสวนในคดีเกี่ยวกับการชุมนุม จากประสบการณ์และการถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงาน มีดังนี้

๗.๑ ห่วงโซ่การครอบครองพยาน โดยเริ่มจากฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติโดยมีอำนาจและหน้าที่ ต้องมีคำสั่ง แผน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ปฏิบัติ กำหนดพื้นที่ภารกิจให้ชัดเจน การตรวจยึดสิ่งของต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน ต้องทำบันทึกการตรวจยึดนำส่งพนักงานสอบสวนลงประจำวันไว้เป็นหลักฐาน พนักงานสอบสวนจะต้องส่งตรวจพิสูจน์ตามระเบียบ กฎหมายต่อไป

๗.๒ ในสภาวะปกติที่ยังไม่มีการชุมนุม การสืบสวนหาข่าวข้อมูลบุคคล แกนนำการเคลื่อนไหวเครือข่าย และผู้สนับสนุน จะต้องมีการดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องติดตามการเคลื่อนไหวของบุคคลดังกล่าว ทางสื่อโซเชียลมีเดียทุกแขนงไปพร้อม ๆ กัน

ในทางกลับกัน เมื่อมีเหตุการณ์การชุมนุม และมีการกระทำที่เข้าองค์ประกอบการกระทำความผิดตามกฎหมายบัญญัติ ในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อขอออกหมายจับ ศาลมักจะให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เป็นประวัติการกระทำของผู้ที่จะขอออกหมายจับว่ามีพฤติการณ์เคลื่อนไหวในครั้งก่อน ๆ อย่างไร เพื่อให้เห็นเจตนาในการกระทำความผิด จึงจำเป็นจะต้องรวบรวมประวัติการเคลื่อนไหวทางการเมือง การจัดกิจกรรม การจัดการชุมนุมย้อนหลังเท่าที่จะทำได้ ว่ามีการดำเนินการกี่ครั้ง แต่ละครั้งร่วมดำเนินการกับใคร พฤติการณ์ที่แสดงออก วัตถุประสงค์ที่เรียกร้อง จุดมุ่งหมาย มีกลุ่มใดให้การสนับสนุนหรือไม่ อาจต้องมีการจัดทำข้อมูลการติดต่อสื่อสาร เส้นทางทางการเงินไว้ด้วย และจัดทำรายงานการสืบสวนพร้อมหลักฐานนำส่งให้พนักงานสอบสวนประกอบการดำเนินคดี

๗.๓ เมื่อทราบกำหนดวันนัดหมายให้มีการชุมนุม จะต้องออกแผน คำสั่งให้เป็นปัจจุบันในการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบจะต้องแบ่งมอบให้ชัดเจน ดังนี้

๗.๓.๑ ติดตามบุคคลสำคัญทั้งกลุ่มแกนนำ เครือข่าย ผู้สนับสนุนติดตามความเคลื่อนไหวเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วรายงานการสืบสวน

๗.๓.๒ ติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มแกนนำ เครือข่าย ผู้สนับสนุน ทางสื่อโซเชียลมีเดียทุกแขนง เพื่อจะทราบวันเวลา สถานที่ในการจัดกิจกรรม วัตถุประสงค์ ข้อความที่ประกาศ จะเข้าข่ายองค์ประกอบความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือไม่

๗.๓.๓ แบ่งมอบพื้นที่ให้ฝ่ายสืบสวนรับผิดชอบเป็นโซน โดยจะต้องแบ่งหน้าที่เป็นชุด ๆ ได้แก่ ชุดถ่ายภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว บันทึกเสียง คำปราศรัย ในการถ่ายภาพจะต้องสามารถยืนยันตัวบุคคลได้อย่างชัดเจน กรณีบุคคลที่ไม่รู้จักชื่อ ต้องสามารถนำมาใช้สืบค้นได้ การถ่ายภาพยานพาหนะต้องเห็นเลขทะเบียนรถ ดำเนินสำคัญเพื่อหาตัวเจ้าของได้ เป็นต้น

๗.๓.๔ ชุดปฏิบัติการ LIVE สด ได้สร้างเครือข่ายจาก FACEBOOK LIVE เกาะติดสถานการณ์การชุมนุมอย่างต่อเนื่อง

๗.๓.๕ ทำการบันทึกเทปจากการถ่ายทอดสด จากสื่อของกลุ่มผู้ชุมนุมเอง จากสื่อมวลชนแขนงอื่น เพื่อใช้เป็นหลักฐานอีกส่วนหนึ่ง

๗.๓.๖ จัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์ CCOC เพื่อเป็นศูนย์อำนวยความสะดวกการของ ผู้บังคับบัญชา สนับสนุนข้อมูลให้ชุดปฏิบัติในพื้นที่ โดยจะต้องมีฝ่ายกฎหมายวิเคราะห์การกระทำของผู้ชุมนุมว่าจะเข้าข่ายองค์ประกอบความผิดอย่างไรหรือไม่ ประกอบกับให้คำแนะนำ เสนอแนวทางการปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย

๗.๔ ในวันที่สถานการณ์การชุมนุม ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีการประชุมซักซ้อมการปฏิบัติของ ทุกฝ่าย ซักซ้อมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริหารสถานการณ์ CCOC ตรวจสอบเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ชุดปฏิบัติจะนำไปใช้ เช่น อุปกรณ์การบันทึกเสียงพร้อมหรือไม่ วิทียูทิวบ์ กล้อง ต้องใช้งานได้ ชาร์จถ่าน พร้อมใช้งาน หรือเตรียมอุปกรณ์ถ่านสำรอง

กำกับสั่งการชุดสืบสวนหาข่าวจะต้องรวบรวมข้อมูล หรือพยานหลักฐานที่ต้องใช้ในการ ดำเนินคดี ในแต่ละฐานความผิด

กำหนดวิธีการรายงาน วงรอบการรายงานของแต่ละชุด หากยังไม่มีมีการปราศรัย ไม่มี เหตุการณ์สำคัญ อาจกำหนดเป็นช่วง ๓๐ นาที ๑๕ นาที หากมีการปราศรัย อาจให้รายงานกระชั้นชิดทุก ๕ นาที หากมีเหตุการณ์รุนแรงต้องให้รายงานทันที

ศูนย์บริหารสถานการณ์ CCOC จะต้องรวบรวมข้อมูลจัดทำกระดานสถานการณ์ (TIMELINE) และจัดทำข้อมูลรายงานผู้บังคับบัญชาทุกระยะ

๗.๕ พยานหลักฐานที่ฝ่ายสืบสวนจะต้องรวบรวม เพื่อนำส่งให้พนักงานสอบสวนจากสถานที่ ชุมนุม

๗.๕.๑ ลำดับเหตุการณ์ของการชุมนุม ตั้งแต่แกนนำ เครือข่าย ผู้สนับสนุน เดินทางมายัง ที่ชุมนุม ระหว่างการชุมนุมจนเสร็จสิ้นและเดินทางกลับ

๗.๕.๒ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว บันทึกเสียงคำปราศรัย บันทึกการ ดำรงการติดต่อสื่อสาร ของเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ชุมนุม การประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๗.๕.๒.๑ แจ้งครั้งแรกก่อนเริ่มการชุมนุม (กรณีมีการแจ้งการชุมนุม) “เรียน ผู้ชุมนุมทุกท่านครับ ผม พ.ต.อ. .... ผู้กำกับการสถานีตำรวจ.....เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม ขอเรียนชี้แจงทุกท่าน ให้ทราบว่า การใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมในครั้งนี้ ขอให้เป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ / การชุมนุมต้องไม่ไปกระทบสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือละเมิดต่อกฎหมาย / ขอให้การชุมนุมอยู่ใน ขอบเขตพื้นที่ที่แจ้งไว้ การใช้เครื่องขยายเสียงอย่าให้ดังเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และขอให้เลิกการชุมนุม ตามเวลาที่แจ้งด้วยนะครับ”

๗.๕.๒.๒ การแจ้งเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมาย (ทั้งกรณีมีการแจ้งการชุมนุมปกติ หรือในช่วงประกาศใช้ พ.ร.ก.)

“เรียน ผู้ชุมนุมทุกท่านครับ ผม พ.ต.อ. .... ผู้กำกับการสถานีตำรวจ... เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม ขอเรียนชี้แจงทุกท่านให้ทราบว่า ขณะนี้ การชุมนุมของท่าน มีใช้การชุมนุมโดยสงบ มีการนำมวลชนพียงแผงเหล็กกันพื้นที่ ลงมาบนผิวการจราจร มีการใช้มวลชนปิดเส้นทางจราจร ซึ่งเป็นทาง สาธารณะ ทำให้ผู้อื่นไม่สามารถใช้เส้นทางนี้สัญจรไปมาได้ตามปกติ การชุมนุมของพวกท่านในขณะนี้ เป็นการ ละเมิดต่อกฎหมาย และกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ... (อาจมีการชี้แจงการกระทำผิดอื่นเพิ่มเติมด้วย ตามแต่ละเหตุการณ์ เช่น มาตรการป้องกันการแพร่เชื้อโรค)

จึงเป็นการชุมนุมที่มีได้เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ยุติการกระทำแต่เวลานี้ (และให้แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด)”

๗.๕.๒.๓ การแจ้งให้เลิกการชุมนุมกรณีมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดกฎหมาย

“เรียน ผู้ชุมนุมทุกท่านครับ ผม พ.ต.อ. .... ผู้กำกับสถานีตำรวจ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม ขอเรียนชี้แจงทุกท่านให้ทราบว่า ขณะนี้ การชุมนุมของท่าน มิใช่การชุมนุมโดยสงบภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ (มีการกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิตร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่น จนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง)... การชุมนุมของพวกท่านในขณะนี้เป็นการละเมิดต่อกฎหมาย และกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ... (อาจมีการชี้แจงการกระทำผิดอื่นเพิ่มเติมด้วยตามแต่ละเหตุการณ์ เช่น มาตรการป้องกันการแพร่เชื้อโรค) จึงขอให้ยุติการกระทำข้างต้นแต่เวลานี้”

ทั้งนี้จากข้อ ๗.๕.๒.๑ - ๗.๕.๒.๓ ให้บันทึกภาพ เสียง และแจ้ง

สื่อมวลชนบันทึกภาพการแจ้งประกาศไว้เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานต่อไปด้วย

๗.๕.๓ ข้อมูลบุคคลที่ได้รับบาดเจ็บ ได้รับความเสียหาย บุคคลที่จะอ้างอิงเป็นพยานรวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวเพื่อจะเป็นพยานบุคคลในคดี

๗.๕.๔ เก็บข้อมูลช่างภาพ สื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อประสานขอข้อมูลในการนำเสนอข่าวมาประกอบคดี

๗.๕.๕ ถ่ายภาพ เก็บข้อมูล เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ของกลุ่มแกนนำ เครือข่าย ผู้สนับสนุน เสื้อผ้า ป้ายข้อความ อาหาร น้ำ เครื่องดื่ม เต็นท์ เวที เครื่องฉายเลเซอร์ เครื่องดนตรี เพื่อสืบค้นหาเจ้าของ และหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงของบุคคล ต่อไป

๗.๕.๖ เส้นทางทางการเงินของเครือข่าย ผู้สนับสนุนทุนทรัพย์

๗.๖ การทำรายงานการสืบสวน ฝ่ายข่าวที่จะต้องจัดทำรายงานการสืบสวน ประกอบด้วย ฝ่ายสืบสวนที่รับผิดชอบพื้นที่ที่ได้ออกคำสั่งมอบหมายพื้นที่และความรับผิดชอบไว้ ตำรวจสันติบาล และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี โดยก่อนจะส่งข้อมูลให้ฝ่ายข่าวประชุมโต๊ะข่าว ตรวจสอบข้อมูลให้ตรงกันก่อน แล้วจึงส่งรายงานการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนในการรายงานการสืบสวน จะต้องส่งมอบพยานหลักฐานประกอบ เช่น บันทึกการถอดเทปคำปราศรัย CD บันทึกคำปราศรัย ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่น และต้องระบุด้วยว่าจะให้สอบปากคำผู้ใดเป็นพยานในการสืบสวน รายงานสืบสวนต้องประทับชั้นความลับ “ลับมาก” ไว้ด้วย เพื่อไม่ให้ข้อมูลรั่วไหลและรับนำส่งพนักงานสอบสวน

๗.๗ ถอดบทเรียนการรวบรวมพยานหลักฐานของฝ่ายสืบสวน

๗.๗.๑ การถ่ายรูปรูปบุคคลไม่ชัด รายงานชื่อบุคคลไม่ตรงกัน ระหว่างสืบพื้นที่ บก. - สันติบาล การบันทึกภาพบุคคลจึงให้บันทึกหลาย ๆ มุม ให้เห็นตำหนิ เสื้อผ้า เครื่องหมาย รองเท้า เพื่อยืนยันตัวบุคคลได้ภายหลัง และสามารถสื่อให้เห็นถึงว่าเป็นบุคคลกลุ่มใด เคยมีการเคลื่อนไหวมาก่อนหรือไม่

๗.๗.๒ บันทึกเสียงไม่ชัดเจน ฟังไม่ออก ต้องให้ใกล้เวทีพอสมควร (อาจต้อง ๒ คนเพื่อสำรอง) ต้องจัดทำบันทึกว่าใครเป็นพิธีกร (ไม่รู้ให้ถาม CCOC) พูดเชิญใคร ใครเริ่มพูด พูดแล้วพิธีกรเชิญใครต่อ

๗.๗.๓ การถอดเทปต้องระบุว่าใครพูด เริ่มพูดเวลาใดถึงเวลาใด ต้องถอดทุกคำพูด ถ้าอยู่เวทีหลายคน สลับกันพูด ต้องขึ้นย่อหน้าทุกครั้งว่าใครพูด

๑๖๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

- ๗.๗.๔ ถ้ายังไม่รู้ชื่อต้องระบุเสื้อผ้า เครื่องหมาย ระบุภาพถ่ายเพื่อยืนยันตัวบุคคลได้
- ๗.๗.๕ การส่งแผ่น CD แนบรายงานการสืบสวนที่ถอดเทป เพื่อให้พนักงานสอบสวนส่งตรวจพิสูจน์ยังพิสูจน์หลักฐาน เพื่อยืนยันว่าไม่มีการตัดต่อเพิ่มเสียง
- ๗.๗.๖ ก่อนส่งรายงานการสืบสวนให้ฝ่ายข่าวประชุมโต๊ะข่าวสรุปข้อมูลให้ตรงกันแล้วจึงส่งรายงานการสืบสวนให้พนักงานสอบสวน
- ๗.๗.๗ กำหนดตัวบุคคลที่จะให้การเป็นพยาน หมายเลขโทรศัพท์เพื่อพนักงานสอบสวนติดต่อนัดหมายมาสอบสวน
- ๗.๘ การแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวน และการดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานจนถึงการสรุปสำนวน
  - ๗.๘.๑ ต้องจัดให้มีสถานที่ทำการสอบสวนของคณะพนักงานสอบสวนเป็นการเฉพาะเพื่อให้เป็นพื้นที่ควบคุมไม่ให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าออก เนื่องจากข้อมูลในการสอบสวนเป็นความลับ
  - ๗.๘.๒ ในห้องสอบสวนต้องจัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สนับสนุนการทำงานของพนักงานสอบสวนให้พร้อม เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร แฟ้มเก็บเอกสาร บอร์ด เพื่อใช้ติดรูปบุคคลและพยานหลักฐาน
  - ๗.๘.๓ ในคดีเกี่ยวกับการชุมนุม มักมีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนเพื่อร่วมทำการสอบสวนดำเนินคดี เนื่องจากมีพยานจำนวนมาก อาจเกินขีดความสามารถของพนักงานสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ
  - ๗.๘.๔ ในการปฏิบัติหัวหน้าคณะพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้แบ่งมอบภารกิจให้พนักงานสอบสวนแต่ละนายมีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น พนักงานสอบสวนอาวุโสเป็นคณะกรรมการสอบสวน กำหนดประเด็นในการซักถามพิจารณาข้อกฎหมายฐานความผิด และจะต้องมอบหมายพนักงานสอบสวนหนึ่งนายทำหน้าที่เลขานุการคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่จัดบันทึกการประชุม บันทึกข้อสั่งการ และรายงานผลการปฏิบัติของคณะทำงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
  - ๗.๘.๕ มอบหมายผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับฝ่ายสืบสวน เพื่อติดตามพยานหลักฐานจากฝ่ายสืบสวน
  - ๗.๘.๖ มอบหมายผู้รับผิดชอบรวบรวม เก็บรักษาของกลางพยานเอกสาร พยานหลักฐานอื่นและนำของกลางส่งตรวจพิสูจน์ ตลอดจนติดตามผลการตรวจพิสูจน์ เข้าสู่สำนวน และจัดทำบัญชีคุมไว้
  - ๗.๘.๗ ก่อนออกหมายเรียก หรือขอออกหมายจับจะต้องมีการประชุมคณะพนักงานสอบสวนทุกคนay เพื่อร่วมกันพิจารณาพยานหลักฐาน ลงความเห็น โดยจัดทำบันทึกการประชุมไว้เป็นหลักฐานด้วยแล้วมอบหมายพนักงานสอบสวนผู้ใดลงนามออกหมายเรียก หรือเป็นผู้ยื่นคำร้องขอออกหมายจับต่อศาล
  - ๗.๘.๘ ให้กำหนดรูปแบบการสรุปพยานหลักฐานเพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาเป็นตารางเพื่อเข้าใจได้ง่าย

เทคโนโลยีสำหรับงานสืบสวน

๘. พ.ต.อ.นิเวศน์ อภิวาทิน รอง ผบก.สสท.

ได้บรรยายในหัวข้อ ความรู้ทางเทคโนโลยีสำหรับงานสืบสวน ไว้ดังต่อไปนี้

เทคโนโลยีสำหรับงานสืบสวน เป็นการเน้นสิ่งจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานเกี่ยวกับงานสืบสวนควรมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานสืบสวน โดยแบ่งเป็นประเด็นหลักดังนี้

๘.๑ การวิเคราะห์แนวโน้มที่เกิดขึ้นในประเทศไทยจาก Hot trends ของ Google ซึ่งสามารถเปรียบเทียบ Key word ที่สนใจ ทำให้เข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันว่าประชาชนกำลังให้ความสนใจสืบค้นในเรื่องใด

๘.๒ การวิเคราะห์ข่าวปลอม โดยใช้หลัก ชัวร์ก่อนแชร์ กล่าวคือ เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารใดมา ควรตรวจสอบจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ๓-๕ แหล่งข่าวก่อนแชร์ ซึ่งสามารถตรวจสอบโดยการสืบค้นข้อความหรือรูปภาพจากเว็บไซต์ Google.com หรือ Images.google.com แล้ววิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ และ Timeline ของข้อมูล นอกจากนี้ยังสามารถตรวจสอบได้จากเว็บไซต์ AntiFakeNewsCenter.com อีกส่วนหนึ่ง

๘.๓ เมื่อตรวจพบข้อมูลข่าวสารไม่เหมาะสมในสื่อสังคมออนไลน์ ควรใช้วิธีการแจ้งการละเมิดนโยบายของสื่อสังคมออนไลน์แต่ละค่ายเป็นหลัก โดยเน้นการให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนเพื่อให้เข้าใจกลไกการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุด

๘.๔ การตั้งค่าการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้กลไกการยืนยันตัวตนแบบ ๒ ชั้น ผ่านทาง SMS และการอนุญาตสิทธิ์ให้แอปพลิเคชันในโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็น

๘.๕ การทำความเข้าใจถึงกลไกการระบุตัวตนในโลกออนไลน์ ซึ่งใช้หมายเลขไอพีเป็นตัวแทนในการท่องอินเทอร์เน็ต เมื่อมีการกระทำความผิด หมายเลขไอพีจะปรากฏเป็นพยานหลักฐานในส่วนต่าง ๆ ดังนั้นการระบุตัวตนของผู้กระทำความผิดจึงจำเป็นต้องหาวิธีการระบุหมายเลขไอพีของผู้ใช้บัญชีสื่อสังคมออนไลน์ในระหว่างการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเมื่อนำหมายเลขไอพีและวันเวลาที่มีการใช้งานไปตรวจสอบกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต จะทำให้ทราบถึงหมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และนำไปสู่การระบุตัวตนผู้ใช้งาน

๘.๖ ความท้าทายในการยึดโทรศัพท์เคลื่อนที่จากเป้าหมาย ซึ่งส่วนใหญ่มักจะติดรหัสผ่านทำให้ไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลการกระทำความผิดภายในโทรศัพท์เคลื่อนที่ของเป้าหมายได้ ดังนั้นเมื่อเข้าตรวจค้นจึงไม่ควรยึดโทรศัพท์เคลื่อนที่ของเป้าหมายในทันที แต่ควรใช้วิธีการแจ้งสิทธิ์ตามกฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้เป้าหมายได้ใช้โทรศัพท์เพื่อสืบค้นเบอร์โทรศัพท์ เมื่อเป้าหมายปลดล็อกโทรศัพท์แล้วจึงค่อยยึดโทรศัพท์ของเป้าหมาย โดยสิ่งแรกๆ ที่ควรดำเนินการคือการเปรียบเทียบวันเวลาของโทรศัพท์ว่าคลาดเคลื่อนหรือตรงกับวันเวลามาตรฐานหรือไม่อย่างไร จากนั้นจึงเก็บหมายเลขอิมี่ หมายเลขซิมโทรศัพท์ หมายเลขไอพี (หากมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต) แล้วจึงปรับสัญญาณการเชื่อมต่อของโทรศัพท์เป็นแบบ Airplane Mode เพื่อป้องกันมิให้มีการติดต่อจากระยะไกลและลบพยานหลักฐานในโทรศัพท์เคลื่อนที่ของกลาง หลังจากนั้นจึงเก็บรายละเอียดเพิ่มเติมในโทรศัพท์เคลื่อนที่ ได้แก่ หมายเลขเครื่อง รุ่น ยี่ห้อ ระบบปฏิบัติการ และที่สำคัญคือ บัญชีสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังกล่าว

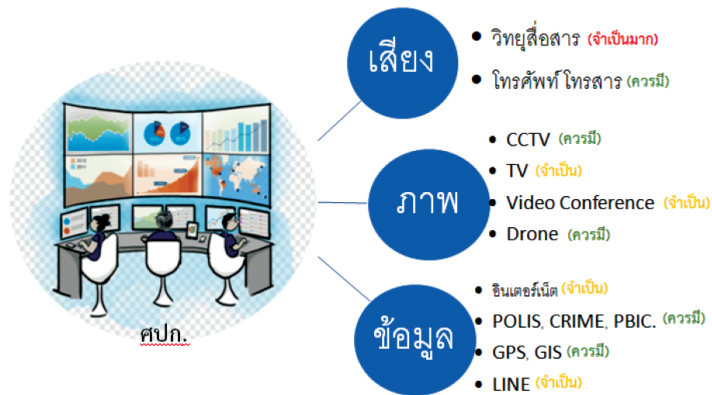
๑๖๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

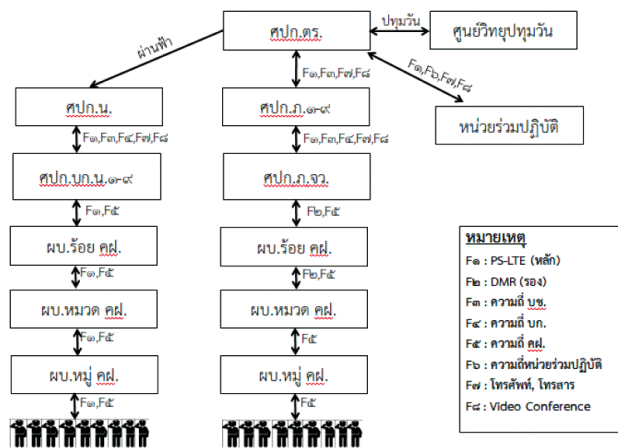
การติดต่อสื่อสารในการกิจควบคุมฝูงชน

๙. พ.ต.อ.พงศ์พันธ์ นุชนารถ ผกก.กลุ่มงานพัฒนาเทคโนโลยีและบริหารความถี่
ได้บรรยายในหัวข้อ การติดต่อสื่อสารในการกิจควบคุมฝูงชน ที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการติดต่อสื่อสารใน ศปก.

ข่ายการติดต่อสื่อสารในการกิจควบคุมฝูงชน

- ๙.๑ ขั้นตอนการวางระบบวิทยุสื่อสาร
- ๑) กำหนดระบบวิทยุสื่อสารหลัก (ดิจิทัล PS-LTE, DMR, อนาล็อก)
  - ๒) กำหนดข่ายการติดต่อสื่อสาร (ข่ายหลัก ข่ายรอง ข่ายประสาน)
  - ๓) วางข่ายการติดต่อสื่อสารตามข้อ ๒
  - ๔) กำหนดนามเรียกขานและประมวลกลับ
  - ๕) ประชุมและแจ้งเวียนข่ายการติดต่อสื่อสาร
  - ๖) ชักซ้อมการติดต่อสื่อสารทางวิทยุ
  - ๗) กำหนดวงรอบการทดสอบ ว.๑๖
  - ๘) ตรวจสอบจุดบอด หากพบให้แจ้ง สส. แก้ไข

๙.๒ ระบบโทรศัพท์ และโทรสาร

ตรวจสอบว่าที่ตั้ง ศปก.สน./สภ. หรือ ทก. สามารถขอรับการสนับสนุนคู่สายโทรศัพท์ได้จากเจ้าของพื้นที่หรือไม่

หากไม่มีให้ประสานผู้ให้บริการโทรศัพท์ในพื้นที่ ติดตั้งหมายเลขโทรศัพท์ใหม่ให้

หากติดตั้งหมายเลขโทรศัพท์ใหม่ไม่ได้ ให้กำหนดโทรศัพท์มือถือเป็นโทรศัพท์ประจำ

ศปก.สน./สภ. และแจ้งเวียนผู้เกี่ยวข้องทราบ

โทรสารหากไม่มี สามารถส่งทางโปรแกรม Line แทนได้

๙.๓ กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)

มีอยู่แล้ว (ประสานเจ้าของขอเชื่อมต่อภาพ)

• Server/ตัวบันทึก ใครดูแล บริษัทไหนขาย ประสานขอวิธีเชื่อมต่อ

• หาสื่อสัญญาณเชื่อมต่อมาที่ ศปก. (อินเทอร์เน็ต หรือวงจรเฉพาะ)

(CAT TOT True ๓BB .....)

• เครื่องคอม + Software + License (ถ้ามี)

• จอทีวี หรือ Projector + ฉาก ไข้แสดงผล

ติดตั้งเพิ่ม

• หาผู้รับจ้างเหมา (ติดกล้อง+สื่อสัญญาณ+คอมแสดงผล+จอ+การบันทึกภาพให้ส่งเป็น HDD)

PS-LTE สามารถใช้ส่งภาพได้

๙.๔ TV (โทรทัศน์)

• ไว้ติดตามสถานการณ์

• แสดง Present ในการประชุม

• แสดงผลจากระบบเทคโนโลยีต่าง ๆ

• อาจใช้เป็น Projector ก็ได้ แล้วใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ต่ออินเทอร์เน็ต แสดงรายการ

ทีวี แต่จะต้องหาลำโพงขยายเสียง

• ทีวีรุ่นเก่า อาจต้องหากกล่องดิจิทัล และสายอากาศ

• ทีวีรุ่นใหม่ก็ต้องมีสายอากาศดิจิทัล

๙.๕ ระบบประชุมวีดิทัศน์ทางไกล Video Conference

• สส.มีเครื่องแม่ข่ายระบบประชุมทางไกล รongรับการประชุมทางไกลพร้อมกันได้

๑๐๐ หน่วย

• หน่วยเตรียมเครื่องประชุมทางไกลพร้อมจอภาพ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีกล้อง

Webcam มา

• กรณีขอรับการสนับสนุนเครื่องประชุมทางไกล หน่วยต้องจัดเตรียมสายสัญญาณ

VPN-Polis หรือ Internet (Fix IP) โดยประสานเข้ากับผู้ให้บริการในพื้นที่ เช่น CAT TOT True ๓BB เป็นต้น

• ซอฟต์แวร์ประชุมทางไกล หน่วยสามารถดาวน์โหลดเพื่อติดตั้งในเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

จำนวน ๑๐๐ เครื่อง

๙.๖ อากาศยานไร้คนขับ (Drone) รวมถึงระบบส่งภาพและเสียงแบบเคลื่อนที่

• ตร. ได้จัดหาโดรนไว้ให้แต่ละหน่วยสำหรับภารกิจควบคุมฝูงชนไว้ให้แล้ว สามารถนำ

มาใช้ส่งภาพมุมสูงไปยัง ศปก. ได้ ผ่านระบบ Facebook Live

- ในพื้นที่ที่มีสัญญาณวิทยุดิจิทัล PS-LTE สามารถใช้เครื่องวิทยุสื่อสาร PS-LTE สามารถส่งสัญญาณภาพและเสียงมาที่ ศปก. ที่มีการติดตั้งอุปกรณ์ Dispatcher Console หรือส่งมาที่เครื่องวิทยุสื่อสาร PS-LTE ปลายทางตามที่กำหนดได้

- ในพื้นที่ไม่มีสัญญาณ PS-LTE สามารถใช้ Smart Phone ส่งภาพและเสียงผ่านระบบ Facebook Live

๙.๗ อินเทอร์เน็ต

ที่ตั้ง ศปก. มีอินเทอร์เน็ตอยู่แล้ว

- ตรวจสอบว่าอินเทอร์เน็ตมีความเร็วเท่าไร เสถียรหรือไม่ มีผู้อื่นใช้ร่วมมากหรือไม่ Port เชื่อมต่อเพียงพอหรือไม่ รองรับกับเทคโนโลยีของ ศปก. ได้หรือไม่ (เช่น บางเทคโนโลยีต้องการ Fix IP)

- หากไม่เพียงพอให้ประสานเจ้าของพื้นที่ หรือผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพชั่วคราวหรือติดตั้งเพิ่ม

- ตรวจสอบว่าที่ตั้ง ศปก. สามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตของผู้ให้บริการรายใดได้บ้าง เครือข่ายใดดีและเหมาะสมที่สุด

- บางอาคารสามารถใช้บริการของบางเจ้าได้เท่านั้น

- กรณีติดตั้งไม่ได้อาจใช้ ๔G/๕G เราเตอร์/WiFi แทน

๙.๘ การเชื่อมต่อฐานข้อมูลสารสนเทศกับหน่วยงาน ตร. หรือหน่วยงานภายนอก เช่น POLIS, CRIME, PBIC... ฯลฯ

ประสานขออนุญาตเชื่อมต่อดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลที่ต้องการจากหน่วยงานเจ้าของ ตรวจสอบว่าฐานข้อมูลที่ต้องการเชื่อมต่อมาที่ ศปก. สามารถใช้เครือข่ายใดได้บ้าง

- บางฐานข้อมูลใช้อินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อได้ (เช่น CRIME on Mobile)

- ส่วนใหญ่จะใช้วงจรพิเศษ สอบถามเจ้าของฐานข้อมูลว่าจะต้องเชื่อมต่ออย่างไร ใช้บริการสื่อสัญญาณจากผู้ให้บริการรายใด

- เช่น POLIS CRIME ต้องใช้บริการจาก TOT เท่านั้น

- ทำการเช่าวงจรเพื่อเชื่อมต่อมาที่ ศปก.

- ขอโปรแกรม Client Username Password จากเจ้าของฐานข้อมูล

๙.๙ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS), ระบบติดตามบุคคลหรือยานพาหนะ GPS

- มีความจำเป็นต่อการวางแผนปฏิบัติการ

- GIS ที่หาได้ง่ายที่สุดคือ Google Map

- หากต้องการ GIS เฉพาะทางอื่น ๆ ก็ต้องประสานเจ้าของระบบ เช่น Gistda กรมแผนที่ทหาร ใช้แนวทางเดียวกับการเชื่อมฐานข้อมูล

๙.๑๐ LINE

- ติดต่อรับ-ส่ง เสียง ภาพ ข้อมูล ระหว่าง ศปก. กับผู้ปฏิบัติในภารกิจ (ง่าย ถูก ดี)

- ใช้แทน โทรศัพท์ โทรสาร ระบบประชุมทางไกล ได้

- แต่ต้องระวังผู้ไม่ประสงค์ดี หรือฝ่ายตรงข้ามแอบเข้ากลุ่มมา ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ มอนิเตอร์เฝ้าระวังกลุ่ม

- ปิดการเข้ากลุ่มด้วย QR Code หลังจากช่วงแรก ๆ

- ให้ทุกคนในกลุ่มใช้น้ำจริง ชื่อจริงหรือนามเรียกขานเพื่อให้ระบุตัวตนได้

แผนการรักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย

๑๐. พ.ต.อ.วิสิทธิ์ วัฒนพงศ์พิทักษ์ ผกก.ผอ.๓ บก.อก.บช.น.

ได้บรรยายถึงวิธีการจัดทำแผนการรักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย การจัดการจราจร ในการชุมนุมสาธารณะ ดังต่อไปนี้

การจัดทำแผนรักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย และจัดการจราจร การชุมนุมสาธารณะ จำเป็นต้องมีรายละเอียดในตัวแผนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ การอ้างอิง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง แผน

- สิ่งอ้างอิงต้องมีความเป็นปัจจุบัน
- สิ่งอ้างอิงต้องมีผลบังคับใช้อยู่ ณ ขณะนั้น

๑๐.๒ สถานการณ์

- เป็นปัจจัยกำหนดการจัดทำแผนฯ
- ข้อมูลของสถานการณ์ ต้องนำมาจากหลายแหล่ง หลายช่องทาง ก่อนจะนำมารวบรวมวิเคราะห์ แล้วจึงกำหนดเป็นสถานการณ์

- การวิเคราะห์สถานการณ์ได้ใกล้เคียงมากเท่าไร จะช่วยให้การจัดทำแผนฯ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์มากเท่านั้น

๑๐.๓ สมมติฐาน

- การประเมินขีดความสามารถของผู้จัดการชุมนุม และผู้ร่วมชุมนุม
- การประเมินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐในการรับมือการชุมนุม

๑๐.๔ ภารกิจ

- หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
- สิ่งสำคัญ ๓ สิ่ง

๑๐.๔.๑ ความปลอดภัยของผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประชาชนหรือบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม

๑๐.๔.๒ ความสงบเรียบร้อยของการชุมนุม โดยการไม่กระทำผิดกฎหมายหรือละเมิดสิทธิผู้อื่น

๑๐.๔.๓ การจัดการจราจรให้มีความเรียบร้อย และส่งผลกระทบต่อการสัญจรผ่านของประชาชนหรือบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมน้อยที่สุด

๑๐.๕ การปฏิบัติ

๑๐.๕.๑ แนวความคิดในการปฏิบัติ

- อำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยปฏิบัติแต่ละหน่วย
- การบังคับบัญชา, การบริหารเหตุการณ์ของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
- การรายงานตามสายการบังคับบัญชาผ่านส่วนบริหารเหตุการณ์ (ศปก., ทก..)

๑๐.๕.๒ นโยบายการปฏิบัติ

- การปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา
- นโยบายของผู้บังคับบัญชาถูกถ่ายทอดผ่านแผนฯ เพื่อให้ส่งถึงผู้ปฏิบัติ

๑๐.๕.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติ

- แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน ประกอบด้วย
  - ก. ชั้นเตรียมการ
  - ข. ชั้นเผชิญเหตุ
  - ค. ชั้นคลี่คลายสถานการณ์
  - ง. ชั้นฟื้นฟู

๑๐.๕.๔ หน่วย

- แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน
  - ก. หน่วยปฏิบัติ
  - ข. หน่วยร่วมปฏิบัติ (ในสังกัด ตร. และนอกสังกัด ตร.)

๑๐.๕.๕ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

- กำหนดจากตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ผู้ทำหน้าที่ดูแลการชุมนุม
- การกำหนดเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ควรพิจารณาจากหลักของกฎหมายและสถานการณ์ของการชุมนุมประกอบกัน
- เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ จะสามารถบริหารสถานการณ์การชุมนุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องผ่านส่วนบริหารเหตุการณ์ (ศปก., ทก.)
- การสั่งการกรณีเรื่องสำคัญยิ่งในการบริหารสถานการณ์ การชุมนุม ต้องมีการสั่งการอย่างชัดเจนจากเจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะเพียงคนเดียว (Single Command) โดยการรับข้อมูลจากข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา หรือจากแต่ละส่วนบริหารเหตุการณ์ (ศปก., ทก.) หรือจากชุดปฏิบัติการในพื้นที่การชุมนุม เป็นต้น มาประกอบการพิจารณาสั่งการ

๑๐.๖ การสนับสนุน

- เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติภารกิจตามแผนมีประสิทธิภาพ
- เช่น ด้านธุรการ กำลังพล ข้าราชการ ยุทธการ ส่งกำลังบำรุง ประชาสัมพันธ์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร งบประมาณ กฎหมาย เป็นต้น

๑๐.๗ การบังคับบัญชา

- การสั่งการตามลำดับชั้น สำหรับหน่วยที่มีโครงสร้างของหน่วยแบบสายการบังคับบัญชา
- สั่งการจากบนลงล่าง โดยการรายงานจากล่างขึ้นบน

๑๐.๘ การติดต่อสื่อสาร

- หัวใจสำคัญสำหรับการปฏิบัติในพื้นที่การชุมนุม
- ควรมีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทาง และในแต่ละช่องทางการสื่อสารควรมีการกำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนทั้งในส่วนของประเทศอุปกรณ์ และรายละเอียดการใช้อุปกรณ์

๑๐.๙ แผนประกอบแผน (ที่สำคัญ)

- ข้อมูลการสำรวจสภาพภูมิประเทศของพื้นที่ปฏิบัติการ (IPB)
- การแบ่งพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจนแก่หน่วยปฏิบัติ และหน่วยร่วมปฏิบัติ
- แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘
- การใช้กำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์ และอาวุธ
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๕๘ เรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการชุมนุม

สาธารณะ

- แผนเผชิญเหตุ
- ผังการบังคับบัญชา
- ผังการสื่อสาร

หลักพื้นฐานการควบคุมฝูงชน

๑๑. พ.ต.อ.วีระวุธ ชัยชนะมงคล รองผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง

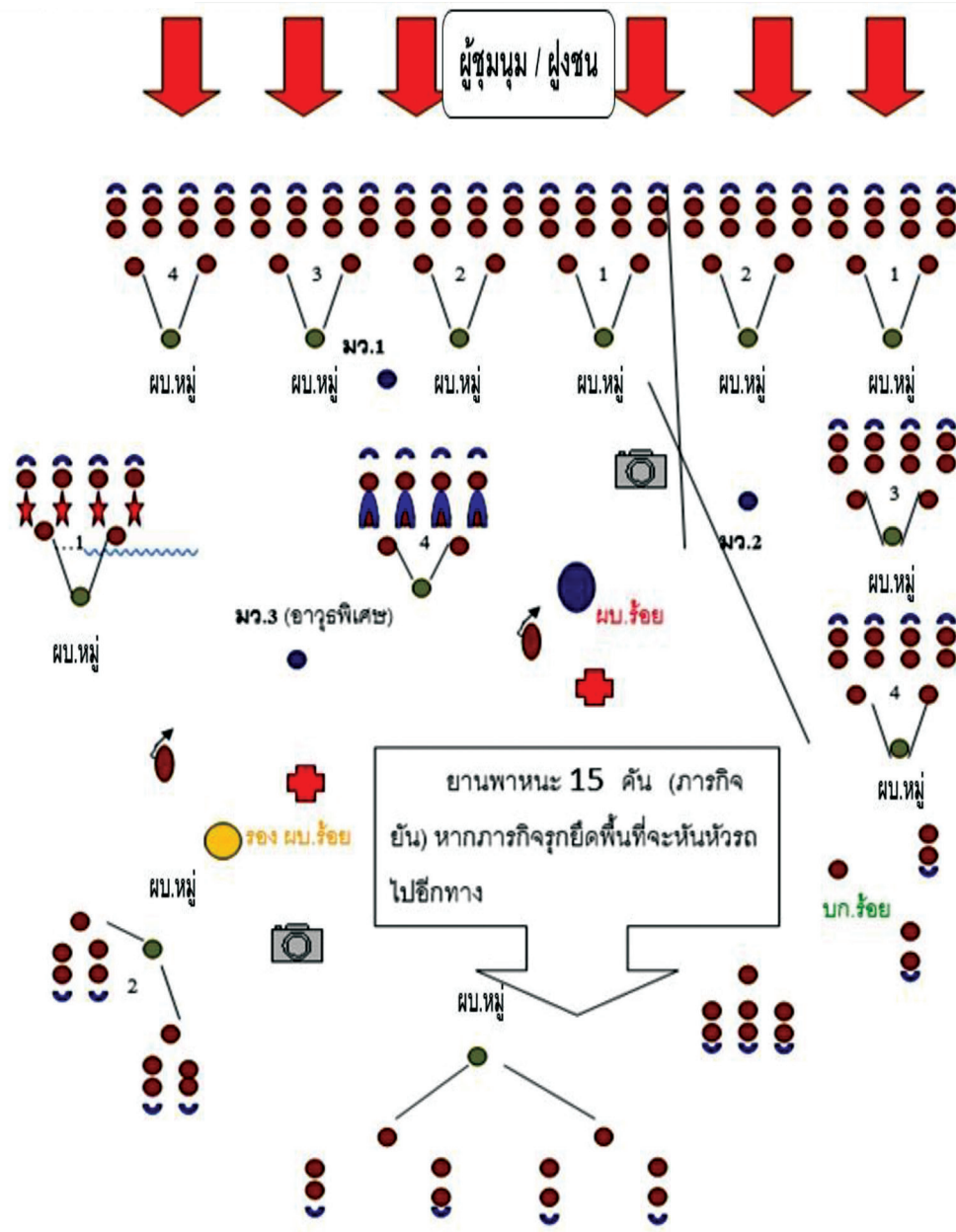
หลักพื้นฐานในการใช้กำลัง ของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งการใช้อาวุธหรือกำลังทางร่างกาย เข้าควบคุมสถานการณ์จะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์การใช้กำลัง Rules of the Use of Force (R.U.F.)

การใช้กำลังมีข้อควรปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. วิธีการที่ไม่รุนแรงจะต้องใช้เป็นอันดับแรก
๒. หากใช้กำลังต้องมีความจำเป็นอย่างแท้จริงเท่านั้น
๓. ใช้กำลังด้วยจุดประสงค์ในการบังคับใช้กฎหมายเท่านั้น
๔. ไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ สำหรับการใช้กำลังที่ผิดกฎหมาย
๕. ใช้กำลังอย่างเหมาะสมกับสัดส่วนตามจุดประสงค์ของกฎหมาย
๖. ใช้กำลังให้น้อยที่สุดและหยุดเมื่อหมดความจำเป็น
๗. ความเสียหายหรือการบาดเจ็บจะต้องให้เกิดน้อยที่สุด
๘. ระดับการใช้กำลังมีหลากหลายและให้ใช้ตามสถานการณ์
๙. เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องได้รับการฝึกการใช้กำลังให้สามารถใช้ได้หลากหลายวิธี
๑๐. เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องได้รับการฝึกในวิธีการที่ไม่ใช้ความรุนแรงด้วย

๑๑.๑ รูปแบบในการวางกำลังพลในพื้นที่สถานการณ์ชุมนุม
 รูปขบวนปกติแรกในการเข้าสู่สถานการณ์ควบคุมฝูงชนหรือการชุมนุมเป็นไปดังต่อไปนี้

การจัดกำลังของหน่วยตำรวจควบคุมฝูงชน (UN Formed Police Unit) ขององค์การสหประชาชาติ (Department Of Peace Keeping Operation : DPKO) จะมีความอ่อนตัวตามสถานการณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุม โดยเฉพาะการบังคับบัญชา โดยไม่ต้องมีการรวมกันเป็นหน่วยที่สูงขึ้นถึงระดับกองร้อย เช่น กรณีฝูงชนมีขนาดเล็กและกระจาย อาจจัดหน่วยรวมกันเป็นชุด ก็จัดกำลังควบคุมฝูงชนไปได้หลาย ๆ ชุดหลาย ๆ หมู่ เป็นต้น โดยมีต้องรวมกำลังเป็นลักษณะหน่วยระดับหมวด หรือกองร้อยควบคุมฝูงชน ก็ได้ จำนวนดังกล่าวขึ้นการบังคับบัญชาตรงกับหัวหน้าส่วนปฏิบัติการ หรือผู้บัญชาการเหตุการณ์ ณ ขณะนั้น (สำหรับกฎหมายไทยตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ หมายถึง หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุม (มาตรา ๔) หรือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๑๙) หรือ ผู้ควบคุมสถานการณ์ (มาตรา ๒๓))

๑๑๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๑๑.๒ ยุทธวิธี ณ พื้นปฏิบัติการขั้นพื้นฐานหรือรูปขบวน (Foot Tactics)

๑. การประกอบกำลังตำรวจควบคุมฝูงชน

การประกอบกำลังตำรวจควบคุมฝูงชน คงเป็นไปตามกรอบที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ใน แผนก ก การจัดหน่วยเฉพาะกิจ ประกอบแผนรักษาความสงบ (แผนกรกฎ/๕๒) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ข้อ ๔ กองร้อยควบคุมฝูงชน คือ ใช้กำลังกองร้อยละ ๑๕๕ นาย ประกอบด้วย

๑) บก.ร้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตร ๒ นาย (ผบ.ร้อยฯ และ รอง ผบ.ร้อยฯ), เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน ๑๘ นาย ทำหน้าที่ส่วนผู้บังคับบัญชาและส่วนอำนวยความสะดวกต่างๆ

๒) หมวด ๑ ส.๑ (ผบ.มว.๑) ป.๔๔ (๑ หมู่ ๑๑ นาย รวม ๔ หมู่ ๔๔ นาย)

๓) หมวด ๒ ส.๑ (ผบ.มว.๑) ป.๔๔ (๑ หมู่ ๑๑ นาย รวม ๔ หมู่ ๔๔ นาย)

๔) หมวด ๓ ส.๑ (ผบ.มว.๑) ป.๔๔ (๑ หมู่ ๑๑ นาย รวม ๔ หมู่ ๔๔ นาย)

รวม ๑๕๕ นาย

แต่ละหมวด จะใช้โล่จำนวน ๑๖ โล่ (หมู่ละ ๔ โล่ประจำตัวพลโล่)

บก.ร้อย จะมีโล่ประจำไว้อีก ๘ โล่ ดังนั้น จำนวนโล่ใน ๑ กองร้อยจะใช้ ๕๖ โล่

รูปแบบการควบคุมฝูงชน เริ่มจากการจัดกำลังจากเล็กไปหาใหญ่ มีการเคลื่อนไหวเชิงรุกหรือกดดัน (Offensive Movement) เพื่อให้ผู้ชุมนุมเห็นว่า กองร้อยควบคุมฝูงชน สามารถใช้กำลังได้ตลอดเวลา หากผู้ชุมนุมกระทำผิดกฎหมาย

สำหรับระดับการใช้กำลังที่เจ้าหน้าที่จะใช้รูปแบบใดเป็นไปตามความรุนแรงของสถานการณ์ที่คุกคามโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ต้องป้องกันตนเอง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติสามารถที่จะดำเนินการได้เองโดยไม่ต้องรอคำสั่งจาก ผบ.เหตุการณ์ โดย ผบ.ร้อย ผบ.หมวด ผบ.หมู่ หน.ทีม หรือแม้แต่ Buddy Team ก็สามารถริเริ่มสั่งการได้ตามระเบียบการนำหน่วย เช่น หากมีผู้ชุมนุมใช้อาวุธมีด หรือไม้ที่มีความยาวเข้ามาทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อน ผู้ปฏิบัติก็สามารถที่จะใช้กำลังตอบโต้ในระดับที่ ๓ - ๔ (ระดับปานกลาง) โดยการใช้มือเปล่าจับกุมโดยจับล็อกบังคับ หรือใช้กระบองตีตอบโต้ได้อย่างนี้ เป็นต้น

๑.๑ การจัดกำลังเป็นบัดดี้ทีม (Buddy Team) หรือ คู่ตรวจ

บัดดี้ทีมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมชุดป้องกันตนเอง (Protective Gear) จำนวน ๒ นาย ซึ่งมีนามเรียกขาน ดังนี้

๑) พลโล่ (Shield Holder) อยู่ด้านหน้า การยืนท่าเตรียมพร้อม (Active Guard) ย่อตัว เท้าซ้ายอยู่ด้านหน้าเท้าขวาอยู่หลัง ห่างประมาณครึ่งก้าว มือซ้ายถือโล่ประคองบนเข่าซ้าย มือขวาถือด้ามกระบอง มือซ้ายจับปลายกระบอง ทำหน้าที่ปะทะหรือดำเนินกลยุทธ์หลัก (Contact หรือ Intervention)

๒) พลกระบอง (Baton Holder) ยืนอยู่ด้านหลังพลโล่ ลักษณะการยืนเหมือนกัน (Active Guard) มือขวาถือกระบอง มือซ้ายจับที่ไหล่ซ้าย หรือ เข็มขัด คนยืนอยู่หน้า โดยจะมีการสัมผัสกันอยู่ตลอดเวลา ทำหน้าที่คุ้มกัน Cover หรือปกป้อง Protection ด้านข้างหรือหลังของพลโล่ **ขณะเดียวกันก็เป็นผู้นำในการเคลื่อนที่หรือปฏิบัติการรูปแบบต่าง ๆ ของ Buddy Team** พร้อมรับคำสั่งจาก ผบ.หมู่ มาถ่ายทอด พลกระบองนี้บางครั้งเมื่อปฏิบัติการกิจบางอย่างเช่น จับกุม ช่วยเหลือเพื่อนบาดเจ็บ ตรวจสอบสิ่งกีดขวาง หรืออื่น ๆ ก็สามารถที่จะเอากระบองเก็บหรือหนีบไว้ที่เอวได้ เพื่อให้เกิดการคล่องตัวในการปฏิบัติ

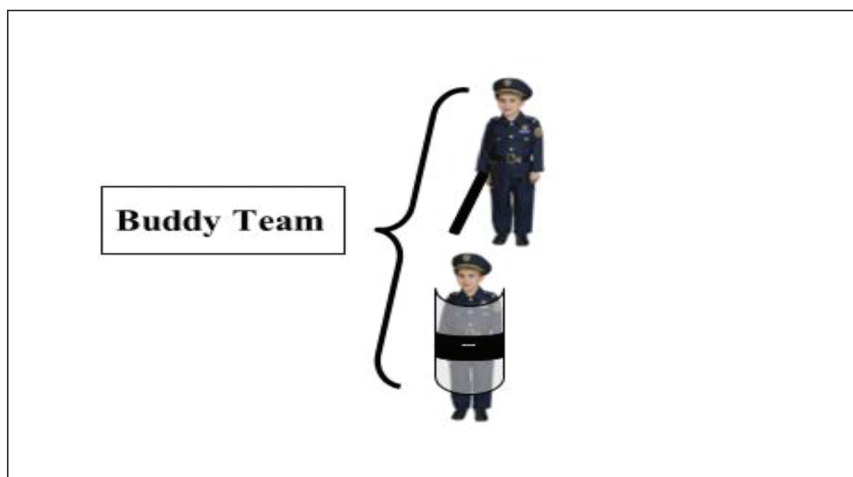

การจัดแบบ Buddy Team เป็นการจัดที่เล็กที่สุดในการปฏิบัติภารกิจควบคุมฝูงชน ไม่สามารถแยกเล็กลงไปกว่านี้ (ห้ามปฏิบัติเพียงนายเดียว) ทุกกรณีในการปฏิบัติต้องมีทั้งพลโล่และพลกระบอง ประกอบกันไปเสมอ

ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับหมวด สามารถสั่งการให้ Buddy Team เข้าไปเสริมการปฏิบัติได้ทุกที่ของทุก ๆ รูปขบวน หรือทุก ๆ เทคนิคทางยุทธวิธีได้ตลอดเวลาตามแต่ละสถานการณ์ โดยกำลังในส่วนนี้อาจดึงมาจากส่วนที่ทำหน้าที่สนับสนุนชั้นที่สอง หรือส่วนสำรองก็ได้ จึงมีความอ่อนตัวสูงมาก นอกจากนี้ การจัดเป็น Buddy Team เฉพาะตัวของทีมเองสามารถที่จะปกป้องและป้องกันตัวใน Buddy Team ได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลาด้วย

สถานการณ์ปกติทั่วไป บัดดี้ทีมจะทำหน้าที่เป็นเหมือนสายตรวจเดินเท้า ซึ่งจะต้องมี ๒ นาย คนแรกจะทำหน้าที่ปะทะหรือเผชิญเหตุ ส่วนคนที่สองจะทำหน้าที่คุ้มกันหรือสนับสนุน

สถานการณ์กรณีควบคุมฝูงชน เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งสองนายจะต้องมีโล่กระบอง พร้อมอุปกรณ์ป้องกันกระแทกใส่ และจะแบ่งกันทำหน้าที่เป็นพลโล่ (ถือโล่) อยู่ข้างหน้า ทำการปะทะหรือกดดันฝูงชน และพลกระบอง (ถือกระบอง) อยู่ข้างหลังทำหน้าที่เป็นผู้นำและคุ้มกันด้านหลังและด้านข้างตามภาพต่อไปนี้

สถานการณ์กรณีควบคุมฝูงชน

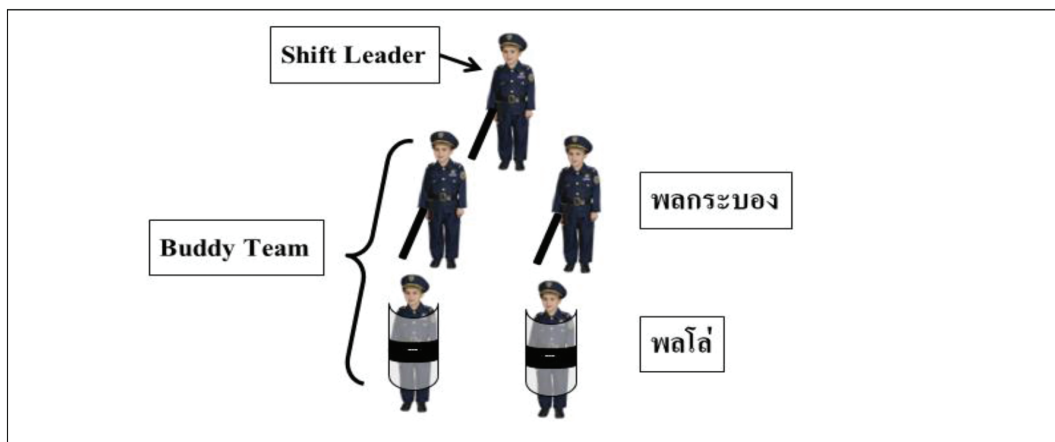

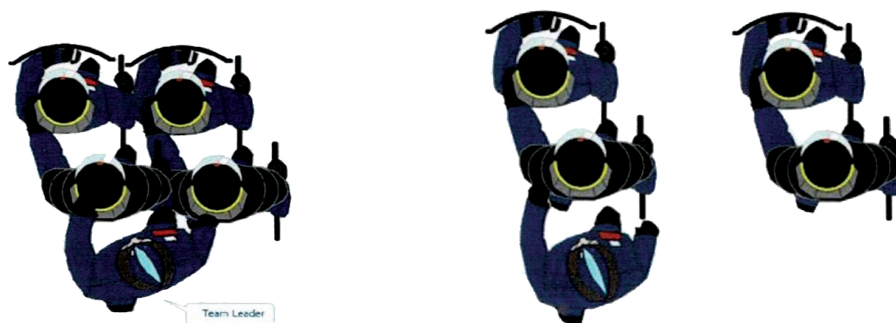
๑.๒ การจัดกำลังเป็นทีม (Team) หรือ ชุด

เมื่อนำ ๒ บัณฑิตทีมรวมกันจะเรียกว่า ทีม โดยจะเพิ่มหัวหน้าทีมอีก ๑ นาย ดังนั้นกำลังเจ้าหน้าที่ใน ๑ ทีม จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕ นาย คล้ายกับหน่วยพิเศษอื่น ๆ ที่เรียกว่า ทีม ๕

การจัดกำลังเป็น Team

ลักษณะการยืนของหัวหน้าทีม จะอยู่ด้านหลังของ บัณฑิตทีม ใช้มือซ้าย – ขวา สัมผัสหรือจับที่ไหล่หรือเอวของพลกระบองของบัณฑิตทีมทั้งสองทีมได้ตลอดเวลา การถ่ายทอดคำสั่งของ ผู้บังคับหมู่, ผู้บังคับหมวด และ ผบ.ร้อยฯ ก็สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว โดยหัวหน้าทีมจะใช้เสียงสั่งการและ/หรือการสัมผัสเพื่อให้เกิดการปฏิบัติ เช่น ดันเพื่อเดิน, ผลักเพื่อวิ่ง หรือดึงเพื่อหยุดหรือถอย หรือดึง/ดันเปลี่ยนทิศทางปะทะซ้ายหรือขวาได้ตลอดเวลา ตามภาพ

Team

การปรับกำลังแยกจาก Team เป็น Buddy Team

นามเรียกขานของ Buddy Team จะเป็น

- ๑) Buddy Team ซ้าย โดย Buddy Team นี้จะอยู่ทางด้านซ้ายมือของหัวหน้าทีม
- ๒) Buddy Team ขวา โดย Buddy Team นี้จะอยู่ทางด้านขวามือของหัวหน้าทีม

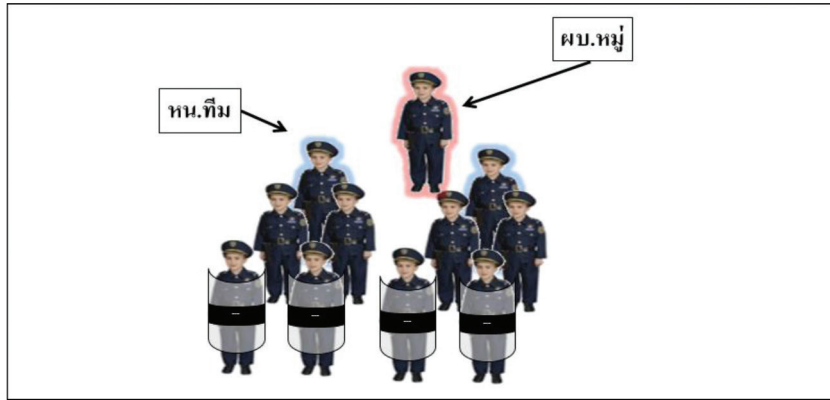
สำหรับบางทีมอาจไม่มีหัวหน้าทีมก็ได้ ถ้าสถานการณ์กำลังพลไม่พอ กรณีนี้ก็ให้พลกระบองที่อาวุโสสูงสุดเป็นผู้ควบคุมหรือหัวหน้าทีมแทนได้ในสถานการณ์ปะทะกับฝูงชน กรณีเช่นนี้พลกระบองที่ทำหน้าที่หัวหน้าสามารถเก็บกระบองแล้วใช้มือที่เหลือสัมผัสพลกระบองของอีกบัณฑิตทีมก็ได้ เพื่อให้เกิดการสัมผัสสั่งการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๑.๓ การจัดกำลังเป็นหมู่ (Squad) หรือ ส่วน (Section)

ใน ๑ หมู่ จะประกอบกำลัง ๒ ทีม เป็น ๑๐ นาย และให้มีผู้บังคับหมู่ควบคุม ทั้ง ๒ ทีมอีก ๑ นายเพิ่มขึ้น ดังนั้น รวมกำลัง ๑ หมู่จะมีจำนวนตำรวจ ๑๑ นาย ตามภาพต่อไปนี้

อย่างไรก็ตามเมื่อมีการจัดในระดับหมู่แล้ว บางทีมก็อาจไม่จำเป็นต้องมีหัวหน้าทีมก็ได้ หากว่ากำลังพลขาด ซึ่ง ผ.หมู่ ก็จะทำหน้าที่ หน.ทีม ในส่วนที่ขาดไปด้วยก็ได้ โดยไม่ต้องให้พลกระบองอาวุธมาเป็นหัวหน้าทีมก็ได้ ลักษณะเช่นนี้ เมื่อมีการสัมผัสหลังก็ให้รับรู้ ผู้ที่มาสัมผัสจะเป็นผู้นำในการปฏิบัติในการเคลื่อนที่หรือใช้เทคนิคต่าง ๆ ทันที เพราะฉะนั้น ใน ๑ หมู่ อาจมีกำลังพล ๑๐ หรือ ๑๑ นาย ก็ได้ ซึ่งอ่อนตัวปรับได้ในการปฏิบัติ ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนกำลังพลตามที่จัดอัตราไว้เมื่อต้องเข้าควบคุมดูแลผู้ชุมนุม นามเรียกขานของทีมจะเป็นดังต่อไปนี้

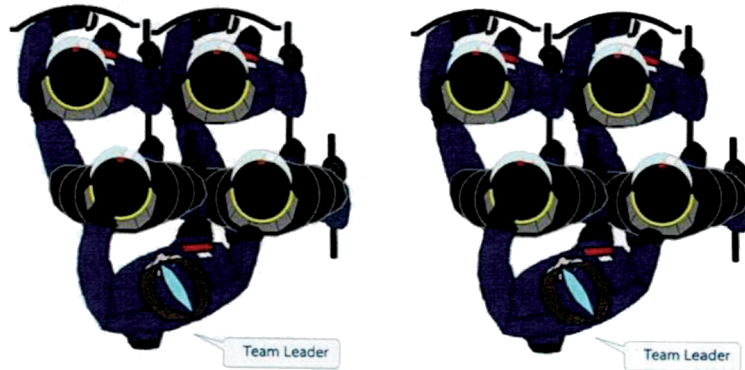
- ๑) ทีมที่อยู่ทางซ้ายของหัวหน้าทีม จะเรียกว่า **ทีม ๑** (ทีมหนึ่ง)
- ๒) ทีมที่อยู่ทางขวาของหัวหน้าทีม จะเรียกว่า **ทีม ๒** (ทีมสอง)

แต่ในทางปฏิบัติของสหประชาชาติแล้ว จำนวนทีมในแต่ละหมู่หรือส่วน (Section) จะมีได้หลายทีมตามแต่จำนวนกำลังพลที่มีและจำเป็นในขณะนั้น ซึ่งอาจจะมีทีม ๓, ๔, ๕ ... ถึง ทีม X ก็ได้ โดยอย่างน้อยจะต้องมี ๓ ทีมเป็นหลัก เพื่อที่จะให้ ๑ ทีม ทำหน้าที่คุ้มกัน หรือเป็นกำลังเสริม ส่วนอีก ๒ ทีม จะทำหน้าที่ปะทะและดำเนินกลยุทธ์

ในอนาคตเพื่อความอ่อนตัวเหมาะสมกับเหตุการณ์ ผู้บังคับบัญชาการที่สูงกว่าผู้บังคับกองร้อยไม่ว่าเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม ผู้บังคับบัญชาระดับกองบังคับการ อาจเพิ่มเติมกำลังให้กองร้อยได้ โดยการเพิ่มเฉพาะทีมขึ้นในหมู่ใดหมู่หนึ่งเพื่อให้ภารกิจสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพหรือเมื่อมีการร้องขอจากผู้บังคับหมู่ ซึ่งเมื่อนั้นก็ให้นามเรียกขานว่า ทีม ๓ ทีม ๔ ทีม ๕ จนถึง ทีม X ได้เช่นเดียวกับแนวทางของสหประชาชาติ

การจัดระดับหมู่ในแนวทางของสหประชาชาติให้ความสำคัญสูงและอ่อนตัวมากในการปฏิบัติ กล่าวคือ ผ.หมวด สามารถทำหน้าที่ ผ.หมู่ หรือหัวหน้าทีมได้ทันทีที่เห็นว่าจำเป็น โดยการเข้ามาสัมผัสหลังพลกระบองของทีมใดทีมหนึ่งที่กำลังดำเนินกลยุทธ์ได้ตลอดเวลา หรือย้ายไปทำหน้าที่หัวหน้าทีมของอีกทีมได้ตลอดเวลา

๑๗๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

การปรับกำลังแยกจากหมู่หรือส่วนไปเป็น ชุดหรือทีม

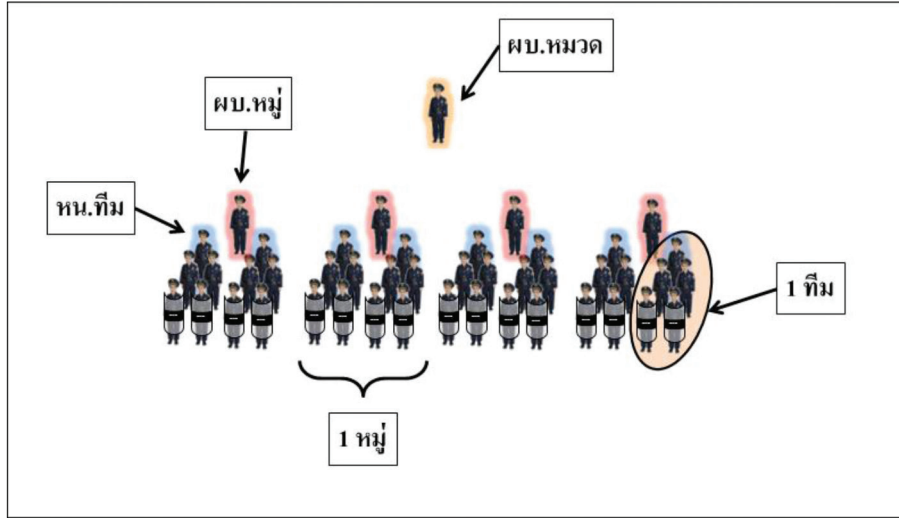

การปรับกำลังแยกจากชุดหรือทีม ไปเป็น คู่ตรวจหรือ Buddy Team

๑.๔ การจัดกำลังเป็นหมวด (Platoon)

เมื่อนำกำลังระดับหมู่มาประกอบกันจำนวน ๔ หมู่ ก็จะเป็นการจัดรูปแบบของระดับหมวด โดยเรียกชื่อจากซ้ายไปขวาของผู้บังคับหมวดว่า หมู่ ๑ หมู่ ๒ หมู่ ๓ และหมู่ ๔ ตามลำดับตามภาพ

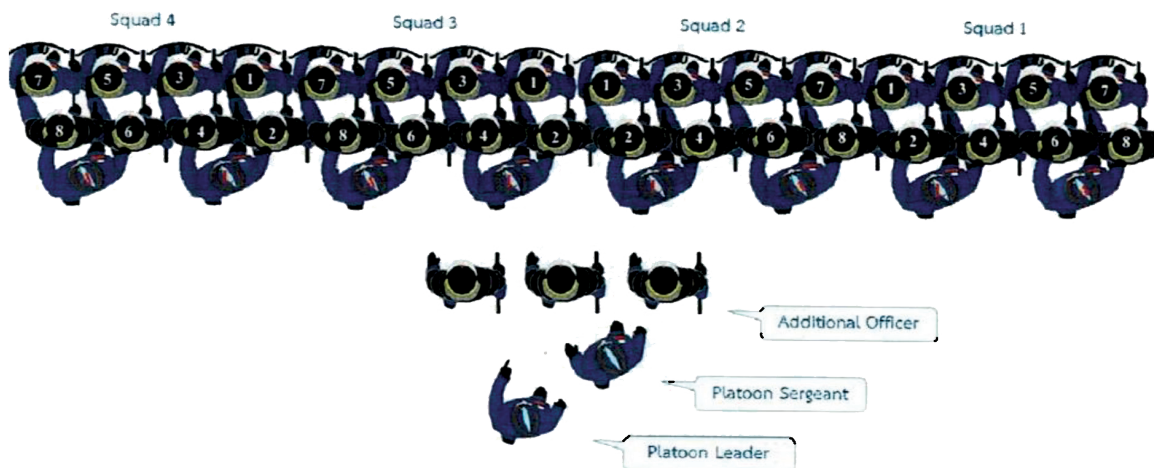

ดังนี้

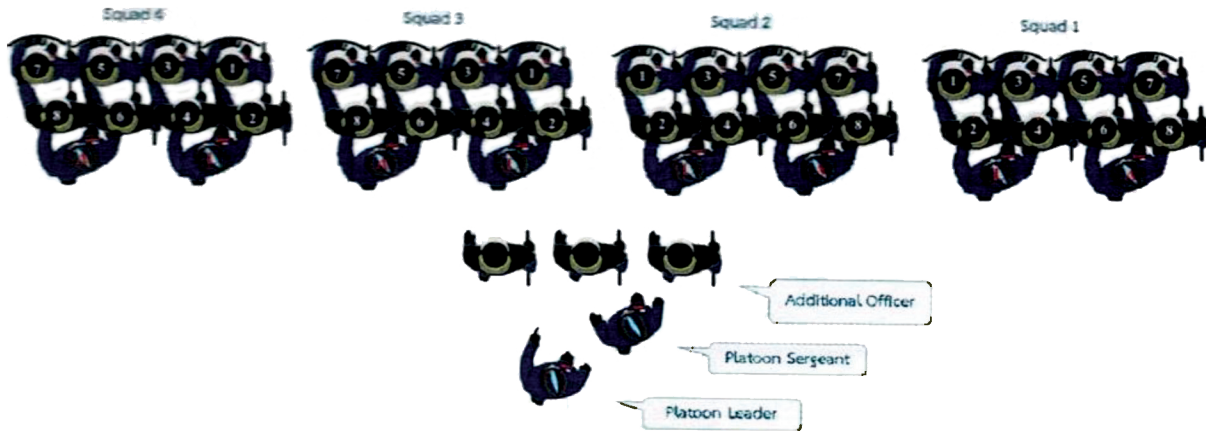
การจัดกำลังระดับหมวด จัดโดยประกอบด้วย ๔ หมู่เป็น ๑ หมวด โดยมีนามเรียกขาน

- ๑) หมู่ ๑ (หมู่หนึ่ง) จะอยู่ทางด้านซ้ายสุดของผู้บังคับหมวด
  - ๒) หมู่ ๒ (หมู่สอง) จะอยู่ทางด้านขวาของหมู่ ๑ ถัดมา
  - ๓) หมู่ ๓ (หมู่สาม) จะอยู่ทางด้านขวาของหมู่ ๒ ถัดมา
  - ๔) หมู่ ๔ (หมู่สี่) จะอยู่ทางด้านขวาของหมู่ ๓ ถัดมา หรือทางขวามือสุดของผู้บังคับหมวด
- การดำเนินการทางยุทธวิธี ผู้บังคับหมวดจะสั่งให้อย่างน้อย ๑ หมู่ ซึ่งเป็นหมู่ใดก็ได้

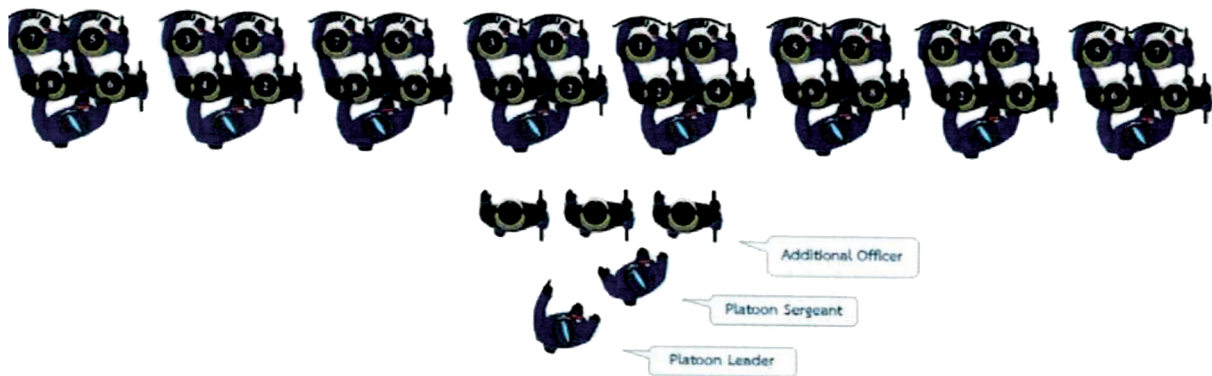
ทำหน้าที่ระวังหลัง หรือทำหน้าที่ส่วนสำรอง (เสริม) เสมอทุกครั้ง เพื่อให้เกิดการอ่อนตัวในการปรับกำลังเพิ่มหรือเสริมกำลังด้านใดด้านหนึ่ง ที่เกิดปัญหามากขึ้นในขณะดำเนินกลยุทธ์ต่อฝูงชน ทั้งนี้ เพื่อความเหมาะสมพอเพียงในแต่ละสถานการณ์ปะทะ ส่วนแนวปะทะ ผบ.หมวด อาจสั่งการให้ขยายโดยแยกตัว (Split) หรือรวมตัว (Reform) แล้วแต่สถานการณ์ที่เห็นว่าเหมาะสมได้ตลอดเวลา

การจัดกำลังเป็น หมวด (Platoon)

การปรับกำลังแยกจาก หมวด (Platoon) เป็นหมู่ (Squad)

การปรับกำลังแยกจาก หมู่ (Squad) เป็น ทีม (Team)

การปรับกำลังแยกจาก ทีม (Team) เป็นคู่ตรวจ (Buddy Team)

ผบ.ร้อย ผบ.หมวด ผบ.หมู่ หรือ หน.ทีม จะออกคำสั่งทางวาจากมี ๒ ลักษณะ คือ แยก (Split) เป็น..... กับ รวม (Reform) เป็น .....

โดยจะสั่ง “.(หน่วยที่ตนเองควบคุม)..... แยกเป็น ....(ให้เป็นหน่วยเล็กลง).....” Go

“.(หน่วยที่ตนเองควบคุม)..... รวมเป็น ....(ให้เป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้น).....” Go

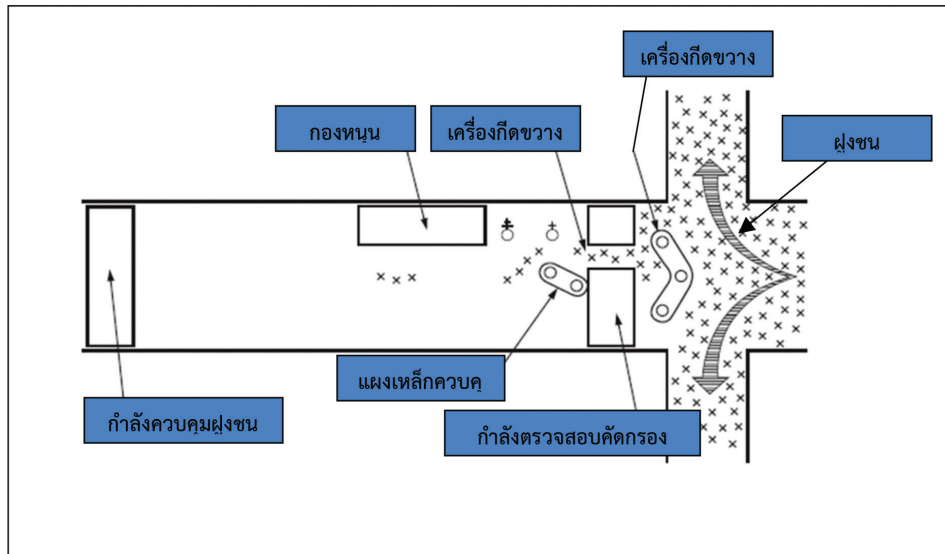
๒. เทคนิคทางยุทธวิธีของกองกำลังควบคุมฝูงชน

๒.๑ การจัดพื้นที่ให้ปลอดภัยหรือจัดวงล้อม (To Set up a Cordon)

การจัดพื้นที่ปลอดภัยปกติจะดำเนินการพร้อมๆ กับการจัดแถวแนวปะทะ (Contact line)

จุดประสงค์ ของการสั่งการจัดพื้นที่ปลอดภัย ก็เพื่อให้การเริ่มต้นของกองร้อยควบคุมฝูงชนเป็นระเบียบและปลอดภัยก่อนที่จะดำเนินกลยุทธ์ (ขั้นแรกสุดของการจัดรูปขบวนหรือแปรรูปขบวน) จากนั้นให้จัดแถวปะทะด้วยซึ่งคำสั่งก็เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ การจัดพื้นที่ให้ปลอดภัยยังใช้เพื่อประโยชน์ในการเคลียร์พื้นที่ การจัดบีบกระชับพื้นที่ การต้านและการกรองเส้นทางเข้าออกของฝูงชน (Clearing Channeling and Filtering line) ด้วย

การออกคำสั่งของ ผบ.ร้อย เป็นดังต่อไปนี้

- จัดพื้นที่ปลอดภัย/แนวปะทะ “To set up a cordon/contact line”
- โล่/กระบองอยู่แถวหน้า “Shields/baton in the front”
(ถ้าฝูงชนมีอันตรายหรือก้าวร้าวต้องสั่งการให้โล่อยู่แถวหน้าเสมอ)
- ซ้ายที่..... ขวาที่..... “Left limit at..., right limit at...”
- จากซ้ายไปขวา/ขวาไปซ้าย “From the left to the right/right to the left”
- กองร้อยพร้อม “Unit ready?” (กำลังตอบพร้อมกันว่า “พร้อม”)
- “Go”

ผบ.ร้อย ต้องสั่งให้มีการสวมหมวกทุกครั้งขณะจัดแนวปะทะหรือจัดพื้นที่ปลอดภัย

“Helmet on”

ส่วนคำสั่งจัดรูปขบวนใหม่ (To take a new position) อีกแห่งหนึ่งหลังจากมีการจัดพื้นที่ปลอดภัยแล้ว มีดังต่อไปนี้

- “ไปข้างหน้า ..... เมตร” (ยังไม่ต้องปฏิบัติ เป็นคำสั่งแจ้งเตือนก่อน)
- ผบ.หมู่ ทวนคำสั่ง (Echo) เพื่อให้ลูกทีมของตนได้รับทราบคำสั่งด้วย
- “Go” (ทุกคนปฏิบัติตามการเคลื่อนไปข้างหน้าตามคำสั่ง)
- การปฏิบัติให้ดำเนินการอย่างเป็นระเบียบพร้อม ๆ กัน

๒.๒ สั่งทีมเดินไปข้างหน้า (march)

คำบอกคำสั่งสามารถบอกระยะหรือจุดหมายได้ เช่น “เดินไปข้างหน้า ๕ เมตร” “GO” หรือ “เดินไปแยกข้างหน้า” “GO” เป็นต้น หรือสั่งการให้เดินโดยไม่บอกระยะก็ได้ หากได้ระยะตามที่ผู้บังคับหน่วยต้องการก็จะสั่งการให้หยุด (Halt) และจะมีการทวนคำสั่งให้กันเป็นทอด ๆ พร้อมมีการสัมผัสตั้งให้หยุดได้ตลอดเวลา

บางครั้งการสั่ง “GO” อาจใช้เสียงนกหวีดเป่ายาวปกติ ๑ ครั้งแทนก็ได้ เพื่อให้กำลังเจ้าหน้าที่สามารถได้ยินกันทั่วในพื้นที่จะได้เริ่มเดิมอย่างพร้อมเพรียงกัน

๒.๓ สั่งทีมหยุด (Halt)

คำบอกคำสั่ง “หยุด” ซึ่งจะมีการช่วยกันทุกคนที่ได้ยินจะทวนคำสั่งหรือถ่ายทอดคำสั่งตลอดเพื่อให้มีการหยุดของรูปขบวนได้ในทันที เมื่อมีการหยุดแล้ว ไม่ว่าจะ พลโล่หรือพลกระบองจะต้องอยู่ในท่าพร้อมปฏิบัติ หรือ Active Guard

๒.๔ สั่งทีมถอย (Back)

คำสั่งนี้จะใช้เมื่อการหยุดของทีมไม่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการ ผู้บังคับหน่วยสามารถสั่งให้ถอยได้ โดยทุกคนจะเดินถอยหลังไม่หันหลังกลับโดยเด็ดขาด พลโล่จะอยู่แนวปะทะเสมอ การถอยนี้จะบอกระยะไว้หรือไม่บอกก็ได้ หากมีการบอกระยะไว้ เช่น คำบอกคำสั่ง “ถอย ๕ เมตร” “GO” เมื่อถึงระยะตามคำบอกคำสั่งกองกำลังทุกคนก็จะเตือนกันเองและสัมผัสให้หยุดทันที พร้อมทั้งจัดแนวให้ตรงกันโดยเฉพาะแนวโล่ และหากไม่มีการบอกระยะการถอยไว้จะต้องมีการออกคำสั่ง “หยุด” อีกครั้ง ซึ่งจะสั่งด้วยวาจาหรือสั่งด้วยสัญญาณนกหวีดก็ได้ การเป่านกหวีดให้เป่ายาว ๑ ครั้งนานพอที่ทีมจะได้รับทราบคำสั่งหยุดและทำการหยุดได้ทันที

๒.๕ การเคลื่อนที่โดยการวิ่งเยาะๆ (At the Double)

คำบอกคำสั่ง “วิ่งไปข้างหน้า ๑๐ เมตร” “GO” ซึ่งบางครั้งก็ไม่ได้บอกระยะทางไว้ แต่บอกที่หมายเช่น “วิ่งไปแยกข้างหน้า” เป็นต้น

ลักษณะของการวิ่งจะไม่วิ่งแบบวิ่งเร็ว แต่จะใช้วิธีการวิ่งเยาะ ๆ คล้ายแบบฝึกของตำรวจ ที่สั่งว่า “วิ่ง หน้าวิ่ง” เป็นต้น ความเร็วจะประมาณ ๒ เท่าของการเดิน โดยจะเริ่มจากการหยุดอยู่กับที่ตามที่ตั้งรูปขบวนไว้แล้วสั่งการให้วิ่งเลยก็ได้ หรือจะสั่งการขณะที่ทีมกำลังเดินอยู่ก็ได้

จุดประสงค์ของการวิ่ง เพื่อให้กองกำลังควบคุมฝูงชน ได้เคลื่อนที่ไปข้างหน้ารวดเร็วกว่าการเดิน ตามคำสั่งเดินไปข้างหน้า และโดยปกติการสั่งการให้วิ่งจะใช้ในกรณีที่ไม่มีฝูงชนอยู่ข้างหน้าในระยะใกล้ประมาณ ๑๐ - ๑๕ เมตร โดยเฉพาะในระยะพื้นที่ปลอดภัยเท่านั้น

๒.๖ การเคลื่อนที่ในเชิงรุก(รุกแล้วกลับ)หรือเคลื่อนที่กดดัน (Offensive bound)

จุดประสงค์ของการเคลื่อนที่ลักษณะนี้เพื่อเข้าปะทะฝูงชนในแนวปะทะก่อนฝูงชนรวมตัวกันเข้าหากองกำลัง ดังนั้น เมื่อกองกำลังอยู่ภายใต้ความกดดันอย่างหนักจากผู้ชุมนุมต่อต้านที่กำลังเตรียมการจะเข้าประชิดและทำร้ายเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับหน่วยจะออกคำสั่งนี้เข้าปะทะทันที

การเคลื่อนที่นี้ทำให้กองกำลังมีแนวระยะห่าง (รุกแล้วถอยกลับเพื่อรักษาระยะห่าง) หรือมีพื้นที่ปลอดภัยจากฝูงชน ผู้ต่อต้านจะอยู่แนวหลังแนวปะทะถัดไป

Offensive Bound จะประกอบไปด้วย การวิ่งไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วซึ่งเร็วกว่าการวิ่งในคำสั่งวิ่งไปข้างหน้าข้างต้น พร้อม ๆ กับการตะโกน และเอากระบองตีเคาะที่ไหล่ ซึ่งปกติจะมีระยะวิ่งไปข้างหน้าประมาณ ๕-๑๐ เมตร เข้าปะทะ แล้วรีบถอยกลับมาอยู่ที่ตำแหน่งเดิมทันที ซึ่งบางครั้งอาจต้องใช้แก๊สน้ำตาชนิดขว้างด้วยมือเพื่อป้องกันฝูงชนกรูกลับเข้ามาปะทะนอกแนวปะทะ อย่างไรก็ตาม การใช้เทคนิค Offensive Bound เป็นการใช้อำลั่งอย่างหนึ่งต้องอยู่ภายใต้กฎการใช้อำลั่งด้วย และโดยปกติผู้บังคับบัญชา ณ แนวปะทะเท่านั้นที่จะสั่งการใช้เทคนิคนี้

คำบอกคำสั่ง

“Offensive Bound” หรือ “เคลื่อนที่กดดัน”

“๑๐ เมตร” (To ...)

“พร้อม” (Ready to go!)

“GO” หรือ “ปฏิบัติ”

เมื่อได้ระยะแล้วผู้สั่ง(หัวหน้าชุด ผบ.หมู่ ผบ.หมวด หรือ ผบ.ร้อย) จะสั่งว่า

“ถอย” (Back) โดยผู้ปฏิบัติจะทวนคำสั่ง (Echo) ไปด้วยขณะปฏิบัติการถอยด้วยก็ได้

“หยุด” (Halt) ผู้ปฏิบัติในทีมหรือชุดจะทวนคำสั่งให้มีการหยุดพร้อมกันทันที

ภาพแสดงการใช้เทคนิค Offensive Bound

๑๘๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๒.๗ เทคนิคการเข้าชาร์จ (Charge) หรือ รุก

จุดมุ่งหมายของการใช้เทคนิคนี้เพื่อเคลียร์พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งและยึดครองไว้

การเคลื่อนไหวตามคำสั่งนี้จะมีเป็นชุดที่ ผบ.ร้อย ต้องพิจารณาสั่งการ

ลักษณะจะเป็นการแสดงความแข็งแกร่งในการปะทะ (วิ่งเร็วเข้าปะทะ) ซึ่งสอดคล้อง
ประสานกับการใช้แก๊สน้ำตาสนับสนุนด้วย เพื่อมุ่งให้ฝูงชนไม่รวมตัวกันหรือบีบให้ไปช่องทางใดช่องทางหนึ่ง
ยิ่งกว่านั้นจะต้องมีการคุ้มกันด้านข้างอย่างเข้มงวดเมื่อผ่านทางแยกของถนน โดยใช้ชุดยานพาหนะที่เร็ว
และมีประสิทธิภาพป้องกันกองกำลัง เพื่อให้ปฏิบัติโดยไม่ชักช้าในแนวปะทะ

บางทีก็จะใช้การชาร์จทั้งด้านข้างและหลังของผู้ชุมนุมต่อต้านที่ใช้กำลังด้วย เพื่อบีบ
ฝูงชนไปช่องทางใดช่องทางหนึ่งหรือเพื่อการจับกุม

การชาร์จเป็นการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่แบบหนึ่งจึงอยู่ภายใต้กฎการใช้กำลังด้วย และ
การชาร์จก็เป็นการแสดงกำลังอย่างหนึ่งที่ต้องสร้างให้ผู้ประท้วงต่อต้านที่คิดจะเข้าปะทะในแนวปะทะเปลี่ยนใจ
การชาร์จด้วยกระบอกจะต้องสั่งการโดย ผบ.ร้อย หรือผู้บังคับบัญชาในแนวปะทะ
เท่านั้น

การจัดกำลัง โดยปกติจะจัด ๔ ส่วน คือ ส่วนปะทะ ส่วนติดตามและสนับสนุน
ส่วนคุ้มกันและยิงสนับสนุน และส่วนสำรอง

ประมวลการปฏิบัติ

กำชับในกฎของการปะทะ (R.O.E.)

กำหนดทัศนคติของเจ้าหน้าที่ให้ได้ก่อน

เตรียมยานพาหนะ (ทราบความมุ่งหมาย)

เตรียมสนับสนุนการยิง (ทราบความมุ่งหมาย)

การออกคำสั่ง

“ชาร์จ” (ด้วยโล่และกระบอก) หรือ “รุก”

“๒๐ เมตร”

(เริ่มจาก เดิน หรือ วิ่ง)

“พร้อม”

“Go!” (หรือ charge) หรือ “ปฏิบัติ”

“หยุด” (Halt)

ภาพการเตรียมการก่อนเข้าซาร์จตบเท้าและเคาะโล่แสดงความพร้อม

หมายเหตุ การซาร์จหรือรุก เป็นการใช้อำนาจที่กระทบร่างกายผู้ชุมนุมต้องมีการแจ้งเตือนก่อนเสมอ

๑๑.๓ ยุทธวิธีการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้บาดเจ็บ

การควบคุมฝูงชน ไม่ว่าจะด้วยรูปแบบหรือวิธีการใด หรือใช้เทคนิคเช่นใด โอกาสที่จะได้รับบาดเจ็บ ไม่ว่าจะเกิดจากผู้ชุมนุม หรือเกิดจากอุบัติเหตุย่อมมีขึ้นได้ตลอดเวลา หรือแม้กระทั่งฝูงชนหรือประชาชนอื่นๆ ก็ย่อมมีโอกาสได้รับบาดเจ็บจากการใช้อำนาจได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะการใช้อำนาจที่รุนแรงของฝูงชนที่แปรสภาพเป็นฝูงชนไร้ระเบียบ (Mob) ดังนั้น กองกำลังควบคุมฝูงชนที่เข้าปะทะจะต้องเรียนรู้ฝึกฝนการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บอย่างทันท่วงที และป้องกันไม่ให้เกิดการบาดเจ็บสูญเสียเพิ่มขึ้นอีก

การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บซึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ หรือประชาชนก็ตาม จะดำเนินการอยู่ ๒ ขั้นตอนคือ

๑) การนำพาเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ

๒) การจัดให้อยู่ในท่าพักฟื้นรอการช่วยเหลือจากชุดปฐมพยาบาลหรือชุดขนย้ายผู้บาดเจ็บไป

โรงพยาบาล

การนำพาเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ จะดำเนินการโดยอัตโนมัติเมื่อมีโอกาส หรือโดยการสั่งการก็ได้ หากมีการออกคำสั่ง คำบอกคำสั่งจะเป็นดังต่อไปนี้

คำบอกคำสั่ง

“ทีม.....”

“ช่วยเหลือตำรวจบาดเจ็บ”

“GO”

ในขณะที่เจ้าหน้าที่ (พลกระบอง) เข้าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ พลโล่ทั้งสองนายของทีมจะต้องเข้าทำหน้าที่คุ้มกัน ป้องกันฝูงชนที่จะเข้ามาทำร้ายเจ้าหน้าที่ที่ช่วยเหลือเสมอ โดยให้แนวโล่หันไปทางผู้ชุมนุมหรือฝูงชนเสมอ และเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บอุ้มคนเจ็บได้แล้ว ก็ต้องให้สัญญาณ “Go” เพื่อส่วนที่ทำหน้าที่คุ้มครองจะได้ทราบและใช้เทคนิคการถอยป้องกันจนกระทั่งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย (Cordon)

๑๘๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๑. เทคนิคการนำพาผู้บาดเจ็บ

เจ้าหน้าที่คนแรกจะเข้าไปข้างหลังผู้บาดเจ็บ สอดมือเข้าไปจับมือซ้ายและมือขวาของผู้บาดเจ็บ ในท่ากอดอก โดยให้ลำตัวเจ้าหน้าที่ชิดกับผู้บาดเจ็บ

หากเจ้าหน้าที่เข้าช่วยผู้บาดเจ็บเพียงคนเดียว เมื่อกอดรวบผู้บาดเจ็บได้แล้ว จะเดินถอยหลัง ลักษณะลากไปโดยทันที แต่ถ้ามีเจ้าหน้าที่สองนาย เจ้าหน้าที่คนที่สองจะเข้ามารวบขาทั้งสองของผู้บาดเจ็บ ให้อยู่ในแนวลำตัว และให้ลำตัวเจ้าหน้าที่อยู่ระหว่างขาทั้งสองของผู้บาดเจ็บ โดยหันหน้าไปทางด้านเดียวกัน กับเจ้าหน้าที่คนแรก จากนั้นไม่ต้องวิ่งนำพาถอยหลังแต่ให้วิ่งไปข้างหน้าแทน

ลักษณะการนำพาอีกแบบหนึ่งคือการใช้บ่าของเจ้าหน้าที่แบกลำตัวของผู้บาดเจ็บ แต่จะใช้เฉพาะกรณีผู้ชนก้าวร้าวและต้องนำพาผู้บาดเจ็บออกไปอย่างเร่งด่วนเท่านั้น

ขณะดำเนินการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ จะต้องมียามหรือชุดอีกส่วนหนึ่งเข้าทำการคุ้มกัน ป้องกันไม่ให้ผู้ชุมนุมเข้ามาทำร้ายเจ้าหน้าที่ที่ทำการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บได้

๒. เทคนิคการจัดท่าผู้บาดเจ็บเพื่อพักฟื้นรอการส่งกลับ (Recovery Position)

เมื่อผู้บาดเจ็บมาอยู่ในพื้นที่ปลอดภัยแล้วให้จัดเตรียมท่าทางของผู้บาดเจ็บอยู่ในลักษณะพักฟื้น เพื่อรอเจ้าหน้าที่พยาบาลมาปฐมพยาบาลต่อไป โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ๒ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนแรก ก่อนการจัดท่าทางพักฟื้น

- ตรวจสอบความรู้สึกและสติสัมปชัญญะของผู้บาดเจ็บโดย

- ๑) การตื่นตัว พยายามให้ผู้บาดเจ็บตอบคำถามเรา
- ๒) ทดสอบสังการกับผู้บาดเจ็บ ถ้ายังไม่พูด
- ๓) ทดสอบอาการเจ็บ ด้วยการหยิกตรงบริเวณผิวหนังผู้บาดเจ็บ
- ๔) ถ้ายังไม่รู้สึกให้ตะโกน ให้ผู้อื่นช่วยทันที

- ปลดเปลื้องสิ่งที่รัดตัวผู้บาดเจ็บให้หลวม หรือถอดออก เช่น หมวก เสื้อ คอเสื้อที่รัดรูป

เป็นต้น

- ให้ผู้บาดเจ็บนอนลงเปิดช่องลมโดยการใช้มือข้างหนึ่งกดที่หน้าผาก ส่วนอีกข้างดันคางขึ้น

อย่างเบา ๆ

- ตรวจสอบไม่ให้มีสิ่งใดอยู่ในปาก
- ตรวจสอบหน้าอกมีการหายใจยับหรือไม่
- ฟังการหายใจประมาณ ๑๐ วินาที
- ใช้แก้มชิดใกล้กับจมูกผู้ป่วยเพื่อสัมผัสว่ามีการหายใจหรือไม่

ขั้นตอนที่สอง การจัดท่าพักฟื้น

๑. ให้ขาผู้บาดเจ็บเหยียดตรง แขนทั้งสองกางออก แล้วนำแขนซ้าย (ขวา) ยกขึ้น โดยจับที่ข้อศอกนำมือซ้าย (ขวา) เหนือศีรษะผู้บาดเจ็บ

๒. นำอุ้งมือขวาประสานกับอุ้งมือขวาผู้บาดเจ็บ แล้วยกมาไว้ใกล้กับศีรษะด้านซ้ายผู้บาดเจ็บ

อย่างนุ่มนวล

๓. ถอยหลังไปเล็กน้อย แล้วจับที่ข้อศอกขวาของผู้บาดเจ็บ พลิกมาด้านซ้าย

๔. ให้ผู้บาดเจ็บนอนตะแคง เปิดปากไว้ หาผ้าห่มคลุมผู้บาดเจ็บไว้ และตรวจสอบการหายใจทุกนาที

สรุป การช่วยเหลือจัดทำพนักเพื่อช่วยชีวิต ให้สภาพบาดเจ็บไม่เลวร้ายลง ลดอาการบาดเจ็บ ก่อนนำส่งโรงพยาบาลต่อไป

๑๑.๔ ยุทธวิธีการจับกุมผู้ชุมนุม (Arrest methods)

การจับกุมในฝูงชนจะมีหลักการปฏิบัติที่แตกต่างจากการจับกุมโดยทั่วไปซึ่งได้แก่ การจับกุม ณ พื้นที่สาธารณะทั่วไป ณ จุดตรวจ หรือการรุ้โจมเข้าคั่นบ้านแล้วจับกุม เพราะการจับกุมในฝูงชนหรือผู้ชุมนุมจะเป็นการเข้าจับกุมภายใต้ความกดดันสูงเพราะผู้ชุมนุมย่อมมีจำนวนมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้น หากไม่มีความจำเป็นอย่างยี่งวดจะไม่มีกรเข้าไปประชิดจับกุมผู้ชุมนุม เว้นแต่กรณีที่ผู้ชุมนุมก้าวร้าวเข้าหาปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดอันตราย หรือถูกรุมทำร้าย เจ้าหน้าที่ต้องใช้ความรวดเร็วในการจับกุมเป็นอย่างยี่งวดและต้องสามารถนำพาออกจากพื้นที่ชุมนุมหรือแนวปะทะได้โดยทันที นำไปสู่พื้นที่ปลอดภัยหรือในวงล้อมของเจ้าหน้าที่และกักตัวไว้ในยานพาหนะหรือสถานที่ที่พักรอก่อนเพื่อส่งต่อไปยังพนักงานสอบสวน ดังนั้น เทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติ (การจับกุมฝูงชนที่ชุมนุม) จึงมีความแตกต่างกับเทคนิคการจับกุมโดยทั่วไปด้วยเช่นกัน

การจับกุมนี้ไม่ใช่การจับกุมขนาดใหญ่ แต่เป็นการจับกุมในขีดจำกัดที่มีจำนวนไม่มาก เพื่อเป็นการลดทอนและยับยั้งไม่ให้ฝูงชนกระทำผิดมากขึ้น เป็นการข่มขวัญให้ฝูงชนเกรงกลัว เกรงขาม โดยเจ้าหน้าที่ควบคุมฝูงชนได้แสดงถึงความจริงจัง เด็ดขาดในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ให้ฝูงชนกระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ และทำให้ฝูงชนอยู่ในการควบคุมให้ได้มากที่สุด ซึ่งหมายความว่า กองร้อยควบคุมฝูงชนสามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้มากที่สุด

เมื่อมีการจับกุมผู้ชุมนุมที่ผิดกฎหมายหรือขัดขวางหรือขัดคำสั่งเจ้าหน้าที่ทุกเทคนิคที่ใช้จะต้องมีการจัดชุดหรือส่วนคุ้มกันสนับสนุนทันที ไม่ว่าจะเป็น บัดดี้ทีม (พลโล่ของบัดดี้ทีมตนเอง) ทีม หมู่ หรือแม้กระทั่งหมวดอื่น ๆ ทุกครั้ง เพื่อป้องกันไม่ให้อุบัติเหตุถูกทำร้ายหรือได้รับอันตรายจากฝูงชนตามแต่ละสถานการณ์ความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น เทคนิคที่ใช้อาจใช้การเข้าซาร์จแล้วทำแนวโล่กันการดำเนินการของชุดจับกุมก็ได้

คำบอกคำสั่งเพื่อให้มีการจับกุมมีดังนี้

“จับกุมแบบที่ .....”

“GO”

๑. เทคนิคการจับกุมแบบที่ ๑

ลักษณะการจับกุมแบบนี้ เป็นการจับกุมท่าคล้องแขนด้านข้าง (Shoulder and Arm Lock) ซึ่งโดยปกติ ท่าการจับกุมแบบนี้จะใช้ในการจับกุมทั่วไป โดยจะใช้เจ้าหน้าที่คนเดียวเข้าจับกุม และมักจะตามด้วยการทำให้ล้ม (Take down) เสมอ แต่ในสถานการณ์ควบคุมฝูงชนจะต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่ผู้ทำการจับกุม ๒ คน โดยคล้องแขนคนละข้างของผู้ถูกจับกุม จากนั้น เคลื่อนที่ไปในทิศทางข้างหน้าของตนเอง เพื่อพาให้ผู้ถูกจับซึ่งถูกขัดหัวไหล่และข้อแขนจะต้องเคลื่อนที่ตามไปทันที โดยไม่ให้มีเวลาหรือโอกาสที่ผู้ชุมนุมอื่น ๆ จะเข้ามาช่วยหรือมาทำร้ายผู้จับกุมได้ทัน

สำหรับท่านี้ เมื่อปฏิบัติได้ถูกต้องผู้ถูกจับกุมจะเกิดอาการเจ็บที่ข้อต่อหัวไหล่และข้อแขน แต่ไม่มีอันตราย นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ถูกจับกุมเสียมดุลในการยืนและไม่สามารถต่อสู้ขัดขวางได้

เทคนิคที่ใช้ผู้จับกุมจะต้องทำให้แขนตนเองที่คล้องตั้งและกดชิดกับหัวเข่าของเจ้าหน้าที่ ในทางตรงข้ามให้แขนของผู้ถูกจับงอโดยเฉพาะที่ข้อศอก

๒. เทคนิคการจับกุมแบบที่ ๒

การจับกุมแบบนี้ จะใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๒ คนเสมอ โดยผู้จับกุมแต่ละคนจะใช้แขนคนละข้างกับการจับกุมแบบที่ ๑ นอกจากนี้จะต้องใช้มือที่สอดคล้องแขนผู้ถูกจับมาจับประสานกันด้วย ส่วนมือที่เหลือให้สอดไประหว่างขาของผู้ถูกจับกุมและยกหัวขึ้น

เมื่อมีการยกหัวขึ้น ผู้ถูกจับกุมโดยธรรมชาติที่กลัวจะล้มหัวฟาดก็จะเกร็งแขนยึดแขนของเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมอย่างแน่น ซึ่งทำให้การนำพาเคลื่อนย้ายสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว

๓. เทคนิคการจับกุมแบบที่ ๓

การจับกุมแบบที่ ๓ นี้ จะแตกต่างจากการจับกุมทั้งสองแบบข้างต้น กล่าวคือ ทั้งแบบที่ ๑ และที่ ๒ เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมซึ่งปกติจะใช้ปลกระบองของทิมวิงจุ่มเข้าไปในกลุ่มฝูงชนก่อน แล้วทำการเข้าจับกุมโดยมีชุดหรือทีมคุ้มกันเสริมวิงตามเข้ามาทิมผู้ชุมนุมที่ไม่เกี่ยวข้อง แต่สำหรับการจับกุมแบบนี้ไม่ต้องวิงหรือจุ่มเข้าหาฝูงชน เนื่องจากจะจับกุมเฉพาะผู้ชุมนุมที่ก้าวร้าวเข้ามาประชิดไล่ หรือเข้ามาทำร้ายพลโล่ โดยการผลักดัน หรือตีไล่

เมื่อได้จ้วงหวะพลโล่ทั้งสองที่ถูกผลักดันจะให้สัญญาณและพลิกโล่เปิดช่องให้ผู้ถูกจับเข้าไปในพื้นที่ของกองกำลัง (Cordon) จากนั้น ปลกระบองที่อยู่แถวหลังจะเข้าทำการจับกุมทันทีซึ่งจะใช้เทคนิคการจับกุมทั่วไปซึ่งจะเป็นแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ หรืออื่น ๆ ก็ได้ จากนั้นก็นำตัวไปส่งต่ออย่างชุดที่ควบคุมผู้ถูกจับเพื่อกักตัวยังรถควบคุมผู้ต้องหาหรือนำส่งสถานีตำรวจแล้วแต่กรณี

๔. เทคนิคการจับกุมแบบที่ ๔

การจับกุมแบบที่ ๔ ใช้สำหรับการจับกุมผู้ชุมนุมที่นิ่ง หรือนอนในพื้นที่หวงห้าม เมื่อมีการเตือนและสั่งการให้ออกจากพื้นที่หวงห้ามก็ไม่ปฏิบัติตาม ทาจับกุมนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับการจับกุมด้วยท่าหักข้อมือนำพา (Escort Lock) ท่านี้สามารถประยุกต์ใช้กับผู้หญิง/พระได้เพราะไม่ต้องอ้อมหรือหิ้วแบบท่าที่ ๑ หรือ ๒

อย่างไรก็ตาม การประยุกต์เทคนิคการจับกุมท่าหักข้อมือนำพาแบบที่ ๔ นี้ จะต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวน ๒ คนเสมอ และเข้าดำเนินการจับกุมพร้อมกันๆ ทั้งสองข้างของผู้ถูกจับ ซึ่งจะแตกต่างจากการจับกุมทั่วไปที่ใช้ผู้จับกุมเพียงคนเดียว และเมื่อจับหักข้อมือได้แล้วจะต้องรีบนำพาออกจากที่ชุมนุมโดยทันทีเพื่อส่งต่อให้ชุดสนับสนุนหรือส่วนอำนาจการดำเนินการกักหรือควบคุมตัวต่อไป

เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำการจับกุมได้ส่งตัวผู้ถูกจับไปให้เจ้าหน้าที่ในส่วนพื้นที่ปลอดภัยแล้ว ให้รีบกลับเข้าสู่หน้าที่ปกติในรูปขบวนหรือในแนวปะทะ เพื่อดำเนินกลยุทธ์ตามแต่ผู้ควบคุมกำลังสั่งการต่อไป

๑๑.๕ ยุทธวิธียานพาหนะ (Crowd Control with Vehicles)

การลงและขึ้นยานพาหนะ (Embarking & Disembarking) และการเข้าประจำรูปขบวน หรือวางกำลัง (Take position)

จุดประสงค์ เพื่อให้กำลังกองร้อยควบคุมฝูงชน ซึ่งมากับยานพาหนะโดยเฉพาะรถตู้ของทางราชการ ตาม ผนวก ข (ธุรการและการส่งกำลังบำรุง) ประกอบแผนรักษาความสงบ (กรกฎ/๕๒) สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทันต่ออย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย ในขณะที่หยุดยานพาหนะที่ขนส่ง ณ ที่หมาย และเข้าประจำรูปขบวนควบคุมฝูงชน

ในรถตู้ ๑ คันจะประกอบไปด้วย ผบ.หมู่ ซึ่งจะนั่งข้างหน้าด้านพลขับ (นั่งคู่กับพลขับ)

กำลังของลูกแถวซึ่งประกอบไปด้วยทีม บัดดี้ทีมจะนั่งอยู่ในส่วนหลังทั้งหมดโดยเรียงลำดับเป็น บัดดี้ทีม

ก่อนที่ยานพาหนะจะถึงที่หมายและหยุด ให้ผู้บังคับหมู่ออกคำสั่งดังต่อไปนี้

- หมู่... พร้อมลงจากรถด้านซ้าย “Unit ready to debus on the left side”
- ใช้อุปกรณ์/ไม่ใช้อุปกรณ์ “With/without equipment” แล้วแต่สถานการณ์และฝ่ายตรงข้าม
- ลงแบบแถวเดียว/สองแถว “In one/two columns”
- ถือโล่ข้างซ้าย/ขวา “Shield holders on the left/on the right”
- อยู่ในท่ารอสั่ง/พร้อมใช้ “Stand by-/ready position”
- กระบองเก็บที่เอว/พร้อมใช้ “Baton to the belt/in ready position”
- รายงานเมื่อพร้อม “Report as soon as ready”
- “Go”

เมื่อรถหยุดให้

- ทีมที่ ๑ ลงมาก่อน โดยบัดดี้ทีมขวา พลโล่ลงมาก่อนตามด้วยพลกระบองลงมาแล้วให้รีบจับไหล่ทันที

- ต่อมาบัดดี้ทีมซ้ายลงตามโดยให้พลโล่ลงมาก่อนและพลกระบองลงมาแล้วรีบจับไหล่เช่นกัน

- เมื่อครบ ๒ บัดดี้ทีมแล้วให้หัวหน้าทีมลงจากรถจับไหล่หรือเอวพลกระบองทั้งซ้ายขวา และเริ่มนำทีมเคลื่อนที่เปิดพื้นที่ให้ทีมที่ ๒ ลงตามมาตามลำดับเช่นเดียวกับทีมที่ ๑

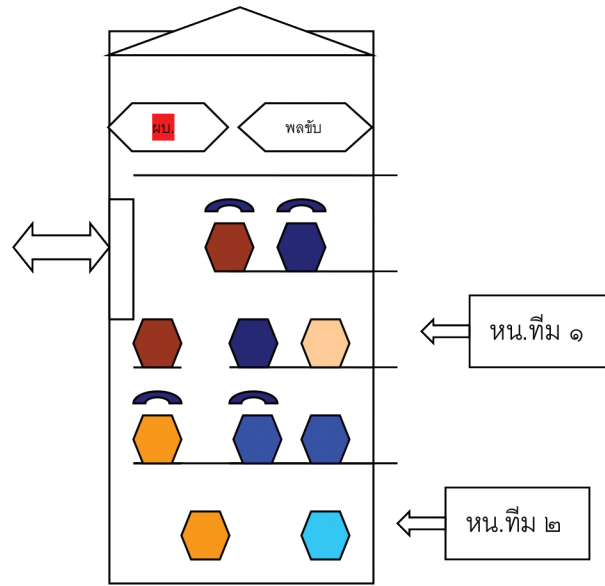
- เมื่อครบทั้งสองทีมแล้วให้ ผู้บังคับหมู่ลงเป็นคนสุดท้ายเข้าไปควบคุมทั้งสองทีม โดยอยู่หลังสุดสั่งการให้ไปทางซ้าย ทางขวา ข้างหน้า หยุด หรือถอย หรือดำเนินกลยุทธ์อื่น ๆ เช่น ประกอบกำลังกับรถตู้อีกคันเป็น ๒ หมู่ หรือแบ่งทีมจับกุม เป็นต้น

ลักษณะการกลับเข้ามาขึ้นรถยนต์ก็ทำลักษณะกลับกันโดยผู้ที่ลงรถสุดท้ายจะกลับมาขึ้นรถก่อนสุด ดังนั้น พลโล่ที่ลงจากรถก่อนสุด ก็จะต้องขึ้นรถเป็นคนสุดท้ายสุด โดยอยู่ในท่า Active Guard มีโล่ป้องกันตลอดเวลา

เมื่อลงจากรถแล้วให้ระวังรถทางด้านข้างและด้านหลังด้วย ซึ่ง ผบ.ร้อย อาจสั่งการให้ บก.ร้อย เข้าระงับยานพาหนะพร้อมกับ พลขับ ด้วยก็ได้ขณะที่กำลังส่วนใหญ่มีภารกิจต้องไปปะทะควบคุมฝูงชน

ตามภาพการขึ้นและลงรถยนต์พาหนะ (รถตู้ของทางราชการ) ดังต่อไปนี้

- จะลงจากรถลำดับแรกโดยพลโล่ตามด้วยพลกระบอง
- จะลงจากรถลำดับที่สองโดยพลโล่ตามด้วยพลกระบอง
- หน.ทีม ๑ จะลงจากรถเป็นลำดับที่สามเพื่อคุมทีม
- จะลงจากรถลำดับที่สี่โดยพลโล่ตามด้วยพลกระบอง
- จะลงจากรถลำดับที่ห้าโดยพลโล่ตามด้วยพลกระบอง
- หน.ทีม ๒ จะลงจากรถเป็นลำดับที่หกเพื่อคุมทีม

และ ผบ.หมู่ จะลงจากรถเป็นคนสุดท้าย เพื่อควบคุมทั้งหมด

ในทางกลับกัน หากจะขึ้นรถแล้ว ผบ.หมู่จะขึ้นก่อน แล้วเรียงย้อนไป โดยผู้ที่ลงก่อนใครจะต้องขึ้นหลังคนนั้น ทั้งนี้จะต้องทำสุดพลโล่ขวาของทีม ๑ จะขึ้นเป็นคนสุดท้ายโดยมีโล่ป้องกันอันตรายจากการขว้างปาสิ่งของด้วย

หลังจากการลงรถและสามารถจัดรูปขบวนเป็นทีมได้ระดับหนึ่งแล้ว ก็จะรวมกันเป็นหมู่ หมวกกองร้อย ตามลำดับ โดย ผบ.ร้อย เป็นผู้ออกคำสั่งสร้างพื้นที่ปลอดภัย (To set up a cordon) หรือประจำที่รูปขบวน ณ ที่ใดที่หนึ่งอีกแห่งหนึ่ง (To take a new position) ตาม ข้อ ก. (Foot Tactics) ข้างต้น

๑๑.๖ เทคนิคทางยุทธวิธีในการเคลียร์พื้นที่ (The Clearing Wave)

เทคนิคนี้เป็นรูปแบบขบวนหนึ่งของกองร้อยใช้ในการผลักดันปะทะกับฝูงชน เพื่อให้ฝูงชนออกไปจากพื้นที่หวงห้าม ไปในเส้นทางต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคการเดินเข้าปะทะเป็นหลัก ไม่ว่าจะฝูงชนจะอยู่ในความสงบหรือต่อต้าน หรือถึงขนาดแสดงความก้าวร้าวรุนแรง ก็ตาม แต่หากได้รับการต่อต้านจากฝูงชน ผบ.ร้อยต้องสั่งหยุดการเคลียร์พื้นที่และให้ปรับรูปขบวนอื่น ๆ เข้าปะทะโดยทันที

สถานการณ์ที่แตกต่างกัน การจัดส่วนปะทะจะแตกต่างกัน ดังนี้

๑) สถานการณ์ที่ฝูงชนอยู่ในความสงบ (Crowd Clam)

- จะสั่งให้พลโล่และพลกระบอง อยู่ในแถวเดียวกันข้างหน้าแล้วเดินผลักดัน

๒) สถานการณ์ที่ฝูงชนอยู่ในภาวะขัดขวางต่อต้าน (Crowd Hostile)

- จะสั่งให้พลกระบองอยู่ในแถวปะทะข้างหน้าแถวเดียวกัน ส่วนพลโล่อยู่แถวหลัง โดยพลกระบองอยู่ในท่ากระบองที่ออกเตรียมผล็อก หรือท่าพร้อมใช้กระบอง

๓) สถานการณ์ที่ฝูงชนอยู่ในภาวะขัดขวางต่อต้านอย่างเกรี้ยวกราด (Crowd Aggressive)

- จะสั่งให้พลโล่อยู่ในแถวปะทะข้างหน้าแถวเดียวกัน ส่วนพลกระบองอยู่แถวหลัง

- ถ้าฝูงชนต่อต้านรุนแรง และสถานการณ์มีความจำเป็นที่ต้องใช้แก๊สน้ำตาก็สามารถสั่งให้ใช้แก๊สน้ำตาได้ เพื่อรักษาระยะห่างระหว่างกองกำลังกับฝูงชน (Safety Gap)

- สามารถสั่งให้ปรับรูปขบวนทำการชาร์จ ได้

การออกคำสั่ง เป็นดังต่อไปนี้

“เคลียร์พื้นที่ ..... เมตร หรือ ถึง.....”

“โล่กระบองอยู่แถวเดียวกัน หรือ กระบองอยู่แถวหน้า หรือโล่อยู่แถวหน้า”

(แล้วแต่สถานการณ์ของฝูงชน ๓ ระดับข้างต้น)

“เข้าประจำที่” (Take position)

“Go”

“กองร้อย พร้อม”

“Go”

ถ้าหยุดจะสั่ง “หยุด”

คำบอกคำสั่ง หากใช้เป็นภาษาไทยเป็นดังต่อไปนี้

Go ใช้คำว่า ปฏิบัติ

Charge ใช้คำว่า รุก

Offensive bound ใช้คำว่า เคลื่อนที่กดดัน

Buddy team ใช้คำว่า คู่ตรวจ

Team ใช้คำว่า ชุด

Section ใช้คำว่า หมู่

Set a cordon ใช้คำว่า จัดวงล้อม

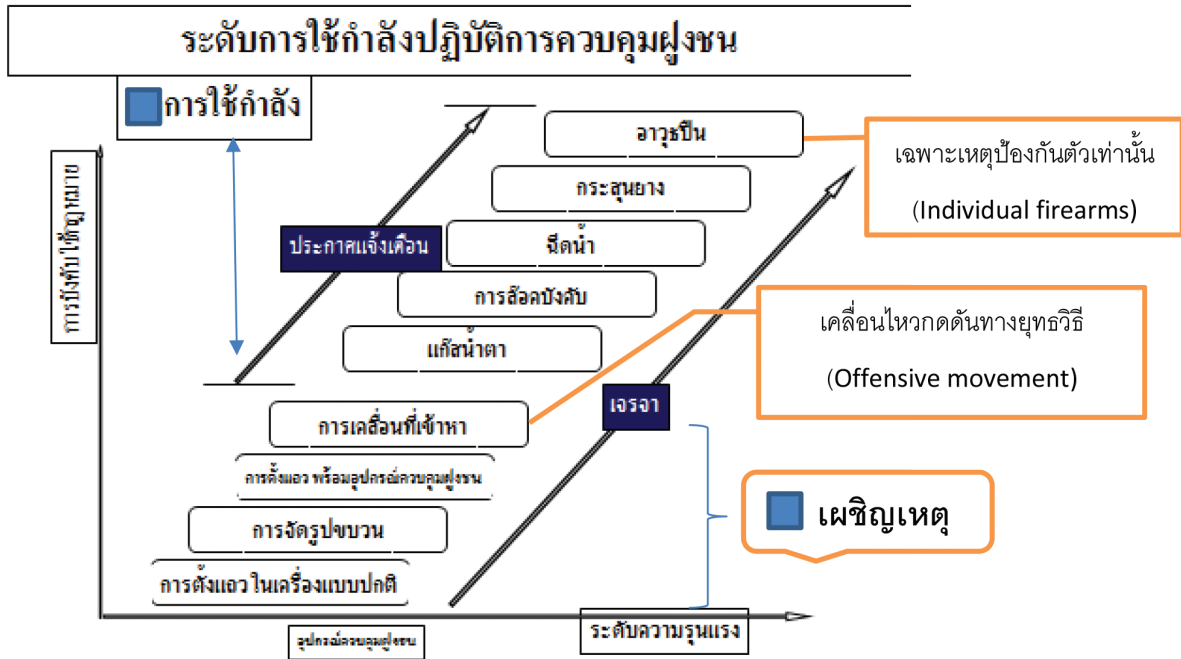
At the double ใช้คำว่า ริ่ง

Split ใช้คำว่า แยกเป็น

Reform ใช้คำว่า รวมเป็น

รูปแบบการใช้กำลังต่อผู้ชุมนุมในแต่ละระดับความรุนแรงของสถานการณ์การชุมนุม

การใช้กำลังปฏิบัติการควบคุมฝูงชน ให้ใช้ตามความจำเป็น เหมาะสม ได้สัดส่วนกับสถานการณ์ (โดยไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับขั้นตอน)

การใช้กำลังทุกระดับจะต้องมี การเจรจา (Dialog) กับแกนนำหรือฝูงชนโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ตลอดเวลาของการควบคุมฝูงชนเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในระหว่างการใช้กำลังระดับใดก็ตาม เพื่อให้เกิดผลทางด้าน จิตวิทยา การลดความตึงเครียดของสถานการณ์หรือการจัดระเบียบให้ฝูงชน ส่วนการแจ้งเตือน (Warning Verbal) จะต้องมีการแจ้งประกาศให้ผู้ชุมนุมทราบก่อนการใช้กำลังทางร่างกายปะทะ (Physical Contact) อันได้แก่ การจับ ยึด ล็อก ยึด หิ้ว ตี ชก ดัน หรือ กระแทก เป็นต้น หรือการใช้อุปกรณ์ควบคุมฝูงชนที่กระทบ ต่อร่างกายผู้ชุมนุมอันได้แก่ แก๊สน้ำตา (Tear Gas) ฉีดน้ำแรงดันสูง (Water Cannon) ยิงด้วยกระสุนยาง (Rubber Bullets Individuals) อาวุธปืน (Individual firearms) ก็ต้องแจ้งเตือนให้ผู้ชุมนุมทราบก่อนด้วย เช่นเดียวกันทุกครั้งก่อนการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายและหลักการใช้กำลัง ดังกล่าวข้างต้น

ตัวอย่างระดับสถานการณ์ที่รุนแรงและระดับกำลังที่ใช้ในการควบคุม

๑. สถานการณ์ทั่วไปที่ฝูงชนรวมตัวกันอย่างเป็นระเบียบ มีการควบคุมตนเอง และอยู่ในกรอบของ กฎหมาย เช่น ชุมนุมในพื้นที่ที่ทางราชการกำหนดให้ ชุมนุมในลักษณะที่ไม่กีดขวาง ไม่เคลื่อนที่หรือเดินประท้วง ไม่รุกล้ำทางจราจรหรือทางเท้าทั่วไปอย่างถาวรหรือนานเกินไป หรือไม่ได้เข้าบุกรุกยึดครองสถานที่ทางราชการ หวงห้ามต่าง ๆ เป็นต้น

การใช้กำลังเข้าควบคุมดูแล ผู้บัญชาการเหตุการณ์ซึ่งโดยทั่วไป คือ หัวหน้าสถานีตำรวจจะใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบปกติทั่วไป เข้าควบคุมในพื้นที่รับผิดชอบโดยอาศัยยุทธวิธีของตำรวจพื้นฐาน คัดกรอง ตรวจสอบ ไม่ให้มีผู้พกพาอาวุธ หรือป้องกันผู้ไม่หวังดีมาก่อนเหตุ อย่างไรก็ตาม หากมีการรวมตัวมากขึ้น หรือมีการเคลื่อนย้ายฝูงชนไปในหลายพื้นที่ที่จะต้องมีการขอกำลังสนับสนุนเพิ่มขึ้นจากหน่วยเหนือหรือข้างเคียง

๒. สถานการณ์เริ่มมีแนวโน้มที่ฝูงชนขาดระเบียบเกิดขึ้น เช่น ฝูงชนบางส่วนเริ่มไม่เชื่อฟังผู้นำแกนนำ หรือเจ้าหน้าที่ มีบางส่วนควบคุมไม่ได้ มีการเข้ารุกล้ำเส้นทาง ถนน หรือพื้นที่ที่หวงห้าม หรือกีดขวางการจราจร ในลักษณะถาวรเกิดขึ้น แต่ยังไม่มียุทธวิธีแสดงออกถึงความรุนแรงหรือขยายวงกว้าง

การใช้กำลังเข้าควบคุมจำเป็นต้องจัดรูปแบบในทางยุทธวิธีทั่วไป เช่น การตั้งจุดตรวจ จุดสกัด การควบคุมยานพาหนะ การใช้แผงเหล็กหรือสิ่งกีดขวางกั้นแนวหรือระยะ (Barricade) การใช้รูปแบบยุทธวิธีพื้นฐาน อันได้แก่ การจัดสายตรวจรอบที่ชุมนุม การค้นหรือการจับกุมหรือนำพาออกจากสถานที่หรือพื้นที่หวงห้าม ซึ่งหากมีจำนวนไม่มากและสถานการณ์ไม่รุนแรง เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบปกติก็ทำได้ ภายใต้การควบคุมของผู้บัญชาการเหตุการณ์(พื้นที่) นั้น

๓. สถานการณ์เริ่มมีความรุนแรงปรากฏขึ้น เช่น การใช้คำพูด การแสดงกิริยา หรือแสดงอาวุธเกรี้ยวกราด มีการกระทำผิดกฎหมายมากขึ้น มีการขว้างปาสิ่งของใส่เจ้าหน้าที่ ไม่มีการเชื่อฟังผู้นำ หรือมีการปลุกกระดมปราศรัย หรือมีการพูดชักจูงให้กระทำผิดหรือประทุษร้ายผู้อื่นหรือเจ้าหน้าที่มากขึ้นเป็นลำดับ เป็นต้น

การใช้กำลังเข้าควบคุมต้องเป็นกำลังควบคุมฝูงชนที่มีอุปกรณ์ป้องกันตนเอง ตลอดจนเครื่องมือและอาวุธที่จำเป็นในการควบคุมฝูงชนซึ่งจะต้องมีการวางกำลังในรูปแบบของยุทธวิธีควบคุมฝูงชนทันที เป็นรูปแบบของหน่วยควบคุมฝูงชน การแสดงกำลัง (Show of force) โดยจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะควบคุมฝูงชนจะมีจำนวนเท่าใด ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ความรุนแรงและจำนวนของฝูงชน ภายใต้การพิจารณาสั่งการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ (พื้นที่) นั้น หรือภายใต้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นระดับกองบังคับการหรือกองบัญชาการหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น วางกำลังควบคุมฝูงชนจำนวน ๕ ชุด จำนวน ๑ หมวด หรือ ๒ หมวด หรือ ๓ หมวด หรือ ๑ กองร้อย หรือ ๕ กองร้อย เป็นต้น

๔. สถานการณ์ตึงเครียด ทั้งฝูงชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมฝูงชน มีความยึดถือในการชุมนุม มีการยุยงเพื่อให้เกิดการปะทะ หรือมีการฝ่าฝืนขัดคำสั่ง คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ บางส่วนเริ่มกระทำผิดกฎหมายหรือเข้ารุกล้ำพื้นที่หรือเส้นทางที่หวงห้ามมากขึ้นเป็นลำดับ

กำลังที่เข้าควบคุมสถานการณ์จำเป็นต้องมีการเคลื่อนไหวเชิงรุกตลอดเวลา (Offensive Movement) เพื่อลดความกดดันของกำลังตำรวจ และเป็นการแสดงกำลังและความพร้อมตลอดเวลา เช่น มีการปรับรูปขบวนเป็นระยะ ๆ มีการปรับระยะปลอดภัย (Safety Gap) โดยตลอด การใช้เทคนิคควบคุมฝูงชนรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเดิน การวิ่ง การแยก การรวม การบุก การรุกแล้วถอย หรือการถอยของรูปขบวน เป็นต้น โดยอาจมีการปะทะกันระหว่างกำลังเจ้าหน้าที่ควบคุมฝูงชนกับฝูงชนบ้างบางส่วนแต่ไม่รุนแรงและยังควบคุมสถานการณ์ได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้แก๊สน้ำตา หรืออาวุธอื่น ๆ แต่อย่างใด

๑๘๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๕. สถานการณ์รุนแรงมีการใช้กำลังจนเป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น หรือมีการทำลายทรัพย์สิน สาธารณะหรือของผู้อื่นให้เห็น ไม่เชื่อผู้นำ หรือผู้จัดการชุมนุมหรือเจ้าหน้าที่ในการควบคุมพื้นที่หรือเส้นทาง หรือพื้นที่ในการชุมนุม ผู้ชุมนุมพยายามเข้ายึดพื้นที่หรืออาคารที่หวงห้าม ผู้ชุมนุมฝ่าฝืนกฎหมายในการรักษา ความสงบจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะฝ่าฝืนมากขึ้นเป็นลำดับ ๆ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ควบคุมฝูงชนจำเป็นต้องควบคุมสถานการณ์ให้ปกติมากที่สุด อยู่ในพื้นที่จำกัดที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบต่าง ๆ ที่เข้าปะทะพร้อม ๆ กับการใช้แก๊สน้ำตา หรือสเปรย์พริกไทย หรือใช้กระสุนยางยิง เพื่อป้องกันตนเอง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินกลยุทธ์ของเจ้าหน้าที่ต้องอยู่ภายใต้กฎการใช้กำลังเฉพาะ เหตุการณ์ และการสั่งการของผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับหมวด เท่านั้น ส่วนการป้องกันตัวจากภัยอันตราย ที่อาจเป็นอันตรายสาหัสหรือถึงตายสามารถดำเนินการได้ตามหลักการป้องกันตัวพอสมควรแก่เหตุในประมวล กฎหมายอาญา หรือการใช้วิธีการจับที่เหมาะสมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือตามกฎหมาย การใช้กำลังที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดกรอบระดับวิธีการใช้กำลังและอาวุธภายใต้กรอบของระดับ การใช้กำลังตามกฎหมายดังกล่าว หรืออยู่ภายใต้การกำกับช่วยเหลือ สั่งการของผู้บังคับหมู่ หัวหน้าชุด คู่ตรวจ เป็นต้น ในส่วนนี้ จุดประสงค์ไม่ได้ดำเนินกลยุทธ์เพื่อสลายฝูงชนแต่เป็นไปในลักษณะกดดันและควบคุมให้ฝูงชน กลับไปสู่ระเบียบ หรือยอมปฏิบัติตามคำสั่งเตือนของตำรวจให้ได้มากที่สุดเท่านั้น

๖. สถานการณ์มีการใช้กำลังรุนแรงจนไม่สามารถทำให้ฝูงชนรวมตัวอยู่อย่างสงบได้ เจ้าหน้าที่มีความจำเป็นต้องสลายการชุมนุมเป็นบางส่วนโดยเฉพาะกลุ่มที่ผิดกฎหมาย เพื่อไม่ให้กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ขยายตัวลุกลามมากขึ้น

กำลังที่ใช้เช่นเดียวกับข้อ ๕ แต่เพิ่มเทคนิคมากขึ้น และหากมีความจำเป็นสามารถใช้อาวุธกระบอก หรือกำลังทางร่างกายเข้าปะทะได้ (Physical contact) เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่ภายใต้กฎ การใช้กำลัง รวมทั้งเจ้าหน้าที่สามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้มากขึ้น เช่น มีการจับกุมในฝูงชนหรือการจับกุม ขนาดใหญ่ (Mass arrest) ได้

๗. สถานการณ์ที่มีการเคลื่อนกำลังของฝูงชนจำนวนมาก มีอาวุธรุนแรงและได้นำมาใช้ประทุษร้าย ต่อเจ้าหน้าที่และผู้อื่น ไม่สามารถใช้กำลังระดับที่ ๖ ได้ เป็นการกระทำผิดละเมิดกฎหมายอย่างรุนแรง จำเป็น ต้องสลายฝูงชน ณ จุดนั้นโดยทันที เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการสั่งให้ใช้กำลังน้ำแรงดันสูงปะทะได้ (Water Cannon) ภายใต้การสั่งการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ หรือผู้ได้รับมอบหมายตามกฎหมายการใช้กำลัง ซึ่งควบคุม พื้นที่นั้น ๆ เท่านั้น

การใช้กำลังระดับ ๖ และ ๗ ในสถานการณ์ที่มีอันตรายต่อเจ้าหน้าที่ควบคุมฝูงชน ผู้บังคับกองร้อย หรือผู้บัญชาการเหตุการณ์ (พื้นที่) นั้น ๆ สามารถสั่งการให้**รูปแบบถอนตัว**เพื่อให้มีระยะปลอดภัยได้ (Safety Zone) โดยใช้เทคนิครูปขบวนการรุกแล้วถอย และหากเห็นว่า สถานการณ์กลับมาได้เปรียบก็สามารถสั่งให้ ดำเนินกลยุทธ์เชิงรุก (Offensive Movement) ต่อไปได้

๘. สถานการณ์การชุมนุมได้เปลี่ยนเป็นการจลาจลหรือเกิดความวุ่นวายขึ้น และมีการใช้อาวุธทำร้ายเจ้าหน้าที่ หรือทำลายทรัพย์สินของทางราชการหรือของผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ควบคุมฝูงชนสามารถใช้กระสุนยาง (Rubber bullets individual) ดำเนินการตอบโต้ได้ แต่ต้องเป็นเหตุผลในการป้องกันตัว ป้องกันชุดหรือป้องกันหน่วย หรือป้องกันพื้นที่อาคาร และภายใต้การสั่งการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ระดับผู้บังคับกองร้อยขึ้นไป หรือตามที่กฎการใช้กำลังกำหนด

๙. สถานการณ์จลาจลรุนแรง มีการใช้อาวุธร้ายแรง เช่น อาวุธปืน เป็นต้น เข้าทำร้ายเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่น เจ้าหน้าที่สามารถใช้กำลังโดยการยิงตอบโต้ได้โดยทันที ภายใต้การสั่งการของผู้บังคับกองร้อย แต่อย่างไรก็ตาม จะต้องเป็นการยิงเฉพาะบุคคลที่กระทำผิดโดยมีอาวุธรุนแรงและทำร้ายเจ้าหน้าที่ในขณะนั้น โดยเหตุผลเพื่อยับยั้งและป้องกันตัวตามกฎหมายเท่านั้น และที่สำคัญหากเป็นสถานการณ์การใช้อาวุธเป็นชุด ต้องเป็นการยิงจากชุดอาวุธพิเศษ หรือชุดเคลื่อนที่เร็ว หรือชุดแม่ปืนเท่านั้น และต้องอยู่ภายใต้การควบคุมสั่งการของผู้บัญชาการเหตุการณ์และต้องดำเนินการตามขั้นตอนของหลักการใช้อาวุธในฝูงชนอย่างเคร่งครัด

การใช้กำลังข้อ ๕ - ๙ จะต้องมีการเตือนด้วยวาจาก่อน (Verbal Warning) และต้องให้เวลาผู้ชุมนุมมีเวลาและโอกาสดำเนินการตามที่เตือนได้ด้วยทุกครั้งของการยิง ถ้าการเตือนและรอกเวลาดังกล่าวจะไม่ทำให้เกิดอันตรายหรือจะทำให้ไม่สามารถยับยั้งภัยอันตรายได้

ที่.....

สถานีตำรวจ .....

(วัน เดือน ปี)

เรื่อง สรุปรายการสำคัญการประชุมชมุมนุสธารณะ

เรียน (ชื่อ - นามสกุล ของผู้แจ้งการประชุมชมุมนุสธารณะ)

อ้างถึง หนังสือแจ้งการประชุมชมุมนุสธารณะ ลงวันที่ .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย หน้าที่ของผู้จัดการชมุมนุสธารณะและผู้ชมุมนุสธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการประชุมชมุมนุสธารณะของท่านแจ้งความประสงค์จะจัดการประชุมชมุมนุสธารณะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ..... รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ผู้รับแจ้งจึงได้สรุปรายการสำคัญตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการประชุมชมุมนุสธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- ๑. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้แจ้ง
- ๒. วัน ระยะเวลา สถานที่ประชุมชมุมนุสธารณะ
- ๓. วัตถุประสงค์ของการประชุมชมุมนุสธารณะ (ตามข้อมูลตามที่ได้รับแจ้ง)
- ๔. การเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายการประชุมชมุมนุสธารณะ

ทั้งนี้ ผู้ประสงค์จะจัดการประชุมชมุมนุสธารณะถือเป็นผู้จัดการชมุมนุสธารณะและผู้ชมุมนุสธารณะมีหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการประชุมชมุมนุสธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยมีรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คำแนะนำเพิ่มเติม (ถ้ามี)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก .....

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)/ผู้รับแจ้ง

สถานีตำรวจ .....

(ชื่อนายตำรวจผู้ประสานงาน)

โทร. ....

หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม

ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(๒) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๓) แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๔) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒)

(๕) ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๖) ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น

(๗) ไม่ใช่เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด (ค่าระดับเสียงสูงสุดไม่เกิน ๑๑๕ เดซิเบลเอ และค่าระดับเสียงเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๗๐ เดซิเบลเอ)

มาตรา ๑๖ ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร

(๒) ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี

(๓) ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งที้อาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่

(๔) ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น

(๕) ไม่ทำให้อุบัติการณ์กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ

(๖) ไม่ใช่กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น

(๗) ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๘) ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๙) ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ - ผู้ชุมนุม หมายความว่ารวมถึง ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้น

คำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

เลขที่ ...../.....

สถานีตำรวจ.....

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

แจ้งความมายัง.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แจ้งการชุมนุม).....อยู่บ้านเลขที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ.....

ซึ่งผู้รับแจ้งได้รับแจ้งไว้ตาม เลขรับที่...../.....วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

นั้น ปรากฏว่า

- (๑) เป็นการชุมนุมที่อาจขัดต่อมาตรา ๗
- (๒) เป็นการชุมนุมที่อาจขัดต่อมาตรา ๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ท่านจัดการแก้ไขการชุมนุมสาธารณะให้ถูกต้องโดย.....(ระบุรายละเอียดที่ให้แก้ไข).....ภายในกำหนด.....วัน/ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ท่านได้รับคำสั่งนี้ หากพ้นกำหนดนี้แล้ว ผู้รับแจ้งมีอำนาจสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะได้

(ลงชื่อ) .....

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)/ผู้รับแจ้ง

หมายเหตุ

ผู้แจ้งการชุมนุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมของผู้รับแจ้ง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

คำสั่งห้ามชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม

เลขที่ ...../..... สถานีตำรวจ.....
วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

แจ้งความมายัง.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แจ้งการชุมนุม).....อยู่บ้านเลขที่.....
ตรอก/ซอย..... ถนน..... หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
ตามคำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ สถานีตำรวจ.....ลงวันที่.....เดือน.....

พ.ศ. .... ปรากฏว่าท่านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ
พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงห้ามการชุมนุมสาธารณะในกรณีดังกล่าว

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

(ลงชื่อ) .....
(พิมพ์ชื่อเต็ม)
(ตำแหน่ง)/ผู้รับแจ้ง

หมายเหตุ

๑. ผู้รับคำสั่งผู้ใดไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งห้ามการชุมนุมของผู้รับแจ้ง มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อ
ผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งห้ามการชุมนุมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ วรรคสี่
แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ประกอบกับมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๗

๒. ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมเป็นความผิดตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๙ จำคุก
ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๐๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

คำสั่งเรื่องการขอผ่อนผันการแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม

เลขที่ ...../..... กองบังคับการตำรวจนครบาล/ตำรวจภูธรจังหวัด.....

วันที่ ..... เดือน.....พ.ศ. ....

แจ้งความมายัง.....(ชื่อ-นามสกุล ผู้แจ้งการชุมนุม).....อยู่บ้านเลขที่.....
ตรอก/ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะพร้อมกับขอผ่อนผันการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่.....
เดือน..... พ.ศ. .... เพื่อจัดการชุมนุมสาธารณะในวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ....
เวลา.....น. ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนเริ่มการชุมนุมสาธารณะไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมง นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ
พ.ศ.๒๕๕๘ จึงมีคำสั่ง

- ผ่อนผัน
- ไม่ผ่อนผัน เนื่องจาก.....

.....
.....

(ลงชื่อ) .....

(พิมพ์ชื่อเต็ม)

(ตำแหน่ง)

หมายเหตุ

ผู้รับคำสั่งซึ่งไม่พอใจคำสั่งข้างต้น มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อ ผู้บังคับการ..... (ผู้ออกคำสั่ง)
ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

คำสั่ง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕.....

เรื่อง กำหนดเงื่อนไขการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ
และจัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และ
การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ
การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงกำหนดเงื่อนไขการชุมนุมสาธารณะ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ... (เช่น ห้ามนำวัตถุอันตราย สารเคมี หรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต
หรือร่างกาย ตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน เข้าไปในสถานที่ชุมนุม)

ข้อ ๒. ... (เช่น ห้ามการใช้อากาศยานไร้คนขับ (โดรน) ในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เว้นแต่ได้รับ
อนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ)

ข้อ ๓. ....

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงาน
ดูแลการชุมนุมสาธารณะผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้ง
ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้หยุดการบังคับตามคำสั่งนี้

๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ (๕)
แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่อยู่ในสถานที่ชุมนุม
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

๒๐๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

คำสั่ง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕.....

เรื่อง ปิดและปรับเส้นทางการจราจร

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ
และจัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ
และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ วรรคห้า
แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงปิดเส้นทางการจราจร และปรับเส้นทางการจราจร
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ... (เช่น ปิดเส้นทางการจราจรถนนพิษณุโลก ตั้งแต่แยกวังแดง ถึงแยกนางเลิ้ง) เนื่องจาก.....

ข้อ ๒. ... (เช่น ปรับเส้นทางการจราจรตั้งแต่แยกวังแดงจนถึงแยกวิสุทธิกษัตริย์ให้เดินรถทางเดียว
(เดินรถขาออกทางเดียว)) เนื่องจาก.....

ข้อ ๓. ....

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงาน
ดูแลการชุมนุมสาธารณะผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้ง
ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

ประกาศ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕.....

เรื่อง ให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ
และจัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

ปรากฏว่ามีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายกล่าวคือ ... (บรรยายพฤติการณ์)อันเป็นการ
ชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๔/ไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลา
ที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ (เวลา ... วันที่ ...)

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และ
การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในเวลา ... ของวันที่ ...

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงาน
ดูแลการชุมนุมสาธารณะผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้ง
ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้หยุดการบังคับตามคำสั่งนี้

๒๐๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ประกาศ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕.....

เรื่อง ให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ โดยจัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

ปรากฏว่ามีการชุมนุมสาธารณะที่ฝ่าฝืนกฎหมาย กล่าวคือ ... อันเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ฝ่าฝืนกฎหมายตามมาตรา .... (มาตรา ๗/มาตรา ๘/มาตรา ๑๕/มาตรา ๑๖/มาตรา ๑๗)

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงให้ผู้ชุมนุมแก้ไขการชุมนุม ดังนี้

๑. ... (เช่น ให้ผู้ชุมนุมที่อยู่ในระยะรัศมี ๑๕๐ เมตรจากพระบรมมหาราชวัง ออกจากบริเวณดังกล่าว)

๒. ... (เช่น ให้ผู้ชุมนุมที่กีดขวางถนนโดยรอบสนามหลวง ย้ายมาชุมนุมบริเวณสถานที่ด้านในสนามหลวง)

โดยให้ผู้ชุมนุมถือปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด และแก้ไขการชุมนุมสาธารณะที่ฝ่าฝืนกฎหมายให้เสร็จสิ้นภายในเวลา ... ของวันที่ ...

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

คำร้องให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ

คดีหมายเลขดำที่...../๒๕.....

คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ศาล...(แพ่งหรือศาลจังหวัด)...

วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช ๒๕.....

ความ.....

ระหว่าง { ..... โจทก์
 ..... (ลงชื่อผู้ร้อง)..... ผู้ร้อง
 ..... จำเลย

ข้าพเจ้า.....

เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... อาชีพ..... เกิดวันที่.....

เดือน..... พ.ศ. .... อายุ..... ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ถนน..... ตรอก/ซอย..... ใกล้เคียง..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. .... (บรรยายความเป็นมาของการชุมนุมสาธารณะและสถานะของผู้ร้องในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ).....

ข้อ ๒. .... (บรรยายเหตุแห่งการยื่นคำร้อง วัน เวลา สถานที่ พฤติการณ์ที่กระทำความผิด และการฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ พร้อมด้วยพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ชุมนุมกระทำความผิดและฝ่าฝืนประกาศ.....

ข้อ ๓. .... (คำขอให้ศาลสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะและออกคำสั่งบังคับให้กระทำหรืองดเว้นการกระทำใดๆ ภายในกำหนดระยะเวลา).....

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ประกาศ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...

ที่ /๒๕.....
เรื่อง กำหนดพื้นที่ควบคุม

ตามคำสั่งศาล ... เลขคำร้องที่ ... วันที่ .... มีคำบังคับให้ผู้ชุมนุมบริเวณ ... เลิกการชุมนุมสาธารณะ
ภายในระยะเวลา ... นั้น

ปรากฏว่ายังมีผู้ชุมนุมฝ่าฝืนคำสั่งศาลดังกล่าว อันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ...
แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ... (กฎหมายอื่นๆ ถ้ามี)

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ
และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราช
บัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงประกาศให้พื้นที่ดังต่อไปนี้ เป็นพื้นที่ควบคุม

- ๑. ... (เช่น ทำเนียบรัฐบาล และถนนโดยรอบทำเนียบรัฐบาล)
- ๒. ... (เช่น ถนนราชดำเนินนอก ตั้งแต่แยกลานพระรูปทรงม้า ถึงแยกสะพานผ่านฟ้าลีลาศ)

ให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมข้างต้นภายในเวลา ... (๑๘.๐๐ นาฬิกา) ของวันที่ ... และห้าม
บุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ โดยให้ถือปฏิบัติ
ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...
เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

- ๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงาน
ดูแลการชุมนุมสาธารณะผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้ง
ดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้เพิกการบังคับตามคำสั่งนี้
- ๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๓
ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่อยู่ในสถานที่ชุมนุม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

คำสั่ง ผู้ควบคุมสถานการณ
 ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล/ผู้ว่าราชการจังหวัด..
 ที่ /๒๕.....
 เรื่อง ห้ามนำสิ่งของเข้าพื้นที่ควบคุม

ตามคำสั่งศาล ... เลขคำร้องที่ ... วันที่ .... มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมบริเวณ ... เลิกการชุมนุมสาธารณะ
 ภายในระยะเวลา ... และประกาศเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ สถานีตำรวจ .../กองบังคับการ .../
 กองบัญชาการ ... ที่ .../๒๕๕๘ ลงวันที่ ... เรื่อง พื้นที่ควบคุม นั้น

ปรากฏว่ายังมีผู้ชุมนุมฝ่าฝืนคำสั่งศาลและประกาศเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดังกล่าว
 อันเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ ...
 (กฎหมายอื่นๆ) ตลอดจนมีการฝ่าฝืน โดยนำเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ มาใช้และสนับสนุนการกระทำความผิด
 ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ
 และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๔)
 แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงประกาศห้ามนำสิ่งของต่างๆ เข้าไปในพื้นที่ควบคุม
 ดังต่อไปนี้

๑. ... (เช่น ทราบ ปูนซีเมนต์ กระจก ยางรถยนต์ เป็นต้น)
  ๒. ...
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
- สั่ง ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล/ผู้ว่าราชการจังหวัด..
 ผู้ควบคุมสถานการณ

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อผู้ออกคำสั่งนี้
 ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้หยุดการบังคับ
 ตามคำสั่งนี้
๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ
 ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำ
 ทั้งปรับ

คำสั่ง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
 สถานีตำรวจ.../กองบังคับการ.../กองบัญชาการ...
 ที่ /๒๕.....
 เรื่อง ให้อยู่ติการชุมนุมสาธารณะ

ตามหนังสือแจ้งการชุมนุมสาธารณะฉบับลงวันที่ ... โดยมีนาย ... เป็นผู้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ โดยจัดการชุมนุมบริเวณพื้นที่ ... นั้น

ปรากฏว่ามีการชุมนุมสาธารณะที่มีการกระทำลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง กล่าวคือ .... (บรรยายพฤติการณ์) อันเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ละเมิดต่อกฎหมาย อันเป็นความผิดตามมาตรา .... แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และ .... (กฎหมายอื่นๆ ถ้ามี)

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุมบริเวณ .... ภายในเวลา ... ของวันที่ ... หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายขึ้นเด็ดขาด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้กำกับการ.../ผู้บังคับการ.../ผู้บัญชาการ...

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้หยุดการบังคับตามคำสั่งนี้

๒. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศสถานีตำรวจ.....

เรื่อง ให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ด้วยมีกลุ่มบุคคลได้จัดการชุมนุมสาธารณะโดยไม่แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงและไม่แจ้งขอผ่อนผันกำหนดเวลาต่อผู้บังคับการตำรวจ..... ก่อนเริ่มการชุมนุมตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ อันเป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๑) แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในเวลา.....ของวันที่.....

ประกาศ ณ วันที่ ... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

หมายเหตุ

๑. ผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งหรือโต้แย้งคำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะผู้ออกคำสั่งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์หรือโต้แย้งดังกล่าวไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งนี้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๑๕๖ /๒๕๖๐

เรื่อง การมอบหมายการประกาศห้ามการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๗ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

เพื่อให้การบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ อาศัยอำนาจตามความนัยมาตรา ๗ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ จึงมอบหมายให้ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และรองผู้บัญชาการตำรวจนครบาลที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลมอบหมาย เป็นผู้ที่มีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมสาธารณะ ตามนัยมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

อนึ่ง ในการพิจารณาออกประกาศดังกล่าวให้คำนึงถึงเรื่อง สิทธิ และเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และหลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกันด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๐

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ภาคผนวก ข

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.

โทร. ๐ ๒๕๑๓ ๔๑๓๑

ที่ ๐๐๐๑(มค)/๓๕๐

วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การเตรียมความพร้อมและรองรับภารกิจในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
ทันต่อสถานการณ์

ผบช.น., ผบช.ภ.๑ - ๙ ผบช.ตชด.

ตาม วิทยุ ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๑(มค)/๓๓๑ ลง ๑๓ พ.ค. ๖๒ แจ้งว่าเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและรองรับภารกิจในการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยทันต่อสถานการณ์ จึงมอบหมายให้หน่วยต่าง ๆ ดำเนินการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจในสังกัดที่ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ นั้น

เพื่อให้การฝึกอบรมข้าราชการตำรวจดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเกิดประสิทธิภาพ และเป็นไปตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ จึงขอกำชับให้ทุกหน่วย ดำเนินการฝึกอบรมให้ครบถ้วนและเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และข้าราชการตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ ต้องมีเนื้อหาเป็นไปตามที่ ตร. กำหนดไว้ (รายละเอียดปรากฏตาม เอกสารที่แนบ) และมีการมอบประกาศนียบัตรรับรองการสำเร็จการฝึกอบรม โดยผู้บัญชาการหน่วยงานต้นสังกัด และบันทึกข้อมูลผู้ผ่านการฝึกอบรมลงในสมุดประวัติ (ก.พ.๗) ให้ถูกต้องครบถ้วน โดยดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๒๕ พ.ค. ๖๒

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.อ.

(ศรียราห์ รังสีพราหมณกุล)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

**หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
และข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ**

.....

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติในการชุมนุมสาธารณะ โดยเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะ ต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมไว้ให้ถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

๑.๑ เพื่อให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๑.๒ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกยุทธวิธีและเทคนิคในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ พื้นฐานตามแนวทางหลักการใช้กำลัง (Use of force) สอดคล้องกับหลักสากลและแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๒ การฝึกอบรมแบ่งออกเป็น ๒ หลักสูตร ดังนี้

๒.๑ หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๒.๒ หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ข้อ ๓ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๓.๑ หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามข้อ ๒.๑

เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีตำรวจขึ้นไปที่ได้รับผิดชอบการปฏิบัติงานในพื้นที่ หรือข้าราชการตำรวจอื่นที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอาจแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานเพิ่มหรือแทนเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๓.๒ หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะตามข้อ ๒.๒

เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรระดับรองผู้กำกับการลงมาและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ดำรงตำแหน่งในกลุ่มสายงานปฏิบัติการป้องกันปราบปราม หรือข้าราชการตำรวจอื่นที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเห็นสมควรให้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อ ๔ การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม

ให้หัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาจัดส่งรายชื่อข้าราชการตำรวจที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๓ ไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบการฝึกอบรม ทั้งนี้ ให้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมนี้มาก่อนเป็นอันดับแรก หรือผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรนี้แล้วแต่ไม่ผ่านการประเมินหรือถูกตัดสิทธิออกจากการฝึกอบรมไม่ว่ากรณีใด ๆ และอาจพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรนี้มาแล้วเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมทบทวนความรู้ได้ตามความเหมาะสม

ข้อ ๕ กำหนดการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

กำหนดการ สถานที่ และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้เป็นตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๖ การดำเนินการฝึกอบรม

๖.๑ ให้ผู้บัญชาการหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้อำนวยการฝึกอบรมมีอำนาจหน้าที่บริหารการฝึกอบรม ควบคุม กำกับ ดูแล พิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรม รวมถึงแต่งตั้งครู-อาจารย์ กองอำนาจการฝึกอบรมและเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือการฝึกอบรม เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๖.๒ ให้ผู้บังคับบัญชาศูนย์ฝึกอบรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้อำนวยการ สถานฝึกอบรมมีอำนาจออกระเบียบภายใน โดยไม่ขัดแย้งต่อระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมถึงวางแผนการฝึกอบรม เช่น การจัดตารางการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม สถานที่พัก สถานที่ศึกษา จัดหาครู-อาจารย์ผู้สอน เป็นต้น

๖.๓ ระหว่างการฝึกอบรมหากพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีร่างกายไม่สมบูรณ์หรือมีโรค ซึ่งผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมและแพทย์โรงพยาบาลของทางราชการ มีความเห็นว่าจะจะเป็นอุปสรรคต่อการฝึกอบรมตามปกติ ให้ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมพิจารณาส่งตัวกลับหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อ ๗ การปกครองบังคับบัญชา

๗.๑ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม อยู่ภายใต้การควบคุม กำกับ ดูแล หรือการปกครองบังคับบัญชา ของผู้อำนวยการฝึกอบรม และ ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรม

๗.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะต้องพักอยู่ประจำในสถานฝึกอบรม หรือในสถานที่ซึ่งผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมกำหนด

ข้อ ๘ ความประพฤติและระเบียบวินัยในระหว่างการฝึกอบรม

๘.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องประพฤติ และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของสถานฝึกอบรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่กำหนดโดยเคร่งครัด ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ประพฤติตามระเบียบแบบแผนของสถานฝึกอบรมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรม พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๘.๑.๑ ดำเนินการตามข้อบังคับและระเบียบของสถานฝึกอบรม

๘.๑.๒ ดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ

พ.ศ.๒๕๔๗

๘.๑.๓ กรณีเป็นการกระทำความผิดวินัยร้ายแรงให้ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมส่งตัวกลับต้นสังกัดและต้นสังกัดเป็นผู้ดำเนินการทางวินัย

๘.๑.๔ ตัดสิทธิออกจากกรฝึกอบรม และส่งตัวกลับต้นสังกัด

๘.๒ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน มีคะแนนความประพฤติคนละ ๑๐๐ คะแนน และให้มีตำแหน่งหน้าที่ต่อไปนี้มีอำนาจสั่งตัดคะแนนได้ คือ

๘.๒.๑ ผู้บังคับหมู่ทำหน้าที่ฝ่ายปกครอง ครู และครูผู้ช่วยที่ไม่ใช่ชั้นสัญญาบัตรครั้งละไม่เกิน ๕ คะแนน

๘.๒.๒ ผู้บังคับหมวด และครูผู้ช่วยชั้นสัญญาบัตร ครั้งละไม่เกิน ๑๐ คะแนน

๘.๒.๓ ผู้บังคับกองร้อย อาจารย์หรือผู้บรรยายพิเศษ ครั้งละไม่เกิน ๑๕ คะแนน

๘.๒.๔ รองผู้กำกับการ ครั้งละไม่เกิน ๒๐ คะแนน

๘.๒.๕ ผู้กำกับการ ครั้งละไม่เกิน ๒๕ คะแนน

๘.๒.๖ รองผู้บังคับการ ครั้งละไม่เกิน ๓๐ คณะ

๘.๒.๗ ผู้บังคับการ ครั้งละไม่เกิน ๓๕ คณะ

๘.๓ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนใด ถูกตัดคะแนนความประพฤติ จนเหลือไม่ถึง ๖๐ คะแนน หรือมีเวลาการฝึกอบรมไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของระยะเวลาการฝึกอบรม ให้ดำเนินการตามข้อ ๘.๑.๔

ข้อ ๙ หลักสูตรและขอบเขตรายวิชา

๙.๑ หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามข้อ ๒.๑ มีระยะเวลาการฝึกอบรม จำนวน ๓ วัน

วันที่	วิชา	ขอบเขตวิชา	จำนวนชั่วโมง		
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.	๑. สภาพปัญหาและธรรมชาติของการชุมนุมสาธารณะ	๑. ธรรมชาติของการชุมนุมสาธารณะ ๒. ผลกระทบ และความเสี่ยงของการชุมนุมสาธารณะ ๓. การเคลื่อนไหวของฝูงชน ๔. การปฏิบัติงานของตำรวจกับการชุมนุมสาธารณะ การวิเคราะห์สถานการณ์	๒		๒
	๒. สาระสำคัญ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘	๑. การบังคับใช้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ๒. พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ๓. กฎหมายต่างประเทศและแนวคำพิพากษาศาลที่น่าสนใจ	๔		๔
๒.	๓. จิตวิทยาและหลักสากลในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๑. สิทธิ เสรีภาพในการชุมนุมลักษณะของฝูงชน ๒. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ๓. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ๔. หลักการพื้นฐานในการใช้กำลังและอาวุธปืน โดยเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย (Havana, ๑๙๙๐) ๕. ประมวลหลักการประพฤติปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย (CCLEO, ๑๙๗๙) ๖. จิตวิทยากลุ่มและการแพร่ระบาดของอารมณ์	๓		๓
	๔. แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๑. การเขียนแผน คำสั่ง และการวางแผน ๒. หลักการ นโยบาย กรอบ ยุทธศาสตร์การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๓. การเขียนแผนปฏิบัติการระดับ สน./สภ. ๔. แบ่งกลุ่มกรณีศึกษาแผนการดูแลการชุมนุมตามสถานการณ์		๓	๓

๒๒๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

วันที่	วิชา	ขอบเขตวิชา	จำนวนชั่วโมง		
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๓.	๕. แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติตามบทบาท/ ขั้นตอนการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘	๑. แบ่งกลุ่มฝึกสถานการณ์สมมติตั้งแต่ขั้น เตรียมการ ขั้นก่อนการชุมนุม การรับแจ้ง การชุมนุม ขั้นการชุมนุมโดยสงบจนถึง ขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความรุนแรง และ ขั้นตอนการฟื้นฟูเยียวยา ๒. สรุปผล/ตอบข้อซักถาม		๖	๖
รวมทั้งสิ้น (ชั่วโมง)			๙	๙	๑๘

๙.๒ หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ
ตามข้อ ๒.๒ มีระยะเวลาการฝึกอบรม จำนวน ๔ วัน

วันที่	วิชา	ขอบเขตวิชา	จำนวนชั่วโมง		
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑.	๑. ทบทวนกรณีศึกษาการปฏิบัติ ของกองร้อยควบคุมฝูงชน	๑. พื้นฐานความรับผิดชอบ ๒. ระบบการสั่งการบังคับบัญชา ๓. ข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของกองร้อยควบคุม ฝูงชน	๑		๑
	๒. บรรยายความรู้ตาม พ.ร.บ.การชุมนุม สาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘	๑. พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ๒. แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๓. พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ กับ คู่มือการฝึกและการปฏิบัติการควบคุมฝูงชน	๒		๒
	๓. ฝึกปฏิบัติยุทธวิธีพื้นฐานการรักษา ความปลอดภัยและการควบคุมฝูงชน	๑. การประกอบกำลังเป็นหมู่ ๒. การประกอบกำลังเป็นหมวด ๓. การจัดกำลังคัดกรอง ๔. การจัดวงล้อมเคลื่อนที่และอยู่กับที่ ๕. การจัดแถว ยึดเข็มขัด ๖. การจับกุม		๔	๔
๒.	๔. ฝึกปฏิบัติการควบคุมฝูงชนขนาดเล็ก และขนาดกลาง	๑. การประกอบกำลังเป็นคู่ตรวจ ๒. การประกอบกำลังเป็นชุด ๓. การประกอบกำลังเป็นหมู่ ๔. การประกอบกำลังเป็นหมวด ๕. การใช้ยุทธวิธีเคลื่อนไหวกดดัน ๖. การจับกุมในฝูงชน		๖	๖

วันที่	วิชา	ขอบเขตวิชา	จำนวนชั่วโมง		
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๓.	๕. ฝึกปฏิบัติรูปขบวนและอุปกรณ์ควบคุมฝูงชน	๑. บุคคลประกอบกระบองและการใช้กระบอง ๒. บุคคลประกอบโล่และการใช้โล่ ๓. การประกอบกำลังเป็นกองร้อย ๔. การเคลื่อนที่และการแปรรูปขบวน ๕. การใช้อุปกรณ์พิเศษ ๖. การจับกุมขนาดใหญ่		๓	๓
	๖. ฝึกปฏิบัติชุดควบคุมฝูงชนเคลื่อนที่เร็ว	๑. รูปขบวนแถวตอน ๒. รูปขบวนหน้ากระดาน ๓. การใช้อาวุธ ๔. การเคลื่อนที่และการแปรรูปขบวน ๕. เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ ๖. การจับกุม		๖	๖
๔.	๗. การฝึกตามสถานการณ์สมมติ	๑. กรณีการชุมนุม ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ๒. กรณีการชุมนุมรุนแรงละเมิด พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ๓. กรณีกลุ่มผู้ชุมนุมขัดคำสั่งศาลกรณีเกิดการจลาจล		๖	๖
รวมทั้งสิ้น			๓	๒๕	๒๘

๙.๓ ผู้อำนวยการฝึกอบรมอาจจัดวิชาหรือการฝึกเพิ่มเติมจากที่กำหนดได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๐ วิธีการฝึกอบรม

กรณีฝึกอบรมจะใช้วิธีหนึ่งหรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของวิชาที่สอน ประกอบด้วย

๑๐.๑ ภาคทฤษฎี ใช้วิธีการบรรยาย การสอนโดยครู - อาจารย์ผู้สอน เป็นผู้บรรยาย

๑๐.๒ ภาคปฏิบัติ ใช้วิธีให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติในสถานฝึกอบรมหรือสถานที่ที่ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมเห็นสมควร

๑๐.๓ นำกรณีศึกษามาเป็นบทเรียนในการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ข้อ ๑๑ หลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม

๑๑.๑ การวัดผลการฝึกอบรม เพื่อทดสอบผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านความรู้และการปฏิบัติทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความตื่นตัวและสนใจในการเรียน และเพื่อวิเคราะห์ประเมินผลการฝึกอบรม มีหลักเกณฑ์การวัดผล ดังนี้

๒๒๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

๑๑.๑.๑ ใช้การประเมินผลโดยครู - อาจารย์ และฝ่ายปกครอง หรือผู้ควบคุม การฝึกปฏิบัติร่วมกันประเมินผลของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละวิชา โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้อง ได้รับคะแนนรวมในการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะถือว่าผ่านการฝึกอบรม

๑๑.๑.๒ ให้ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมเป็นผู้กำหนดแบบประเมินผล

๑๑.๑.๓ หากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการประเมินผลไม่ผ่านตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนด ให้ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดทราบ และให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดพิจารณา ส่งข้าราชการตำรวจดังกล่าวเข้ารับการฝึกอบรมตามความเหมาะสมในคราวต่อไป

ข้อ ๑๒ ประกาศนียบัตร

ผู้ที่ผ่านการประเมินผลการฝึกอบรม จะได้รับประกาศนียบัตรตามแบบที่แนบท้ายหลักสูตรนี้

ข้อ ๑๓ การรายงานผลการฝึกอบรม

เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมให้ผู้อำนวยการสถานฝึกอบรมดำเนินการ ดังนี้

๑๓.๑ รายงานผลการฝึกอบรมให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทราบ

๑๓.๒ ส่งทะเบียนข้อมูลผู้สำเร็จการฝึกอบรมให้ สำนักงานกำลังพล จำนวน ๑ ชุด กองบัญชาการศีกษา จำนวน ๑ ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สถานฝึกอบรม เพื่อเป็นหลักฐาน จำนวน ๑ ชุด

ข้อ ๑๔ การสนับสนุนการฝึกอบรม

ให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้การสนับสนุนการฝึกอบรม เพื่อให้การดำเนินการฝึกอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์

ข้อ ๑๕ บทเฉพาะกาล

ข้าราชการตำรวจผู้ผ่านการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม สาธารณะ และโครงการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นมา รวมทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตร นักเรียนนายสิบตำรวจ (ภาคการฝึกพิทักษ์สันติ) และหลักสูตรชัชยะชั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๙ เป็นต้นมา ให้ถือว่าเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลผลการชุมนุมสาธารณะและ ข้าราชการตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะนี้

ตรวจ

รอง ผอ. .... วันที่...../...../.....

หนนฝ.ตส. .... วันที่...../...../.....

เจ้าหน้าที่พิมพ์ทาน ..... วันที่...../...../.....

กองบัญชาการ.....สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประกาศนียบัตรนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

.....

ได้สำเร็จการฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑

ณ .....

ระหว่างวันที่.....เดือน.....พุทธศักราช .....

มีศักดิ์และสิทธิ์แห่งประกาศนียบัตรนี้ทุกประการ

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

พลตำรวจโท

พลตำรวจตรี

(.....)

(.....)

ผู้บัญชาการ.....

ผู้บังคับการ.....

กองบัญชาการ.....สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประกาศนียบัตรนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

.....

ได้สำเร็จการฝึกอบรม

**หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑**

ณ .....

ระหว่างวันที่.....เดือน.....พุทธศักราช .....

มีศักดิ์และสิทธิ์แห่งประกาศนียบัตรประการ

ให้ไว้ ณ วันที่.....เดือน.....พุทธศักราช.....

พลตำรวจโท

( )

ผู้บัญชาการ.....

พลตำรวจตรี

( )

ผู้บังคับการ.....

ภาคผนวก ค

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สง.ก.ตร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๗๘๓

ที่ ๐๐๑๒.๑๒/ก.ตร.

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แจ้งมติ ก.ตร.ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๒

กองบัญชาการเสนาธิการ
ที่ ๕๖๖
วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๑๓.๐๒

สำนักการศึกษาระบบบริหาร
เลขที่รับ ๑๕๕๕
วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๑๓.๑๘

เรียน ผบช.ศ.

ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร เลศบ.
เลขที่รับ ๕๕๓
วันที่ ๑๑ ต.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๑๓.๓๐

ด้วยในการประชุม ก.ตร. ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ เมื่อ ๒๗ ก.ย. ๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติในเรื่องที่เกี่ยวข้อง หรืออยู่ในความรับผิดชอบของ บช.ศ. ดังนี้

วาระที่ ๔ เรื่องที่เสนอเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๑ หลักสูตรการฝึกอบรมที่ต้องเสนอ ก.ตร. หรือ ตร. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

มติที่ประชุม ให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อหลักสูตรการฝึกอบรมต่าง ๆ จำนวน ๗๕ หลักสูตร

ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ต้องนำเสนอ ก.ตร. ให้ความเห็นชอบก่อนที่จะดำเนินการฝึกอบรมตามที่ อ.ก.ตร.พัฒนาทรัพยากรบุคคลเสนอ

ข้อสังเกตของที่ประชุม การกำหนดหลักสูตรซึ่งเป็นหลักสูตรที่กฎหมายกำหนดในลักษณะบังคับให้มีการฝึกอบรม รวมทั้งหลักสูตรต่าง ๆ ของ ตร. ที่เกี่ยวกับการก่อให้เกิดสิทธิผูกพันตามกฎหมายต้องเสนอ ก.ตร.พิจารณาทั้งหมด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อกฎหมาย สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดดังกล่าว ให้อยู่ในอำนาจของหน่วยงาน หรือ ตร. ที่สามารถพิจารณาดำเนินการได้ โดยไม่ต้องนำเสนอ ก.ตร.พิจารณา

ทั้งนี้ ที่ประชุมให้การรับรองมติในเรื่องนี้ และให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

พล.ต.ท.

(นิต์ศน์ ลิมศิริพันธ์)

ผบช.สง.ก.ตร./เลขานุการ ก.ตร.

หลักสูตรที่ต้องเสนอ ก.ตร.พิจารณาให้ความเห็นชอบ				
ลำดับที่	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลา การฝึกอบรม	หน่วยรับผิดชอบ หลักสูตร	มติ ก.ตร. ให้ความเห็นชอบ
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติที่ใช้เป็นเงื่อนไข สำหรับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น หรือ การพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนชั้นยศ				
๑	หลักสูตรสารวัตร (สว.)	ไม่เกิน ๑๐ สัปดาห์	บช.ศ.	
๒	หลักสูตรสารวัตร (สว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๓	ไม่เกิน ๖ สัปดาห์	บช.ศ.	
๓	หลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ (ฝอ.ตร.)	ไม่เกิน ๒๒ สัปดาห์	บช.ศ.	
๔	หลักสูตรผู้กำกับการ (ผกก.)	ไม่เกิน ๑๖ สัปดาห์	บช.ศ.	
๕	หลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง (บตส.)	ไม่เกิน ๑๖ สัปดาห์	บช.ศ.	
๖	หลักสูตรตำรวจตระเวนชายแดน ระดับผู้บังคับกองร้อย (ผบ.ร้อย ตชด.)	ไม่เกิน ๑๖ สัปดาห์	บช.ตชด.	
๗	หลักสูตรนักวิทยาศาสตร์ (สบ ๒)	๒ เดือน	สพฐ.ตร.	
๘	หลักสูตรนักวิทยาศาสตร์ (สบ ๔)	๔ เดือน	สพฐ.ตร.	
๙	หลักสูตรสัมมนาเชิงวิชาการทางด้านวิชาชีพ สำหรับผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ สบ ๔, สบ ๕, สบ ๖, สบ ๗ หรือ สบ ๘	๓ วัน	รพ.ตร.	
๑๐	หลักสูตรสารวัตรงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงพยาบาลตำรวจ	๕ สัปดาห์	รพ.ตร.	
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ หรือเงินเพิ่มพิเศษ				
๑๑	หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ทำหน้าที่ปกครองโรงเรียน	๕ วัน	บช.ศ.	
๑๒	หลักสูตรการฝึกหัดระดับพื้นฐานสำหรับข้าราชการตำรวจชั้นประทวน	ไม่เกิน ๘ สัปดาห์	บช.ศ.	
๑๓	หลักสูตรการทำลายวัตถุระเบิด	๑๔ สัปดาห์	บช.ตชด.	

/ลำดับที่ ๑๔...

๒๓๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

หลักสูตรที่ต้องเสนอ ก.ตร.พิจารณาให้ความเห็นชอบ			
ลำดับที่	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลา การฝึกอบรม	หน่วยรับผิดชอบ หลักสูตร
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษหรือเงินเพิ่มพิเศษ			
๑๔	หลักสูตรนักระโดดร่มของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑ เดือน	บช.ตชด.
๑๕	หลักสูตรการต่อต้านการก่อการร้าย (นเรศวร ๒๖๑)	๑๘ สัปดาห์	บช.ตชด.
๑๖	หลักสูตรประกาศนียบัตรด้านการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา	ไม่เกิน ๓๒ สัปดาห์	กมค.
๑๗	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสืบสวนสอบสวนคดีอาญา (กรณีพิเศษ)	ไม่เกิน ๑๖ สัปดาห์	กมค.
๑๘	หลักสูตรการฝึกอบรมเมื่อได้รับแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการ สอบสวนระดับ สว.	ไม่เกิน ๒ สัปดาห์	กมค.
๑๙	หลักสูตรการฝึกอบรมเมื่อได้รับแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการ สอบสวนระดับรองผู้กำกับการ	ไม่เกิน ๑ สัปดาห์	กมค.
๒๐	หลักสูตรการฝึกอบรมเมื่อได้รับแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่สอบสวนคดี ระดับผู้กำกับการ	ไม่เกิน ๑ สัปดาห์	กมค.
๒๑	หลักสูตรการฝึกอบรมเมื่อได้รับแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่สอบสวนคดี ระดับรองผู้บังคับการ	ไม่เกิน ๑ สัปดาห์	กมค.
๒๒	หลักสูตรการพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิติกรและหลักสูตรสำหรับตำแหน่ง ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบสำนวนอัยการและให้ความเห็นทางกฎหมาย ของ ตร. ระดับ รอง สว.	๑๑ สัปดาห์	กมค.
๒๓	หลักสูตรการพัฒนาผู้ทำหน้าที่นิติกรและหลักสูตรสำหรับตำแหน่ง ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบสำนวนอัยการและให้ความเห็นทางกฎหมาย ของ ตร. ระดับ สว. ขึ้นไป	๑๐ สัปดาห์	กมค.
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษหรือเงินเพิ่มพิเศษ			
๒๔	หลักสูตรต่อต้านการก่อการร้าย (อรินทราช ๒๖)	๑๘ สัปดาห์	บช.น.
๒๕	หลักสูตรการทำลายวัตถุระเบิด	๑๕ สัปดาห์	บช.น.
๒๖	หลักสูตรการทำลายวัตถุระเบิด	๑๕ สัปดาห์	สกบ.

/ลำดับที่ ๒๗...

หลักสูตรที่ต้องเสนอ ก.ตร.พิจารณาให้ความเห็นชอบ			
ลำดับที่	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลา การฝึกอบรม	หน่วยรับผิดชอบ หลักสูตร
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติของผู้จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งดำรงตำแหน่งตามคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง			
๒๗	หลักสูตรการสืบสวนคดีอาญา	ไม่เกิน ๑๖ สัปดาห์	บช.ศ.
๒๘	หลักสูตรการสืบสวนคดีอาญาระดับก้าวหน้า	ไม่เกิน ๔ สัปดาห์	บช.ศ.
๒๙	หลักสูตรการฝึกหัดชั้นนำหน่วยสำหรับข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร	ไม่เกิน ๗ สัปดาห์	บช.ศ.
๓๐	หลักสูตรต่อต้านปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ตปส.)	ไม่เกิน ๕ สัปดาห์	บช.ตชด.
๓๑	หลักสูตรช่างอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น	๔ เดือน	บช.ตชด.
๓๒	หลักสูตรพนักงานวิทยุสื่อสาร ตชด.	๔ เดือน	บช.ตชด.
๓๓	หลักสูตรผู้บังคับหมวดตำรวจตระเวนชายแดน (ผบ.มว.ตชด.)	๑๒ สัปดาห์	บช.ตชด.
๓๔	หลักสูตร ตชด. ระดับพื้นฐาน (กอป.)	๑๕ สัปดาห์	บช.ตชด.
๓๕	หลักสูตร ตชด. ระดับพื้นฐาน (นสต.)	๑๒ สัปดาห์	บช.ตชด.
๓๖	หลักสูตรนักปฏิบัติการใต้น้ำ	๔๕ วัน	บช.ก.
๓๗	หลักสูตรผู้ปฏิบัติงานในเรือตรวจการณ	๔๕ วัน	บช.ก.
๓๘	หลักสูตรนิติวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน	๖ สัปดาห์	สพฐ.ตร.
๓๙	หลักสูตรนักวิทยาศาสตร์ (สบ ๑)	๘ สัปดาห์	สพฐ.ตร.
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งเพื่อบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการ			
๔๐	หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ (นสต.) พ.ศ.๒๕๖๐	๑๘ เดือน	บช.ศ.
๔๑	หลักสูตรการฝึกอบรมบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรีที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (กลุ่มสายงานป้องกันปราบปราม) (กปป.(ปป.))	๑๖ สัปดาห์	บช.ศ.
๔๒	หลักสูตรการฝึกอบรมบุคคลภายนอกผู้มีวุฒิปริญญาตรีที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (กลุ่มสายงานอำนวยการและสนับสนุน) (กปป.(อก.))	๑๒ สัปดาห์	บช.ศ.
๔๓	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจและบุคคลที่บรรจุหรือโอนมาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (ปฏิบัติการป้องกันปราบปราม) เพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๕	๔ เดือน	บช.ศ.

/ลำดับที่ ๔๔...

๒๓๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

หลักสูตรที่ต้องเสนอ ก.ตร.พิจารณาให้ความเห็นชอบ			
ลำดับที่	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลา การฝึกอบรม	หน่วยรับผิดชอบ หลักสูตร
๔๔	หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ (พิเศษ) เพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๕	๖ เดือน	บช.ศ.
๔๕	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจและบุคคลที่โอนมาเป็น ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (ปฏิบัติการป้องกันปราบปราม เพื่อทำหน้าที่ถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัย เขตพระราชฐานที่ประทับ พ.ศ.๒๕๕๖	๔ เดือน	บช.ศ.
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งเพื่อบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการ			
๔๖	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจและบุคคลที่บรรจุหรือ โอนมาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน พ.ศ.๒๕๕๘ (กอป.)	๓ เดือน	บช.ศ.
๔๗	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจชั้นประทวนยศ ด.ต. ที่มีอายุ ๕๓ ปีขึ้นไปผ่านการคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่งและ เลื่อนยศแบบเลื่อนไหลเป็นชั้นสัญญาบัตรถึงยศ ร.ต.อ. (กตต.)	ไม่เกิน ๑๒ สัปดาห์	บช.ศ.
๔๘	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจชั้นประทวนผู้มีวุฒิ ปริญญาตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร (กอน.) - สายงานปฏิบัติการป้องกันปราบปรามสืบสวนจราจร (กอน.(ปป)) - สายงานสอบสวน (กอน.(สอบสวน)) - กลุ่มงานอำนวยการและสนับสนุนและงานเทคนิค (กอน.(อก.))	๒๘ สัปดาห์ ๒๖ สัปดาห์ ๒๐ สัปดาห์	รร.นรต.
๔๙	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจชั้นประทวนยศดาบตำรวจ หรือจ่าสิบตำรวจ เพื่อแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร (กอร.) - สายงานปฏิบัติการป้องกันปราบปรามสืบสวนจราจร (กอร.(ปป)) - กลุ่มงานอำนวยการและสนับสนุนและงานเทคนิค (กอร.(อก.))	๓๐ สัปดาห์ ๒๒ สัปดาห์	รร.นรต.
หลักสูตรที่กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งเพื่อบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการ			
๕๐	หลักสูตรการฝึกอบรมผู้มีวุฒิต่างด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และ รัฐประศาสนศาสตร์เพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจ ชั้นสัญญาบัตร (กอต.) - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อทำหน้าที่สอบสวน - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม สืบสวน และจราจร - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อทำหน้าที่งานอำนวยการ และสนับสนุน และเทคนิค	๓๐ สัปดาห์ ๓๐ สัปดาห์ ๒๗ สัปดาห์	รร.นรต.

/ลำดับที่ ๕๑...

หลักสูตรที่ต้องเสนอ ก.ตร.พิจารณาให้ความเห็นชอบ			
ลำดับที่	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลา การฝึกอบรม	หน่วยรับผิดชอบ หลักสูตร
๕๑	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจและบุคคลที่บรรจู่หรือ โอนมาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร (กอส.)	๑๗ สัปดาห์	รร.นรต.
หลักสูตรที่มีการกำหนดหรือให้ความเห็นชอบต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคล ของ ตร.			
๕๒	หลักสูตรการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมภาครัฐ ร่วมเอกสาร (บรอ.)	ไม่เกิน ๒๐ สัปดาห์	บช.ศ.

ตรวจแล้วถูกต้อง

พ.ต.ท.หญิง

(กมลมาศ เสียงตรง)

รอง ผกก.๗ รรท.ผกก.ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร ๑

หลักสูตรที่ต้องเสนอ ตร.พิจารณาให้ความเห็นชอบ			
ลำดับที่	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลา การฝึกอบรม	หน่วยรับผิดชอบ หลักสูตร
หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความเข้าใจ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่			
๑	หลักสูตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	ไม่เกิน ๓ สัปดาห์	บช.ศ.
๒	หลักสูตรการสืบสวน	ไม่เกิน ๓ สัปดาห์	บช.ศ.
๓	หลักสูตรการจราจร	ไม่เกิน ๓ สัปดาห์	บช.ศ.
๔	หลักสูตรงานธุรการและกำลังพล	ไม่เกิน ๓ สัปดาห์	บช.ศ.
๕	หลักสูตรการเงินงบประมาณ	ไม่เกิน ๓ สัปดาห์	บช.ศ.
๖	หลักสูตรส่งกำลังบำรุง	ไม่เกิน ๓ สัปดาห์	บช.ศ.
๗	หลักสูตรการต่อต้านการก่อการร้าย (ฝ่ายสืบสวน)	ไม่เกิน ๒ สัปดาห์	บช.ศ.
๘	หลักสูตรการต่อต้านการก่อการร้าย (ฝ่ายปฏิบัติการสายตรวจ)	ไม่เกิน ๒ สัปดาห์	บช.ศ.
หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาประสิทธิภาพกำลังพลของ ตร.			
๙	หลักสูตรการปรับพื้นฐานยุทธวิธีตำรวจระดับครูฝึก	๒ สัปดาห์	บช.ศ.
หลักสูตรฝึกอบรมตามแผนพัฒนากำลังพล, หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มพูนต่อ ยอดองค์ความรู้ ในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งสายงาน			
๑๐	หลักสูตร “ยุทธวิธีเพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ปราบปราม ยาเสพติด (สยบไพร่)”	ไม่เกิน ๑ เดือน	บช.ปส.
๑๑	หลักสูตรควบคุมฝูงชน	๓๐ วัน	บช.น.
๑๒	หลักสูตรการฝึกโดรนใหม่แบบกระตุกเอง	๑ เดือน	บช.ตชด.
๑๓	หลักสูตรผู้บังคับบัญชาตรวจค้นวัตถุระเบิดและผู้บังคับบัญชาตรวจค้น ยาเสพติด	๑๖ สัปดาห์	บช.ตชด.
๑๔	หลักสูตรผู้ช่วยงานสอบสวน	ไม่เกิน ๓ สัปดาห์	กมค.
๑๕	หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ	๓ วัน	บช.ศ.
๑๖	หลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแล การชุมนุมสาธารณะ	๔ วัน	บช.ศ.

/ลำดับที่ ๑๗...

หลักสูตรที่ต้องเสนอ ตร.พิจารณาให้ความเห็นชอบ			
ลำดับที่	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลา การฝึกอบรม	หน่วยรับผิดชอบ หลักสูตร
หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาเพิ่มพูนต่อ ยอดองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งสายงาน			
๑๗	หลักสูตรการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจระดับ ผบ.หมู่ - รอง สว. สายงานป้องกันปราบปราม	๕ วัน	บช.ศ.
๑๘	หลักสูตรการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจระดับ ผบ.หมู่ - รอง สว. สายงานสืบสวน	๕ วัน	บช.ศ.
๑๙	หลักสูตรการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจระดับ ผบ.หมู่ - รอง สว. สายงานจราจร	๕ วัน	บช.ศ.
๒๐	หลักสูตรการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจระดับ สว. สายงานป้องกันปราบปราม	๑๐ วัน	บช.ศ.
๒๑	หลักสูตรการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจระดับ สว. สายงานสืบสวน	๑๐ วัน	บช.ศ.
๒๒	หลักสูตรการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจระดับ สว. สายงานจราจร	๑๐ วัน	บช.ศ.
๒๓	หลักสูตรการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจ ระดับ สว. สายงานอำนวยการและสนับสนุน	๑๐ วัน	บช.ศ.

ตรวจแล้วถูกต้อง

พ.ต.ท.หญิง

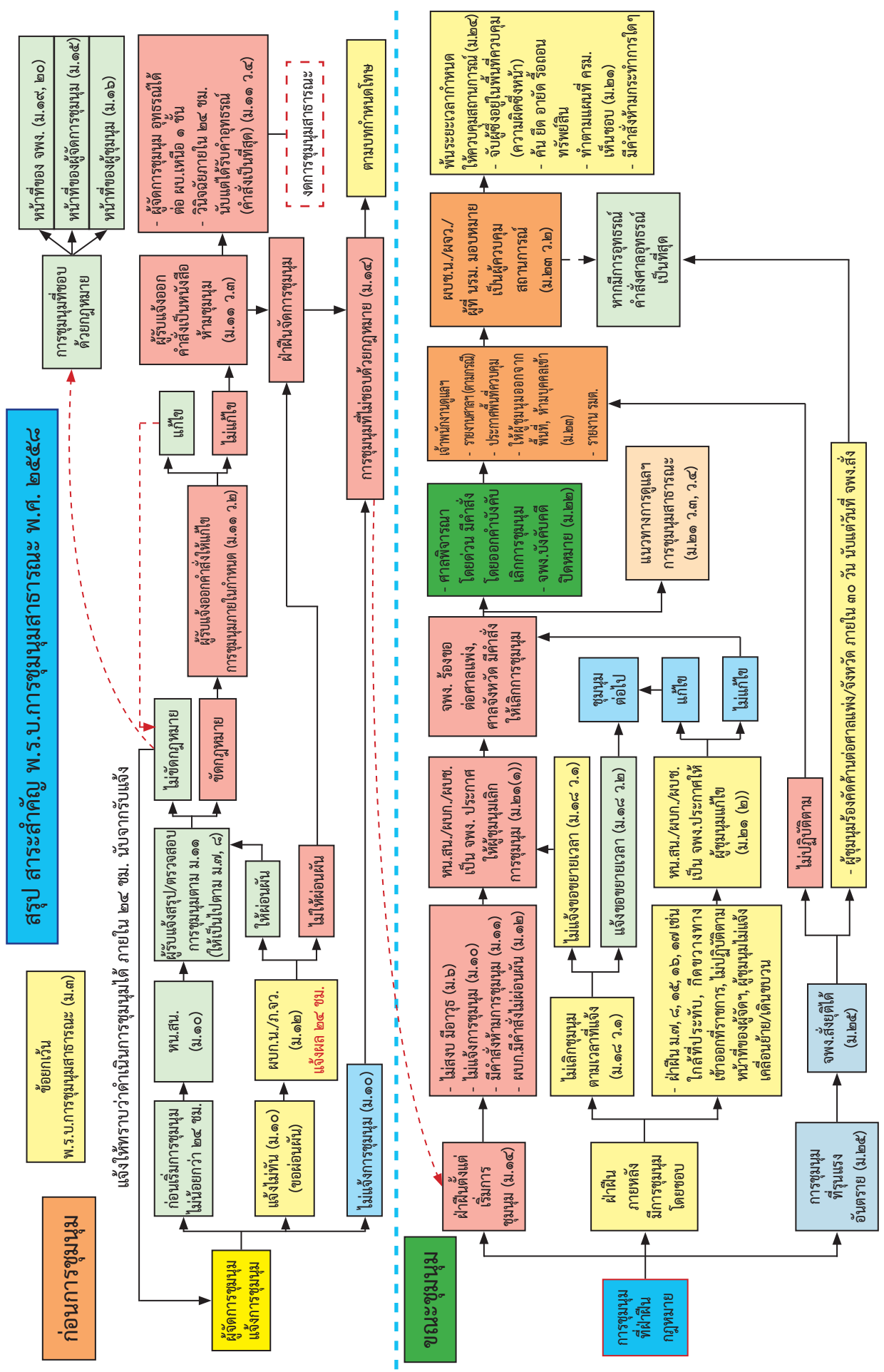

(กมลมาศ เสียงตรง)

รอง ผกก.๗ รรท.ผกก.ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร ๑

ภาคผนวก ง

คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓) ๒๕๑

ภาคผนวก จ

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้าที่ ๑ ของ ๒๙ หน้า

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ถนนพระรามที่ ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐
๑๕ กันยายน ๒๕๖๓
จช ๑ /๒๕๖๓

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- อ้างอิง :
- ๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐
  - ๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔
  - ๓) พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๔) พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗
  - ๕) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑
  - ๖) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
  - ๗) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘
  - ๘) พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒
  - ๙) พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘
  - ๑๐) แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘)
  - ๑๑) แผนที่ประเทศไทย มาตรฐาน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ทูกระวาง

การจัดเฉพาะกิจ : ผนวก ก

๑. สถานการณ์

ก. สถานการณ์ทั่วไป : ผนวก ข ชั่วคราว

ข. สถานการณ์เฉพาะ

การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นจำนวนมากและยังคงมีแนวโน้มที่จะมีเพิ่มมากขึ้นในอนาคตอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มาเป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อ แจ้งข่าวสารบิดเบือนข้อเท็จจริง สร้างความชอบธรรม เพื่อชักชวนให้คนมาชุมนุมได้อย่างง่าย รวดเร็ว ขยายจำนวนได้กว้างขวาง รวมทั้งเกิดพฤติกรรมการเล่นแบบเกี่ยวกับการไม่ยอมรับต่อการดำเนินการของรัฐ การละเมิดเงื่อนไขการชุมนุมหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะเพื่อสร้างการยอมรับของสังคมในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งกระบวนการจัดการชุมนุมในลักษณะองค์กรเครือข่ายที่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีการปรับเปลี่ยนพัฒนารูปแบบเพื่อใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในการชุมนุมได้ตลอดเวลา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างมาก

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒   ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค. ฝ่ายเรา

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ : สนับสนุนการปฏิบัติและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘)

๒) ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ : ดำเนินการด้านการข่าวและสนับสนุนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันเหตุความไม่สงบและรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อมีการประสานการปฏิบัติ รวมทั้งดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุความไม่สงบอันเกิดจากการชุมนุมสาธารณะภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

๓) องค์กรภาคเอกชน : ช่วยเหลือ สนับสนุน และดำเนินการตามที่ได้รับประสานการปฏิบัติจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ การป้องกันเหตุความไม่สงบและรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ

๔) ภาคประชาสังคม : สนับสนุนช่วยเหลือและชี้แนะสังคมให้เห็นความถูกต้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการปฏิบัติที่ฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับของฝ่ายผู้ชุมนุม

ง. สมมติฐาน

๑) การชุมนุมสาธารณะมีการปลุกระดม ชักชวน โฆษณาชวนเชื่อ โดยใช้การสื่อสารทางเทคโนโลยีทุกรูปแบบ รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทำให้ขยายจำนวนผู้ชุมนุมสาธารณะได้ง่าย และการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจถูกกระแสสิทธิมนุษยชนนำมาใช้เป็นข้อต่อรองเพื่อแสดงความชอบในการชุมนุมสาธารณะ

๒) การชุมนุมสาธารณะมีการจัดโครงสร้าง แกนนำ ผู้ชุมนุมสาธารณะ ผู้ใช้ความรุนแรง แนวร่วม ผู้สนับสนุนการเงิน การส่งกำลังบำรุง สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ แผนการที่เป็นระบบ

๓) ผู้ชุมนุมมีขีดความสามารถในการปลุกปั่นให้ประชาชนมาร่วมตัวหรือชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดอารมณ์ร่วมและกระทำในสิ่งที่ต้องการ เช่น การต่อต้านไม่ปฏิบัติตามระเบียบคำสั่งของทางราชการหรือกฎหมายบ้านเมือง รวมทั้งอาจใช้กำลังเข้าขัดขวางหรือทำร้ายต่อสู้อำนาจหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน

๔) ผู้ชุมนุมมีขีดความสามารถในการปิดกั้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งจากทางราชการ และความคิดเห็นโดยสุจริตอื่น ๆ ที่เผยแพร่ด้วยวิธีการทั่วไป รวมทั้งตอกย้ำ ผลิตซ้ำทางความคิดผ่านเวทีปราศรัย เครื่องขยายเสียง แผ่นพับ ใบปลิว สื่อของภาคเอกชนต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) บัญชีประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุชุมชน สถานีวิทยุโทรทัศน์อื่น ๆ เป็นต้น

๕) ผู้ชุมนุมมีขีดความสามารถในการชี้แนะ และขยายผลให้เกิดความสับสนโดยวิธีการทำลายความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่รัฐด้วยวิธีการต่าง ๆ และการโฆษณาชวนเชื่อ

๖) ผู้ชุมนุมมีขีดความสามารถในการขยายผลการชุมนุมสาธารณะ ขัดขวาง ลดประสิทธิภาพการแก้ปัญหาของเจ้าหน้าที่ ด้วยการกระจายจุดการชุมนุมสาธารณะ ปิดกั้นการจราจร หรือยึดสถานที่หลายพื้นที่ในเวลาเดียวกัน

ลับมาก

๒๔๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๓   ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๗) ผู้ชุมนุมมีขีดความสามารถในการสะสม จัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ สิ่งอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการขัดขวาง ต่อต้าน หรือทำอันตรายต่อบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งจัดหาเครื่องวิทยุรับส่งเพื่อดักฟังและรบกวนติดต่อสื่อสารสั่งการหรือส่งข่าวทางวิทยุของทางราชการ

๘) เจ้าหน้าที่พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจบางส่วน มีความรู้สึกคล้อยตามการชักจูงของผู้ชุมนุมสาธารณะ และสนับสนุนต่อต้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ด้วยการตัดสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ภายในหน่วยงานของรัฐ หรือภายในชุมชน

๙) มวลชนที่จัดตั้ง สามารถใช้เป็นมวลชนพื้นฐานและสนับสนุนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ได้

๑๐) สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกำลังพล เครื่องมือ อุปกรณ์และงบประมาณเพียงพอในการแก้ไขสถานการณ์

๑๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ มีขีดความสามารถและมีความพร้อมในการปฏิบัติ สามารถให้การสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนตลอดเวลา

๒. การกิจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ ป้องกันเหตุความไม่สงบอันเกิดหรือเกี่ยวข้องจากการชุมนุมสาธารณะ บังคับใช้กฎหมายและแก้ไขสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะที่ผิดกฎหมายภายในประเทศตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งสนับสนุนหน่วยอื่นที่รัฐบาลใช้อำนาจตามกฎหมายให้เป็นหน่วยหลักในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตั้งแต่บัดนี้จนเสร็จสิ้นภารกิจ

๓. การปฏิบัติ

ก. แนวความคิดในการปฏิบัติ

๑) เจตนารมณ์ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ก) รักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี สุขอนามัยของประชาชน และความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ

ข) ต้องการให้การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนดว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ทั้งนี้ ต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

ค) การดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะต้องปฏิบัติตามนโยบายการใช้กำลังที่กำหนด รวมทั้งสอดคล้องเป็นไปตามหลักสากลและหลักสิทธิมนุษยชน

ง) การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องรักษาไว้ซึ่งความเสมอภาค ความเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ แต่ยังคงดำรงความมุ่งหมายที่จะไม่ยินยอมหรือปฏิบัติตามข้อเรียกร้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จ) การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า “ประชาชนย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ทั้งนี้ ต้องไม่ละเมิดสิทธิ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๔   ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เสรีภาพของบุคคลอื่น และส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปน้อยที่สุด” ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการชุมนุม และต้องมีทักษะความเข้าใจ อดทนต่อสถานการณ์ รวมทั้งกำหนดกรอบแนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม

๑) เจ้าหน้าที่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการเจรจา บนพื้นฐานของความสุภาพไม่สร้างเงื่อนไข และไม่ใช้อาวุธ

๒) ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง : ผู้บังคับหน่วยทุกระดับที่ปฏิบัติตามแผนนี้ จะต้องให้ความสำคัญในการศึกษาข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องตามผนวก ค

๓) นโยบายการใช้กำลัง

ก) การใช้กำลังหรือการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของตำรวจในการรักษาความสงบในการชุมนุมสาธารณะ เป็นไปตามหลักกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชนและหลักการสากล โดยกำหนดแนวนโยบายในการปฏิบัติตามผนวก ง

ข) กรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายอื่นๆ ก่อนที่จะมีการชุมนุมหรือเกิดขึ้นก่อนที่จะสามารถบังคับใช้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และดำเนินการตามกฎหมายนั้น ๆ โดยทันที เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบตามกฎหมายที่กำหนดหรือป้องกันความรุนแรงและความไม่สงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะ

ค) กรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมาย หรือมีกระทำการใดๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้ที่ถือได้ว่าเป็นผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าโดยทันที หากสามารถกระทำได้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว

๔) แนวความคิดในการปฏิบัติทั่วไป

ก) เมื่อได้รับแจ้งเหตุเกี่ยวกับการชุมนุมหรือได้รับทราบการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ จะต้องติดตามสถานการณ์และเข้าจัดระเบียบหรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบเรียบร้อย แล้วรายงานสถานการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และรายงานให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบทันที

ข) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วยหลักในวางแผน ควบคุมอำนวยความสะดวกรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก แล้วรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) ทันที พร้อมทั้งแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานการปฏิบัติ ติดตามสถานการณ์และเตรียมการสนับสนุนการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ หากเกินขีดความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) หรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะฯ ต่อไป

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๕   ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค) นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ตำรวจภูธรจังหวัด เป็นหน่วยหลักในการควบคุมอำนวยความสะดวกรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นในเขตพื้นที่ โดยปรึกษากับผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้รับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และผู้อำนวยการจังหวัดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ เมื่อมีการชุมนุมสาธารณะให้ดำเนินการ ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ตำรวจภูธรภาค และศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ทราบ พร้อมทั้งแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานการปฏิบัติ ติดตามสถานการณ์ และเตรียมการสนับสนุนการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

ง) หากเกินขีดความสามารถของหน่วยรับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่หรือมีการชุมนุมในพื้นที่ต่อเนื่องที่เป็นพื้นที่รับผิดชอบหลายหน่วย ให้หน่วยรับผิดชอบรายงานหน่วยเหนือทราบตามลำดับชั้นแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นมีความเห็นเสนอถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พิจารณาสั่งการมอบหมายผู้รับผิดชอบกรณีที่มีมอบหมายผู้รับผิดชอบนอกเหนือจากผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดหรือหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ และในกรณีเป็นพื้นที่ต่อเนื่องในความรับผิดชอบของหน่วยระดับกองบัญชาการหลายหน่วยหรือสถานการณ์มีความรุนแรงเกินขีดความสามารถของหน่วยระดับกองบัญชาการ ให้ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) เป็นผู้พิจารณาเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สั่งการมอบหมายผู้รับผิดชอบและหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติในภาพรวมของหน่วย ทั้งนี้ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบหรือสั่งใช้หน่วยและการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องสอดคล้องและเป็นไปตามแผน การดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

จ) การปฏิบัติเมื่อเกิดวิกฤติการณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการชุมนุมสาธารณะ ยังคงให้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติตามแผนรักษาความสงบ (กรกฎ/๕๒) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข. ขั้นตอนการปฏิบัติ : เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องและรองรับกับขั้นตอนการปฏิบัติในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเตรียมการ การบริหารจัดการ และการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งระบบ ตั้งแต่การเตรียมการในยามปกติ การปฏิบัติขณะเกิดเหตุและการดำเนินการหลังเกิดเหตุจนเสร็จสิ้นภารกิจ เพื่อให้หน่วยปฏิบัติต่าง ๆ ตามแผนนี้ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติเป็น ๔ ขั้นตอน (ผนวก จ) ดังนี้

๑) ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ (ก่อนการชุมนุม) : เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ในยามปกติ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องเตรียมการและดำเนินการที่สำคัญในเรื่องการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร และวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ด้านการข่าว ออกแบบพื้นที่เพื่อรองรับการชุมนุมสาธารณะและการประกาศพื้นที่ห้ามการชุมนุม การเตรียมความพร้อมของกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยในทุกระดับสถานการณ์ และจัดชุดปฏิบัติการต่าง ๆ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๖   ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ก่อนการชุมนุมสาธารณะ ทั้งการจัดตั้งหน่วยหรือชุดปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ใน แผน ก และการฝึกเพื่อเตรียมความพร้อม การเตรียมการที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ การติดตามกำกับดูแลให้มีการเตรียมการปฏิบัติและการเตรียมความพร้อมของหน่วยปฏิบัติตามแผนนี้ตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน รวมทั้งการตรวจสอบความพร้อม และสถานภาพเครื่องมือควบคุมฝูงชนในการชุมนุมสาธารณะ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เครื่องมือควบคุมฝูงชนในการชุมนุมสาธารณะ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) โดยกำหนดพื้นที่การชุมนุมสาธารณะเป็น ๔ พื้นที่ ดังนี้

ก) พื้นที่ชุมนุม เป็นพื้นที่ที่จัดไว้เป็นพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ ตามที่ผู้จัดการชุมนุมประสงค์ ขอจัดการชุมนุมสาธารณะ และเป็นไปตามเงื่อนไขของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เพื่อความสะดวกในการชุมนุมสาธารณะของผู้ชุมนุม ความสะดวกในการรักษาความสงบเรียบร้อยของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม และไม่กระทบต่อประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม

ข) พื้นที่เจรจา เป็นพื้นที่ที่เตรียมไว้ สำหรับให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ เจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุม หากมีกรณีที่เกิดกลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ ซึ่งไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ผู้จัดการชุมนุมตกลงไว้กับเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เพื่อให้การชุมนุมเป็นไปอย่างสงบ เรียบร้อย ไม่กระทบกับประชาชนทั่วไปในการใช้เส้นทางสาธารณะ ตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้

ค) พื้นที่เจรจาเฉพาะ เป็นพื้นที่ที่กำหนดไว้เพื่อรั้งหน่วงไม่ให้กลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนที่ผ่านไปยังพื้นที่ควบคุม เปิดโอกาสให้การเจรจามีเวลาในการเจรจามากขึ้น และอาจส่งผลให้กลุ่มผู้ชุมนุมเปลี่ยนความคิดกลับไปชุมนุมในพื้นที่การชุมนุมที่จัดไว้ตามเดิม หรือยกเลิกการชุมนุม โดยไม่มีภาพการปฏิบัติที่รุนแรงระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

ง) พื้นที่ที่จะกระทำการชุมนุมมิได้ เป็นพื้นที่ที่ไม่ให้กลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนที่ผ่านไปยังพื้นที่ควบคุมโดยเด็ดขาด ซึ่งพื้นที่ที่ควบคุมอาจเป็นพื้นที่สำคัญที่ไม่อาจให้ผู้ชุมนุมผ่านเข้าไปได้ เช่น เขตพระราชฐาน เป็นต้น

๒) ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นการเผชิญเหตุ (ขณะชุมนุมสาธารณะ) : เมื่อมีสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้น ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ตามแผนนี้ รักษาความสงบและดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยการใช้ศูนย์ปฏิบัติการทุกระดับติดตาม ควบคุมสั่งการ ขับเคลื่อนการปฏิบัติ รวมทั้งการประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในทุกด้าน ดังนี้

ก) การดูแลการชุมนุมสาธารณะและรักษาความสงบเรียบร้อยตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๑) อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม

(๒) รักษาความปลอดภัย อำนวยความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม

(๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม

(๔) อำนวยความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียง เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

ลับมาก

กลับมา

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๗   ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ข) การรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณที่ชุมนุมและบริเวณใกล้เคียง โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำหนดพื้นที่ในการปฏิบัติงานเพื่อแยกพื้นที่ชุมนุมออกจากพื้นที่ทั่วไป โดยอาจมีการจัดทำเครื่องหมายหรือเครื่องกีดขวางเพื่อแสดงเขตพื้นที่ในการเฝ้าระวังตรวจสอบพื้นที่ให้เกิดความปลอดภัย

(๒) ตั้งจุดคัดกรอง จุดตรวจ จุดสกัดตรวจค้นอาวุธและสิ่งผิดกฎหมายรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะ

(๓) จัดระเบียบพื้นที่รอบสถานที่ชุมนุมเพื่อความปลอดภัยของผู้ชุมนุม ประชาชนทั่วไปและเพื่อความสะดวกต่อการรักษาความปลอดภัยหรือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

(๔) สำรวจพื้นที่สูงข่มรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะและจัดกำลังรักษาความปลอดภัยประจำพื้นที่สูงข่มรอบบริเวณพื้นที่ชุมนุมสาธารณะเพื่อตรวจการณ์และป้องกันกลุ่มผู้ไม่หวังดีก่อเหตุ

ค) จัดกำลังประจำพื้นที่ชุมนุม พื้นที่เจรจา พื้นที่เจรจาเฉพาะ พื้นที่ที่จะกระทำการชุมนุมมิได้ รักษาความปลอดภัยพื้นที่ สถานที่ บุคคลสำคัญ และการอำนวยความสะดวกการจราจร โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดกำลังรักษาความปลอดภัยสถานที่สำคัญรอบบริเวณสถานที่ชุมนุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่ที่อยู่ใกล้สถานที่ชุมนุมเพื่อป้องกันมิให้ตกเป็นเป้าหมายในการก่อเหตุอันเป็นเงื่อนไขต่อการชุมนุมสาธารณะหรือเหตุรุนแรงอื่น ๆ

(๒) วางแผนรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญที่ปฏิบัติงานหรือมีภารกิจอื่น ๆ อยู่ในพื้นที่ชุมนุมหรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อป้องกันมิให้เป็นเงื่อนไขหรือก่อเหตุรุนแรงอื่น ๆ

(๓) จัดเจ้าหน้าที่เจรจาต่อรอง เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ประจำพื้นที่เจรจา และดำเนินการเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุม หากมีกรณีที่กลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายออกจากพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ ซึ่งไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ผู้จัดการชุมนุมตกลงไว้กับเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เพื่อให้การชุมนุมเป็นไปอย่างสงบ เรียบร้อย ไม่กระทบต่อประชาชนทั่วไปในการใช้เส้นทางสาธารณะ ตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้ ทั้งนี้บริเวณพื้นที่เจรจา อาจมีจุดบริการประชาชนอยู่ในบริเวณเดียวกัน หรือบริเวณใกล้เคียง เพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมและเจ้าหน้าที่เจรจาต่อรอง

(๔) จัดกองร้อยควบคุมฝูงชนและเจ้าหน้าที่เจรจาต่อรอง พร้อมสิ่งกีดขวางประจำพื้นที่เจรจาเฉพาะเพื่อเจรจา และรั้งหน่วง ไม่ให้กลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนผ่านไปยังพื้นที่ควบคุมได้ โดยให้ตำรวจเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กลุ่มผู้ชุมนุมไม่เคลื่อนผ่านไปยังพื้นที่ควบคุม หรือยกเลิกการชุมนุม ทั้งนี้ การปฏิบัติของกองร้อยควบคุมฝูงชน เป็นการแสดงกำลัง เพื่อรั้งหน่วงกลุ่มผู้ชุมนุม และให้มีเวลาในการเจรจาเท่านั้น ยังไม่ได้เป็นการสลายการชุมนุม

(๕) จัดกองร้อยควบคุมฝูงชนและเจ้าหน้าที่เจรจาต่อรอง พร้อมสิ่งกีดขวางประจำพื้นที่ที่จะกระทำการชุมนุมมิได้ ดำเนินการเจรจาพร้อมทั้งแสดงกำลังกองร้อยควบคุมฝูงชน ดำเนินยุทธวิธีควบคุมฝูงชนตามหลักความจำเป็น ได้สัดส่วน และกฎการใช้กำลัง

กลับมา

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๘   ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๖) อำนาจความสะดวกและจัดการจราจรบริเวณสถานที่ชุมนุมและพื้นที่ต่อเนื่อง เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสาธารณชนน้อยที่สุด และจัดทำแผนการจราจรเพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ง) การป้องกันเหตุแทรกซ้อนหรือการก่อเหตุร้ายในพื้นที่ชุมนุมและพื้นที่ใกล้เคียง โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ประจำพื้นที่หรือออกตรวจรอบพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันระงับยับยั้ง บังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดและภายใต้หลักการใช้กำลัง

(๒) จัดทำแผนเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยมอบหมายผู้รับผิดชอบและจัดกำลังในการแก้ไขเป็นการเฉพาะ ไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนกับกำลังที่ปฏิบัติการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม

จ) การชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยา รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะอย่างต่อเนื่อง

(๒) กำหนดให้มีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ทราบถึงขอบเขตของการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยการชุมนุมสาธารณะจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นหรือละเมิดต่อกฎหมาย รวมทั้งต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายในการชุมนุม

(๓) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาความเรียบร้อยการชุมนุมอาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานกับผู้จัดการชุมนุมเพื่อเสริมการปฏิบัติของชุดประชาสัมพันธ์ฯ และสร้างช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดการชุมนุมอีกทางหนึ่งได้ตามความเหมาะสม

ฉ) ประสานให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องในการชุมนุม ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดผู้แทนของหน่วยงานมารับทราบข้อเท็จจริง เจรจา ไกล่เกลี่ย หรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ เป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ

(๒) แจ้งประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดผู้ประสานงานของหน่วยร่วมปฏิบัติงานประจำศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และประสานการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำหนดแนวทางและช่องทางในการรายงานผลการดำเนินการต่อข้อเรียกร้องหรือเงื่อนไขในการชุมนุมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องทราบ

ช) ดำรงการเจรจากับผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจให้ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ตลอดเวลา

ซ) ดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อบังคับใช้กฎหมาย จัดทำสำนวนการสืบสวนสอบสวน โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเตรียมการจะก่อเหตุร้าย

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐   ชุด
หน้า ๙   ของ ๒๙   หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ด) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับข้อเท็จจริงของสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดหรือเมื่อปรากฏว่ามีการกระทำในลักษณะเกินขอบเขตที่รัฐธรรมนูญกำหนด และแจ้งประสานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐและเอกชนให้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตามความเหมาะสม

ต) การปฏิบัติการข่าวสารและใช้มวลชนของฝ่ายเราสนับสนุนงานการข่าวและการรักษาความสงบเรียบร้อยของการชุมนุมสาธารณะทุกรูปแบบ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) วางแผนปฏิบัติการข่าวสารเชิงรับเพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าวในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่เป็นสิ่งบอกเหตุอันนำไปสู่การวางแผนป้องกัน การต่อต้านข่าวกรอง และมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ

(๒) วางแผนปฏิบัติการข่าวสารเชิงรุกเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติโดยการกำหนดแนวทางในการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับชี้แจงข้อเท็จจริง การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติ และภาพลักษณ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่นำไปสู่การปฏิบัติอื่น ๆ

(๓) พิจารณาวางแผนการใช้เครือข่ายด้านงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน และเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง สร้างความเข้าใจต่อชุมชนเกี่ยวกับในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ฉ) ใช้ศูนย์ปฏิบัติการทุกระดับติดตาม ควบคุม และสั่งการการรักษาความสงบ และแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน โดยให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ชุมนุมหรือใกล้เคียง และมอบหมายชุดบริหารเหตุการณ์ (ผนวก ก) รับผิดชอบขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) อย่างเป็นระบบ

๓) ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นการใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์ : เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ในการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสงบของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะและการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และการดำเนินการคลี่คลายสถานการณ์ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

ก) กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยได้มีการปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๒ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้ผู้ชุมนุมทราบแล้ว ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งของศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ดำเนินการรายงานกรณีผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งของศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลทราบ

(ข) ประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและบริเวณปริมาตรเป็นพื้นที่ควบคุม

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๐ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ค) ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใด
เข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

(ง) รายงานเหตุการณ์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
(ศปก.ตร.)) และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ทราบโดยทันที

(๒) ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด
หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุม
สาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ดำเนินการ ดังนี้

(ก) เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมแล้ว หากมีผู้ชุมนุมอยู่ใน
พื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า
ให้ผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้เลิกการชุมนุม
โดยการจับ คั้น ยึด आयัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น ตลอดจนมีคำสั่ง
ห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการทางยุทธวิธีตามหลักการใช้กำลัง ตามความจำเป็น ได้สัดส่วน และ
พอสมควรแก่เหตุ และถ้าสามารถกระทำได้ให้ประกาศแจ้งเตือนผู้ชุมนุมก่อน

(ข) การดำเนินการให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้หรือมีความจำเป็น
เพื่อให้เลิกการชุมนุม หรือการจับกุม หรือการป้องกันอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ให้พิจารณาใช้
กำลังตามหลักการใช้กำลัง ทั้งนี้ จะต้องใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอเท่าที่จำเป็น

ข) กรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ
หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้
ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น ตามมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และดำเนินการ ดังนี้

(๑) เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้กำลังชุดควบคุมฝูงชนหรือหน่วยต่าง ๆ ในแต่ละระดับสำหรับการ
แก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ ให้รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
(ศปก.ตร.)) ทราบทันที ในกรณีจังหวัดอื่นนอกเขตกรุงเทพมหานครให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย

(๒) เมื่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำที่ก่อให้เกิดความวุ่นวาย
ขึ้นในบ้านเมืองแล้ว หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและบริเวณปริมณฑลเป็น
พื้นที่ควบคุม

(ข) ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้า
ในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

(ค) รายงานเหตุการณ์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ (ศปก.ตร.)) และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ทราบโดยทันที

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๑ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๓) เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมแล้ว หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้าให้ผู้ควบคุมสถานการณ์ ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ให้ผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้เลิกการชุมนุมโดยการจับ คั้น ยึด อายัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น ตลอดจนมีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการทางยุทธวิธีตามหลักการใช้กำลัง ตามความจำเป็นได้สัดส่วน และพอสมควรแก่เหตุ และถ้าสามารถกระทำได้ให้ประกาศแจ้งเตือนผู้ชุมนุมก่อน

(ข) การดำเนินการให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้หรือมีความจำเป็นเพื่อให้เลิกการชุมนุม หรือการจับกุม หรือการป้องกันอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ให้พิจารณาใช้กำลังตามหลักการใช้กำลัง ทั้งนี้ จะต้องใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอเท่าที่จำเป็น

ค) กรณีผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๒๑ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๕ และอยู่ระหว่างร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อคุ้มครองความสะอาดของประชาชน หรือคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็น โดยดำเนินการทางยุทธวิธีตามนโยบายการใช้กำลัง เพื่อคุ้มครองป้องกันเหตุ คุ้มครองความสะอาดของประชาชน หรือคุ้มครองความปลอดภัยในการชุมนุมสาธารณะ

(๒) การดำเนินการทางยุทธวิธีให้พิจารณาใช้กำลังและอุปกรณ์เครื่องมือให้เป็นไปตามสถานการณ์ ความรุนแรงและตามความจำเป็น รวมทั้งให้สอดคล้องหลักความได้สัดส่วนตามนโยบายการใช้กำลัง

(๓) เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้กำลังชุดควบคุมฝูงชนหรือหน่วยต่าง ๆ ในแต่ละระดับในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ ให้รายงานศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ทราบทันที

ง) ในกรณีการชุมนุมมีการกระทำผิดกฎหมาย และผลการกระทำนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือผู้กระทำความผิดอาจหลบหนีไปก่อน ถ้าไม่ดำเนินการคลี่คลายสถานการณ์จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการไปตามความจำเป็นหรือป้องกันเหตุอย่างเร่งด่วน โดยให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะพิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ดำเนินการหรือปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุที่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บังคับบัญชาทราบ

จ) กรณีที่มีการดำเนินการแล้วยังไม่สามารถคลี่คลายสถานการณ์ได้ให้รายงานศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ที่รับผิดชอบตามลำดับ พิจารณาและมีความเห็นเสนอศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) เพื่อเสนอให้รัฐบาลใช้อำนาจตามกฎหมายความมั่นคงเฉพาะหรือพิเศษอื่น ๆ และมอบหมายให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ เข้ารับผิดชอบ หรือพิจารณาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเฉพาะพื้นที่เพื่อเพิ่มอำนาจในการปฏิบัติตามกฎหมายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือประกาศกฏอัยการศึก ซึ่งเป็นการปฏิบัติของฝ่ายทหารต่อไป

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๒ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ฉ) เมื่อรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจประกาศบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะเพื่อรักษาความสงบแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์ยังคงปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยรับผิดชอบหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมายความมั่นคงเฉพาะกำหนด เว้นแต่มีการสั่งการมอบหมายเป็นอย่างอื่น

(๒) เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาสถานที่ชุมนุมสาธารณะ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการสอบสวนจับกุมผู้กระทำความผิด การดำเนินคดี เว้นแต่มีการสั่งการมอบหมายเป็นอย่างอื่น

(๓) ให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยรับผิดชอบพื้นที่ที่มีการประกาศบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะเพื่อรักษาความสงบ พิจารณาศึกษารายละเอียดข้อกฎหมายและคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดและสามารถสนับสนุนการปฏิบัติได้เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อได้รับคำสั่ง

๔) ขั้นตอนที่ ๔ ขั้นการฟื้นฟู (หลังการชุมนุมสาธารณะ) : เมื่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะคลี่คลายคืนสู่ภาวะปกติหรือยุติการชุมนุมแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายเป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและผู้ควบคุมสถานการณ์ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่หรือหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ โดยดำเนินการที่สำคัญในเรื่องการดำเนินการต่อสถานที่เกิดเหตุ การดำเนินการตามขั้นตอนในการบังคับใช้กฎหมาย การสนับสนุนการปฏิบัติอื่น ๆ หลังเกิดเหตุ การสรุปบทวนการปฏิบัติและการรายงานผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

ก) ดำเนินการปิดกั้นพื้นที่และกำหนดมาตรการในการรักษาสถานที่เกิดเหตุเพื่อรักษาความปลอดภัยสถานที่ พยานหลักฐานและอำนวยความสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหลังเกิดเหตุ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) มอบหมายผู้รับผิดชอบในการกำหนดพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่หวงห้ามเพื่อการรวบรวมพยานหลักฐานและรับผิดชอบในการควบคุมสั่งการปิดกั้นพื้นที่ตามความเหมาะสม

(๒) กำหนดมาตรการในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และกำหนดจุดคัดกรองเพื่อแยกประเภทบันทึกข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการตรวจสอบและป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อภารกิจรวบรวมพยานหลักฐานหรือการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

(๓) จัดการจราจรและอำนวยความสะดวกในการเข้าพื้นที่เพื่อมิให้กระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข) ดำเนินการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด

ค) สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดส่งผู้บาดเจ็บ พิการ เยียวยา และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะตามหลักสิทธิมนุษยชนและกฎหมายคุ้มครองสิทธิหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการ ดังนี้

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๓ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) มอบหมายให้โรงพยาบาลตำรวจเป็นหน่วยหลักในการส่งกลับและบริการทางการแพทย์ให้กับผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม และให้ตำรวจท้องที่จัดกำลังสนับสนุนการปฏิบัติของโรงพยาบาลตำรวจตามความเหมาะสม

(๒) มอบหมายให้ตำรวจท้องที่เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนการจัดการจราจรและเส้นทางในการส่งกลับสายแพทย์เป็นการเฉพาะ

(๓) จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกการจราจรและอำนวยความสะดวกในการเดินทางของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะ

ง) สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณะ พื้นฟูสถานที่หรือทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายจากการชุมนุมตามอำนาจหน้าที่

จ) แจ้งประสานหรือร้องขอให้หน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ร่วมปฏิบัติการ ส่งข้อมูลพยานหลักฐาน ได้แก่ ภาพจากกล้องวงจรปิด ภาพถ่าย และพยานหลักฐานอื่น ๆ เพื่อเป็นหลักฐานทางคดีหรือสรุปบทเรียนจากการปฏิบัติ

ฉ) ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน สืบสวนสอบสวน จับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด

ช) ประชุมสรุปผลการปฏิบัติและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) แจ้งประสานขอให้หน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ร่วมปฏิบัติการ สนับสนุน หรือดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตนในเหตุชุมนุมสาธารณะ ให้ส่งข้อมูลปัญหาข้อขัดข้องและข้อเสนอแนะ เพื่อสรุปบทเรียน

(๒) ให้หน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปผลการปฏิบัติและจัดทำรายงานหลังการปฏิบัติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ทราบโดยทันที

(๓) ให้ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) หน่วยที่รับผิดชอบการปฏิบัติหรือหน่วยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) จัดการประชุมหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่สนับสนุนการปฏิบัติเพื่อสรุปบทเรียนจากการปฏิบัติงาน รายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ (ยศ.ตร.)) ทราบเพื่อวางแผนเตรียมการปฏิบัติในห้วงต่อไป

(๔) มอบหมายหน่วยรับผิดชอบพื้นที่และควบคุมการปฏิบัติ สรุปผลการดำเนินการชี้แจงประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นให้สาธารณชนทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้

ค. หน่วยปฏิบัติ

๑) กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.)

ก) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักแทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผน และแก้ไขปัญหาการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามแนวความคิดและขั้นตอนการปฏิบัติที่กำหนด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๔ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) วางแผนดำเนินการและเตรียมการปฏิบัติในขั้นเตรียมการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม รวมทั้งจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในผนวก ก แล้วดำเนินการตรวจสอบความพร้อม ชักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ค) ใช้ศูนย์ปฏิบัติการกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศปก.น.) รับผิดชอบในการติดตาม ควบคุมและสั่งการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน รวมทั้งอาจจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) หรือศูนย์ปฏิบัติการพื้นที่ในพื้นที่ชุมนุมสาธารณะ เพื่อควบคุมและสั่งการโดยใกล้ชิด

ง) แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ที่มีอำนาจหน้าที่และขีดความสามารถในสนับสนุนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกิจต่าง ๆ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘) เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร การประปานครหลวง การไฟฟ้านครหลวง การขนส่งมวลชน เป็นต้น เพื่อประสานการปฏิบัติหรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมายให้หน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินการหรือบังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ โดยในขั้นต้นให้มีเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ของหน่วยตำรวจในพื้นที่หรือช่องทางติดต่อประสานงานแล้วแต่กรณีหรือความเหมาะสมตามสถานการณ์

จ) ดูแลรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์หรือขั้นตอนที่กำหนดจัดทำแผนเผชิญเหตุของหน่วยเฉพาะพื้นที่ เฉพาะกรณี (ผนวก ข) และทำการฝึกซ้อมการปฏิบัติตามแผน โดยประสานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้บริการและอำนวยความสะดวกตามอำนาจหน้าที่ เพื่อไม่ให้เกิดมิติสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นและประชาชนทั่วไปได้รับผลกระทบหรือได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด

ฉ) รายงานสถานการณ์และการปฏิบัติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) ทราบอย่างต่อเนื่องและเตรียมการประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลข่าวสารต่อสื่อมวลชนอย่างเป็นระบบทั้งก่อน ระหว่างและภายหลังการชุมนุมสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ตามแนวทางประชาสัมพันธ์ (ผนวก ฉ)

ช) ประสานกรุงเทพมหานครเพื่อขอรับการสนับสนุนรถดับเพลิง รถอุปกรณ์กู้ภัยและรถไฟฟ้าส่องสว่าง และอุปกรณ์อื่น ๆ ตามสถานการณ์ เตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง สนับสนุนการปฏิบัติเมื่อได้รับการร้องขอ

ซ) เตรียมรับมือบอกล้างตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจภูธร และหรือกำลังอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มาสนับสนุนการปฏิบัติ

ด) เตรียมการส่งมอบกำลังขึ้นการควบคุมการปฏิบัติกับฝ่ายทหาร หรือหน่วยราชการอื่น ๆ เมื่อรัฐบาลประกาศใช้กฎหมายเฉพาะและมอบหมายให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ เข้ารับผิดชอบบริหารเหตุการณ์

๒) ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ (ภ.๑ - ๙)

ก) เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักแทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผนและแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ

ลับมาก

๒๕๕๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลัทธิมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๕ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) รับผิดชอบวางแผนและแก้ไขปัญหาการชุมนุมสาธารณะในภาพรวมตามความรับผิดชอบของหน่วยระดับตำรวจภูธรภาค

ค) จัดทำแผนปฏิบัติการ เฉพาะกรณีในภาพรวม และแผนเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่ในภาพรวมของหน่วย รวมทั้งทำการฝึกซ้อมการปฏิบัติตามแผน โดยประสานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

ง) จัดเตรียมกำลังในการสนับสนุนตำรวจภูธรจังหวัดหรือจังหวัด เมื่อได้รับการร้องขอ โดยในเขตพื้นที่แต่ละจังหวัดให้ใช้กำลังในสังกัดเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาขั้นต้น

จ) เตรียมการสนับสนุนการปฏิบัติ กรณีได้รับการร้องขอจากจังหวัดหรือตำรวจภูธรจังหวัดให้สนับสนุนกำลัง หรือกรณีสถานการณ์รุนแรง หรือเห็นสมควรจัดผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการไปร่วมปฏิบัติ รวมทั้งให้คำแนะนำและการสนับสนุนอื่น ๆ แก่ตำรวจภูธรจังหวัดในสังกัด

ฉ) ใช้ศูนย์ปฏิบัติการของหน่วยแต่ละระดับ รับผิดชอบในการติดตาม ควบคุม และสั่งการดูแลการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนด

ช) กรณีสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะเกิดความรุนแรง หรือเกิดในพื้นที่เกี่ยวเนื่องหลายจังหวัด ในกรณีจำเป็นให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่เกิดเหตุขึ้นเพื่อควบคุมและสั่งการโดยใกล้ชิดตามสถานการณ์

ซ) ประสานและชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการ การสนับสนุนและส่งกำลังบำรุง การซักซ้อมการปฏิบัติตามแผนฯ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามแผนฯ ได้ทันทีเมื่อมีสถานการณ์

ด) วางแผนสั่งการให้ตำรวจภูธรจังหวัดในสังกัด เตรียมกำลังไว้สนับสนุนจังหวัดใกล้เคียงที่มีสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ เพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีที่สถานการณ์การชุมนุมสาธารณะมีแนวโน้มจะเกิดความรุนแรงและเกินขีดความสามารถของตำรวจภูธรจังหวัดที่รับผิดชอบ

ต) แต่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ที่มีอำนาจหน้าที่และขีดความสามารถในสนับสนุนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจต่าง ๆ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘) เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาลในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อประสานการปฏิบัติหรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมายให้หน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินการหรือบังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ โดยในขั้นต้นให้มีเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ของหน่วยตำรวจในพื้นที่หรือช่องทางติดต่อประสานงาน แล้วแต่กรณีหรือความเหมาะสมตามสถานการณ์

ถ) วางแผนเตรียมการสนับสนุนกำลัง และเตรียมจัดตั้งค่ายพัก จุติรวมพล ตำบลส่งกำลังบำรุง และสิ่งอุปกรณ์อื่น ๆ ให้กับตำรวจภูธรจังหวัดในสังกัด เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ท) รายงานสถานการณ์และการปฏิบัติในภาพรวม ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) ทราบอย่างต่อเนื่องและเตรียมการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารต่อ

ลัทธิมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๖ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สื่อมวลชนในภาพรวม (ในฐานะหน่วยรับผิดชอบหลักแทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) อย่างเป็นระบบ ตามแนวทางประชาสัมพันธ์ (ผนวก ฉ)

น) เตรียมรับมือกำลังตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจภูธร และหรือกำลังอื่น ๆ ในสังกัด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และวางแผนการบริหารจัดการกำลังพลที่มาสับสนุนการปฏิบัติในภาพรวม

บ) เตรียมการส่งมอบกำลังขึ้นการควบคุมการปฏิบัติกับฝ่ายทหาร หรือหน่วยราชการอื่น ๆ เมื่อรัฐบาลประกาศใช้กฎหมายเฉพาะและมอบหมายให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ เข้ารับผิดชอบบริหารเหตุการณ์

๓) ตำรวจภูธรจังหวัด (ภ.จว.)

ก) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักแทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการวางแผน และแก้ไขปัญหาการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบ ตามแนวความคิดและขั้นตอนการปฏิบัติที่กำหนด

ข) วางแผนดำเนินการและเตรียมการปฏิบัติในขั้นเตรียมการอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งจัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในผนวก ก แล้วดำเนินการตรวจสอบความพร้อม ชักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ค) ใช้ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจภูธรจังหวัด (ศปก.ภ.จว.) รับผิดชอบติดตาม ควบคุมและสั่งการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน หรือจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) หรือศูนย์ปฏิบัติการพื้นที่ในพื้นที่ชุมนุมสาธารณะ เพื่อควบคุมและสั่งการโดยใกล้ชิด

ง) เมื่อได้ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ที่มีอำนาจหน้าที่ และขีดความสามารถในสนับสนุนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจต่าง ๆ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘) เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด การประชาสัมพันธ์ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การขนส่งมวลชน เป็นต้น เพื่อประสานการปฏิบัติหรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมายให้หน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินการหรือบังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ โดยในขั้นต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงานหรือขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานมาประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ของหน่วยตำรวจในพื้นที่พร้อมข้อมูลสถานภาพและสมรรถนะสิ่งอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุน แล้วแต่กรณีหรือความเหมาะสมตามสถานการณ์

จ) ดูแลรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์หรือขั้นตอนที่กำหนดจัดทำแผนเผชิญเหตุของหน่วยเฉพาะพื้นที่ เฉพาะกรณี (ผนวก ข) และทำการฝึกซ้อมการปฏิบัติตามแผนโดยประสานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้บริการและอำนวยความสะดวกตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ เพื่อให้ไม่ให้เกิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นและประชาชนทั่วไปได้รับผลกระทบหรือได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด

ฉ) รายงานสถานการณ์และการปฏิบัติให้ตำรวจภูธรภาค (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการตำรวจภูธรภาค (ศปก.ภ.)) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) ทราบอย่างต่อเนื่องและเตรียมการประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลข่าวสารต่อสื่อมวลชนอย่างเป็นระบบทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลัง

ลับมาก

๒๖๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลัทธิมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๗ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การชุมนุมสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ตามแนวทาง
ประชาสัมพันธ์ (ผนวก ฉ)

ข) ประธานจังหวัด และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อขอรับการสนับสนุนระดับเพลิง รถอุปกรณ์กู้ภัย
รถไฟฟ้าส่องสว่างและอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามสถานการณ์ เตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง สนับสนุนการปฏิบัติ เมื่อได้รับ
การร้องขอ

ข) เตรียมรับมือกำลังตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจภูธร และหรือกำลังอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ ที่มาสนับสนุนการปฏิบัติ

ด) ในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมหรือคลี่คลายสถานการณ์ได้ หรือสถานการณ์มีความรุนแรงเกินขีด
ความสามารถของตำรวจภูธรจังหวัดจะดำเนินการได้ ให้ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อร้องขอให้ตำรวจภูธรภาค
จัดกำลังมาสนับสนุนการปฏิบัติ และมอบหมายผู้บังคับบัญชาทำหน้าที่ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (ผบ.เหตุการณ์)
เข้าควบคุมสั่งการและอำนวยความสะดวกการปฏิบัติ

ด) เตรียมการส่งมอบกำลังขึ้นการควบคุมการปฏิบัติกับฝ่ายทหาร หรือหน่วยราชการอื่น ๆ เมื่อรัฐบาล
ประกาศใช้กฎหมายเฉพาะและมอบหมายให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ เข้ารับผิดชอบบริหาร
เหตุการณ์

๔) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.)

ก) ดำเนินการด้านการข่าว วางแผนรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำผิดหรืออาชญากรรมเฉพาะด้าน
ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งหรือการกระทำผิดที่อาจส่งผลกระทบต่อการชุมนุมสาธารณะ แล้วกระจายข่าวสาร
ให้กับหน่วยรับผิดชอบพื้นที่การชุมนุมสาธารณะทราบ

ข) ดำเนินการสืบสวนปราบปรามการกระทำผิดเฉพาะทางที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งหรือการกระทำ
ผิดที่อาจทำให้เกิดความรุนแรงหรือผลกระทบต่อการชุมนุมสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัด

ค) สนับสนุนการปฏิบัติด้านการข่าวที่อยู่ในความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ ให้กับกองบัญชาการ
ตำรวจสันติบาล และหน่วยตำรวจท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ง) ให้การสนับสนุนกำลัง ยานพาหนะและสิ่งอุปกรณ์แก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธร
ภาค ๑ - ๙ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

๕) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.)

ก) จัดเตรียมหน่วยเฉพาะกิจต่าง ๆ ตามผนวก ก ของหน่วยปฏิบัติระดับกองกำลังกับการ ให้การ
สนับสนุนการปฏิบัติแก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ตามพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย
เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ข) จัดชุดช่างสนาม พร้อมอุปกรณ์ สนับสนุนการปฏิบัติให้แก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล
ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ดำเนินการสร้าง ดัดแปลง หรือถอดถอนสิ่งกีดขวาง เพื่อให้พื้นที่ปฏิบัติการเอื้ออำนวยต่อ
การปฏิบัติทางยุทธวิธีของกองร้อยควบคุมฝูงชน

ลัทธิมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐   ชุด

หน้า ๑๘ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค) ควบคุมและตรวจสอบการสัญจรตามแนวชายแดนของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อาจเกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่แนวชายแดนที่รับผิดชอบ เมื่อได้รับการประสานจากหน่วยรับผิดชอบรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะหรือเมื่อสั่ง

ง) สนับสนุนการดำเนินการด้านการข่าว เกี่ยวกับบุคคลที่อาจเกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่ชายแดนและการสัญจรผ่านแดนให้แก่กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

จ) จัดเตรียมสถานที่ของหน่วยในสังกัดให้การสนับสนุนหน่วยรับผิดชอบรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับกำหนดเป็นสถานที่ควบคุม ค่ายพัก จุดรวมพล ตำบลส่งกำลังบำรุงและสถานที่อำนวยความสะดวกอื่น ๆ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ฉ) ร่วมกับ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ กองบัญชาการศีกษา และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ดำเนินการฝึกเตรียมความพร้อมกำลังพล ฝึกความชำนาญตามหน้าที่ ฝึกทดแทน และฝึกปรับสภาพตามความจำเป็นกรณีมีการปรับเปลี่ยนหลักนิยมหรือแนวทางการปฏิบัติหรือมีการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้

ช) จัดเตรียมกำลังของ กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ เป็นกองหนุนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง ปฏิบัติเมื่อสั่ง

๖) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (บช.ส.)

ก) เตรียมการจัดตั้งศูนย์ข่าวเฉพาะกิจเมื่อมีการชุมนุมสาธารณะ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข่าวสาร ผลิตและกระจายข่าวสารที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะให้กับหน่วยรับผิดชอบดูแลรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งประสานงานข่าวกับหน่วยงานข่าวต่าง ๆ โดยอาจมอบหมายให้หน่วยในสังกัดจัดตั้งเป็นการเฉพาะกิจในพื้นที่ที่มีการชุมนุมหรือตั้งขึ้นในส่วนกลางรับผิดชอบในภาพรวมของหน่วย เมื่อมีสถานการณ์

ข) ดำเนินการสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ และข่าวสารที่ส่งผลกระทบต่อการชุมนุมสาธารณะ รายงานศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และหน่วยรับผิดชอบพื้นที่ทราบ เพื่อให้สามารถวางแผนป้องกันหรือแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์

ค) กำหนดมาตรการต่อต้านข่าวกรอง และกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านข่าวกรองของหน่วยรับผิดชอบดูแลรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและทุกหน่วยในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ง) รายงานผลการดำเนินการด้านการข่าว แนวโน้มสถานการณ์และข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการด้านการข่าวต่อสถานการณ์ให้ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และหน่วยรับผิดชอบดูแลรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ ทราบอย่างต่อเนื่อง

๗) กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.)

ก) สนับสนุนการปฏิบัติแก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ตามขีดความสามารถของหน่วย เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ข) ดำเนินการด้านการข่าวและสืบสวนตรวจสอบความเชื่อมโยงของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่อาจส่งผลกระทบต่อการชุมนุมสาธารณะหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐   ชุด
หน้า ๑๙   ของ ๒๙   หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ชุมนุมสาธารณะเพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยรับผิดชอบในการดูแลความสงบการชุมนุมสาธารณะ และประสานข้อมูลให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่และหน่วยเกี่ยวข้องทราบทันทีเมื่อมีข่าวสาร

ค) สนับสนุนการดำเนินการด้านการข่าวร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสันติบาล อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยเฉพาะข้อมูลเครือข่ายผู้กระทำความผิดกฎหมายยาเสพติดที่อาจเชื่อมโยงหรือมีความสัมพันธ์กับการก่อความไม่สงบในการชุมนุมสาธารณะ

๘) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.)

ก) สนับสนุนการปฏิบัติแก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ตามขีดความสามารถของหน่วย เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ข) ตรวจสอบและควบคุมการสัญจรชายแดนของบุคคล กลุ่มบุคคลที่อาจเกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบในการชุมนุมสาธารณะตามที่ได้การประสานหรือเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสาร ณ ช่องทางเข้าออกประเทศในบริบทที่รับผิดชอบ

ค) สนับสนุนการดำเนินการด้านการข่าวกับกองบัญชาการตำรวจสันติบาล อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการสัญจรผ่านแดนเข้าออกของบุคคล กลุ่มบุคคลที่อาจเกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะหรือการก่อความไม่สงบ

๙) กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว (บช.ทท.)

สนับสนุนการปฏิบัติแก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ตามขีดความสามารถของหน่วย เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

๑๐) สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (สพฐ.ตร.)

ก) สนับสนุนการปฏิบัติแก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ตามขีดความสามารถของหน่วย เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ข) ตรวจพิสูจน์และรวบรวมพยานหลักฐานในการกระทำความผิดตามอำนาจหน้าที่ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ค) กำหนดแนวทางการรวบรวมวัตถุพยานในกรณีเกิดการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คำแนะนำต่อพนักงานสอบสวนหรือคณะพนักงานสอบสวนของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่เกี่ยวกับการรวบรวมวัตถุพยาน

ง) สนับสนุนการตรวจพิสูจน์บุคคลหรือข้อมูลบุคคลที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะให้กองบัญชาการตำรวจสันติบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๑) กองบัญชาการศึกษา (บช.ศ.)

ก) เป็นหน่วยหลักในการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและด้านยุทธวิธีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยวางแผนดำเนินการร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๐ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) เตรียมสนับสนุนกำลังตำรวจรักษาความปลอดภัยสถานที่และการปฏิบัติอื่น ๆ ตามอำนาจหน้าที่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ค) จัดเตรียมสถานที่ของหน่วยในสังกัดให้การสนับสนุนหน่วยรับผิดชอบรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับกำหนดเป็นสถานที่ควบคุม ค่ายพัก จุดรวมพล ตำบลส่งกำลังบำรุงและสถานที่อำนวยความสะดวกอื่น ๆ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

๑๒) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (ร.ร.นรต.)

ก) หน่วยหลักในการศึกษาพัฒนาหลักนิยม การปฏิบัติงานของตำรวจในภารกิจการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ เสนอสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ) รวมทั้งร่วมวางแผนกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ กองบัญชาการศึกษา และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ในการจัดการฝึกอบรมในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) เตรียมสนับสนุนกำลังตำรวจรักษาความปลอดภัยสถานที่และการปฏิบัติอื่น ๆ ตามอำนาจหน้าที่ให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับคำสั่ง

ค) จัดเตรียมสถานที่สนับสนุนการปฏิบัติในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรับผิดชอบรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่ สำหรับกำหนดเป็นสถานที่ควบคุม ค่ายพัก จุดรวมพล ตำบลส่งกำลังบำรุงและสถานที่อำนวยความสะดวกอื่น ๆ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

๑๓) โรงพยาบาลตำรวจ (รพ.ตร.)

ก) เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการบริการและส่งกลับสายการแพทย์ของหน่วยงานตำรวจทุกหน่วยทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

ข) จัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ สำหรับดูแลรักษาสุขภาพกำลังพลที่มาปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งให้คำแนะนำด้านสุขภาพจิตและเวชกรรมป้องกัน ในพื้นที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือพื้นที่ที่มีการจัดกำลังพลเตรียมพร้อมปฏิบัติการเป็นจำนวนมากและมีการปฏิบัติต่อเนื่อง เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ค) เตรียมการประสานขอความร่วมมือจากโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนบริเวณใกล้เคียงสำหรับการรักษาพยาบาลและส่งกลับสายการแพทย์ กรณีฉุกเฉิน

ง) ให้คำแนะนำและสนับสนุนข้อมูลการดำเนินการด้านการแพทย์และการบริการสายการแพทย์ให้กับศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และหน่วยที่ปฏิบัติตามแผนนี้ เมื่อได้รับการร้องขอ

๑๔) สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สทส.)

ก) จัดเตรียมชุดปฏิบัติสื่อสารและอุปกรณ์ สนับสนุนการปฏิบัติแก่กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ตามขีดความสามารถ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ข) สนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการกิจของหน่วย เมื่อได้รับคำสั่งหรือร้องขอ

ค) จัดเตรียมและให้การสนับสนุนการจัดการด้านการติดต่อสื่อสาร สิ่งอุปกรณ์ และหน่วยเทคนิคทางด้านสื่อสารสำหรับการรายงานเหตุการณ์ ตลอดจนการบันทึกและถ่ายทอดภาพ เสียงความเคลื่อนไหวต่าง ๆ

ลับมาก

๒๖๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๑ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ของการชุมนุมสาธารณะไปยังศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) หรือสถานที่ทำการของผู้บังคับบัญชาของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่ใช้ควบคุมสั่งการ

ง) สนับสนุนการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติการให้กับหน่วยที่ปฏิบัติตามแผนนี้

๑๕) สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ (สยศ.ตร.)

ก) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยการหลักในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ให้สามารถเป็นศูนย์ควบคุมสั่งการ อำนวยการ ควบคุมการปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการดูแลรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะและให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามสถานการณ์ในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) ให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในการจัดผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการเข้าปฏิบัติงานที่ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ตามสถานการณ์ รวมทั้งเสนอข้อพิจารณาในการจัดส่งผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าควบคุมอำนวยการสั่งการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกิดเหตุ รวมทั้งกำกับดูแลการจัดเจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ค) รับผิดชอบในการจัดทำแผนการใช้อำนาจและเสนอแนวทางการเตรียมกำลังสนับสนุนภารกิจในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งการวางแผนการฝึกอบรมร่วมกับกองบัญชาการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินการฝึกเตรียมความพร้อมกำลังพลฝึกความชำนาญตามหน้าที่ ฝึกทดแทน และฝึกปรับสภาพตามความจำเป็น

ง) ติดตามประเมินผลการเตรียมการปฏิบัติในขั้นเตรียมการของหน่วยในสังกัดอย่างเป็นระบบ สรุปรายงานผลการติดตามประเมินผลการเตรียมความพร้อมของหน่วยในสังกัด ปัญหาข้อขัดข้องและข้อเสนอแนะในการเตรียมพร้อมของหน่วยในสังกัดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทราบ รวมทั้งกำหนดรูปแบบและวิธีการรายงานเพื่อติดตามผลและสภาพความพร้อมของหน่วยในสังกัด

จ) ศึกษาและกำหนดแนวทางการปฏิบัติการข่าวสาร การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ร่วมกับกองสารนิเทศ เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาและคำแนะนำแก่หน่วยปฏิบัติในพื้นที่

ฉ) ร่วมกับฝ่ายอำนวยการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในกรณีเกิดสถานการณ์รุนแรงจากการชุมนุมสาธารณะจนถึงขั้นที่จำเป็นต้องประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ

๑๖) สำนักงานกำลังพล (สภพ.)

ก) ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชาในการควบคุมกำกับดูแลด้านกำลังพล รวมทั้งดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านกำลังพล การบำรุงรักษาขวัญและวินัยของกำลังพลที่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติการตามแผนนี้ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๒ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) ดำเนินการเรื่องสวัสดิการและสิทธิอันพึงมีพึงได้ ตลอดจนบำเหน็จความชอบในกรณีปกติและกรณีพิเศษ อันอาจเกิดขึ้นของกำลังพลและหน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจตามแผนนี้

ค) จัดทำข้อมูลความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมสาธารณะ ทั้งในระดับผู้ปฏิบัติและระดับผู้บังคับบัญชา เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติภารกิจตามแผนนี้

ง) ร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในกรณีเกิดสถานการณ์รุนแรงจากการชุมนุมสาธารณะจนถึงขั้นที่จำเป็นต้องประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ

๑๗) สำนักงานส่งกำลังบำรุง (สกบ.)

ก) จัดหาและแจกจ่ายเครื่องมือควบคุมฝูงชนและสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องเครื่องมือควบคุมฝูงชนในการชุมนุมสาธารณะ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ให้กับหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะตามแผนนี้

ข) ศึกษา ให้คำแนะนำหรือคำชี้แจงเกี่ยวกับคุณลักษณะ ชีตความสามารถ ข้อจำกัด ข้อพึงปฏิบัติ และข้อห้ามต่าง ๆ ของเครื่องมือควบคุมฝูงชนและสิ่งอุปกรณ์ที่ได้แจกจ่ายสำหรับปฏิบัติภารกิจตามแผนนี้ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการบำรุงรักษาและตรวจสอบความพร้อมก่อนการใช้งานให้กับหน่วยต่าง ๆ ที่ได้รับการแจกจ่ายทราบ

ค) ควบคุมกำกับดูแลและสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ รวมทั้งดำเนินการส่งกำลังบำรุงในภาพรวมให้กับกำลังพลและหน่วยงานที่ปฏิบัติภารกิจตามแผนนี้

ง) ร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในกรณีเกิดสถานการณ์รุนแรงจากการชุมนุมสาธารณะจนถึงขั้นที่จำเป็นต้องประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ

๑๘) สำนักงานกฎหมายและคดี (กมค.)

ก) รวบรวม ศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจน คำสั่งศาล คำพิพากษา และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบ เพื่อนำไปสู่การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีการกระทำผิดตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข) ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำด้านกฎหมายแก่ผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและพนักงานสอบสวนหรือคณะพนักงานสอบสวนคดี ทั้งในประเด็นการดำเนินการตามกฎหมายต่อผู้กระทำผิดในการชุมนุมสาธารณะ และการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้การปฏิบัติตามแผนนี้ และการสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ค) วางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของพนักงานสอบสวนของทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนดำเนินคดีเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะและคดีความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง

ง) ร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในกรณีเกิดสถานการณ์รุนแรงจากการชุมนุมสาธารณะจนถึงขั้นที่จำเป็นต้องประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๓ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑๙) สำนักงบประมาณและการเงิน (สงป.)

ก) สนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการปฏิบัติภารกิจตามแผนนี้ รวมทั้งรับผิดชอบเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการเตรียมการและการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ เป็นการเฉพาะต่อไป

ข) ศึกษาและพัฒนาแนวทางการขอรับการสนับสนุน และใช้จ่ายงบประมาณในภารกิจการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินการด้านงบประมาณการเงิน สำหรับปฏิบัติภารกิจตามแผนนี้ ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ค) เร่งรัดควบคุมกำกับดูแลและตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับการปฏิบัติภารกิจให้กับกำลังพลและหน่วยที่เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติภารกิจตามแผนนี้ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ง) ร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในกรณีเกิดสถานการณ์รุนแรงจากการชุมนุมสาธารณะจนถึงขั้นที่จำเป็นต้องประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ

๒๐) กองสารนิเทศ (สท.)

ก) เตรียมการวางแผนประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลข่าวสารต่อสื่อมวลชนในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและควบคุมกำกับดูแล ประสานการปฏิบัติกับหน่วยที่มีการชุมนุมสาธารณะให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ข) ประชาสัมพันธ์โดยใช้อุปกรณ์และสื่อการประชาสัมพันธ์ทุกประเภทที่มีอยู่ของหน่วยเพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงของการกระทำผิดกฎหมาย และการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยชอบธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งประสานงานกับส่วนราชการและขอความร่วมมือกับภาคเอกชนให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ค) ร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ในการวางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติการข่าวสาร การสื่อสารทางยุทธศาสตร์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชา และให้คำแนะนำแก่หน่วยปฏิบัติหลักในพื้นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติข่าวสารตามแนวทางที่กำหนด

ง) รับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะทั้งในภาวะปกติและในภาวะวิกฤติ (ผนวก ฉ) เมื่อมีสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งวางแผนพัฒนาเครื่องมือในการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

จ) ร่วมกับสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในกรณีเกิดสถานการณ์รุนแรงจากการชุมนุมสาธารณะจนถึงขั้นที่จำเป็นต้องประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๔ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒๑) กองบินตำรวจ (บ.ตร.)

ก) สนับสนุนอากาศยานและเจ้าหน้าที่ สำหรับการเคลื่อนย้ายกำลัง การขนส่งและปฏิบัติการทางอากาศ ให้กับหน่วยปฏิบัติในพื้นที่และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ข) วางแผนร่วมกับสำนักงานส่งกำลังบำรุง โรงพยาบาลตำรวจ ในการจัดเตรียมแผนการสนับสนุนส่งกลับสายการแพทย์ทางอากาศกรณีฉุกเฉินในภาพรวมของหน่วย

ค) ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางอากาศ กับศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และหน่วยที่ปฏิบัติตามแผนนี้ เมื่อได้รับการร้องขอ

๒๒) กองบังคับการตำรวจน้ำ (บก.ร.น.)

ก) สนับสนุนเรือและเจ้าหน้าที่ สำหรับการเคลื่อนย้ายกำลัง การขนส่งและการปฏิบัติการทางเรือ ให้กับหน่วยปฏิบัติในพื้นที่และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

ข) วางแผนร่วมกับสำนักงานส่งกำลังบำรุง โรงพยาบาลตำรวจ ในการจัดเตรียมแผนการสนับสนุนส่งกลับสายการแพทย์ทางน้ำกรณีฉุกเฉินตามสภาพพื้นที่ปฏิบัติการหรือสถานการณ์ในพื้นที่

ค) ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางเรือ กับศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และหน่วยที่ปฏิบัติตามแผนนี้ เมื่อได้รับการร้องขอ

๒๓) หน่วยในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติอื่น ๆ

ติดตามสถานการณ์ และเตรียมพร้อมให้การสนับสนุนการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ เมื่อได้รับการร้องขอหรือเมื่อสั่ง

๒๔) กองหนุน

ก) กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ จัดเตรียมกำลังเป็นกองหนุนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง ปฏิบัติเมื่อสั่ง

ข) กองบัญชาการตำรวจนครบาล และตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ จัดเตรียมกำลังเป็นกองหนุนให้กับหน่วยปฏิบัติหลักในพื้นที่ที่มีสถานการณ์ เตรียมพร้อม ณ ที่ตั้ง ปฏิบัติเมื่อสั่ง

ง. หน่วยร่วมปฏิบัติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประสาน/ขอความร่วมมือ จากส่วนราชการอื่น กรณีที่ส่วนราชการอื่นสามารถสนับสนุนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจต่าง ๆ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘) ให้สนับสนุนการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ๑) สำนักนายกรัฐมนตรี
- ๒) กระทรวงกลาโหม
- ๓) กระทรวงมหาดไทย
- ๔) กระทรวงการคลัง
- ๕) กระทรวงการต่างประเทศ

ลับมาก

๒๖๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๕ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ๖) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ๗) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๘) กระทรวงคมนาคม
- ๙) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- ๑๐) กระทรวงยุติธรรม
- ๑๑) กระทรวงสาธารณสุข
- ๑๒) กระทรวงศึกษาธิการ
- ๑๓) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
- ๑๔) กองบัญชาการกองทัพไทย
- ๑๕) กองทัพบก
- ๑๖) กองทัพเรือ
- ๑๗) กองทัพอากาศ
- ๑๘) สำนักงบประมาณ
- ๑๙) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
- ๒๐) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- ๒๑) กรุงเทพมหานคร
- ๒๒) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ๒๓) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- ๒๔) กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- ๒๕) กรมประชาสัมพันธ์
- ๒๖) กรมอุตุนิยมวิทยา
- ๒๗) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- ๒๘) การไฟฟ้านครหลวง
- ๒๙) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- ๓๐) การประปานครหลวง
- ๓๑) การประปาส่วนภูมิภาค
- ๓๒) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
- ๓๓) สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน
- ๓๔) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
- ๓๕) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
- ๓๖) จังหวัด
- ๓๗) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๖ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓๘) องค์การเอกชน มูลนิธิ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่น ๆ

จ. คำแนะนำในการประสาน

๑) แผนนี้มีผลบังคับใช้ในการจัดทำแผนรองรับและเริ่มปฏิบัติในขั้นเตรียมการ ตั้งแต่บัดนี้

๒) เมื่อมีเหตุการณ์การชุมนุมสาธารณะเกิดขึ้น หลังจากหน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และจัดส่งกำลังเข้าไปรักษาความสงบหรือแก้ปัญหาในเบื้องต้นแล้ว หน่วยจะต้องรีบดำเนินการสืบสวนหาข่าวเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ แล้วดำเนินการแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน และขีดความสามารถของหน่วยตามแนวทางที่กำหนด พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบอย่างต่อเนื่อง

๓) เมื่อมีเหตุการณ์การชุมนุมสาธารณะขึ้นในเขตรับผิดชอบ ให้ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ พิจารณาจัดชุดผู้บังคับบัญชาของหน่วย ไปร่วมสังเกตการณ์และให้คำปรึกษาแก่ตำรวจภูธรจังหวัดและจังหวัดที่กำลังเผชิญเหตุ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังสามารถให้ข้อเสนอแนะกับผู้บังคับบัญชาในการสั่งเตรียมกำลังในส่วนอื่นๆ และสั่งการใช้กำลังของหน่วยในสังกัดได้อย่างเหมาะสม หากสถานการณ์ยืดเยื้อขยายวงกว้างออกไปจนเกินกำลังของตำรวจภูธรจังหวัด จะควบคุมได้ และตำรวจภูธรจังหวัด หรือจังหวัดร้องขอรับการสนับสนุนกำลังเพิ่มเติม

๔) การปฏิบัติในพื้นที่ปฏิบัติการที่บริเวณรอยต่อพื้นที่ที่รับผิดชอบระหว่างสองหน่วยงานของตำรวจภูธรจังหวัด หรือกองบังคับการตำรวจนครบาล เมื่อมีการปฏิบัติงานร่วมกันตั้งแต่ ๒ หน่วยขึ้นไป หน่วยรับผิดชอบพื้นที่จะต้องประสานการปฏิบัติกันภายใต้การกำกับดูแลของผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไปอย่างใกล้ชิด

๕) ในการปฏิบัติงานที่ใช้กำลังจากหลายหน่วยมาปฏิบัติการร่วมกัน หรือ จัดจากหน่วยต่าง ๆ ไปสนับสนุนหรือขึ้นควบคุมการปฏิบัติต่อหน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่ ให้หน่วยที่จัดกำลังไปสนับสนุนจัดชุดติดต่อประสานงาน ไปปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยที่รับการขึ้นควบคุมหรือรับการสนับสนุน ณ ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) หรือศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ของหน่วยรับการสนับสนุน โดยไม่ต้องจัดตั้งระบบบังคับบัญชาชั้นใหม่ และควบคุมกำกับดูแลให้หน่วยปฏิบัติตามแนวทางที่ผู้บังคับบัญชาของหน่วยที่รับการสนับสนุนหรือรับการขึ้นควบคุมการปฏิบัติกำหนด ส่วนหน่วยต้นสังกัด ยังคงรับผิดชอบในการดำเนินการสนับสนุนทางด้านธุรการและส่งกำลังบำรุงแก่กำลังพลที่จัดไปสนับสนุน

๖) ผู้บังคับบัญชาของทุกหน่วยในระดับตำรวจภูธรจังหวัด กองบังคับการตำรวจนครบาล และตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ กองบัญชาการตำรวจนครบาล จะต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบสถานภาพกำลังพล ยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรม และซักซ้อมการปฏิบัติของกำลังพลและศูนย์ปฏิบัติการของหน่วยทุกระดับ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา รวมทั้งติดตามการเสนอความต้องการงบประมาณ อุปกรณ์และยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากไม่ได้รับการสนับสนุนเพียงพอให้รายงานปัญหาข้อขัดข้องไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผ่านฝ่ายอำนวยการที่รับผิดชอบตามสายงาน

๗) กรณีเกิดการชุมนุมสาธารณะที่มีการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การปิดถนน การทำลายทรัพย์สินของสาธารณะหรือกระทำใด ๆ อันจะละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น เป็นต้น นอกจากการใช้กำลังเข้าดำเนินการตามยุทธวิธีตำรวจและตามกฎหมายแล้ว จะต้องมีการบันทึกภาพเหตุการณ์การกระทำผิดกฎหมายในการ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๗ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ชุมนุมสาธารณะและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ไว้ทุกขั้นตอน ตลอดจนบันทึกพฤติการณ์การกระทำผิดกฎหมายต่าง ๆ ของผู้ชุมนุมสาธารณะไว้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอย่างเป็นระบบต่อไป

๘) การดำเนินการตามขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนนี้ ให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อการชุมนุมอื่น ๆ ที่ไม่เข้าข่ายเป็นการชุมนุมสาธารณะหรือการชุมนุมที่มีแนวโน้มที่จะเกิดความไม่สงบอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๙) คำจำกัดความ

ก) การชุมนุมสาธารณะ หมายถึง การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุนคัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

ข) ผู้จัดการชุมนุม หมายถึง ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ เช่น ผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุม ตลอดจนผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดหมายให้ผู้อื่นมาเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะ โดยแสดงออกหรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

ค) ผู้ชุมนุม หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะไม่ว่าจะเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือนัดหมายของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

ง) พื้นที่ควบคุม หมายความว่า อาณาบริเวณที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะประกาศกำหนดเพื่อให้ผู้ชุมนุมออกจากอาณาบริเวณและห้ามบุคคลใดเข้าไปในอาณาบริเวณดังกล่าวโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

จ) เครื่องมือควบคุมฝูงชน หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ใช้ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย การบังคับใช้กฎหมาย หรือการจัดระเบียบการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ฉ) ผู้ควบคุมสถานการณ์ หมายถึง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ ตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ช) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หมายถึง หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการตำรวจซึ่งรับผิดชอบพื้นที่การชุมนุมที่ต่อเนื่องหลายพื้นที่แล้วแต่กรณี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในกรณีที่เหมาะสม ตามมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ช) ผู้บัญชาการเหตุการณ์ หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้อำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมสาธารณะภายใต้กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามแผนนี้ ซึ่งได้แก่ ผู้ควบคุมสถานการณ์ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และบุคคลผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ หรือเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามแต่กรณี

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๘ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔. อุตสาหกรรมการส่งกำลังบำรุง

ก. อุตสาหกรรมการ

- ๑) ขึ้นเตรียมการ เป็นไปตามสายงานปกติ
- ๒) การรายงานความพร้อมของการปฏิบัติขึ้นเตรียมการ เป็นไปตามแบบฟอร์ม และทั้งระยะเวลาที่กำหนด
- ๓) ขั้นตอนการเผชิญเหตุ ขั้นตอนการใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์ และขั้นตอนฟื้นฟู การรายงาน เป็นไปตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๑๘ กรณีบางเรื่องที่มีวิธีปฏิบัติเป็นพิเศษ บทที่ ๑ เหตุฉุกเฉินร้ายแรงและสะท้อนขวัญ และเหตุที่ต้องรายงานด่วน

ข. การส่งกำลังบำรุง

- ๑) ในขั้นการเตรียมการ หน่วยดำเนินการส่งกำลังบำรุงตามสายงานปกติ โดยเน้นความพร้อมของเครื่องมือควบคุมฝูงชนและสิ่งอุปกรณ์ที่อาจจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติการรักษาความสงบทั้งในแง่จำนวนและคุณภาพและให้มีการซักซ้อมการปฏิบัติในการเบิกจ่าย
- ๒) เมื่อสถานการณ์และการปฏิบัติ เริ่มเข้าสู่ขั้นการเผชิญเหตุและมีการใช้กำลังแก้ไขปัญหา ให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด เร่งรัดการส่งกำลังบำรุงให้มีความรวดเร็วกว่าปกติโดยเฉพาะสิ่งอุปกรณ์หลัก และการส่งกำลังเสบียง อาหารและน้ำดื่ม

๕. การบังคับบัญชาและการสื่อสาร

ก. การบังคับบัญชา

- ๑) ให้ทุกหน่วยขึ้นการบังคับบัญชากับผู้บัญชาการเหตุการณ์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- ๒) ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ควบคุมการปฏิบัติในพื้นที่เกิดเหตุ เปิดทำการก่อนหรือเมื่อเกิดการชุมนุมสาธารณะและรายงานที่ตั้ง การติดต่อสื่อสาร ให้ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ทราบทันที
- ๓) ให้ศูนย์ปฏิบัติการกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ (ศปก.น., ภ.๑ - ๙) และศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ติดตามสถานการณ์และการปฏิบัติของหน่วยรอง เมื่อเกิดเหตุการณ์ชุมนุมสาธารณะและเมื่อเห็นว่าหน่วยรองไม่สามารถควบคุมหรือคลี่คลายสถานการณ์ได้ และหากปล่อยไปเช่นนั้น สถานการณ์จะลุกลามเกิดความเสียหายเพิ่มขึ้น จะต้องจัดผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์เข้าควบคุม สั่งการแทนต่อจากหน่วยรองทันที
- ๔) ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์อำนวยการรักษาความสงบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เปิดทำการตลอดเวลา ตั้งอยู่ชั้น ๒๐ อาคาร ๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๕ ๕๓๑๓, ๐ ๒๒๐๕ ๓๐๕๑ - ๒ โทรสาร ๐ ๒๒๕๕ ๕๓๑๐ - ๑๒

ข. การสื่อสาร (ผนวก ข)

- ๑) ใช้ข่ายปกติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหลักในการติดต่อสื่อสาร
- ๒) การเปิดข่ายการติดต่อสื่อสารทางวิทยุตามแผนนี้ในวัน ว. เวลา น. ให้หน่วยปฏิบัติเป็นผู้กำหนดความถี่หลัก - รอง ตามที่ถือครองอยู่และไม่รบกวนทางอิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งหน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๙ ของ ๒๙ หน้า

แผน : รักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ๓) ความถี่ร่วมสำนักงานตำรวจแห่งชาติ “ปทุมวัน” VHF/FM (๑๕๒.๗๕๐ MHz)
- ๔) ความถี่ปฏิบัติการ ๑ VHF/FM (๑๕๒.๓๐๐ MHz)

ตอบรับ : โทรสาร

พลตำรวจเอก

(จักรทิพย์ ชัยจินดา)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

- ผนวก ก : การจัดเฉพาะกิจ
- ผนวก ข : ข่าวกอง
- ผนวก ค : สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย (จ่ายแยก)
- ผนวก ง : นโยบายการใช้กำลัง
- ผนวก จ : แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ
- ผนวก ฉ : การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤต
- ผนวก ช : แผนเผชิญเหตุ
- ผนวก ซ : การสื่อสาร
- ผนวก ด : การแจกจ่าย

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑ ของ ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. วัตถุประสงค์

ก. การจัดเฉพาะกิจที่กำหนดไว้ในผนวกนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยปฏิบัติระดับต่าง ๆ วางแผนเตรียมการและบริหารจัดการเพื่อให้การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะสอดคล้องรองรับและเป็นไปตามขั้นการปฏิบัติในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ที่ ครม. มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค.๕๘

ข. เพื่อใช้เป็นแนวทางให้หน่วยที่ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) และหน่วยหรือชุดปฏิบัติการตามแผนนี้ สามารถจัดเตรียมกำลังและเตรียมความพร้อมได้ตั้งแต่ในยามปกติ รวมทั้งจัดเตรียมสิ่งอุปกรณ์และการกำหนดมาตรการในการทดแทนกำลังหรือคงสภาพหน่วยได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามแผนนี้ และการใช้กำลังของหน่วยต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ค. เพื่อให้หน่วยปฏิบัติตามแผนนี้ จัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่และวางแผนเตรียมหน่วยหรือชุดปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องรองรับการปฏิบัติตามแผนนี้และมอบหมายให้หน่วยหรือชุดปฏิบัติการจัดทำคำสั่งปฏิบัติการเป็นการเฉพาะเมื่อมีสถานการณ์/การปฏิบัติในพื้นที่เฉพาะกรณี ต่อไป

๒. ขอบเขต

เป็นแนวทางในการให้หน่วยจัดทำแผนหรือคำสั่งปฏิบัติการรองรับ และเป็นแนวทางในการจัดหน่วยหรือชุดปฏิบัติการที่หน่วยระดับต่าง ๆ จะต้องดำเนินการจัดตั้งตามแผนนี้ รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของหน่วยหรือชุดปฏิบัติการเพื่อปฏิบัติการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะ

๓. การจัดหน่วยควบคุมบังคับบัญชา

ก. ศูนย์ปฏิบัติการหลัง (ศปก.หลัง) เป็นที่ปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการให้นโยบายในการแก้ไขเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ หรือดำเนินการตามข้อเรียกร้องที่เป็นเงื่อนไขการชุมนุมในระดับยุทธศาสตร์หรือกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเหตุการณ์อันสืบเนื่องจากการชุมนุมสาธารณะในภาพรวมของหน่วย ศปก.หลัง ตามแผนนี้ ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) ติดตามสถานการณ์และควบคุมอำนวยความสะดวกให้การสั่งการให้ศูนย์ปฏิบัติการหลัก และศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

๒) ขับเคลื่อนการปฏิบัติตามแผนนี้และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหากรณีเกิดสถานการณ์หลายพื้นที่หลายเหตุการณ์หรือนอกเหนือพื้นที่ปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการหลัก และศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า

๓) สนับสนุนการปฏิบัติของศูนย์ปฏิบัติการหลัก และศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการข่าว การประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติการข่าวสาร การส่งกำลังบำรุง กำลังพลและสวัสดิการ เมื่อได้รับการร้องขอรับการสนับสนุนหรือเกินขีดความสามารถของศูนย์ปฏิบัติการหลัก และศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า

ข. ศูนย์ปฏิบัติการหลัก (ศปก.หลัก) เป็นที่ติดตามสถานการณ์และควบคุมสั่งการของผู้บังคับบัญชา เพื่อแก้ไขเหตุการณ์ในภาพรวมของหน่วยหรือกรณีมีการเกิดเหตุการณ์หลายแห่งในห้วงเวลาเดียวกันในพื้นที่รับผิดชอบ ปกติจะมีที่ตั้งอยู่ในที่ตั้งหน่วยปกติ เช่น กองบัญชาการหรือตำรวจภูธรจังหวัด และเป็นทีมงานของฝ่ายอำนวยความสะดวกหรือชุดบริหารเหตุการณ์ที่มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชาและช่วยเหลือสนับสนุน

ลับมาก

๒๗๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒ ของ ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข้อมูลตามสายงานให้แก่ ศปก.สน. ศปก.หลัก ตามแผนที่ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ (ศปก.น., ภ.๑ - ๙) หน่วยระดับกองบัญชาการ (บช.) ที่เกี่ยวข้อง และ ศูนย์ปฏิบัติการกองบังคับการนครบาล ๑ - ๙ (ศปก.บก.น.๑ - ๙) และ ตำรวจภูธรจังหวัด (ภ.จว.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) ติดตามสถานการณ์ ควบคุมอำนวยความสะดวก สั่งการและสนับสนุนการปฏิบัติให้กับศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.ตร.) ให้สามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ศปก.หลัก อาจทำหน้าที่เป็น ศปก.สน. ได้หากมีความเหมาะสมต่อการควบคุมการปฏิบัติ

๒) ขับเคลื่อนการปฏิบัติและบูรณาการเป้าหมายการปฏิบัติของ ศปก.สน. แต่ละเหตุการณ์ ให้เป็นไปตามแผนหรือแนวทางที่กำหนด

๓) วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในภาพรวมของพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บังคับบัญชาในการวางแผนเตรียมการปฏิบัติในภาพรวมของหน่วย

ค. ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) เป็นที่ควบคุมสั่งการของผู้บัญชาการเหตุการณ์ (ผบ.เหตุการณ์) ที่เป็นหน่วยแยกมาจาก ศปก.หลัก เพื่อแก้ไขเหตุวิกฤตโดยตรง เน้นการปฏิบัติการทางยุทธวิธี มีที่ตั้งใกล้กับเหตุการณ์ สามารถเคลื่อนที่ได้ตลอดเวลา และเป็นทีมงานของฝ่ายอำนวยความสะดวกหรือชุดบริหารเหตุการณ์ที่ทำหน้าที่วางแผน ให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์ในการจัดการเหตุการณ์โดยมี ผบ.เหตุการณ์ ทำหน้าที่เป็นผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ผบ.ศปก.สน.) ซึ่งมีการจัดเป็น ๓ ส่วน (อนุผนวก ๑ ผังการจัด ศปก.สน.) ดังนี้

๑) ส่วนบังคับบัญชา คือ ผบ.เหตุการณ์, รอง ผบ.เหตุการณ์ หรือผู้ช่วย ผบ.เหตุการณ์

๒) ชุดบริหารเหตุการณ์ เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกและฝ่ายสนับสนุนที่ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา ในการแก้ไขเหตุการณ์และวางแผนการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะในด้านต่าง ๆ

๓) ส่วนปฏิบัติการ เป็นหน่วยปฏิบัติหรือชุดปฏิบัติการที่มีการจัดตามผนวกนี้และได้รับคำสั่งให้มาสนับสนุนการปฏิบัติซึ่งเป็นกำลังหลักในการแก้ไขปัญหาตามแผนที่ โดยมี ผู้บัญชาการกองกำลัง (ผบ.กองกำลัง) เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมกำกับดูแลกำลังส่วนปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้มาปฏิบัติตามแผนที่ ณ จุดรวมพลหรืออำนวยความสะดวกให้กำลังส่วนปฏิบัติการต่าง ๆ ปฏิบัติภารกิจตามที่ ผบ.เหตุการณ์ สั่งการ และในกรณีที่มีการปฏิบัติหลายพื้นที่หรือพื้นที่ปฏิบัติการจำเป็นต้องมีการควบคุมในระดับพื้นที่ ผบ.เหตุการณ์ อาจมอบหมายหน้าที่ให้ผู้บังคับบัญชาระดับรองลงไปจาก ผบ.กองกำลัง ไปรับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติการอย่างชัดเจนเรียกว่า “ผู้บัญชาการพื้นที่” (ผบ.พื้นที่)

ง. ที่บังคับการพื้นที่ (ทก.พื้นที่) เป็นที่ทำงานของ ผบ.พื้นที่ ที่ได้รับมอบหมายจาก ผบ.เหตุการณ์ ให้รับผิดชอบในการควบคุมสั่งการทางยุทธวิธีแก่หน่วยหรือชุดปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ โดยอาจจัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยความสะดวกและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนเท่าที่จำเป็นตามความเหมาะสมสำหรับปฏิบัติงานในที่บังคับการเพื่อช่วยเหลือ ผบ.พื้นที่ ในการวางแผนอำนวยความสะดวกและติดต่อประสานงานกับ ศปก.สน. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตามสถานการณ์

จ. การจัดทีมบริหารเหตุการณ์

๑) การปฏิบัติงานใน ศปก.สน. จะต้องทำหน้าที่ในลักษณะของฝ่ายอำนวยความสะดวกให้กับผู้บังคับบัญชา ในภาวะวิกฤติ จะต้องมีการทำงานประสานงานกันอย่างใกล้ชิด มีการจัดและความรับผิดชอบเป็นสัดส่วนชัดเจน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๓   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งทีมบริหารเหตุการณ์ขึ้น อันอาจประกอบด้วย ส่วนบังคับบัญชา ได้แก่ ผบ.เหตุการณ์/ผบ.ศปก.สน., รอง ผบ.เหตุการณ์ หรือผู้ช่วย ผบ.เหตุการณ์ และฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ฝ่ายแผนและยุทธการ, ฝ่ายการข่าวและสืบสวน, ฝ่ายสนับสนุนและส่งกำลังบำรุง, ฝ่ายประชาสัมพันธ์, ฝ่ายกฎหมายและสอบสวน, ฝ่ายประสานข้อมูล และฝ่ายอื่น ๆ ตามความเหมาะสม (ซึ่งอาจจัดจากฝ่ายอำนาจการปกติหรือบุคคลที่เหมาะสมขึ้นเป็นการเฉพาะ)

๒) ผบ.เหตุการณ์/ผบ.ศปก.สน. และ รอง ผบ.เหตุการณ์หรือผู้ช่วย ผบ.เหตุการณ์

ก) ผบ.เหตุการณ์ เป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมสาธารณะภายใต้กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องตามแผนนี้ และทำหน้าที่เป็น ผบ.ศปก.สน. ซึ่งรับผิดชอบในการตัดสินใจสั่งการและแก้ไขเหตุการณ์ ด้วยการประชุมร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูล โดยมี รอง ผบ.เหตุการณ์หรือผู้ช่วย ผบ.เหตุการณ์ เป็นผู้ช่วยเหลือและให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข) แนวทางการปฏิบัติงานของ ผบ.เหตุการณ์ ได้แก่ จัดตั้งทีมงานเพื่อบริหารเหตุการณ์วางแผนบริหารเหตุการณ์ภายใต้ข้อมูลด้านข่าวสาร กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ประชุมร่วมกับทีมบริหารเหตุการณ์ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูล ตกลงใจสั่งการและกำกับดูแลการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่

๓) ฝ่ายแผนและยุทธการ

เป็นฝ่ายอำนาจการที่ให้ข้อเสนอแนะกับ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ ในการปฏิบัติงานทางด้านยุทธวิธีและการใช้กำลังเข้าแก้ไขเหตุการณ์ โดยจะเป็นฝ่ายให้ข้อมูลข่าวสารกำลังฝ่ายเรา วางแผนเสนอแนวความคิดในการปฏิบัติด้านยุทธการของฝ่ายปฏิบัติการต่าง ๆ ตามแผนนี้แก่ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ และกำกับดูแลการปฏิบัติทางยุทธวิธีตามคำสั่งของ ผบ.เหตุการณ์ รวมทั้งประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมปฏิบัติตามแผน

๔) ฝ่ายการข่าวและสืบสวน

เป็นฝ่ายอำนาจการที่ให้ข้อเสนอแนะกับ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการข่าวกรองและกรรมวิธีด้านการข่าวในเรื่องการจัดทำข้อมูลข่าวสารของฝ่ายตรงข้ามเกี่ยวกับจำนวนกำลังการจัดหรือประกอบกำลัง การวางกำลัง การปฏิบัติหรือความเคลื่อนไหวในห้วงที่ผ่านมาและที่กำลังดำเนินการอยู่ การวิเคราะห์แนวโน้มที่จะดำเนินการในห้วงต่อไป นอกจากนั้นยังต้องรับผิดชอบจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ปฏิบัติการอื่น ได้แก่ สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และข้อมูลประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติการที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายเรา รวมทั้งการกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยบุคคล เอกสาร สถานที่ และมาตรการป้องกันการดำเนินการด้านการข่าวจากฝ่ายตรงข้าม

๕) ฝ่ายสนับสนุนและส่งกำลังบำรุง

ก) เป็นฝ่ายอำนาจการที่ให้ข้อเสนอแนะกับ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ ในการปฏิบัติงานเป็นฝ่ายอำนาจการที่รับผิดชอบงานด้านกำลังพล และงานด้านส่งกำลังบำรุง รวมทั้งการสนับสนุนอื่น ๆ ทั้งปวงให้กับทีมบริหารเหตุการณ์

ข) ฝ่ายสนับสนุนและส่งกำลังบำรุง จะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งปวงที่เกี่ยวข้องด้านกำลังพลที่ปฏิบัติการกิจ โดยเฉพาะในเรื่องการรักษายอดกำลังพล การจัดการกำลังพล การพัฒนาและการรักษาขวัญ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๔   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การรักษาวินัย กฎ ข้อบังคับและคำสั่ง การจัดการในสำนักงาน และงานเบ็ดเตล็ดที่เกี่ยวกับกำลังพลเป็นรายบุคคล

ค) สำหรับงานด้านส่งกำลังบำรุง ฝ่ายสนับสนุนและส่งกำลังบำรุงจะต้องมีการดำเนินการตามหลักการส่งกำลังบำรุงในเรื่องการส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การบริการและงานส่งกำลังบำรุงเบ็ดเตล็ด

๖) ฝ่ายประชาสัมพันธ์

ก) เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกที่ให้ออกเสนอแนะกับ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ ในการปฏิบัติงานด้านการให้ข่าวสารข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นให้หน่วยงานในสังกัดเพื่อสร้างและรักษาไว้ซึ่งความเข้าใจอันดีภายในหน่วยงานตำรวจและการให้ข่าวสารข้อเท็จจริงแก่หน่วยงานอื่น ๆ และประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจการปฏิบัติงานของตำรวจรวมทั้งเพื่อป้องกันแก้ไขความเข้าใจผิดและตอบโต้ข่าวลือหรือการปฏิบัติการทางจิตวิทยาของกลุ่มผู้ไม่หวังดี โดยเฉพาะในเรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การปฏิบัติต่อสื่อมวลชน การเตรียมการและวางแผนการแถลงข่าวอย่างเป็นระบบ

ข) การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ ที่ควรดำเนินการให้เป็นรูปธรรมตั้งแต่ในขั้นเตรียมการ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะหรือเมื่อมีเหตุวิกฤตในการชุมนุมสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) เตรียมการวางแผนประชาสัมพันธ์ชี้แจงข้อมูลข่าวสารต่อสื่อมวลชนและประชาชนทราบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างเป็นระบบทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ

(๒) กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้กับสื่อมวลชนอย่างเป็นระบบ ทั้งในเรื่องการกำหนดจุดปฏิบัติงานของสื่อมวลชนภายในพื้นที่เกิดเหตุ กำหนดสถานที่แถลงข่าว ตลอดจนชี้แจงทำความเข้าใจให้สื่อมวลชนได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติตั้งแต่เริ่มดำเนินการ

(๓) แต่งตั้งทีมโฆษกผู้แถลงข่าว (หลัก, รอง, ผู้ช่วย) ซึ่งจะต้องพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสม เป็นบุคคลที่มีความรู้และศึกษาข้อมูลหน่วยเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ มีทักษะในการสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์

(๔) วางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การกำหนดประเด็น เนื้อหาของข่าวสารที่จะแถลง ทำตารางเวลาแถลงข่าว แจกข่าว เป็นระยะ จัดช่วงเวลาให้นักข่าวสอบถาม ตลอดจนประเมินความเห็นของสาธารณชนและของสื่อต่อการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ โดยอาจกำหนดสถานการณ์หรือตั้งสมมุติฐานของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจัดทำรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้าเป็นกรณี ๆ ไป เพื่อให้สามารถซักซ้อมการปฏิบัติและเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริงเมื่อเกิดเหตุการณ์

(๕) การเตรียมการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุวิกฤต ทั้งในเรื่องการประสานงานกับสื่อมวลชน การอำนวยความสะดวกให้สื่อมวลชนอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมและไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งมีมาตรการควบคุมที่ชัดเจนกรณีสื่อมวลชนไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๕   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๗) ฝ่ายกฎหมายและสอบสวน

ก) เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะกับ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ ในด้านกฎหมายทั้งในด้านที่ให้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานและในด้านที่เป็นช่องว่างหรือข้อบังคับที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เพื่อเป็นการป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยร่วมประชุมวางแผนกับทีมบริหารเหตุการณ์อย่างใกล้ชิด ตลอดจนเตรียมการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทางกฎหมาย รวมทั้งวางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับชุดผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและการสอบสวนที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามแผนนี้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านกฎหมายและสอบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข) การปฏิบัติที่สำคัญของฝ่ายสอบสวนและกฎหมายที่จะต้องดำเนินการ ได้แก่ การร่วมประชุมวางแผนกับทีมบริหารเหตุการณ์อย่างใกล้ชิด การให้ข้อเสนอแนะในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การทำหน้าที่พนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตั้งแต่เริ่มปฏิบัติ และการทำหน้าที่ฝ่ายกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่จะต้องติดตามการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนการปฏิบัติ

ค) ในกรณีที่หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ไม่สามารถจัดตั้งชุดผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและการสอบสวนขึ้นเป็นการเฉพาะได้ ให้ฝ่ายกฎหมายและสอบสวนเป็นหน่วยรับผิดชอบจัดเจ้าหน้าที่ดำเนินการแทนหรือเสนอ ผบ.เหตุการณ์ พิจารณามอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำหน้าที่ชุดดังกล่าวตามความเหมาะสม

๘) ฝ่ายประสานข้อมูล

ก) เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับทีมบริหารเหตุการณ์ เพื่อเป็นผู้ช่วยเหลือ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ ในลักษณะฝ่ายอำนวยความสะดวกประจำตัวหรือเลขานุการของ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการปฏิบัติงานในทุกส่วนงานของ ศปก.สน. เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องประสานสอดคล้องในการปฏิบัติของแต่ละฝ่ายและเกิดความชัดเจนในการสั่งการของ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์

ข) ฝ่ายประสานข้อมูล จะเป็นศูนย์รวมในการบันทึกรายละเอียดข้อมูลเหตุการณ์ ข้อเสนอแนะ ข้อมูลการประสานการปฏิบัติภายใน ศปก.สน. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานใน ศปก.สน. ทุกฝ่ายได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามสายงาน รวมทั้งเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะกับ ผบ.ศปก.สน./ผบ.เหตุการณ์ ในการปฏิบัติงานโดยประกอบกำลังจาก เจ้าหน้าที่ฝ่ายอำนวยความสะดวก และบุคคลที่เหมาะสม

๔. หน่วยควบคุมฝูงชน

ก. การกิจของหน่วยควบคุมฝูงชน

หน่วยควบคุมฝูงชน เป็นกำลังปฏิบัติการหลักที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะกิจสำหรับใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะและรักษาความปลอดภัยบริเวณที่ชุมนุมหรือบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งการป้องกันปราบปรามการก่อความไม่สงบตามสถานการณ์ภายใต้อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การจัดตั้งหน่วยควบคุมฝูงชน กำหนดให้มีการจัดตั้งในระดับกองร้อยควบคุมฝูงชน และสามารถประกอบกำลังมากกว่า ๑ กองร้อยขึ้นไปตามระดับสถานการณ์และนโยบายการใช้กำลัง

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

๑) บข.น. จัดและประกอบกำลังจำนวน ๒๓ กองร้อย (บก.อศฝ. จำนวน ๕ กองร้อย และ บก.น.๑ - ๙ บก.ละ ๒ กองร้อย)

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๖ ของ ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒) ภ.๑ - ๙ จัดและประกอบกำลัง ในระดับ กองบัญชาการ สำหรับการสนับสนุนหน่วยในพื้นที่
รับผิดชอบ หน่วยละ ๑ กองร้อย และสั่งการ ควบคุมกำกับดูแลให้ตำรวจภูธรจังหวัดในสังกัด จัดและประกอบ
กำลังกองร้อยควบคุมฝูงชน หน่วยละ ๒ กองร้อย รวมทั้งสิ้น ๑๖๓ กองร้อย

๓) บข.ตชต. จัดและประกอบกำลัง จำนวน ๑๖ กองร้อย

๔) บข.ก. จัดและประกอบกำลัง จำนวน ๒ กองร้อย

๕) การจัดและประกอบกำลังในชั้นต้น รวมทั้งสิ้น ๒๐๔ กองร้อย และให้ทุกหน่วยที่รับผิดชอบในการ
จัดกำลังเตรียมการประกอบกำลังกองร้อยควบคุมฝูงชนเพิ่มเติมในทุกระดับหน่วยตามขีดความสามารถและตาม
สัดส่วนกำลังพลที่มีอยู่ของแต่ละหน่วย โดยเฉพาะจะต้องมีการพิจารณาจัดกำลังพลเข้ารับการฝึกอบรมตามที่
กำหนดไว้เพิ่มเติม สำหรับเตรียมการใช้เป็นกำลังสำรองเพื่อที่สามารถเพิ่มเติมกำลังหรือสับเปลี่ยนหมุนเวียน
การปฏิบัติได้ตามสถานการณ์หรือสนับสนุนการปฏิบัติเพิ่มเติมได้ทันทีเมื่อได้รับคำสั่ง

ค. การจัดกำลังกองร้อยควบคุมฝูงชน

๑) กองร้อยควบคุมฝูงชน (ร้อย คฝ.) ๑ กองร้อย ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๕ นาย
(ทำหน้าที่ ผบ.ร้อย ๑ นาย, รอง ผบ.ร้อย ๑ นาย และ ผบ.มว. ๓ นาย) และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน
จำนวน ๑๕๐ นาย รวมทั้งสิ้น ๑๕๕ นาย

ก) บก.ร้อย จำนวน ๒๐ นาย ประกอบด้วย ผบ.ร้อย ๑ นาย, รอง ผบ.ร้อย จำนวน ๑ นาย,
จ่ากองร้อย ๑ นาย, จนท.สื่อสาร ๒ นาย, จนท.พยาบาล ๒ นาย, จนท.ธุรการประจำ บก.ร้อย ๓ นาย,
พลขับ ๕ นาย, จนท. บันทึกภาพและเสียง ๒ นาย และ จนท.ส่งกำลังบำรุง ๓ นาย

ข) มว.ควบคุมฝูงชน จำนวน ๓ มว. (โล่กระบอง) แต่ละ มว. ประกอบด้วยกำลังพล
๔๕ นาย (ผบ.มว.๑ นาย, รอง ผบ.มว.๑ นาย, บก.มว.๓ นาย และ ๔ หมู่ควบคุมฝูงชน ซึ่งประกอบด้วย
ผบ.หมู่ ๑ นาย, รอง ผบ.หมู่ ๑ นาย และ จนท. ประจำหมู่ ๘ นาย)

ค) การจัดกำลังเป็นกองร้อยควบคุมฝูงชน สามารถปรับลดหรือเพิ่มเติมกำลังได้ตามสถานการณ์และ
ความเหมาะสมในการปฏิบัติภารกิจ

๒) เครื่องมืออุปกรณ์ประจำกาย ประจำกองร้อยควบคุมฝูงชน และประจำหน่วยระดับกองบัญชาการ
เป็นไปตามอัตราที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

๓) คุณสมบัติของกำลังกองร้อยควบคุมฝูงชน กำลังที่ปฏิบัติหน้าที่กองร้อยควบคุมฝูงชนทุกนาย
จะต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรควบคุมฝูงชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจะต้องมีการฝึกทบทวน
อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องมือพิเศษจะต้องฝึกทบทวนเกี่ยวกับการใช้อาวุธพิเศษ
ดังกล่าวอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ง. การประกอบกำลัง การประกอบกำลังกองร้อยควบคุมฝูงชนมากกว่า ๑ กองร้อยขึ้นไป จะต้องจัดให้มี
ผู้ควบคุมการปฏิบัติ และที่บังคับการควบคุมการปฏิบัติของกองร้อยควบคุมฝูงชนในภาพรวมทุกครั้ง

จ. แผนการใช้กำลังปฏิบัติภารกิจ การใช้กำลังกองร้อยควบคุมฝูงชนอาจลดกำลังพลในส่วนของ บก.ร้อย
หรือส่วนใดส่วนหนึ่งลงได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละสถานการณ์ แต่ในการจัดและ
การประกอบกำลังเพื่อเข้ารับการฝึก ให้ทุกหน่วยจัดเต็มตามอัตราที่กำหนด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๗ ของ ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕. ชุดเคลื่อนที่เร็ว

ก. ภารกิจของชุดเคลื่อนที่เร็ว

ชุดเคลื่อนที่เร็ว (ซคร.) เป็นกำลังที่ประกอบอาวุธเพื่อใช้ในการเผชิญเหตุเบื้องต้นและปฏิบัติการทางยุทธวิธีเพื่อแก้ไขปัญหาการรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณรอบพื้นที่ชุมนุมสาธารณะหรือปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมายจาก ผบ.เหตุการณ์

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

- ๑) บข.น., ภ.๑ - ๙ จัดอย่างน้อยหน่วยละ ๑ หมวด
- ๒) บก.น.๑ - ๙ และ ภ.จว. ทุก จว. จัดหน่วยละ ๑ หมวด
- ๓) หน่วยรับผิดชอบจัดกำลัง จะต้องดำเนินการฝึกอบรมการปฏิบัติการทางยุทธวิธีตำรวจ และการปฏิบัติเฉพาะตำแหน่งให้กับกำลังพลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดเคลื่อนที่เร็วเป็นการเฉพาะ และมีการซักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดเคลื่อนที่เร็ว

- ๑) ชุดเคลื่อนที่เร็ว ๑ ชุด ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย (ทำหน้าที่ ผบ.ชุด) และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน ๔๔ นาย รวมทั้งสิ้น ๔๕ นาย
- ๒) การจัดชุดเคลื่อนที่เร็ว ประกอบด้วย ผบ.ชุด ๑ นาย (ส), รองหัวหน้าชุด ๑ นาย, ผู้ควบคุมรถ ๑๐ นาย (๑ นาย/คัน), พลขับ ๑๐ นาย (๑ นาย/คัน), เจ้าหน้าที่บันทึกภาพนิ่งและวิดีโอ ๑ นาย, เจ้าหน้าที่คุ้มกันจุดสูงชม ๒ นาย และเจ้าหน้าที่ประจำชุด ๒๐ นาย
- ๓) อาวุธยุทโธปกรณ์ประจำชุดเคลื่อนที่เร็ว ประกอบด้วย รถยนต์สายตรวจ ๔ ประตู จำนวน ๙ คัน, รถควบคุมผู้ต้องหา จำนวน ๑ คัน, ปืนพกขนาด ๙ มม. จำนวน ๔๕ กระบอก, ปืนเล็กยาว ๒๐ กระบอก, ปืนลูกซอง ๑๐ กระบอก และอุปกรณ์ทางยุทธวิธีต่าง ๆ

๖. ชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี

ก. ภารกิจของชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี

ชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี (ขป.พศ.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษ ทั้งในหน่วยที่มีโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับและหน่วยที่จำเป็นต้องประกอบกำลังขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติการกิจและปฏิบัติการทางยุทธวิธีในการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ หรือการแก้ไขปัญหาการจับตัวประกันในเหตุการณ์ชุมนุมหรือการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ชุมนุมโดยกลุ่มคนที่มีความชำนาญการและใช้อาวุธที่มีความร้ายแรง

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

- ๑) บข.น., ภ.๑ - ๙ และ บข.ตชด. จัดและประกอบกำลังอย่างน้อยหน่วยละ ๒ ชุด
- ๒) บก.น.๑ - ๙, ภ.จว. ทุก จว. และ กก.ตชด. จัดและประกอบกำลังอย่างน้อยหน่วยละ ๑ ชุด
- ๓) กรณีหน่วยรับผิดชอบจัด ยังไม่สามารถจัดและประกอบกำลังชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี ตามแผนนี้เป็นการเฉพาะได้ อาจใช้กำลังชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี (SWAT) ตามแผนรักษาความสงบ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กรกฎ/๕๒) เป็นการชั่วคราวโดยอนุมัติก่อนได้ แต่ต้องมีการจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่และกำหนดความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้เกิดความชัดเจนไม่ให้เกิดข้อขัดข้องกับการปฏิบัติตามแผนกรกฎ/๕๒

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๘   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี

๑) ชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี ๑ ชุด ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่หัวหน้าชุดปฏิบัติการ และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน ๔ นาย ทำหน้าที่ เจ้าหน้าที่ประจำชุดปฏิบัติการ

๒) อาวุธยุทธโศปกรณ์และอุปกรณ์ประจำชุดปฏิบัติการ ประกอบด้วย ปืนพกกึ่งอัตโนมัติขนาด ๙ มม. จำนวน ๕ กระบอก, ปืนกลมือ ขนาด ๙ มม.จำนวน ๕ กระบอก, ปืนเล็กยาวพร้อมอุปกรณ์การตรวจการณ์และชুমยิงระยะไกล จำนวน ๑ กระบอก, เสื้อเกราะกันกระสุน จำนวน ๕ ตัว, วิทยุรับ-ส่ง ชนิดมีปากพูด – หูฟังติดตัว ขนาด ๑ - ๕ วัตต์ จำนวน ๕ ชุด และยานพาหนะสำหรับการเคลื่อนย้ายกำลัง และอาวุธยุทธโศปกรณ์

๓) กำลังพลชุดปฏิบัติการทุกนาย จะต้องได้รับการฝึกอบรมการปฏิบัติการทางยุทธวิธีและการปฏิบัติการพิเศษตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด (โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติอาจมอบหมายให้ บช.ศ.หรือ บก.สอ.บช.ตชด. เป็นหน่วยดำเนินการฝึกแล้วแต่กรณีไป) และมอบหมายให้หน่วยรับผิดชอบจัดดำเนินการตรวจความพร้อมและซักซ้อมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๗. ชุดปฏิบัติการพิเศษเฉพาะกิจ

ก. ภารกิจของชุดปฏิบัติการพิเศษเฉพาะกิจ

ชุดปฏิบัติการพิเศษเฉพาะกิจ (ขป.พคก.) เป็นการจัดตั้งและประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะในหน่วยที่ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี (ขป.พค.) แต่หน่วยยังไม่สามารถจัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธีได้ เพื่อเป็นชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจไว้สำหรับเผชิญเหตุและปฏิบัติการกิจทางยุทธวิธีเบื้องต้นในระหว่างที่รอให้ชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธีของหน่วยเหนือหรือหน่วยอื่นเดินทางมาสนับสนุนการปฏิบัติเพื่อระงับยับยั้งและป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

หน่วยที่ได้มอบหมายให้จัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี (ขป.พค.) ตามข้อ ๖. ที่ยังไม่สามารถจัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธีได้ จะต้องดำเนินการการจัดและการประกอบกำลังชุดปฏิบัติการพิเศษเฉพาะกิจนี้ไว้อย่างน้อยหน่วยละ ๑ ขป. พร้อมทั้งจัดทำคำสั่งมอบหมายหน้าที่และกำหนดให้มีการฝึกเตรียมความพร้อมทางยุทธวิธีไว้เป็นการเฉพาะโดยอาจร้องขอรับการสนับสนุนการจัดการฝึกจาก บช.ศ. หรือ บก.สอ.บช.ตชด.

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดปฏิบัติการพิเศษเฉพาะกิจ

การจัด การประกอบกำลังและอาวุธยุทธโศปกรณ์ของชุดปฏิบัติการพิเศษเฉพาะกิจ เช่นเดียวกับชุดปฏิบัติการพิเศษทางยุทธวิธี (ขป.พค.)

๘. ชุดเจรจาต่อรอง

ก. ภารกิจของชุดเจรจาต่อรอง

ชุดเจรจาต่อรอง (ขตร.) จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นชุดประสานงานและเจรจากับผู้จัดการชุมนุม แกนนำหรือหัวหน้ากลุ่มผู้ชุมนุมในระดับนโยบายโดยผ่านความเห็นชอบหรือตามสั่งการของผู้บัญชาการเหตุการณ์เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อควบคุมการชุมนุมสาธารณะให้เป็นได้ด้วยความสงบเรียบร้อยและการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์โดยสันติวิธี รวมทั้งสร้างหรือกำหนดช่องทางวิธีการในการติดต่อประสานงานกับผู้จัดการชุมนุม แกนนำหรือหัวหน้ากลุ่มผู้ชุมนุมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการชี้แจง

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๙   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ทำความเข้าใจให้ทราบแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและป้องปรามการโฆษณาชวนเชื่อหรือแจ้งข่าวสารที่บิดเบือนข้อเท็จจริงอันนำไปสู่การสร้างกระแสความชอบธรรมในการไม่ยอมรับต่อการดำเนินการของเจ้าหน้าที่หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

- ๑) บช.น., ภ.๑ - ๙ จัดและประกอบกำลังชุดเจรจาต่อรอง หน่วยละ ๒ ชุด
- ๒) บก.น.๑ - ๙, ภ.จว. ทุก จว. จัดและประกอบกำลังชุดเจรจาต่อรอง หน่วยละ ๑ ชุด

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดเจรจาต่อรอง

๑) ชุดเจรจาต่อรอง ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๓ นาย ทำหน้าที่ หัวหน้าชุด ๑ นาย, ผู้เจรจาต่อรอง ๒ นาย และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน ๔ นาย ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้เจรจา, เจ้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายข่าวกรอง, เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลและเจ้าหน้าที่สื่อสาร

๒) ผู้เจรจาต่อรอง ประกอบด้วย ผู้เจรจาหลัก และผู้เจรจารอง มีหน้าที่ดำเนินการเจรจาต่อรองตามแนวทางที่ ผบ.เหตุการณ์ กำหนด วางแผนสร้างหรือกำหนดช่องทาง/วิธีการที่จะติดต่อกับผู้จัดการชุมนุม แกนนำหรือหัวหน้ากลุ่มผู้ชุมนุม ใช้ยุทธวิธีและเทคนิคในการเจรจาเพื่อเก็บข้อมูลและประเมินสถานการณ์แล้วรายงานความก้าวหน้าในการเจรจาให้ ผบ.เหตุการณ์ ทราบโดยต่อเนื่อง

๓) ผู้ช่วยผู้เจรจา มีหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์การเจรจาและป้อนข้อมูลให้กับผู้เจรจาต่อรอง ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลของคู่เจรจาในด้านต่าง ๆ เช่น เรื่องเสียง จังหวะการพูด คำพูดที่สละุดอารมณ์ การตีความหมาย คำพูด จับสังเกตคนร้าย เป็นต้น และเป็นผู้รับส่งข้อมูลระหว่าง ผบ.เหตุการณ์ กับผู้เจรจาต่อรอง

๔) เจ้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายข่าวกรอง มีหน้าที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ สภาพของพื้นที่ที่เกิดเหตุ ข้อมูลที่ควรจะต้องสืบค้น เช่น แกนนำหรือหัวหน้ากลุ่ม, วัตถุประสงค์ของกลุ่ม, เป้าหมาย, พื้นที่ชุมนุม, เส้นทางที่เกี่ยวข้อง, จำนวนของผู้ชุมนุม, สถานการณ์ความรุนแรง, แนวโน้มสถานการณ์, และพฤติกรรมของกลุ่มผู้ชุมนุมในอดีตที่ผ่านมา เป็นต้น โดยการทำงานร่วมกับฝ่ายสืบสวนหาข่าวอย่างใกล้ชิด

๕) เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล มีหน้าที่บันทึกข้อมูลทุกอย่างที่เกิดขึ้นในระหว่างการเจรจาต่อรอง เช่น สถานการณ์ในการเจรจา ความต้องการของผู้ชุมนุม ข้อเรียกร้อง การตัดสินใจหรือการดำเนินการต่อข้อเรียกร้อง เป็นต้น แล้วรวบรวมข้อมูลส่งให้กับ ผบ.เหตุการณ์

๖) เจ้าหน้าที่สื่อสาร มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการติดต่อสื่อสารและควบคุมการทำงานของเครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการติดต่อกับคู่เจรจาตลอดทั้งเวลาในการเจรจาต่อรอง

๗) หัวหน้าชุดเจรจาต่อรองและผู้เจรจาต่อรอง ทุกคนจะต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเจรจาต่อรองของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ชุดเจรจาต่อรองทุกคนจะต้องได้รับการฝึกอบรมตามบทบาทหน้าที่ในชุดเจรจาต่อรองตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

๙. ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด

ก. ภารกิจของชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด

ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (ชกทบ.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นในหน่วยที่มีโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับ เพื่อปฏิบัติภารกิจในการตรวจค้น เก็บกู้ ทำลายวัตถุระเบิดหรือวัตถุต้องสงสัยต่าง ๆ ในพื้นที่

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๐ ของ ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การชุมนุมและบริเวณรอบพื้นที่การชุมนุมเพื่อรักษาความปลอดภัยและป้องกันเหตุแทรกซ้อนหรือการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่ง ผ.บ.เหตุการณ์ อาจร้องขอรับการสนับสนุนหรือสั่งการให้มาเตรียมพร้อม ณ ศปก.สน. หรือเตรียมพร้อมในพื้นที่เพื่อสามารถปฏิบัติภารกิจได้ทันทีเมื่อสั่ง

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

- ๑) ภ.จว.ที่ได้รับการกำหนดตำแหน่ง ต.ทบ. ให้จัดชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ตามที่ได้รับการกำหนดตำแหน่งในแต่ละหน่วยสำหรับปฏิบัติภารกิจ
- ๒) บก.ตปพ.บข.น. จัด ๔ ชุด
- ๓) บก.สอ.บข.ตชด., กก.ตชด.๑๑ - ๑๔, ๒๑ - ๒๔, ๓๑ - ๓๔, ๔๑ - ๔๔ และ กก.๑ - ๙ กฝ.บข.ตชด. จัดหน่วยละ ๑ ชุด เตรียมพร้อมให้การสนับสนุนหน่วยตำรวจในพื้นที่หรือหน่วยอื่น ๆ เมื่อได้รับคำสั่ง รวมทั้งสิ้น ๒๖ ชุด

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด

- ๑) ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่ หัวหน้าชุด และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน ๔ นาย รวมทั้งสิ้น ๕ นาย
- ๒) สิ่งอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้เป็นไปตามที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนด
- ๓) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกนาย จะต้องสำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือเทียบเท่า และได้รับการบรรจุในตำแหน่งที่มีเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน (ต.ทบ.) ของหน่วย

๑๐. ชุดปฏิบัติการสุนัขตำรวจ

ก. ภารกิจของชุดเคลื่อนที่เร็ว

ชุดปฏิบัติการสุนัขตำรวจ (ขป.สต.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นในหน่วยที่มีโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับเป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติภารกิจในการรักษาความปลอดภัย การตรวจสอบบุคคลหรือสิ่งของต้องสงสัย การสนับสนุนการตรวจสอบวัตถุระเบิด และการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

- ๑) บข.น. และ ภ.๑ - ๙ จัดหน่วยละ ๒ ชุดปฏิบัติการ
- ๒) กก.ตชด.๑๑ - ๑๔, ๒๑ - ๒๔, ๓๑ - ๓๔, ๔๑ - ๔๔ จัดหน่วยละ ๑ ชุดปฏิบัติการ เตรียมพร้อมให้การสนับสนุนหน่วยตำรวจในพื้นที่หรือหน่วยอื่น ๆ เมื่อได้รับคำสั่ง รวมทั้งสิ้น ๑๖ ชุด

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดเคลื่อนที่เร็ว

- ๑) ชุดปฏิบัติการสุนัขตำรวจ ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่ หัวหน้าชุดปฏิบัติ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน ๔ นาย ทำหน้าที่ผู้บังคับสุนัข และสุนัขประเภทต่าง ๆ ได้แก่ สุนัขยาม, สุนัขสอดรอย, สุนัขลาดตระเวน, สุนัขตรวจค้นวัตถุระเบิด ประเภทละ ๑ ตัว หรือจัดตามที่หน่วยได้รับการบรรจุภายใน ๔ ประเภทที่กำหนด จำนวน ๔ ตัว
- ๒) ผู้บังคับสุนัขและสุนัขตำรวจที่จัดตั้งและบรรจุในชุดปฏิบัติการ จะต้องผ่านการฝึกตามประเภทให้มีความสามารถปฏิบัติงานได้ตามประเภทการใช้งานที่กำหนด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๑ ของ ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑๑. ชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวส่วนหน้า

ก. ภารกิจของชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวส่วนหน้า

ชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวส่วนหน้า (ขป.สส.สน.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อปฏิบัติภารกิจในการสืบสวนหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบสวนหาข้อมูลสำคัญ เช่น ผู้นำการชุมนุม ผู้สนับสนุนข้อเรียกร้อง แนวโน้มของการประท้วง การกระทำที่เกินกว่าขอบเขตเสรีภาพที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ การละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะและกฎหมายอื่น เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอบสวนดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด หรือผู้เตรียมการจะก่อเหตุร้าย หรือความรุนแรง

การปฏิบัติการสืบสวนหาข่าว เน้นการปฏิบัติการทางลับและมีมาตรการปกปิดซ่อนพรางเพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายผู้ชุมนุมต่อต้านการปฏิบัติการหรือใช้เป็นข้อมูลโฆษณาชวนเชื่อเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นในการกระทำผิดและกระทำเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานในการกระทำผิดอันนำไปสู่การสอบสวนดำเนินคดีหลังสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

๑) บก.น.๑ - ๙ และ ภ.จว. ทุก จว. จัดและประกอบกำลังชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวส่วนหน้า หน่วยละ ๑ ขป.

๒) บช.น. และ ภ.๑-๙ จัดและประกอบกำลังชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวส่วนหน้า หน่วยละ ๒ ขป. ไว้สนับสนุนเป็นส่วนรวมให้กับหน่วยระดับพื้นที่หรือปฏิบัติการในพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าว

๑) ชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าว ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่หัวหน้าชุดปฏิบัติการ และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน ๕ นาย เป็นเจ้าหน้าที่ประจำชุดปฏิบัติการ

๒) สิ่งอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติการข่าว ให้พิจารณาจัดตามความเหมาะสม และสถานการณ์ โดยมุ่งเน้นการรักษาความลับและปกปิดซ่อนพราง

๑๒. ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน

ก. ภารกิจของชุดรวบรวมพยานหลักฐาน

๑) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน (ขพฐ.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกภาพนิ่งและภาพวีดิทัศน์ บันทึกเสียง เก็บรวบรวมพยานหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ก่อนการชุมนุม ระหว่างการชุมนุม และหลังการชุมนุม รวมทั้งบันทึกเหตุการณ์การชุมนุมเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดี ตั้งแต่ก่อนและระหว่างการชุมนุมในความผิดที่เกี่ยวกับการเตรียมการจะก่อเหตุร้ายหรือความผิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินคดีหลังจากสถานการณ์การชุมนุมกลับคืนสู่ภาวะปกติ

๒) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน อาจปฏิบัติงานร่วมกับ ชุดปฏิบัติการสืบสวนหาข่าวส่วนหน้า หรือกำลังควบคุมฝูงชน หรืออำพรางตัวแยกต่างหาก ตามสถานการณ์

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

๑) บก.น.๑ - ๙ และ ภ.จว. ทุก จว. จัดและประกอบกำลังชุดรวบรวมพยานหลักฐาน หน่วยละ ๑ ชุด

๒) บช.น. และ ภ.๑ - ๙ จัดและประกอบกำลังชุดรวบรวมพยานหลักฐาน หน่วยละ ๒ ชุด ไว้สนับสนุนเป็นส่วนรวมให้กับหน่วยระดับพื้นที่หรือปฏิบัติการในพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๑๒   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดรวบรวมพยานหลักฐาน

๑) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่ หัวหน้าชุด และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน ๔ นาย

๒) เครื่องมือและอุปกรณ์ประจำชุด ประกอบด้วย กล้องถ่ายวิดีโอทัศนนอกสถานที่ พร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๒ ชุด, กล้องถ่ายภาพนิ่ง พร้อมอุปกรณ์ สำหรับถ่ายภาพจากระยะไกล จำนวน ๓ ชุด และอุปกรณ์ บันทึกภาพผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามความคิดริเริ่มของหน่วย

๑๓. ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยา

ก. ภารกิจของชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยา

ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยา (ซปซส.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษ โดยใช้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของหน่วยที่มีโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับและหน่วยที่จำเป็นต้องประกอบกำลังขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ภาวะวิกฤติของหน่วยในแต่ละระดับ และปฏิบัติการทางจิตวิทยากับมวลชนในพื้นที่ รวมทั้งประสานงานกับสื่อมวลชน ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

๑) สท.รับผิดชอบจัดและประกอบกำลัง ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยาขนาดใหญ่ ในภาพรวมของหน่วยระดับ ตร. (เต็มรูปแบบ) จำนวน ๑ ชุด

๒) บช.น. และ ภ.๑ - ๙ จัดและประกอบกำลัง ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยาขนาดกลางหน่วยละ ๑ ชุด

๓) บก.น.๑ - ๙ และ ภ.จว.ทุก จว. จัดและประกอบกำลัง ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยาขนาดเล็ก หน่วยละ ๑ ชุด

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยา

๑) องค์ประกอบสำคัญของชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยา ประกอบด้วยชุดรวบรวมข้อมูลข่าวสาร, ชุดปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ประจำ ศปก.สน., ชุดปฏิบัติงาน ณ ศูนย์แถลงข่าวหรือศูนย์สื่อมวลชนประจำหน่วยงานปกติ และเจ้าหน้าที่ตอบข้อซักถามทางโทรศัพท์

๒) การประกอบกำลังของชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยา

ก) ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย หัวหน้าเจ้าหน้าที่สารนิเทศ เป็นผู้รับผิดชอบ ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ ๓๐ - ๖๐ คน

ข) ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยาขนาดกลาง ประกอบด้วย หัวหน้าเจ้าหน้าที่สารนิเทศ เป็นผู้รับผิดชอบ ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ ๗ - ๑๗ คน

ค) ชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยาขนาดเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าเจ้าหน้าที่สารนิเทศ เป็นผู้รับผิดชอบ ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ ๔ - ๖ คน

๑๔. ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ

ก. ภารกิจของชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ

ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ (ซตสท.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษ และประกอบกำลังขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติการปิดกั้น รักษาสถานที่เกิดเหตุ ตรวจสถานที่เกิดเหตุ ในพื้นที่ชุมนุมและพื้นที่คาบเกี่ยวที่มีการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๑๓   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

๑) บช.น. ภ.๑ - ๙ จัดและประกอบกำลัง ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ หน่วยละอย่างน้อย ๑ ชุด

๒) บก.น.๑ - ๙ และ ภ.จว.ทุก จว. จัดและประกอบกำลัง ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ หน่วยละ ๑ ชุด

๓) สพฐ.ตร. โดย ศพฐ. ๑ - ๑๐ และ พฐ.จว. ที่รับผิดชอบพื้นที่ในระดับ บช. และ ภ.จว. จัดเจ้าหน้าที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔) สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ รับผิดชอบจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจสนับสนุนการปิดกั้นและรักษาสถานที่เกิดเหตุให้กับชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ

ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย เป็นหัวหน้าชุด, นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๓ นาย ทำหน้าที่ หัวหน้าฝ่ายรักษาสถานที่เกิดเหตุ, หัวหน้าฝ่ายตรวจสถานที่เกิดเหตุ, ผู้ประสานงานประจำชุด และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ประจำชุด ปฏิบัติการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จำนวน ๓ - ๕ นายหรือตามความเหมาะสม

๑๕. ชุดผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีชีวภาพ

ก. ภารกิจของชุดผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีชีวภาพ

ชุดผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีชีวภาพ (ชคชภ.) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษ โดยหน่วยที่มีโครงสร้างการปฏิบัติงานรองรับและหน่วยที่จัดกำลังสนับสนุนเป็นการเฉพาะ เพื่อปฏิบัติการในกรณีได้รับรายงานว่ามีการตรวจพบหรือการใช้อาวุธเคมีชีวภาพหรือการรั่วไหลของสารพิษในพื้นที่การชุมนุมหรือบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งการตรวจสอบพื้นที่กรณีมีการแจ้งเหตุเกี่ยวกับสารพิษหรืออาวุธเคมีชีวภาพในพื้นที่การชุมนุมเพื่อรักษาความปลอดภัยในการชุมนุมสาธารณะ

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

๑) บช.น. และ ภ.๑ - ๙ จัดชุดประสานงานประจำชุดผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีชีวภาพ ที่ร้องขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติการใน ระดับ บช. หน่วยละ ๑ ชุด

๒) บก.น.๑ - ๙ และ ภ.จว.ทุก จว. จัดชุดประสานงานประจำชุดผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีชีวภาพ ที่ร้องขอรับการสนับสนุนในพื้นที่ปฏิบัติการ หน่วยละ ๑ ชุด

๓) รพ.ตร. จัดแพทย์และพยาบาลสำหรับการปฐมพยาบาลเกี่ยวกับสารพิษและอาวุธเคมีชีวภาพ ปฏิบัติภารกิจประจำชุดตามความเหมาะสม เมื่อได้รับการร้องขอจากชุดประสานงานระดับ บช.,บก

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีชีวภาพ

๑) ชุดประสานงานประจำชุดผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีชีวภาพ (ชปส.คชภ.) ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่หัวหน้าชุดประสานงาน ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ๒ นาย ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ธุรการและเจ้าหน้าที่สื่อสาร

๒) ชุดประสานงานฯ จะต้องประสานการปฏิบัติกับ กอ.ปภ. พื้นที่ (สปฉ.๑๐: ส่วนงานสารเคมี วัตถุอันตราย และกัมมันตรังสี) ตั้งแต่ในยามปกติที่ได้รับคำสั่งมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ และหน่วยงานสนับสนุนในระดับพื้นที่ เพื่อจัดทำเครือข่ายการประสานงานเมื่อมีสถานการณ์

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๑๔   ของ   ๑๔ หน้า

ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑๖. ชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค

ก. ภารกิจของชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค

ชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV และ Social Media) จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมสาธารณะ พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เส้นทาง การเคลื่อนย้ายของกลุ่มผู้ชุมนุม เหตุการณ์ที่สำคัญ ผ่านระบบกล้อง CCTV และ Social Media เป็นข้อมูลให้ ศปก.สน. พิจารณาวางแผน/สั่งการ ให้การปฏิบัติของหน่วย/ชุดต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

๑) บช.น. ภ. ๑ - ๙ จัดชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV และ Social Media) ที่ร้องขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจในระดับ บช. หน่วยละ ๑ ชุด

๒) บก.น.๑ - ๙ และ ภ.จว.ทุก จว. จัดชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV และ Social Media) ที่ร้องขอรับการสนับสนุนในพื้นที่ปฏิบัติการ หน่วยละ ๑ ชุด

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV และ Social Media)

ชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV และ Social Media) ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่หัวหน้าชุดฯ และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ประจำชุดฯ ตามความเหมาะสม

๑๗. ชุดช่างสนาม

ก. ภารกิจของชุดช่างสนาม

ชุดช่างสนาม จัดตั้งโดยการประกอบกำลังขึ้นเป็นกรณีพิเศษ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติให้กับกองร้อยควบคุมฝูงชน ในการสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนสิ่งกีดขวาง เพื่อให้พื้นที่ปฏิบัติการเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติของกองร้อยควบคุมฝูงชน รวมทั้งการปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับด้านงานช่าง สนับสนุนการปฏิบัติของ ศปก.สน.

ข. หน่วยรับผิดชอบในการจัดและประกอบกำลัง

บช.ตชด. จัดชุดช่างสนาม สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ โดยจัดจำนวนชุดช่างสนามตามความเหมาะสมของพื้นที่ปฏิบัติการ และแผนการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะเฉพาะพื้นที่นั้น

ค. การจัดและประกอบกำลังของชุดช่างสนาม

ชุดช่างสนาม ๑ ชุด ประกอบด้วย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๑ นาย ทำหน้าที่หัวหน้าชุดฯ และข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร/ประทวน จำนวน ๔ นาย ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ประจำชุดฯ

๑๘. หน่วยสื่อสารเฉพาะกิจ : อนุผนวก ๒

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวทตรง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

อนุผนวก ๑ : ผังการจัด ศปก.สน.

อนุผนวก ๒ : การจัดหน่วยสื่อสารเฉพาะกิจ

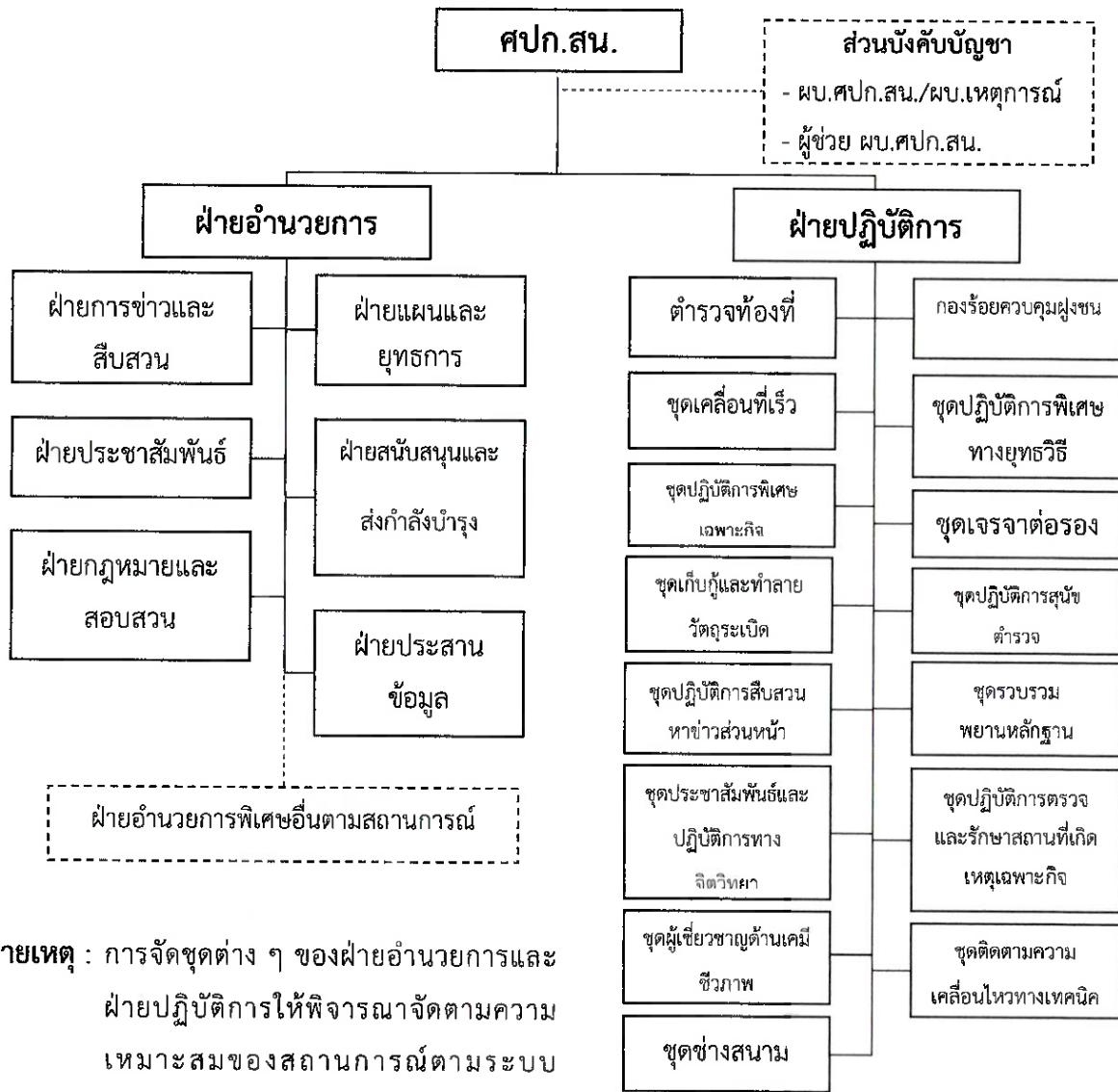
ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑   ของ   ๑   หน้า

อนุผนวก ๑ (ผังการจัด ศปก.สน.) ประกอบ ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ)
ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผังการจัดศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.)

หมายเหตุ : การจัดชุดต่าง ๆ ของฝ่ายอำนวยการและฝ่ายปฏิบัติการให้พิจารณาจัดตามความเหมาะสมของสถานการณ์ตามระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System: ICS)

พลตำรวจโท
(ไกรบุญ ทรวดทรง)

ลับมาก   ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

๒๘๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

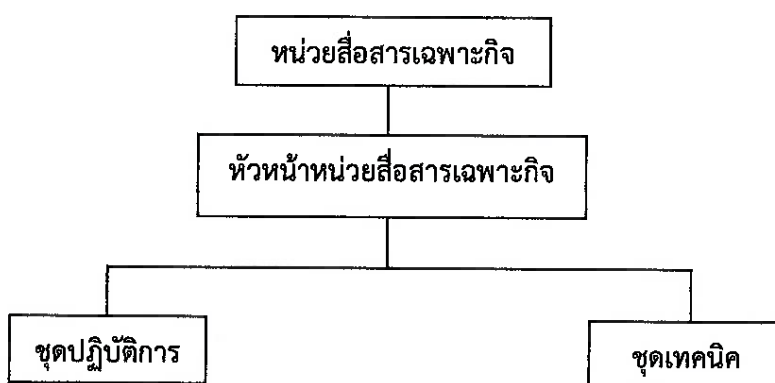
ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑   ของ   ๑   หน้า

อนุผนวก ๒ (การจัดหน่วยสื่อสารเฉพาะกิจ) ประกอบ ผนวก ก (การจัดเฉพาะกิจ)
ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การจัดหน่วยสื่อสารเฉพาะกิจ

(สนับสนุนในพื้นที่กรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค)

- พนักงานวิทยุโทรสารและโทรศัพท์ (ส.๑,ป.๓)
- รถสื่อสารและอำนวยความสะดวก (ส.๑,ป.๒)
- ★ ชุดปฏิบัติการสื่อสารดาวเทียมเคลื่อนที่ (ส.๑,ป.๓)
สนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ และ/หรือเมื่อสั่ง
- ★ ชุดปฏิบัติการต่อต้านทางอิเล็กทรอนิกส์ (ส.๑,ป.๓)
(Electronic Counter Measure)
- ★ ชุดปฏิบัติการถ่ายทอด Multimedia (ส.๑,ป.๓)
- ช่างติดตั้งและตรวจซ่อมเครื่องรับ-ส่งวิทยุ(ส.๒,ป.๓)
ทุกระบบของฝ่ายปฏิบัติการ สส.พื้นที่
- ช่างติดตั้งและตรวจสอบโทรศัพท์โทรสาร(ส.๑,ป.๒)

หมายเหตุ : ★ เป็นกำลังที่จัดจากส่วนกลางไปสนับสนุนส่วนภูมิภาค

-- เป็นอัตราการจัดต่อหนึ่งผลัดและ/หรือตามความเหมาะสมจำเป็นตามสถานการณ์

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวดทรง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ข่าวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข. สถานการณ์เฉพาะ

๑) กลุ่มผู้ชุมนุมเรียกร้อง

ก) กลุ่มการเมือง

ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๘ ได้มีการรวมกลุ่มแนวคิดทางการเมือง ที่เรียกว่ากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People's Alliance for Democracy : PAD) หรือเรียกว่า กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ หรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในช่วง พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นต้นมา โดยเป็นการรวมตัวจากหลายองค์กรทั่วประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ภายใต้อุดหนุนจากต่างประเทศ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และได้มีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการชุมนุมเรียกร้องในการต่อต้าน พ.ต.ท.ทักษิณฯ และคณะตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมา ๒๙ ธ.ค.๕๐ เริ่มมีการก่อตั้งกลุ่มแนวคิดทางการเมืองที่เรียกว่า แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) หรือกลุ่มคนเสื้อแดง มีเป้าหมายประสงค์และการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านกลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ และสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณฯ และคณะ ซึ่งก็ได้มีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการชุมนุมเรียกร้องจนถึงปัจจุบัน และมักมีการกระทบกระทั่งกับกลุ่มคนเสื้อเหลืองตลอดมา

ต่อมาในช่วง ค.ค.๕๖ – พ.ค.๕๗ มีกลุ่มแนวความคิดทางการเมืองอีกกลุ่มที่เรียกว่า คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กปปส.) เคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลในขณะนั้น ที่มี น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ในขณะที่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยแห่งประเทศไทย (นปช.) ซึ่งปรับมาจาก แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) เดิม ก็มีการชุมนุมต่อต้านกลุ่ม กปปส. เช่นเดียวกัน

ต่อมาในห้วงต้นปี ๒๕๖๓ ได้มีกลุ่มเยาวชน ทำการชุมนุมเรียกร้องต่อต้านรัฐบาลที่มี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นการชุมนุมระยะสั้น ๆ ไม่ยึดเยื้อ (Flash mob) แต่ห้วงเดือน ก.พ.๖๓ เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid19) ทำให้สถานการณ์การชุมนุมดังกล่าวเว้นไป และเริ่มกลับมาชุมนุมอีกครั้ง เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid19) สามารถควบคุมได้ในเดือน ก.ค.๖๓ และเริ่มมีความถี่ในการชุมนุมมากขึ้น การชุมนุมมีการกระจายตัวไปในหลายพื้นที่ ซึ่งแต่ละกลุ่มไม่ขึ้นตรงต่อกัน เพียงแต่มีแนวความคิดทางการเมืองใกล้เคียงกันโดยมีการเรียกชื่อกลุ่มอยู่หลายกลุ่ม เช่น เยาวชนปลดแอก ประชาชนปลดแอก เป็นต้น

กลุ่มแนวคิดทางการเมืองต่าง ๆ ข้างต้น ได้ใช้การชุมนุมเรียกร้องเป็นวิธีการหลักในการแสดงกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งได้พัฒนาการชุมนุมเรียกร้องที่มีการจัดตั้ง โครงสร้าง เงินทุน การจัดการ แนวร่วม เครื่องมือที่ทันสมัย และใช้วิธีการชุมนุมเรียกร้องที่มีการปรับกลยุทธ์ตลอดเวลาเพื่อเอาชนะฝ่ายเจ้าหน้าที่ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มผู้ชุมนุม โดยอ้างว่าเป็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยบริสุทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ ในห้วงที่ผ่านมาหลายครั้งที่มีได้กระทำเพื่อเพียงการแสดงความคิดเห็น แต่ยังเป็นการบีบบังคับให้รัฐบาลหรือบุคคลอื่นปฏิบัติตามความคิดเห็นเหล่านั้น ด้วยการเข้ายึดหรือขัดขวางไม่ให้ผู้อื่นเข้าใช้สถานที่ต่าง ๆ โดยมีขอบ เช่น

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๓ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ข่าวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) การบุกเข้ายึดสถานีวิทยุโทรทัศน์

(๒) การเข้าบุกยึดสถานที่ราชการ เช่น ทำเนียบรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม ท่าอากาศยานนานาชาติ เพื่อใช้เป็นข้อต่อรองกับนายกรัฐมนตรีและฝ่ายรัฐบาลให้ลาออกจากตำแหน่งหรือยุบสภาซึ่งส่งผลให้ภาพลักษณ์ด้านความมั่นคงและประเทศเสียหายต่อสายตาชาวโลก

(๓) บุกยึดสถานที่จัดการประชุมที่เป็นการประชุมระดับนานาชาติ เพื่อลดความน่าเชื่อถือของรัฐบาล

(๔) การห้ามเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใช้เส้นทางสาธารณะตามปกติ โดยอ้างว่าเป็นมาตรการรักษาความปลอดภัยของผู้ชุมนุม จนกระทั่งต้องร้องขอต่อศาล ให้ใช้อำนาจสั่งให้เลิกปฏิบัติ

(๕) การใช้ผู้ชุมนุมจำนวนมากกีดขวางการจราจร และขัดขวางการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ เช่น การชุมนุมรอบบริเวณรัฐสภา พร้อมทั้งแสดงเจตนาอย่างชัดเจนว่าไม่ต้องการให้สมาชิกรัฐสภา ตลอดจนเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องเดินทางเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ได้

(๖) ในการชุมนุมหลายครั้งที่พบว่าผู้ชุมนุมได้นำอาวุธ หรือสิ่งที่สามารถใช้เป็นอาวุธได้ มาร่วมในการชุมนุม

(๗) เครื่องมือที่ใช้ในการตอกย้ำ ผลิตซ้ำทางความคิด ทางสื่อที่ผู้ชุมนุมควบคุมหรือเป็นเจ้าของ เช่น สถานีโทรทัศน์ วิทยุชุมชน ตลอดจน Internet เว็บไซต์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ

ข) กลุ่มสิ่งแวดลอมและความเป็นอยู่

นอกจากการชุมนุมเรียกร้องของกลุ่มการเมืองทั้งสองกลุ่มข้างต้นแล้ว ปัจจุบันการดำเนินการตามโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ เช่นการสร้างเขื่อน การสร้างโรงไฟฟ้า หรือกิจกรรมที่กระทบกับผลประโยชน์หรือสิ่งแวดล้อมของชุมชนแล้ว ก็มักจะมีการเรียกร้องโดยใช้วิธีการชุมนุมเป็นหลัก ซึ่งมักจะมีผู้หวังผลการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ หรือผู้มีอิทธิพลในการสนับสนุนเงินทุน หรือให้การสนับสนุนหรือจัดการอยู่เบื้องหลัง

ค) กลุ่มอาชีพและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

กลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มผลประโยชน์ ที่ได้รับความเดือดร้อนต่าง ๆ ในปัจจุบัน มักมีการจัดตั้งหรือมีการรวมกลุ่มเป็นนิติบุคคลทางกฎหมาย ก็มักใช้วิธีการชุมนุมเรียกร้อง เป็นเครื่องมือหลักในการเรียกร้อง เพื่อให้รัฐบาลตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มตน เช่นกลุ่มเกษตรกรอาชีพต่าง ๆ กลุ่มผู้ใช้แรงงานสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

๒) เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในการชุมนุมเรียกร้องหลายครั้ง ไม่ว่าจะมีการบาดเจ็บหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชน หรือของผู้ชุมนุมหรือไม่ แต่ก็สร้างภาระให้แก่เจ้าหน้าที่ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายภายใต้ภาวะการแบ่งขั้ว แบ่งสี และการตรวจสอบของสื่อมวลชน องค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) องค์กรเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรทางด้านสิทธิมนุษยชนหรือสิ่งแวดลอม เช่น Human Rights Watch, กลุ่มกรีนพีซ เป็นต้น

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๔ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ข่าวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แต่ที่เป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมฝูงชน คือการมีกฎหมายที่ไม่ชัดเจน และมีหลักการปฏิบัติที่ใหม่ต่อสังคมไทย เช่น กฎหมายปกครอง ซึ่งมีบทบัญญัติที่เป็นผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เช่น มาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีศาลปกครอง พุทธศักราช ๒๕๔๒ ที่บัญญัติไว้ว่า “การฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือสถานะของบุคคล จะยื่นฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้” กล่าวคือ ตำรวจสามารถถูกฟ้องร้องได้โดย ไม่มีอายุความ ซึ่งที่ผ่านมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ มีผู้บังคับบัญชาตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมเรียกร้องต้องถูกฟ้องร้องทั้งศาลปกครองและศาลยุติธรรม หรือถูกตรวจสอบจากองค์กรอิสระ รวมถึงรัฐสภา บางครั้ง ถูกไล่ออก ปลดออก เป็นจำนวนมาก

ค. แนวโน้มสถานการณ์การชุมนุมเรียกร้อง

๑) การชุมนุมเรียกร้อง ยังคงมีไปอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มความถี่มากขึ้น โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบตลอดเวลา (รูปแบบใหม่ ๆ) ตามความเจริญและสัดส่วนการใช้ระบบการสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน เพื่อใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในการชุมนุมเรียกร้อง ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งจะมีการประสานในลักษณะความเป็นเครือข่ายมากขึ้น

๒) การชุมนุมเรียกร้อง จะปรากฏพฤติกรรมการเคลื่อนไหวเลียนแบบในเรื่องของเงื่อนไขการชุมนุม ประเด็นการอภิปราย การก่อเหตุ การกระจายการชุมนุม หรือการปิดล้อมสถานที่สำคัญ การกระทำผิดกฎหมาย และการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งนำไปสู่การใช้ความรุนแรง และมียุทธศาสตร์ไปสู่การเข้ากุมอำนาจรัฐในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกวิถีประชาธิปไตย (ในรัฐสภาและนอกรัฐสภา)

๓) การชุมนุมเรียกร้อง จะมีการใช้สื่อสังคม (Social Media) ช่วยในการนัดหมาย แจ้งข่าว โฆษณาชวนเชื่อสร้างเงื่อนไข การส่งผ่านกระจายเสียงด้วยภาพและเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ต (โทรทัศน์ผ่านอินเทอร์เน็ต) เพื่อสร้างความชอบธรรม ปิดเป็นข้อเท็จจริง เพื่อชักชวนให้คนมาชุมนุมได้ง่าย เร็ว กว้างขวาง และขยายจำนวนได้มากยิ่งขึ้น

๒. แนวทางการดำเนินการด้านการข่าว

ก. วัตถุประสงค์

๑) ต้องการให้งานการข่าวในระดับพื้นที่มีการรายงานข้อมูลเข้ามาถึงส่วนกลางอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการข่าวกรองและวิเคราะห์ข่าว เพื่อให้หน่วยงานสามารถป้องกันและแก้ปัญหาที่นั่น ๆ ได้รวดเร็ว

๒) ต้องการข่าวกรองที่มีคุณค่าในเชิงพิสูจน์และมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งต้องมีการพิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และปรับข้อเท็จจริงเข้ากับข้อกฎหมาย รวมทั้งการนำข้อมูลมาสร้างความเข้าใจ เพิ่มมิติมุมมอง ในรูปแบบวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ การชี้แจงให้นักพยานหลักฐาน การทำความเข้าใจแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตกลงใจในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลเป็นประเภทหมวดหมู่ไว้เป็นสารระบบ

ข. แนวทางการดำเนินการด้านการข่าว : ให้หน่วยทุกระดับใช้ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ของหน่วยขับเคลื่อนการดำเนินการตามวงรอบข่าวกรองเพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการข่าวตอบสนองความต้องการข่าวกรองของผู้บังคับบัญชา ดังต่อไปนี้

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๕ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ข่าวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑) ชั้นก่อนเกิดเหตุ (ขั้นเตรียมการ)

ก) ให้สถานีตำรวจ และหน่วยงานตำรวจทุกระดับดำเนินการจัดทำระบบ “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำสถานีตำรวจ” (ชขส.สน./สภ.) รวมทั้งการดำเนินการของส่วนการข่าวในศูนย์ปฏิบัติการทุกระดับ ให้มี “ข้อมูลท้องถิ่น” รวมทั้งข้อมูลตามหลักการประเมินภัยคุกคามของแต่ละพื้นที่ของหน่วยที่จะเป็นปัจจัยนำไปสู่การชุมนุมเรียกร้อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือทรัพยากรในการวางแผนแก้ไขปัญหาการชุมนุมเรียกร้องในพื้นที่

ข) ให้ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ในระดับ ภ.จว. หรือ บก.น. ขึ้นไป จัดทำสรุปข่าวกรองตามวงรอบในรายสัปดาห์และรายเดือน ตามแบบ อนุผนวก ๑ รายงาน ศปก. หน่วยเหนือทุกวันจันทร์ (รายสัปดาห์) และตามแบบ อนุผนวก ๒ ในวันที่ ๒ ของเดือน (รายเดือน)

ค) กรณีเมื่อมีข่าวสาร หรือเบาะแส หรือสิ่งบอกเหตุของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะชุมนุมเรียกร้องให้ ศปก. จัดผู้ประสานแกนนำ และดำเนินการสืบสวนหาข่าวตามหัวข้อข่าวสารสำคัญ (ข้อ ๓ หัวข้อข่าวสารสำคัญ)

ง) ให้ ศปก. ทุกระดับรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวเปิด เช่น จากศูนย์เฝ้าฟัง สื่อวิทยุวิทยุชุมชน โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม และหัวข้อข่าวสารสำคัญที่กำหนด

จ) ให้ ศปก. ของหน่วยรับผิดชอบพื้นที่ จัดทำวิเคราะห์พื้นที่ปฏิบัติการ พื้นที่ที่มีการชุมนุม รวมทั้งพื้นที่ที่เป็นเป้าหมาย ที่อาจเกิดเหตุร้ายหรือผลกระทบต่อการชุมนุม ตามแบบ อนุผนวก ๓ และจัดทำประมาณการข่าวกรองตามแบบ อนุผนวก ๔ เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และจัดการเหตุการณ์ชุมนุมอื่น ๆ ต่อไป

ฉ) ให้ ศปก. หน่วยรับผิดชอบพื้นที่ หรือศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ที่คาดว่าจะมีเหตุการณ์ชุมนุมแจ้งเบาะแส หรือเงื่อนไข และข่าวสารการชุมนุม ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องได้รับทราบทันทีหรือตั้งแต่ออกัสแรก ที่ได้รับทราบเบาะแส เพื่อให้หน่วยเกี่ยวข้องได้เตรียมการ เช่น หน่วยปลายทาง ระหว่างทาง ที่กลุ่มผู้ชุมนุมจะเดินทางผ่าน หรือใช้เส้นทาง หรือยานพาหนะ

๒) ชั้นขณะเกิดการชุมนุม (ขั้นการเผชิญเหตุ, ขั้นการใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์)

ก) ให้ ศปก. ของหน่วยหรือ ศปก.สน. ที่รับผิดชอบพื้นที่ชุมนุม จัดทำประมาณการข่าวกรองส่งให้ ศปก. หน่วยเหนือ จนถึงศูนย์ปฏิบัติการตำรวจภูธรจังหวัด (ศปก.ภ.จว.) เพื่อให้หน่วยและ ศปก. แต่ละระดับใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนและดำเนินการปฏิบัติต่อไป

ข) ศปก. หน่วยเหนือ มีหน้าที่หลักในการดำเนินการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองให้แก่ ศปก.สน. ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมและภัยคุกคาม ที่อาจมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและการชุมนุม โดยประสานกับประชาคมข่าวและศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติในพื้นที่

ค) ให้ ศปก.สน. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากชุดรวบรวมข่าวส่วนหน้า (Forward Intelligence Team : FIT) ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในประเด็นที่เป็นหัวข้อข่าวสารสำคัญในการดำเนินการตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม และการคลี่คลายการชุมนุม

ง) หน่วยตำรวจทุกระดับในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) เน้นการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรักษาความปลอดภัยสถานที่

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๖ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ข่าวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) ประสานงานด้านการข่าวในทุกระดับ โดย

(ก) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย ทำหน้าที่ในการสืบสวนหาข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับข่าวเปิดทางสื่อมวลชน เช่น จากวิทยุกระจายเสียง วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง โทรศัพท์เคเบิลทีวีท้องถิ่น โทรศัพท์ของส่วนกลางและท้องถิ่น และสื่อสังคม (Social Media) ที่แพร่หลายในเซตรับผิดชอบ เช่น เฟสบุค ทวิตเตอร์ ยูทูบ ฯลฯ ที่เป็นสิ่งบอเหตุเกี่ยวกับการชุมนุมเรียกร้อง และรายงานแก่ผู้บังคับบัญชาระดับสถานีตำรวจและระดับกองบังคับการทันที

(ข) ประสานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวทุกระดับในพื้นที่ เช่น กลุ่มประชาคมข่าว เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวจากหน่วยงานอื่น เช่น กอ.รมน., ฝ่ายข่าวกรองทหาร, สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, ศูนย์ประสานข่าวกรองภาคเป็นต้น และกับหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับเงื่อนไขการชุมนุมเรียกร้องของจังหวัด เช่น เกษตรจังหวัด, ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัด, ประมงจังหวัด, พาณิชยจังหวัด, ปกครองจังหวัด เป็นต้น เพื่อรายงานและทำนายเกี่ยวกับการชุมนุมเรียกร้องที่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับงานที่แต่ละหน่วยรับผิดชอบ

(ค) ประสานแนะนำส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจในพื้นที่ โดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงสร้าง หรือสาธารณูปโภคพื้นฐานเช่น ไฟฟ้า ประปา โรงพยาบาล ให้มีมาตรการการรักษาความปลอดภัยตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ เช่น การจัดทำแผนระวังป้องกันการชุมนุมเรียกร้อง แผนอัคคีภัย เป็นต้น และการรายงานเหตุทันที เมื่อมีสิ่งบอเหตุการณชุมนุมเรียกร้องในหน่วย หรือเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๓) ชั้นหลังการชุมนุม (ชั้นการฟื้นฟู)

ก) ให้ ศปก. ของหน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่ชุมนุม จัดเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวรับผิดชอบติดตามข่าวสารหรือวางแผนกำหนดช่องทางหรือเครือข่ายในการติดตามข่าวสารกลุ่มแกนนำผู้ชุมนุม เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะในห้วงต่อไป

ข) ให้ ศปก. ของหน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่ชุมนุม ดำเนินการตรวจสอบข่าวสารทางช่องทางข่าวเปิดหรือสื่อมวลชนต่าง ๆ และประสานงานข่าวกับหน่วยข่าวทุกระดับในพื้นที่ เพื่อสรุปสถานการณ์ด้านการข่าวที่เกิดขึ้นในการชุมนุมสาธารณะ และปัญหาข้อขัดข้องหรือข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการข่าวเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการด้านการข่าวในการชุมนุมสาธารณะในห้วงต่อไป

ค) ให้หน่วยรับผิดชอบพื้นที่ ดำเนินการประชุมสรุปผลการดำเนินการด้านการข่าวที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในห้วงที่ผ่านมาและสถานการณ์แนวโน้มหรือภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นหลังการชุมนุมหรือที่อาจส่งผลให้เกิดการชุมนุมสาธารณะในห้วงต่อไป เพื่อเตรียมการวางแผนดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะในห้วงต่อไป

ง) ให้ ศปก. ของหน่วยรับผิดชอบ จัดการประชุมสรุปข้อมูลข่าวสารจากชุดรวบรวมข่าวสารส่วนหน้า (Forward Intelligence Team: FIT) ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในประเด็นที่เป็นหัวข้อข่าวสารสำคัญในการดำเนินการคดีกับผู้กระทำผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมหรือขยายผลไปสู่การป้องกันการก่อเหตุร้ายในพื้นที่กรณีมีการชุมนุมสาธารณะในห้วงต่อไป

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๗ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ข่าวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓. หัวข้อข่าวสารสำคัญ

ก. ข้อมูลท้องถิ่นหรือข้อมูลพื้นฐานสำคัญในพื้นที่

- ๑) จำนวนประชากร กลุ่มอายุ สภาพเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา ปัญหาของประชาชนในพื้นที่
- ๒) ประวัติแกนนำหลัก แกนนำรองหรือแกนนำกลุ่มย่อย ของกลุ่มพลังมวลชนด้านต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลบุคคลกลุ่มเสี่ยงที่มีลักษณะแสดงความคิดเห็นหรือพฤติกรรมอันอาจนำไปสู่ความรุนแรงโดยจำแนกจำนวนแนวร่วมและองค์กรเครือข่ายด้านต่าง ๆ เช่น กลุ่มที่รวมกันเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองกลุ่มเกษตรกร กลุ่มปัญหาที่ดินทำกิน และกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาโครงการของรัฐ
- ๓) สรุปเป้าหมายและยุทธศาสตร์การเคลื่อนไหวของกลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์อันแท้จริงของการเคลื่อนไหว และเฝ้าระวังยุทธศาสตร์ที่กลุ่มใช้เคลื่อนไหวขยายเครือข่ายแนวร่วม เช่น การปลุกกระดมผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุชุมชนในเครือข่ายด้วยการขยายปัญหาและความล้มเหลวในการบริหารงานของรัฐบาล, การจัดกิจกรรมเชิงวิชาการ, การจัดเลี้ยงเพื่อระดมทุน, การปลุกกระแส, การต่อต้านการปฏิบัติภารกิจของรัฐมนตรีในการลงพื้นที่พบปะประชาชน เป็นต้น

ข. ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มผู้ชุมนุม

- ๑) กลุ่มผู้ชุมนุมเป็นใคร มีการจัดโครงสร้างการควบคุมสั่งการอย่างไร แหล่งที่มาของเงินทุนสนับสนุน
- ๒) เป้าหมายหรือเงื่อนไขของผู้ชุมนุมคืออะไร เงื่อนไขหรือเป้าหมายอื่น ๆ ที่อาจมีการเรียกร้องเพิ่มเติม เงื่อนไขหรือเป้าหมายมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่
- ๓) ผู้จะมาร่วมชุมนุมมีการชักชวนหรือการจัดองค์กรอย่างไร แหล่งที่มาของกลุ่มผู้ชุมนุม (กลุ่มผู้ชุมนุมมีกี่กลุ่ม, กลุ่มละจำนวนเท่าใด, ใครเป็นหัวหน้าและแกนนำแต่ละกลุ่ม, สัญลักษณ์, การเดินทาง และยานพาหนะของแต่ละกลุ่ม, การจัดหาที่พักของแต่ละกลุ่ม, การเตรียมอุปกรณ์จัดสร้างห้องสุขา, การสนับสนุนอุปกรณ์ในการชุมนุม, จำนวนการสั่งอาหารกล่อง น้ำดื่ม เป็นต้น)
- ๔) ผู้จะร่วมชุมนุมมีขีดความสามารถก่อเหตุอะไรบ้าง แผนประทุษกรรมที่ผ่านมาของแต่ละกลุ่ม มีสิ่งบอกเหตุในการจัดหาสิ่งที่จะก่อเหตุร้ายอะไรได้บ้าง เช่น การเตรียมขวดบรรจุน้ำมันเพื่อการวางเพลิง การเตรียมสิ่งใช้อาจใช้เป็นอาวุธ เช่น คันธง หนังสือตึก เป็นต้น
- ๕) แบบธรรมเนียมหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติของกลุ่มผู้ชุมนุม หรือการแสดงออกในการเรียกร้องของกลุ่มเมื่อมีการชุมนุม เช่น มีการฉกชิงของจากร้านค้า หรือการนำพาอาวุธ หรือสิ่งเทียมอาวุธเข้าไปยังสถานที่ชุมนุม การจัดผู้ทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยของผู้จะมาชุมนุม เป็นต้น
- ๖) จะมีการชุมนุมหลายสถานที่หรือไม่ มีสถานที่ใดเป็นจุดหลัก
- ๗) กลุ่มผู้ชุมนุมจะเคลื่อนขบวนไปที่ใด ระหว่างทางมีสถานที่เสี่ยง เช่น สถานีบริการน้ำมัน ร้านทอง ร้านขายปืน เป็นต้น หรือไม่ อย่างไร
- ๘) เป้าหมาย หรือสถานที่สำคัญที่อาจเสี่ยงต่อการก่อเหตุจากผู้ชุมนุม เช่น ตู๋ยามตำรวจ สถานที่ราชการสำคัญ สถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น ที่ทำการสาขาพรรคการเมือง เป็นต้น
- ๙) ลักษณะของเหตุรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้จากผู้ชุมนุม ระบุรายละเอียดแนวโน้มตั้งแต่เหตุร้ายทั่วไปจนถึงเหตุรุนแรงที่สุด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๘ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ชาวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ๑๐) เมื่อใดและที่ใดที่กลุ่มผู้ชุมนุมจะสลายตัว ด้วยวิธีการใด หรือจากการให้คำสั่ง หรือสัญญาณแจ้งจากผู้ใด
- ๑๑) กลุ่มผู้ชุมนุมจะรวมตัวได้อีกเมื่อใดและมีอะไรเป็นสิ่งที่บอกเหตุในการรวมตัว

ค. การแสวงหาแหล่งข่าว

- ๑) การสร้างแหล่งข่าวใหม่ โดยพิจารณาเลือกผู้ที่มีความสนใจหรือขยันเข้าร่วมในกิจกรรมของกลุ่มปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งมีบทบาทสำคัญอยู่ในกลุ่มปัญหาต่าง ๆ
- ๒) สร้างแหล่งข่าวจากกลุ่มเครือข่ายของข้าราชการตำรวจในพื้นที่
- ๓) การขอความช่วยเหลือตรวจสอบข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวผ่านประชาคมข่าวในพื้นที่

ง. การประสานงานด้านการข่าว

- ๑) ระดับสถานีตำรวจ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติกับหน่วยงานข่าวอื่น ๆ ในพื้นที่ ได้แก่ กอ.รมน., สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) และหน่วยข่าวองค์กรอิสระอื่น ๆ ในพื้นที่
- ๒) ระดับกองบังคับการ จัดกิจกรรมประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานด้านการข่าวต่าง ๆ ในรูปแบบของการประชุม และการสัมมนา เป็นต้น
- ๓) ระดับกองบัญชาการ จัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ระดับผู้บริหารของประชาคมข่าวอย่างต่อเนื่อง

จ. ประเด็นที่จะต้องติดตามและรายงานทันทีที่ปรากฏข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการ ก่อความไม่สงบอันเนื่องมาจากการชุมนุมสาธารณะ

ให้หน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่ที่ปรากฏข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบอันเนื่องมาจากการชุมนุมสาธารณะที่มีอยู่ในพื้นที่หรือที่อาจจะกระทำการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่อื่น ๆ โดยให้ทำการสืบสวนติดตามและรายงานผลไปยังหน่วยเหนือทราบโดยต่อเนื่องตามลำดับขั้นทันที โดยให้ปรากฏหัวข้อการรายงานพอสังเขป ดังนี้

- ๑) วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ
- ๒) ชื่อกลุ่มการเคลื่อนไหวและลักษณะการเคลื่อนไหว จำนวนผู้เข้าร่วม การเคลื่อนไหว และการเดินทางมาจากพื้นที่ใดบ้าง
- ๓) ชื่อ สกุล และภาพถ่ายของแกนนำหลัก แกนนำรองหรือแกนนำกลุ่มย่อย ๆ
- ๔) วัตถุประสงค์การเคลื่อนไหว จุดหมายปลายทางการเคลื่อนไหว
- ๕) ชื่อ สกุลภาพถ่ายผู้อยู่เบื้องหลังการเคลื่อนไหว และลักษณะในการสนับสนุนการเคลื่อนไหว เช่น งบประมาณ ยานพาหนะ อุปกรณ์หรือวิธีการดำเนินการ เป็นต้น
- ๖) มูลเหตุการเคลื่อนไหวเป็นไปตามวัตถุประสงค์แท้จริงหรือไม่ มีพฤติกรรมซ่อนเร้นหรือบิดเบือนวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร

๔. ความต้องการข่าวกรองอื่น ๆ

ให้ ศปก.ภ.จว. และ ศปก.บก.น. ที่รับผิดชอบพื้นที่ จัดส่งข้อมูลข่าวสารท้องถิ่น อาชญากรรมสำคัญและเหตุสำคัญที่อาจนำไปสู่การชุมนุมสาธารณะหรือชุมนุมเรียกร้องอื่น ๆ ให้ ศปก.ตร. ทราบทุกครั้งก่อนมีการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบ และข่าวสารที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะให้ ศปก.ตร.

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๙ ของ ๙ หน้า

ผนวก ข (ข่าวกรอง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ทราบตามหัวข้อและห้วงเวลาที่ สปก.ตร. กำหนด

พลตำรวจโท
(ไกรบุญ ทรุดตรง)
ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

ลับมาก

๒๙๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑ ของ ๒๕ หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ
(ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. สรุปสาระสำคัญของ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ก. หลักการ

พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น โดยที่ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ได้กำหนดขอบเขต ของการชุมนุมสาธารณะ สถานที่ห้ามการชุมนุม การแจ้งและวิธีการแจ้งการชุมนุม หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม การดูแลการชุมนุม และบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

ข. สรุปสาระสำคัญ

๑) กำหนดการชุมนุมสาธารณะที่ไม่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. นี้ ได้แก่ การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่น เพื่อประโยชน์ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น การชุมนุมภายในสถานศึกษา การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ และการชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา ๓)

๒) กำหนดนิยามคำว่า “การชุมนุมสาธารณะ” หมายถึงการชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะ เพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าจะการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่ (มาตรา ๔)

๓) กำหนดหลักทั่วไปในการชุมนุมสาธารณะ กล่าวคือ การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นโดยสงบและปราศจากอาวุธ การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมในระหว่างการชุมนุมสาธารณะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย (มาตรา ๖)

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒ ของ ๒๕ หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔) กำหนดสถานที่ต้องห้ามมิให้จัดการชุมนุมสาธารณะ ได้แก่ รัศมี ๑๕๐ เมตรจากสถานที่สำคัญ (พระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระรัชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินี เสด็จฯ พระตำหนัก หรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ) จะกระทำได้

กำหนดสถานที่ห้ามจัดการชุมนุมภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล ศาล และการชุมนุมสาธารณะ ต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ เช่น สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล สถานศึกษา และ ศาสนสถาน สถานทูต หรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ เป็นต้น (มาตรา ๗ และมาตรา ๘)

อย่างไรก็ดี เพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงได้ให้อำนาจผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกิน ๕๐ เมตรจากรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาลและศาลได้ (เป็นการประกาศชั่วคราวตามแต่กรณี)

๕) กำหนดให้มีการส่งเสริมการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุม โดยให้หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่ เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ โดยมีให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ มาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ที่หน่วยงานของรัฐจัดไว้ดังกล่าว (มาตรา ๙)

๖) กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะทุกกรณี ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุม ไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมง โดยให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุม และให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่น มาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่อง ขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะด้วย

โดยการแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะ ตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศได้ด้วย (มาตรา ๑๐) (แจ้งโดยตรง แจ้งทางโทรสาร หรือแจ้งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์)

เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตาม พ.ร.บ.นี้ให้ผู้แจ้งทราบ ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง กรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อ มาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

ลับมาก

๓๐๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๕   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริมาตรของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยเมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุม ออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ค้น ยึดอายัด หรือยึดถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุม

กรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น และดำเนินการตามแผนหรือแนวทางที่กำหนดได้ทันที (มาตรา ๒๕)

๑๐) กำหนดโทษกรณีต่าง ๆ อาทิ ผู้จัดการชุมนุมสาธารณะมิได้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๒๘) ผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ (มาตรา ๓๐ และ ๓๑) ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ (มาตรา ๓๒) และบรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ (มาตรา ๓๕)

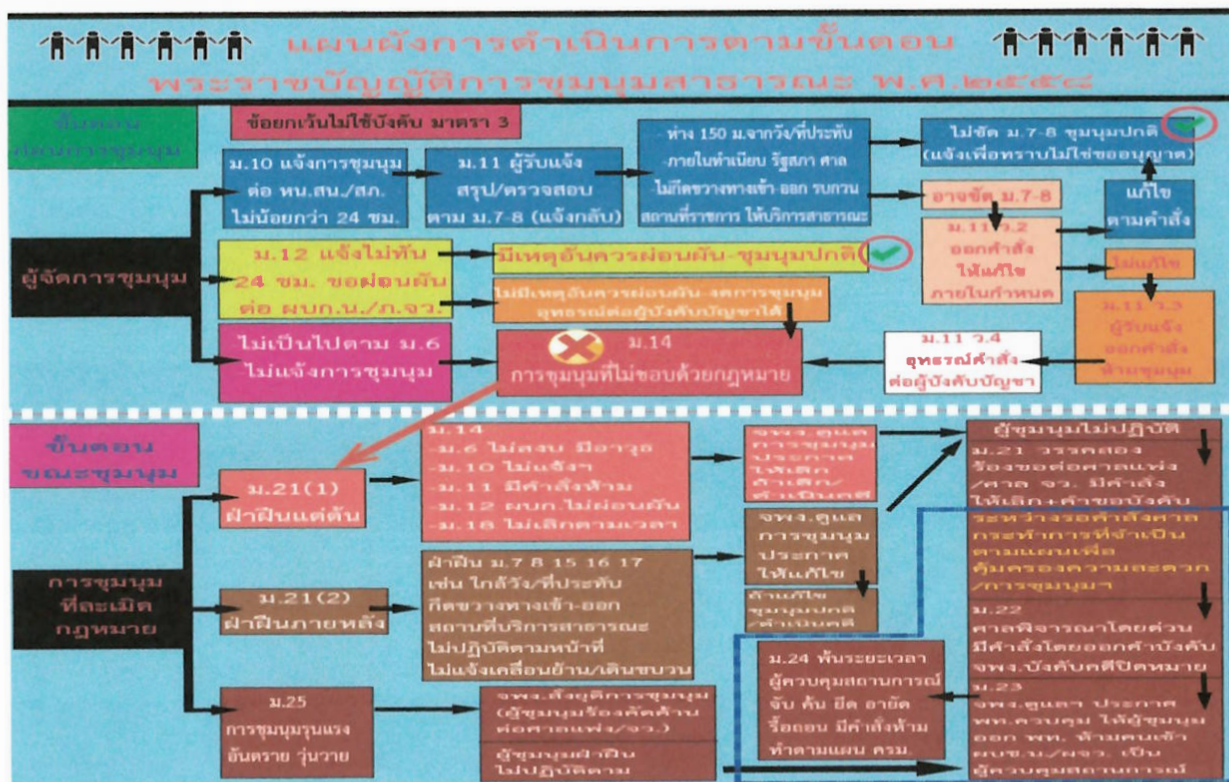
ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๖   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค. แผนภาพแสดงขั้นตอนการปฏิบัติโดยรวม

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ก. พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗

๑) มาตรา ๒ เมื่อเวลาที่มีเหตุอันจำเป็นเพื่อรักษาความเรียบร้อยปราศจากภัย ซึ่งจะมาจากภายนอกหรือภายในราชอาณาจักรแล้ว จะได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้กฎอัยการศึกทุกมาตราหรือ แต่บางมาตราหรือข้อความส่วนใดส่วนหนึ่งของมาตรา ตลอดจนการกำหนดเงื่อนไขแห่งการใช้บทบัญญัตินั้น บังคับในส่วนหนึ่งส่วนใดของราชอาณาจักรหรือตลอดทั่วราชอาณาจักร และถ้าได้ประกาศใช้เมื่อใด หรือ ณ ที่ใดแล้ว บรรดาข้อความในพระราชบัญญัติหรือบทกฎหมายใด ๆ ซึ่งขัดกับความของกฎอัยการศึกที่ใช้ให้ บังคับต้องระงับและใช้บทบัญญัติของกฎอัยการศึกที่ใช้บังคับนั้นแทน

ลับมาก

๓๐๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๗ ของ ๒๕ หน้า

ผนวก ค (สรุปลักษณะสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒) มาตรา ๔ เมื่อมีสงครามหรือจลาจลขึ้น ณ แห่งใดให้ผู้บังคับบัญชาทหาร ณ ที่นั้น ซึ่งมีกำลัง อยู่ใต้บังคับ ไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือเป็นผู้บังคับบัญชาในป้อมหรือที่มั่นอย่างใด ๆ ของทหารมีอำนาจ ประกาศใช้ กฎอัยการศึก เฉพาะในเขตอำนาจหน้าที่ของกองทหารนั้นได้ แต่จะต้องรีบรายงานให้รัฐบาลทราบ โดยเร็วที่สุด

๓) มาตรา ๖ ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ ฝ่ายพลเรือน ในส่วนที่เกี่ยวกับการยุทธ การระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยและเจ้าหน้าที่ ฝ่ายพลเรือนต้อง ปฏิบัติตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร อำนาจศาลทหาร และอำนาจศาลพลเรือน เมื่อประกาศใช้ กฎอัยการศึก

๔) มาตรา ๑๑ การห้ามนั้น ให้มีอำนาจที่จะห้ามได้ ดังนี้

(๑) ที่จะห้ามมิว่าชุมนุมกัน

(๒) ที่จะห้ามออก จำหน่าย จ่ายหรือแจก ซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์หนังสือพิมพ์ภาพบทหรือคำประพันธ์

(๓) ที่จะห้ามโฆษณา แสดงมหรสพ รับหรือส่งซึ่งวิทยุวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์

(๔) ที่จะห้ามใช้ทางสาธารณะเพื่อการจราจรไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศรวมถึงทางรถไฟ และทางรางที่มีรถเดินด้วย

(๕) ที่จะห้ามมิหรือใช้เครื่องมือสื่อสารหรืออาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ และเคมีภัณฑ์หรือ สิ่งอื่นใดที่มี คุณสมบัติทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์พืช หรือทรัพย์สิน หรือที่อาจนำไปใช้ทำเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มี คุณสมบัติดังกล่าวได้

(๖) ที่จะห้ามบุคคลออกนอกเคหสถานภายในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด

(๗) ที่จะห้ามบุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในเขตท้องที่ใดซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็นว่าเป็นการ จำเป็นเพื่อ การยุทธการระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยและเมื่อได้ประกาศห้ามเมื่อใด แล้วให้ผู้ซึ่งอาศัยอยู่ใน เขตนั้นออกไปจากเขตนั้นภายในกำหนดเวลาที่ได้ประกาศกำหนด

(๘) ที่จะห้ามบุคคลกระทำความหรือมีสิ่งกีดขวางหรือสิ่งอื่นใดได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้ กำหนดไว้ว่าควรต้องห้ามในเวลาที่ได้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก

(๙) พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

๕) มาตรา ๕ เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควร ใช้กำลัง เจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๘   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขต บางท้องถิ่นได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันเวลาที่ นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลา ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการบังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ คราวละไม่เกินสามเดือน

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อ สิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

๖) มาตรา ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกัน มิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น

(๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

(๓) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร

(๔) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใชยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใชยานพาหนะ

(๕) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ

ลับมาก

๓๐๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๙ ของ ๒๕ หน้า

ผนวก ค (สรุปลักษณะสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๒๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๖) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนดข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติตาม ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด พื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้

ข. พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑

๑) มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อป้องกัน ควบคุม แก้ไข และฟื้นฟูสถานการณ์ใด ที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ ให้กลับสู่ สภาวะปกติเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมถึงศาลและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึง กรุงเทพมหานคร

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๒) มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

กอ.รมน. มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรี โดยวิธีการปฏิบัติราชการและการบริหารงาน การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและอำนาจ หน้าที่ของส่วนงาน และอัตรากำลังให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๐   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นผู้บัญชาการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เรียกโดยย่อว่า “ผอ.รมน.” เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน กอ.รมน. และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กอ.รมน. โดยมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นรองผู้บัญชาการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ผู้บัญชาการอาจแต่งตั้งผู้ช่วยผู้บัญชาการจากข้าราชการในสังกัด กอ.รมน. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงโครงสร้างและการแบ่งส่วนงานภายในของ กอ.รมน.

ให้เสนาธิการทหารบกเป็นเลขาธิการ กอ.รมน. มีหน้าที่รับผิดชอบงานอำนวยการและธุรการของ กอ.รมน.

รองผู้บัญชาการ ผู้ช่วยผู้บัญชาการ และเลขาธิการ กอ.รมน. มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน กอ.รมน. รองจากผู้บัญชาการและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่ผู้บัญชาการกำหนด

ให้ผู้บัญชาการมีอำนาจทำนิติกรรม ฟ้องคดี ถูกฟ้องคดี และดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีอันเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ทั้งนี้ โดยกระทำในนามของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้บัญชาการจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้รองผู้บัญชาการเป็นผู้ปฏิบัติหรือใช้อำนาจแทนก็ได้

๓) มาตรา ๗ ให้ กอ.รมน. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ก) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข) อำนวยการในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในกรณีที่มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแผนและแนวทางนั้น

ค) อำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานตาม (๒) ในกรณีนี้ คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ กอ.รมน. มีอำนาจในการกำกับดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดด้วยก็ได้

ง) เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ สร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและความสงบเรียบร้อยของสังคม

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๑   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จ) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามที่คณะรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ หรือ
นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

๔) มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรคณะหนึ่ง ประกอบด้วย
นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศปลัดกระทรวง
มหาดไทย อัยการสูงสุด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติผู้อำนวยการ
สำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้
บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจ
แห่งชาติ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นกรรมการและเลขาธิการ กอ.รมน. และให้
ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการใน กอ.รมน. เป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำกับ ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อ กอ.รมน. ในการปฏิบัติงานใน
อำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. รวมตลอดทั้งอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ก) วางระเบียบเกี่ยวกับการอำนวยการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน การรักษา
ความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ข) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด

ค) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงินการคลัง การพัสดุและการจัดการ ทรัพย์สินของ กอ.รมน.

ง) แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา กอ.รมน. โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ อย่างน้อย
ให้ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือมีประสบการณ์ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี การรักษา ความมั่นคงของรัฐ
สื่อมวลชนและมีหน้าที่ในการเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และให้ คำปรึกษาตามที่
คณะกรรมการหรือ

จ) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ฉ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๒   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕) มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีจำเป็นในอันที่จะรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในพื้นที่ของกองทัพอากาศใด คณะกรรมการโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการจะมีมติให้กองทัพอากาศนั้นจัดให้มีกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.ภาค” ก็ได้

ให้ กอ.รมน.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ กอ.รมน. โดยมีแม่ทัพภาคเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค เรียกโดยย่อว่า “ผอ.รมน.ภาค” มีหน้าที่รับผิดชอบและรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพอากาศตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.ภาค ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการและลูกจ้างของกองทัพอากาศ รวมตลอดทั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มาปฏิบัติงานประจำหรือเป็นครั้งคราวใน กอ.รมน.ภาค ได้ตามที่ ผอ.รมน.ภาค เสนอ ผอ.รมน.ภาค เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างที่ได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานใน กอ.รมน.ภาค และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กอ.รมน.ภาค การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน กอ.รมน.ภาค ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนดตามข้อเสนอของ ผอ.รมน. ภาค ให้ กอ.รมน. และกองทัพอากาศพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากรงบประมาณ และทรัพย์สิน ในการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.ภาค ตามที่ ผอ.รมน.ภาค ร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้ บังคับกับ กอ.รมน.ภาค ด้วยโดยอนุโลม

๖) มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น ผอ.รมน.ภาค อาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา กอ.รมน.ภาค ชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธาน กรรมการ และกรรมการ มีจำนวนไม่เกินห้าสิบคน โดยแต่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในพื้นที่ ทุกภาคส่วนมีหน้าที่ในการเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และให้คำปรึกษาตามที่ ผอ.รมน.ภาค ร้องขอ

๗) มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนช่วยเหลือ และปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน.ภาค ตามมาตรา ๑๑ ผอ.รมน.ภาค โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้อำนวยการ จะตั้งกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.จังหวัด” ขึ้นใน จังหวัดที่อยู่ในเขตของกองทัพอากาศเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ กอ.รมน.ภาค ก็ได้ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบ และสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดนั้นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเรียกโดยย่อว่า “ผอ.รมน.จังหวัด” เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กอ.รมน.จังหวัด การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและอำนาจ

ลับมาก

๓๑๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๓   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หน้าที่ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน กอ.รมน.จังหวัด ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนดให้ กอ.รมน. และจังหวัดพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณและทรัพย์สินในการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.จังหวัด ตามที่ ผอ.รมน.จังหวัดร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับ กอ.รมน.จังหวัด ด้วยโดยอนุโลม

๘) มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรแต่ยังไม่มี ความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ ฉุกเฉิน และ เหตุการณ์นั้นมีแนวโน้มที่จะมีอยู่ต่อไปเป็นเวลานานทั้งอยู่ในอำนาจ หน้าที่หรือความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา ของหน่วยงานของรัฐหลายหน่วย คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายให้ กอ.รมน. เป็น ผู้รับผิดชอบในการป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรนั้น ภายใน พื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดได้ ทั้งนี้ ให้ประกาศให้ทราบโดยทั่วไป ในกรณีที่เหตุการณ์ตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลงหรือ สามารถดำเนินการแก้ไขได้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบตามปกติ ให้นายกรัฐมนตรีประกาศ ให้อำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลง และให้นายกรัฐมนตรีรายงานผลต่อสภา ผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบ โดยเร็ว

๙) มาตรา ๑๖ ในการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๑๕ ให้ กอ.รมน. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) ป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคง ภายในราชอาณาจักรตามที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๑๕ (๒) จัดทำแผนการดำเนินการตาม (๑) เสนอต่อ คณะกรรมการเพื่อความเห็นชอบ (๓) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการ หรือบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนตาม (๒) (๔) สั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีพฤติกรรม ว่าจะเป็นภัยต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร หรือเป็นอุปสรรคต่อการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ออกจากพื้นที่ที่กำหนด ในการจัดทำแผนตาม (๒) ให้ กอ.รมน. ประชุมหารือกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย และในการนี้ให้จัดทำแผนเผชิญเหตุในแต่ละสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในกรณีที่มีคำสั่งตาม (๔) แล้ว ให้ กอ.รมน. แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดทราบ พร้อมด้วย เหตุผล และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับคำสั่งให้ออกจากพื้นที่นั้นไปรายงานตัวยังหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัด โดยเร็ว ในการนี้ให้หน่วยงานของรัฐเจ้าสังกัดดำเนินการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ หรือพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๕ ของ ๒๕ หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้ หรือ (๓) แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองในบางส่วนใดแห่งราชอาณาจักร ผู้ที่กระทำความผิดฐานเป็นกบฏ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

๒) มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดสะสมกำลังพลหรืออาวุธ ตรีเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกันเพื่อเป็นกบฏ หรือกระทำความผิดใด ๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อเป็นกบฏ หรือยุยงราษฎรให้เป็นกบฏ หรือรู้ว่ามีผู้จะเป็นกบฏ แล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยปกปิดไว้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

๓) มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดยุยงทหารหรือตำรวจให้หนีราชการ ให้ละเลยไม่กระทำการตามหน้าที่ หรือให้ก่อการกำเริบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ถ้าความผิดนั้นได้กระทำลงโดยมุ่งหมายจะบ่อนทำลายวินัยและสมรรถภาพของกรมกองทหาร หรือตำรวจเสื่อมทรามลง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

๔) มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือหรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต (๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขู่หรือใช้กำลังประทุษร้าย (๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ (๓) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

๕) มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดยุยงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานด้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาล หรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าวและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานด้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือทำให้หวาดกลัวด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานด้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๖) มาตรา ๑๓๕/๑ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดอาญาดังต่อไปนี้ (๑) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใด ๆ (๒) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐาน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๖   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ

(ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

อันเป็นประโยชน์สาธารณะ (๓) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใด หรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วน โดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ผู้ที่กระทำความผิดฐานก่อ การร้าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท การกระทำในการเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง โต้แย้ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐ ช่วยเหลือหรือให้ได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดขู่หมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓) มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดต่อสู้อ หรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมายในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการต่อสู้อ หรือขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔) มาตรา ๑๓๙ ผู้ใดข่มขืนใจเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยหน้าที่ หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินแปดพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๕) มาตรา ๑๔๐ ถ้าความผิดตามมาตรา ๑๓๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๓๙ ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอัยยะหรือช่องโงระ ไม่ว่าอัยยะหรือช่องโงระนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท ถ้าความผิดตามมาตรา นี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำต้องระวาง โทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนกึ่งหนึ่ง

๖) มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๒ นี้ และความผิดนั้นมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ผู้ที่กระทำความผิดฐานเป็นช่องโงระ

ลับมาก

๓๑๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๘   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

๑๗) มาตรา ๒๒๕ ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ ให้ทางสาธารณะ ประตุน้ำ ทำนบ เขื่อน อันเป็นส่วนของทางสาธารณะ หรือที่ขึ้นลงของอากาศยาน อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๘) มาตรา ๒๓๐ ผู้ใดเอาสิ่งใด ๆ กีดขวางทางรถไฟหรือทางรถราง ทำให้รางรถไฟหรือรางรถราง หลุดหลวม หรือเคลื่อนจากที่ หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับสัญญาณจนน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การเดิน รถไฟหรือรถราง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

๑๙) มาตรา ๒๓๑ ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ ให้ประภาคาร หุ่น สัญญาณ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งจัดไว้เป็นสัญญาณเพื่อความปลอดภัยในการจราจรทางบก การเดินเรือหรือการเดินอากาศ อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจรทางบก การเดินเรือหรือการเดินอากาศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

๒๐) มาตรา ๒๓๔ ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ แก่สิ่งที่ใช้ในการผลิต ในการส่งพลังงานไฟฟ้าหรือ ในการส่งน้ำ จนเป็นเหตุให้ประชาชนขาดความสะดวก หรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๒๓๕ ถ้าการกระทำความผิดตาม มาตรา ๒๒๖ ถึงมาตรา ๒๓๓ เป็นเหตุให้บุคคลอื่น ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่ง หมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

๒๑) มาตรา ๒๘๘ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบ ห้าปีถึงยี่สิบปี มาตรา ๒๘๙ ผู้ใด (๑) ฆ่าบุพการี (๒) ฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำความผิด ได้กระทำการตามหน้าที่ (๓) ฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุ ที่บุคคลนั้นจะช่วยหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว (๔) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (๕) ฆ่าผู้อื่นโดยทรมาณ หรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย (๖) ฆ่าผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิด อย่างอื่น หรือ (๗) ฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอา หรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิด ความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำให้ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

ลับมาก

๓๑๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๐ ของ ๒๕ หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๒๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒๙) มาตรา ๓๒๖ ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสีย ชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓๐) มาตรา ๓๒๘ ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสารภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าว ประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

๓๑) มาตรา ๓๕๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓๒) มาตรา ๓๕๙ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๘ ได้กระทำต่อ (๑) เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบกิจการหรืออุตสาหกรรม (๒) ปศุสัตว์ (๓) ยวดยานหรือสัตว์พาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ หรือในการประกอบกิจการหรืออุตสาหกรรม หรือ (๔) พืชหรือพืชผลของกสิกรรม ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓๓) มาตรา ๓๖๐ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินที่ใช้ หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓๔) มาตรา ๓๖๗ ผู้ใดเมื่อเจ้าพนักงานถามชื่อหรือที่อยู่ เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายไม่ยอมบอก หรือแก้งบอกชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

๓๕) มาตรา ๓๗๐ ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื้ออึง โดยไม่มีเหตุอันสมควรจนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

๓๖) มาตรา ๓๗๘ ผู้ใดเสพสุราหรือของเมาอย่างอื่น จนเป็นเหตุให้ตนเมา ประพฤติวุ่นวาย หรือครองสติไม่ได้ ขณะอยู่ในถนนสาธารณะ หรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

๓๗) มาตรา ๓๘๔ ผู้ใดแก้งบอกเล่าความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลับมาก

๓๑๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๒๑   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปลักษณะสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓๘) มาตรา ๓๘๕ ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมายกีดขวางทางสาธารณะ จนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร โดยวาง หรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือโดยกระทำด้วยประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

๓๙) มาตรา ๓๘๖ ผู้ใดขุดหลุม หรือวาง หรือปลูกปักหรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทางสาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย หรือทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ละเลยไม่แสดง สัญญาณตามสมควร เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

๔๐) มาตรา ๓๘๗ ผู้ใดแขวน ติดตั้งหรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง ซึ่งจะเป็นเหตุอันตราย เปรอะเปื้อนหรือเดือดร้อนแก่ผู้สัญจรในทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

๔๑) มาตรา ๓๙๑ ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔๒) มาตรา ๓๙๗ ผู้ใดในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ง. พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

๑) มาตรา ๑๐๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินเป็นขบวนใด ๆ ในลักษณะที่ เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ (๑) เป็นแถวทหารหรือตำรวจ ที่มีผู้ควบคุมตามระเบียบแบบแผน (๒) แถวหรือขบวนแห่หรือขบวนใด ๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาตและปฏิบัติตามเงื่อนไข ที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

๒) มาตรา ๑๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร แต่เจ้า พนักงานจราจรจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น

๓) มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดวาง เท หรือทิ้งเศษแก้ว ตะปู ลวด น้ำมันหล่อลื่น กระจกหรือ สิ่งอื่นใด หรือกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางอันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือ บุคคล หรือเป็นการกีดขวางการจราจร

๔) มาตรา ๑๓๘ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรืออุบัติเหตุเกิดขึ้น ทำให้ไม่ปลอดภัย หรือไม่สะดวก ในการจราจร ในอาณาบริเวณใด เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการได้ตามที่ เห็นสมควร และจำเป็น

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๒๒   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เกี่ยวกับการจราจรในอาณาบริเวณนั้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยหรือ ความสะดวกใน การจราจรดังต่อไปนี้ (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดหรือคนเดินเท้าเดินในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด (๒) ห้ามหยุดหรือจอดรถ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใด (๔) กำหนดทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดให้รถเดินได้ทางเดียว ทั้งนี้ ช่วงระยะเวลาเท่าที่จำเป็น

๕) มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวาง โทษปรับ ไม่เกินห้าร้อยบาท มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

๖) มาตรา ๑๕๔ ผู้ใด (๑) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง (๒) ฝ่าฝืนคำสั่ง ข้อบังคับ หรือระเบียบของเจ้าพนักงานจราจรตามมาตรา ๑๓๙ (๓) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง หรือ (๔) ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการตามมาตรา ๑๔๓ ทวิ ถ้าไม่เป็นความผิดที่ กำหนดโทษไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับครั้งละไม่เกินหนึ่งพันบาท

จ. พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕

๑) มาตรา ๓๘ ห้าม มิให้ผู้ใดติดตั้ง แขนง วางหรือกองสิ่งใดในเขตทางหลวงในลักษณะที่เป็น การกีดขวาง หรืออาจเป็นอันตราย แก่ยานพาหนะ หรือในลักษณะที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางหลวง หรือความไม่สะดวก แก่งานทาง เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบ หมายจากผู้อำนวยการ ทางหลวงในการอนุญาตผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายจาก ผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนด เงื่อนไขอย่างใดก็ได้ การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีความจำเป็นแก่งานทางหรือเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตได้ กระทำการผิดเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ผู้อำนวยการทางหลวงจะเพิกถอนเสียก็ได้ ในกรณีที่มีการกระทำตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตาม เงื่อนไขที่ กำหนด ให้ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจสั่งให้ ผู้กระทำการดังกล่าวรื้อถอน ทำลาย หรือขนย้ายสิ่งที่ติดตั้ง แขนง วางหรือกองอยู่ในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าไม่ปฏิบัติตาม ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงมีอำนาจรื้อถอน ทำลาย หรือขนย้ายสิ่งที่ติดตั้ง แขนง วางหรือกองอยู่โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายไม่ได้และต้องเป็นผู้เสีย ค่าใช้จ่ายในการนั้น

ลับมาก

๓๒๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒๔ ของ ๒๕ หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มาตรา ๗ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อย บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียด้วย

ข. พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

๑) มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดล้างรถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อนบนถนน หรือสถาน สาธารณะและทำให้ถนนหรือสถานสาธารณะสกปรกเลอะเทอะ

๒) มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้ง วาง หรือกองวัตถุใด ๆ บนถนน เว้นแต่เป็นการกระทำในบริเวณ ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร

๓) มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะลงในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะซึ่ง มิใช่สถานที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้เพื่อการนั้น

๔) มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใด (๑) บ้วนหรือถ่มน้ำลาย เสมหะ บ้วนน้ำหมาก สั่งน้ำมูก เทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนนหรือบน พื้นรถหรือพื้นเรือโดยสาร (๒) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในสถานสาธารณะนอกภาชนะหรือที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ จัดไว้

๕) มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใด (๑) ทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยลงบนที่สาธารณะ (๒) ปล่อยปละละลายให้มีสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนอาจเห็น ได้จากที่สาธารณะ

๖) มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนน หรือในทางน้ำ ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเรือหรืออาคารประเภทเรือนแพ ซึ่งจอดหรืออยู่ในท้องที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้จัดสวมสาธารณะ หรือภาชนะสำหรับทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอย

๗) มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดยืน นั่ง หรือนอนบนราวสะพานสาธารณะ หรือนอนในที่สาธารณะ

๘) มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ มาตรา ๑๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ หรือ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ได้ประกาศตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

๙) มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

๑๐) มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ลับมาก

๓๒๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๒๕   ของ   ๒๕   หน้า

ผนวก ค (สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ช. พ.ร.บ.ควบคุมการเรียไร พ.ศ. ๒๕๘๗

๑) มาตรา ๘ การเรียไรในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะ การเรียไรโดยโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วย วิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องเปล่งเสียง จะจัดให้มีหรือทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วขอความในวรรคก่อนนี้ มิให้ใช้บังคับแก่ (๑) การเรียไรซึ่งได้รับอนุญาตหรือได้รับยกเว้นตามมาตรา ๖ (๒) การเรียไรเพื่อกุศลสงเคราะห์ ในโอกาสที่บุคคลชุมนุมกันประกอบศาสนกิจ (๓) การเรียไรโดยขายสิ่งของในงานออกร้าน หรือในที่นัดประชุม เฉพาะแห่งอันได้จัดให้ขึ้น โดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งผู้ได้รับอนุญาตให้มีการออกร้าน หรือผู้จัดให้มีการนัดประชุม เป็นผู้จัดให้มีขึ้น

๒) มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ มาตรา ๖ วรรคแรก มาตรา ๘ วรรคแรก มีความผิดต้อง ระวังโทษปรับ ไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ค. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑) มาตรา ๔๒๐ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหาย ถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำ ละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

๒) มาตรา ๔๒๑ การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวดทรง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑   ของ   ๔   หน้า

ผนวก ง (นโยบายการใช้กำลัง) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. วัตถุประสงค์

ก. นโยบายนี้ใช้ในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ และใช้เป็นแนวทางในการเตรียม
จัดระเบียบพื้นที่สำหรับการชุมนุม เช่น การจัดการจราจร การบังคับใช้กฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือ
ความเป็นระเบียบของพื้นที่ การสังเกตการณ์จากที่สูง การจัดสิ่งกีดขวางเพื่อสะดวกต่อการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

ข. เพื่อเป็นแนวทางการสั่งการ การใช้กำลังหรือการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการ
รักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะให้ถูกต้องตามหลักกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชนและหลักการสากล
รวมทั้งใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และบังคับใช้กฎหมาย
ในทันทีเพื่อให้กลับสู่ภาวะปกติกรณีมีการชุมนุมที่ผิดกฎหมาย

๒. ขอบเขต

ก. เจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ร่วมปฏิบัติในการรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ
ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมเหตุการณ์ชุมนุมสาธารณะ จะต้องมีการปฏิบัติที่สอดคล้องตามนโยบาย
การใช้กำลังนี้

ข. แนวทางการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยต่อการชุมนุมสาธารณะนี้ ไม่ตัดสิทธิ
ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการใช้กำลังพอสมควรแก่เหตุ ตามหลักความจำเป็นหรือการป้องกันตนเองหรือผู้อื่น
จากภัยอันตรายถึงตายหรือสาหัสในกรณีที่ผู้ชุมนุมหรือบุคคลอื่นกระทำต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายผู้รักษา
ความสงบเรียบร้อย (กรณีการใช้กำลังตามหลักการป้องกันเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ ต้องได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา
ที่ควบคุมการชุมนุมนั้น)

ค. การใช้กำลังตามแผนนี้ ให้ความหมายรวมถึงการใช้อุปกรณ์หรืออาวุธประกอบการใช้กำลังด้วย และให้ใช้
บังคับเฉพาะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ควบคุมฝูงชนและผู้ร่วมปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่เพื่อรักษาความสงบ
เรียบร้อยในการชุมนุมเท่านั้น รวมทั้งให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตาม
พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค.๕๘) บทที่ ๖ การใช้กำลัง เครื่องมือ
อุปกรณ์และอาวุธ

ง. กรณีที่มีการชุมนุมที่ผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดำเนินการจัดการตามอำนาจหน้าที่และบังคับใช้
กฎหมายโดยทันทีเพื่อให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว และแนวทางการใช้กำลังนี้ ไม่ครอบคลุมถึงการใช้กำลังเพื่อการระงับ
ป้องกัน คุ้มครอง รักษาความปลอดภัยจากภัยคุกคามหรือภัยอันตรายที่เกิดกับอาคารสถานที่หรือกระทำต่อกลุ่มคน
ด้วยการบุกรุกหรือการก่อเหตุร้าย

๓. นโยบาย

ก. เมื่อมีการชุมนุมสาธารณะ ตำรวจต้องพิจารณาถึงความชอบธรรมในการใช้กำลังและอำนาจตามที่กฎหมาย
กำหนด รวมถึงหลักสิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจและหลักปฏิบัติในการควบคุมฝูงชนที่เป็นหลักสากล

ลับมาก

๓๒๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๓ ของ ๔ หน้า

ผนวก ง (นโยบายการใช้กำลัง) ประกอบแผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑) การแสดงกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงการใช้รูปขบวน สิ่งอุปกรณ์ สิ่งกีดขวาง รถยนต์ และหน่วยหรือชุดปฏิบัติการตามแผนเคลื่อนไหวกดดัน

๒) การใช้คลื่นเสียง

๓) แก๊สน้ำตา

๔) การปิดล้อมสถานที่ชุมนุม หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด หรือการจับกุมขนาดใหญ่ หรือด้วยการปะทะบังคับร่างกายด้วยมือเปล่าหรืออุปกรณ์ที่ไม่ถึงตายต่าง ๆ เช่น โล่ กระบองยางหรืออุปกรณ์ใช้ตี (Baton) สายรัดบังคับ (สายล็อกข้อมือ) หรือกุญแจมือ ปืนยิงตาข่าย เป็นต้น

๕) การฉีดน้ำ

๖) การใช้อุปกรณ์ที่ไม่เป็นอันตรายถึงชีวิตอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์ช็อตไฟฟ้า (Taser) กระสุนยาง เป็นต้น

ข. การใช้วิธีการปฏิบัติหรืออุปกรณ์เครื่องมือใด หากสามารถกระทำได้โดยไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ให้ดำเนินการดังนี้

๑) การใช้กำลังที่อาจจะเกิดอันตรายต่อผู้ชุมนุม เช่น การใช้แก๊สน้ำตา การใช้อุปกรณ์ส่งคลื่นเสียงรบกวนพิเศษ การใช้กำลังผลักดัน การใช้น้ำฉีดแรงดันสูง การใช้กระสุนยาง ต้องมีการประกาศแจ้งเตือนผู้ชุมนุมก่อนทุกครั้ง

๒) การให้เวลาปฏิบัติตามคำประกาศแจ้งเตือนพอสมควรเพื่อให้ผู้ชุมนุมสามารถปฏิบัติตามคำเตือนได้ทัน เว้นแต่ไม่สามารถประกาศเตือนได้ก่อนหรือหากไม่ใช้กำลังเช่นนั้นในทันทีทันใดจะทำให้เกิดภัยอันตรายต่อบุคคลทรัพย์สินหรือสถานที่ต่าง ๆ อย่างร้ายแรง

๓) เตรียมอุปกรณ์ช่วยเหลือปฐมพยาบาลหรือเตรียมการช่วยเหลือด้านการแพทย์ไว้พร้อม

๔) เตรียมเส้นทางออกจากพื้นที่ชุมนุมหรือแผนการเคลื่อนย้ายผู้ที่ได้รับผลกระทบในพื้นที่ชุมนุม เพื่อไม่ให้เกิดเหตุร้ายแทรกซ้อน

๕. แนวทางการใช้กำลังของตำรวจตามระดับความรุนแรงของผู้ชุมนุม

ก. สถานการณ์ชุมนุมโดยสงบ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติการรักษาความสงบเรียบร้อยด้วยการพูดคุยเจรจา การชี้แจงให้ข้อมูลข่าวสาร การชั่งจูงแนะนำ การแสดงกำลัง การตรวจค้นเพื่อป้องกันการนำอาวุธ และสิ่งผิดกฎหมายมาก่อเหตุร้าย

ข. กรณีที่ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่กระทำเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย แต่ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เพียงแต่มีการกระทำความผิดกฎหมายเล็กน้อย ให้ตำรวจใช้การเจรจาต่อรองหรือการดำเนินกลยุทธ์เพื่อกดดันผู้ชุมนุมหรือการจับกุมที่ใช้กำลังที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดเล็กน้อยหรือการก่อเหตุดังกล่าว และหากจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบให้ใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่ไม่เป็นอันตรายถึงชีวิตเข้าดำเนินการ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด

หน้า   ๑   ของ   ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. วัตถุประสงค์

ก. แนวทางการปฏิบัตินี้ ใช้ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ของตำรวจที่กำหนดไว้ตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค.๕๘ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ

ข. ใช้เป็นแนวนโยบายในการบริหารจัดการและวางแผนเตรียมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตำรวจในการรักษาความสงบเรียบร้อยตั้งแต่ในยามปกติ หรือเมื่อรับทราบการรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะเพื่อเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นแนวทางในการประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามที่ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ กำหนด ซึ่งหน่วยปฏิบัติตามแผนนี้จะต้องดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับให้สอดคล้องตามแนวทางที่กำหนดและจัดทำคำสั่งปฏิบัติการเป็นการเฉพาะเมื่อมีสถานการณ์/การปฏิบัติในพื้นที่เฉพาะกรณี ต่อไป

๒. บทบาทหน้าที่และการมอบหมายผู้รับผิดชอบตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ (มติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค.๕๘)

แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค.๕๘ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะไว้ในบทที่ ๔ ของแผน ฯ โดยกำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติภายใต้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และสามารถร้องขอหรือสั่งการตามแต่กรณี เพื่อให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการภายในขอบอำนาจหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงานนั้น โดยกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติ ดังนี้

ก. ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นหน่วยหลัก รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ วางแผน และเตรียมการรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ แก้ไขปัญหา แล้วรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.)) ทันทัน โดยดำเนินการด้วยการใช้ระบบศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) และระบบบัญชาการเหตุการณ์

๑) หัวหน้าสถานีตำรวจนครบาล เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม หากเป็นการชุมนุมในพื้นที่สถานีตำรวจแห่งนั้น

๒) ผู้บังคับการตำรวจนครบาลท้องที่ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องระหว่างสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๒ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อมีการชุมนุมในพื้นที่ระหว่างกองบังคับการ
ตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบ

๔) แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
หน่วยงานของรัฐด้านสาธารณสุข การขนส่งมวลชน เช่น การประปานครหลวง การไฟฟ้านครหลวง การขนส่ง
มวลชน เพื่อประสานการปฏิบัติ หรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมาย ให้หน่วยงานนั้นดำเนินการหรือบังคับการ
ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ

๕) ติดตามสถานการณ์และสั่งการในการแก้ไขปัญหาต่อไป โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก หากเกินขีด
ความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อไป

แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ฯ กำหนดให้หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ
กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงคมนาคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกรมประชาสัมพันธ์ เตรียมการดำเนินการตาม
อำนาจหน้าที่ เมื่อได้รับการร้องขอ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัด
เจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำที่ ศปก. พร้อมรายการสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุนตามร้องขอ

ข. นอกเขตกรุงเทพมหานครให้ ตำรวจภูธรจังหวัด เป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติงานตามแผน โดยมี
ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ ให้ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามกฎหมาย
เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ วางแผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ แก้ไขปัญหา โดยดำเนินการด้วยการใช้
ระบบศูนย์ปฏิบัติการ และระบบบัญชาการเหตุการณ์ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบในจังหวัดและ
อำเภอ ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด ตาม พ.ร.บ.ป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ และเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์เพื่อให้เลิกการชุมนุม ตาม พ.ร.บ.การชุมนุม
สาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะแต่ละฉบับอย่างสอดคล้องกัน

๑) หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม หากเป็นการชุมนุมในพื้นที่สถานีตำรวจแห่งนั้น

๒) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่อง
ระหว่างสถานีตำรวจภูธรที่รับผิดชอบ

๓) ผู้บัญชาการตำรวจพื้นที่ เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม เมื่อเป็นการชุมนุมสาธารณะต่อเนื่องระหว่าง
กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดที่รับผิดชอบ

๔) เมื่อได้ปรึกษากับผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กองอำนวยการป้องกันและ
บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หน่วยงานของรัฐด้านสาธารณสุข การขนส่งมวลชน เช่น การประปา การไฟฟ้า
การขนส่งมวลชน เพื่อประสานการปฏิบัติ หรือเตรียมการร้องขอตามกฎหมาย ให้หน่วยงานนั้นดำเนินการหรือ
บังคับการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๓ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมาประจำที่ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) พร้อมรายการสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อม
ให้การสนับสนุนตามร้องขอ

๕) ติดตามสถานการณ์และสั่งการในการแก้ไขปัญหา โดยใช้กำลังตำรวจในสังกัดเป็นหลัก หากเกินขีด
ความสามารถให้ขอรับการสนับสนุนจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตำรวจภูธรภาคและสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

๖) ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ (ภ.๑ - ๙) เป็นหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติของตำรวจภูธรจังหวัดหรือจังหวัด
เมื่อได้รับการร้องขอ โดยพิจารณาสั่งการ ในอำนาจหน้าที่ พร้อมทั้งรายงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผ่าน ศปก.ตร.
เพื่อรับทราบหรือเพื่อพิจารณาสั่งการสนับสนุน ในการแก้ไขปัญหาหรือแต่งตั้งเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมเพิ่ม หรือ
แทนหัวหน้าสถานีตำรวจ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคตามกรณี

แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะฯ กำหนดให้หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ กองอำนวยการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สำนักงานจังหวัด ปกครองจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือ
องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ หน่วยงานของกระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวง
สาธารณสุข กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร และกรมประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ เตรียมการดำเนินการตามอำนาจ
หน้าที่เมื่อมีการร้องขอ โดยเบื้องต้นให้ประสานช่องทางติดต่อประสานงาน หรือการขอให้จัดเจ้าหน้าที่ติดต่อมา
ประจำที่ ศปก. พร้อมรายการสิ่งอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่พร้อมให้การสนับสนุนตามร้องขอ

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุม
สาธารณะ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค.๕๘)

ลำดับ	หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
๑	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ	ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ และเป็น หน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการประสาน ร้องขอ สั่งการ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนภารกิจดูแลการชุมนุมสาธารณะตามแต่กรณี ๑.๑ จัดทำแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๑.๒ แนะนำให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะแก่ หน่วยงานของรัฐ และภาคส่วนต่างๆ ๑.๓ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ทบทวนแผนการปฏิบัติในการดูแล การชุมนุมสาธารณะ ๑.๔ บังคับใช้กฎหมาย ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา
๒	สำนักนายกรัฐมนตรี	๒.๑ จัดหางบประมาณเพื่อดำเนินการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๒.๒ สนับสนุนด้านการข่าวกรองและให้คำแนะนำด้านการรักษาความปลอดภัย ๒.๓ บริหารจัดการการประชาสัมพันธ์และการจัดการข่าวสาร ตลอดจน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๔ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
		เตรียมการประกาศคำสั่งเจ้าพนักงานที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ ได้ตลอดเวลา ๒.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับ การร้องขอ
๓	กระทรวงมหาดไทย	๓.๑ สั่งการ และประสานงานให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และ พื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ ๓.๒ ประสานการปฏิบัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุม สาธารณะ ๓.๓ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับ การร้องขอ
๔	กระทรวงกลาโหม	๔.๑ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๔.๒ พิจารณาสับสนุนกำลังพล อุปกรณ์ เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ตามที่ เห็นสมควร เมื่อได้รับการร้องขอจากหน่วยงานต่าง ๆ ๔.๓ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับ การร้องขอ
๕	กระทรวงการคลัง	๕.๑ กำหนดมาตรการด้านการเงินและการคลังที่สนับสนุนภารกิจดูแล การชุมนุมสาธารณะ ๕.๒ กำหนดข้อกฎหมายระเบียบที่ใช้ในการช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟู การดูแล การชุมนุมสาธารณะ ๕.๓ กำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับระเบียบเงินตราพระราชการ (กรมบัญชีกลาง) เพื่อสนับสนุนภารกิจ ๕.๔ จัดเจ้าหน้าที่เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๕ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
๖	กระทรวงการต่างประเทศ	๖.๑ ประสานกับหน่วยงานราชการของต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ในการดำเนินงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๖.๒ ชี้แจงและให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะกับหน่วยงานต่างประเทศ รวมทั้งสถานทูตต่างประเทศประจำประเทศไทย เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ๖.๓ จัดเจ้าหน้าที่ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ
๗	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๗.๑ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ให้ความรู้ด้านความปลอดภัย เส้นทางการเดินทาง แก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยว ๗.๒ กำหนดแผน มาตรการ ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญให้มีความปลอดภัย ๗.๓ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ
๘	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๘.๑ วางแผนและฟื้นฟูด้านสังคมและจิตใจให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๘.๒ สนับสนุนกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์ ๘.๓ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ
๙	กระทรวงคมนาคม	๙.๑ จัดทำแผนปฏิบัติการดูแลการชุมนุมสาธารณะให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๙.๒ สนับสนุนข้อมูล เส้นทางสัญจร เส้นทางเลี่ยง เพื่อสนับสนุนภารกิจ ๙.๓ ให้การสนับสนุนงานด้านการจราจรในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ ๙.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เมื่อได้รับการร้องขอ
๑๐	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๑๐.๑ ดำเนินการเกี่ยวกับระบบสื่อสาร และโทรคมนาคม ตลอดจนให้บริการฐานข้อมูลด้านสารสนเทศการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนภารกิจ

ลับมาก

๓๓๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๖ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
		<p>๑๐.๒ สนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสื่อสาร และสนับสนุนกำลังพล เพื่อบริการการติดต่อสื่อสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว</p> <p>๑๐.๓ การดำเนินการตามกฎหมายในการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๑๐.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
๑๑	กระทรวงยุติธรรม	<p>๑๑.๑ จัดเตรียมแผนการปฏิบัติรองรับการชุมนุมสาธารณะให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>๑๑.๒ สนับสนุนข้อมูลทางกฎหมายในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>๑๑.๓ จัดทำแผน ขั้นตอน ระยะเวลาการปฏิบัติเกี่ยวกับคำสั่งเลิกการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>๑๑.๔ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมภายใต้กรอบกฎหมาย ตลอดจนการเรียกร้องและการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย</p> <p>๑๑.๕ จัดเจ้าหน้าที่ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
๑๒	กระทรวงสาธารณสุข	<p>๑๒.๑ จัดทำแผนรองรับการปฏิบัติ การจัดตั้งศูนย์พยาบาลในพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ</p> <p>๑๒.๒ จัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์ทางการแพทย์ สนับสนุนการปฏิบัติ</p> <p>๑๒.๓ จัดเตรียมการแพทย์ฉุกเฉิน การช่วยเหลือ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะ</p> <p>๑๒.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ</p>
๑๓	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	<p>๑๓.๑ จัดทำ ปรับปรุง แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติให้สอดคล้องกับแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะในส่วนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑๓.๒ ประสานสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการดูแลการชุมนุมสาธารณะเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ</p>

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๗ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
		๑๓.๓ ประสานงานหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพื้นที่เพื่อแก้ไข และฟื้นฟูการชุมนุมสาธารณะ ๑๓.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับ การร้องขอ
๑๔	สถาบันการแพทย์ ฉุกเฉิน	๑๔.๑ สนับสนุนงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินแก่ประชาชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ๑๔.๒ สนับสนุนหน่วยงานในการจัดการข้อมูลผู้บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต ๑๔.๓ สนับสนุนให้มีระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน และพัฒนาระบบสื่อสารและ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการฉุกเฉิน ๑๔.๔ ประสานงาน ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติการฉุกเฉิน ๑๔.๕ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับ การร้องขอ
๑๕	กรุงเทพมหานคร	๑๕.๑ พิจารณาจัดสถานที่รองรับการชุมนุมสาธารณะ ๑๕.๒ สนับสนุนกำลังพล อุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ ให้กับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๑๕.๓ จัดการสาธารณูปโภคสิ่งอำนวยความสะดวกตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ร้องขอ ๑๕.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับ การร้องขอ
๑๖	กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น	๑๖.๑ จัดทำแผนหรือแนวทาง เพื่อรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๖.๒ พิจารณา ประสานงาน สถานที่เพื่อส่งเสริมการชุมนุมสาธารณะ ๑๖.๓ ประสานงาน และสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดูแลการชุมนุม สาธารณะ ๑๖.๔ พิจารณา ส่งเสริม สนับสนุน จัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการชุมนุม สาธารณะ ๑๖.๕ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุน

ลับมาก

๓๓๓๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า ๘   ของ   ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	บทบาท หน้าที่
		การดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ
๑๗	สำนักงาน คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	๑๗.๑ ควบคุม กำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เพื่อสนับสนุนหรือปฏิบัติสำหรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ ๑๗.๒ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ
๑๘	จังหวัด	๑๘.๑ พิจารณาจัดทำแผนรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๑๘.๒ สั่งการและประสานงานหน่วยงานในบังคับให้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบและพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ ๑๘.๓ พิจารณาจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามความเหมาะสม ๑๘.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ
๑๙	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๙.๑ พิจารณาจัดทำแผนรองรับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๑๙.๒ สั่งการ และประสานงานหน่วยงานในบังคับให้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพื้นที่ข้างเคียงเมื่อได้รับการร้องขอ ๑๙.๓ พิจารณาจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามความเหมาะสม ๑๙.๔ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ
๒๐	องค์กรเอกชน มูลนิธิ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นๆ	๒๐.๑ สนับสนุนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่ต่างๆ ตามที่ได้รับการร้องขอ ๒๐.๒ สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ๒๐.๓ จัดเจ้าหน้าที่พร้อมบัญชีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อประสานและสนับสนุนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ประจำ ศปก. พื้นที่การชุมนุมสาธารณะเมื่อได้รับการร้องขอ

ลับมาก

กลับมา

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๙ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔. แนวทางการปฏิบัติ

ก. แนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ (ก่อนการชุมนุม) หน่วยที่เกี่ยวข้องจะต้องเตรียมการ
และดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑) การจัดพื้นที่สำหรับการชุมนุมสาธารณะและการจัดระเบียบพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ

ก) ให้หน่วยตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่ทุกระดับ สำรวจและจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการชุมนุมสาธารณะ
ในพื้นที่รับผิดชอบไว้เป็นการเฉพาะสำหรับใช้เป็นข้อมูลเสนอแนะให้ผู้ร้องขอจัดการชุมนุมสาธารณะใช้เป็นสถานที่
ชุมนุม เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการวางแผนรักษาความสงบเรียบร้อย การจัดระเบียบพื้นที่และการดำเนินการอื่น ๆ
ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามบทบาทหน้าที่

ข) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ จัดทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงแนวเขตพื้นที่ห้ามการชุมนุมโดยเด็ดขาด
ในพื้นที่รับผิดชอบทุกพื้นที่ รวมทั้งจัดทำประกาศหรือสื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยต่อเนื่อง

ค) ให้มีการตรวจสอบและดูแลรักษาความปลอดภัยพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้เป็นพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ
พื้นที่ที่จะมีการชุมนุมสาธารณะและพื้นที่ห้ามการชุมนุมโดยเด็ดขาด อย่างต่อเนื่อง

ง) จัดระเบียบและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับพื้นที่การชุมนุมสาธารณะเพื่อไม่ให้กระทบต่อประชาชน
ทั่วไป เช่น จัดทำแผนการจราจร เส้นทางสำรอง ประกาศเจ้าพนักงานจราจร ประชาสัมพันธ์ และทำป้ายประกาศ
แก่สาธารณชนหลีกเลี่ยงเส้นทาง เป็นต้น รวมทั้งกำหนดให้มีมาตรการตรวจสอบพื้นที่ให้มีความปลอดภัยและป้องกัน
เหตุแทรกซ้อนอื่น ๆ

๒) ดำเนินการด้านการข่าว วางแผนรวบรวมข่าวสาร รวบรวมข่าวสารพื้นฐานและขยายขยายงานข่าว
ประสานงานข่าวกับหน่วยงานข่าวต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับ
การชุมนุมสาธารณะและรายงานข่าวในทุกระดับหน่วย โดยการดำเนินการ ดังนี้

ก) รวบรวมข่าวสารพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ ข้อมูลพื้นที่ที่สามารถจัดการชุมนุมสาธารณะ สถานที่
สำคัญ ข้อมูลแกนนำการชุมนุมเรียกร้องในเรื่องต่างๆ ข้อมูลปัญหาพื้นฐานที่อาจนำไปสู่การชุมนุม พฤติการณ์หรือ
แผนประทุษกรรมที่เคยเกิดในการชุมนุมต่าง ๆ ในพื้นที่ เป็นต้น

ข) มอบหมายผู้รับผิดชอบสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะในทุกระดับหน่วย และกำหนดให้
ดำเนินการตามแผนการรวบรวมข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

ค) กำหนดแนวทางการบูรณาการงานด้านการข่าวและการประสานงานข่าวกับหน่วยงานข่าวต่าง ๆ
ในพื้นที่รับผิดชอบ

ง) สร้างเครือข่ายงานข่าวและแหล่งข่าวในพื้นที่เพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวกับการชุมนุม
สาธารณะ

จ) กำหนดผู้รับผิดชอบและช่องทางในการรายงานข่าว (ตามผนวก ข) ที่มีความถูกต้องและรวดเร็ว
อย่างเป็นระบบในทุกระดับหน่วย

กลับมา

๓๓๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๐ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓) จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการตามผนวก ก เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนฯ โดยการดำเนินการ
ดังนี้

ก) ศึกษาแนวทางการจัดและการประกอบกำลังของหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการตามที่กำหนด
ในผนวก ก

ข) หน่วยที่ได้รับมอบหมายให้จัดหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการ กำหนดแผนการจัดตั้งหน่วยเฉพาะ
กิจหรือชุดปฏิบัติการตามที่กำหนด และเสนอความต้องการสิ่งอุปกรณ์ประจำหน่วยตามที่กำหนด

ค) จัดทำข้อมูลหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการของหน่วยต่าง ๆ ที่มีการจัดตั้งแล้วตามแผนฯ และ
เตรียมการประสานการปฏิบัติกับหน่วยที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนรองรับการสนับสนุนการปฏิบัติในกรณีที่หน่วย
ยังไม่สามารถจัดตั้งหรือประกอบกำลังได้

๔) การเตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการทุกระดับสำหรับติดตามควบคุมสั่งการและการเตรียมการจัดตั้ง
ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ชุมนุมหรือใกล้เคียงตามผนวก ก เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนฯ
โดยการดำเนินการ ดังนี้

ก) มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติงานของ ศปก. หน่วยทุกระดับศึกษาและชี้แจง
ทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน ศปก. ให้รับทราบเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามแผนนี้เพื่อให้สามารถ
ติดตามและขับเคลื่อนการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข) พิจารณาคัดเลือกและออกคำสั่งมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใน ศปก.สน. หรือชุดบริหารเหตุการณ์
เมื่อมีสถานการณ์ในพื้นที่อย่างชัดเจน รวมทั้งกำหนดให้มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ
ของชุดบริหารเหตุการณ์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของ ศปก.สน. เพื่อให้ทราบแนวทางการปฏิบัติตามแผนนี้

ค) ให้หน่วยรับผิดชอบพื้นที่และหน่วยระดับ บช. กำหนดให้มีการฝึกเตรียมความพร้อมของ ศปก. หน่วย
และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานใน ศปก.สน. เมื่อมีสถานการณ์ ทั้งในลักษณะฝึกเพื่อทบทวนบทบาท
หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ฝึกเพื่อเตรียมพร้อมตามแผนนี้และฝึกการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ที่อาจ
เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ

๕) การเตรียมความพร้อมของหน่วย จะต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

ก) หน่วยที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมปฏิบัติตามแผน ฯ ได้แก่ หน่วยปฏิบัติ หน่วยสนับสนุนและ
หน่วยที่ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการตามผนวก ก

ข) ให้หน่วยที่ต้องเตรียมความพร้อมกำหนดให้มีจัดการฝึกอบรมและซักซ้อมการปฏิบัติเพื่อให้ความรู้
ความเข้าใจและเกิดความชำนาญเฉพาะหน้าที่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดให้มีการฝึกเตรียมความพร้อมและฝึกการใช้
กำลังของเจ้าหน้าที่ที่เป็นไปตามหลักสัดส่วนของความรุนแรงหรืออันตรายเฉพาะและใช้เฉพาะเท่าที่จำเป็น
ตามหลักการใช้กำลัง

ค) ให้ทุกหน่วยกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยพลและกำหนดแผนในการจัดหากำลังทดแทนหรือ
วางแผนการจัดเตรียมกำลังสำรองเพื่อให้หน่วยมีความพร้อมปฏิบัติการกิจ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๑   ของ   ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ง) จัดเตรียมสิ่งอุปกรณ์ประจำหน่วยหรือชุดปฏิบัติการตามที่กำหนด และกำหนดวงรอบในการตรวจสอบ
สิ่งอุปกรณ์ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งกำหนดแผนการจัดหาทดแทนอย่างเป็นระบบ

๖) เตรียมแผนการเคลื่อนย้ายกำลัง แผนการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งจัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
ต่าง ๆ โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) การเตรียมแผนการเคลื่อนย้ายกำลัง หน่วยที่รับผิดชอบจัดกำลังตามแผนนี้จะต้องมีการวางแผน
เตรียมแผนการเคลื่อนย้ายหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งตามผนวก ก และกำลังอื่น ๆ ที่
สนับสนุนการปฏิบัติ โดยมอบหมายผู้รับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายและควบคุมการปฏิบัติอย่างชัดเจน

ข) การเตรียมแผนการส่งกำลังบำรุง หน่วยรับผิดชอบพื้นที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะทุกหน่วย จะต้อง
มีการวางแผนเตรียมการด้านส่งกำลังบำรุงเพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจของหน่วยและให้การสนับสนุนหน่วยต่าง ๆ
ที่ส่งมอบกำลังมาสนับสนุนการปฏิบัติในพื้นที่อย่างเป็นระบบ รวมทั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบและเจ้าหน้าที่ประสานงาน
ด้านส่งกำลังบำรุงกับหน่วยต่าง ๆ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ค) การเตรียมการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม

(๑) จัดเตรียมสิ่งอุปกรณ์สิ่งกีดขวางหรือสิ่งอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกแก่สาธารณชนและ
จัดระเบียบในพื้นที่การชุมนุม เช่น เครื่องกีดขวางในการเคลื่อนที่ อุปกรณ์จราจร สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการจราจร
และการสื่อสาร เป็นต้น

(๒) จัดเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการควบคุมอำนวยความสะดวกการรักษาความสงบเรียบร้อย
ในการชุมนุมสาธารณะ ได้แก่ ศปก.สน. จุดรวมพล ค่ายพัก ตำบลส่งกำลังบำรุง พื้นที่ปฏิบัติงานของสื่อมวลชน
จุดบริการต่าง ๆ เป็นต้น

(๓) จัดเตรียมสถานที่ควบคุม สถานที่สอบสวน สถานที่ประกอบเลี้ยง ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก
ต่าง ๆ ในกรณีที่มีความจำเป็นเมื่อมีการจับกุมและควบคุมผู้ชุมนุมสาธารณะจำนวนมาก

(๔) จัดเตรียมสถานที่และพื้นที่สำหรับการปฏิบัติการอื่น ๆ ตามสถานการณ์เมื่อได้รับคำสั่ง

๗) วางแผนดำเนินการด้านงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทุกรูปแบบ เตรียมการปฏิบัติการจิตวิทยาและ
การปฏิบัติการข่าวสาร โดยอาศัยสื่อประชาสัมพันธ์ทุกประเภท และเตรียมการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสาร
ต่อสื่อมวลชนอย่างเป็นระบบทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง
พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

๘) ในกรณีมีข่าวสารหรือมีสิ่งบ่งชี้บ่งบอกว่าจะมีการจัดการชุมนุมสาธารณะ หรือมีการประกาศล่วงหน้าว่าจะมี
การชุมนุมสาธารณะหรือการชุมนุมอื่น ๆ ให้ ศปก. ทุกระดับที่เป็นหน่วยรับผิดชอบ ดำเนินการดังนี้

ก) รายงานเหตุการณ์เบื้องต้นให้ ศปก. ของหน่วยเหนือหรือหน่วยบังคับบัญชา แล้วสรุปรายงานให้ ศปก.ตร.
ทราบในคราวเดียวกัน โดยให้ระบุว่าเป็นกรณีที่จะเกิดการชุมนุมสาธารณะ ด้วยเงื่อนไขหรือข้อเรียกร้องใด
มีรายละเอียดเกี่ยวกับการแจ้งการชุมนุมสาธารณะอย่างไร และรายงานหัวข้อข่าวสารอื่น ๆ ตามที่กำหนดในผนวก ข

ลับมาก

๓๓๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลัทธิมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๒ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) ประสานการปฏิบัติกับศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการชุมนุมสาธารณะนั้น ๆ และควรประสานให้หน่วยรับผิดชอบจัดผู้ประสานงานมาประจำที่ ศปก.สน. เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้แทนในการชี้แจงหรือเจรจากับกลุ่มผู้ชุมนุมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เรียกร้อง

ค) ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ พิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง นโยบาย หรือแผนเกี่ยวกับความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ง) หากผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดหรือผู้บังคับการตำรวจนครบาล เห็นว่าเป็นกรณีการชุมนุมสาธารณะที่เกินขีดความสามารถของสถานีตำรวจ อาจพิจารณาใช้ ศปก. ของ ภ.จว. หรือ บก.น. ให้การสนับสนุนการปฏิบัติ ตามความเหมาะสม หรือเสนอแนะให้หน่วยเหนือเข้าดำเนินการในการรักษาความสงบเรียบร้อยต่อไป

ฉ) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม สาธารณะ พิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย หรือแผนที่เกี่ยวข้อง จัดตั้ง ศปก.สน. ในพื้นที่ชุมนุมสาธารณะ เพื่อควบคุมอำนวยความสะดวกในการชุมนุมสาธารณะ โดยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ก) สืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแกนนำ ผู้สนับสนุน เครือข่าย แบบการชุมนุมสาธารณะ จำนวนผู้ชุมนุมสาธารณะ พฤติการณ์ และแผนประทุษกรรม

ข) ออกคำสั่งเตือนแก่หน่วยในสังกัด แจ้งประสานให้หน่วยสนับสนุนและหน่วยที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงาน ของรัฐที่อาจต้องร้องขอรับการสนับสนุนทราบ

ค) ติดต่อประสาน เฝ้าระวังและจัดตำรวจประสานกับแกนนำหรือผู้จัดการชุมนุมสาธารณะ

ง) ประเมินภัยคุกคาม จัดการวิเคราะห์ความเสี่ยง ประชุมเพื่อแสวงข้อตกลงใจทางยุทธวิธีเบื้องต้น

จ) จัดทำแผนหรือคำสั่งปฏิบัติการเพื่อควบคุมดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะให้สอดคล้อง และเป็นไปตามระเบียบคำสั่งหรือแผนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุในกรณีต่าง ๆ ส่งให้ ศปก. หน่วยเหนือและ ศปก.ตร. ทราบในคราวเดียวกัน

ฉ) เตรียมการตามขั้นตอนการใช้มาตรการทางกฎหมายและการใช้กำลัง เช่น การสืบสวน การร้องขอ ต่อศาล การปิดหมายศาล การประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุม การประกาศคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์ การทำสำนวนสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐานกลุ่มที่เตรียมการจะก่อเหตุร้าย ในการชุมนุมสาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๖ และดำเนินการเพื่อให้สามารถขอออกหมายจับ เพื่อสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย เช่น เตรียมการสะสมสิ่งกีดขวางเพื่อปิดการจราจร เตรียมการวางเพลิง หรือจะก่อเหตุรุนแรง หรือขัดขวางในระหว่างการชุมนุมอื่น ๆ เป็นต้น

ช) ประกาศมาตรการทางกฎหมายให้แก่สาธารณชน ผู้เข้าร่วมชุมนุมสาธารณะและผู้จัดการชุมนุมได้รับทราบ พร้อมบันทึกภาพในระหว่างการประกาศไว้เป็นหลักฐาน รวมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการข่าวสาร ให้ประชาชนและผู้ชุมนุมสาธารณะเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติในการรักษาความสงบเรียบร้อยของเจ้าหน้าที่

ลัทธิมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๓   ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) จัดระเบียบการปฏิบัติงานของสื่อมวลชน โดยการลงทะเบียน จัดทำเครื่องหมายหรือบัตรแสดงตน
ให้กับสื่อมวลชน เพื่อความปลอดภัยและการจัดระเบียบในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับ
การชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ โดยเฉพาะเกี่ยวกับความปลอดภัยของสื่อมวลชน

ฅ) กำกับดูแลให้หน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการที่สนับสนุนการปฏิบัติ จัดทำแผนการใช้กำลังตาม
สถานการณ์และการดำเนินการตามระเบียบการนำหน่วย เช่น การเตรียมภารกิจ กำลังพล อุปกรณ์ หมวกที่ติด
หมายเลขแสดงตัวตำรวจ หรือเครื่องแบบระบุตัวตำรวจ หรือแสดงถึงความเป็นเจ้าพนักงาน การตรวจพื้นที่ หรือ
วิเคราะห์พื้นที่ปฏิบัติการ การวางกำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์สิ่งกีดขวาง ป้ายแจ้งเตือนระดับการใช้กำลัง เป็นต้น

๑๐) แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือ
เอกชนในพื้นที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนและเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้องตาม
อำนาจหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมแต่ละช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนการให้
คำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุม
น้อยที่สุด โดยให้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

๑๑) มอบหมายให้ สยศ.ตร. เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการติดตามประเมินผลการเตรียมการปฏิบัติของ
หน่วยในสังกัด การเสนอความเห็นในการเตรียมความพร้อมของหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

ก) กำหนดแนวทางในการรายงานเตรียมความพร้อมของหน่วยเฉพาะกิจหรือชุดปฏิบัติการและ
หน่วยปฏิบัติต่างๆ ตามแผนนี้

ข) สรุปรายงานผลการติดตามประเมินผลการเตรียมความพร้อมของหน่วยในสังกัด ปัญหาข้อขัดข้อง
และข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมของหน่วยในสังกัดให้ ผบ.ตร. ทราบ

ค) รับผิดชอบในการจัดทำแผนการใช้กำลังและเสนอแนวทางการเตรียมกำลังสนับสนุนภารกิจในภาพรวม
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข. แนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ๒ ขั้นการเผชิญเหตุ (ขณะชุมนุมสาธารณะ) เมื่อมีสถานการณ์การชุมนุม
สาธารณะเกิดขึ้น ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ
พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนี้

๑) การดูแลการชุมนุมสาธารณะและรักษาความสงบเรียบร้อยตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแล
การชุมนุมสาธารณะ

ก) อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้พื้นที่สาธารณะเป็นสถานที่ชุมนุม

ข) รักษาความปลอดภัย อำนวยความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ซึ่งอยู่ในบริเวณ
ใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม

ค) รักษาความปลอดภัยหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม

ง) อำนวยความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียง
เพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด

หน้า ๑๔ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จ) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตาม
เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ

๒) การรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณที่ชุมนุมและบริเวณใกล้เคียง โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) กำหนดพื้นที่ในการปฏิบัติงานเพื่อแยกพื้นที่ชุมนุมออกจากพื้นที่ทั่วไป โดยอาจมีการจัดทำเครื่องหมาย
หรือเครื่องกีดขวางเพื่อแสดงเขตพื้นที่ในการเฝ้าระวังตรวจสอบพื้นที่ให้เกิดความปลอดภัย

ข) ตั้งจุดตรวจจุดสกัดตรวจค้นอาวุธและสิ่งผิดกฎหมายรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะ

ค) จัดระเบียบพื้นที่รอบสถานที่ชุมนุมเพื่อความปลอดภัยของผู้ชุมนุม ประชาชนทั่วไปและเพื่อความสะดวก
ต่อการรักษาความปลอดภัยหรือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ง) สำรวจพื้นที่สูงข่มรอบสถานที่ชุมนุมสาธารณะและจัดกำลังรักษาความปลอดภัยประจำพื้นที่สูงข่ม
รอบบริเวณพื้นที่ชุมนุมสาธารณะเพื่อตรวจการณ์และป้องกันกลุ่มผู้ไม่หวังดีก่อเหตุ

๓) การรักษาความปลอดภัยสถานที่ บุคคลสำคัญ และการอำนวยความสะดวกการจราจร โดยดำเนินการ
ดังนี้

ก) จัดกำลังรักษาความปลอดภัยสถานที่สำคัญรอบบริเวณสถานที่ชุมนุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่
ที่อยู่ใกล้สถานที่ชุมนุมเพื่อป้องกันมิให้ตกเป็นเป้าหมายในการก่อเหตุอันเป็นเงื่อนไขต่อการชุมนุมสาธารณะหรือ
เหตุรุนแรงอื่น ๆ

ข) วางแผนรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญที่ปฏิบัติงานหรือมีภารกิจอื่น ๆ อยู่ในพื้นที่ชุมนุมหรือพื้นที่
ใกล้เคียงเพื่อป้องกันมิให้เป็นเงื่อนไขหรือก่อเหตุรุนแรงอื่น ๆ

ค) อำนวยความสะดวกและจัดการจราจรบริเวณสถานที่ชุมนุมและพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อให้การชุมนุม
สาธารณะที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อสาธารณสุขชนน้อยที่สุด และจัดทำแผนการจราจรเพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔) การป้องกันเหตุแทรกซ้อนหรือการก่อเหตุร้ายในพื้นที่ชุมนุมและพื้นที่ใกล้เคียง โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ประจำพื้นที่หรือออกตรวจรอบพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกัน ระวัง
ยับยั้ง บังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดและภายใต้หลักการใช้กำลัง

ข) จัดทำแผนเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยมอบหมาย
ผู้รับผิดชอบและจัดกำลังในการแก้ไขเป็นการเฉพาะ ไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนกับกำลังที่ปฏิบัติภารกิจรักษาความสงบ
เรียบร้อยการชุมนุม

๕) การชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะ โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) จัดชุดประชาสัมพันธ์และปฏิบัติภารกิจทางจิตวิทยา รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์ชี้แจงทำความเข้าใจ
กับผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุมสาธารณะอย่างต่อเนื่อง

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๕   ของ   ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) กำหนดให้มีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ทราบถึงขอบเขตของการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยการชุมนุมสาธารณะจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลอื่นหรือละเมิดต่อกฎหมาย รวมทั้งต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายในการชุมนุม

ค) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาความเรียบร้อยการชุมนุม อาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานกับผู้จัดการชุมนุมเพื่อเสริมการปฏิบัติของชุดประชาสัมพันธ์ และสร้าง ช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับผู้จัดการชุมนุมอีกทางหนึ่งได้ตามความเหมาะสม

๖) ประสานให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องในการชุมนุม ดำเนินการ ดังนี้

ก) จัดผู้แทนของหน่วยงานมารับทราบข้อเท็จจริง เจรจา โกล่เกลี่ย หรือแก้ไขปัญหาเบื้องต้น โดยมี เจ้าหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติ

ข) แจ้งประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดผู้ประสานงานของหน่วย ร่วมปฏิบัติงาน ประจำ ศปก.สน. เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และประสานการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ค) กำหนดแนวทางและช่องทางในการรายงานผลการดำเนินการต่อข้อเรียกร้องหรือเงื่อนไขในการชุมนุม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องทราบ

๗) ดำรงการเจรจากับผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมหรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ตลอดเวลา

๘) ดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อบังคับใช้กฎหมาย จัดทำสำนวนการสืบสวน สอบสวน โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเตรียมการจะก่อเหตุร้าย

๙) ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบข้อเท็จจริงของสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ ที่ไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด หรือเมื่อปรากฏว่ามีการกระทำในลักษณะเกินขอบเขตที่รัฐธรรมนูญกำหนดและ แจ้งประสานหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตามความเหมาะสม

๑๐) การปฏิบัติการข่าวสารและใช้มวลชนของฝ่ายเราสนับสนุนงานการข่าวและการรักษาความสงบการชุมนุม สาธารณะทุกรูปแบบ โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) วางแผนปฏิบัติการข่าวสารเชิงรับเพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าวในเรื่องข้อมูลข่าวสารที่เป็นสิ่ง บอกรहेตุดันนำไปสู่การวางแผนป้องกัน การต่อต้านข่าวกรอง และมาตรการรักษาความปลอดภัยของหน่วยปฏิบัติ ต่าง ๆ

ข) วางแผนปฏิบัติการข่าวสารเชิงรุกเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติโดยการกำหนดแนวทางในการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับชี้แจงข้อเท็จจริง การนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติ และภาพลักษณ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่นำไปสู่การปฏิบัติอื่น ๆ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๖ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค) พิจารณาวางแผนการใช้เครือข่ายด้านงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน และเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ชี้แจงสร้างความเข้าใจต่อชุมชนเกี่ยวกับในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๑๑) ใช้ศูนย์ปฏิบัติการทุกระดับติดตาม ควบคุม และสั่งการการรักษาความสงบ และแก้ไขปัญหาตามขั้นตอน โดยให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) ในพื้นที่ชุมนุมหรือใกล้เคียง และมอบหมายชุดบริหารเหตุการณ์ (ผนวก ก) รับผิดชอบขับเคลื่อนการปฏิบัติงานใน ศปก.สน. อย่างเป็นระบบ

ค. แนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ๓ ขั้นการใช้กำลังเข้าคลี่คลายสถานการณ์ ซึ่งเป็นขั้นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ในการบริหารจัดการการชุมนุมสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะและการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ในกรณีต่าง ๆ ดังนี้

๑) กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยได้มีการปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๒ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้ผู้ชุมนุมทราบแล้ว ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งของศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ ในฐานะเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ดำเนินการรายงานกรณีผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งของศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลทราบ

(๒) ประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและบริเวณปริมาตรเป็นพื้นที่ควบคุม

(๓) ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

(๔) รายงานเหตุการณ์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ทราบโดยทันที

ข) ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมแล้ว หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุม โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า ให้ผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้เลิกการชุมนุมโดยการจับ คั้น ยึด อาศัย หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น ตลอดจนมีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการทางยุทธวิธีตามหลักการใช้กำลัง ตามความจำเป็น ได้สัดส่วน และพอสมควรแก่เหตุ และถ้าสามารถกระทำได้ให้ประกาศแจ้งเตือนผู้ชุมนุมก่อน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๗   ของ   ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๒๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) การดำเนินการให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงได้หรือมีความจำเป็นเพื่อให้เลิก
การชุมนุม หรือการจับกุม หรือการป้องกันอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ให้พิจารณาใช้กำลังตามหลักการ
ใช้กำลัง ทั้งนี้ จะต้องใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอเท่าที่จำเป็น

๒) กรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน
ของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติ
การกระทำนั้น ตามมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และดำเนินการ ดังนี้

ก) เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้กำลังชุดควบคุมฝูงชนหรือหน่วยต่าง ๆ ในแต่ละระดับสำหรับการแก้ไขปัญหา
ตามสถานการณ์ ให้รายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) ทราบทันที ในกรณีจังหวัดอื่นนอกเขต
กรุงเทพมหานคร ให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย

ข) เมื่อเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้น
ในบ้านเมืองแล้ว หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและบริเวณปริมาตรเป็นพื้นที่ควบคุม

(๒) ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าในพื้นที่
ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม

(๓) รายงานเหตุการณ์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบตาม
พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ทราบโดยทันที

ค) เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมแล้ว หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุม
โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้ชุมนุมกระทำความผิดซึ่งหน้า ให้ผู้ควบคุม
สถานการณ์ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้เลิก
การชุมนุมโดยการจับ คั้น ยึด आयัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น ตลอดจน
มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการทางยุทธวิธีตามหลักการใช้กำลัง ตามความจำเป็น ได้สัดส่วน
และพอสมควรแก่เหตุ และถ้าสามารถกระทำได้ให้ประกาศแจ้งเตือนผู้ชุมนุมก่อน

(๒) การดำเนินการให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงได้หรือมีความจำเป็นเพื่อให้เลิก
การชุมนุม หรือการจับกุม หรือการป้องกันอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ให้พิจารณาใช้กำลังตามหลักการ
ใช้กำลัง ทั้งนี้ จะต้องใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอเท่าที่จำเป็น

๓) กรณีผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามมาตรา ๒๑
แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ และอยู่ระหว่างร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม
หากมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อคุ้มครองความสงบของประชาชน หรือคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะให้
ดำเนินการ ดังนี้

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๘ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ก) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็น โดยดำเนินการทางยุทธวิธี ตามนโยบายการใช้กำลัง เพื่อคุ้มครองป้องกันเหตุเพื่อความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองความปลอดภัย ในการชุมนุมสาธารณะ

(ข) การดำเนินการทางยุทธวิธีให้พิจารณาใช้กำลังและอุปกรณ์เครื่องมือให้เป็นไปตามสถานการณ์ ความรุนแรงและตามความจำเป็น รวมทั้งให้สอดคล้องหลักความได้สัดส่วนตามนโยบายการใช้กำลัง

(ค) เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้กำลังชุดควบคุมฝูงชนหรือหน่วยต่าง ๆ ในแต่ละระดับในการแก้ไขปัญหา ตามสถานการณ์ ให้รายงาน ศปก.ตร. ทราบทันที

๔) ในกรณีการชุมนุมมีการกระทำผิดกฎหมาย และผลการกระทำนั้นอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือผู้กระทำผิดอาจหลบหนีไปก่อน ถ้าไม่ดำเนินการคลี่คลายสถานการณ์จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการไปตามความจำเป็นหรือป้องกันเหตุอย่างเร่งด่วน โดยให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ พิจารณาสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ดำเนินการหรือปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุที่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ แล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้บังคับบัญชาทราบ

๕) กรณีที่มีการดำเนินการแล้วยังไม่สามารถคลี่คลายสถานการณ์ได้ ให้รายงาน ศปก. ที่รับผิดชอบตามลำดับ พิจารณาและมีความเห็นเสนอ ศปก.ตร. เพื่อเสนอให้รัฐบาลใช้อำนาจตามกฎหมายความมั่นคงเฉพาะหรือพิเศษอื่น ๆ และมอบหมายให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ เข้ารับผิดชอบ หรือพิจารณาประกาศสถานการณ์ ฉุกเฉินเฉพาะพื้นที่เพื่อเพิ่มอำนาจในการปฏิบัติตามกฎหมายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือประกาศกฎอัยการศึก ซึ่งเป็นการปฏิบัติของฝ่ายทหารต่อไป

๖) เมื่อรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีได้ใช้อำนาจประกาศบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะเพื่อรักษา ความสงบแล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก) ให้เจ้าพนักงานผู้ดูแลการชุมนุมสาธารณะหรือผู้ควบคุมสถานการณ์ยังคงปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับ มอบหมายจากหน่วยรับผิดชอบหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมายความมั่นคงเฉพาะกำหนด เว้นแต่ มีการสั่งการมอบหมายเป็นอย่างอื่น

ข) เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ยังคงให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรักษาสถานที่ชุมนุมสาธารณะ การรักษาสถานที่เกิดเหตุ การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการสอบสวนจับกุม ผู้กระทำผิด การดำเนินคดี เว้นแต่มีการสั่งการมอบหมายเป็นอย่างอื่น

ค) ให้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยรับผิดชอบพื้นที่ที่มีการประกาศบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงเฉพาะ เพื่อรักษาความสงบ พิจารณาศึกษารายละเอียดข้อกฎหมายและคำสั่งที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติงานตามอำนาจ หน้าที่ในความรับผิดชอบเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดและสามารถสนับสนุนการปฏิบัติได้เมื่อได้รับการร้องขอหรือ เมื่อได้รับคำสั่ง

ง. แนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ ๔ ขั้นการฟื้นฟู (หลังการชุมนุมสาธารณะ) เมื่อสถานการณ์การชุมนุม สาธารณะคลี่คลายคืนสู่ภาวะปกติหรือยุติการชุมนุมแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายเป็นเจ้าพนักงาน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า ๑๙   ของ   ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดูแลการชุมนุมสาธารณะและผู้ควบคุมสถานการณ์ มอบหมายเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่หรือหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ ตามแผนนี้ ดำเนินการ ดังนี้

๑) ดำเนินการปิดกั้นพื้นที่และกำหนดมาตรการในการรักษาสถานที่เกิดเหตุเพื่อรักษาความปลอดภัยสถานที่ การรวบรวมพยานหลักฐานและอำนวยความสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหลังเกิดเหตุ โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) มอบหมายผู้รับผิดชอบในการกำหนดพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่หวงห้ามเพื่อการรวบรวมพยานหลักฐาน และรับผิดชอบในการควบคุมสั่งการปิดกั้นพื้นที่ตามความเหมาะสม

ข) กำหนดมาตรการในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ และกำหนดจุดคัดกรองเพื่อแยกประเภท บันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อใช้ในการตรวจสอบและป้องกันมิให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของพยานหลักฐาน หรือการตรวจสถานที่เกิดเหตุ

ค) จัดการจราจรและอำนวยความสะดวกในการเข้าพื้นที่เพื่อมิให้กระทบต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒) ดำเนินการตรวจสถานที่เกิดเหตุ สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด

๓) สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดส่งผู้บาดเจ็บ พิ้นฟู เยียวยา และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) มอบหมายให้ รพ.ตร. เป็นหน่วยหลักในการส่งกลับสายการแพทย์และบริการทางการแพทย์ให้กับผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม และให้ตำรวจท้องที่จัดกำลังสนับสนุนการปฏิบัติของ รพ.ตร. ตามความเหมาะสม

ข) มอบหมายให้ตำรวจท้องที่เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดแผนการจัดการจราจรและกำหนดเส้นทางในการส่งกลับสายแพทย์เป็นการเฉพาะ

ค) จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกการจราจรและอำนวยความสะดวกในการเดินทางของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมสาธารณะ

๔) สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณะ พื้นฟูสถานที่หรือทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายจากการชุมนุม ตามอำนาจหน้าที่

๕) แจ้งประสานหรือร้องขอให้หน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ร่วมปฏิบัติการ ส่งข้อมูลพยานหลักฐาน ได้แก่ ภาพจากกล้องวงจรปิด ภาพถ่าย และพยานหลักฐานอื่น ๆ เพื่อเป็นหลักฐานทางคดีหรือสรุปบทเรียนจากการปฏิบัติ

๖) ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน สืบสวนสอบสวน จับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด

๗) การประชุมสรุปผลการปฏิบัติและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน โดยดำเนินการ ดังนี้

ก) แจ้งประสานขอให้หน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่ร่วมปฏิบัติการ สนับสนุน หรือดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตนในเหตุชุมนุมสาธารณะ ส่งข้อมูลปัญหาข้อขัดข้องและข้อเสนอแนะ เพื่อสรุปเป็นบทเรียนจากการปฏิบัติ และเพื่อรวบรวมปัญหาข้อข้องหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

ลับมาก

๓๔๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด

หน้า ๒๐ ของ ๒๐ หน้า

ผนวก จ (แนวทางการปฏิบัติและการดูแลการชุมนุมสาธารณะ) ประกอบ แผนรักษาความสงบ
การชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) ให้หน่วยที่รับผิดชอบพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปผลการปฏิบัติ
สำหรับการจัดทำรายงานหลังการปฏิบัติ แล้วรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่าน ศปก.ตร.) และรัฐมนตรี
ที่รับผิดชอบ ตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ ทราบโดยทันที

ค) ให้ ศปก. หน่วยที่รับผิดชอบการปฏิบัติหรือหน่วยจัดตั้ง ศปก.สน. จัดการประชุมหน่วยงานในสังกัด
สำนักงานตำรวจแห่งชาติที่สนับสนุนการปฏิบัติเพื่อสรุปบทเรียนจากการปฏิบัติงาน รายงานให้สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ (ผ่าน สยศ.ตร.) ทราบ เพื่อวางแผนเตรียมการปฏิบัติในห้วงต่อไป

ง) มอบหมายหน่วยรับผิดชอบพื้นที่และควบคุมการปฏิบัติ สรุปผลการดำเนินการชี้แจงประชาสัมพันธ์
ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นให้สาธารณชนทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวดทรง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจตำรวจ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๑   ของ   ๓ หน้า

ผนวก ฉ (การประชุมสัมพันธในภาวะวิกฤต) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. วัตถุประสงค์

ก. เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนและสังคมวงกว้างทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ในยุคโลกาภิวัตน์ที่การสื่อสารมีเครือข่ายที่กว้างขวางและมีความสะดวกรวดเร็วในการแพร่กระจายข่าวสาร

ข. เพื่อให้ประชาชนและสังคมโลกเกิดความเข้าใจ ยอมรับและให้การสนับสนุน รวมทั้งมีความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาและเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการแก้ไขเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการชุมนุมสาธารณะ

ค. เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริง ทำให้เกิดการรับรู้ เข้าใจต่อสถานการณ์ ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีและสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมเกื้อกูลต่อการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ง. เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับสื่อมวลชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งผลในการเสนอข่าวที่เป็นจริง ถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในการแก้ไขปัญหาหรือทำให้ปัญหาขยายตัวขึ้น

จ. เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ในบทบาทและเกิดจิตสำนึกร่วมรับผิดชอบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความสงบสุขของสังคม

๒. ขอบเขต

ก. การดำเนินการประชุมสัมพันธ จะต้องดำเนินการก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ เป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนทราบถึงสถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด และเพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘

ข. การดำเนินการประชุมสัมพันธต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทันเวลา เพื่อสร้างการรับรู้ในเรื่องที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะมีข้อสงสัยหรือคำถามต่าง ๆ จากสังคม และไม่ปล่อยให้เกิดช่องว่างให้เกิดข่าวลือแพร่สะพัดจนยากต่อการควบคุมสถานการณ์ และอาจเกิดการเข้าใจผิด เกิดความตื่นตระหนก ซึ่งผู้ไม่หวังดีอาจฉวยโอกาสขยายผลข่าวลือ ก่อให้เกิดความสับสน ทำให้เหตุการณ์ขยายตัวไปในวงกว้างหรือเป็นอุปสรรคในการแก้ไขปัญหา

ค. มุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อให้สังคมได้รับทราบข้อมูลจากทางราชการอย่างต่อเนื่อง เหมาะสม ไม่กระทบต่อการแก้ไขปัญหา และประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ อำนาจตามกฎหมายในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เข้าใจขั้นตอนในการดำเนินการ และให้ความร่วมมือในการแก้ไขเหตุการณ์ต่าง ๆ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐ ชุด
หน้า   ๒   ของ   ๓ หน้า

ผนวก ฉ (การประชุมสัมพันธในภาวะวิกฤต) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๓. แนวทางการปฏิบัติ

ก. แนวความคิดในการปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องการให้มีการบูรณาการในการใช้เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ทั้งของรัฐและเอกชน ให้เกิดการรับรู้ข่าวสารของประชาชนและสังคมในวงกว้าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมี กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและเป็นหน่วยงานกลางในการให้ข้อมูลต่อสื่อมวลชนทั้งภายในและต่างประเทศ เน้นการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการดำเนินการแก้ไขเหตุการณ์ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชนทั่วไป ต่อสังคมในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือและได้รับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

ข. การดำเนินการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มอบหมายให้ กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) วางแผนเตรียมการและดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างเป็นระบบ

๒) ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุก มุ่งเป้าหมายในระดับประเทศ และต่างประเทศ

๓) เสริมสร้างความเข้าใจให้ประชาชน และสังคม ได้รับทราบบทบาท อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ หรือบทบาทในการคลี่คลายเหตุการณ์ที่เกิดจากการชุมนุมต่าง ๆ

๔) เผยแพร่ข่าวสารให้เกิดความเข้าใจสถานการณ์ บทบาทหน้าที่ และการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เกี่ยวกับการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะและแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ที่เกิดจากการชุมนุมเพื่อให้การสนับสนุนการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

๕) จัดทำคู่มือแนวทางการประชาสัมพันธ์ในการชุมนุมสาธารณะหรือเหตุวิกฤตต่าง ๆ อันเกิดจากการชุมนุม ให้หน่วยงานระดับกองบัญชาการและหน่วยรับผิดชอบพื้นที่ได้ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

ค. การดำเนินการประชาสัมพันธ์ในระดับพื้นที่ มอบหมายให้ บช.น. และ ภ.๑ - ๙ รับผิดชอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รับผิดชอบและควบคุมกำกับดูแลสั่งการหน่วยปฏิบัติในระดับพื้นที่ ดังนี้

๑) วางแผนเตรียมการและดำเนินการประชาสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ อย่างเป็นระบบ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ของ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๓ ของ ๓ หน้า

ผนวก ฉ (การประชุมสัมพันธในภาวะวิกฤต) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒) ดำเนินการประชุมสัมพันธ โดยมุ่งเน้นประชาชน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

๓) เสริมสร้างความเข้าใจให้ประชาชน หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค ได้รับทราบบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะและบทบาทหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ที่เกิดจากการชุมนุม

๔) เผยแพร่ข่าวสารให้เกิดความเข้าใจสถานการณ์ บทบาทหน้าที่และความคืบหน้าในการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ที่เกิดจากการชุมนุมสาธารณะ

จ. คำแนะนำในการประชุมสัมพันธ

๑) ให้ดำเนินการประชุมสัมพันธตั้งแต่วามปกติ เน้นการประชุมสัมพันธเชิงรุก เพื่อประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และให้ความร่วมมือในการแก้ไขเหตุการณ์ต่าง ๆ

๒) การประชุมสัมพันธให้เน้นข้อมูลที่เป็นด้านบวก ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้ง หรือต่อต้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๓) การให้ข้อมูลต่อสาธารณะ ต้องพึงระมัดระวังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น หรือองค์กรอื่น และไม่ทำให้เสียหายต่อการดำเนินการทางคดีต่อผู้กระทำความผิด

๔) กรณีเหตุการณ์ที่มีใช้ความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยตรงเกิดขึ้นในระหว่างการชุมนุมสาธารณะ เช่น เหตุการณ์ภัยพิบัติหรือสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นต้น ให้พิจารณาดำเนินการประชุมสัมพันธเพื่อลดความตื่นตระหนก ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและสนับสนุนด้านการประชุมสัมพันธให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

๕) หน่วยงานประชุมสัมพันธทุกระดับ จะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลการประชุมสัมพันธที่ได้ดำเนินการแล้วและแผนที่เตรียมดำเนินการแก้หน่วยที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความประสานสอดคล้องในการประชุมสัมพันธทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานีตำรวจจนถึงระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวททรง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑   ของ   ๑๑   หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. ภารกิจ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมสาธารณะ ป้องกันเหตุความไม่สงบอันเกิดหรือเกี่ยวข้องจากการชุมนุมสาธารณะ บังคับใช้กฎหมายและแก้ไขสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะที่ผิดกฎหมายภายในประเทศตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งสนับสนุนหน่วยอื่นที่รัฐบาลใช้อำนาจตามกฎหมายให้เป็นหน่วยหลักในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตั้งแต่บัดนี้จนเสร็จสิ้นภารกิจ

๒. การปฏิบัติ

ก. แนวความคิดในการปฏิบัติ

๑) ความมุ่งหมาย เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปอย่างสงบ เรียบร้อย ผู้ชุมนุมได้ใช้สิทธิในการชุมนุมอย่างปลอดภัย เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายกำหนด และไม่กระทบ หรือกระทบต่อประชาชนทั่วไปในการใช้พื้นที่สาธารณะ และเส้นทางสาธารณะน้อยที่สุด

๒) วิธีการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยปฏิบัติหลัก ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และความรับผิดชอบปกติของหน่วย โดยบูรณาการการใช้กำลังจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค.๕๘) อย่างเป็นระบบ ตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีความประสานสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ

๓) ผลลัพธ์ที่ต้องการ การชุมนุมสาธารณะเป็นไปอย่างสงบ เรียบร้อย ผู้ชุมนุมได้ใช้สิทธิในการชุมนุมอย่างปลอดภัย และไม่กระทบ หรือกระทบต่อประชาชนทั่วไปในการใช้พื้นที่สาธารณะ และเส้นทางสาธารณะน้อยที่สุด

ข. สมมติฐานแผนเผชิญเหตุ และการปฏิบัติ

๑) กลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายการชุมนุม (สมมติฐาน : เคลื่อนที่ไปเขตพระราชฐาน)

การชุมนุมสาธารณะ อาจมีการปราศรัยปลุกเร้าอารมณ์ของผู้ชุมนุม ซึ่งทำให้ผู้ชุมนุมมีความฮึกเหิม ต้องการบรรลุสิ่งที่เรียกร้องให้ได้โดยเร็ว จนเป็นเหตุให้มีการเคลื่อนย้ายการชุมนุม ที่จะกดดันให้รัฐบาลดำเนินการตามสิ่งที่ผู้ชุมนุมเรียกร้อง ซึ่งสถานที่ที่ผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายไปจะเป็นสถานที่สำคัญ สถานที่สัญลักษณ์ในการบริหาร เช่น ทำเนียบรัฐบาล พื้นที่สำคัญในทางเศรษฐกิจ เช่น แยกราชประสงค์ หรืออาจเป็นพื้นที่สัญลักษณ์ของสถาบัน เช่น เขตพระราชฐาน

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๓ ของ ๑๑ หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ฉ) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน และชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV, Social Media) เก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลให้ส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการ

(ข) ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ผบ.ศปก.สน.) ติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติของทุกส่วน พิจารณาสั่งใช้กำลังชุดต่าง ๆ ตามหลักความจำเป็น ความเหมาะสม หลักกฎหมาย และกำหนด ผบ.เหตุการณ์ ในพื้นที่ การเจรจา

(๒) กลุ่มเคลื่อนย้ายไปถึงพื้นที่เจรจา

(ก) ชุดเจรจา ดำรงดำเนินการเจรจาต่อรองกับกลุ่มผู้ชุมนุมให้กลับเข้าไปชุมนุมในพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่การชุมนุม

(ข) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

((๑)) ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่ง/ศาลจังหวัด และติดตามจนกว่า ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ

((๒)) กรณีที่ศาลมีคำสั่งฯ ให้ปิดประกาศคำสั่งศาล คำบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดในบริเวณที่มีการชุมนุม รวมทั้งประกาศให้ผู้ชุมนุม และประชาชนทั่วไปรีบทราบ (พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสี่)

(ค) ชุดช่างสนามสร้างสิ่งกีดขวาง บริเวณพื้นที่ที่วางแผนไว้

(ง) ชุดอำนวยความสะดวกการจราจร ปรับแผนการจราจร ไม่ให้กระทบกับประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้อง ในการใช้เส้นทางสาธารณะ

(จ) กองร้อยควบคุมฝูงชน เคลื่อนกำลังไปยังพื้นที่รั้งหน่วง เพื่อแสดงกำลัง และพื้นที่สกัดกั้น ที่กำหนด

(ฉ) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน และชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV, Social Media) ดำรงการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลให้ส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการ

(ข) ชุดประชาสัมพันธ์ ประกาศให้ผู้ชุมนุม และประชาชนทั่วไปรีบทราบคำสั่งศาล กรณีที่ศาล มีคำสั่งฯ ให้ปิดประกาศคำสั่งศาล คำบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด (พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสี่)

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๔   ของ   ๑๑   หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ข) ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ผบ.ศปก.สน.) ติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติของทุกส่วน พิจารณาสั่งใช้กำลังชุดต่าง ๆ ตามหลักความจำเป็น ความเหมาะสม หลักกฎหมาย และกำหนด ผบ.เหตุการณ์ ในพื้นที่รั้งหน่วง

(๓) กลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายไปยังพื้นที่รั้งหน่วง

(ก) ชุดเจรจา

((๑)) ดำรงดำเนินการเจรจาดูแลกับกลุ่มผู้ชุมนุมให้กลับเข้าไปชุมนุม ในพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่การชุมนุม

((๒)) กรณีที่ศาลมีคำสั่งศาล คำบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด เสร็จจาดูแลกับกลุ่มผู้ชุมนุมให้ยกเลิกการชุมนุม

(ข) เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

((๑)) กรณีที่ศาลยังไม่มีคำสั่งฯ ให้ติดตามจนกว่าศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ

((๒)) กรณีที่ศาลมีคำสั่งฯ ให้ปิดประกาศคำสั่งศาล คำบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ในบริเวณที่มีการชุมนุม รวมทั้งประกาศให้ผู้ชุมนุม และประชาชนทั่วไปปรับทราบ (พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสี่)

((๓)) กรณีที่ปิดประกาศคำสั่งศาลแล้ว ผู้ชุมนุมยังไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้รายงานให้ศาลทราบ และประกาศกำหนดให้พื้นที่ที่มีการชุมนุมและปริมาตรของพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุม

(ค) ชุดช่างสนาม ดำรงการก่อสร้างสิ่งกีดขวาง บริเวณพื้นที่ที่วางแผนไว้

(ง) ชุดอำนวยความสะดวกการจราจร ปรับแผนการจราจร ไม่ให้กระทบกับประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้อง ในการใช้เส้นทางสาธารณะ

(จ) กองร้อยควบคุมฝูงชน

((๑)) แสดงกำลังบริเวณพื้นที่รั้งหน่วง และรั้งหน่วงไม่ให้ผ่านไปยังพื้นที่สำคัญ

((๒)) เตรียมพร้อม ณ บริเวณพื้นที่สกัดกั้น

(ฉ) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน และชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV, Social Media) ดำรงการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลให้ส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๕   ของ   ๑๑   หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ข) ชุดประชาสัมพันธ์

((๑)) ประกาศให้ผู้ชุมนุม และประชาชนทั่วไปปรับทราบบ้านคำสั่งศาล กรณีที่ศาลมีคำสั่งฯ ให้ปิดประกาศคำสั่งศาล คำบังคับให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด (พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสี่)

((๒)) ประกาศให้ผู้ชุมนุมทราบบ กรณีที่มีการประกาศกำหนดให้พื้นที่ที่มีการชุมนุมและปริมนทลของพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุม

(ข) ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ผบ.ศปก.สน.) ติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติของทุกส่วนพิจารณาสั่งใช้กำลังชุดต่าง ๆ ตามหลักความจำเป็น ความเหมาะสม หลักกฎหมาย และกำหนด ผบ.เหตุการณ์ในพื้นที่สกัดกั้น

(๔) กลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายไปถึงพื้นที่สกัดกั้น (สมมติฐาน : ศาลมีคำสั่งแล้ว/ประกาศพื้นที่ควบคุมแล้ว/พ้นระยะเวลาที่กำหนดให้ออกจากพื้นที่ควบคุมแล้ว)

(ก) ชุดเจรจา ดำรงการเจรจาทันทีกับกลุ่มผู้ชุมนุมให้ออกจากพื้นที่ควบคุม

(ข) ผู้ควบคุมสถานการณ์ มอบหมายให้ชุดปฏิบัติการต่าง ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล

(ค) ชุดช่างสนาม ปรับปรุง ซ่อมแซม ดัดแปลงสิ่งกีดขวาง ตามสถานการณ์ หรือตามที่ ผบ.เหตุการณ์สั่งการ

(ง) ชุดอำนวยความสะดวกการจราจร ปรับแผนการจราจร ไม่ให้กระทบกับประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องในการใช้เส้นทางสาธารณะ

(จ) กองร้อยควบคุมฝูงชน

((๑)) ดำเนินการสกัดกั้น ไม่ให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนผ่านเข้าไปในพื้นที่สำคัญ

((๒)) สลายการชุมนุม ตามกฎการใช้กำลัง

(ฉ) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน และชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV, Social Media) ดำรงการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลให้ส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการ

(ข) ชุดประชาสัมพันธ์ ดำรงการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม และออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่ประกาศกำหนด

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๖ ของ ๑๑ หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ช) ผบ.ศปก.สน. ติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติของทุกส่วน พิจารณาสั่งใช้กำลังชุดต่าง ๆ ตามหลัก
ความจำเป็น ความเหมาะสม หลักกฎหมาย

ค) ชั้นสถานการณ์คลี่คลาย

(๑) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน และชุดติดตามความเคลื่อนไหวทางเทคนิค (CCTV, Social
Media) ดำรงการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลให้ส่วนเกี่ยวข้อง
ดำเนินการ

(๒) ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ

(ก) ดำเนินการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุ ตามความรับผิดชอบ

(ข) เมื่อรวบรวมพยานหลักฐานในพื้นที่เกิดเหตุสิ้นสุด ให้ส่งมอบพื้นที่ให้ กทม. หรือ
จังหวัด เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ให้กลับมาสู่ภาวะปกติ

(๓) ชุดสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน ดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

(๔) ผบ.ศปก.สน. ติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติของทุกส่วน

๒) ตรวจพบวัตถุต้องสงสัยบริเวณพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ

วัตถุต้องสงสัยที่อาจปรากฏในพื้นที่ชุมนุมสาธารณะ หรือบริเวณใกล้เคียง ไม่ว่าวัตถุต้องสงสัยนั้นจะเป็น
ระเบิดที่มีอำนาจทำลายล้าง หรือเป็นสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อลวงให้เข้าใจว่าเป็นระเบิดก็ตาม อย่างน้อยที่สุดก็สร้างความ
ตื่นตระหนกให้กับผู้ชุมนุม ไปจนถึงการเสียชีวิต และทรัพย์สิน ซึ่งจะทำให้การรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุม
สาธารณะ ตามภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ประสบความสำเร็จ จึงต้องมีการเตรียมแผนเผชิญเหตุรองรับ

ก) ชั้นเตรียมการ

(๑) ดำเนินการด้านการข่าว เพื่อประมาณการโอกาส และวิธีการที่ผู้ไม่หวังดีอาจนำวัตถุต้องสงสัยมา
วางไว้ บริเวณพื้นที่การชุมนุม

(๒) วางแผน กำหนดจุดคัดกรอง และคัดกรองผู้มาชุมนุม ก่อนเข้าพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เพื่อเป็น
การตรวจตราป้องกันไม่ให้ผู้ชุมนุมนำสิ่งของไม่พึงประสงค์เข้ามาในพื้นที่การชุมนุม

(๓) ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) ตรวจสอบพื้นที่ให้ปลอดภัย ก่อนที่การชุมนุมสาธารณะจะเริ่ม
ส่งมอบให้ตำรวจท้องที่ที่ทำหน้าที่ดูแลการชุมนุมสาธารณะ

ลับมาก

๓๕๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๗ ของ ๑๑ หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๔) ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) เตรียมพร้อม ณ ศปก.สน. พร้อมออกดำเนินการหากมีการแจ้ง/ตรวจพบวัตถุต้องสงสัย บริเวณพื้นที่ชุมนุม หรือพื้นที่โดยที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ชุมนุม หรือประชาชนบริเวณใกล้เคียง

(๕) จัดชุดรวบรวมพยานหลักฐาน ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจเตรียมพร้อม ณ ศปก.สน. ออกปฏิบัติทันที เมื่อมีเหตุการณ์ตามความรับผิดชอบ

ข) ชั้นเผชิญเหตุ

(๑) เมื่อตรวจพบวัตถุต้องสงสัยบริเวณพื้นที่การชุมนุม หรือบริเวณใกล้เคียง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตรวจพบ/รับแจ้ง ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นก่อนว่า อาจเป็นระเบิด

(ข) รีบกันผู้ชุมนุมหรือประชาชน ออกจากบริเวณที่ตรวจพบวัตถุต้องสงสัย

(ค) นำयरถยนต์ หรือวัสดุที่ป้องกันการกระจายของสะเก็ดระเบิด มาครอบไว้ (ถ้าสามารถหาได้ในเวลานั้น)

(ง) รายงานให้ ศปก.สน. ทราบ โดยทันที

(๒) ศปก.สน. สั่งการให้ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ และชุดประชาสัมพันธ์ ออกปฏิบัติตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ที่กำหนดไว้

(๓) ชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) ดำเนินการพิสูจน์ เก็บกู้หรือทำลาย ตามหลักปฏิบัติของชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD)

(๔) ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ ปิดกั้น รักษาสถานที่เกิดเหตุ ตรวจสถานที่เกิดเหตุ

(๕) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน เก็บรวบรวมพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี

(๖) ชุดประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยากับมวลชนในพื้นที่ รวมทั้งประสานงานกับสื่อมวลชนให้เข้าใจสถานการณ์

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่ ๖๐๐ ชุด
หน้า ๘ ของ ๑๑ หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค) ชั้นสถานการณ์คลี่คลาย

(๑) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน เก็บรวบรวมพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี โดยประสานการปฏิบัติกับชุดเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด (EOD) อย่างใกล้ชิด

(๒) รายงาน ศปก.สน.ทราบ

๓) เกิดเหตุอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ไม่ทราบฝ่ายบินเข้ามาในพื้นที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือพื้นที่ควบคุมแล้วแต่กรณี ปัจจุบันอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) มีขีดความสามารถสูงขึ้น ซึ่งนอกจากบินถ่ายภาพจากมุมสูงแล้ว ยังสามารถติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติมให้สามารถบรรจุสิ่งของไปกับอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ในกรณีที่มีการชุมนุมสาธารณะอยู่ หากมีผู้ไม่หวังดีหรือมือที่สาม สร้างเหตุการณ์ไม่สงบ โดยใช้อากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ติดกับสิ่งของที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ระเบิด ประทัด เคลื่อนที่เข้าไปในพื้นที่การชุมนุม หรือจุดที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมอยู่ จะสร้างความเสียหายต่อชีวิต หรือทรัพย์สินของบุคคลที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวได้ ส่งผลให้เกิดความตื่นตระหนก และความไม่สงบในการชุมนุมเกินกว่าที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ทัน

ก) ชั้นเตรียมการ

(๑) จัดตั้งศูนย์ควบคุมและต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) เพื่อให้สามารถบริหารจัดการกรณีที่เกี่ยวข้องกับอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) โดยเฉพาะ

(๒) จัดชุดเคลื่อนที่เร็ว พร้อมอุปกรณ์ต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ให้เหมาะสมเพียงพอในการรองรับสถานการณ์ เตรียมพร้อมในพื้นที่ที่สามารถเคลื่อนที่ได้รวดเร็ว ดำเนินการต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ทันทีเมื่อได้รับแจ้ง

(๓) สำรอง และจัดทำบัญชีผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ในพื้นที่

(๔) สำรอง และจัดทำบัญชีอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ของส่วนราชการที่จะใช้ในการดูแลความสงบเรียบร้อยของการชุมนุม

(๕) ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนประกาศสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และขอความร่วมมือการห้ามขึ้นบินโดยไม่ได้รับอนุญาต บริเวณพื้นที่โดยรอบเขตพระราชฐาน

(๖) อบรมชี้แจง ทำความเข้าใจ ตำรวจที่ทำหน้าที่ดูแลการชุมนุม ให้มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) การสังเกตการณ์และการรายงานเมื่อตรวจพบ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๙   ของ   ๑๑   หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) ชั้นเผชิญเหตุ

(๑) ผู้พบอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ให้รีบรายงานลักษณะของศูนย์ควบคุมและต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ที่ตรวจพบ ทิศทางการเคลื่อนที่ไปยังศูนย์ควบคุมและต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) และ ศปก.สน. ทราบ

(๒) ศูนย์ควบคุมและต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ตรวจสอบว่าเป็นอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ของส่วนราชการที่ใช้ในการดูแลความสงบเรียบร้อย หรือเป็นอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ไม่ทราบฝ่าย

(๓) กรณีเป็นอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ของส่วนราชการ ให้แจ้งให้ผู้ตรวจพบ และ ศปก.สน. ทราบ

(๔) กรณีเป็นอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ไม่ทราบฝ่าย ให้แจ้งให้ชุดเคลื่อนที่เร็วพร้อมอุปกรณ์ต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) ดำเนินการต่อต้านทันที พร้อมกับแจ้งให้ตำรวจที่ดูแลการชุมนุมอยู่ทราบ และช่วยกันสังเกตการณ์ และรายงานทิศทางการเคลื่อนที่ของอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone)

ค) ชั้นสถานการณ์คลี่คลาย

(๑) ตรวจสอบอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก (Drone) เพื่อหาข้อมูลที่เชื่อมโยงไปสืบหาเจ้าของโดรน

(๒) รายงานผลการปฏิบัติให้ ศปก.สน. ทราบ

๔) มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลรื้อถอน ทำลาย วางเพลิง พระบรมรูปหรือพระบรมฉายาลักษณ์

ก) ชั้นเตรียมการ

(๑) ดำเนินการด้านการข่าว เพื่อประมาณการโอกาสและวิธีการที่ผู้ไม่หวังดีอาจกระทำการ

(๒) รวบรวมข้อมูล จัดทำบัญชีบุคคลไม่พึงประสงค์และมีพฤติกรรมรุนแรงที่อาจกระทำการได้

(๓) วางแผน กำหนดจุดคัดกรอง และคัดกรองผู้มาชุมนุม ก่อนเข้าพื้นที่การชุมนุมสาธารณะ เพื่อเป็นการตรวจตราป้องกันไม่ให้ผู้ชุมนุมนำสิ่งของไม่พึงประสงค์เข้ามาในพื้นที่การชุมนุม กรณีตรวจพบบุคคลไม่พึงประสงค์ให้ชุดสืบสวนเฝ้าติดตามดูพฤติกรรม

(๔) จัดตั้ง ศปก.สน. และชุดปฏิบัติการต่าง ๆ ตามแผนเตรียมพร้อม ณ ศปก.สน. หรือเตรียมพร้อม ณ จุดที่กำหนดไว้ ออกปฏิบัติทันที เมื่อมีเหตุการณ์ตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ

(๕) จัดชุดเฝ้าระวังสถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ เพื่อป้องกันมิให้สามารถก่อเหตุได้

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๐   ของ   ๑๑   หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข) ชั้นเผชิญเหตุ

(๑) กรณีก่อเหตุรื้อถอน/ทำลาย ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตรวจพบ/รับแจ้ง ดำเนินการ ดังนี้

(ก) เข้าระงับยับยั้งการกระทำโดยทันที

(ข) รายงาน ศปก.สน. ทราบ และขอรับการสนับสนุนกำลังเพิ่มเติม

(ค) ควบคุมตัวผู้กระทำการ ส่งให้ชุดสอบสวนดำเนินการต่อไป

(๒) กรณีก่อเหตุวางเพลิง ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตรวจพบ/รับแจ้ง ดำเนินการ ดังนี้

(ก) เข้าระงับเพลิงในเบื้องต้น หากมีอุปกรณ์ดับเพลิง หรือสิ่งอุปกรณ์ใดที่สามารถใช้ในการ

ดับเพลิงได้

(ข) รายงาน ศปก.สน. ทราบ และขอรับการสนับสนุนกำลังเพิ่มเติมเจ้าหน้าที่ดับเพลิง

(ค) ควบคุมตัวผู้กระทำการ ส่งให้ชุดสอบสวนดำเนินการต่อไป

(๓) ศปก.สน. สั่งการให้ชุดเคลื่อนที่เร็ว ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษา
สถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ ชุดประชาสัมพันธ์ และหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ออกปฏิบัติตามขอบเขต
อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ที่กำหนดไว้

(๔) ชุดเคลื่อนที่เร็ว ดำเนินการ ดังนี้

(ก) กรณีเหตุรื้อถอน/ทำลาย เข้าช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตรวจพบ/รับแจ้ง ในการระงับยับยั้ง
การกระทำ และควบคุมตัวผู้กระทำการส่งทีมสอบสวนดำเนินการ

(ข) กรณีวางเพลิง เข้าควบคุมผู้กระทำการ และช่วยเหลือหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ตามที่ร้องขอ

(๕) กรณีหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เข้าระงับอัคคีภัยตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

(๖) ชุดปฏิบัติการตรวจและรักษาสถานที่เกิดเหตุเฉพาะกิจ ปิดกั้น รักษาสถานที่เกิดเหตุ ตรวจสอบที่
เกิดเหตุ

(๗) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน เก็บรวบรวมพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการสืบสวน
สอบสวนและจับกุมผู้กระทำผิดมาดำเนินคดี

(๘) ชุดประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการทางจิตวิทยากับมวลชนในพื้นที่ รวมทั้งประสานงาน
กับสื่อมวลชน ให้เข้าใจสถานการณ์

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑๑   ของ   ๑๑   หน้า

ผนวก ข (แผนเผชิญเหตุ) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค) ชั้นสถานการณ์คลี่คลาย

(๑) ชุดรวบรวมพยานหลักฐาน เก็บรวบรวมพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำการ

(๒) รายงาน ศปก.สน. ทราบ

ค. คำแนะนำในการประสาน

๑) กรณีที่มีการอนุญาตให้ชุมนุมสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบของ บช.น. และ ภ.๑ - ๙ ให้ บช.น. และ ภ.๑ - ๙ จัดทำแผนเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่ โดยให้ลงรายละเอียดการปฏิบัติให้ชัดเจน ประกอบด้วย

ก) หน่วยปฏิบัติ

ข) สถานที่ พื้นที่รับผิดชอบและพิกัด

ค) ผู้รับผิดชอบของแต่ละพื้นที่ปฏิบัติการย่อย

ง) ผลัด หรือวงรอบการปฏิบัติ

๒) การวางแผนช่วยการติดต่อสื่อสาร ช่วยสั่งการ การรายงานเหตุการณ์ที่รวดเร็ว ไม่สับสน สามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้อง นำไปสู่การตกลงใจแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การปฏิบัติการข่าวสารตั้งแต่ขั้นเตรียมการ

๔) การอำนวยความสะดวก และการประสานสอดคล้องระหว่างส่วนต่าง ๆ ได้แก่ พื้นที่ราบ ที่สูง ชม ชุดปฏิบัติการพิเศษ กองหนุนเคลื่อนที่เร็ว พื้นที่ปลอดภัย โรงพยาบาลฉุกเฉิน และที่รวมพลต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ

๕) ให้ทุกหน่วยชี้แจง ทำความเข้าใจให้กับกำลังพลทุกระดับ และดำเนินการซักซ้อมการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุ ในภูมิภาคประจำองตั้งแต่ในภาวะปกติ ทั้งนี้ ให้ซักซ้อมการปฏิบัติกรณีเกิดเหตุพร้อมกันหลายจุดด้วย โดยการซักซ้อมให้กำหนดเป็นชั้นความลับ

๖) ในการซักซ้อมการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุ ให้ทุกหน่วยแจ้งคณะทำงานบูรณาการแผนเผชิญเหตุเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจ และซักซ้อมแผนเผชิญเหตุกับหน่วยปฏิบัติในพื้นที่

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวทตรง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑   ของ   ๕   หน้า

ผนวก ข (การสื่อสาร) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑. วัตถุประสงค์

ก. เพื่อให้การดำเนินการจัดวางข่ายการติดต่อสื่อสาร การสถาปนาระบบการติดต่อสื่อสารและการสื่อสารโทรคมนาคมในพื้นที่ปฏิบัติงานและการควบคุมกำกับดูแลในภาพรวมของหน่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้สามารถสนับสนุนเครื่องมือสื่อสารแก่หน่วยปฏิบัติและหน่วยสนับสนุนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามขีดความสามารถ

ข. เพื่อให้การอำนวยความสะดวกการปฏิบัติการสื่อสารในการปฏิบัติการกิจในพื้นที่ปฏิบัติงาน และการปฏิบัติการสื่อสารในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงการติดต่อสื่อสารได้อย่างต่อเนื่อง

๒. ขอบเขต

ก. การปฏิบัติการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการสถาปนาระบบการติดต่อสื่อสารและสามารถดำรงการติดต่อสื่อสารในทุกระบบได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา และครอบคลุมทุกหน่วยในสังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข. การปฏิบัติการสื่อสารในทุกระบบจะต้องมีการกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยตามระเบียบและแนวทางที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด ทั้งในระดับพื้นที่ปฏิบัติงานและในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค. การปฏิบัติการสื่อสารของหน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ จะต้องสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายระบบติดต่อสื่อสารของส่วนราชการที่ร่วมปฏิบัติการกิจในพื้นที่ปฏิบัติงานและในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยอาจมีการวางแผนเตรียมการเชื่อมโยงเครือข่ายหรือระบบการติดต่อสื่อสารไว้ตั้งแต่ในยามปกติ เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารได้ทันทีเมื่อมีการปฏิบัติการกิจ

๓. แนวทางการปฏิบัติ

ก. แนวความคิดในการปฏิบัติ

๑) จัดวางระบบและข่ายการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคม ทั้งระบบวิทยุและระบบข่ายสาย เป็นข่ายหลักและข่ายรอง เพื่อให้การติดต่อสื่อสารระหว่างศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) กับหน่วยเกี่ยวข้องในพื้นที่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการควบคุม อำนาจการ ประสาน และสั่งการ ติดตามการปฏิบัติในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการรายงานสถานการณ์ ให้เป็นไปตามแผนฯ สามารถสนธิกำลังและดำรงการติดต่อสื่อสารได้อย่างต่อเนื่องทันต่อเหตุการณ์ และจัดสรรความถี่พิเศษเฉพาะกิจเป็นความถี่ร่วมในการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยปฏิบัติและหน่วยสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเอกภาพในการควบคุมสั่งการและป้องกันการสับสนในการปฏิบัติ กรณีที่มีหลายหน่วยงานเข้ามาปฏิบัติการกิจในพื้นที่เดียวกัน

ลับมาก

๓๖๒ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๒   ของ   ๕   หน้า

ผนวก ข (การสื่อสาร) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒) การติดต่อสื่อสาร ให้ใช้ข่ายการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหลัก และพิจารณาใช้ข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมของหน่วยงานอื่นเป็นข่ายสนับสนุน

๓) การติดต่อสื่อสารระหว่างศูนย์วิทยุ หรือหน่วยบังคับบัญชา ให้ใช้ข่ายการสื่อสารทางวิทยุเป็นอันดับแรก กรณีไม่สามารถใช้ข่ายการสื่อสารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ ให้ใช้การสื่อสารอื่นที่เหมาะสม รวดเร็ว เช่น การนำสาร โทรศัพท์ โทรสาร (แฟกซ์) หรือวิธีอื่นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ.๒๕๒๕

๔) การติดต่อสื่อสารของหน่วยปฏิบัติกับศูนย์วิทยุ ให้ใช้ข่ายสื่อสารปกติของหน่วยงานนั้น ๆ หากเกินขีดความสามารถ และ/หรือ มีอุปสรรค ให้ใช้ข่ายการสื่อสารร่วม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ “ปทุมวัน” ในการติดต่อประสานงาน

๕) ใช้ระบบวิทยุย่านความถี่สูงมาก VHF/FM เป็นความถี่ร่วมพิเศษ สำหรับการติดต่อประสานงานระหว่างศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และ/หรือ ศูนย์ปฏิบัติการ (ศปก.) ของทุกระดับหน่วยกับหน่วยร่วมปฏิบัติหรือระหว่างศูนย์วิทยุกับหน่วยปฏิบัติในข่ายการสื่อสารปกติของหน่วยงานนั้น ๆ

ข. กองตำรวจสื่อสาร

๑) จัดและอำนวยการปฏิบัติการสื่อสารทั้งระบบข่ายสายและระบบวิทยุกับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกเขตกรุงเทพมหานคร

๒) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ เครื่องมือสื่อสาร สิ่งอุปกรณ์รายงาน และหน่วยบริการเทคนิคทางด้านการสื่อสารรวมทั้งสิ่งอุปกรณ์จำเป็นต่อการปฏิบัติ ให้พร้อมใช้งานสนับสนุนหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เมื่อร้องขอในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ขอสนับสนุนจากกองตำรวจสื่อสารโดยตรง นอกเขตกรุงเทพมหานครให้สนับสนุนจากฝ่ายการสื่อสาร ๓ - ๗ กองตำรวจสื่อสาร และ/หรือ ศูนย์ปฏิบัติการเทคนิคสื่อสาร ๑ - ๙ (จังหวัด) กองตำรวจสื่อสาร ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ถ้าเกินขีดความสามารถ ให้กองตำรวจสื่อสารขออนุมัติสำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดหาสนับสนุน

๓) จัดหน่วยสื่อสารเฉพาะกิจ (ฉก.สส.) เพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน หรือให้การสนับสนุนด้านเทคนิคของงาน การติดต่อสื่อสารแก่ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า (ศปก.สน.) เมื่อเกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับการก่อความไม่สงบรวมทั้ง ศปก.สน. ของหน่วยที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนการติดตั้งระบบการติดต่อสื่อสารหรือเพื่อการควบคุมการติดต่อสื่อสาร ณ พื้นที่เกิดเหตุ เมื่อได้รับคำสั่งหรือร้องขอ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยชุดปฏิบัติการและชุดเทคนิค อัตราการจัดตามอนุผนวก ๒ ประกอบผนวก ก ประกอบแผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๐) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจัดเพิ่มเติมตามความเหมาะสมหรือความจำเป็นตามสถานการณ์

๔) สนับสนุนเครื่องรับ - ส่งวิทยุข่ายพิเศษ ให้หน่วยปฏิบัติเมื่อร้องขอหรือเมื่อสั่ง

๕) เตรียมวางข่ายการสื่อสารเพิ่มเติม เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงหรือเมื่อสั่ง

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๓   ของ   ๕   หน้า

ผนวก ข (การสื่อสาร) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ค. ศูนย์สื่อสารกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ(ปทุมวัน)

๑) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารดำรงการปฏิบัติในฐานะแม่ข่ายในระบบการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการรับและแจ้งข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่ในภาวะปกติ ให้สามารถรับและแจ้งข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้สะดวก รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์และ ต่อเนื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒) ติดตามสถานการณ์และรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับความไม่สงบที่อาจเกิดขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ทราบทุกระยะ เพื่อให้สามารถเตรียมการป้องกันหรือวางแผนแก้ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์

ง. ฝ่ายการสื่อสาร ๓ - ๗ กองตำรวจสื่อสาร, ศูนย์ปฏิบัติการเทคนิคสื่อสาร ๑ - ๙ (จังหวัด) กองตำรวจสื่อสาร

๑) ทำหน้าที่เป็นศูนย์การสื่อสาร ดำรงการปฏิบัติในฐานะแม่ข่ายในระบบการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในส่วนภูมิภาค ดำเนินการรับและแจ้งข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่ในภาวะปกติ ให้สามารถรับและแจ้งข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันได้สะดวก รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์และต่อเนื่องตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒) ติดตามสถานการณ์และรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับความไม่สงบที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ของตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ เพื่อรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติผ่านศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) ทราบทุกระยะ เพื่อให้สามารถเตรียมการป้องกันหรือวางแผนแก้ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์

๓) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ เครื่องมือสื่อสาร สิ่งอุปกรณ์รายงาน และหน่วยบริการเทคนิคทางด้านการสื่อสารรวมทั้ง สิ่งอุปกรณ์จำเป็นต่อการปฏิบัติ ให้พร้อมใช้งานสนับสนุนหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่รับผิดชอบเมื่อร้องขอตามขีดความสามารถ

ง. หน่วยปฏิบัติตามแผนฯ

๑) จัดวางระบบ/ข่ายการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมและอำนวยความสะดวกการปฏิบัติการสื่อสารกับหน่วยปฏิบัติตามอัตรากิจการจัดของหน่วยในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งระบบข่ายการสื่อสารและระบบวิทยุ ให้สามารถดำรงการติดต่อสื่อสารได้อย่างต่อเนื่อง

๒) จัดเจ้าหน้าที่ พร้อมเครื่องมือสื่อสาร ไปประจำศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปก.ตร.) และ/หรือ ศูนย์ปฏิบัติการ(ศปก.) ของหน่วยงานอื่นในวัน ว. เวลา น. เพื่อทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับการร้องขอ และ/หรือ เมื่อสั่ง

ลับมาก

๓๖๔ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๕   ของ   ๕   หน้า

ผนวก ข (การสื่อสาร) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กระทรวงกลาโหม บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ส่วนราชการและ
องค์กรของภาครัฐ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีและใช้เครื่องมือสื่อสารปฏิบัติงาน สนับสนุนในการ
ติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

๑๐) ให้หน่วยปฏิบัติตามแผนนี้ แจงนามเรียกขานของแต่ละหน่วยและบุคคล รวมทั้งช่องทางการติดต่อสื่อสาร
ให้ศูนย์อำนวยการรักษาความสงบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทราบในทันทีที่เปิดข่ายสื่อสาร

*****

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวทตรง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

อนุผนวก ๑ : แผนภูมิการสื่อสาร

ลับมาก

๓๖๖ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๑   ของ   ๓   หน้า

ผนวก ด (การแจกจ่าย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวนชุด	ชุดที่
๑.	ตัวจริง / คู่ฉบับ	๒	๑ - ๒
๒.	นายกรัฐมนตรื	๑	๓
๓.	รองนายกรัฐมนตรื(ฝ่ายความมั่นคง)	๑	๔
๔.	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	๑	๕
๕.	ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	๑	๖
๖.	ผบ.ตร.	๑	๗
๗.	รอง ผบ.ตร.	๖	๘ - ๑๓
๘.	จตช.	๑	๑๔
๙.	ที่ปรึกษา(สบ ๑๐)	๓	๑๕ - ๑๗
๑๐.	ผู้ช่วย ผบ.ตร.	๑๓	๑๘ - ๓๐
๑๑.	บช.น.	๑๕	๓๑ - ๔๕
๑๒.	ภ.๑ - ๙	๒๗	๔๖ - ๗๒
๑๓.	ภ.จว.	๗๕	๗๓ - ๑๔๘
๑๔.	บช.ก.	๑๒	๑๕๐ - ๑๖๑
๑๕.	บช.ปส.	๖	๑๖๒ - ๑๖๗
๑๖.	บช.ส.	๕	๑๖๘ - ๑๗๒
๑๗.	สตม.	๗	๑๗๓ - ๑๗๙
๑๘.	บช.ตชด.	๓๓	๑๘๐ - ๒๑๒
๑๙.	สพฐ.	๑๔	๒๑๓ - ๒๒๖
๒๐.	สทส.	๔	๒๒๗ - ๒๓๐
๒๑.	บช.ศ.	๖	๒๓๑ - ๒๓๖

ลับมาก

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๒   ของ   ๓   หน้า

ผนวก ด (การแจกจ่าย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวนชุด	ชุดที่
๒๒.	รร.นรต.	๕	๒๓๗ - ๒๔๑
๒๓.	สยศ.ตร.	๔	๒๔๒- ๒๔๕
๒๔.	สกบ.	๔	๒๔๖ - ๒๔๙
๒๕.	สกพ.	๔	๒๕๐ - ๒๕๓
๒๖.	สงป.	๔	๒๕๔ - ๒๕๗
๒๗.	กมค.	๕	๒๕๘ - ๒๖๒
๒๘.	สง.ก.ตร.	๔	๒๖๓ - ๒๖๖
๒๙.	จต.	๑๑	๒๖๗ - ๒๗๗
๓๐.	สตส.	๔	๒๗๘ - ๒๘๑
๓๑.	สภ.ตร.	๑	๒๘๒
๓๒.	ตท.	๑	๒๘๓
๓๓.	สท.	๑	๒๘๔
๓๔.	สง.กตช.	๑	๒๘๕
๓๕.	บ.ตร.	๑	๒๘๖
๓๖.	วน.	๑	๒๘๗
๓๗.	รพ.ตร.	๓	๒๘๘ - ๒๙๐
๓๘.	กระทรวงมหาดไทย	๕	๒๙๑ - ๒๙๕
๓๙.	ผู้ว่าราชการจังหวัด	๗๖	๒๙๖ - ๓๗๒

ลับมาก

๓๖๘ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

ลับมาก

ชุดที่   ของ   ๖๐๐   ชุด
หน้า   ๓   ของ   ๓   หน้า

ผนวก ด (การแจกจ่าย) ประกอบ แผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะ (ชุมนุม ๖๓)
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลำดับ	หน่วยงาน	จำนวนชุด	ชุดที่
๔๐.	กระทรวงกลาโหม	๑	๓๗๓
๔๑.	กองบัญชาการกองทัพไทย	๒	๓๗๔ - ๓๗๕
๔๒.	กองทัพบก	๒	๓๗๖ - ๓๗๗
๔๓.	กองทัพเรือ	๒	๓๗๘ - ๓๗๙
๔๔.	กองทัพอากาศ	๒	๒๘๐ - ๓๘๑
๔๕.	ทภ. ๑ - ๔	๔	๓๘๒ - ๓๘๕
๔๖.	กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง	๑๐	๓๘๖ - ๓๙๕
๔๗.	อะไหล่	๒๐๔	๓๙๖ - ๖๐๐

พลตำรวจโท

(ไกรบุญ ทรวทอง)

ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ

ลับมาก

บรรณานุกรม

คู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘. (๒๕๖๐). สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘. (๒๕๖๒).
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มติคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๒ (๒๕๖๒). สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

หลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดูแลการชุมนุม
สาธารณะ. (๒๕๖๒). สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

United Nations. (1979). Code of Conduct for Law Enforcement Officials (Adopted by General
Assembly resolution 34/169 of 17 December).

United Nations. (1990). Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement
Officials Adopted by the Eighth United Nations. Congress on the prevention of Crime
and Treatment of Offenders, Havana, Cuba, 27 August to 7 September.

UN Police Division - OroL.SI/DPKO DPKO. (2009). FPU AIDE MEMOIRE, Mobile Training Team
(Crowd Control Training of UN Police Trainers), Mododedovo, Advanced Police Training
Centre, Russian Federation.

U.S. Department of Defence (2008). Principles of Strategic Communication. Retrieved from
http://www.au.af.mil/info-ops/documents/principles_of_sc.pdf.

๓๗๐ คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.๒๕๕๘ แผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓)

รายชื่อผู้จัดทำ

๑. พลตำรวจโท ดำรงค์ศักดิ์ กิตติประภัสร์ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
หัวหน้าคณะทำงานพัฒนาการบริหารจัดการชุมนุมสาธารณะ
และสถานการณ์ในภาวะวิกฤติ
๒. พันตำรวจเอก วีระรุช ชัยชนะมงคล รองผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง
๓. พันตำรวจเอก อรรถพล อนุสิทธิ์ รองผู้บังคับการ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน
กองบัญชาการตำรวจนครบาล
๔. พันตำรวจเอก สถิตย์ วิชัยกุล ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ
กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ๓
๕. พันตำรวจเอก วีระพงษ์ นุญฉาย ผู้กำกับการฝ่ายงบประมาณ ๑ กองงบประมาณ
สำนักงานงบประมาณและการเงิน
๖. พันตำรวจเอก พิพัฒน์ จตุรโกมล ผู้กำกับการ กลุ่มงานความมั่นคง
สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ
๗. พันตำรวจเอก ชัยพฤกษ์ ลาภหลาย ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ
ตำรวจภูธรจังหวัดบุรีรัมย์
๘. ร้อยตำรวจเอกหญิง สีนีมาศ ฉันทวรลักษณ์ รองสารวัตรฝ่ายอำนวยการ
กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๙. สิบตำรวจโทหญิง ลภัสลดา พรเลิศ ผู้บังคับหมู่ ฝ่ายอำนวยการ
สำนักงานเลขานุการตำรวจแห่งชาติ

จัดพิมพ์โดย

โรงพิมพ์ตำรวจ ถ.เศรษฐศิริ ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๖๘-๒๘๑๑-๓ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๖๕๘

**กลุ่มงานความมั่นคง กองแผนงานความมั่นคง
สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ**